

Kallelse till sammanträde med Kommunstyrelsen

Datum och tid: 2021-06-01, klockan 17:00

Plats: Medborgarhuset, B-salen

Förhinder anmäls till Helena Heintz

helena.heintz@eslov.se

Ordförande

Johan Andersson (S)

1. Val av justerare

2. Kultur- och fritidsnämndens redovisning till kommunstyrelsen avseende aktuella frågor, mål och resultat samt väsentliga framtidsfrågor i enlighet med de ekonomiska styrprinciperna (KS.2020.0549)

3. Vårprognos 2021 (KS.2021.0009)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Vårprognos 2021
- Vårprognos 2021 för Eslövs kommun
- Kommunstyrelsens arbetsutskott § 59, 2021 Vårprognos 2021 för Kommunledningskontoret
- Servicenämndens beslut § 72, 2021 Vårprognos
- Kultur- och fritidsnämndens beslut § 31 2021, Ekonomisk vårprognos 2021
- Barn- och familjenämndens beslut § 52, 2021 Vårprognos 2021 för barn- och familjenämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut § 32 2021, Vårprognos 2021

4. Finansiell rapport - årsrapport 2020 och kvartal 1 2021 (KS.2021.0008)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Finansiell rapport - årsrapport 2020 och kvartal 1 2021
- Rapport från kapitalförvaltning av pensionsmedel per 2021-03-31

5. Kompensation för engångsbelopp i läraravtalet HÖK-21 (KS.2020.0525)

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsgivarutskott § 23, 2021 Kompensation för engångsbelopp i läraravtalet HÖK-21
- Förslag till beslut; Kompensation för engångsbelopp i läraravtalet HÖK 21
- Huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor - HÖK 21

6. Samråd för projekt Väg 113 Stabbarp-Bosarp, ny gång och cykelväg, Eslövs kommun (KS.2021.0272)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Eslövs kommuns synpunkter vid samråd för ny gång- och cykelväg Stabbarp- Bosarp
- Följebrev, Samråd för projekt Väg 113 Stabbarp-Bosarp
- Samrådsunderlag för projekt Väg 113 Stabbarp-Bosarp

7. Samverkansöverenskommelse 2021-2022 och Medborgarlöfte i Eslövs kommun 2021 (KS.2021.0282)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Samverkansöverenskommelse 2021-2022 och Medborgarlöfte i Eslövs kommun 2021
- Förslag till samverkansöverenskommelse 2021-2022
- Förslag till Medborgarlöfte i Eslövs kommun 2021

8. Revidering av riktlinjer för trygghetsboende (KS.2021.0255)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Revidering av riktlinjer för trygghetsboende
- Vård- och omsorgsnämndens beslut § 50, 2021 Förslag till revidering av riktlinjer för trygghetsboende
- Vård och Omsorg Riktlinjer för trygghetsboende efter föreslagen revidering
- Vård och Omsorg Förslag till revidering av riktlinjer för trygghetsboende
- Kommentarer Revidering av riktlinjer för trygghetsboende,

**9. Yttrande över samråd om riktlinjer för
bostadsförsörjning i Höörs kommun (KS.2021.0264)**

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Höörs kommun riktlinjer för bostadsförsörjning
- Rapport Bostadsanalys Höörs kommun 2021
- Riktlinjer för bostadsförsörjning i Höörs kommun 2021-2024 med utblick mot 2035
- Missiv; samråd bostadsförsörjning Höörs kommun Samrådstid 7-28 maj.

**10. E-förslag Utlys klimatnödläge i Eslövs kommun
(KS.2021.0071)**

Beslutsunderlag

- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 65, 2021 Yttrande över e-förslag om att utlysa klimatnödläge i Eslövs kommun
- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Borttagen på grund av personuppgifter.

**11. Överlåtelse av del av Eslöv 53:4, kvarteret
Rådjuret (KS.2021.0269)**

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Godkännande av överenskommelse om fastighetsreglering rörande Eslöv 53:4 och Rådjuret 1
- Förslag till överenskommelse om fastighetsreglering rörande Eslöv 53:4 och Rådjuret 1

**12. Utredning av samarbetet och nytt avtal med
Eslövs Stadskärneförening (KS.2021.0273)**

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Nytt avtal med Eslövs Stadskärneförening
- Utredning av samarbetet inom Eslövs Stadskärneförening
- Kommunstyrelsens beslut § 85, 2017 Formalisering av centrumsamverkan och utökat stöd till centrumledning
- Kommunstyrelsens beslut § 44, 2018 Godkännande av avsiktsförklaring samt val av representanter i Stadskärneförening

13. Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun (KS.2021.0266)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun
- Förslag till lokala ordningsföreskrifter för torghandel, reviderade 2021-05-07
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 90, 2021 Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun

14. Taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats i Eslövs kommun (KS.2021.0251)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Taxa för upplåtelse av torgplatser samt annan offentlig plats i Eslövs kommun
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 69, 2021 Taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats
- Miljö och Samhällsbyggnad Förslag till taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats i Eslövs kommun
- Miljö och Samhällsbyggnad Bilaga förklaring till ändrad text i förslaget till taxa

15. Revidering av taxa för kopiering mm av allmänna handlingar (KS.2019.0612)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Revidering av taxa för kopiering mm av allmänna handlingar
- Förslag till taxa för kopiering, avskrift, utskrift och digitalt utlämnande av allmänna handlingar
- Taxa för kopiering, antagen 2013-06-01

16. Policy för kommunikation i Eslövs kommun (KS.2019.0386)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Kommunikationspolicy
- Förslag till policy för kommunikation
- Kommunstyrelsens beslut §114 2019, Begäran om yttrande över förslag till Policy för kommunikation

- Kultur- och fritidsnämndens beslut § 96, 2019 Yttrande över förslag till Policy för kommunikation
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut § 138, 2019 Yttrande över Policy för kommunikation
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 168, 2019 Yttrande över förslag till policy för kommunikation
- Vård- och omsorgsnämndens yttrande över förslag till policy för kommunikation
- Vård- och omsorgsnämndens beslut § 107, 2019 Remissyttrande avseende förslag till Policy för kommunikation
- Servicenämndens beslut §115, 2019 Yttrande över Policy för Kommunikation
- Barn- och familjenämndens beslut §139, 2019 Yttrande över förslag till policy för kommunikation
- Riktlinjer för kommunikation
- Förslag till kommunikationspolicy, Kommunikation i ditt uppdrag för medborgarnas skull

17. Yttrande över remiss Näringslivsprogram för Lunds kommun (KS.2021.0256)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Lunds kommun näringslivsprogram
- Lunds kommun Förslag till näringslivsprogram 2021-2030
- Lunds kommunkontor Tjänsteskrivelse 2021-04-12 Näringslivsprogram för Lunds kommun - remiss
- Lunds näringsliv, Nulägesbeskrivning och analys, Lunds kommun
- Nulägesbeskrivning och analys av Lunds näringsliv, IW (intelligence Watch)

18. Policy för arbetsmiljö och hälsa i Eslövs kommun (KS.2021.0271)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Arbetsmiljöpolicy 2021
- Förslag till reviderad policy för arbetsmiljö och hälsa 2021

19. Mediepolicy för biblioteken i Eslövs kommun (KS.2021.0118)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Mediepolicy för biblioteken i Eslövs kommun

- Kultur- och fritidsnämndens beslut § 18, 2021 Bibliotekets mediepolicy
- Kultur och fritidsförvaltningen; Förslag till mediepolicy

20. Revidering av regler för deltagande i nämndssammanträde på distans (KS.2020.0160)

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Reviderade regler för deltagande i nämndssammanträde på distans
- Förslag till reviderade regler för deltagande i nämndssammanträden på distans
- Kommunfullmäktiges beslut § 43, 2020 Anta regler om möjlighet för förtroendevalda att delta på nämndssammanträde på distans samt att ta bort ersättarnas närvaro- och yttranderätt under en begränsad tid
- Utredning - tekniska möjligheter till politiska sammanträden på distans
- Regler för deltagande i nämndssammanträde på distans

21. Yttrande över motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) angående införande av kompiskort för äldre (KS.2020.0146)

Beslutsunderlag

- Yttrande över motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre
- Kultur- och fritidsnämndens beslut § 20, 2021 - Remissvar på motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Införande av kompiskort för äldre
- Kommunala pensionärsrådets yttrande över motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre
- Kommunfullmäktiges beslut § 45, 2020 Remittering av motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre
- Motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) Motion angående införande av kompiskort för äldre

22. Kommundirektören informerar (KS.2020.0548)

23. Redovisning av delegeringsbeslut

KS.2021.0218-1	Avrop exploateringsavtal Stenbocken
KS.2020.0150-17	Kommunstyrelsens arbetsutskott beslut § 54, 2021 Samråd för detaljplan för Äspingen 1 med flera, Eslövs kommun
KS.2019.0495-1	Tilldelningsbeslut i direktupphandling av Verksamhetssystem för upphandling och avtalshantering
KS.2020.0267-5	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 63, 2021 Förslag att godkänna köpeavtal för fastigheten Eslöv Örtofta 15:36
KS.2021.0245-3	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 64, 2021 Igångsättningstillstånd för ombyggnation av Slånbacksvägen
KS.2019.0149-20	Yttrande på remiss angående bygglov för Sädgåsen 1
KS.2021.0175-3	Yttrande över bygglov berörande Uttern 4, dnr BYGG.2021.29
KS.2020.0266-15	Kommunstyrelsens arbetsutskott § 65, 2021 Igångsättningstillstånd för om- och tillbyggnad av Ekenässkolan
KS.2021.0028-8	Kommunstyrelsens arbetsgivarutskotts beslut § 22, 2021 Lokala kollektivavtal om lön och allmänna anställningsvillkor (LOK-21) med Lärarnas Riksförbund och Lärarförbundet
KS.2020.0525-20	Kommunstyrelsens arbetsgivarutskott § 23, 2021 Kompensation för engångsbelopp i läraravtalet HÖK- 21
KS.2021.0090-1	Delegationsbeslut Miljöavdelningen januari 2021
KS.2021.0090-2	Delegationsbeslut Miljöavdelningen februari 2021
KS.2021.0090-3	Delegationsbeslut Miljöavdelningen mars 2021
KS.2021.0090-4	Delegationsbeslut Miljönämnden Hörby kommun mars 2021

- KS.2020.0072-19 Miljönämnden Hörby kommun delegationsbeslut december 2020
- KS.2020.0072-18 Miljöavdelningens delegationsbeslut december 2020
- KS.2020.0072-17 Miljönämnden Hörby kommun delegationsbeslut November 2020
- KS.2020.0072-16 Delegationsbeslut miljöavdelningen november 2020

24. Anmälningar för kännedom

- KS.2020.0514-9 Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 52, 2021 Yttrande över Regionplan för Skåne 2022-2040
- KS.2020.0509-13 Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 55, 2021 Kvartalsrapport för integration av nyanlända i Eslöv
- KS.2020.0154-12 Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 53, 2021 Genomförande av vinnande förslag i Kungshult, Hurva och Löberöd 2021 landsbyggdsmiljonen
- KS.2021.0003-36 Kommunfullmäktiges beslut § 56, 2021 Ansvarsprövning av 2020 års verksamhet för samtliga nämnder, styrelser och enskilda förtroendevalda i Eslövs kommun
- KS.2021.0161-11 Kommunfullmäktiges beslut § 59, 2021 Tillfällig delegering till kommunstyrelsen om möjlighet att fatta förbud mot att vistas på särskilt angiven plats för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19
- KS.2021.0278-1 Förbundsfullmäktige § 2, 2021 Budget, ekonomiska rapporter och bokslut 2020
- KS.2021.0279-2 Åtgärdsplan för Eslövs kommun 2021 Planerad tillsyn 2021 verksamhetsområde Kultur och Fritid
- KS.2021.0279-3 Eslöv Arkivtillsyn 2021 Kultur och fritid - Enkät svar
- KS.2021.0279-4 Närvarolista vid tillsyn av planerad tillsyn 2021 verksamhetsområde Kultur och Fritid

KS.2021.0010-1	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut § 13, 2021 - Ekonomisk månadsrapport januari 2021
KS.2021.0010-2	Barn- och familjenämnden § 30, 2021 Ekonomisk månadsrapport januari 2021
KS.2021.0010-3	Vård- och omsorgsnämndens beslut § 21, 2021. Ekonomisk månadsrapport 2021
KS.2021.0010-4	Vård och Omsorg; Månadsrapport januari
KS.2021.0010-5	Servicenämndens beslut § 41, 2021 Ekonomisk månadsrapport för februari 2021
KS.2021.0010-6	Serviceförvaltningen - Frisktal januari till - februari 2021
KS.2021.0010-7	Serviceförvaltningen - Investeringsredovisning jan-feb. Ekonomisk månadsrapport 2021
KS.2021.0010-8	Serviceförvaltningen - Driftredovisning jan-feb 2021. Ekonomisk månadsrapport 2021
KS.2021.0010-9	Vård- och omsorgsnämndens beslut § 32, 2021 ekonomisk månadsrapport 2021
KS.2021.0010-10	Vård och Omsorg - Månadsrapport februari
KS.2021.0010-11	Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 40, 2021 Ekonomisk månadsuppföljning 2021
KS.2021.0010-12	Miljö och Samhällsbyggnad Uppföljning jan-feb 2021
KS.2021.0010-13	Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 58, 2021 Ekonomisk månadsrapport 2021 januari-mars
KS.2021.0010-14	Miljö och Samhällsbyggnad Ekonomisk månadsuppföljning för jan-mars 2021
KS.2021.0010-15	Vård- och omsorgsnämndens beslut § 45, 2021. Ekonomisk månadsrapport för mars 2021
KS.2021.0010-16	Vård och Omsorg Uppföljning Ekonomisk månadsrapport för mars 2021

Vårprognos 2021

3

KS.2021.0009

2021-05-17

Tomas Nilsson

+4641362012

Tomas.Nilsson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Vårprognos 2021

Ärendebeskrivning

Uppföljning av budgeten per den 30 april med prognos för helåret.

Beslutsunderlag

Nämndernas beslut om vårprognos.

Vårprognos 2021.

Beredning

Kommunens resultat förbättras för året baserat på SKRs prognos från april och intäkter från Eifab-processen. Nämndernas prognoser visar på ett relativt stort underskott. Detta gäller främst Vård- och omsorgsnämnden som bland annat har merkostnader för pandemin med uppskattningsvis 12,8 mnkr. Det finns inget beslut från staten att kommunerna kan söka medel via Socialstyrelsen i likhet med 2020. Nämnden har inte beaktat eventuella statsbidrag i prognosen för återstoden av året. Faller statsbidrag ut förbättras resultatet. Servicenämnden lämnar en prognos med ett underskott på 6,3 mnkr men beskriver förutsättningar att bedriva verksamheten inom ram för året. Kultur- och fritidsnämnden bedömer ett underskott med 1,4 mnkr för året beroende på lägre intäkter med anledning av pandemin.

Kommunledningskontoret föreslår att medel avsätts till kommunstyrelsens disponibla medel inom årets resultat, av de ökade skatte- och generella statsbidragsintäkterna, med 16 mnkr för att vid behov kompensera berörda nämnder för merkostnader och intäktsbortfall med anledning av den pågående pandemin.

Nya budgetförutsättningar för Sallerupskolan och övriga framförda investeringar hanteras i budgetprocessen för 2022 och framåt. Budgetberedningen behandlar investeringar i lokaler den 25 maj. Budgetberedningen har tagit del av Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens aviserade förändringar av investeringar.

Kommunen leasar normalt fordon på 36 månader men fordon som specialanpassas för verksamheten och beräknas användas en längre tid än tre år föreslås köpas in varför kommunledningskontoret föreslår en utökning av investeringsbudgeten för Servicenämnden med begärda 6 mnkr.

Regeringen har fattat beslut om att fortsätta ersätta kommunerna för sjuklönekostnader juni månad ut. Kommunledningskontoret föreslår att ersättningen även fortsättningsvis behandlas som en verksamhetsintäkt som tillfaller respektive nämnd och kommunstyrelsen vilket därmed matchar respektive nämnds respektive kommunstyrelsens verksamhetskostnad.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att

 samtliga nämnder anmodas hålla budget och genomföra planerade effektiviseringar

 genomföra en särskild överläggning med Vård- och omsorgsnämnden och Servicenämnden före delårsrapporten som upprättas per den siste augusti avseende nämndernas ekonomiska planering och situation

 årshyran på 0,51 mnkr för Våfflan omfördelas mellan Kultur- och fritidsnämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden enligt förslag från de berörda nämnderna

 sjuklöneersättning tillfaller respektive nämnd respektive kommunstyrelsen

- föreslå kommunfullmäktige godkänna

 att Servicenämndens investeringsbudget utökas med 6 mnkr avseende inköp av specialanpassade fordon.

 godkänna vårprognosen för 2021.

Beslutet skickas till

Alla nämnder

Eva Hallberg
Kommundirektör

Tomas Nilsson
Ekonomichef

Vårprognos

2021-04-30

ESLÖVS
KOMMUN

Innehåll

Inledning	3
Kommunstyrelsen	7
Barn- och familjenämnden.....	10
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	13
Kultur- och fritidsnämnden.....	16
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.....	19
Servicenämnden.....	24
Vård- och omsorgsnämnden	32
Överförmyndarnämnden	39
Revisionen.....	41
Finansiella rapporter	42
Resultaträkning (mnkr)	42
Driftsredovisning netto (mnkr)	43
Investeringsredovisning netto (mnkr).....	44

Kommunledningskontoret,

ekonomiavdelningen 2021-05-21

Vårprognos 2021

Den ekonomiska utvecklingen

Källa: SKRs Ekonomrapport maj och cirkulär 21:17 från den 16 april

Trots omfattande restriktioner och vågor av hög smittspridning befinner sig ekonomin i en återhämtningsfas både globalt och i Sverige. Under loppet av 2021 beräknas konjunkturen stärkas allt snabbare och prognosen för svensk bnp-tillväxt är dryga 3 procent, vilket skulle innebära att raset från 2020 hämtas igen. Att bnp i princip hamnar på samma nivå som två år tidigare – skulle normalt sett beskrivas som två förlorade år. Men utifrån den berg- och dalbana som pandemin försatt världsekonomin i framstår återhämtningen snarast som en framgång, när man betänker de dramatiska nedgångarna i ekonomierna under våren 2020.

Både i år och 2022 beräknas hög bnp-tillväxt. I Sverige och andra länder förutsätts tillväxten i hög grad drivas av hushållens konsumtion, som alltmer kan riktas mot de tjänstenäringsområden som drabbats hårdast av restriktioner. Det ger med tiden en allt starkare återhämtning för antalet arbetade timmar i Sverige.

Trots den skarpa lågkonjunkturen och mycket omfattande finanspolitiska satsningar står de svenska offentliga finanserna starka. De stora underskotten i den offentliga sektorns finansiella sparande 2020 och 2021 ändrar inte detta. Som andel av bnp var den svenska offentliga bruttoskulden 2019 betydligt lägre än i många andra länder. Och utvecklingen under pandemin har inneburit en större skulduppgång i omvärlden än i Sverige. Skatteunderlaget ökar relativt långsamt de kommande åren. Det viktigaste måttet på skatteunderlagstillväxten, den reala ökningstakten 2018–2024 beräknas dock bli i paritet med den historiska utvecklingen under 2000-talet. Men det förutsätter konjunkturell återhämtning samt att pris- och löneökningarna på sektorns kostnader förblir måttliga hela vägen fram till 2024.

Även 2021 beräknas resultatet i kommuner och regioner bli relativt starkt, SKR räknar i rapporten med ett resultat på 24 miljarder kronor till följd av återhämtningen i ekonomin och att de generella statsbidragen även 2021 ligger kvar på en relativt hög nivå. Bedömningen är dock omgärdad av en stor osäkerhet som är beroende av coronasmittans liksom vaccinationernas utveckling.

Många utmaningar väntar kommuner och regioner när pandemin klingar av. Det handlar om vård som inte har kunnat utföras, omsorgsinsatser som ställts in och skolverksamhet för barn, unga och vuxna som har haft mycket stora utmaningar.

På sikt faller nivån på statsbidragen och den ekonomiska utmaning som noterats under många år blir allt tydligare ju längre sikt som kalkyler över sektorns ekonomi sträcker sig. Att ekonomin för närvarande är stark i kommunerna och regionerna är en följd av de stora tillfälliga tillskotten och den unika situationen. Det finns därför inget utrymme för kommuner och regioner att låsa fast sig på en kostnadsnivå som ligger för högt när statsbidragen minskar. Det är nu snarare tillfälle att genomföra åtgärder och satsningar som effektiviserar verksamheterna och håller tillbaka kostnadsökningarna på sikt.

Prognos för kommunerna

De närmaste åren ser förhållandevis ljusa ut i kommunerna. En bra real skatteunderlagsutveckling väger upp det faktum att de generella statsbidragen minskar. Ett stort frågetecken är dock huruvida det har byggts upp en verksamhetsskuld, motsvarande den inom hälso- och sjukvården, och vilken betydelse det kan komma att få för framtida behov. Omställningen till hemundervisning i gymnasiet genomfördes snabbt, och till synes, utan större påverkan på de övergripande kostnaderna. Frågan är vilken påverkan det har fått på studieresultaten.

Stora, tillfälliga statsbidrag till äldreomsorgen ställer krav på en snabb anpassning och mer, och bättre, utbildad personal, samtidigt som antalet personer i särskilda boenden har minskat. Med reservation för pandemins utveckling och långsiktiga påverkan på behoven samt de krav som ställs kopplat till de nya statsbidragen till äldreomsorg, ser tillväxten i intäkterna ut att matcha kostnaderna de närmaste åren. Resultaten försvagas successivt, men hamnar över 2 procent av skatter och generella statsbidrag 2021-2023. År 2024 bedöms kommunerna dock behöva antingen ett tillskott eller vidta kostnadsbesparande åtgärder på 8 miljarder kronor för att uppnå ett resultat på 2 procent.

Eslövs kommun – prognos för helåret

I samband med budgeten för 2021 planerades ett överskott med 10 mnkr vilket motsvarar ca 0,5 procent. SKRs intäktsprognos i april ger kommunen en kraftig förbättring av intäkterna för året jämfört med prognosen i oktober 2020 vilken låg till grund för budgeten. Prognosen visar på 46 mnkr i ytterligare intäkter. SKR framhåller dock att prognosen är ovanligt osäker. SKR är mer optimistisk än regeringen i Vårändringsbudgeten. En engångsintäkt från försäljningen av Eifab lyfter ytterligare resultatet. Nettointäkt från försäljningen efter avräkning med aktiekapitalet på 10 mnkr blir 37,6 mnkr. Före dess har kommunen erhållit utdelning med 15 mnkr. Både balanskravsresultatet och årets resultat påverkas positivt av dessa förändringar.

Nämnderna gör sammanlagt en prognos med underskott för året beroende på två eller tre nämnder. Störst avvikelse uppvisar vård- och omsorgsnämnden med - 26,4 mnkr före eventuella statsbidrag efter den 1 mars som kan uppgå till totalt 28,7 mnkr. Politiskt beslut är taget gällande förlängd sjuklöneersättning fram till den siste juni. Uppskattningsvis rör det sig om cirka 4 mnkr för vård- och omsorgsnämndens verksamheter. Vidare har kostnader på 12,8 mnkr bokförts som Covid-19 relaterade merkostnader för 2021. Om regeringen fattar beslut kring förlängda ersättningar gällande Covid-19 prognostiseras en intäkt på 16,8 mnkr. Utöver dessa eventuella intäkter 2021 kommer uppskattningsvis intäkter avseende 2020 på 11,9 mnkr redovisas under 2021. Detta skulle innebära en total intäkt på cirka 28,7 mnkr utifrån det som är känt i dagsläget.

Servicenämndens prognos är ett underskott med 6,3 mnkr före genomförd åtgärdsplan. Osäkerheten i helårsprognosen är stor enligt nämnden. Nämndens mål är att uppnå ekonomi i balans genom att genomföra en åtgärdsplan som innebär vakanshållning av befattningar som nämnden är i stort behov av inom exempel ekonomi, teknik, systemutveckling samt återhållsamhet inom underhåll vilket uppskattningsvis motsvaras av besparingar med 6,3 mnkr.

Kultur- och fritidsnämndens helårsprognos med -1,4 mnkr avser främst badverksamheten och Medborgarhuset. Prognosen bygger på en tänkt öppning av nämndens verksamheter från och med juli månad. En eventuell senare öppning innebär ytterligare ökat underskott. Nuvarande stängning medför fortsatt begränsade intäkter med upp till 50 procent.

Berörda nämnder föreslår att årshyran på 0,51 mnkr för Våfflan ska skiftas mellan Kultur- och fritidsnämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Detta objekt tillhör inte längre Kultur- och fritidsnämndens ansvar.

Investeringsbudgeten

Servicenämnden kommer att disponera 227,7 mnkr 2021 och begära att få överföra 49,1 mnkr till 2022. Resultatet 2021 visar överskott med 72,7 mnkr.

Servicenämnden framför behov att revidera investeringsramen för byggprojekt Sallerupskolan 2021-2024 från 155 till 183 mnkr med anledning av fördjupade kalkyler av projektet. Samt avsätta medel till Eslövs kommuns finansförvaltning under byggtiden för extra kostnader som belastar driftbudgeten för rivning, paviljonger och busstransporter av elever för byggprojekt Sallerupskolan motsvarande 16 mnkr 2022, 1,0 mnkr 2023, 2,0 mnkr 2024.

Transportservice har behov att byta ut nio specialfordon för mat- och elevtransporter motsvarande en investering på 6,0 mnkr. Servicenämnden föreslår utökad investeringsbudget med 6,0 mnkr för inköp av specialfordon för mat- och elevtransporter.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden bedömer att projekt Stora torg beräknas vara avslutat till sommaren. Prognosen är att projektet landar inom beslutad budget om 60 mnkr, dock finns osäkerhet då diskussion pågår med entreprenören om ÄTA-arbeten.

Slånbacksvägen, som är ett projekt i samarbete med VA Syd, är upphandlat och anbudssumman landade under budgeterad nivå. För projektet lämnas en prognos om ett utfall på 3 mnkr, vilket är 2 mnkr lägre än budget.

För projekt Kanalgatan pågår projektering och årets utgifter beräknas bli 1 mnkr. Överskottet mot budget kommer behöva överföras till 2022.

För projekt Kvarngatan kommer projektering påbörjas efter sommaren, vilket gör att utgifter om 0,5 mnkr förskjuts till 2022. Överskottet mot budget kommer behöva överföras till 2022.

Ett flertal aktuella gång- och cykelvägsprojekt planeras i samarbete med Trafikverket.

- GC-väg Flyinge - S Sandby (totalutgift 3,7 mnkr) utgår från projektplanen eftersom Lunds kommun, som har den största delen av sträckan, inte har med projekt i sin planering för de kommande åren.
- GC-väg - Billinge - Röstånga. Projektet flyttas fram ett år till 2022.
- GC-väg Ö Asmundstorp - Trollenäs. Projektet flyttas fram ett år till 2022.

För årsanslagen beräknas projekt för andra ledningsägares arbeten bli betydligt mindre budgeterat och därför görs omprioriteringar inom årsanslagen. Ytterligare omprioriteringar kan göras om det visar sig att medel kommer kvarstå. Bedömningen är att årsanslagen totalt kommer hållas inom beslutad ram.

Kommunstyrelsen**Ordförande:** Johan Andersson**Förvaltningschef:** Eva Hallberg**Ekonomi och verksamhet****Utfall 30 april och helårsprognos**

Utfallet för perioden är ett överskott på 3,6 mnkr. Helårsprognos för budgeterad verksamhet är +/- 0.

Analys av driftutfallet

Periodens överskott beror till största del på att kostnaderna för intern IT-infrastruktur inte debiterats än. Resterande del beror på lägre personalkostnad, på grund ut av olika typer av vakanser, men även på högre intäkter mot periodbudgeten.

Prognosen visar att personalkostnaden för helåret kommer att bli lägre än planerat. Posten för övriga kostnader kommer att bli högre än planerats, då det under året kommer finnas behov av att anlita externkompetens inom olika delar/processer på Kommunledningskontoret.

Analys av investeringarna

Upphandling av upphandlingsverktyg pågår och kommunen kommer att ha avtal på plats innan sommaren.

Upphandling av diari- och ärendehanteringssystem är påbörjad och enligt tidplan ska upphandling annonseras innan sommaren.

Ledningssystemet är i drift, men behöver utvecklas. Under 2021 kommer focus vara på att utvecklasystemet för att underlätta kommunens arbete med intern kontroll.

För demensboendet är basutredning genomförd och under våren kommer konsult att anlitas.

Arbetet med utredning kring Stadshuset är påbörjat, men det finns en risk att arbetet inte håller tidplanen.

För att möjliggöra automatisering av processer kommer upphandling göras både för automatiseringsplattform, men även av konsult för automatisering av processer.

Kammarkollegiets ramavtal för smarta kort är precis klart. Projektet har breddats till att även täcka in en lösning för digitala nationella prov för lärarnas identifiering samt till Skolfederationen (digital infrastruktur).

Arbetet med landsbygdsutveckling har blivit försenat på grund av bland annat Covid-19. Trots försening i projektet kommer det att vara klart i enlighet med framtagna tidplan.

Analys av exploatering

I kommunen bedrivs cirka 60 exploateringsprojekt som är i olika stadier. I vissa projekt pågår arbete med att ta fram detaljplan, i andra pågår försäljning av mark och några projekt är i byggskedet. Kommunen arbetar både med att möjliggöra privata exploateringsprojekt samt driva egna kommunala projekt.

Projektering av Långåkra etapp 1 pågår och beräknas bli klar under andra kvartalet 2021. Upphandling av utbyggnad är planerad under året och försäljning av tomter planeras nästa år. Området innehåller 20 villatomter, 11 kedjehus och två kvarter för flerbostadshus.

Utbyggnad av gator och park inom kvarteret Gåsen pågår och beräknas vara klart under andra kvartalet 2021. Ansökan om bygglov för uppförande av 21 bostadsrätter inom kvarteret Gåsen är sökt. En markanvisningstävling för resterande fastigheter inom exploateringsområdet har genomförts och markanvisningsavtal har tecknats.

Vinnarna av markanvisningen av Föreningstorget har påbörjat projekteringen och inkommit med förslag till ändringar som kommunen valt att inte godkänna. Kommunledningskontoret för en dialog med bolaget om förändringarna.

Arbete pågår med att initiera tre nya exploateringsprojekt för småhusbebyggelse och villatomter. Arbetet omfattar ett område i Marieholm, Långåkra etapp 2 i Eslöv och fortsatt utbyggnad vid Långåkra. Projekten finns inte med i årets budget, men kostnaderna under året bedöms rymmas inom befintlig ram för exploateringsbudgeten

Driftredovisning (mnkr)

	Budget 2021-04	Redovisat 2021-04	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Intäkter	5,8	5,8	17,7	17,5	-0,2
Kostnader	-37,9	-34,3	-114,2	-114,0	0,2
Driftnetto	-32,1	-28,5	-96,5	-96,5	0,0

**Investeringsredovisning
(mnkr)**

Projekt	Investerings enligt KF	Redovisat till och med 2021	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Upphandlingsverktyg	-0,3	0,0	-0,3	-0,3	0,0
Dokument- och ärendehanteringssystem	-2,0	0,0	-2,0	-2,0	0,0
Ledningssystem	-0,3	0,0	-0,3	-0,3	0,0
Demensboende	-1,0	0,0	-1,0	-1,0	0,0
Stadshuset	-1,0	0,0	-1,0	-1,0	0,0
Automatisering	-1,5	0,0	-1,5	-1,5	0,0
Digitalinfrastruktur, bredband på landsbygden	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,1
Digitalinfrastruktur, strategisk digital planering	-4,0	0,0	-4,0	-4,0	0,0
Landsbyggdutvecklingspengar	-7,5	0,0	-2,5	-2,5	0,0
Summa	-17,7	0,0	-12,7	-12,6	0,1

Ekonomi och verksamhet

Utfall 31 mars och helårsprognos

Det ekonomiska utfallet till och med mars uppvisar ett överskott för barn- och familjenämndens verksamheter om 10,5 mkr, detta överskott analyseras under rubriken *Analys av driftutfallet* nedan. Ekonomisk helårsprognos för barn- och familjenämnden är en budget i balans.

Förskolans verksamhet prognostiseras att uppvisa en budget i balans vid året slut. Detta görs även för verksamheterna fritidshem, förskoleklass och grundskola vilka bör ses totalt då dessa arbetar integrerat.

Socialtjänstens kostnader för barn och ungdomsvård prognostiseras till ett överskott vid årets slut. Anledningen till detta är att socialtjänsten sedan något år tillbaka har utgångspunkten att satsa på öppenvårds alternativ istället för placeringar. Något som är bättre ekonomiskt för kommunen samt skapar bättre förutsättningar för klienterna. Arbetssättet kräver dock mer personalresurser i form av socialsekreterare, vilket är en av förklaringarna till underskottet för förvaltningsgemensamt inklusive socialtjänst. Prognosen för socialtjänsten är osäker och kan snabbt ändras.

Ett underskott prognostiseras för verksamheten förvaltningsgemensamt inklusive socialtjänst. Detta beror främst på ökade kostnader för socialsekreterare till följd av det som beskrivs i avsnittet ovan, samt att kostnaderna för digitala program ökat.

Den ekonomiska påverkan för barn- och familjenämnden av covid-19 förväntas bli måttlig, men påverkan är stor på den operativa verksamheten. Till exempel har undervisningen för språkvalet i årskurs 6 bedrivits som fjärrundervisning under hela läsåret samt att förskolorna i Billinge och Marieholm varit tillfälligt stängda på grund av smitta i verksamheten. Undervisningen för årskurs 7-9 har helt eller delvis bedrivits som fjärrundervisning sedan årets början, men förväntas återgå till närundervisning under april. Hur pandemin kommer påverka barn och elevers måluppfyllelse är osäkert, men upplevelsen av en så kallad "ryckighet" i årskurs 7-9 undervisning har upplevts bland både elever och personal.

Omflyttning av medel – rapport till kommunstyrelsen

Inga omflyttningar av medel är aktuella att rapportera från barn- och familjenämnden.

Analys av driftutfallet

Barn- och familjenämndens redovisning till och med mars uppvisar ett överskott om 10,5 mkr. Överskottet beror helt på att förutbetalda intäkter återfinns i utfallet samt att vissa större kostnader ännu ej fakturerats.

Förskolans verksamhet uppvisar ett överskott i redovisningen till och med mars. Anledningarna till detta är att statsbidraget Mindre barngrupper utbetalats under perioden som avser hela första halvåret 2021, och att samma statsbidrag fördes om från 2020 som också avser hela första halvåret 2021. Andra anledningar är att förskolans verksamhet har lägre kostnader jämfört med budget under våren då barnantalet är högre än hösten, och att kostnader för vikarier och undervisningsmaterial är lägre än brukligt då det varit färre barn i verksamheten än vanligt till följd av rådande covid-19 rekommendationer.

Verksamheterna fritidshem, förskoleklass och grundskola uppvisar totalt ett överskott i redovisningen till och med mars. Detta överskott kan förklaras med verksamheterna beviljats statsbidrag som inte var budgeterade, och att kostnader för undervisningsmaterial och vikarier är lägre på grund av att undervisningen helt eller delvis bedrivits på distans för årskurserna 7-9 och språkvalet i årskurs 6, samt att det varit färre elever än brukligt till följd av rådande covid-19 rekommendationer.

Utfallet inom barn- och ungdomsvård uppvisar ett överskott för perioden januari till mars, och detta beror på kostnader som ännu inte är fakturerade. Viss del av överskottet förväntas bestå inom verksamheten, vilket beskrevs under rubriken *Utfall 31 mars och helårsprognos* med konsekvens att verksamheten förvaltningsgemensamt inklusive socialtjänst redovisar ett underskott.

Den ekonomiska påverkan till och med mars för barn- och familjenämnden av covid-19 uppgick till cirka 0,1 mkr, och erhållen sjuklönekomensation från staten uppgick till 1,5 mkr för januari och februari. Verksamheten har påverkats i mycket stor grad av pandemin, vilket beskrevs under rubriken *Utfall 31 mars och helårsprognos*. I PULS-mätningen som genomfördes under början av året har en majoritet av medarbetarna som besvarat enkäten i nämndens verksamheter, svarat att de känner sig trygga i de åtgärder som arbetsgivaren har vidtagit för åtgärder för att minska smittspridningen på arbetsplatsen och att de kan få stöd om de känner oro kring pandemin. Cirka 80 % av de som besvarat enkäten upplever att de har fått en ökad arbetsbelastning p g a covid-19.

Analys av verksamhetsmått

Antalet barn inom förskolan och elever i fritidshemmen är mycket osäkert inför hösten, men prognostiseras att bli lägre än budgeterat. Det prognostiseras även bli färre elever i grundskolan, menas antalet elever inom förskoleklass och grundsärskola förväntas bli som budgeterat. I samband med delårsrapporten 2021 kommer en avstämning av volymerna, och eventuell budgetkorrigering att göras.

Analys av investeringarna

Nämndens anslag för investeringar kommer användas under året.

Verksamhetsmått	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
------------------------	-------------------------	------------------------	-------------------------

Barnomsorg antal barn

Eslövs kommuns förskolor 1-5 år	1 672	1 697	1 656
Pedagogisk omsorg	26	27	24
Fristående barnomsorg	258	257	264
Summa	1 956	1 981	1 944

Fritidshem, antal elever

Eslövs kommuns fritidshem	1 482	1 582	1 443
Fritidshem andra huvudmän	144	111	153
Summa	1 626	1 693	1 596

Grundskola, antal elever

Förskoleklass i Eslövs kommuns skolor	414	418	402
Förskoleklass hos andra huvudmän	32	28	36
Årskurs 1-9 i Eslövs kommuns skolor	3 561	3 742	3 629
Årskurs 1-9 hos andra huvudmän	355	325	379
Grundsärskola	36	32	33
Träningskola	22	21	23
Summa	4 420	4 566	4 502

Driftredovisning (mnkr)

	Budget 2021- 04	Redovisat 2021-04	Budget 2021-03	Redovisat 2021-03	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Intäkter	31,4	256,3	23,9	192,4	110,6	120,1	9,5
Kostnader	-318,1	-526,8	-237,4	-395,4	-962,2	-971,7	-9,5
Driftnetto	-286,7	-270,5	-213,4	-202,9	-851,6	-851,6	0,0

Investeringsredovisning (mnkr)

Projekt	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Upprustning förskolegårdar	-1,7	-1,7	0,0
Inventarier förskolor/grundskolor	-2,7	-2,7	0,0
Inventarier Ekenässkolan efter renovering	-2,3	-2,3	0,0
Inventarier utbyggnad Marieskolan	-0,6	-0,6	0,0
Inventarier utbyggnad skola och förskola Flyinge	-1,0	-1,0	0,0
Utemiljö lekplatser	-1,0	-1,0	0,0
IT-struktur	-1,2	-1,2	0,0
Östra skolans inventarier	-1,8	-1,8	0,0
Summa	-12,3	-12,3	0,0

Ekonomi och verksamhet

Utfall 31 mars och helårsprognos

Det ekonomiska utfallet till och med mars uppvisar ett överskott för gymnasie- och vuxenutbildningens verksamheter om cirka 5,2 mkr, detta överskott analyseras under rubriken *Analys av driftsutfallet* nedan. Helårsprognosen för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2021 är en budget i balans.

Kommunens egen gymnasieskola förväntas uppvisa ett överskott vid året slut. Anledningarna till detta är att de interkommunala intäkterna förväntas bli högre än budgeterat, samt att anpassning av måltidspriset har gjorts till följd av fjärrundervisningen. Prognosen för gymnasieskolor hos annan anordnare förväntas uppvisa en budget i balans vid året slut. Denna prognos kan dock ändras beroende på vilka program eleverna väljer att påbörja till höstterminen. Inför budget 2021 har gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden erhållit en budgetuppräknings för interkommunala kostnader om 1 procent, dessa har hittills ökat med 2,5 procent.

Vuxenutbildningen prognostiseras uppvisa ett underskott vid året slut. Detta beror på att nämnden inte erhållit någon budget för pågående yrkespaket. Osäkerhet råder kring självfinansieringsgraden av statsbidragen inom yrkesvuxenutbildningen, då denna tidigare har ändrats under innevarande år.

Arbetsmarknadsenheten prognostiseras att uppvisa ett litet underskott vid året slut. Anledningen till detta är att de yttre verksamheterna inte kan bedrivas i samma utsträckning som budgeterat till följd av pandemin. Ett café och en restaurang som bedrivs i Arbetsmarknadsenhetens regi har varit stängda sedan mars 2020. Detta innebär att inga intäkter kommer in, men också att kostnaderna minskar. Även intäkterna för Gröna gruppen prognostiseras att minska på grund av att avtalet med EBO löpt ut, diskussioner förs kring eventuellt nytt avtal.

Den ekonomiska påverkan för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden av covid-19, förväntas bli måttlig men påverkan är stor på den operativa verksamheten. Till exempel så får inte Arbetsmarknadsenheten ut sina deltagare på arbetsplatser till följd av rådande restriktioner och studierna inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen bedrivs som fjärrundervisning sedan årets början. Folkhälsomyndighetens rekommendation om att undervisningen i gymnasieskolan ska bedrivas som en blandning av fjärr- eller distansundervisning och närundervisning upphörde den 1 april 2021, och under april kommer kommunens gymnasieskola återgå till närundervisning. Hur fjärr- och distansundervisningen kommer påverka elevernas resultat är fortfarande ovisst, men redan nu kan negativ påverkan ses på elever som deltar i grundläggande vuxenutbildning och SFI.

Omflyttning av medel – rapport till kommunstyrelsen

Under 2020 övergick ansvaret för kiosk verksamheten i Trollsjöområdet, Våfflan, från kultur- och fritidsnämnden till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Budgeten och kostnaden för lokalen där Våfflan bedriver sin verksamhet, flyttades inte över till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2020. Lokalkostnaden har kostnadsförts på nämnden 2021, så därför behövs en budgetväxling avseende detta om 0,51 mkr från kultur- och fritidsnämnden till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Analys av driftutfallet

Det ekonomiska utfallet till och med mars uppvisar ett överskott för gymnasie- och vuxenutbildningens verksamheter om 5,2 mkr. Överskottet hänför sig främst från verksamheten för gymnasieskola och gymnasialvuxenutbildning.

Överskottet på kommunens egen gymnasieskola beror på att de interkommunala intäkterna är högre än budgeterat och att kostnader för skolmåltider ännu ej inkommit. För gymnasieskolan hos andra huvudmän är anledningen till överskottet att något färre elever går hos andra huvudmän än budgeterat.

Inom den gymnasiala vuxenutbildningen beror överskottet på att statsbidrag som avser hela första halvåret för 2021 inkommit. Det är vidare budgetavvikelse, både positiv och negativ, på samtliga av vuxenutbildningens delar och detta beror på att omstruktureringar görs i kostnadsföringen för att uppnå en högre effektivitet inom administrationen. Detta påverkar inte vuxenutbildningen som helhet, och hänsyn till detta kommer att tas inför budget 2022.

Arbetsmarknadsenheten uppvisar ett underskott för perioden, detta beror på att en månads statsbidrag för insatsanställningar saknas, att ingen budget för Våfflans lokal ännu ej erhållits samt att inga intäkter till det pågående ESF-projektet "Ung kompetens i Eslöv" inkommit för 2021.

Den ekonomiska påverkan till och med mars för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden av covid-19, är liten. Verksamheten påverkas dock i mycket stor grad, något som beskrivs under rubriken *Utfall 31 mars och helårsprognos*. I PULS mätningen som genomfördes i början av året har en majoritet av medarbetarna som besvarat enkäten i nämndens verksamheter svarat att de känner sig trygga i de åtgärder som arbetsgivaren har vidtagit för att minska smittspridningen på arbetsplatsen och att de kan få stöd om de känner oro kring pandemin. Cirka 70 % av de som besvarat enkäten upplever att de har fått en ökad arbetsbelysning p g a covid-19.

Analys av verksamhetsmått

Antalet elever som går på gymnasieskolan förväntas bli något färre än budgeterat, med något fler elever på kommunens egen gymnasieskola och något färre hos andra huvudmän. Antal elever från andra kommuner på kommunens gymnasieskola förväntas bli högre än budgeterat.

Inom vuxenutbildningen prognostiseras antal elever inom SFI bli ungefär som budgeterat, dock är antalet elever i kommunens egen verksamhet lägre då cirka 100 deltar i SFI studier på folkhögskolan. Kostnaden för dessa elevers SFI undervisning åligger kommunen. Prognosen för övriga volymer inom vuxenutbildningen är osäker på grund av hur pandemin kommer påverka konjunkturen framledes. Antal elever inom yrkeshögskolan förväntas bli något högre än budgeterat. Anledningen till detta är att kommunen har blivit beviljade att anordna ytterligare en utbildning, kort utbildning yrkesanpassad Driftingenjör på distans.

Inom Arbetsmarknadsenheten förväntas antal aktiva (personer som utreds, har praktik, eller är på väg in i studier) öka något under året. Prognosen för detta är

dock osäker på grund av hur pandemin framledes kommer påverka konjunkturer och arbetsmarknaden.

28 (596)

Analys av investeringarna

Nämndens anslag för investeringar kommer användas under året.

Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Totalt antal elever från Eslövs kommun på gymnasieskolan exkl. asylsökande	1 293	1 334	1 302
Carl Engströms gymnasiet	683	710	719
varav elever från Eslövs kommun inkl. asylsökande	460	490	485
varav från andra kommuner	223	220	234
Eslövs elever i gymnasieskolor hos andra huvudmän	833	844	817
Gymnasiesärskolan i Eslöv	24	31	29
varav elever från Eslövs kommun	17	22	19
varav från andra kommuner	7	9	10
Eslövs elever i gymnasiesärskolor hos andra huvudmän	7	9	8
Vuxenutbildningen			
Särvux	10	10	11
SFI*	235	300	230
Yrkehögskolan	231	230	250
Grundläggande vuxenutbildning	122	140	104
Gymnasial vuxenutbildning	294	300	250
Arbetsmarknadsenheten			
Aktiva	204		241

* Fr.o.m. 2019 deltar cirka 100 elever i Folkhögskolans SFI undervisning. och prognos 2021. Är ej inkluderade i statistiken för bokslut 2020 och prognos 2021.

Driftredovisning (mnkr)

	Budget 2021- 04	Redovisat 2021-04	Budget 2021-03	Redovisat 2021-03	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Intäkter	23,2	23,8	18,7	18,2	67,6	67,6	0,0
Kostnader	-100,6	-95,3	-75,3	-69,7	-310,1	-310,1	0,0
Driftnetto	-77,4	-71,5	-56,7	-51,5	-242,5	-242,5	0,0

Investeringsredovisning (mnkr)

Projekt	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Inventarier gymnasieskolan	-1,5	-1,5	0,0
Summa	-1,5	-1,5	0,0

Kultur- och fritidsnämnden**Ordförande:** Christine Melinder**Förvaltningschef:** Stefan Persson**Ekonomi och verksamhet****Utfall 31 mars och helårsprognos**

Kultur- och fritidsnämndens utfall per **mars** är ett *överskott* på cirka 1,1 mnkr. Helårsprognosen är dock ett *underskott* på cirka 1,4 mnkr. Helårsprognosen bygger på en tänkt öppning av nämndens verksamheter från och med juli månad. En eventuell senare öppning innebär tyvärr ytterligare ökat underskott. Nuvarande stängning medför fortsatt begränsade intäkter, upp till 50 % jämfört med budget, främst för badverksamheten och Medborgarhuset.

Badverksamheten kommer under våren att erhålla kompensation av fastighetsägaren i samband med renovering av 25-metersbassängen.

Stängd verksamhet innebär dock förvisso mindre drifts- och personalkostnader.

Omflyttning av medel – rapport till kommunstyrelsen

Årshyran á 510000 kr för objekt 84011 (Våfflan) ska skiftas mellan Kultur- och fritidsnämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Detta objekt tillhör inte längre Kultur- och fritidsnämndens ansvar. Respektive nämndsramar skall därmed omfördelas med 510000 kr.

Analys av driftutfallet

I resultaträkningen för perioden framgår stora avvikelser rörande både intäkter och kostnader. Ett överskott för perioden med 1,1 mnkr motsvarar 95,6 % budgetuppfyllelse. Detta syns tydligt på personal- och övriga driftskostnader. I stort sett obefintliga intäkter i badens och Medborgarhusets verksamheter innebär även en delvis motsvarande kostnadsreducering. Ett antal verksamheter uppvisar större avvikelser där kostnader främst är kopplade till senvåren. Exempel på detta är utbetalning av lokalbidrag respektive aktivitetsbidrag, barnkultur, Gasverket samt arrangemang såsom sommar i Eslöv.

Stadsbiblioteket och Kulturskolan har båda erhållit större projektmedel vilka ännu inte hunnit nyttjas.

Med stor säkerhet är Kultur- och fritidsnämndens negativa prognos kopplat till Coronakrisen och utfallet torde därmed annars vara i balans med budget.

Analys av verksamhetsmåten

Prognosen för i stort sett samtliga verksamhetsmål är tydligt defensiv med koppling till aktuell coronasituation. Besök på **utbaden** kan möjligen uppnå normala siffror, men påverkas dock av hur årets sommar blir.

Folkbiblioteken i Eslövs kommun: Ett år med pandemin börjar visa sig i statistiken. Antal vuxna som skaffar lånekort har minskat, däremot har inte utlånen av medier gått ner i samma takt. Besöksstatistiken är väldigt svår att förutse då biblioteken under 2021 under 3 månader haft lokalerna låsta, med möjlighet till tidsbokning för ärenden och hemleverans/avhämtning av medier. När biblioteken öppnar upp igen, så kommer det fortfarande vara begränsat hur många besökare som får vara i lokalerna samtidigt.

Kulturskolans prognos är en uppskattning utifrån hur det såg ut i slutet på förra året. Förmodligen kommer siffrorna att bli högre om skolan kan återgå till normal undervisning under 2021. Skolan har haft en del avhopp på grund av distansundervisningen.

Analys av investeringarna

Nämnden har sedan flera år ett årligt stående anslag om 0,1 miljoner kr för anskaffning av värdehöjande konst. I dagsläget har nämnden inget aktuellt objekt att förvärva men det kan revideras under årets gång.

Verksamhetsmått	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Bibliotek			
Antal besök/år stadsbibliotek	59 300	80 000	60 000
Antal besök/år filialer	56 800	65 000	55 000
Antal lån per invånare	3,2	6,0	5,9
Antal nya låntagare (vuxna)	1015	930	670
Allmänkultur			
Antal kulturarrangemang	51	70	45
Arr. med stöd från Kultur och Fritid	47	90	40
Barnkultur			
Antal besökare: Kulturplan, skolbio, offentliga arrangemang, skapande skola	6 100	14 100	14 000
Kulturskolan			
Antal aktiviteter som utförs av tjejer/killar	444/223	516/254	500/230
Badanläggningar			
Antal årsbesök Äventyrsbadet	18 200	32 000	12 000

Verksamhetsmått	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Antal årsbesök, Marieholms bad	5 900	6 000	6 000
Medborgarhuset			
Antal externa respektive interna bokningar	88/82	135/130	60/60
Antal subventionerade bokningar	80	165	60
Gasverket(Ungdomsverksamheten)			
Antal årsbesök av tjejer/killar*	1300/1700	3300/4800	1800/2400
Föreningsstöd			
Antal bidragsberättigade föreningar**	73	73	73
varav barn- och ungdomsföreningar	48	49	48
Antal aktiviteter (barn/ungdomar)	170 000	180 000	136 000

*här ingår även mobil verksamhet, uppsökande verksamhet etc.

**här ingår barn/ungdoms-, pensionärs-, handikappföreningar och anläggningsstöd.

Driftredovisning (mnkr)

	Budget 2021-04	Redovisat 2021-04	Budget 2021-03	Redovisat 2021-03	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Intäkter	3,9	2,3	2,9	1,7	11,7	9,0	-2,7
Kostnader	-37,6	-33,9	-28,2	-25,9	-112,9	-111,6	1,3
Driftnetto	-33,7	-31,6	-25,3	-24,2	-101,2	-102,6	-1,4

Investeringsredovisning (mnkr)

Projekt	Redovisat till och med 2021	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Offentlig konst*	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Summa	0,0	-0,1	-0,1	0,0

*årligt anslag

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ordförande: Bengt Andersson

Förvaltningschef: Dave Borg

Ekonomi och verksamhet

Utfall 30 april och helårsprognos

Utfallet per 30 april är 1,4 mnkr.

Helårsprognosen är sammantaget ett nollresultat. Verksamheterna prognostiserar vardera enligt budget.

Nämnden har beviljat ett särskilt stort bostadsanpassningsbidrag 2021 och på helåret föreligger risk för ett underskott för nämnden med anledning av detta.

Prognosen bygger på att externa intäkter, såsom från miljötillsyn samt bygglovsavgifter, totalt når upp till budgeterad nivå, förutsatt att kompensation för uteblivna avgifter för uteserveringar erhålls.

Omflyttning av medel – rapport till kommunstyrelsen

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden förväntar sig till följd av pandemin en fortsatt påverkan i verksamheten på likartat sätt som 2020. För att hjälpa utsatta restauranger under pandemin har nämnden beslutat att slopa avgifterna för uteserveringar under hela 2021. Den ekonomiska effekten för nämnden till följd av beslutet är minskade intäkter med 0,1 mnkr.

Nämnderna har för 2021 erhållit preliminär kompensation för löneökning.

Prognostiserat resultat är under förutsättning att kompensationen täcker årets faktiska uppräkningskostnader.

Kapitalkostnaderna för 2021 kommer överskrida nämndens budget. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden förväntar sig dock att få kompensation för det faktiska utfallet i samband med årsbokslutet i enlighet med överenskommet arbetssätt.

Analys av driftutfallet

Nämnden redovisar ett utfall som är 1,4 mnkr bättre än budget för perioden.

Intäkterna är 0,3 mnkr lägre än budgeterat och kostnaderna är 1,7 mnkr lägre än budgeterat.

Intäktssidan är fortfarande starkt påverkad av den pågående Coronapandemin.

Parkeringsintäkterna är 0,1 mnkr lägre än budgeterat. Inom miljö- och livsmedelstillsyn är intäkterna lägre på grund av ej fakturerade årsavgifter men även för att pandemin påverkar möjligheterna till tillsynsbesök. På bygglovssidan är ärendetillströmningen fortsatt hög vilket gör att det inte finns någon större avvikelse mot budget för bygglovsintäkterna.

Kostnaderna är för perioden lägre än budgeterat, vilket förklaras av lägre kostnader för personal men också för övriga driftskostnader. Personalkostnaderna är 0,9 mnkr lägre. Av dessa är 0,4 mnkr härledda till årets löneökningar som ännu

ej är reglerade. Resten avser tillfälliga vakanser inom miljö samt gata, trafik, park. Övriga driftskostnader är 1,0 mnkr lägre än budgeterat.

Bostadsanpassningsbidraget står för 0,2 mnkr av dessa. Vinterväghållningen har kostat något mer än budgeterat hittills men prognosen är enligt budget. Såväl positiva som negativa avvikelser finns inom gata, trafik, parks verksamheter som till största del är säsongsbetonat, bland annat park- och grönyteskötsel samt beläggningsunderhåll. Kostnaderna för arbetet med trafikstrategi, Trast, har lett högre kostnader för konsulter. Överskott finns inom förvaltningens centrala kostnader, bl.a. interna kostnader för IT som inte är fakturerat.

Kapitalkostnaderna för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är 0,3 mnkr högre än budget för perioden. Ingen avvikande prognos avseende detta finns då miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kan förväntas få kompensation för det i samband med bokslutet.

Analys av verksamhetsmått

Miljöavdelningens tillsynsverksamhet har påverkats av den pågående pandemin och liksom större delen av 2020 har inspektörerna inte utfört inspektion på plats förutom i absolut nödvändiga situationer. Prognosen för tillsynsbesök grundar sig på en ökad lättnad i restriktioner för hösten. Prognosen för tillsynsskuld och kontrollskuld baseras på bortfallet av tillsynstimmar då tillsyn på plats inte kan utföras. Prognosen för genomförda miljömålsåtgärder har två åtgärder som inte kommer att genomföras under året. En av åtgärderna är revideringen av miljömålsprogrammet som är orsaken till att det inte görs någon miljömålsuppföljning under 2021.

Länsstyrelsen påtalade, vid revision av livsmedelskontrollen i maj 2021, vikten av att föra årsavgifter till det året kontrollen genomförs för att inte bygga upp kontrollskuld.

Den genomsnittliga handläggningstiden avseende ansökan om bygglov är den 30 april något högre än vid motsvarande tidpunkt ifjol. Anledningen är att antalet ansökningar totalt sett har ökat samt att det har funnits en vakant tjänst bland handläggarna. Distansarbetet till följd av den pågående pandemin har också påverkat produktionen negativt, men det har vidtagits åtgärder för att komma tillrätta med det problemet. Det förväntas att handläggningstiden avseende lov, anmälan och förhandsbesked kommer att gå upp något under semesterperioden och sedan stabiliseras på en siffra närmare den som prognostiseras.

Den genomsnittliga handläggningstiden avseende nybyggnadskartor är något högre än förväntat. Anledningen till det har att göra med en registreringsmiss av nyinkomna ärenden efter införande av en e-tjänst.

I de ärenden som inkommit och beslutats under 2021 är den genomsnittliga handläggningstiden hittills för:

Bygglov – 4,5 veckor

Bygganmälan – 1,8 veckor

Förhandsbesked – 8 veckor

BAB – 3,3 veckor

Nybyggnadskartor – 4,85 veckor

Förenklad nybyggnadskarta 1,25 veckor

Analys av investeringarna

Projekt Stora torg beräknas vara avslutat till sommaren. Prognosen är att projektet landar inom beslutad budget om 60 mnkr, dock finns osäkerhet då diskussion pågår med entreprenören om ÄTA-arbeten.

Slånbacksvägen, som är ett projekt i samarbete med VA Syd, är upphandlat och anbudssumman landade under budgeterad nivå. För projektet lämnas en prognos om ett utfall på 3 mnkr, vilket är 2 mnkr lägre än budget.

För projekt Kanalgatan pågår projektering och årets utgifter beräknas bli 1 mnkr. Överskottet mot budget kommer behöva överföras till 2022.

För projekt Kvarngatan kommer projektering påbörjas efter sommaren, vilket gör att utgifter om 0,5 mnkr förskjuts till 2022. Överskottet mot budget kommer behöva överföras till 2022.

Ett flertal aktuella gång- och cykelvägsprojekt planeras i samarbete med Trafikverket.

- GC-väg Flyinge - S Sandby (totalutgift 3,7 mnkr) utgår från projektplanen eftersom Lunds kommun, som har den största delen av sträckan, inte har med projekt i sin planering för de kommande åren.
- GC-väg - Billinge - Röstånga. Projektet flyttas fram ett år till 2022.
- GC-väg Ö Asmundstorp - Trollenäs. Projektet flyttas fram ett år till 2022.

För årsanslagen beräknas projekt för andra ledningsägares arbeten bli betydligt mindre budgeterat och därför görs omprioriteringar inom årsanslagen. Ytterligare omprioriteringar kan göras om det visar sig att medel kommer kvarstå. Till budget 2022 avskaffas projektet för andra ledningsägares arbeten, medel kommer prioriteras om inom årsanslagen. Bedömningen är att årsanslagen totalt kommer hållas inom beslutad ram.

Upphandling av GIS-system pågår. Anbudstid löper ut i juni och först då kan en prognos göras för utfallet.

	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Verksamhetsmått			
Miljö			
Antal genomförda tillsynsbesök/ antal planerade tillsynsbesök	260/360	360/360	180/360
Kontrollskuld (timmar)	437	0	800
Tillsynsskuld (timmar)	277	50	350
Antal genomförda miljö- och energiåtgärder enligt plan	13/23	13/23	13/23

Kart och bygglov

Handläggningstid för bygglov (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	4,39	10	8
Handläggningstid för hantering av anmälan (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	2,75	4	4
Handläggningstid för förhandsbesked (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	12	12	12
Handläggningstid för ansökan om bostadsanpassningsbidrag (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	-	6	6
Handläggningstid för nybyggnadskarta (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	-	4	4
Handläggningstid för förenklad nybyggnadskarta (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	-	4	4

**Driftredovisning
(mnkr)**

	Budget 2021-04	Redovisat 2021-04	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Intäkter	4,2	3,8	12,4	12,3	-0,1
Kostnader	-28,7	-26,9	-88,6	-88,5	0,1
Driftnetto	-24,5	-23,1	-76,2	-76,2	0,0

**Investeringsredovisning
(mnkr)**

Projekt	Investerings enligt KF	Redovisat till och med 2021	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Centrumutveckling					
Stora torg, ink anslutande gator	-60,0	-51,8	-18,0	-18,0	0,0
Stora torg, offentlig toalett	-2,0	-1,2	-2,0	-1,7	0,3
Gator och vägar					
Kvarngatan, inkl gc-väg	-13,0	0,0	-1,0	-0,5	0,5
Kanalgatan etapp 1 (Bryggareg-Trollsjö)	-22,0	-0,2	-2,0	-1,0	1,0
Slånbacksvägen	-5,0	-0,1	-5,0	-3,0	2,0
Projekt med Trafikverket					
GC-väg Stabbarp - Öslöv	-15,5	-0,9	0,0	0,0	0,0
GC-väg Billinge - Röstånga	-13,5	-0,3	-1,9	-0,1	1,8
GC-väg Flyinge - S Sandby	-3,7	0,0	-0,6	0,0	0,6
GC-väg Ö Asmundstorp - Trollenäs	-24,0	0,0	-1,0	0,0	1,0
Belysning					
Belysning landsbygden	-18,0	-3,8	-3,9	-3,9	0,0
Grönområden					
Lekplats stadsparken och parkåtgärder	-12,2	-0,4	-1,0	-1,0	0,0

Övrigt					
GIS-system	-6,0	0,0	-6,0	-6,0	0,0
Verksamhetssystem miljö	-1,0	-0,1	-0,9	-0,9	0,0
Arsanslag					
Teknisk utrustning		0,0	-0,5	0,0	0,5
Asfaltering		-0,1	-7,0	-7,0	0,0
Om- och nybyggnad gatanläggningar		0,0	-2,1	-2,1	0,0
Omläggning i samband med ledningsägares arbete		0,0	-2,0	-1,0	1,0
Åtgärder övriga orter		0,0	-0,9	-0,9	0,0
Gatubelysning		-0,3	-2,3	-2,3	0,0
Trafiksäkerhetsåtgärder, inkl. tillgänglighet		-0,3	-1,5	-2,0	-0,5
Cykelvägar Eslövs tätort		0,0	-1,0	-1,0	0,0
Lekplatser		-0,9	-2,1	-2,1	0,0
Grönområden Eslövs tätort		-0,1	-1,4	-1,9	-0,5
Grönområden byarna		0,0	-0,6	-0,6	0,0
Dagvattenåtgärder		-0,1	-1,0	-1,0	0,0
Broar		0,0	-0,2	0,0	0,2
Summa	-195,9	-60,6	-65,9	-58,0	7,9

Servicenämnden**Ordförande:** Lars Månsson**Förvaltningschef:** Åsa Ratcovich**Ekonomi och verksamhet****Utfall 30 april och helårsprognos 2021**

Servicenämnden redovisar för perioden ett underskott mot budget med -7,8 mnkr.

Servicenämnden beräknar i nuläget en helårsprognos med underskott -6,3 mnkr.

Osäkerheten i helårsprognosen är stor. Nämndens planerar för en åtgärdsplan motsvarande -6,3 mnkr. Servicenämnden har beslutat om Projekt Effektiv fastighetsförvaltning med 27 åtgärder som genomförs för en modern och effektiv fastighetsförvaltning för dagens och morgondagens behov.

Underskottet i servicenämndens helårsprognos beror på att Budget 2021 inte kompenserar för:

- Kostnader för kommunledningskontoret organisationsförändring, e-handel, Hypergene motsvarande -1,8 mnkr.
- Utebliven hyresuppräknings 1,7 % enligt SKR (PKV Prisindex för Kommunal Verksamhet) motsvarande -3,2 mnkr.
- Utebliven kompensation för internhyror 2021 med 0,6 % för okompenserade löneökningar 2020 med -1,3 mnkr.

Omflyttning av medel – rapport till kommunstyrelsen

Servicenämnden framför behov att revidera kommunfullmäktiges investeringsram för byggprojekt Sallerupskolan 2021-2024 från 155 till 183 mnkr med anledning av fördjupade kalkyler av projektet. Avsätta medel till Eslövs kommuns finansförvaltning under byggtiden för extra kostnader som belastar driftbudgeten för rivning, paviljonger och busstransporter av elever för byggprojekt Sallerupskolan motsvarande -16,0 mnkr 2022, -1,0 mnkr 2023, -3,0 mnkr 2024.

Transportservice har behov att byta ut nio (9) specialfordon för mat- och elevtransporter motsvarande en investering på 6,0 mnkr. Denna investering saknas i kommunfullmäktiges budget och servicenämnden föreslår därför omflyttning av medel inom Eslövs kommun 2021, till servicenämnden med 6,0 mnkr för inköp av specialfordon för mat- och elevtransporter.

Det pågår planering att servicenämnden tar över det planerade investeringsunderhållet av Karlsrobadet från EIFAB. Servicenämnden återkommer med fördjupad ekonomisk konsekvensanalys i delårsbokslut 2021.

Internhyrorna 2021 behöver revideras och medel avsättas för hyresuppräknings enligt SKR, PKV (Prisindex Kommunal Verksamhet) 1,7 % 2021 motsvarande - 3,2 mnkr.

Internhyror 2021 behöver revideras med 0,6 % för okompenserade löneökningar från 2020 med -1,3 mnkr.

Servicenämnden svarar för samordningen av Eslövs kommuns gemensamma Systematiska brandskyddsarbete. Pågår planering för effektivisering och kvalitetssäkring genom digitalt verksamhetsstöd. Behov att avsätta medel för den här investeringen finns. Servicenämnden återkommer i delårsbokslut med fördjupad kostnadsanalys.

Analys av driftutfallet

Servicenämnden redovisar för perioden ett negativt resultat -7,8 mnkr jämfört med budget. Det negativa resultatet består i huvudsak av -6,9 mnkr i fördröjning av faktureringen av Servicecenter/IT-verksamheten till kommunens förvaltningar samt eftersläpning i bokföringen av mediakostnader, energi, vatten och el motsvarande 1,0 mnkr. Inom servicenämndens driftutfall genomförs i nuläget extraordinära insatser för pandemisituationen inom lokalvård, måltidsverksamhet och transportservice.

Analys av driftutfall fördelat per verksamhetsområde

- Demokrati och Verksamhetsstöd redovisar för perioden ett underskott med - 0,1 mnkr jämfört med budget. Helårsprognosen beräknar ett underskott med - 1,7 mnkr. Underskottet motsvaras av kostnader för e-handel, Hypergene, kommunledningskontoret organisationsförändring, motsvarande 1,8 mnkr samt underskott i tolkkostnader.
- Servicecenter inkl. Kontaktcenter redovisar för perioden ett negativt resultat med -0,1 mnkr jämfört med budget. Budgetavvikelse med -6,9 mnkr på är fördröjning i faktureringen till kommunens förvaltningar. Prognosen för helåret 2021 beräknas till ekonomi i balans.
- Måltidsavdelningen redovisar för perioden ett överskott med 0,7 mnkr jämfört med budget. Helårsprognosen är ekonomi i balans utifrån omfördelning av resurser inom budgetram och reviderad överenskommelse med Barn och Utbildning utifrån pandemisituationen och minskade beställningar av måltider.

- Transportservice redovisar för perioden ett underskott med -0,1 mnkr jämfört med budget, på grund av lägre nyttjande av stadshusets fordonspool pga. av restriktioner i externa möten. Prognosen för helåret 2021 beräknas ekonomi i balans.
- Lokalvårdsavdelningen redovisar för perioden ett negativt resultat på -0,2 mnkr jämfört med budget. Helårsprognosen är underskott med 1,3 mnkr beroende på okompenserade lönekostnadsökningar från 2020.
- Fastighetsförvaltningen redovisar för perioden ett underskott med - 2,8 mnkr jämfört med budget. Helårsprognosen beräknas till underskott - 3,2 mnkr med orsak av utebliven indexuppräknning 1,7 % (SKR PKV – Prisindex Kommunal Verksamhet) av hyror 2021.
- Fastighetsservice redovisar för perioden ett överskott med 0,5 mnkr jämfört med budget beroende av något lägre personalkostnader än budgeterat. Helårsprognosen bedömer ekonomi i balans.
- Byggprojektavdelningen redovisar för perioden ett överskott med 0,8 mnkr jämfört med budget. Det positiva resultatet är pga. lägre kostnader för personal- och konsultkostnader. Helårsprognosen bedömer ekonomi i balans.

Analys av verksamhetsmått

- Demokrati och Verksamhetsstöd redovisar en minskning motsvarande 33 procent antalet tolkuppdrag som genomförs.
- Servicecenter visar inga större förändringar. Kontaktcenter har varit välbemannade även under pandemin och har därmed lyckats hålla svarstiderna.
- För måltidsavdelningen minskar antalet portioner generellt med anledning av pågående pandemi. Även inom Stadshusrestaurangen sker en minskning eftersom restaurangen håller stängt. Inom gymnasieskolan och högstadiet råder delvis distansundervisning under pågående pandemi. Av denna anledning serveras mindre måltider i skolrestaurangerna på gymnasiet och högstadieskolorna. Enligt överenskommelse mellan Serviceförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen debiteras enbart med fasta kostnader motsvarande 60% av portionspriset. Matlådor erbjuds Eslövs kommuns gymnasie- och högstadieelever som alternativ under distansundervisningen
- Transportservice når målet om fossilbränslefria fordon för fem-sits personbilar och transportbilar under förutsättning att beställda fordon levereras i tid. Förseningar pga. Pandemisituationen.
- Lokalvårdsavdelningen visar ökade städytor pga. tillkommande objekt på Ystadvägen 10 och Gamla brandstationen.

- Fastighetsförvaltningen redovisar uppföljning av verksamhetsmåten i bokslut 2021.
- Uppföljning av vissa av servicenämndens verksamhetsmått sker i bokslut 2021 vilket innebär att analysen genomförs senare.

Analys av investeringar

- Investeringsbudgeten för servicenämnden uppgår 2021 till 300,4 mnkr. Av dessa är 11,8 mnkr överfört från 2020 för pågående projekt.
- Investeringsutfallet uppgår till 50,3 mnkr för perioden till och med 2021-04-30.
- Prognosen är att nämnden kommer att disponera 232,4 mnkr 2021, överföra 49,1 mnkr till 2022 och att resultatet 2021 visar överskott med 68,0 mnkr.
- Vårprognosen är avstämd mot Eslövs kommuns förslag till Lokalförsörjningsplan.
- Behov att revidera kommunfullmäktiges investeringsram för byggprojekt Sallerupskolan 2021-2024 från 155 till 183 mnkr. Avsätta medel under byggtiden för extra kostnader för rivning, paviljonger och busstransporter av elever för byggprojekt Sallerupskolan motsvarande -16 mnkr 2022, -1,0 mnkr 2023, -3,0 mnkr 2024.
- Prognos kommunfullmäktiges ram föreslås en utökad investeringsram med totalt 27,9 mnkr fördelat:
 - Norrebo fsk, 2022, -3,9 mnkr
 - Flyinge fsk, 2022, 5,9 mnkr
 - Sallerupskolan, 2022-2024, -28,0 mnkr
 - Flyinge skola delas i etapp 1 o 2, 28,0 mnkr
 - Flyinge skola, etapp 1, 2021-2022, -3,1 mnkr
 - Flyinge skola, Etapp 2, 2026, -24,9 mnkr
 - Källebergskolan, 2022, -1,9 mnkr
- Transportservice har behov att byta ut 9 specialfordon för mat- och elevtransporter motsvarande en investering på 6,0 mnkr. Denna investering saknas i kommunfullmäktiges budget och servicenämnden föreslår därför omflyttning av medel inom Eslövs kommun 2021, till servicenämnden med 6 mnkr för inköp av specialfordon för mat- och elevtransporter.

Verksamhetsmått

	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Organisation			
Medarbetarundersökning HME-index	82	83	83
Nöjd kundindex (bokslut 2018 ej 2019)*	50	70	70
Antal praktik-/ ferieplatser per år	65	50	50

Demokrati och verksamhetsstöd

Andel tolkningar bokade via webbaserade

Tolksystemet 90%, 2020

82%

90%

80%

Antal tolkuppdrag

2031

2531

1700

Servicecenter

Kontaktcenter svara på inkomna ärenden

62%

70%

70%

Kontaktcenter svarstid inom 2 min

80%

70%

80%

Antal IT-enheter

9150

9150

9200

Antal hanterade windows datorer

2135

2000

2100

Antal användarkonton (personal, leverantör)

2794

2450

2800

Antal elevkonton

6744

6350

6800

Måltid

Matsvinn, gram per portion efter servering

25 g

30 g

25 g

Andel inköp av ekologiska livsmedel

55%

60%

55%

Anta lunchportioner förskola

312 800

352 196

350 000

Portionspris förskola

25,77

26,31

Anta lunchportioner grundskola F-3a

283 000

288 513

280 000

Portionspris grundskola F-3

28,44

29,04

Antal lunchportioner grundskola 4-6

212 800

213 554

208 000

Portionspris grundskola 4-6

29,74

30,36

Antal lunchportioner 7-9

192 600

198 569

147 000

Portionspris 7-9

31,04

31,69

Totala antal portioner grundskola

688 400

700 636

635 000

Totala antal luncher fritids och pedagogiska luncher i grundskola

49 500

46 100

44 000

Antal lunchportioner gymnasieskola

51 800

85 000

52 000

Portionspris gymnasieskola

38,68

39,49

Antal dygnsportioner vård- och omsorg

98 900

116 871

97 000

Dygnspris vård och omsorg

123,42

126,01

Antal luncher Majkens

10 100

18 500

3 000

Portionspris Majkens

82

84

0

	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Transportservice			
Antal fordon fordonsflotta	129	138	134
Andel som drivs med fossilfria bränslen (biogas, el E85)	95%	100%	100%
Antal fordon fordonspoolen	7	9	7
Andel som drivs med fossilfria bränslen (biogas, el E85)	100%	100%	100%
Mat och Elevtransporter, antal fordon	10	10	10
Mat och Elevtransporter, antal elever	115	113	115
Mat och Elevtransporter, matleveranser	41	40	41
Lokalvård			
Antal kvm städyta	139099	137920	138613
Antal årsarbetare lokalvård	60	59	60
Fastighet			
Faktanyckeltal			
Bestånd egna fastigheter area (BTA)	177455	177380	177380
Förhyrd area (kontraktsarea)	87434	87370	87370
Total area (BTA)**	264889	264750	264750
Kostnader för lediga lokaler (hyresförlust tkr)	829	918	918
Vakansgrad andel av egna lokaler	3,4%	3,7%	3,7%
Medianyckeltal (egna fastigheter)			
Förbrukning Värme (kWh/kvm)	97	96	96
Förbrukning El (kWh/kvm)	60,2	64,5	64,5
Förbrukning Kyla (kWh/kvm)			
Summa energianvändning	157,2	160,5	160,5
Vattenförbrukning (M ³ /m ²)**	0,6	0,6	0,6
Fastighetskapital nyckeltal**			
Hyresintäkter (Eget bestånd) hyra/kvm BTA exkl städ	763	761	761
Kostnad tillsyn, skötsel, felavhjälpande underhåll (kr/kvm)**		228	228
Planerat underhåll (Drift) (Kr/Kvm)	13,7	8,5	8,5
Planerat underhåll (Investering) (Kr/Kvm)	137,5	137,5	137,5
Bokfört värde/kvm BTA	5093		

Kommentarer;

* Nytt basår 2020 mht ny indelning av serviceområden

** Siffror från delårsbokslut 2020. Revideras 2021

Driftsredovisning (mnkr)**Driftredovisning (mnkr)**

	Budget 2021-04	Redovisat 2021-04	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Intäkter	146,2	137,7	438,5	438,5	0,0
Kostnader	-148,2	-147,5	-444,7	-451,0	-6,3
Driftnetto	-2,1	-9,8	-6,2	-12,5	-6,3

Investeringsredovisning (mnkr)

Projekt	Projekt-nummer	Investerings enligt KF	Redovisat till och med 2021	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Utredningsbehov						
Vasslegatan 4,21-A	91501	-2,2	0,0	-2,2	-1,8	0,4
Utredning av idrottsplatser Marieholm, Stehag, Flyinge och Löberöd				-1,0	-1,0	0,0
Pott för utredningar i tidigare skede invest.	91881					
Pott för utredningar i tidigare skede förhym.	91881			-0,9	-0,9	0,0
Förskola	91923					
Norrebo , 18-A		-38,7	-3,3	-34,0	-24,0	10,0
Marieholm, 18-B		-35,0	-0,3	-0,4	-0,4	0,0
Nya Skogsgläntan, 19-B		-56,0	-0,6	-22,3	-12,3	10,0
Örtofta/Väggarp, 19-E		-35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Flyinge förskola Häggebo, 19-H1		-25,0	-1,1	-24,1	-12,0	12,1
Stehag söder, 18-D		-42,0	-0,5	-21,9	-21,9	0,0
Fridebo, 20-B		-0,2	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Grundskola	91617					
Marieskolan , 18-G		-42,0	-6,2	-25,1	-27,0	-1,9
Sallerupskolan, 18-F		-155,0	-5,5	-3,4	-4,0	-0,6
Norrevångskolan 18- E		-70,0	-1,4	-10,8	-6,0	4,8
Stehagskolan, 18-H		-2,0	0,0	-0,5	-0,5	0,0
Flyinge skolan , 19-H2		-28,0	0,0	-2,0	-0,5	1,5
Fridasroskolan. 20 B		-0,3	0,0	-0,3	-0,3	0,0
Källebergskolan		-1,5	0,0	-0,5	-0,1	0,4
Teknikcentrum		-1,5	0,0	-0,5	0,0	0,5
Västra skolan		-1,0	0,0	-1,0	-0,3	0,7
Nya Östra skolan, etapp 2B, åk 7-9, 18-J	91671	-26,4	0,0	-22,4	-12,0	10,4
Ekenässkolan, 18-L	91918	-84,0	-31,5	-52,7	-47,0	5,7
Gymnasieskola	91800					
Gamla Östra skolan, 18-I		-14,4	-0,4	-3,6	-4,0	-0,4
Skolltorget vid Carl Engströmskolan	91801	-7,7	-0,6	-1,1	-0,2	0,9
Rådhuset (tidigare kulturskola) , 20-A	91883	-25,0	-0,1	-19,9	-5,0	14,9
Idrottslokaler Berga, 19-J	91652	-6,4	-1,0	-5,4	-5,4	0,0
Kulturskolan	91925	-43,0	-0,2	-7,3	-3,0	4,3
ÅRSANSLAG						
Energieffektivisering	91606			-3,6	-3,6	0,0
Solceller, Sallius, Gymnasie	91606			0,0	0,0	0,0
Sanering div. objekt	91673			0,0	-0,8	-0,8
Elektronisk inpassering	91675			-0,5	-0,5	0,0
Myndighetskrav	91700			-3,0	-3,0	0,0
Inventarier	91878			-0,3	-0,5	-0,2
Storköksmaskiner	91879			-0,8	-0,8	0,0
Verksamhetsanpassning-fastighet	91501			-2,0	-2,0	0,0
Omläggning av tak	91882			-7,6	-7,6	0,0
Byggnadsarbeten	91889			-13,2	-13,2	0,0
Stadshuset väkvägg	91889			-0,5	-0,5	0,0
Maskiner	97001			-0,7	-0,7	0,0
Städmaskiner	97002			-0,3	-0,3	0,0
IT-infrastruktur	97107			-4,4	-4,4	0,0
Utbyte av utrustning sammanträdesrum	97107			0,0	0,0	0,0
Summa		-742,3	-52,7	-300,4	-227,7	72,7

Vård- och omsorgsnämnden**Ordförande:** Tony Hansson**Förvaltningschef:** Josef Johansson**Ekonomi och verksamhet****Utfall 30 april och helårsprognos**

Vård- och omsorgsnämnden redovisar per den 30 april en avvikelse på -10,7 mnkr i förhållande till budget. I utfallet inkluderas ersättningar som erhållits för sjuklöneersättning i januari och februari 2021 om totalt 2,1 mnkr. Prognos för helår 2021 beräknas till en avvikelse på -26,4 mnkr. Denna prognos inkluderar inga övriga bidrag och intäkter som vård- och omsorgsnämnden eventuellt tilldelas för merkostnader angående pandemin, förutom de 2,1 mnkr som redan inkluderats i utfallet.

Politiskt beslut är taget gällande förlängd sjuklöneersättning fram till den siste juni. Uppskattningsvis rör det sig om cirka 4 mnkr för vård- och omsorgsnämndens verksamheter. Vidare har kostnader på 12,8 mnkr bokförts som Covid-19 relaterade merkostnader för 2021. Om regeringen fattar beslut kring förlängda ersättningar gällande Covid-19 prognostiseras därmed en intäkt på 16,8 mnkr. Utöver dessa eventuella intäkter 2021 kommer uppskattningsvis intäkter avseende 2020 på 11,9 mnkr redovisas under 2021. Detta skulle innebära en total intäkt på cirka 28,7 mnkr utifrån det som är känt i dagsläget.

Omflyttning av medel – rapport till kommunstyrelsen

Inga omflyttningar av medel.

Analys av driftutfallet**Ekonomiska konsekvenserna av covid-19**

Precis som under 2020 är konsekvenserna av pandemin svåra att analysera och prognostisera. De kostnader på 12,8 mnkr som mellan 1 januari och 30 april 2021 har bokförts som Covid-19 relaterade merkostnader avser bland annat extra inköp som gjorts gällande skyddsutrustning. De avser också kostnader för överbemannning inom särskilda boende, hemvård och funktionsnedsättning, samt inom de kohortavdelningar som öppnats. Besluten för kohortavdelningen och överbemanningen löper fram till den 31 maj, vilket kommer leda till att vård- och omsorgsnämndens Covid-19 relaterade merkostnader kommer öka ytterligare.

Under 2020 sökte vård- och omsorgsnämnden bidrag från Socialstyrelsen som utbetalats under slutet av 2020 och under inledningen av 2021. Utifrån försiktighetsprincipen fördelades inte hela beloppet ut i driftsredovisningen, vilket gör att det finns cirka 4,3 mnkr kvar att fördela. Den 30 april 2021 ansökte vård- och omsorgsnämnden om ytterligare 7,6 mnkr som avser merkostnader avseende december 2020.

Tilläggas bör också att en del verksamheter har varit stängda som exempelvis dagverksamheten på Alegården, Karidal samt Aktivitetshuset inom socialpsykiatri. Detta har gjort att en del personal har kunnat stötta upp övriga verksamheter. Alegården har under inledningen av 2021 börjat öppna upp sin verksamhet och förhoppningen är att övriga kan göra det samma inom en snar framtid.

Övriga områden som vård- och omsorgsnämnden förutspår långvariga ekonomiska effekter till följd av pandemin är inom försörjningsstöd, psykisk ohälsa, missbruk av olika slag och våld i nära relationer. Effekterna av detta ses troligtvis inte förrän längre fram i tiden.

Prognoserna inom respektive verksamhet och enhet är generellt gjorda med utgångspunkt i att samhället fortsätter öppna upp och att man kan återgå till någon form av ekonomiskt normalläge efter sommaren.

Äldreomsorg

Avvikelse per den 30 april 2021, -9,6 mnkr. Prognostiserad avvikelse på helår, -17,7 mnkr.

Vård- och omsorgsboende inklusive korttidsboende och externa placeringar

Avvikelse per den 30 april 2021, -3,6 mnkr. Prognostiserad avvikelse på helår, -3,9 mnkr.

Samtliga särskilda boende har haft en utmanande inledning på 2021. Endast två av boendena visade per den 30 april ett positivt resultat. År 2020 avslutades med smitta på flera av boendena och på Kärråkra, Bergagården och Solhällan gjordes avdelningar om till kohortavdelningar, som bibehölls in på det nya året, vilket medfört höga kostnader som är direkt sammankopplade med pandemin. Pandemin har också medfört att in- och utflyttningstiderna har förlängts vilket gjort att lägenheter har stått tomma längre än normalt vilket leder till att enheterna går miste om hyresintäkter. Implementeringen av bemanningshandboken är nu i gång vilket innebär en djupgenomgång av samtliga enheters schemaläggning och bemanning för att nå en personalstyrka som ligger i balans med budget.

Prognosen inom externa placeringar är för helåret 2021 satt till ett överskott på 1mnkr då antalet placeringar understiger budgeterad nivå.

Hemvård

Avvikelse per den 30 april 2021, -5,2 mnkr. Prognostiserad avvikelse på helår, -10,8 mnkr.

Hemvårdens prognostiserade underskott för helåret är en försämring jämfört med föregående år, vilket har flera förklaringar. Dels gjordes en korrigering av budgeten eftersom ersättningen för HSL-insatser täcks av ersättningsmodellen och därför justerats succesivt. Hemvården tog föregående år emot cirka 2,3 mnkr i

olika bidrag, vilket inte finns med i årets prognos trots att en hel del kostnader för pandemin finns kvar. Under inledningen av 2021 har även arbetet med att implementera bemanningshandboken påbörjats inom hemvården, vilket kan ge en viss kostnadsökning i den direkta inledningsfasen.

Inom hemvården finns också en tendens att volymerna ökar vilket det inte finns utrymme till i budgeten. Om denna trend kvarstår kommer det att påverka det ekonomiska resultatet negativt.

Det ekonomiska resultatet för perioden skiljer sig åt mellan de fem befintliga hemvårdsområdena. Arbetet med att jobba utifrån en verklighetsbaserad planering optimerad utifrån geografiska förutsättningar kommer att fortsätta inom samtliga områden under året.

Hälso- och sjukvård, HSL

Avvikelse per den 30 april 2021, -0,8 mnkr. Prognostiserad avvikelse på helår, -3,0 mnkr.

Sjuksköterskeenheten förväntas redovisa ett underskott på 2,8 mnkr för helåret 2021. Underskottet kommer dels från att enheten i grunden har svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens och dels från bemanningen på kohortavdelningen. Kostnaderna för bemanningen på kohortavdelningen på Vårlöken har varit höga då bemanningen har utgjorts av bemanningssjuksköterskor från privata företag. Eftersom beslutet om kohortavdelningen löper till den 31 maj bygger prognosen på att behovet av bemanningssjuksköterskor minskar därefter. Rekryteringsproblemet kvarstår dock och pandemin har medfört att timpriset på bemanningssjuksköterskor har skjutit i höjden.

Rehabenheten ser en ökad förskrivning av hjälpmedel månad för månad under inledningen av året. Efterhand som restriktionerna i samhället lättas kommer troligen förskrivningen av hjälpmedel, framförallt rullstolar och förflyttningshjälpmedel, öka. Prognosen för helåret 2021 är ett underskott på 0,2 mnkr.

Funktionsnedsättning

Avvikelse per den 30 april 2021, 2,9 mnkr. Prognostiserad avvikelse på helår, 0,7 mnkr.

Precis som under 2020 har antalet aktiviteter inom LSS-verksamheterna varit begränsade under inledningen av 2021, vilket hittills lett till ett ekonomiskt överskott inom verksamhet funktionsnedsättning. I takt med att vaccineringen fortgår och samhället troligtvis öppnas upp räknar verksamheterna med att kostnaderna ökar när aktiviteter kommer igång, vilket leder till att behovet av personal ökar. Övergripande på verksamhetschefsnivå redovisas ett överskott på

grund av en övergripande pott och en del vakanta tjänster, men under året kommer detta överskott att justeras något mot enheterna.

De verksamheter som sticker ut och bidrar negativt till utfallet på ekonomin är personlig assistans. Anledningen till underskottet inom personlig assistans beror på att det finns fler verkställda beslut än vad det finns utrymme för i budgeten. Inom socialpsykiatri har bland annat ett ökat vårdbehov inom boendeenheterna lett till ökade personalkostnader vilket gör att prognosen för helåret överskrider budget. Barnverksamheten prognostiserar ett underskott för helåret vilket beror på kostnader för externa placeringar.

Socialtjänst över 18 år

Avvikelse per den 30 april 2021, -0,9 mnkr. Prognostiserad avvikelse på helår, -1,9 mnkr.

Inför år 2021 fick verksamheten inom socialtjänst över 18 år en utökning i budgeten, trots detta är prognosen för helåret 2021 satt till ett underskott på 1,9 mnkr. Per den 30 april är det framförallt kostnaderna för placeringar inom skyddat boende som överstiger budgeterad nivå. Dessa placeringar förväntas dock minska något under året för att i slutet av året nå budgeterad nivå. Inom verksamhetsområdet pågår fortsatt ett arbete i att förbättra rutiner och arbeta aktivt med placeringar. Ett led i detta arbete är de instegslägenheter som man nu har att tillgå. Syftet med dessa är att framförallt minska antalet placeringar inom LVM. Den ekonomiska effekten av dessa lägenheter är dock svår att mäta redan det första året och därför är prognosen satt utifrån att antalet placeringar är på ungefär samma nivå som tidigare år.

Inom socialtjänst över 18 år ingår även boendegruppen vars prognos för 2021 uppgår till -1,2 mnkr. Underskottet beror dels på tomma lägenheter och dels på renoveringar som kommer att behövas göras i en del lägenheter. Verksamheten genomför just nu en omstrukturering bland sina lägenheter för att lättare möjliggöra 1:a handskontrakt för hyresgästerna.

Ekonomiskt bistånd

Avvikelse per den 30 april 2021, -3,5 mnkr. Prognostiserad avvikelse på helår, -10,7 mnkr.

Prognosen för försörjningsstödet för helåret 2021 beräknas till -9,7 mnkr. Under de inledande fyra månaderna har totalt 15,2 mnkr betalats ut i försörjningsstöd vilket kan jämföras med 13,6 mnkr för samma period ifjol. De ökade utbetalningarna av försörjningsstöd beror bland annat på att fler personer som tidigare omfattades av Migrationsverkets schablonersättningssystem inte längre har rätt till ersättning och därmed är kommunens försörjningsansvar. Arbetsförmedlingens omorganisation har troligtvis medfört att färre personer kommit ut i arbete. Verksamheten har därför tillsammans med AME initierat ett projekt som benämns ”från försörjningsstöd till

egen försörjning” där ett antal personer erbjuds extratjänster som ska leda till att fler personer kommer ut i arbetslivet och därmed blir självförsörjande. Förhoppningen är att projektet beslutas och kommer igång under 2021.

Trenden med minskade ersättningar från Migrationsverket fortsätter och prognosen för 2021 är en avvikelse mot budget på -3 mnkr, trots ett tillägg i budget inför 2021.

Analys av verksamhetsmått

Inom särskilda boenden och inom korttidsboendet har beläggningen varit något lägre än normalt, vilket beror på pandemin. Prognosen är att beläggningarna ökar till normal nivå under året.

Inom personlig assistans överstiger antalet LSS-timmar budgeterad nivå, trenden antyder inte på någon minskning under året. Nya beslut har tillkommit under inledningen av 2021.

Både antalet hushåll samt utbetalningen i genomsnitt per månad ökar inom ekonomiskt bistånd jämfört med tidigare år vilket ger stöd till att kostnaden för försörjningsstöd som helhet ökar markant.

Inom socialtjänst över 18 år ligger antalet placeringar kvar på en hög nivå, där framförallt LVM är dyra, i förhållande till budget vilket också ger utslag i ekonomin.

Analys av investeringarna

Det råder stor restriktivitet vad gäller investeringar då förvaltningen ser svårigheter i att bära framtida avskrivningskostnader. Endast investeringar som innebär effektivisering av verksamheten genomförs.

Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Äldreomsorg			
Antal platser i vård- och omsorgsboende	267	267	267
Antal vård dygn i vård- och omsorgsboende	92 582	92 582	90 633
Beläggning vård- och omsorgsboende	95%	95%	93%
Antal vård dygn i externt köpta platser	1 552	1 825	1 460
Antal korttidsplatser	12	24	24
Antal vård dygn i korttidsboende	4 868	7 884	6 000
Beläggning korttid, avlastning, växelomsorg	90%	90%	68%
Biståndsbedömt trygghetsboende	-	15	15
Antal externt köpta korttidsdygn	348	40	40
Antal betaldygn på sjukhus	0	0	0
Totalt antal ersatta hemvårdstimmar/månad, SoL och delegerad HSL	13 962	13 400	14 000
Varav delegerade HSL-timmar/månad till hemvården	-	2 800	3 000
Trygghetslarm, antal abonnemang	872	800	812
Trygghetslarm, antal larm/dygn som rings ut från larmcentral	61	58	58

LSS

Antal verkställda boendebeslut, vuxna	170	171	170
Antal vård dygn i externa boenden, LSS-beslut	1 446	1 370	1 450
Totalt antal verkställda boendebeslut, barn	3	5	3
Antal personer inom daglig verksamhet	186	180	185
Antal timmar med betalningsansvar inom personlig assistans (SFB)	57 854	56 680	56 680
Antal timmar med betalningsansvar inom personlig assistans (LSS)	49 930	32 666	50 000
Antal dygn i korttidsvistelse, barn/unga	4 200	2 800	3 000
Antal tillfällen med korttidsstillsyn, barn/unga	1 600	1 150	1 300

Socialpsykiatri

Antal beslutade timmar boendestöd	3 980	3 750	4 000
Antal personer med beslut om sysselsättning	43	35	40
Antal vård dygn i externa placering	4 025	4 380	4 380
Antal platser i vård-och omsorgsboende	26	26	26

Socialtjänsten över 18 år

Antal vård dygn enligt LVU	366	0	0
Antal vård dygn enligt LVM	536	350	506
Antal vård dygn enligt SoL (exklusive skyddat boende)	3 221	3 500	3 822
Antal dygn skyddat boende	2 344	2 000	2 000
Antal personer, öppenbehandlingen i Eslöv under året	23	25	23
Antal personer, fältservice/rådgivning under året	57	200	100
Antal personer, insats råd och stöd under året	81	100	80
Antal andrahandskontrakt	146	150	140

Ekonomiskt bistånd

Antal hushåll med försörjningsstöd i genomsnitt per månad	373	370	390
Bidrag per hushåll, kr i genomsnitt per mån	9 056	9 000	9 740
Personer som ej återkommit till försörjningsstöd inom ett år, %	81	80	-
Antal ärenden inom skuldrådgivningen	215	220	-

**Driftredovisning
(mnkr)**

	Budget 2021-04	Redovisat 2021-04	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikels e
Intäkter	47,1	47,5	141,4	145,0	3,6
Kostnader	-260,3	-271,3	-801,8	-831,8	-30,0
Driftnetto	-213,1	-223,8	-660,4	-686,8	-26,4

**Investeringsredovisning
(mnkr)**

Projekt	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Inventarier boendeenheter mm	-1,0	0,0	1,0
Ny teknik	-2,5	0,0	2,5
Summa	-3,5	0,0	3,5

Överförmyndarnämnden**Ordförande:** Kerstin Ekoxe**Förvaltningschef:** Eva Hallberg**Ekonomi och verksamhet****Utfall 30 april och helårsprognos**

Utfall per 30 april visar ett överskott på 0,9 mnkr. Helårsprognos för budgeterad verksamhet är +/- 0.

Överförmyndarnämndens största kostnader består i arvodesutbetalningar till ställföreträdarna. Huvudmannen betalar arvode till ställföreträdaren om medel finns, i annat fall står kommunen för arvodet. Enligt tidigare uppskattningar betalas drygt två tredjedelar av arvoden av kommunen.

Utfallet i prognosen är inte rättvisande då periodiseringen inte stämmer med det faktiska utfallet. Nämndens utgifter är som högst under mars till september, då huvuddelen av arvoden för föregående år betalas ut. Bedömningen är än så länge att nämnden kommer att göra nollresultat.

Omflyttning av medel – rapport till kommunstyrelsen

Överförmyndarnämnden har inte flyttat några medel.

Analys av driftutfallet

Arvodet till ställföreträdarna beräknas på prisbasbeloppet för aktuellt verksamhetsår. Prisbasbeloppet för 2019 var 46 500 kronor och för 2020 47 300. Ersättningen till gode män betalas året efter verksamhetsåret, varför det är 2020 års prisbasbelopp som gäller för de flesta utbetalningarna under 2021. Överskottet i utfallet beror främst på att de flesta ersättningar betalas ut under perioden mars till september.

För att trygga säkerheten för ställföreträdare anlitar nämnden fortsatt företaget OPTIO AB som ställföreträdare i ett fall. Det rör sig om fall där det finns stor risk för våld eller hot. För denna tjänst betalar nämnden 2 650 kronor per månad. Övriga ärenden där nämnden tidigare anlidade OPTIO AB är överflyttade till de professionella ställföreträdarna.

För utbildning av gode män, som är lagstadgat sedan ingången av 2015, har nämnden inte haft några större kostnader då utbildningarna hittills skett helt i egen regi eller i samarbete med överförmyndarnämnden i Lund. Verksamheten har under coronapandemin varit tvungna att utveckla digitala utbildningar vilket har tagit tid i anspråk men det har även inneburit lägre kostnader för utbildningstillfällen.

Eslövs kommun har i dag endast 9 ensamkommande barn med god man. Kommunen erhåller för nya barn, ett statsbidrag om 52 000 kronor som ska delas med socialtjänsten. Eftersom det i princip inte kommer några nya barn är

intäkterna försumbara. Kommunen har dock fortfarande fordringar på Migrationsverket för kostnader som uppkommit tidigare år.

Överförmyndarnämnden har i dag en bemanning på 4,5 tillsvidare tjänster vilket bedöms som relevant med hänsyn till antalet ärenden.

Överförmyndarnämnden har hittills ingen negativ ekonomisk påverkan av den pågående coronapandemin.

Analys av verksamhetsmått

Antalet ensamkommande barn har halverats sedan förra våren och är nu nere i endast 9 stycken. När det gäller antalet godmanskap så är det väldigt svårt att analysera i dagsläget. Antalet ansökningar ökade kraftigt de sista månaderna under 2020 och antalet ansökningar har fortsatt på hög nivå ett par av månaderna under första delen 2021. Variationen mellan månaderna är dock stor och alla som ansöker får inte god man. Efter en snabb analys av ansökningsärendena går det inte att hitta ett självklart mönster, utan det behövs en djupare analys vilket verksamheten har börjat med. Håller sig antalet ärenden på den nivå som det ser ut nu så kommer dock budgeten kunna hållas för året.

Analys av investeringarna

Överförmyndarnämnden har inga investeringar.

Verksamhetsmått	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Antal ärenden 31 december			
Godmanskap	361	380	365
Ensamkommande barn	9	10	6
Förvaltare	98	110	100
Övriga	255	300	321
Totalt	723	800	792

Driftredovisning (mnkr)

	Budget 2021-04	Redovisat 2021-04	Budget 2021	Prognos 2021	Netto avvikelse
Intäkter	0,0	0,1	0,4	0,4	0,0
Kostnader	-2,8	-2,0	-8,6	-8,6	0,0
Driftnetto	-2,8	-1,9	-8,2	-8,2	0,0

REVISIONEN

Ordförande: Gunilla Gulam

Ekonomi och verksamhet

Revisionen har under våren genomfört granskning av Kommunens interna kontroll samt påbörjat granskning av Kommunens hantering av riktade bidrag och av Vård- och Omsorgsnämndens kompetens och bemanning.

Planering av revisorernas arbete med grundläggande granskning har påbörjats och granskningen kommer att genomföras hösten 2021.

Revisionen har under våren bjudits in till två kommunfullmäktigesammanträden för att personligen presentera genomförda granskningar.

Revisorerna har i sin planering avsatt medel för ytterligare granskningar och uppföljning av tidigare granskningar, utöver delårsbokslut och årsredovisning.

Utfall 30 april och helårsprognos

Utfallet per 30 april uppgår till 228 tkr. Enligt revisionsplanen för 2021 avseende granskningsarbete samt arvoden för de förtroendevaldas sammanträden och utbildningar, följer revisionen budget.

Driftredovisning (mkr)

	Budget	Redovisat	Budget	Prognos	Netto
	2021-04	2021-04	2021	2021	avvikelse
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader	-0,4	-0,2	-1,3	-1,3	0,0
Driftnetto	-0,4	-0,2	-1,3	-1,3	0,0

Finansiella rapporter

Resultaträkning (mnkr)

	Bokslut*)	Budget	Prognos	Avvikelse
	2020	2021	2021	2021
Verksamhetens intäkter	412,4	805,4	817,1	11,7
Verksamhetens kostnader	-2 342,7	-2 836,4	-2 904,0	-67,6
Avskrivningar	-78,9	-75,6	-73,0	2,6
Verksamhetens nettokostnader	-2 009,2	-2 106,6	-2 159,9	-53,3
Skatteintäkter	1 422,3	1 456,0	1 496,1	40,1
Generella statsbidrag och utjämning	637,7	645,0	651,0	6,0
Verksamhetens resultat	50,8	-5,6	-12,8	-7,2
Finansiella intäkter	28,2	21,6	80,8	59,2
Finansiella kostnader	-4,3	-6,0	-5,2	0,8
ÅRETS RESULTAT	74,7	10,0	62,8	52,8

*)Interna intäkter är exkluderade i bokslut 2020.

Driftredovisning netto (mnkr)

Nämnd/styrelse:	Bokslut 2020	Budget 2021-04	Redovisat 2021-04	Budget 2021	Prognos 2021	Avvikelse 2021
Kommunstyrelsen						
- Finansförvaltningen	-110,2	-15,1	-41,9	-78,9	-98,1	-19,2
Nämnder:						
Kommunstyrelsen						
- Kommunledningskontoret	-79,7	-32,1	-28,5	-96,5	-96,5	0,0
Barn- och familjenämnden	-796,5	-286,7	-270,5	-851,6	-851,6	0,0
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-224,5	-77,4	-71,5	-242,5	-242,5	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	-100,9	-33,7	-31,6	-101,2	-102,6	-1,4
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-67,7	-24,5	-23,1	-76,2	-76,2	0,0
Revisionen	-1,2	-0,4	-0,2	-1,3	-1,3	0,0
Servicenämnden	-8,2	-2,1	-9,8	-6,2	-12,5	-6,3
Vård- och omsorgsnämnden	-631,9	-213,1	-223,8	-660,4	-686,8	-26,4
Överförmyndarnämnden	-7,1	-2,8	-1,9	-8,2	-8,2	0,0
Delsumma nämnder.	-1917,7	-672,8	-660,9	-2044,1	-2078,2	-34,1
Verksamhetens nettokostnad	-2 027,9	-687,9	-702,8	-2 123,0	-2 176,3	-53,3
Intern ränta	18,7	5,5	5,4	16,4	16,4	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-2 009,2	-682,4	-697,4	-2 106,6	-2 159,9	-53,3

Investeringsredovisning netto (mnkr)

	Budget inkl. överföring	Prognos	Avvikelse
Nämnd	2021*)	2021	2021
Kommunstyrelsen			
- Kommunledningskontoret	-12,7	-12,6	0,1
Barn- och familjenämnden	-12,3	-12,3	0,0
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-1,5	-1,5	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	-0,1	-0,1	0,0
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-65,9	-58,0	7,9
Servicenämnden	-300,4	-227,7	72,7
Vård- och omsorgsnämnden	-3,5	-3,5	0,0
Summa nämnder	-396,4	-315,7	80,7

*) inklusive överföring av investering från påbörjade projekt 2020 med 22,7 mnkr samt 1,0 mnkr som ombudgeteras på Sef.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 59

KS.2021.0187

Vårprognos 2021 för Kommunledningskontoret**Ärendebeskrivning**

I enlighet med de ekonomiska styrprinciperna för Eslövs kommun, ska nämnderna upprätta vårprognos för sina verksamheter och översända densamma till kommunfullmäktige. I vårprognosen redovisas inte måluppfyllelse för de beslutade budgetmålen.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Vårprognos 2021, Kommunstyrelsen
- Vårprognos 2021 för Kommunstyrelsen
- Lista över exploateringsprojekt

Beredning

Utfallet för perioden visar ett överskott på 4,8 miljoner kronor, överskottet beror till största del på att debitering av interna IT-kostnader inte gjorts. Bedömning görs att samtliga verksamheter kommer att bedriva sin verksamhet inom tilldelad ram.

Yrkanden

Catharina Malmberg (M) yrkar med instämmande av Janet Andersson (S) bifall till Kommunledningskontorets förslag till beslut.

Beslut

- Vårprognos 2021 för Kommunledningskontoret godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Servicenämnden

§ 72

SOT.2021.0089**Vårprognos 2021****Ärendebeskrivning**

Enligt Eslövs kommuns anvisningar omfattar Vårprognosen 2020, perioden januari-april. Prognosen redovisas till kommunstyrelsen tisdagen den 1 juni 2021 och till kommunfullmäktige måndagen den 14 juni 2021.

Syftet med Vårprognos 2021 är beskriva servicenämndens ekonomi och verksamheter både driftbudget och investeringsbudget utifrån

- Periodens utfall 30 april och helårsprognos
- Omflyttning av medel – rapport till kommunstyrelsen
- Analys av driftutfallet med åtgärdsplan
- Analys av verksamhetsmått
- Analys av investeringarna
- Ramar drift och investeringar

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Servicenämndens Vårprognos 2021 Ekonomisk månadsuppföljning
- Vårprognos 2021 till ks och kf 2021-05-17
- Vårprognos rapport servicenämnden 2021-05-17
- Vårprognos 2021-04-30 Investeringsprojekt 2021-05-17
- Presidieöverläggning i storgrupp 2021-05-18 servicenämnden 2021-05-17

Beredning

Förutsättningar för nämndens arbete med Vårprognos 2021

- Omvärld och ekonomisk utveckling.
- Eslövs kommuns vision – ”Skånes bästa kommun att bo och verka i – 2025”.
- Politiskt handlingsprogram 2019-2022.
- Kommunstyrelsens befolkningsprognos.
- Prognos extra kostnader i samband med pandemisituationen.
- Påverkan central organisation för administrativa funktioner.
- Lokalförsörjningsplan.

Utfall 30 april och helårsprognos 2021

Servicenämnden redovisar för perioden ett underskott mot budget med -7,8 mnkr.
Servicenämnden beräknar i nuläget en helårsprognos med underskott -6,3 mnkr.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Servicenämnden

Osäkerheten i helårsprognosen är stor. Nämnden planerar för en åtgärdsplan motsvarande -6,3 mnkr. Servicenämnden har beslutat om Projekt Effektiv fastighetsförvaltning med 27 åtgärder som genomförs för en modern och effektiv fastighetsförvaltning för dagens och morgondagens behov.

Underskottet i servicenämndens helårsprognos beror på att Budget 2021 inte kompenserar för:

- Kostnader för Kommunledningskontorets organisationsförändring, e-handel, Hypergene motsvarande -1,8 mnkr.
- Utebliven hyresuppräkning 1,7 % enligt SKR (PKV Prisindex för Kommunal Verksamhet) motsvarande -3,2 mnkr.
- Utebliven kompensation för internhyror 2021 med 0,6 %, för okompenserade löneökningar 2020 med -1,3 mnkr.

Omflyttning av medel – rapport till kommunstyrelsen

Servicenämnden framför behov att revidera kommunfullmäktiges investeringsram för byggprojekt Sallerupskolan 2021-2024 från 155 till 183 mnkr med anledning av fördjupade kalkyler av projektet. Avsätta medel till Eslövs kommuns finansförvaltning under byggtiden för extra kostnader som belastar driftbudgeten för rivning, paviljonger och busstransporter av elever för byggprojekt Sallerupskolan motsvarande -16,0 mnkr 2022, -1,0 mnkr 2023, -3,0 mnkr 2024.

Transportservice har behov att byta ut 9 stycken specialfordon för mat- och elevtransporter motsvarande en investering på 6,0 mnkr. Denna investering saknas i kommunfullmäktiges budget och servicenämnden föreslår därför omflyttning av medel inom Eslövs kommun 2021, till servicenämnden med 6,0 mnkr för inköp av specialfordon för mat- och elevtransporter.

Det pågår planering för att servicenämnden tar över det planerade investeringsunderhållet av Karlsrobadet från EIFAB. Servicenämnden återkommer med fördjupad ekonomisk konsekvensanalys i delårsbokslut 2021.

Internhyrorna 2021 behöver revideras och medel avsättas för hyresuppräkning enligt SKR, PKV (Prisindex Kommunal Verksamhet) 1,7 % 2021 motsvarande -3,2 mnkr.

Internhyror 2021 behöver revideras med 0,6 % för okompenserade löneökningar från 2020 med -1,3 mnkr.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Servicenämnden

Servicenämnden svarar för samordningen av Eslövs kommuns gemensamma Systematiska brandskyddsarbete. Det pågår planering för effektivisering och kvalitetssäkring genom digitalt verksamhetsstöd. Behov att avsätta medel för den här investeringen finns. Servicenämnden återkommer i delårsbokslut med fördjupad kostnadsanalys.

Analys av driftutfallet

Servicenämnden redovisar för perioden ett negativt resultat -7,8 mnkr jämfört med budget. Det negativa resultatet består i huvudsak av -6,9 mnkr i fördröjning av faktureringen av Servicecenter/IT-verksamheten till kommunens förvaltningar samt eftersläpning i bokföringen av mediakostnader, energi, vatten och el motsvarande 1,0 mnkr. Inom servicenämndens driftutfall genomförs i nuläget extraordinära insatser för pandemisituationen inom lokalvård, måltidsverksamhet och transportservice.

Analys av driftutfall fördelat per verksamhetsområde

- Demokrati och Verksamhetsstöd redovisar för perioden ett underskott med -0,1 mnkr jämfört med budget. Helårsprognosen beräknar ett underskott med -1,7 mnkr. Underskottet motsvaras av kostnader för e-handel, Hypergene, Kommunledningskontorets organisationsförändring, motsvarande 1,8 mnkr samt underskott i tolkkostnader.
- Servicecenter inkl. Kontaktcenter redovisar för perioden ett negativt resultat med -0,1 mnkr jämfört med budget. Budgetavvikelse med -6,9 mnkr är fördröjning i faktureringen till kommunens förvaltningar. Prognosen för helåret 2021 beräknas till ekonomi i balans.
- Måltidsavdelningen redovisar för perioden ett överskott med 0,7 mnkr jämfört med budget. Helårsprognosen är ekonomi i balans utifrån omfördelning av resurser inom budgetram och reviderad överenskommelse med Barn och Utbildning utifrån pandemisituationen och minskade beställningar av måltider.
- Transportservice redovisar för perioden ett underskott med -0,1 mnkr jämfört med budget, på grund av lägre nyttjande av stadshusets fordonspool pga. av restriktioner i externa möten. Prognosen för helåret 2021 beräknas ekonomi i balans.
- Lokalvårdsavdelningen redovisar för perioden ett negativt resultat på -0,2 mnkr jämfört med budget. Helårsprognosen är ett underskott med 1,3 mnkr beroende på okompenserade lönekostnadsökningar från 2020.
- Fastighetsförvaltningen redovisar för perioden ett underskott med -2,8 mnkr jämfört med budget. Helårsprognosen beräknas till ett underskott -3,2 mnkr med orsak av utebliven indexuppräknings 1,7 % (SKR PKV – Prisindex Kommunal Verksamhet) av hyror 2021.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Servicenämnden

- Fastighetsservice redovisar för perioden ett överskott med 0,5 mnkr jämfört med budget beroende av något lägre personalkostnader än budgeterat. Helårsprognosen bedömer ekonomi i balans.
- Byggprojektavdelningen redovisar för perioden ett överskott med 0,8 mnkr jämfört med budget. Det positiva resultatet är pga. lägre kostnader för personal- och konsultkostnader. Helårsprognosen bedömer ekonomi i balans.

Analys av verksamhetsmått

- Demokrati och Verksamhetsstöd redovisar en minskning motsvarande 33 procent av antalet tolkuppdrag som genomförs.
- Servicecenter visar inga större förändringar. Kontaktcenter har varit välbemannade även under pandemin och har därmed lyckats hålla svarstiderna.
- För måltidsavdelningen minskar antalet portioner generellt med anledning av pågående pandemi. Även inom Stadhusrestaurangen sker en minskning eftersom restaurangen håller stängt. Inom gymnasieskolan och högstadiet råder delvis distansundervisning under pågående pandemi. Av denna anledning serveras mindre måltider i skolrestaurangerna på gymnasiet och högstadieskolorna. Enligt överenskommelse mellan Serviceförvaltningen och Barn och Utbildning debiteras enbart med fasta kostnader motsvarande 60 % av portionspriset. Matlådor erbjuds Eslövs kommuns gymnasie- och högstadieelever som alternativ under distansundervisningen.
- Transportservice når målet om fossilbränslefria fordon för fem-sits personbilar och transportbilar under förutsättning att beställda fordon levereras i tid. Förseningar kan förekomma pga. pandemisituationen.
- Lokalvårdsavdelningen visar ökade städytor pga. tillkommande objekt på Ystadvägen 10 och Gamla brandstationen.
- Fastighetsförvaltningen redovisar uppföljning av verksamhetsmått i bokslut 2021.
- Uppföljning av vissa av servicenämndens verksamhetsmått sker i bokslut 2021 vilket innebär att analysen genomförs senare.

Analys av investeringar

- Investeringsbudgeten för servicenämnden uppgår 2021 till 300,4 mnkr. Av dessa är 11,8 mnkr överfört från 2020 för pågående projekt.
- Investeringsutfallet uppgår till 50,3 mnkr för perioden till och med den 30 april 2021.
- Prognosen är att nämnden kommer att disponera 232,4 mnkr 2021, överföra 49,1 mnkr till 2022 och att resultatet 2021 visar överskott med 68,0 mnkr.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Servicenämnden

- Vårprognosen är avstämd mot Eslövs kommuns förslag till Lokalförsörjningsplan.
- Behov att revidera kommunfullmäktiges investeringsram för byggprojekt Sallerupskolan 2021-2024 från 155 till 183 mnkr. Avsätta medel under byggtiden för extra kostnader för rivning, paviljonger och busstransporter av elever för byggprojekt Sallerupskolan motsvarande -16 mnkr 2022, -1,0 mnkr 2023, -3,0 mnkr 2024.
- Prognos kommunfullmäktiges ram föreslås en utökad investeringsram med totalt 27,9 mnkr fördelat:
 - Norrebo fsk, 2022, -3,9 mnkr
 - Flyinge fsk, 2022, 5,9 mnkr
 - Sallerupskolan, 2022-2024, -28,0 mnkr
 - Flyinge skola delas i etapp 1 o 2, 28,0 mnkr
 - Flyinge skola, etapp 1, 2021-2022, -3,1 mnkr
 - Flyinge skola, Etapp 2, 2026, -24,9 mnkr
 - Källebergskolan, 2022, -1,9 mnkr

- Transportservice har behov att byta ut 9 specialfordon för mat- och elevtransporter motsvarande en investering på 6,0 mnkr. Denna investering saknas i kommunfullmäktiges budget och servicenämnden föreslår därför omflyttning av medel inom Eslövs kommun 2021, till servicenämnden med 6 mnkr för inköp av specialfordon för mat- och elevtransporter.

Yrkanden

Rikard Malmberg (M) yrkar på att man lägger till i beslutet att servicenämnden eventuellt övertar det planerade investeringsunderhållet för Karlsrobadet från EIFAB.

Beslutsgång

Ordförande ställer proposition på Rikard Malmborgs (M) yrkande och förvaltningens förslag till beslut och finner att nämnden beslutar i enlighet med Rikard Malmborgs (M) yrkande.

Beslut

- Servicenämnden godkänner Vårprognos 2021, ekonomisk uppföljning 2021-04-30.

Servicenämnden föreslår kommunstyrelsen att

- Notera informationen att planering är pågående för att servicenämnden eventuellt övertar det planerade investeringsunderhållet för Karlsrobadet från EIFAB. Servicenämnden återkommer med fördjupad ekonomisk konsekvensanalys i delårsbokslut 2021.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Servicenämnden

Servicenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om att

- Öka kommunfullmäktiges investeringsram för byggprojekt Sallerupskolan 2021-2024 från 155 till 183 mnkr. Avsätta medel till Eslövs kommuns finansförvaltning under byggtiden för extra kostnader som belastar driftbudgeten för rivning, paviljonger och busstransporter av elever för byggprojekt Sallerupskolan motsvarande -16,0 mnkr 2022, -1,0 mnkr 2023, -3,0 mnkr 2024.
- Avsätta investeringsmedel för servicenämnden motsvarande 6,0 mnkr 2021 för inköp av specialfordon för mat- och elevtransporter.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen – För beslut

Kommunledningskontoret, Ekonomiavdelningen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kultur- och fritidsnämnden

§ 31

KOF.2021.0057**Ekonomisk vårprognos 2021****Ärendebeskrivning**

Kultur- och fritidsnämnden har upprättat underlag för ekonomisk vårprognos 2021. Perioden avser januari-mars.

Beslutsunderlag

- Ekonomisk vårprognos 2021
- Resultatrapport perioden januari-mars tkr

Beredning

För perioden redovisas ett överskott på cirka 1,1 mnkr. På helårsbasis är dock prognosen ett underskott på cirka 1,4 mnkr. Nedstängning av badverksamheten och Medborgarhuset innebär minskade intäkter vilka kompenseras en del av motsvarande personal- respektive driftskostnader. Underskottet reduceras även av verksamheternas begränsade möjligheter till aktiviteter.

Vid periodens slut ligger hälsotalen på drygt 90%.

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner Ekonomisk vårprognos 2021 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Barn- och familjenämnden

§ 52

BoF.2021.0618**Vårprognos 2021 för barn- och familjenämnden****Ärendebeskrivning**

Barn- och familjenämnden ska upprätta en vårprognos avseende verksamheternas ekonomiska utfall till och med mars samt en prognos för resterande del av året. Vårprognosen omfattar även helårsprognoser för verksamhetsmått och investeringar.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Vårprognos för barn- och familjenämnden 2021
- Vårprognos för barn- och familjenämnden 2021

Beredning

Redovisningen för barn- och familjenämndens verksamheter till och med mars visar på ett överskott om 10,5 mkr. Överskottet beror på att förutbetalda intäkter återfinns i utfallet samt att vissa större kostnader ännu inte fakturerats.

Helårsprognosen förväntas bli en budget i balans för nämndens verksamhet, där verksamheten för barn- och ungdomsvård prognostiseras med ett överskott och verksamheten förvaltningsgemensamt inklusive socialtjänst prognostiseras med ett underskott. Övriga verksamheter prognostiseras ha en budget i balans vid årets slut.

Antalet barn och elever i verksamheten förväntas bli färre än budgeterat i förskola, fritidshem och grundskola. I samband med delårsrapporten 2021 kommer en avstämning av volymerna och eventuellt budgetkorrigering att göras.

Beslut

- Barn- och familjenämnden godkänner och överlämnar upprättad vårprognos för 2021 till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

§ 32**GoV.2021.0026****Vårprognos 2021****Ärendebeskrivning**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska upprätta en vårprognos avseende verksamheternas ekonomiska utfall till och med mars samt en prognos för resterande del av året. Vårprognosen omfattar även helårsprognoser för verksamhetsmått och investeringar.

Beredning

Redovisning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till och med mars är ett överskott om cirka 5,2 mkr. Detta överskott återfinns främst inom verksamheterna för gymnasieskola i egen regi och gymnasial vuxenutbildning. Överskottet för gymnasieskolan i egen regi hänför sig främst från högre interkommunala intäkter än budgeterat, samt att inga måltidskostnader har debiterats verksamheten ännu.

Överskottet inom gymnasial vuxenutbildning beror enbart på att statsbidrag som avser hela första halvåret redan inkommit.

Helårsprognosen för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är en budget i balans, där ett överskott prognostiseras för gymnasieskolans verksamhet och ett underskott för vuxenutbildningen.

Yrkanden

Marianne Svensson (S) yrkar att ändra förvaltningens förslag till beslut till:

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

- att överlämna vårprognos till kommunstyrelsen
- att budgetväxlingen avseende lokalkostnad för Våfflan om 0,51 mkr från kultur- och fritidsnämnden till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden skall göras.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden bifaller Marianne Svensson (S) förslag.

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

- att överlämna upprättad vårprognos till kommunstyrelsen
- att budgetväxling avseende lokalkostnader för Våfflan om 0,51 mkr från kultur- och fritidsnämnden till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden skall göras.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

**Finansiell rapport - årsrapport 2020 och kvartal
1 2021**

4

KS.2021.0008

2021-04-22

Tomas Nilsson

+4641362012

Tomas.Nilsson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Fiansiell rapport - årsrapport 2020 och kvartal 1 2021

Ärendebeskrivning

I denna rapport återfinns information per den 31 december 2020 vilket huvudsakligen ingår i kommunens årsredovisning samt utvecklingen under det första kvartalet 2021.

Beslutsunderlag

Finansiell rapport

Beredning

Total behållning pensionsmedel var den 31 december ca 103 mnkr, varav ca 86,6 mnkr utgjorde marknadsvärde på placerat kapital och resterande del, 16,4 mnkr, utgjordes av oplacerade medel. Före årets slut har 7 mnkr placerats i räntebärande papper inom de likvida medlen. Vid årets början 2020 var marknadsvärdet på placerade medel ca 77,6 mnkr. Riskexponeringen har under året varit lägre än normalriktlinjerna. Fördelningen mellan aktier och ränteplaceringar var 52,9 procent respektive 47,1 procent. Fördelningen på tillgångsslag överensstämmer med policy. Under det första kvartalet 2021 har placerade medel fortsatt öka i värde och uppgår per den 31 mars till ca 91,6 mnkr. Total behållning är ca 106,7 mnkr.

Likvida medel uppgick till 95,7 mnkr vid årsskiftet. Per den 31 mars uppgår likviditeten till 51,2 mnkr.

Inga nya lån har tagits upp under det första kvartalet.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att lägga rapporten till handlingarna.

Beslutet skickas till

Ekonomikontoret

Eva Hallberg
Kommundirektör

Tomas Nilsson
Ekonomichef

Rapport från kapitalförvaltning av pensionsmedel 2021

Datum 2021-03-31

	Öhmans Räntor Svenska	Swedbank Aktieindex Svenska	Danske Invest SRI Global Aktierindex Utländska	Totalt
Värdeutveckling				
Placerade medel				
Anskaffningsvärde				
Anskaffningsvärde 20-12-31	37 163 018	11 706 780	7 423 633	56 367 827
Anskaffningsvärde 21-03-31	37 191 315	11 735 749	7 518 001	56 445 065
Marknadsvärde 20-12-31	40 705 344	24 741 061	21 122 129	86 568 534
Marknadsvärde 21-03-31	40 701 471	27 400 160	23 509 931	91 611 562
Värdeförändring sedan 20-12-31	-3 873	2 659 099	2 387 802	5 043 028
Likvidamedel			1100,17	
Likvidamedel egen förvaltning				15 072 583
Total Behållning, marknadsvärde 31 mars 2021				106 684 145

Jämförelse mot index

Värdeutveckling sedan start 09-07-01	30,0%	282,4%
Värdeutveckling under 2021	0%	10,7%
Jämförande indexförändring i år	-0,6%	15,4%

Likviditet

Koncernkontot omfattar Eslövs kommun, Ebo, Eifab och Merab
Totalt är koncernens kredit 150 miljoner kronor.

2021-03-31 var koncernkontots behållning 51,2 miljoner kronor

Lånebild

Nyupplåningsramen för 2021 uppgår till 550 miljoner kronor.

Nyupplåningen 2021-03-31 uppgår till 0 miljoner kronor.

Eslövs kommun

Aktuell skuld 2021-03-31	Snittränta
536 761 400 kronor	0,52%

Eslövs Bostads AB

Aktuell skuld	Snittränta
1 105 000 000	0,72%

Fastighetsbolaget AB Gäddan

Aktuell skuld	Snittränta
130 000 000	2,81%

**Kompensation för engångsbelopp i läraravtalet
HÖK-21**

5

KS.2020.0525

Kommunstyrelsens
arbetsgivarutskott**§ 23****KS.2020.0525****Kompensation för engångsbelopp i läraravtalet HÖK-21****Ärendebeskrivning**

I det kollektivavtal som tecknats om löner och allmänna anställningsvillkor för de båda lärarförbunden ingår det en större ändring av avtalets bilaga 6 om möjligheten till lokala överenskommelser om arbetsorganisation och arbetstidsmodell. Centrala parter är överens om att de gjorda ändringarna innebär en värdeförändring i avtalet och för att kompensera för denna förändring så är man också överens om att samtliga lärare ska erhålla ett engångsbelopp på 2000 kronor, justerat för sysselsättningsgrad, som ska utbetalas i juni 2021.

Då barn- och familjenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden inte har haft möjlighet att budgetera för detta engångsbelopp föreslås att kommunstyrelsen kompenserar nämnderna för denna kostnad.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Kompensation för engångsbelopp i läraravtalet HÖK 21
- Huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor - HÖK 21

Beredning

Barn- och familjenämnden har i dagsläget cirka 770 anställda och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har 130 anställda som kommer i fråga för utbetalningen av engångsbeloppet på 2000 kr. Då engångsbeloppet utbetalas som lön tillkommer kostnader för sedvanligt PO-tillägg men enligt avtalet inte för semesterersättning. Totalkostnaden för engångsbeloppet blir då cirka 2 548 000 kr fördelat på 2 180 000 kronor för barn- och familjenämnden och 368 000 kronor för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Förvaltningschef Kerstin Melén-Gyllensten anför att respektive nämnd saknat möjlighet att budgetera för denna kostnad 2021 då avtalet tecknades först i april innevarande år. För att det inte ska uppstå konsekvenser i verksamheten på grund av denna kostnad så föreslås att kommunstyrelsen kompenserar nämnderna inom ramen för kommunstyrelsens medel för oförutsedda kostnader.

Yrkanden

Johan Andersson (S) yrkar med instämmande av Fredrik Ottesen (SD) bifall till Kommunledningskontorets förslag till beslut.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens
arbetsgivarutskott

Beslut

- Kommunstyrelsen föreslår att kompensera barn- och familjenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för de kostnader som uppstår i och med utbetalning av engångsbeloppet i HÖK 21 genom kommunstyrelsens medel för oförutsedda kostnader.

Beslutet skickas till

Barn- och familjenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Kommunstyrelsen
HR-avdelningen
Ekonomiavdelningen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

2021-05-03

Karl Lundberg

+4641362374541

Lovisa.Frilen@eslov.se

Kommunstyrelsens arbetsgivarutskott

Kompensation för engångsbelopp i läraravtalet HÖK-21

Ärendebeskrivning

I det kollektivavtal som tecknats om löner och allmänna anställningsvillkor för de båda lärarförbunden ingår det en större ändring av avtalets bilaga 6 om möjligheten till lokala överenskommelser om arbetsorganisation och arbetstidsmodell. Centrala parter är överens om att de gjorda ändringarna innebär en värdeförändring i avtalet och för att kompensera för denna förändring så är man också överens om att samtliga lärare ska erhålla ett engångsbelopp på 2000 kr, justerat för sysselsättningsgrad, som ska utbetalas i juni 2021.

Då barn- och familjenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden inte har haft möjlighet att budgetera för detta engångsbelopp föreslås att kommunstyrelsen kompenserar nämnderna för denna kostnad.

Beslutsunderlag

Huvudöverenskommelse om Lön och allmänna anställningsvillkor – HÖK 21

Beredning

Det är cirka 770 anställda på BoF och 130 anställda på GoV som kommer i fråga för utbetalningen av engångsbeloppet på 2000 kr. Då engångsbeloppet utbetalas som lön tillkommer kostnader för sedvanligt PO-tillägg men enligt avtalet inte för semesterersättning. Totalkostnaden för engångsbeloppet blir då ca 2 548 000 kr fördelat på 2 180 000 kr för BoF och 368 000 kr för GoV.

Förvaltningschef Kerstin Melén-Gyllensten anför att respektive nämnd saknat möjlighet att budgetera för denna kostnad 2021 då avtalet tecknades först i april innevarande år. För att det inte ska uppstå konsekvenser i verksamheten p.g.a. denna kostnad så föreslås att kommunstyrelsen kompenserar nämnderna inom ramen för kommunstyrelsens medel för oförutsedda kostnader.

Förslag till beslut

- Arbetsgivarutskottet beslutar att föreslå kommunstyrelsen att kompensera barn- och familjenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för de kostnader som uppstår i och med utbetalning av engångsbeloppet i HÖK 21 genom kommunstyrelsens medel för oförutsedda kostnader.

Beslutet skickas till

Barn- och familjenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Kommunstyrelsen
HR-avdelningen
Ekonomiavdelningen

Eva Hallberg
Kommundirektör

Karl Lundberg
HR-chef

Huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor samt rekommendation om lokalt kollektivavtal m.m. – HÖK 21

Parter

Sveriges Kommuner och Regioner och Sobona - Kommunala företagens arbetsgivarorganisation å ena sidan, samt

Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd å den andra.

§ 1 Innehåll

Parterna träffar detta kollektivavtal Huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor m.m. – HÖK 21 – för arbetstagare för vilka gäller Allmänna bestämmelser – AB. Till avtalet hör även bestämmelserna enligt följande bilagor 1–8.

- a) Löneavtal (bilaga 1),
- b) Allmänna bestämmelser – AB 20 i lydelse 2020-11-01 – (bilaga 2) med följande underbilagor:
 - D, anställning i personalpool,
 - L, lägrverksamhet m.m.,
 - M, arbetstider m.m. för lärare,
 - U, uppehållsanställning,
- c) Centrala och lokala protokollsanteckningar (bilaga 3),
- d) Centrala protokollsanteckningar (bilaga 4) med underbilaga (bilaga 4a),
- e) Centrala parter syn på förutsättningar för en väl fungerande individuell lönesättning (bilaga 5),

f) Centrala parter syn på förutsättningar för en ändamålsenlig arbetsorganisation (bilaga 6),

g) LOK 21 (bilaga 7 och 7a).

h) Engångsbelopp (bilaga 8).

§ 2 Partsgemensamt ansvarstagande för skolan

Svensk skola har fortsatt en kompetensförsörjningsutmaning i ett demografiskt utmanande läge. Skolans övriga utmaningar är fortsatt många och det krävs flera samverkande lösningar och initiativ för att bidra till fortsatt utveckling.

Helhetsperspektiv, ömsesidig tillit och långsiktighet är nödvändiga förhållningssätt för att dessa lösningar tillsammans ska bidra till utveckling och ge önskade resultat – ökad måluppfyllelse, en god arbetsmiljö och ett läraryrke som attraherar skickliga behöriga lärare.

Det krävs samarbete mellan samtliga intressenter för att det viktiga arbetet på skolorna ska kunna fortsätta. Inte minst samarbetet mellan ansvariga huvudmän, avtalsbärande parter och staten behöver stärkas. Samtliga nivåer behöver bidra till att skapa förutsättningar för balans mellan resurser och uppdrag.

För att bidra till utökat samarbete och samverkan, och för att samtliga insatser tillsammans ska bidra till ytterligare förbättring av skolan är centrala parter överens om att det viktiga arbete som initierades under föregående avtalsperiod ska fortsätta.

För att ytterligare peka på vikten av detta arbete ska arbetsgivaren ta fram en plan för det fortsatta arbetet. Planen ska innehålla insatser inom områdena arbetstid, arbetsmiljö, arbetsorganisation och lönebildning i syfte att trygga kompetensförsörjning inom skolan på såväl kort som lång sikt.

§ 3 Partsgemensam reformvård och samråd

Centrala parter har sedan tidigare upprättat samråd i syfte att ta gemensamt ansvar för särskilt angelägna frågor som till exempel kompetensförsörjning och läraryrkets attraktivitet, arbetsmiljö, arbetsorganisation/arbetssätt, digitalisering, likvärdighet och segregation. Parterna är överens om att det krävs ett fortsatt fördjupat och gemensamt ansvarstagande för att ta sig an skolans utmaningar, där också samverkan med staten behöver utvecklas.

Parterna har identifierat följande gemensamma intresseområden som angelägna för upptagande av en dialog med staten.

- Anordnande av och deltagande i verksamhetsintegrerad utbildning.
- Möjlighet till utbildning som del i anställningen inom ramen för en förlängd visstidsanställning.
- Nationell kartläggning och samordning av villkor och förutsättningar för verksamhetsförlagd utbildning.
- Formerna för deltagande i och genomförande av ett professionsprogram när ett sådant har presenterats.
- Hur statsbidrag för lärares kompetensutveckling kan utgöra en del i kvalitetsarbetet i syfte att stötta skolans kompetensförsörjning.
- Hur statsbidrag avseende lärarlöner kan utvecklas så de kan utgöra en integrerad del i lönebildningen.
- Konsekvenser av utredningen om 10-årig grundskola med särskilt fokus på förskoleklass och fritidshem.

§ 4 Pågående utredningar

Parterna konstaterar att det pågår ett antal utredningar med bäring på förändrad arbetsrätt, arbetslöshetsförsäkring, omställnings- och kompetensstöd och studiestöd.

Parterna har för avsikt att utifrån utredningarnas resultat utveckla dessa områden baserat på sektorns avtal och behov.

§ 5 Ändringar och tillägg

I kollektivavtalet ska också ingå de ändringar och tillägg till avtalets bestämmelser som parterna under avtalets giltighetsperiod träffar överenskommelse om.

§ 6 Förhandlingar rörande ändringar i anställningsvillkoren

Mot bakgrund av att anställningsvillkoren till stora delar är gemensamma med samtliga arbetstagarorganisationer kommer avtalsförhandlingar genomföras mellan Sveriges Kommuner och Regioner, Sobona och Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd vid samma tidpunkt som med övriga motparter.

§ 7 Fredsplikt

Förhandlingar under avtalsperioden enligt denna överenskommelse ska föras under fredsplikt.

§ 8 Rekommendation om LOK 21 m.m.

Parterna rekommenderar berörda arbetsgivare som utgör region, kommun eller kommunalförbund och berörda arbetstagarorganisationer att träffa kollektivavtal – LOK 21 – med den utformning och det innehåll som framgår av bilaga 7.

För övriga arbetsgivare anslutna till Sobona och berörda arbetstagarorganisationer träffas härmed det lokala kollektivavtalet – LOK 21 – enligt bilaga 7a.

§ 9 Giltighet och uppsägning

Såvida inte särskilt anges gäller HÖK 21 för perioden 2021-04-01 – 2024-03-31 med en ömsesidig uppsägningstid av 3 kalendermånader. Har avtalet inte sagts upp inom föreskriven tid förlängs dess giltighet för en tid av 12 kalendermånader i sänder med en ömsesidig uppsägningstid av 3 kalendermånader. Uppsägning ska vara skriftlig och åtföljd av förslag till nytt kollektivavtal.

§ 10 Avslutning

Förhandlingarna förklaras avslutade.

Vid protokollet

.....

Justeras

För Sveriges Kommuner och Regioner

.....

För Sobona - Kommunala företagens arbetsgivarorganisation

.....

För Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds samverkansråd

.....

Lärarförbundet

.....

Lärarnas Riksförbund

Löneavtal

§ 1 Grundläggande principer för lönesättningen

Arbetsgivarna har enligt detta avtal fortsatt stort ansvar för lönebildningen.

Lönebildning och lönesättning ska bidra till att arbetsgivaren når målen för verksamheten. Lönen ska stimulera till förbättringar av verksamhetens effektivitet, produktivitet och kvalitet. Därför ska lönen vara individuell och differentierad och avspegla uppnådda mål och resultat. Även förutsättningarna för att rekrytera och behålla personal påverkar löne- och anställningsvillkoren.

Syftet är att skapa en process där arbetstagarens resultat och löneutveckling knyts samman så att det positiva sambandet mellan lön, motivation och resultat uppnås. Det är därför av stor vikt att dialog förs mellan chef och medarbetare om mål, förväntningar, krav, uppnådda resultat och lön.

Det är särskilt viktigt att lönen för chefer på alla nivåer tydligt avspeglar hur satta mål uppfylls och de resultat som vederbörande uppnår. Chefer är arbetsgivarens företrädare och har ett stort ansvar för att uppsatta mål nås och att uppföljning av resultat sker.

§ 2 Löneöversyner

Inför löneöversyn

1. Överläggningar med arbetstagarorganisationen ska genomföras om arbetsgivarens planerade åtgärder vid varje löneöversyn. Vid överläggningen ska arbetsgivaren redovisa motiven för de planerade åtgärderna. Dessa ska grundas på arbetsgivarens lönepolitik.

Det ligger i respektive parts ansvar att medverka genom egna förberedelser och aktivt deltagande. De lokala parterna ska eftersträva att finna samarbetsformer som stödjer ett aktivt arbete med de lönepolitiska frågorna.

I bilaga 5 till HÖK 21 har de centrala parterna angivit ”Centrala parter syn på förutsättningar för en väl fungerande individuell lönesättning”. Denna bilaga tjänar som vägledning till vad som ska diskuteras i överläggningen.

Anmärkningar

1. Resultatet av överläggningarna ska inte ha kollektivavtals ställning.
2. Löneöversyn ska genomföras som förhandling om lokal part så begär.

Lönestruktur

2. Då Löneavtalet inte anger en nivå för det garanterade utfallet ges arbetsgivaren ökade förutsättningar att arbeta strategiskt med att åstadkomma en önskvärd lönestruktur. Detta möjliggör en löneutveckling som premierar kompetens, särskilt ansvar, yrkesskicklighet och erfarenhet som leder till förbättrade resultat och bidrag till verksamhetens mål sett över tid. Arbetsgivarens syn på de övergripande lönestrukturfrågorna blir därmed en viktig del i överläggningen.

Prioritering avgörs utifrån förutsättningarna hos respektive arbetsgivare. Arbetstagare lönesätts individuellt och differentierat med denna prioritering som grund. På detta sätt ges möjlighet att uppnå syftet med att öka lönespridningen.

Löneöversyn

3. Löneöversyn sker genom att arbetsgivaren, efter avslutad överläggning enligt punkt 1, lämnar förslag i dialog om ny lön till berörd arbetstagare. Förslagen utformas med beaktande av en ökad lönespridnings betydelse för goda resultat och ska ha sin grund i väl kända kriterier. De grundläggande principerna för lönesättning som framgår av § 1 ska beaktas liksom överläggningarna enligt ovan.

Avstämning

4. Arbetsgivaren ska till arbetstagarorganisationen meddela sitt samlade förslag till ny lön på individnivå. Förslaget avstäms mellan arbetsgivare och arbetstagarorganisation. Speciell uppmärksamhet ska dock ägnas gjorda erfarenheter av den genomförda löneöversynsprocessen i syfte att lägga grund för nästa.

Anmärkningar

1. Avstämningen sker senast två veckor efter meddelat förslag. Överenskommelse kan träffas om annan tidsfrist.
2. Resultatet av avstämningen ska inte ha kollektivavtals ställning.

Resultat av löneöversyn

5. Efter avstämningen anses arbetsgivarens förslag fastställt och de fastställda lönerna ingår i det lokala kollektivavtalet om lön och allmänna anställningsvillkor – LOK 21.

Löneöversynstidpunkt

6. Resultat av löneöversyn gäller fr.o.m. 1 april respektive år, såvida inte annat överenskoms.

Anmärkning

1. För arbetsgivare, medlemmar i Sobona som tillämpat KFS Branschavtal Utbildning sker löneöversyn per 1 oktober, om annat inte överenskommits lokalt.

Lokal förhandlingsordning

7. Lokala parter kan träffa överenskommelse om att hantera lönesättningsfrågorna på annat sätt än som beskrivs i denna paragraf.

§ 3 Övriga överenskommelser om lön

Förhandlingar om lön upptas då part så begär.

Överenskommelse om lön får träffas med enskild arbetstagare.

Central förhandling kan påkallas i fall som framgår av § 6.

För arbetstagare som är provanställd med stöd av bilaga M till AB, Arbetstider m.m. för lärare, punkt 4 eller enligt bilaga 3 till HÖK 21, Centrala och lokala protokollsanteckningar, Anteckningar till AB punkt 1 gäller följande:

I samband med att provanställning övergår i tillsvidareanställning sker översyn av lön i samtal mellan chef och medarbetare.

§ 4 Fredsplikt

Förhandlingar som avses i §§ 2 och 3 ska föras under fredsplikt.

§ 5 Klassificering

Klassificering sker i enlighet med bilaga 3 till Överenskommelse om lönestatistik.

För att säkerställa kvaliteten i de centrala partsgemensamma statistikunderlagen krävs en kontinuerlig lokal översyn av de anställdas kod enligt klassificeringssystemet Arbetsidentifikation, AID. Ansvaret åligger lokala parter.

§ 6 Förhandlingsordning

Central förhandling

1. Central part får påkalla central förhandling senast en månad efter det att den lokala förhandlingen avslutats enligt § 2 punkt 1 anmärkning 2 enbart i fråga om fördelning enligt respektive löneöversyn.

Skiljenämnd

2. Enas inte de centrala parterna ska frågan bindande avgöras av särskild skiljenämnd, om central part begär prövning av frågan genom skriftlig framställan inom en månad från den dag, då den centrala förhandlingen anses avslutad.

Centrala och lokala protokollsanteckningar

Anteckningar till Löneavtal

Annan åtgärd än lön

1. Om löneöversyn innebär annan åtgärd än lön ska detta för berörda arbetstagare särskilt anges. Sådan åtgärd ska även beaktas när arbetsgivaren enligt diskrimineringslagen genomför kartläggning och analys av löner och andra anställningsvillkor.

Innehåller överenskommelse enligt ovan avkortad arbetstid ska den för jämförelse enligt diskrimineringslagen i lönehänseende beräknas på följande sätt:

arbetstagarens fasta kontanta lön efter arbetstidsförkortning delas med kvoten av ordinarie arbetstid för arbetstagaren efter arbetstidsförkortning per vecka genom ordinarie arbetstid för heltid enligt centralt kollektivavtal.

Uppföljning och analys

2. För att uppnå en önskvärd lönestruktur och stärka lönebildningens legitimitet fordras ett strategiskt och långsiktigt arbete. Efter avslutad löneöversyn ska arbetsgivaren göra en uppföljning och analys av lönenivåer och lönestruktur inom respektive yrke. En partsgemensam dialog ska föras om uppföljningens och analysens resultat för att lokala parter ska kunna följa lönestruktur och löneutveckling. Detta utgör sedan ett viktigt underlag i överläggningen mellan parterna inför kommande löneöversyn. Särskild vikt ska läggas på kompetens, särskilt ansvar, yrkesskicklighet och erfarenhet som bidrar till verksamhetens mål sett över tid.

Anteckningar till AB

Visstidsanställning

Gäller fr.o.m. 2021-10-01

1. Vid visstidsanställning får arbetstagare som saknar, enligt skollagen föreskriven, utbildning efter erhållen lärarlegitimation tillgodoräkna sig tiden som obehörig lärare för konvertering vid fortsatt visstidsanställning som legitimerad lärare.

Vid beräkning av anställningstid för konvertering ska visstidsanställning för hel höst- eller vårtermin anses omfatta 6 månader.

Arbets tid

2. Förlängs beräkningsperioden med stöd av § 13 mom. 6f) och arbete därmed förläggs till lördag–söndag i större utsträckning än tidigare fordras lokalt kollektivavtal.
3. Om en arbetstagares arbetspass sträcker sig över dygnsgränsen (midnatt) ska arbetspasset hänföras till det dygn under vilket den övervägande delen av arbetspasset infaller.
4. För arbetstagare för vilka bilaga M tillämpas gäller AB § 13 mom. 6g)–i). Vid genomsnittsberäkning av dygnsvila kan beräkningsperioden vara högst 16 veckor om inte annat lokalt överenskoms.

Övertid

5. Om sådan heltidsanställd arbetstagare som avses i § 20 mom. 1 och som enligt bestämmelserna i momentet inte har rätt till kompensation för övertidsarbete utför annat arbete än deltagande i sammanträde på tid överstigande den fastställda arbetstiden, får arbetstagaren om så är möjligt ledigt från arbetet för motsvarande tid.
6. För arbetstagare som har träffat överenskommelse om undantag från kompensation för övertidsarbete bör, om förutsättningarna ändras, en översyn ske av lönesättningen och övertidsrätten.

Sjuklön m.m.

7. Har arbetsgivare och arbetstagarorganisation träffat överenskommelse, som komplement till lön enligt §§ 16–17 och bilaga U om prestationslön, ackordslön, resultatlön eller liknande eller andra alternativa löneformer, får parterna även träffa kollektivavtal om huruvida och på vilket sätt sådan lön ska ingå i beräkningsunderlag för sjuklön enligt 6 § SjLL. Sådan förhandling får endast föras som lokal förhandling.
8. Arbetsgivaren kan efter prövning medge att ersätta arbetstagare för inkomstbortfall, i form av lön och andra anställningsförmåner enligt § 28 mom. 5, som uppstått i samband med personskada genom våld och/eller misshandel i arbetet. Ersättning utges endast för den del av lönebortfallet som inte ersätts på annat sätt. Ersättningen inbegriper semesterlön och semesterersättning enligt avtalet och semesterlagen.

Uppsägningstider för arbetsgivare som är medlem i Sobona

9. Arbetsgivare som är medlem i Sobona kan besluta att § 33 mom. 1a) ska gälla för verksamheten.

För vissa arbetsgivare anslutna till Sobona gäller

10. Följande arbetsgivare ska tillämpa uppsägningstiderna i § 33, mom. 1a)

- Catio S:t Görans sjukhus AB
- Danderyds sjukhus
- Södersjukhuset
- Södertälje sjukhus

Detsamma ska gälla för eventuella ytterligare akutsjukhus som ansluter sig till Sobona.

Övriga anteckningar

Lokalt arbete för strategisk kompetensförsörjning

1. I HÖK 21 pekar de centrala parterna på vikten av ett fortsatt arbete för att säkra kompetensförsörjningen inom skolan både på kort och lång sikt.

Lösningar på de utmaningar svensk skola och förskola står inför måste ske i god samverkan och dialog mellan lokala parter på övergripande arbetsgivarnivå såväl som på respektive förskola/skola. Centrala parter har i bilaga 4a gett sin syn på ett antal viktiga aspekter som är förutsättningar för ett framgångsrikt arbete.

Lokala parter åläggs därför att fortsätta det lokala arbete som initierades under föregående avtalsperiod med ett särskilt uppdrag att säkerställa insatser för att trygga kompetensförsörjningen inom skolan på såväl kort som lång sikt. Centrala parter ser det som framgångsrikt att denna dialog omfattar huvudmannens hela skolverksamhet, det vill säga ett arbete som utgår från de olika skolformerna. Arbetet ska ta sin utgångspunkt i att identifiera framgångsfaktorer i utformningen av arbetsmiljö, arbetsorganisation, arbetstid och lönebildning och med stöd i dessa identifiera insatser för att utveckla organisationen och därmed bidra till att dessa områden stödjer kompetensförsörjningen.

Centrala parter understryker vikten av att det lokala arbetet bedrivs genom en partsgemensam dialog med ömsesidigt ansvarstagande inom ramen för parternas ordinarie samverkanssystem eller, när lokalt samverkansavtal saknas, genom

förhandling enligt medbestämmandelagen (MBL). Arbetet kan även ske inom ramen för särskilt inrättade partssammansatta grupper. I det fall parterna inte kan enas fattar arbetsgivaren beslut om insatsernas omfattning och innehåll. Lokala parter kan, om lokal part så begär, vid behov konsultera centrala parter. Parterna understryker också vikten av att organisatoriskt och socialt arbetsmiljöarbete med särskilt fokus på arbetsorganisation, en effektiv tidsanvändning och en tydlig prioriteringsordning bedrivs systematiskt på varje skola/arbetsplats.

De centrala parterna ser det som viktigt att verka för en ändamålsenlig arbetsorganisation i syfte att skapa balans mellan uppdrag och förutsättningar som utgår från verksamhetens behov. Ett led i detta är att de huvudsakliga arbetsuppgifterna fördelas på arbetstagarna. Denna organisatoriska process, ofta benämnd tjänstefördelning eller tjänsteplanering, genomförs i normalfallet inför varje nytt läsår eller ny termin och omfattas av den primära förhandlingsskyldigheten i MBL. Förhandlingsskyldigheten omfattar inte enskilda arbetstagares scheman eller arbetsuppgifter.

Arbetsgivaren ska som ett led i det systematiska arbetsmiljöarbetet säkerställa att arbetstagare har erforderlig tid för att enskilt och i samarbete med kollegor fullfölja det uppdrag som läraren ansvarar för och att arbetsuppgifterna ryms inom arbetstiden som helhet.

Plan för lokalt arbete för strategisk kompetensförsörjning

2. Arbetsgivaren ska utarbeta en plan för det lokala arbetet för strategisk kompetensförsörjning. Planen ska finnas på plats senast 2022-03-31. Planen ska processas i samverkan med Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund eller genom förhandling enligt medbestämmandelagen om samverkansavtal saknas. I det fall lokala parter redan bedriver ett lokalt arbete för strategisk kompetensförsörjning utgår planen och det fortsatta arbetet från detta.

I bilaga 6, Centrala parters syn på förutsättningar för en ändamålsenlig arbetsorganisation, beskrivs hur ett sådant välfungerande partsgemensamt arbete på såväl övergripande nivå som för varje arbetsplats kan ske.

Centrala parter ska tillhandahålla ett vidareutvecklat stödmaterial som kompletterar de verktyg och stöd som togs fram under föregående avtalsperiod. Verktyg och stöd återfinns på webbplatsen kompetensforsorjningskola.se. Överenskommelser om kompletterande stödmaterial beskrivs i centrala protokollsanteckningar i bilaga 4. Arbetet kommer att bedrivas i projektform och utformas och utvecklas i en projektplan senast 2021-10-31.

Lärares kompetensutveckling

3. Som ett led i att stärka den strategiska kompetensförsörjningen är parterna överens om att lokala parter bör samverka i fråga om kompetensutvecklingen inom skolverksamheten ur såväl ett kortsiktigt som ett långsiktigt perspektiv. Arbetsgivaren ska säkerställa fortlöpande kompetensutvecklingsinsatser så att kvalitén i verksamheten upprätthålls. I samband med det arbetet är det viktigt att beakta de möjligheter som det nya Kompetens- och omställningsavtalet (KOM-KR) erbjuder.

Vid oenighet om den tid som förutsätts för kompetensutveckling enligt anmärkning till punkt 6b), bilaga M till AB, kan frågan tas upp till lokal överläggning. Om inte så sker inom en månad eller om enighet inte kan nås vid överläggningen fastställer arbetsgivaren den tid som ska avsättas för kompetensutveckling med iakttagande av intentionerna i anmärkningen.

Lärares arbetstid

4. Parterna pekar på vikten av att arbetsorganisation och arbetsinnehåll utformas så att lärare inte utsätts för fysiska eller psykiska belastningar som kan medföra ohälsa. Härvid ska beaktas att arbetsuppgifterna ska rymmas inom årsarbetstiden.

Den förändring som avvecklingen av den centralt reglerade undervisningstiden förutsatte har inte alltid genomförts. Parterna vill återigen peka på vikten av att skapa förutsättningar för att organisera arbetet på ett nytt sätt det vill säga att planering av lärares arbete inte ska utgå från regleringen i det centrala avtal som gällde före 2000-01-01.

Som ett stöd till ovan kan med fördel redogörelsen till bilaga M användas samt de övriga dokument där arbetstidsfrågor för lärare behandlats, till exempel Kommunförbundets cirkulär 1999:152.

HÖK 21, bilaga 6 ger möjlighet till alternativ arbetstidsreglering från bilaga M till AB genom lokalt kollektivavtal. Komplettering av bilaga M och AB § 13 kan även ske i annan form. När en arbetsplats har genomfört ett arbete enligt bilaga 6 och detta utmynnat i ett identifierat behov av en sådan alternativ eller kompletterande arbetstidsreglering bör lokalt kollektivavtal tecknas. Formerna för detta återfinns i bilaga 6.

Distansarbete

5. Parterna konstaterar att vissa frågor kan behöva regleras i samband med arbete på distans. Vid införande av distansarbete är det därför av vikt att till exempel följande frågor beaktas: omfattningen av distansarbetet, arbetstagarens tillgänglighet,

anställningsvillkor, arbetsuppgifter, teknisk utrustning, säkerhets- och skyddsfrågor, arbetsmiljöfrågor, uppföljning och utvärdering.

Vid sådan reglering är det även av vikt att följande frågor beaktas enligt ramavtalet på europeisk nivå: definition, frivillighet, privatliv och utbildning.

Lokala kollektivavtal om utvecklingsarbete

Twist

6. Twist avseende ÖLA 00 bilaga 3 p. 3 st. 1 och 2 kan endast föras lokalt. Vid bristande enighet mellan lokala parter gäller arbetsgivarens uppfattning. Skadestånd utges inte.

Vissa äldre regleringar

7. Nedanstående regleringar gäller fortvarigt i enlighet med HÖK 18 bilaga 3 Centrala och lokala protokollsanteckningar punkterna 8-10:

- Avveckling av BOL 96
- Skolkantor
- Övergångsbestämmelse från 1990 för vissa lärare Konstitutorial m.m.
- Lokalt kollektivavtal om utvecklingsarbete

Övergångsbestämmelse från 1990 för vissa lärare m.fl. som inte erhållit försäkringsskydd enligt AGS-KL

8. För lärare, skolledare och syofunktionärer, som 1991-01-01 inte erhållit försäkringsskydd på grund av villkoren om arbetsförhet enligt AGS-KL § 5 gäller fortsättningsvis punkt 8 enligt Centrala och lokala protokollsanteckningar, Övriga anteckningar, bilaga 4, HÖK 07.

Sammanläggning av anställningar

9. Är arbetstagare anställd samtidigt i flera anställningar hos samma arbetsgivare kan lokala förhandlingar upptas syftande till att anställningarna sammanläggs till en anställning. Twist om sammanläggning i enskilt fall kan inte hänskjutas till central förhandling. Uppstår twist om den principiella innebörden av denna rekommendation kan sådan twist däremot föras som central förhandling.

Lön vid annan anställning på grund av organisatoriska skäl eller sjukdom

10. Om inte annat överenskomms mellan arbetsgivare och arbetstagare och/eller arbetstagarorganisation gäller följande:

om en arbetstagare på grund av organisatoriska skäl eller sjukdom omplaceras till en annan anställning utanför anställningsavtalet och överenskommelse träffats om lägre lön utges ett tillägg till arbetstagaren. Tillägget utgörs av mellanskillnaden mellan den gamla och den nya lönen. De första tolv månaderna utbetalas hela tillägget. Därefter minskas tillägget med 1/12 av tillägget per kalendermånad.

Om den nya anställningen innebär lägre sysselsättningsgrad reduceras tillägget enligt följande

$$(a - b) \times c = d$$

a = ursprunglig lön vid heltid

b = ny lön vid heltid

c = ny sysselsättningsgrad

d = tillägg

Vid stadigvarande förflyttning enligt AB § 6 tillämpas inte denna reglering.

För det fall avvikande lokal överenskommelse har träffats som reglerar ovanstående gäller dessa fortfarande.

Löneväxling

11. Sedan lokalt kollektivavtal om löneväxling träffats kan arbetsgivaren och arbetstagaren överenskomma att arbetstagaren får avsätta del av avlöningsförmåner till avgiftsbestämd ålderspension enligt KAP-KL § 14 samt bilaga 2 punkt 12 och AKAP-KL § 5 a samt bilaga 2 punkt 6.

Pensionsavgifter

För kommunsektorn gäller

12. Utöver vad som följer av PB § 8 i PFA 98 avsätts för varje arbetstagare, för vilken PFA 98 gäller, en årlig pensionsavgift som tillförs arbetstagarens individuella del. Avgiften är 0,1 % av avgiftsunderlaget enligt PB § 11 i PFA 98.

Krislägesavtal

13. För den arbetstagare som vid krisläge anvisas att arbeta under förutsättningarna som anges i Krislägesavtalet gäller Krislägesavtalets villkor under den tid arbetstagaren utför arbete enligt det avtalet.

Centrala protokollsanteckningar

Anteckningar till Löneavtal

Skiljenämnd

1. Skiljenämnden består av tre ledamöter, av vilka Sveriges Kommuner och Regioner utser en, berörd arbetstagarorganisation (den centrala arbetstagarorganisationen) en och nämnda parter gemensamt en, tillika ordförande.

De centrala parterna svarar envar för sina representanters kostnader för medverkan i nämnden. Kostnaderna för ordförandens medverkan delas lika mellan parterna.

Anteckningar till AB

Arbetstid

1. Arbetsgivare som tillämpar en kortare kontorsarbetstid än i genomsnitt 40 timmar per helgfri vecka, får bibehålla denna oberoende av bestämmelserna i § 13 mom. 2.
2. Dygnsvila enligt arbetstidslagen (ATL) bör så långt det är möjligt följas vid förläggning av ordinarie arbetstid.

Om dygnsvilan enligt arbetstidslagen (ATL) utifrån ett verksamhetsperspektiv inte kan uppnås bedömer parterna att objektiva skäl finns till att tillämpa de avvikelser från ATL som anges i AB § 13 mom. 7h)–j). Parterna anser att arbetstagare därigenom erhåller lämpligt skydd enligt EG:s arbetstidsdirektiv 2003/88/EG, artikel 18, genom gällande kollektivavtalsreglering och lagstiftning.

Medbestämmandelagen

3. 33 § MBL är inte tillämplig på AB § 27, på lokal överenskommelse som kan ha träffats med stöd av bestämmelserna i AB § 5 mom. 1b) eller på § 27 mom. 9.
4. Bestämmelserna i AB innebär inte någon reglering av MBL:s dispositiva regler med undantag av § 4 mom. 2, § 10 mom. 7, § 11, § 12 mom. 1, § 13 mom. 5, § 22 mom. 6 och § 27 mom. 9.

Lokal företrädare för arbetstagarorganisation

5. I AB anges att arbetsgivaren och arbetstagarorganisation får träffa kollektivavtal i vissa i avtalet angivna frågor. Sådant kollektivavtal får endast träffas med

arbetstagarorganisation som anges nedan, om inte den centrala arbetstagarorganisationen skriftligen meddelar arbetsgivaren annat. Lärarförbundet: lokalavdelning, Lärarnas Riksförbund: LR förening.

Övriga anteckningar

Ändringar i lagstiftning

1. Genomförs under avtalsperioden ändringar i lagstiftning kan förhandlingar påkallas.

Förändringar i Skollagen m.m.

2. För det fall det beslutas om förändringar i lag, förordning eller statlig myndighetsföreskrift, om parterna finner det nödvändigt, ska centrala parter uppta förhandlingar inom ramen för HÖK 21 och göra de anpassningar som är nödvändiga.

Förhandlingar rörande ändringar i AB m.m.

3. Mot bakgrund av att Allmänna bestämmelser (AB) är gemensamt med samtliga arbetstagarorganisationer kommer avtalsförhandlingar att genomföras med Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd vid samma tidpunkt som med övriga motparter. Motsvarande gäller även övriga delar av Huvudöverenskommelsen som är gemensamma.

Centrala parters ansvarstagande för HÖK 21

4. Centrala parter har under avtalsförhandlingarna diskuterat vikten av gemensamt ansvarstagande för det centrala avtal som träffats. Utifrån detta är centrala parter överens om att fortsätta och utveckla samarbetet till stöd för lokala parter och ha fortlöpande kontakter under avtalsperioden för att vid behov stödja i tillämpningen av det centrala avtalet. Centrala parter kommer att följa det lokala arbetet i syfte att få en bild av behov av vidare stöd från centrala parter. Parterna avser att gemensamt samla in lokala erfarenheter av arbetet med stödmaterial och verktyg i förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Parterna kommer att avsätta särskilda medel för arbetet liksom att organisera arbetet i projektform med en styrgrupp. Centrala parter kommer som en fortsättning på det tidigare partsgemensamma arbetet om stöd och verktyg till lokala parter att tillhandahålla ett processtöd för att ytterligare förstärka vikten av den lokala dialogen och arbetet med de utpekade områdena; arbetsmiljö, arbetsorganisation, arbetsbelastning och

arbetstider, enligt bilaga 6. Arbetet kommer att bedrivas i projektform och utformas och utvecklas i en projektplan senast 2021-10-31.

Partsgemensamt arbete för friskare arbetsplatser

5. Kommuner, regioner och kommunala företag har stora utmaningar med omfattande påverkan på verksamheten. Det gäller exempelvis kompetensförsörjning, pandemins effekter för medarbetarnas hälsa och arbete samt digitalisering av verksamheten. Parterna initierar en gemensam kunskapssatsning med fokus på friskfaktorer i syfte att skapa en långsiktigt hållbar och hälsosam arbetsmiljö.

Partsgemensamt arbete gällande disciplinpåföljd enligt AB § 11

6. Centrala parter har enats om att utarbeta ett partsgemensamt stödmaterial om tillämpningen av disciplinpåföljd enligt AB § 11.

Avsiktsförklaring

7. Parterna har för avsikt att bilaga 6 och bilaga M ska ingå i avlösande HÖK.

Förtroendeskapande arbete, underbilaga till Centrala protokollsanteckningar, bilaga 4, Övriga anteckningar, punkt 7

Samsyn och gemensamma utgångspunkter

I landets skolor och förskolor pågår viktigt arbete som ska leda Sveriges skolresultat i rätt riktning. I ett demografiskt utmanande läge, där skolans övriga utmaningar är fortsatt många, krävs flera samverkande lösningar och initiativ. Helhetsperspektiv, ömsesidig tillit, respekt för lärarprofessionen och långsiktighet är nödvändiga förhållningssätt för att dessa lösningar tillsammans ska bidra till utveckling och ge önskade resultat – *ökad måluppfyllelse, en god arbetsmiljö och ett läraryrke som attraherar skickliga behöriga lärare.*

Det krävs ett väl grundat samarbete mellan samtliga intressenter för att det viktiga arbetet på skolorna ska kunna fortsätta. Inte minst samarbetet mellan ansvariga huvudmän, avtalsbärande parter och staten behöver stärkas. Samtliga nivåer behöver bidra till att skapa förutsättningar för balans mellan resurser och uppdrag.

För att bidra till utökat samarbete och samverkan, och för att samtliga insatser tillsammans ska bidra till ytterligare förbättring av skolan, har parterna i denna bilaga valt att peka på ett antal viktiga områden. Där uttrycket ”skola” nämns i detta dokument menas genomgående samtliga skolformer.

Förtroendefullt samarbete och samverkan

Parterna ser att kopplingen mellan samverkan, arbetsmiljö- och verksamhetsfrågor är viktig för att skapa hållbara lösningar på skolans utmaningar. Samverkan som förhållningssätt bygger på ett synsätt att alla kan och vill bidra till goda lösningar och utveckling av verksamheten. Parterna på samtliga nivåer har en viktig roll och ansvar för att stödja den lokala dialogen och bidra med lösningar.

Förtroendefulla relationer med ömsesidig tillit måste byggas upp på alla nivåer. Skolledningen hos huvudmannen behöver ha en tydlig vision om hur skolan kan förbättras. Skolledning och lärare måste ständigt föra samtal om hur skolans arbete ska utvecklas och bedrivas för att uppnå målen.

Ledning och styrning

Huvudmännen har ansvar för styrning, ledning, resurssättning och uppföljning för att möta skolans uppdrag. På den övergripande nivån måste därför utbildnings- och skolfrågor ges en central plats och resultat följas upp. Målet är att varje skolenhet och dess ledning ska ha mandat och förutsättningar att fullfölja sina uppgifter på ett sätt som gör att de kan utveckla och förbättra verksamheten. Skolans styrning måste utgå från ömsesidig tillit mellan huvudmännen, arbetsgivaren och lärarprofessionen. Med en sådan utgångspunkt är det naturligt att söka gemensamma lösningar på gemensamma utmaningar och behov.

Förutsättningarna för ledarskapet i skolan behöver analyseras och utvecklas så att skolledning kan utövas genom ett nära pedagogiskt ledarskap. För detta har skolchefer (eller motsvarande) huvudansvaret. Det krävs närvarande pedagogiska ledare, som med rätt stöd och förutsättningar, tillsammans med lärare och deras fackliga företrädare, tar ansvar för förändringar och förbättringar som måste göras. Det förutsätter en tydlig ansvarsfördelning likväl som en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas resultat.

Situationen i skolan kräver en klok, initierad och ansvarsfull ledning och styrning på alla nivåer. Parterna konstaterar att politiska reformer och ambitionshöjningar på både central och lokal nivå måste gå hand i hand med den faktiska tillgången på behöriga lärare och den demografiska utvecklingen. I dessa frågor avser parterna att fördjupa samverkan sinsemellan och den gemensamma dialogen med regeringen.

Organisation och utvecklande arbetssätt

Skolan ska vara en modern arbetsplats. Det är naturligt att skolledare och lärare prövar nya metoder, tillvaratar forskning och bidrar till att forskning initieras samt integrerar digitaliseringens fördelar i verksamheten. Det ställer krav på resurser och organisation, men också på ett självständigt och kritiskt värderande förhållningssätt.

Det är angeläget att lärare och andra yrkesgrupper tillsammans med skolledare utvecklar arbetssätt, metoder, arbetsordning och organisation som leder till ökad måluppfyllelse och förbättrade resultat. Sådana initiativ bör följas, på skolnivå eller arbetsgivarnivå, för att kunna leda till beprövad erfarenhet och spridning.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljön för lärare, skolledare och övriga medarbetare samt för elever i skolan är en central fråga för verksamheten, dess utveckling och för trivseln. Det gäller såväl den fysiska som den organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön. För att säkerställa en god arbetsmiljö behöver det systematiska arbetsmiljöarbetet med att undersöka, följa upp och åtgärda identifierade riskområden med syfte att förebygga olyckor och

ohälsa omhändertas på varje arbetsplats. Rektors möjligheter att utöva sitt arbetsmiljöansvar avseende lärares uppdrag, t.ex. arbetsbelastning, arbetstid, arbetsfördelning och stöd i prioriteringar, förutsätter en öppen och konstruktiv dialog.

Attraktivt läraryrke

Att vara en attraktiv arbetsgivare är en självklarhet i huvudmännens arbete för att trygga sin kompetensförsörjning. För att klara utmaningen är det nödvändigt med ett attraktivt läraryrke både vad gäller villkor, lön och arbetsmiljö där förutsättningar och uppdrag svarar upp mot lärares professionella ansvarstagande. Det är viktigt med en god tillitsbaserad ledning och styrning där organisationen i vardagsarbetet liksom utvecklingsarbetet är väl förankrat hos professionen.

Arbetsgivare gör redan idag många olika saker för att locka ungdomar och nya lärare till skolan. Lärare och skolledare som trivs på sin arbetsplats blir förebilder och påverkar synen på skolan som arbetsplats i en positiv riktning, vilket attraherar fler att välja läraryrket. Som enskilda aktörer och som parter har vi möjlighet att påverka bilden av skolan liksom läraryrket som en utvecklande och betydelsefull profession. Det är en viktig uppgift både för nationell och lokal nivå, inte minst för att få fler att vilja bli lärare.

Lönebildning

Löneinstrumentet måste användas aktivt för att skapa bättre resultat och göra läraryrket mer attraktivt. För att kunna rekrytera och behålla lärare krävs möjlighet till en positiv livslöneutveckling och en lönestruktur som bidrar till stabilitet och kontinuitet. Arbetsgivarens strategiska arbete med lönestruktur och lönespridning ska bidra till en långsiktig trygghet och utveckling av verksamheten. Rektorer behöver lyfta fram lärare som bidrar till bra arbetssätt, goda resultat och långsiktig utveckling. Såväl arbetsgivare som fackliga företrädare behöver stödja en ökad lönespridning.

Ett antal skolpolitiska reformer som påverkat lönestrukturen har genomförts. Dessa har krävt stora arbetsinsatser och på många håll skapat en icke ändamålsenlig lönestruktur och ökad personalomsättning. Parterna konstaterar att det fortsatt finns stora behov av att arbeta aktivt för en lönesättning som speglar medarbetares individuella bidrag till mål och resultat och verksamhetens värdering av erfarenheten hos yrkesskickliga lärare i enlighet med Löneavtalet.

Centrala parter syn på förutsättningar för en väl fungerande individuell lönesättning

Denna bilaga anknyter till Löneavtalet och dess överläggning. En förutsättning för att överläggningen ska leda till önskvärd samsyn om arbetsgivarens planerade åtgärder och bidra till en bra löneöversynsprocess är att bilagans olika delar, lokala förutsättningar och praktiska tillämpning diskuteras.

Löneavtalet utgår från en lönesättning som är individuell och differentierad. En förutsättning för att en sådan lönesättning ska kunna fungera väl är att arbetsgivaren arbetat fram grundläggande och långsiktiga lönepolitiska riktlinjer för lönesättningen. Dessa riktlinjer måste vara kända och diskuterade med medarbetarna i organisationen för att bidra till det positiva sambandet mellan lön, motivation och resultat.

Lönepolitiken visar arbetsgivarens värderingar och varje arbetsplats måste diskutera vad lönepolitiken innebär för den egna verksamheten. Lönestrukturen ska stimulera till kompetensutveckling för att individen under hela yrkeslivet ska kunna bidra till verksamhetens utveckling. Det är i detta sammanhang naturligt att också uppmärksamma arbetstagare som är frånvarande p.g.a. sjuk- eller föräldraledighet.

Lönekriterier för lönesättning ska tydligt visa hur arbetsinsatserna värderas och måste därför utgå från verksamhetens uppdrag och mål.

Lönebildningen och löneökningsbehovet ska kopplas till arbetsgivarens arbete med verksamhetsmål och verksamhetsutveckling, prioriteringar och ekonomiska förutsättningar och vara en integrerad del av samverkanssystemet mellan parterna. Olika arbetsgivare har p.g.a. skillnader i storlek och organisation olika förutsättningar för lönebildningsprocessens utformning.

Härvid ska följande särskilt beaktas

Rollfördelning

Arbetsgivare har olika förutsättningar för hur lönebildningsprocessen drivs. Oavsett storlek och organisatoriska indelningar förutsätts dock en tydlighet i uppdrag och ansvar för respektive nivå. I detta ligger också att chefens uppdrag och ansvar i löneprocessen tydliggörs.

Tidplan för löneöversynsarbetet

Ett individuellt lönesystem förutsätter avstämningar och uppföljningar. Därför är det naturligt att även löneöversynen återkommer årligen. Genom en god planering kan respektive löneöversyn slutföras innan tidpunkten för ikraftträdande.

Analys av löner

Löneavtalet förutsätter att arbetsgivaren bl.a. kartlägger och analyserar sina löner som underlag till överläggning inför löneöversyn. Därutöver kräver diskrimineringslagen kartläggning och analys ur jämställdhetssynpunkt.

Lönerelationerna mellan och inom olika yrkesgrupper avspeglar arbetsgivarens ställningstaganden. Därför är det en viktig förutsättning att de förtroendevalda diskuterar och tar ställning till rådande och önskvärda lönerelationer.

Kartläggning och analys av olika arbeten/yrken som visar lönenivåer/lönespridningar mellan grupper och lönespridningar inom grupper görs utifrån lönepolitisk synpunkt, samt utifrån skillnader i lön kvinnor/män respektive skillnader i lön kvinno-/mansdominerade grupper.

Kartläggning och analys följs sedan av en handlingsplan grundad på arbetsgivarens ställningstaganden. Handlingsplanen med koppling till den egna lönepolitiken utvisar arbetsgivarens önskvärda lönerelationer och lönespridningar inför kommande löneöversyner utifrån verksamhetens mål och behov.

Det är väsentligt att se analys av löner och den därpå bestämda handlingsplanen tillsammans med arbetsgivarens övriga ambitioner och prioriteringar samt konsekvenser av diskrimineringslagstiftning som en helhet. Detta möjliggör för arbetsgivaren att redan i budgetarbetet ta ett helhetsgrepp på olika verksamheters totala behov av åtgärder.

Grunden för att få acceptans för lönebilden hänger både samman med en konsekvent tillämpning av lönepolitiken och delaktighet för de anställda.

Inför löneöversyn

Inför löneöversyn är det angeläget att genomföra en analys av vilka behov av löneökningar som finns med avseende på arbetstagarnas bidrag till verksamhetsförbättringar, behov av nyrekrytering, möjlighet att behålla personal, graden av måluppfyllelse, behov av lönerelationsförändringar och så vidare. Med utgångspunkt från resultatet av denna analys, Löneavtalets § 1 och den egna lönepolitiken görs en samlad lönepolitisk bedömning av arbetsgivaren. Det är först därefter, med ovan angivna seriösa prövning som grund, möjligt att göra en bedömning av löneökningsbehovet.

Överläggning

En överläggning som är väl förberedd av arbetsgivaren ökar graden av tydlighet och därmed tilltron till arbetsgivaren som lönesättare. Ett aktivt deltagande av såväl arbetsgivar- som arbetstagarpart bidrar verksamt till att önskvärd tydlighet uppnås.

Samtal

Individuell lönesättning i allmänhet och Löneavtalet i synnerhet förutsätter att samtal förs med arbetstagare om uppställda mål, resultat och koppling till lön. Detta förutsätter att arbetsgivaren tydliggör krav, förväntningar, uppsatta mål och följer upp resultatet. Likaså att verksamhetsmålen är diskuterade i organisationen och bland medarbetarna.

I samtalet formulerar chef och medarbetare bl.a. de individuella mål och de krav och förväntningar som finns från bådas sidor. Vidare sker en uppföljning av åstadkomna resultat så att kopplingen till lön kan göras.

I en löneöversyn enligt modellen chef–medarbetare är det av särskild betydelse att tydlighet finns om det samtalstillfälle där arbetsgivaren lämnar förslag till ny lön.

En individuell lönesättning kräver chefer med tydlighet såväl i målbeskrivningen som sitt sätt att sätta lön.

Avstämning

I en löneöversyn enligt modellen chef–medarbetare är avstämningen det tillfälle där arbetsgivarpart och arbetstagarpart stämmer av det garanterade utfallet och analyserar löneöversynsprocessen. Som en del i denna eftersträvas samsyn kring sambandet mellan överläggning och resultat av löneöversyn t.ex. gällande diskrimineringsfrågor.

Svag eller ingen löneutveckling

Det är naturligt att ägna mer kraft åt utvidgade och fördjupade insatser för de arbetstagare som av olika skäl inte når uppsatta mål. Arbetsgivare måste ge arbetstagare en möjlighet att kunna påverka sin egen löneutveckling. Svag eller utebliven löneökning över tid ska för den enskilde vara något som framgått och motiverats i dialog mellan arbetstagare och chef.

För att åstadkomma förändring är det naturligt att utifrån en handlingsplan göra återkommande uppföljningar i syfte att nå en bättre måluppfyllelse. Avsikten är att lägga grunden för en bättre löneutveckling eller finna alternativa vägar för den anställdes fortsatta arbetsliv. Såväl arbetsgivare som arbetstagare har ansvar för att handlingsplan och uppföljning kommer till stånd.

Löneutveckling för äldre arbetstagare

I ett personalförsörjningsläge där verksamheterna står inför stora pensionsavgångar och därmed sammanhängande rekryteringssituation är det av stor vikt att arbetsgivarna tar till vara och utvecklar samtliga arbetstagare. Genom att söka bibehålla engagemang och motivation även för/hos de äldre arbetstagarna ökar förutsättningarna för fortsatt verksamhetsutveckling. Därvid kommer deras erfarenhet och kompetens att öka möjligheterna att nå målen för verksamheterna.

Det är därför väsentligt att såväl ur lönespridnings- som personalförsörjningssynpunkt uppmärksamma de äldre arbetstagarna.

Centrala parter syn på förutsättningar för en ändamålsenlig arbetsorganisation

Syftet med denna bilaga är att stödja det lokala arbetet med att uppnå en ändamålsenlig arbetsorganisation som kännetecknas av balans mellan uppdrag och förutsättningar. Detta för att skapa förutsättningar för förbättrade resultat och ökad måluppfyllelse för elever, i alla skolformer, samt att bidra till att stärka förutsättningen för långsiktig kompetensförsörjning.

I arbetet med att uppnå en ändamålsenlig arbetsorganisation, för respektive skolform, ställs krav på kommunen som huvudman, skolchefer och skolledare när det kommer till ledning, styrning och uppföljning, arbetsorganisation och prioritering av resurser.

För att uppnå en ändamålsenlig arbetsorganisation kan ett partsgemensamt arbete genomföras på lokal nivå. Arbetet kan med fördel inledas med en analys av relevanta faktorer så som verksamhetens uppdrag, arbetsorganisation, arbetsformer och arbetstider. Analysen utgör ett viktigt underlag för dialogen mellan parterna om behovet av eventuella åtgärder i syfte att förbättra arbetsorganisationen.

Detta kan genomföras inom ramen för samverkanssystemet. Det ligger i respektive parts ansvar att medverka genom egna förberedelser och aktivt deltagande. Arbetsgivaren och de lokala arbetstagarorganisationerna ska eftersträva att finna samarbetsformer som stödjer ett aktivt och effektivt arbete. Dialogen mellan lärare och skolledare likväl som mellan lokala parter är av stor vikt för att uppnå en ändamålsenlig arbetsorganisation.

Arbetsgivaren och de lokala arbetstagarorganisationerna ska eftersträva att finna samarbetsformer som stödjer ett aktivt och effektivt arbete. Bilagan utgår från kraven i gällande lagstiftning och de regleringar som i övrigt gäller för avtalsområdet.

1. Inom ramen för det lokala arbetet kan följande delar ingå:

- En genomgång av uppdrag utifrån lagstiftning, förordning, lokala styrdokument likväl som arbetsplatsens bärande idéer och tankar om utveckling - i syfte att skapa en gemensam bild av förutsättningar, krav och möjligheter som utgör ramen för arbetet.
- Organisatoriskt och socialt arbetsmiljöarbete - i syfte att det ska bedrivas systematiskt med särskilt fokus på hur uppdraget organiseras, om tiden används effektivt, prioriteringsordning och en god arbetsmiljö.

- Tydliggörande av arbetsformer - i syfte att säkerställa att arbetstagare har erforderlig tid för att enskilt och i samarbete med kollegor fullfölja det uppdrag som arbetstagaren ansvarar för med utgångspunkten i den totala arbetstiden.
- Metoder - i syfte att säkerställa balansen mellan uppdrag och resurser. Detta kan till exempel handla om principer för arbetstids- och tjänsteplanering på såväl kollektiv nivå som att tydliggöra arbetsuppgifter, ansvar och balans i den enskilde medarbetarens uppdrag.

2. När det enligt arbetet i punkt 1 identifierats behov av alternativ arbetstidsreglering eller kompletteringar till bilaga M eller AB § 13 kan lokalt kollektivavtal tecknas. Centrala parter uppmuntrar att avtal tecknas i syfte att nå en mer ändamålsenlig organisation, där lärares arbetsmiljö förbättras, balans mellan uppdrag och förutsättningar uppnås och att lärare ges erforderliga förutsättningar för att fullfölja det uppdrag som läraren ansvarar för.

3. Lokalt kollektivavtal om avvikelse från arbetstidsreglering eller komplement till bilaga M kan exempelvis tecknas om:

- Annat förhållande mellan reglerad arbetstid och förtroendearbetstid.
- Annat antal A-dagar.
- Semesteranställning enligt Allmänna bestämmelser (AB) där punkterna 5 och 15 i bilaga M fortfarande gäller.
- Principer för dimensionering av uppdraget, såsom tid för planering och uppföljning.

4. Lokalt kollektivavtal om avvikelse från arbetstidsreglering eller komplement till gällande reglering i AB § 13 kan exempelvis tecknas om:

- Förtroendearbetstid eller flextid.
- Årsarbetstid.
- Principer för dimensionering av uppdraget, såsom tid för planering och uppföljning.

5. Avtal tecknade enligt denna bilaga kan sägas upp tidigast efter tre verksamhetsår om inte lokala parter kommer överens om annat.

6. Avtal som ingåtts med stöd av bilaga 6 enligt HÖK 18 eller tidigare har fortsatt giltighet.

Lokalt kollektivavtal om lön och allmänna anställningsvillkor m.m. – LOK 21

§ 1 Innehåll m.m.

Nedan nämnd arbetsgivare och arbetstagarorganisation träffar denna dag detta kollektivavtal – LOK 21 – om lön och allmänna anställningsvillkor m.m. för arbetstagare för vilka gäller Allmänna bestämmelser – AB 20 i lydelse 2020-11-01.

Till avtalet hör

1. mellan de centrala parterna överenskomna bestämmelserna enligt HÖK 21

§ 1 – bilagorna 4, 4a, 5, 7, 7a undantagna – §§ 5 och 7, samt

2. de bestämmelser i övrigt som parterna nedan träffar överenskommelse om ska ingå i kollektivavtalet.

§ 2 Giltighet och uppsägning

Kollektivavtalet avlöser gällande kollektivavtal – LOK 18 – och gäller till och med 2024-03-31 med en ömsesidig uppsägningstid av tre kalendermånader. Har avtalet inte sagts upp inom föreskriven tid förlängs dess giltighet för en tid av tolv kalendermånader i sänder med en ömsesidig uppsägningstid av tre kalendermånader. Uppsägning ska vara skriftlig och åtföljd av förslag till nytt kollektivavtal i frågor som avses i HÖK 21.

Säger central part upp HÖK 21 upphör LOK 21 att gälla vid samma tidpunkt som HÖK 21 om inte annat överenskoms mellan de centrala parterna.

§ 3 Avslutning

Förhandlingarna förklaras avslutade.

.....den.....2021

För.....

(arbetsgivarparten)

.....

(underskrift)

För.....

(arbetstagarparten)

.....

(underskrift)

Lokalt kollektivavtal om lön och allmänna anställningsvillkor m.m. – LOK 21

§ 1 Innehåll m.m.

Till kollektivavtalet mellan de lokala parterna – LOK 21 – hör mellan de centrala parterna överenskomna bestämmelser enligt HÖK 21 § 1 – Bilagorna 4, 4a, 5, 7, 7a undantagna – §§ 5 och 7.

§ 2 Giltighet och uppsägning

Säger central part upp HÖK 21 upphör LOK 21 att gälla vid samma tidpunkt som HÖK 21 om inte annat överenskoms mellan de centrala parterna.

Engångsbelopp

Värdet i bilaga 6 löses av genom ett engångsbelopp och utges enligt följande:

1. Till månadsavlönad arbetstagare som är medlem i Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund utges ett engångsbelopp vid ett tillfälle.

Utbetalningstillfället är i juni månad 2021.

2. Till heltidsanställd arbetstagare som inte har haft annan ledighet än vad som anges i AB § 28 eller § 29, utges ett engångsbelopp om 2 000 kronor. För övrig frånvaro reduceras beloppet enligt AB § 17 mom. 3.

3. Engångsbeloppet proportioneras med hänsyn till arbetstagarens sysselsättningsgrad samt i förekommande fall med tillämplig uppehållslönefaktor enligt, vid varje tidpunkt gällande, Allmänna bestämmelser bilaga U.

4. Engångsbeloppet inbegriper semesterlön och semesterersättning med belopp som förutsätts i semesterlagen.

5. Engångsbeloppet är pensionsgrundande lön enligt gällande pensionsavtal.

6. Arbetstagare som avslutat sin anställning senast 2021-03-31 omfattas inte av engångsbeloppet.

**Samråd för projekt Väg 113 Stabbarp-Bosarp,
ny gång och cykelväg, Eslövs kommun**

6

KS.2021.0272

2021-05-17

Magnus Månsson

+4641362472

Magnus.Mansson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Eslövs kommuns synpunkter vid samråd för ny gång- och cykelväg Stabbarp- Bosarp

Ärendebeskrivning

Trafikverket Region Syd planerar för en ny gång- och cykelväg längs väg 113 mellan Stabbarp och Bosarp, Eslöv kommun och bjuder in till samråd.

I samrådsunderlaget beskrivs i ett tidigt utredningsskede hur projektet bedöms påverka miljön, i syfte att inhämta synpunkter från Länsstyrelsen och särskilt berörda inför den fortsatta planläggningsprocessen, då ett mer detaljerat förslag arbetas fram. Underlaget ligger sedan till grund för Länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Aktuell vägsträcka ingår i den regionala cykelvägsplanen för perioden 2014-2025.

Samrådstiden varar till den 6 juni, och paragrafen behöver därför omedelbar justering.

Beslutsunderlag

Samråd Stabbarp-Bosarp-Öslöv

Samrådsunderlag Stabbarp-Öslöv

Beredning

Trafikverket har tillsammans med Region Skåne och Skånes kommuner ingått i ett samarbete inom vilket det har tagits fram en regional cykelvägsplan för perioden 2014-2025. Cykelvägsplanen utgår från de övergripande sättningsområden som Region Skåne har fastställt och som syftar mot visionen att göra Skåne till en cykelregion. Aktuell vägsträcka Stabbarp-Bosarp ingår i den regionala cykelvägsplanen. Idag finns en gång- och cykelväg på den västra sidan av väg 113 på sträckan Eslöv-Stabbarp. Norr om Stabbarp måste gång- och cykeltrafikanter vistas i en blandmiljö. En åtgärdsvalsstudie (ÅVS) har tidigare genomförts för gång- och cykelväg längs aktuell vägsträcka enligt fyrstegsprincipen och denna resulterade i ett förslag som placerade gång- och cykelvägen väster om väg 113. Denna sträckning var problematisk att genomföra vid Bosarps Jär och vid området vid Bosarps

kyrkoruin och Bosarps kyrka. Kostnaden skulle bli hög för denna sträckning. Eslövs kommun och Trafikverket har haft fortsatt dialog och tillsammans arbetat fram det förslag som förordas i samrådet. Förordat alternativ innebär att gång- och cykelvägen delvis förläggs på östra sidan av väg 113 genom anordning av passage över väg 113, för att undvika intrång i åsen och naturmiljön väster om väg 113. Trafikverket bedömer att de planerade åtgärderna inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Eslövs kommun anser att det förordade alternativet är det bästa att genomföra även om det innebär att gående och cyklister måste passera väg 113 vid två passager. Detta medför en lägre säkerhet men platserna för passagerna har god sikt och passage ska kunna ske på säkert sätt. Det är svårt att idag göra en prognos om framtida användning av gång- och cykelvägen men den har goda möjligheter att utvecklas till att bli ett väl använt stråk, både för nyttobruk som för rekreationsbruk. Eslövs kommun anser därför att det är viktigt att Trafikverket är beredda att i framtiden göra passagerna säkrare för gång- och cykeltrafikanter, om nyttjandet blir högt. Detta gäller framför allt nyttjandet av barn och unga. Trafikverket och Eslövs kommun bör samarbeta för att ta fram underlag som stöd.

Eslövs kommun stöder Trafikverkets bedömning att de planerade åtgärderna inte kan antas betydande miljöpåverkan.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen ställer sig bakom Trafikverkets förordade förslag.
- Kommunstyrelsen delar Trafikverkets bedömning att de planerade åtgärderna inte kan antas betydande miljöpåverkan.
- Paragrafen justeras omedelbart.

Beslutet skickas till

Trafikverket – investeringsprojekt@trafikverket.se; diariennr. TRV 2018/ 132510.
Miljö och Samhällsbyggnad

Eva Hallberg
Kommundirektör

Lars Persson
Tf. Tillväxtchef

Ärendenummer
TRV 2018/132510
Ert ärendenummer

Dokumentdatum
2021-04-23
Sidor
1(1)

115 (596-)
TRAFIKVERKET

Till
Eslövs kommun
Gröna torg 2
241 80 ESLÖV

Kopia till:
Diariet

Miljö och Samhällsbyggnad i Eslöv

2021 -05- 06

Dnr

Skriftligt samråd för projekt Väg 113, Stabbarp-Bosarp, ny gång och cykelväg, Eslövs kommun, Skåne län

Trafikverket Region Syd planerar för en ny gång- och cykelväg längs väg 113 mellan Stabbarp och Bosarp, Eslöv kommun.

Det skriftliga samrådet sker för att informera om projektet och ge er möjlighet att lämna synpunkter. Samfällighetsdelägare, fastighetsägare och bostadsrättsföreningar ombeds underrätta sina medlemmar och hyresgäster om förslaget. Om din fastighet har övergått till en ny ägare, ombeds du att förmedla denna kungörelse till den nya ägaren. Vi ber dig även att underrätta eventuell arrendator eller annan innehavare av nyttjanderätt om förslaget.

Samrådet avser framtaget Samrådsunderlag som ska ligga till grund för länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Samrådsunderlag är Trafikverkets benämning på status för vägplan under planläggningens tidiga fas. Det innebär att vi i detta skede enbart har samlat in kunskap om befintliga förutsättningar såsom miljön och anläggningen. Det kommer även att ges möjlighet till fler samrådstillfällen när vi har kommit längre i utredningsarbetet.

Samrådsmaterialet finns tillgängligt på Trafikverkets webbplats www.trafikverket.se/stabbarp-oslov. Du kan lämna dina synpunkter på samrådsmaterialet via e-post investeringsprojekt@trafikverket.se eller via brev till Trafikverket Ärendemottagning, Box 810, 781 28 Borlänge, ange diarienummer **TRV 2018/132510**. Vi vill ha era synpunkter senast **6 juni 2021**.

Har du frågor? Kontakta gärna Jacob Larsson på tel. 010-123 61 55 eller e-post: jacob.larsson@trafikverket.se

Med vänlig hälsning

Jacob Larsson
Projektledare Trafikverket

Jacob Larsson

SAMRÅDSUNDERLAG

Väg 113, Stabbarp-Bosarp, ny gång- och cykelväg

Eslövs kommun, Skåne län

Vägplan, 2021-03-24

Trafikverket

Postadress: Trafikverket, Box 366, 201 23 Malmö, Gibraltargatan 7

E-post: jacob.larsson@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: SAMRÅDSUNDERLAG

Väg 113, Stabbarp-Bosarp, ny gång- och cykelväg

Författare: Norconsult AB, Annika Ekström

Dokumentdatum: 2021-03-24

Ärendenummer: TRV 2018/132510

Åtgärdsnummer: 10558

Uppdragsnummer: 165028

Version: 1,0

Kontaktperson: Jacob Larsson

Bakgrundskartor och flygbilder: © Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Innehåll

1 SAMMANFATTNING	6
2 INLEDNING.....	8
■ Bakgrund	8
■ Planlägningsprocessen	9
■ Brister och behov.....	9
■ Tidigare utredningar	10
■ Ändamål och projektmål.....	11
■ Planerade åtgärder	11
3 AVGRÄNSNINGAR	12
■ Inledande analys inom utrednings- och influensområde.....	12
■ Aspekter som inte behandlas.....	14
■ Osäkerheter i underlag och bedömningar	15
■ Tid.....	15
4 FÖRUTSÄTTNINGAR I UTREDNINGS- OCH INFLUENSOMRÅDET	15
■ Områdets allmänna karaktär	15
■ Målpunkter i landskapet.....	16
■ Markanvändning och planförhållanden	20
■ Rådande miljöförhållanden	21
■ Befintlig väg.....	36
■ Byggnadstekniska förutsättningar	36
5 PROJEKTETS LOKALISERING, UTFORMNING, OMFATTNING OCH UTMÄRKANDE EGENSKAPER	37
■ Lokalisering och omfattning.....	37
■ Utredning val av sträckning	38
■ Vägutformning.....	46
■ Gestaltning	48
■ Trafiksäkerhet.....	48

■	Avvattning	48
6 DE MÖJLIGA MILJÖEFFEKTERNAS TYP OCH UTMÄRKANDE		
EGENSKAPER.....		49
■	Landskapsbild	49
■	Kulturmiljö.....	49
■	Naturmiljö	49
■	Vattenförhållanden och miljö kvalitetsnormer för vatten	52
■	Rekreation och friluftsliv.....	53
■	Barriäreffekter	53
■	Klimatpåverkan och översvämningsrisk.....	53
■	Befolkning och hälsa	53
■	Hushållning med mark och vatten	54
■	Rivningsarbeten och hantering av avfall och restprodukter	55
7 MILJÖÅTGÄRDER.....		55
■	Planläggning	55
■	Byggskede.....	55
8 BEDÖMNING AV VÄGÅTGÄRDENS MILJÖPÅVERKAN.....		56
■	Samlad bedömning	56
9 FORTSATT ARBETE		57
■	Planläggning	57
■	Viktiga frågeställningar	57
10		
KÄLLOR.....		58

1 Sammanfattning

Föreliggande handling utgör samrådsunderlag för vägplan avseende byggnation av en ny gång- och cykelväg utmed landsväg 113, sträckan Stabbarp-Bosarp.

I samrådsunderlaget beskrivs i ett tidigt utredningsskede hur projektet bedöms påverka miljön, i syfte att inhämta synpunkter från Länsstyrelsen och särskilt berörda inför den fortsatta planläggningsprocessen, då ett mer detaljerat förslag arbetas fram. Underlaget ligger sedan till grund för Länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Trafikverket har tillsammans med Region Skåne och Skånes kommuner ingått i ett samarbete inom vilket det har tagits fram en regional cykelvägsplan för perioden 2014-2025. Cykelvägsplanen utgår från de övergripande satsningsområden som Region Skåne har fastställt och som syftar mot visionen att göra Skåne till en cykelregion.

Aktuell vägsträcka Stabbarp-Bosarp ingår i den regionala cykelvägsplanen. I nuläget finns en gång- och cykelväg på den västra sidan av väg 113 längs sträckan Eslöv-Stabbarp. Norr om Stabbarp upphör gång- och cykelvägen, vilket leder till att fotgängare och cyklister måste vistas i en blandtrafikmiljö.

För att det ska vara enklare att välja cykel som färdmedel och för att väg 113 ska bli tryggare, säkrare och mer attraktivt för cykeltrafikanter, planerar Trafikverket en ny gång- och cykelväg längs sträckan Stabbarp-Bosarp.

Den dominerande karaktären i området är öppet slättlandskap. Utmed den ca 3,5 km långa vägsträckan är landskapet i huvudsak uppodlat med åkrar, vilka kantas av åkerrenar och vägrenar med låga naturvärden. På några platser längs vägen bryts det öppna landskapet av olika trädmiljöer med inslag av grova ädellövträd vid den framträdande rullstensåsen Bosarps jär, kyrkogårdar och parkliknande äldre trädgårdar.

Naturvärdesinventering visar att landskapets främsta naturvärden bedöms ligga i de värden som är förknippade med gamla, grova träd och död ved, främst inom naturvärdesobjekt (nr 3 och 6) vid Bosarps prästgård och vid Bosarps jär, väster om väg 113.

Vägåtgärden omfattar en ca 3,5 km lång huvudsakligen separerad och dubbelriktad gång- och cykelväg mellan Stabbarp i söder via Bosarp till Öslöv i norr, fram till korsningen mellan väg 113 och väg 1282. I åtgärden ingår även att vid behov bredda befintlig bro (vägtrumma) över vattendraget Långgropen för att möjliggöra passage av gång- och cykelvägen.

Gång- och cykelvägen är ca 2,5 m bred. Gång- och cykelbanan utformas för en dimensionerande hastighet för cyklister på 30 km/h för att upprätthålla en god framkomlighet och tillgänglighet för cyklister.

I en tidigare genomförd åtgärdsvalsstudie (WSP 2017) föreslogs placering av gång- och cykelvägen väster om väg 113.

Inom vägplanearbetet har ett omfattande utredningsarbete kring val av placering och av gång- och cykelvägen (öster/väster om väg 113) bedrivits, inom vilket markintrång och påverkan på människa och miljö har varit avgörande motiv för val av vägens sträckning. Utredningsarbetet resulterade i tre alternativa sträckningar, vilka har bedömts ur tekniska, miljömässiga och ur övriga relevanta perspektiv, se avsnitt 5.2.

På grund av en trång passage på västra sidan av väg 113 intill slänten av rullstensås och naturreservat Bosarps jär samt naturvärden vid Bosarps prästgård väster om vägen, har alternativ 1, med placering av gång- och cykelvägen väster om väg 113, förkastats.

Alternativ 2, vilket innebär flytt av väg 113 österut för att på så vis skapa bättre utrymme till en gång- och cykelväg väster om väg 113 och undvika intrång i naturmiljön, har utretts men förkastats av bland annat tekniska och kostnadsmässiga skäl.

Förordat alternativ 3 innebär att gång- och cykelvägen delvis förläggs på östra sidan av väg 113 genom anordning av passage över väg 113, för att undvika intrång i åsen och naturmiljön väster om väg 113.

Trafikverket bedömer, med stöd av vägåtgärdernas egenskaper och deras miljöeffekter, att planerade åtgärder inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I bedömningen ingår föreslagna miljöåtgärder (kap 7).

2 Inledning

■ Bakgrund

Föreliggande handling utgör samrådsunderlag för vägplan avseende byggnation av en gång- och cykelväg utmed landsväg 113, sträckan Stabbarp-Bosarp, se Figur 1.

Trafikverket har tillsammans med Region Skåne och Skånes kommuner ingått i ett samarbete inom vilket det har tagits fram en regional cykelvägsplan för perioden 2014-2025. Cykelvägsplanen utgår från de övergripande satsningsområden som Region Skåne har fastställt och som syftar mot visionen att göra Skåne till en cykelregion.

Aktuell vägsträcka Stabbarp-Bosarp ingår i den regionala cykelvägsplanen. Idag finns en gång- och cykelväg på den västra sidan av väg 113 på sträckan Eslöv-Stabbarp. Norr om Stabbarp upphör gång- och cykelvägen vilket leder till att gående och cyklister måste vistas i en blandtrafikmiljö.

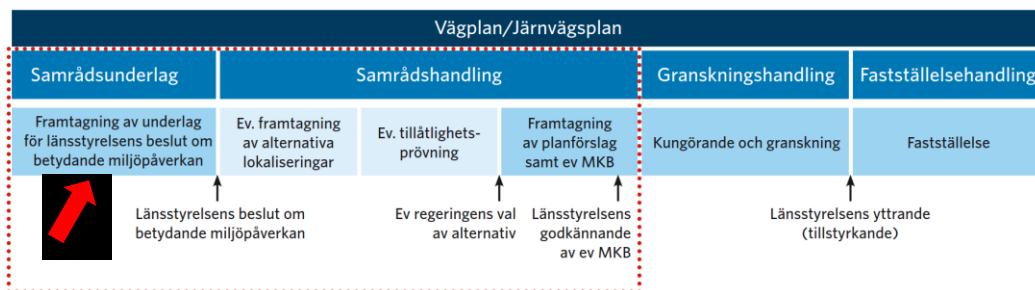
Figur 1. Sträcka utav väg 113 mellan Stabbarp-Bosarp/Öslöv (rosa linje) längs vilken gång- och cykelväg planeras.

För att det ska vara enklare att välja cykel som färdmedel och för att väg 113 ska bli tryggare, säkrare och mer attraktivt för cykeltrafikanter, planerar Trafikverket en ny gång- och cykelväg längs sträckan Stabbarp-Bosarp.

Planläggningsprocessen

Ett väg- eller järnvägsprojekt ska planeras enligt en särskild planläggningsprocess som styrs av lagar och som slutligen leder fram till en vägplan eller järnvägsplan, se Figur 2.

Processen startar med framtagande av ett samrådsunderlag som beskriver hur projektet kan påverka miljön. Underlaget ligger sedan till grund för länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Innan länsstyrelsen prövar om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska en samrådsprocess bedrivas då enskilda som kan antas bli särskilt berörda får möjlighet att yttra sig.

Figur 2. Trafikverkets planläggningsprocess, röd pil visar befintligt skede.

I samrådsunderlaget beskrivs i ett tidigt utredningsskede hur projektet bedöms påverka miljön, i syfte att inhämta synpunkter från Länsstyrelsen och särskilt berörda inför den fortsatta planläggningsprocessen, då ett mer detaljerat förslag arbetas fram.

Förutsatt att Länsstyrelsen beslutar att vägplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, vilket Trafikverket preliminärt bedömer som sannolikt (se även kapitel 8), behöver ingen miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas för denna. Enligt väglagen, 16 a §, ska likväl planens förutsebara påverkan på miljön redovisas i en miljöbeskrivning.

Samråd är viktigt under hela planläggningen. Det innebär att Trafikverket utbyter information med och inhämtar synpunkter från bland annat andra myndigheter, organisationer, enskilda och den allmänhet som berörs. De synpunkter som kommer in under samråden sammanställs i en samrådsredogörelse.

Brister och behov

Väg 113 ingår i det funktionellt prioriterade vägnätet som förbinder orterna Gårdsstänga, Eslöv och Stockamöllan. Vägen trafikeras av genomfartstrafik, arbetspendling, lokal trafik och med tung trafik.

Hastighetsbegränsningen längs den aktuella vägsträckan är i huvudsak 80 km/tim, förutom vid Bosarps kyrka där 50 km/tim råder. Norr om kyrkan är högsta tillåtna hastighet 70 km/tim.

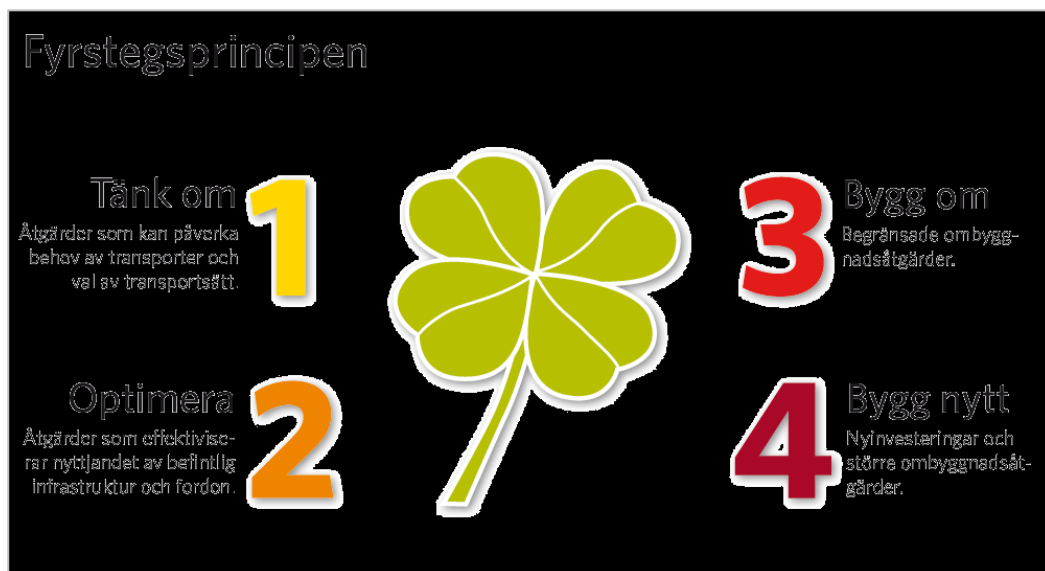
Hastighetsbegränsningen samt trafikflödet på väg 113 gör att vägen inte lever upp till Trafikverkets krav på vägar där det är lämpligt att cykla i blandtrafik.

Den relativt höga trafikbelastningen, dålig hastighetsefterlevnad i kombination med en bitvis relativt smal landsväg resulterar i en riskfylld och otrygg miljö för oskyddade trafikanter.

■ Tidigare utredningar

En åtgärdsvalsstudie (ÅVS) har tidigare genomförts för gång- och cykelväg längs aktuell vägsträcka enligt fyrstegsprincipen (WSP 2017, Åtgärdsvalsstudie – Cykel, Väg 113 Stabbarp- Bosarp, Eslövs kommun).

Fyrstegsprincipen innebär att möjliga åtgärder för förbättringar i transportsystemet provas stegvis. Åtgärderna analyseras i turordning, från steg 1 till steg 4, för att säkerställa god resurshushållning vid uppfyllande av målen. I Figur 3 finns en sammanfattande figur över fyrstegsprincipen.

Figur 3. Schematisk illustration över fyrstegsprincipen. Källa: Trafikverket

I första hand övervägs åtgärder som påverkar transportefterfrågan och val av transportsätt, i andra hand åtgärder som ger effektivare utnyttjande av befintlig infrastruktur, i tredje hand ombyggnadsåtgärder och i fjärde hand nybyggnad.

Åtgärdsvalsstudien resulterade i ett förslag (A) vilket innebar bitvis friliggande och bitvis avskild gång- och cykelväg väster om väg 113, med kantstöd samt minskning av körbanebredd till 6 m vid kyrkan för att rymma gång- och cykelväg med kantstöd.

Förslaget bedömdes ha hög uppfyllelse gentemot ändamålet då ett genomförande av åtgärden skulle medföra förbättrad tillgänglighet, ökad trafiksäkerhet för oskyddade

trafikanter längs väg 113 och ett sammanhängande gång- och cykelstråk från Eslöv tätort i söder till Öslöv i norr.

■ Ändamål och projektmål

Det övergripande målet för svensk transportpolitik är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och hållbar transportförsörjning. En viktig del av detta utgörs av funktionsmålet som handlar om tillgänglighet. Funktionsmålet säger vidare ”att barns möjligheter att själva på ett säkert sätt använda transportsystemet ökar och att förutsättningarna för att välja kollektivtrafik, gång och cykel förbättras”. Transportsystemets funktion och användning ska anpassas så att ingen ska dödas eller skadas allvarligt.

Aktuell vägsträcka ingår i den regionala cykelvägsplanen för år 2014-2025, framtagen av Trafikverket i nära samarbete med Region Skåne och Skånes kommuner.

Med avseende på Region Skånes sex insatsområden tillgänglighet med cykel kopplar målbilden för planerade gång- och cykelväg till fyra av dessa:

- Utbyggnad av cykelvägar för arbets- och skolpendling
- Ökad säkerhet på landsbygd och i tätort
- Förbättrade kopplingar till stationer/bytespunkter i Skåne
- Förbättrade cykelleder för rekreation och turism

Ändamålet beskriver vad som ska uppnås i vägprojektet och speglar vilka behov och problem som finns i vägnätet. I nuläget saknas cykelinfrastruktur längs väg 113 mellan Stabbarp-Öslöv, oskyddade trafikanter är hänvisade till blandtrafik och trafiksäkerheten är låg.

Ändamålet med projektet är att skapa goda förutsättningar för oskyddade trafikanter att pendla gåendes eller med cykel till arbete, skola längs ett sammanhängande stråk mellan Eslöv – Stabbarp -Bosarp - Öslöv. Vidare är ändamålet att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter längs med aktuell sträcka både på landsbygd och i tätort, att skapa kopplingar till stationer och bytespunkter samt att skapa kopplingar till befintliga cykelleder (Sverigeleden vid väg 1282 i Öslöv) för förbättrad rekreation och turism.

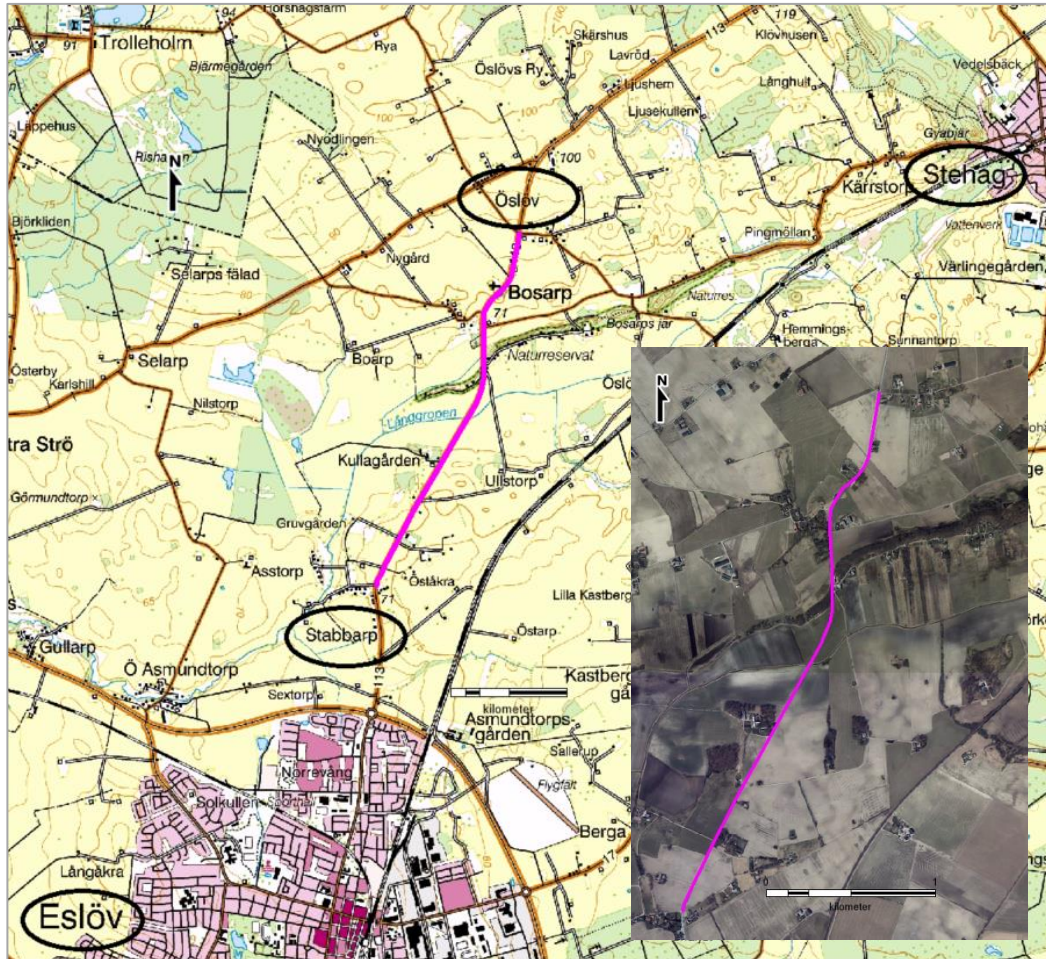
De övergripande målen med projektet är att fler ska välja cykel som färdmedel samt att antalet cykelolyckor med svårt skadade eller dödade ska minska.

■ Planerade åtgärder

Välgåtgärden omfattar en ca 3,5 km lång huvudsakligen separerad och dubbelriktad gång- och cykelväg mellan Stabbarp i söder via Bosarp till Öslöv i norr, fram till korsningen mellan väg 113 och väg 1282, se Figur 4 . I åtgärden ingår även att vid behov bredda befintlig bro (vägtrumma) över vattendraget Långgropen för att möjliggöra passage av gång- och cykelvägen.

Flera alternativa placeringar av gång- och cykelvägen har utretts (avsnitt 5.2 Utredning val av sträckning) och ett förslag till sträckning har tagits fram (avsnitt 5.2.3).

De övergripande målpunkterna är Eslövs tätort, Stehag, Stabbarp och Öslöv. Det finns även ett antal målpunkter utmed sträckan såsom enskilda fastigheter, besöksmål som strövmrådet Bosarps jär, Bosarps kyrka och Stabbarpsgården. Dessa är spridda på olika delar av sträckan och på olika sidor om vägen.

Figur 4. Sträcka utav väg 113 mellan Stabbarp via Bosarp till Öslöv (lila) längs vilken gång- och cykelväg planeras. Huvudmålpunkterna Eslövs tätort, Stehag, Stabbarp och Öslöv inringade i svart. Infällt ortofoto med aktuell vägsträckning i lila, © Lantmäteriet, Geodatasamverkan.

3 Avgränsningar

■ Inledande analys inom utrednings- och influensområde

Arbetet med vägplan för gång- och cykelväg mellan Stabbarp-Öslöv är fortfarande i ett tidigt skede. I ett inledande skede av vägplanearbetet genomfördes en analys av förutsättningar och miljöns känslighet inom utredningsområdet som berörs av planerad gång- och cykelväg. Arbetet syftade till att identifiera förhållanden och värden till vilka hänsyn bör tas i det fortsatta vägplanearbetet och påverkar gång- och cykelvägens placering, utformning och genomförande.

Utredningsområdets utbredning varierar mellan olika värden och aspekter samt beroende på i vilket skede och på vilken detaljeringsnivå utredningsarbetet pågår.

I Figur 5 illustreras utredningsområdet, motsvarande ca 200 m på vardera sida om väg 113, för miljöaspekterna kulturmiljö och naturmiljö (naturvärdesinventering förstudienivå). Utredning av aspekter såsom vattenförhållanden och landskap har gjorts i ett vidare perspektiv än övriga aspekter.

Influensområdet är det område inom vilket miljöeffekter av planerade åtgärder kan uppstå. Influensområdets utbredning varierar, liksom utredningsområdet, beroende på vilken aspekt som studeras. För vissa aspekter är influensområdet begränsat till vägåtgärdernas omedelbara närområde, medan det för andra, såsom landskapsbild, ytvatten och grundvatten kan omfatta ett mycket vidare kringområde.

På grund av denna variation redovisas här inga avgränsningar av influensområdet på karta. Istället framgår influensområdets ungefärliga utbredning vid beskrivningen av vägplanens miljöpåverkan i kapitel 6.

Figur 5. Utredningsområde för natur- och kulturmiljö samt fältinventeringsområde naturvärdesinventering. Ortofoto © Lantmäteriet, Geodatasamverkan.

Aspekter som inte behandlas

Beskrivningar i kapitel 4 av förutsättningar och värden i utrednings- och influensområde är avgränsad till de aspekter som bedöms kunna påverkas av planerade åtgärder eller som har betydelse för den fortsatta planläggningen och projekteringen.

Eftersom anläggning av gång- och cykelväg inte innebär nybyggnation eller väsentlig ombyggnation av väg för fordonstrafik och som därmed inte förändrar trafikflöden eller bullerbilden, behandlas inte aspekten buller för boende eller miljökvalitetsnormer för trafikbuller.

Av samma anledning bedöms inte aspekter såsom transporter av farligt gods och miljökvalitetsnormer för utomhusluft beröras av planerade vätgångar.

■ Osäkerheter i underlag och bedömningar

Bedömningar av miljöeffekter och omgivningspåverkan i föreliggande samrådsunderlag baseras på hittills inhämtad kunskap och data.

Följande underlag vilka tas fram i den fortsatta planläggningen, som kan komma att påverka placering och utformning av gång- och cykelvägen, har alltså inte legat till grund för bedömningar i samrådsunderlaget:

- Geotekniska undersökningar.
- Markmiljöundersökningar (föroreningar i mark och vägdiken).
- I nuläget har endast arkeologiska utredning steg 1 (AU1) genomförts. I den fortsatta vägplaneprocessen kommer arkeologisk utredning steg 2 (AU2) att genomföras.
- Trum- och dikesinventering.
- Inmätning inför detaljerad projektering.

■ Tid

Trafikverket kommer att hålla samrådsmöte med berörda och allmänheten på plats i under hösten 2021. En slutversion av vägplanen, för fastställelse, planeras vara klar våren 2022. Fastställsetiden beräknas uppgå till cirka sex månader. Byggstart för projektet är preliminärt planerad till år 2022-2023.

4 Förutsättningar i utrednings- och influensområdet

■ Områdets allmänna karaktär

Den dominerande karaktären i området är öppet slättlandskap (Figur 6) . Utmed den ca 3,5 km långa vägsträckan är landskapet i huvudsak uppodlat med åkrar, vilka kantas av åkerrenar och vägrenar med låga naturvärden. Söder om Bosarp passerar väg 113 över vattendraget Långgropen, ett för slättlandskapet typiskt fördjupat och rätat vattendrag.

På några platser längs vägen bryts det öppna landskapet av olika trädmiljöer med inslag av grova ädellövträd vid den framträdande rullstensåsen Bosarps jär, kyrkogårdar och parkliknande äldre trädgårdar. Dessa miljöer utgör viktiga visuella aspekter av landskapet.

I landskapet finns ett antal byggnader. En del av dessa utgörs av enskilda gårdar medan andra är placerade i sammanhängande grupper. Bosarps kyrka sträcker sig över omgivande landskap och är karaktärsgivande för området.

■ Målpunkter i landskapet

Utöver större målpunkter och orter utanför den aktuella sträckan, finns ett antal lokala målpunkter utmed vägen, se Figur 7.

Vid Stabbarp finns ett flertal bostadshus och öster om vägen, norr om Stabbarp, ligger Stabbarpsgården, ett hem för vård och boende. Stabbarpsgårdens vita huvudbyggnad ligger mitt i en parkliknande trädgård med uppväxta träd.

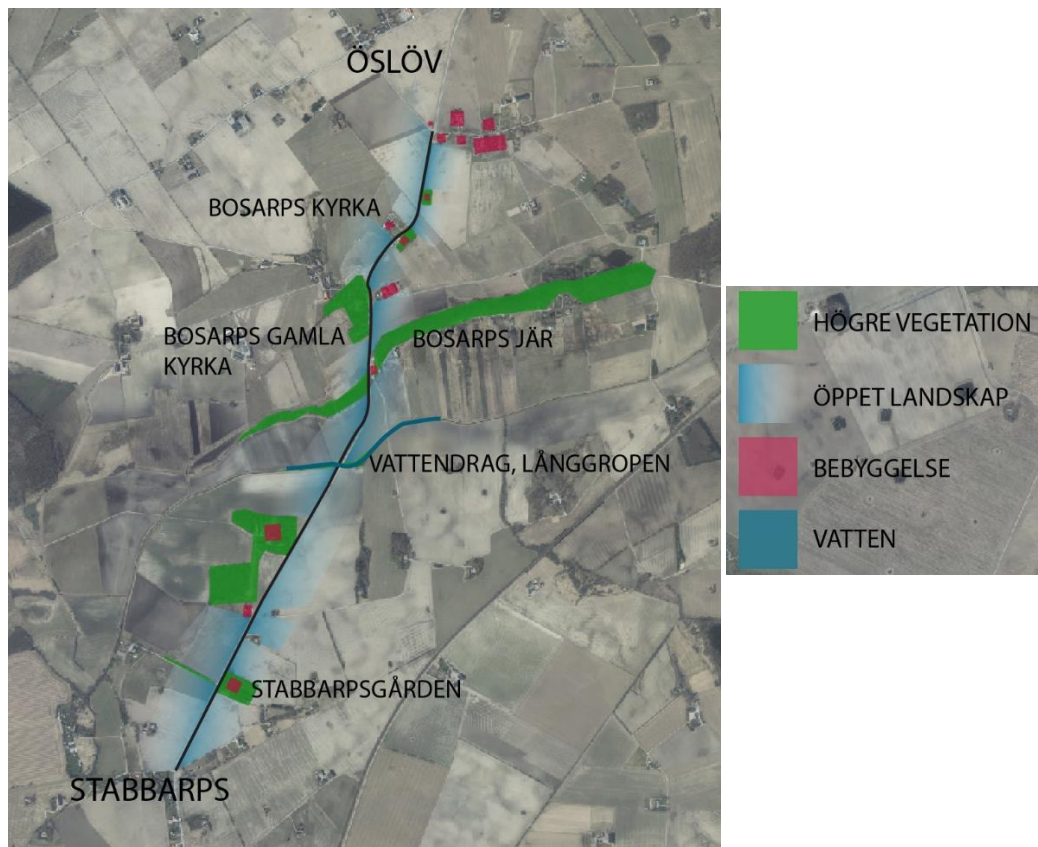
Bosarps jär (Figur 8), en rullstensås som sträcker sig över vägens båda sidor och som dessutom reser sig upp över omgivande landskap, är den mest tongivande trädförekomsten i området. Bosarps jär är ett rekreationsområde med upptrampade stigar.

Vid ruinen av Bosarps gamla kyrka finns en kyrkogård där friluftsgudstjänster hålls (Figur 10). Bosarps kyrka som ligger ett stycke norr om ruinen, uppfördes på 1800-talet och omgärdas av en kyrkogård (Figur 12).

Därutöver finns ett flertal bostadshus spridda utmed sträckan.

Figur 6. Området domineras av öppet jordbrukslandskap. I fonden syns Bosarps jär som sträcker sig rakt över den aktuella vägsträckan.

Figur 7. Målpunkter längs aktuell vägsträcka.

Figur 8. Vid Bosarps jär går vägen intill åsen och vegetation hänger över körbanan.

Figur 9. Vid ruinen av Bosarps gamla kyrka, ligger muren som omgärdar kyrkans kyrkogård nära vägen.

Figur 10. Från vägen syns ruinen av Bosarps gamla kyrka och den kringliggande kyrkogården.

Figur 11. Den värdefulla vegetationen på tomten till prästgården vid Bosarps gamla kyrka sträcker sig över körbanan.

Figur 12. Bosarps kyrka utmärker sig i det omgivande landskapet.

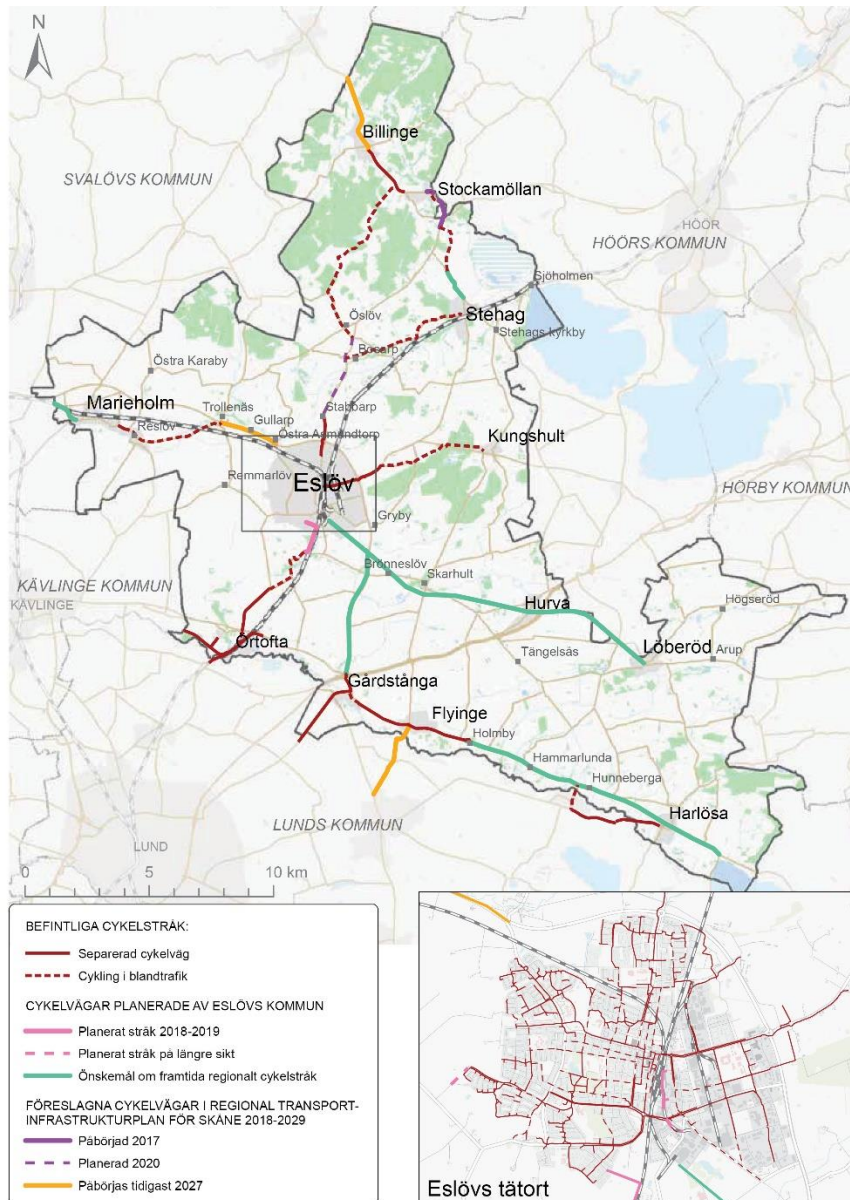

Figur 13: En byggnadssamling med kulturhistoriskt värde finns i Öslöv, i sträckans norra del.

■ Markanvändning och planförhållanden

Huvudsaklig markanvändning inom området är jordbruk.

I Eslövs översiktsplan, vilken antogs av kommunfullmäktige 2018, finns sträckan mellan Stabbarps - Öslöv med som föreslagen cykelväg, se Figur 14.

Figur 14 Kartbilden visar befintliga och föreslagna cykelvägar i Eslövs kommun, däribland sträckan mellan Stabbarp och Öslöv. Kartbilden är tagen ur Eslövs översiktsplan (Översiktsplan Eslöv 2035, antagen av kommunfullmäktige 28 maj 2018).

Det finns inga pågående eller befintliga detaljplaner inom utredningsområdet som kan komma att ha beröring med planerad vägätgård.

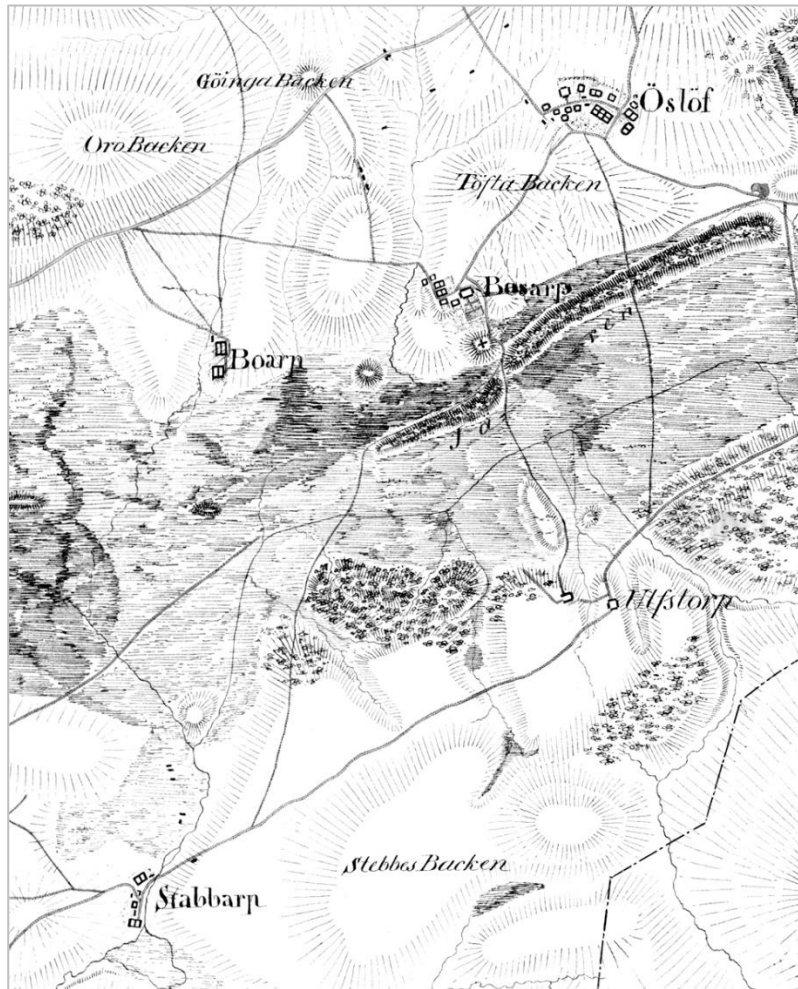
■ Rådande miljöförhållanden

4.4.1. Kulturmiljö

Vägområdets jordarter har satt ramarna för människans utnyttjande av landskapet under förhistorisk tid och långt fram i historisk tid, se även jordarter i avsnitt 4.6.1

Man skulle kanske förvänta sig att isälvsedimenten i anslutning till Bosarps Jär varit intensivt utnyttjade under förhistorisk tid, men så har nog inte varit fallet. Långt fram i historisk tid har partiet söder om Jären varit våtmarker med Långropen som ett centralt

vattendrag och även på nordsidan av åsen har det funnits en remsa våtmarker. Detta illustreras tydligt på den Skånska Rekognosceringskartan från början av 1800-talet (Figur 15), innan utdikningen av åkermarken hade påbörjats.

Figur 15 Skånska Rekognosceringskartan från början av 1800-talet över området mellan Stabbarp och Öslöv.

Trakten är inte särskilt rik på kända fornlämningar för att ligga i Skåne. De flesta kända fornlämningarna ligger i norra delen av området och utgörs förutom av de ovan nämnda stenåldersboplatserna av lämningar från historisk tid som bytomterna Bosarp och Öslöv (Figur 16). I söder ligger Stabbarps gamla tomt ungefär 500 meter väster om väg 113. Grusåsar har ofta varit platser för gravar från förhistorisk tid, men några sådana är inte kända från Bosarps Jär.

Söder om Bosarps Jär finns stenåldersboplatser vid de gamla våtmarkskanterna några hundra meter väster respektive öster om väg 113, se Figur 16. På den norra sidan av Bosarps Jär är det vid höjddpartierna vid Bosarps och Öslövs bytomter som vi kan förvänta oss spår av den tidiga bebyggelsen, men tidshorisonten skall kanske här avgränsas till senare förhistorisk tid och medeltid. Av ortnamnen att döma så kan Bosarp ha uppstått under vikingatid- medeltid och Öslöv vid järnålderns mitt.

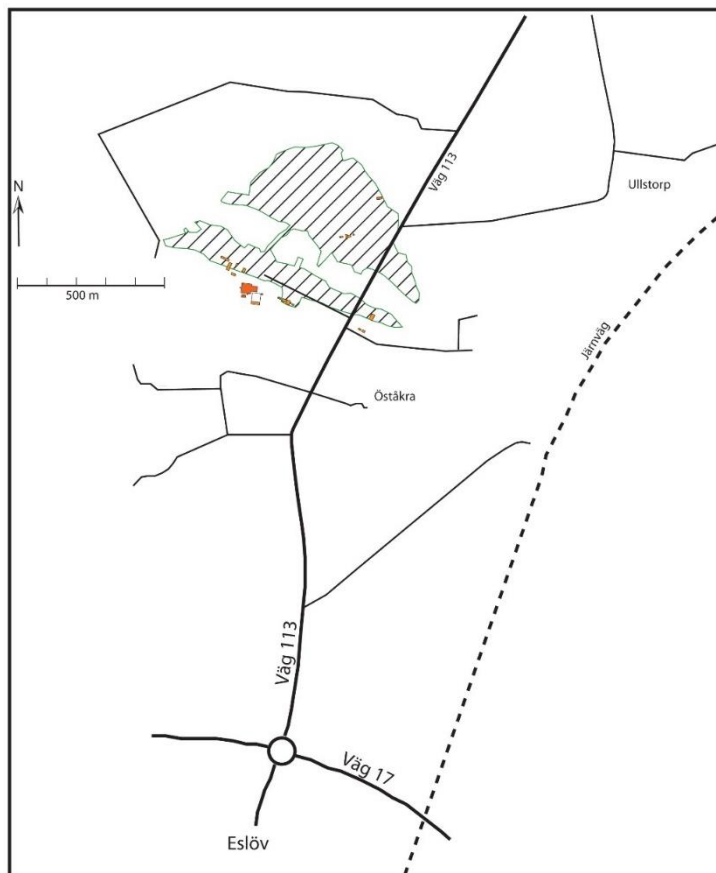

Figur 16. Fornlämningar och kulturmiljövärden inom utredningsområdet.

Bosarps medeltida kyrka var från 1100-talet och har legat en liten bit söder om bytomten där kyrkogården och delar av kyrkans grund är bevarad strax väster om väg 113 medan den nya kyrkan uppfördes 1868 mellan byarna Bosarp och Öslöv. Vid den nya kyrkan uppfördes även en skola och kyrkan och skolan bildade ett litet sockencentrum. Skolbyggnaden ligger fortfarande kvar på vägens östra sida.

Området ligger inom det som på 1700-talet kallades risbygden i Skåne. Ett mellanting mellan slättbygderna som dominerades av spannmålsproduktion och skogsbygden där skogens produkter stod för huvuddelen av befolkningens försörjning och där jordbruk och boskapsskötsel bara var komplement. I risbygden dominerade boskapsskötseln och den intensiva betningen skapade ett landskap med mycket lite skog, den högre vegetationen var risartad, därav benämningen.

I Stabbarp, strax väster om vägsträckningens södra del påträffades stenköl och eldfasta leror under 1860-talet. Ett gruvbolag bildades 1867 och ombildades ett par gånger tills det uppgick i Höganäsbolagen år 1888. Man bröt stenköl av ganska dålig kvalitet men en hel del eldfast lera av god och medelgod kvalitet samt lera för murstens och taktegel tillverkning. Lerorna förädlades på platsen i ett tegelbruk som eldades med stenkolen som man bröt. Idag finns mycket blygsamma spår av verksamheten kvar. De tydligaste är villabebyggelsen i en rät vinkel, det vill säga det gamla gruvssamhället samt disponentvillan öster om väg 113, men här har även funnits en station vid järnvägen där produkterna lastades. Verksamheten upphörde 1920. Två av gruvschakten har sträckt sig ut under dagens väg 113, och enligt uppgift legat 10-30 meter under markytan, se Figur 17.

Skiss visande de utbrutna delarna av kolflötsen. Skissen omfattar både övre- och undre flöts

Figur 17. Historiska gruvschakt av stenköl, under väg 113.

Vägsträckan berörs inte av något område av riksintresse för kulturmiljövården eller av länsstyrelsens kulturmiljöprogram. Det finns heller inte något omnämnande i kommunens kulturmiljöprogram eller i aktuell översiktsplan.

4.4.2. Naturmiljö

Vägsträckan går genom ett i huvudsak uppodlat landskap bestående till största delen av åkrar, åkerrenar och vägrenar med låga naturvärden. På några platser längs vägen bryts det öppna landskapet av olika trädmiljöer, dels vid Bosarps jär, men även vid kyrkogårdar och parkliknande äldre trädgårdar med inslag av grova ädellövträd.

4.4.2.1. Riksintressen och områdesskydd

Rullstensås Bosarps jär utgör ett naturreservat och ingår i ett område av riksintresse för naturvård (N54 Hemmingsberga) enligt 3 kap. 6§ MB, se Figur 18.

Riksintresseområdet beskrivs som representativt i odlingslandskap i mellanbygd med små gårdar och ängs- och hagmarker. Bosarps jär ingår i riksintresseområdet och är en fem kilometer lång ås som reser sig över det omgivande slättlandskapet, varav tre kilometer är avsatt som naturreservat. Jären är en så kallad getryggsås, en slags rullstensås med smalt krön och branta sidor.

Naturreservatet bildades 1963 för att förhindra fortsatt grustäkt. Idag utgör åsen ett värdefullt ädellövskogsinslag på slätten norr om Eslöv.

Riksintresseområdet korsar väg 113 vid Bosarps jär. Naturreservatet är uppdelat i delområden och ligger bara precis intill vägen på västra sidan. Öster om vägen börjar reservatet igen först cirka 100 meter från vägen. Både Länsstyrelsen och Eslövs kommuns naturvårdsprogram tar upp Bosarps jär som högsta naturvärde.

Figur 18 Riksintresse för naturvård (N54 Hemmingsberga) och naturreservat Bosarps jär berörs av planerad väggård (Länsstyrelsen i Skåne län, Karttjänster och geodata). Aktuell vägsträcka mellan röda markeringar.

I utredningsområdet förekommer inte skyddsformerna nationalpark, biotopskydd eller Natura 2000-område. Området omfattas heller inte av några naturvårdsavtal.

Ett vattendrag, Långgropen, som rinner i öst-västlig riktning under väg 113, omfattas väster om väg 113 av generellt strandskydd enligt 7 kap miljöbalken på vardera 100 m om vattendraget, se Figur 19.

Figur 19 Generellt strandskydd längs vattendrag Långgropen (Länsstyrelsen i Skåne Län, Karttjänster och geodata). Aktuell vägsträcka mellan röda markeringar.

4.4.2.2. Tidigare dokumenterade värden

I databasen Artportalen finns en stor mängd fynd från inventeringsområdet och dess omgivning (ArtDatabanken, 2019).

De fynd som är intressanta för planläggning av Gång- och cykelvägen är fynd av träd/vedlevande insekter rapporterade från Bosarps prästgård och den intilliggande lokalen Bosarps by samt Bosarps jär. Flera av de rapporterade insektsarterna är rödlistade, varav några i de högre hotkategorierna.

Från Bosarps prästgård finns bland annat de rödlistade arterna *Trinodes hirtus* (NT) och *aspögonbagge* (NT) rapporterade.

Från Bosarps jär finns fynd av fem rödlistade arter, bland annat rödhornad mulmstyltfluga (VU), fyrfläckad vedsvampbagge (NT) samt den lilla skalbaggen *Plegaderus dissectus* (NT).

I området finns sammanfattningsvis en påfallande rikedom av insektsarter som på ett eller annat sätt är beroende av gamla, grova lövträd och de olika mikrohabitat som sådana träd kan erbjuda.

Lavar och mossor med signalvärde (signalarter) såsom lönnlav, blyorangelav, guldlockmossa finns rapporterade från kyrkogården vid kyrkoruinen.

4.4.2.3. *Naturvärdesinventering*

En fältinventering har utförts den 23 juni 2019 av biolog Anna-Karin Olsson, på vardera 30 m om väg 113. Inventeringen har genomförts enligt svensk standard för naturvärdesinventering (SS199000:2014) med detaljeringsgraden detalj och med tillägget detaljerad redovisning av artförekomst med fokus på skyddade arter och invasiva arter.

Områden med naturvärden har, i enlighet med standarden, klassificerats i en tre-gradig skala: Naturvärdesklass 1 – högsta naturvärde, Naturvärdesklass 2 – högt naturvärde samt Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde.

Resultaten från inventeringen visar att landskapets främsta naturvärden bedöms ligga i de värden som är förknippade med gamla, grova träd och död ved, vilket också återspeglas i de fynd av arter som finns registrerade i Artportalen.

Åtta naturvärdesobjekt har identifierats och avgränsats vid fältinventeringen, 7 st i klass tre och 1 st i klass 2, se naturvärdesobjekt och fältinventeringsområde i Figur 20.

Figur 20. Avgränsade naturvärdesobjekt under fältinventering sommaren 2019.
Ortofoto © Lantmäteriet, Geodatasamverkan.

De högsta naturvärdena längs sträckan återfinns väster om väg 113 inom NVI-objekt nr 3 (klass 2) vid Bosarps prästgård samt inom NVI-objekt nr 6 (klass 3) som ligger inom gränserna för naturreservat Bosarps jär. De två naturvärdesobjekten beskrivs närmare nedan.

NVI-objekt 3, klass 2

NVI-objekt 3 vid Bosarps prästgård utgörs av träd- och buskrik ridå som vetter mot väg 113, en stor park- och trädgårdsanläggning samt igenväxande beteshagar, se Figur 21. I området finns stort inslag av grova lövträd, bland annat poppel, ask, avenbok och lind och rikligt med grov död ved, både stående och liggande. Buskskiktet domineras av snöbär med inslag av bland annat fläder, hassel och hagtorn. Fältskiktet är triviale och saknas till stor del på grund av skuggning.

Sammantaget bedöms området ha *påtagligt* biotopvärde på grund av förekomsten av mycket grova lövträd och död ved, kontinuitet och sällsynthet. Artvärdet bedöms som *høgt* med fynd av en rad olika rödlistade insekter som är beroende av grova lövträd och död ved.

Figur 21. Foto in mot NVI-objekt 3.

NVI-objekt 6, klass 3

NVI-objekt 6 vid Bosarps järn utgörs av ekskog med medelgrova ek (upp till 70 cm i diameter) och yngre träd på väg upp, bland annat av lönn och körsbär, se Figur 22. Buskskiktet är relativt tätt bestående av hassel, hagtorn och fläder. Marken är medelrik, fältskiktet glest med bland annat lundgröe, buskstjärnblomma och storrams.

Sammantaget har området *påtagligt* biotopvärde på grund förekomsten av äldre ek som på lite sikt kan bli mycket värdefull. Inga naturvårdsarter hittades vid inventeringen men området bör ha åtminstone *visst* artvärde för arter knutna till ek och äldre lövträd.

Figur 22. Foto in mot NVI-objekt 6.

4.4.3. Vattenförhållanden

Berört markområde längs väg 113 ingår i det 50 km² stora SMHI delavrinningsområde nr 81 ”Mynnar i Saxån”.

Väg 113 passerar över vattendrag Långgropen längs aktuell vägsträcka. Långgropen har sitt upprinnelseområde vid Kärrstorp, Kastberga och Öslövs Ry och vid passage under Väg 113 uppgår avrinningsområdet uppskattningsvis till ca 2000 ha. Långgropen är rätat och fördjupat vattendrag som tidigare meandrade genom ett stort våtmarksområde. Omgivande mark runt Långgropen är numera utdikad och brukas som åkermark.

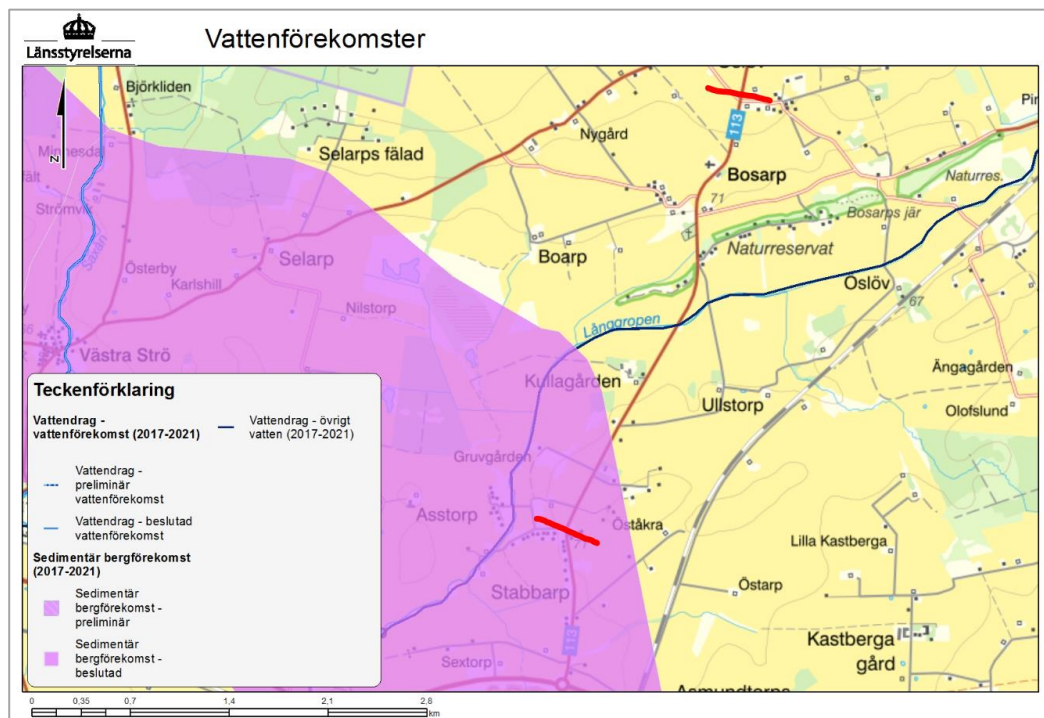
Långgropen utgör inom vattenförvaltningen ett s k övrigt vatten som inte omfattas av statusklassificering och miljökvalitetsnormer, se Figur 23. Långgropen mynnar ca 7 km nedström Lv 113 vid Trollenäs i Saxån, vilken utgör en klassificerad ytvattenförekomst (Saxån, Välabäcken-källa, (IDSE619484-133609), som omfattas av miljökvalitetsnormer.

Vattenförekomst Saxån (Välabäcken-källa) har enligt Vatteninformationsystem Sverige *måttlig* ekologisk status och *uppnår ej god* kemisk status. Avgörande för klassificering av den ekologiska statusen har de biologiska kvalitetsfaktorerna växtplankton och fisk (*måttlig* status) med stöd av de fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorerna näringsämnen och särskilda förorenande ämnen (*otillfredsställande* respektive *måttlig*).

Klassificeringen av kemisk status baseras på den alltså använda extrapoleringen av kvicksilver och PDBE i fisk, ämnesgrupper som i all analyserad fisk i landet överskrider gällande EU-gränsvärden.

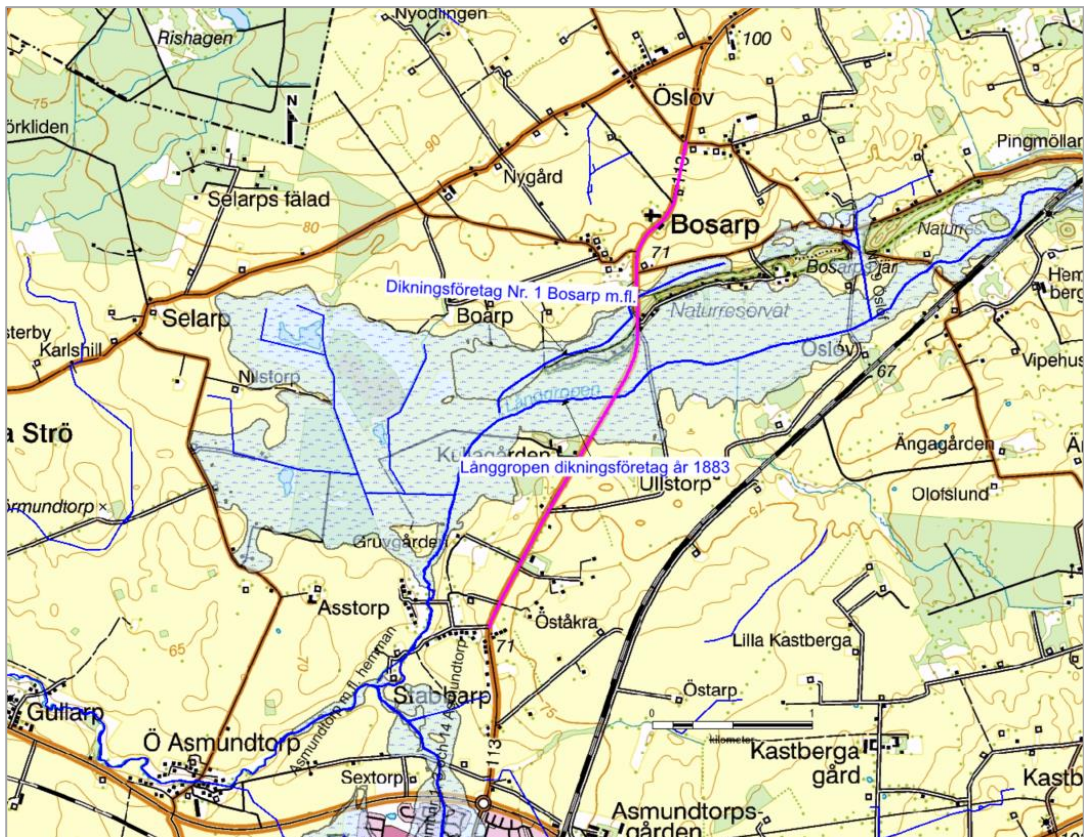
Långgropen och slutlig recipient Saxån är känslig för ytterligare negativ påverkan på vattenkvaliteten och biologiska värden i form av exempelvis grumlande partiklar, näringsämnen, med flera parametrar. En verksamhet kan endast tillåtas om den nuvarande ekologiska och kemiska statusen inte riskerar att försämrats, och om uppfyllandet av miljökvalitetsnormen inte äventyras.

Se även om förbud mot försämring av vattenförekomster i avsnitt Miljökvalitetsnormer 4.4.8.

Figur 23 Berörda yt- och grundvattenförekomster; Saxån (Välabäcken-källa), Långgropen (preliminär vattenförekomst) samt grundvattenförekomst Eslöv-Flyinge och med aktuell vägsträcka mellan röda markeringar. (Länstyrelsen i Skåne Län, Karttjänster och geodata).

Långgropen ingår i dikningsföretag *Långgropen av år 1883*, se Figur 24. Biflödet till Långgropen ingår ett mindre kulverterat dikningsföretag, Nr 1. *Bosarp m.fl.*, vilket korsar väg 113 precis söder om Bosarps gamla kyrkoruin.

Figur 24. Berörda dikningsföretag längs aktuell vägsträcka (lila); Långgropen dikningsföretag av år 1883 öppen huvudfåra, samt kulverterat dikningsföretag "Nr 1. Bosarp m.fl." och biflöde till Långgropen, (Länsstyrelsen i Skåne Län, Karttjänster och geodata).

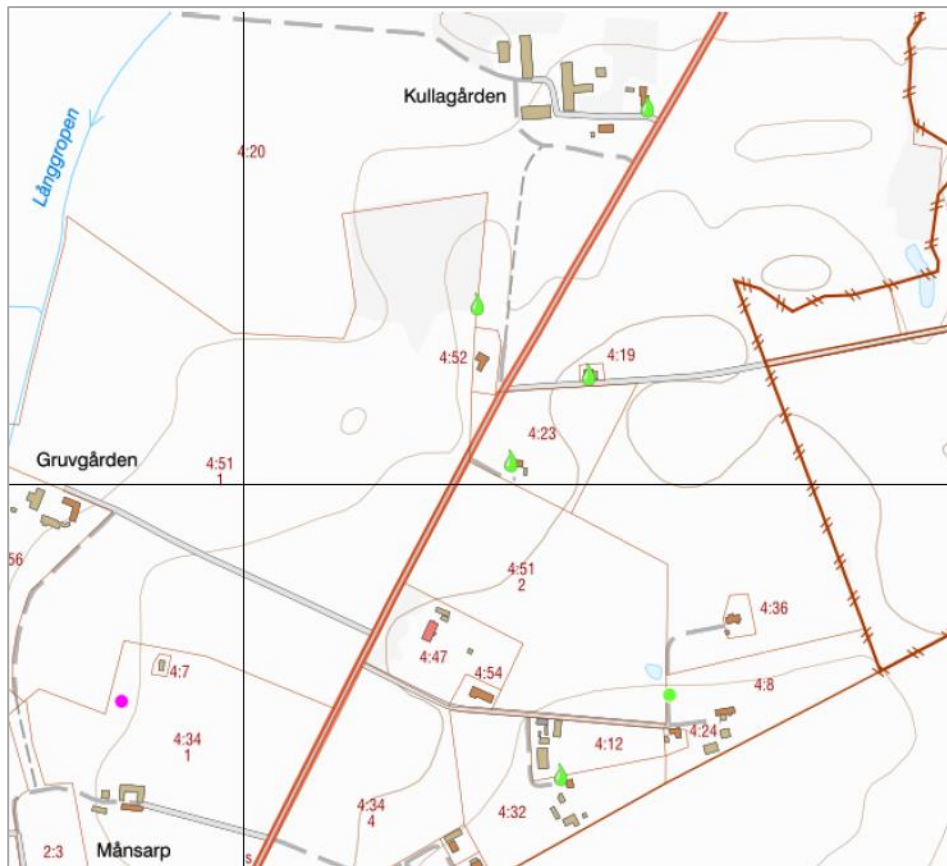
De södra delarna av aktuell vägsträcka ligger ovan grundvattenförekomst Eslöv-Flyinge (VISS EU_CD: SE618518-134721), se Figur 23. Förekomsten är en sedimentär bergförekomst, med god kvalitativ och kvantitativ status och en bedömd uttagsmöjlighet på 20 000 - 60 000 l/h.

Samma område är utpekad som en dricksvattenförekomst (ID: SEA7SE618518-134721) och som skyddas enligt vattendirektivets artikel 71 för framtida uttag.

Grundvattenförekomsten används inte idag som vattentäkt och ingår inte i något vattenskyddsområde.

I SGU's brunnarsarkiv framgår det att det finns ett antal enskilda vattenbrunnar utmed aktuellt vägavsnitt, se Figur 25 .

¹ Enligt vattendirektivets artikel 7 ska vattenförekomster som används för uttag av viss kvantitet, eller reserverats för framtida uttag, skyddas för att garantera tillgången på vatten av god kvalitet.

Figur 25. Utsnitt ifrån SGU's brunnarsarkiv som visar enskilda brunnar som ligger i anslutning till aktuell sträcka. "Gröna vattendroppar" anger vattenbrunnens läge, med en felmarginal på mindre än 100m.

4.4.4. Rekreation och friluftsliv

Rullstensåsen Bosarps jär är flera kilometer lång och som högst 20 meter hög. Åsen är som till största delen är bevuxen med lövblandskog, används idag för rekreation. Längs åschrönet finns upptrampade stigar, varifrån man kan få utsikt över det omgivande jordbrukslandskapet.

Vid ruinen av Bosarps gamla kyrka, finns en kyrkogård som används för friluftsgudstjänster. Även Bosarps kyrka omges av en kyrkogård.

I övrigt är området kring väg 113 relativt otillgängligt då det till stor del består av jordbruksmark med inslag av privata trädgårdar.

4.4.5. Boende och människors hälsa

Trafiksäkerheten är låg för oskyddade trafikanter som behöver färdas i blandtrafik längs väg 113. Den höga hastigheten tillsammans med de relativt höga trafikflödena sänker trafiksäkerheten.

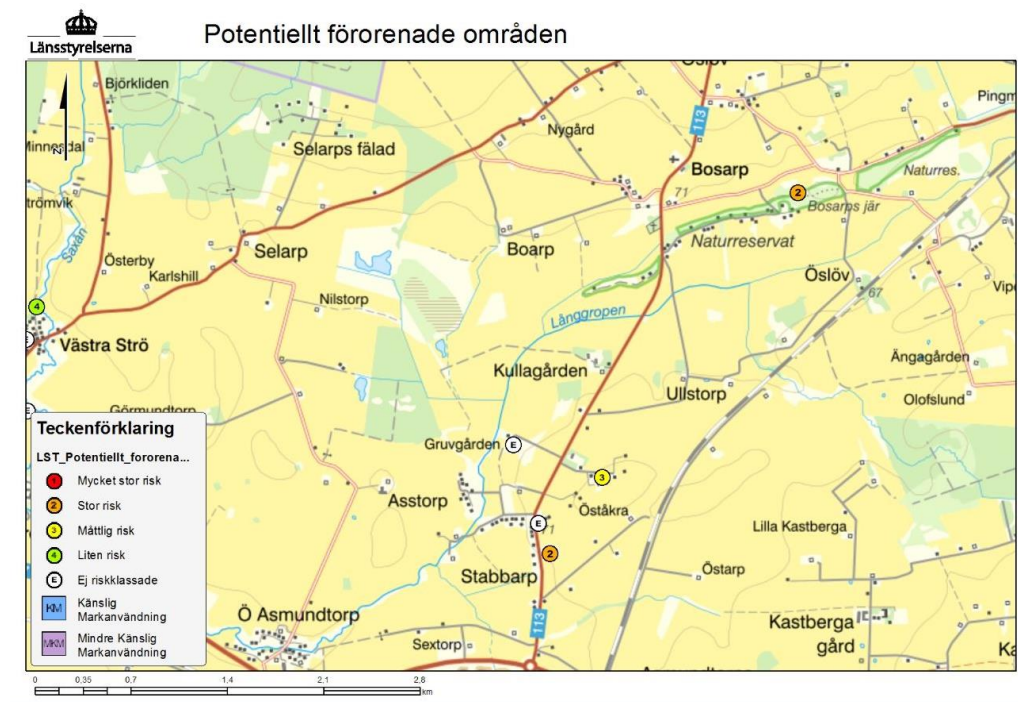
4.4.6. Förorenad mark

En inventering har genomförts inom utredningskorridoren avseende förorenad mark. Från Länsstyrelsens MIFO-databas framgår att det varken finns några historiska förorenade områden eller nuvarande förorenande verksamheter inom området som

berörs av planerad vägåtgärd. Enligt Miljöförvaltningen i Eslövs kommun har inga markundersökningar eller grundvattenanalyser kopplade till föroreningspåverkan i området genomförts.

De föroreningar som kan förekomma i berört område är trafikrelaterade (i vägdken) eller föroreningar knutna till den lantbruksverksamhet som har bedrivs på gårdar.

Översiktlig markmiljöprovtagning av berörda vägdken kommer att genomföras inom ramen för vägplanarbetet.

Figur 26. Potentiellt förorenade områden enligt Länsstyrelsens MIFO-databas.

4.4.7. Barriäreffekter

Väg 113 utgör en barriär för rörelser i öst-västlig riktning. Den höga hastigheten och relativt höga trafikflödena försvårar för oskyddade trafikanter som vill färdas längs med vägen eller korsa den. Visuellt utgör vägen en mindre barriär eftersom den följer landskapet och topografien.

4.4.8. Miljökvalitetsnormer

Enligt miljöbalken 5 kap 1 § får regeringen för vissa geografiska områden eller för hela landet meddela föreskrifter om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt, om det behövs för att varaktigt skydda människors hälsa eller miljön eller för att avhjälpa skador på eller olägenheter för människors hälsa eller miljön. Miljökvalitetsnormer (MKN) är juridiskt bindande som anger krav på kvaliteten i luft, buller, vatten eller miljön i övrigt som ska eftersträvas och uppfyllas till en satt tidpunkt.

Förordningar om miljökvalitetsnormer finns i dagsläget framtagna för föroreningar i utomhusluft (SFS 2010:477), omgivningsbuller (SFS 2004:675), vattenkvalitet i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554), havsmiljö (SFS 2010:1341) samt för ekologisk och kemisk

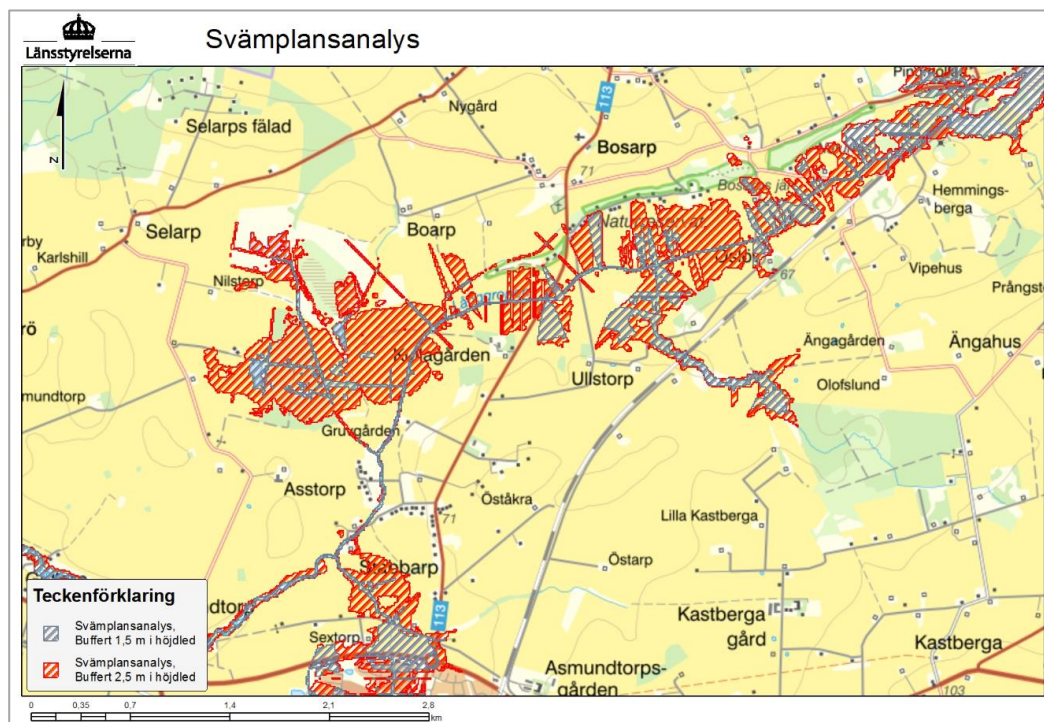
status i vattenförekomster (SFS 2004:660). De miljö kvalitetsnormer som bedöms beröras av planerade vägätgärder och som bör beaktas i den fortsatta planläggningen samt under byggske de är MKN för vattenförekomster (yt- och grundvatten), se berörda vattenförekomster i avsnitt 4.4.3 och bedömd miljö påverkan i avsnitt 6.4.

Alla inom vattenförvaltningen utpekade yt- och grundvattenförekomster omfattas av ett *förbud mot försämring* enligt 5 kap. 4 § miljö balken. Försämringsförbudet innebär att en verksamhet eller åtgärd inte får påbörjas eller ändras om den ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning att vattenförekomstens status försämras på ett otillåtet sätt eller att möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer äventyras. Begreppet försämring av status ska tolkas som att en försämring för en enskild kvalitetsfaktor (ingående parameter som näringsämnen eller fisk) inom klassificeringssystemet, räcker för att försämring ska anses ha uppstått, även om den sammanvägda ekologiska eller kemiska statusen inte försämras.

4.4.9. Klimatpåverkan och översvämningssrisk

Nederbörds mængden förväntas att öka i takt med pågående klimatförändring. Ökad nederbörd och mer intensiva regnfall ökar risken för översvämningar.

Berörd vägsträcka ingår inte något område som är utpekat av MSB med förhöjd översvämningssrisk (Länsstyrelsen i Skåne Län, Karttjänster och geodata). Enligt Länsstyrelsens svämplansanalys översvämmas de f d våtmarksområdena längs Långgropen vid kraftiga vattennivåhöjningar i vattendraget, se Figur 27.

Figur 27 Länsstyrelsens svämplansanalys inom aktuellt område (Länsstyrelsen i Skåne Län, Karttjänster och geodata). Utbredning av översvämningssrisk vid 1,5, respektive 2,5 m över normalvattenstånd.

■ Befintlig väg

Väg 113 är en länsväg som löper mellan Gårdstrånga, Eslöv och Stockamöllan. Vägen är en tvåfältsväg med en vägbredd på mellan 6,6 m till 9 m. Hastighetsbegränsningen längs den aktuella vägsträckan är i huvudsak 80 km/h, förutom vid Bosarps kyrka där 50 km/h råder och norr om kyrkan där 70 km/h råder.

Väg 113 är utpekad som funktionellt prioriterat vägnät och fungerar som en kompletterande regionalt viktig väg. Det innebär att det ställs höga krav tillgänglighet och användbarhet på vägen.

Trafikmätningar utfördes 2017 på två punkter längs aktuell vägsträcka. Den södra punkten, strax norr om korsningen med väg 17, visade på en årsdygnstrafiken (ÅDT) 5300 fordon, medan den norra punkten längre norrut Bosarps kyrka visade på en årsdygnstrafik 4510 fordon.

Vägen är utpekad som rekommenderad väg för farligt gods vilket ställer krav på vilka verksamheter som får etableras i anslutning till vägen.

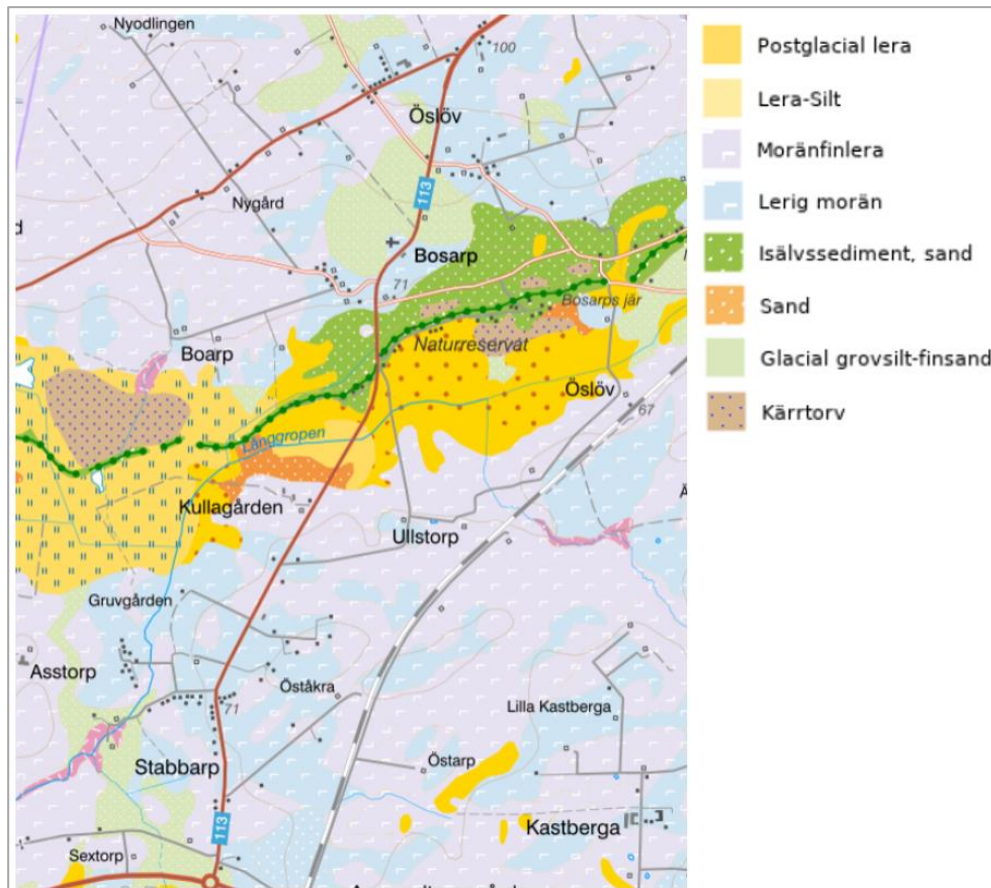
Inga busslinjer trafikerar studerad vägsträcka.

Ett utdrag ur olycksdatabasen STRADA visar att sju stycken olyckor har rapporterats under de senaste 5 åren. Det är främst singelolyckor med bil som inträffat på den studerade sträckan.

■ Byggnadstekniska förutsättningar

4.6.1. Geotekniska förutsättningar

De geotekniska förhållandena för aktuell sträcka består enligt SGU:s jordartskarta av morän/lermorän i söder, för att strax söder om Bosarp övergå till isälvssediment/lera/sand, se Figur 27. Mellan Bosarp och Öslöv består de geotekniska förhållandena främst av silt/sand alternativt morän. Jorddjup bedöms varierar mellan ca 0-20 m.

Figur 28. Jordartskarta från Sveriges geologiska undersökning (www.sgu.se).

4.6.2. Avvattningstekniska förutsättningar

Väg 113 avvattnas idag till diken alternativt dikesslänter ut mot omgivande åkermark. Utmed sträckan finns dagvattenbrunnar som samlar upp dagvatten och leder vattnet vidare till recipient. Nivåer utmed sträckan varierar från lågpunkt på ca +63 m ö h, till höjdpunkt på ca +84 m ö h.

I områden med täta material såsom lerig morän, moränlera och lermorän infiltrerar inte vägdagvatten i någon nämnvärd omfattning, medan områden med genomsläppliga jordlager som grus och/eller sand lämpar sig väl för infiltration.

5 Projektets lokalisering, utformning, omfattning och utmärkande egenskaper

■ Lokalisering och omfattning

Väggåtgården omfattar en 3,5 km lång huvudsakligen separerad och dubbelriktad gång- och cykelväg mellan Stabbarp i söder via Bosarp till Öslöv i norr till korsning mellan väg 113 och väg 1282, se Figur 4.

Ingen lokaliseringsutredning avseende geografiska landskapskorridorer har föregått vägplanarbetet. Detta eftersom utgångspunkten har sedan tidiga utredningsskeden varit att gång- och cykelvägen ska lokaliseras längs med och i omedelbar anslutning till väg 113, med begränsat markintrång och minimerad påverkan på landskapet som följd.

Startpunkt för gång- och cykelvägen har naturligt satts väster om väg 113 i Stabbarp i anslutning till befintlig gång- och cykelväg. Slutpunkt har satts till väster om väg 113 i Öslöv i korsning mellan väg 113 och väg 1282, eftersom en byggnad på fastighet Öslöv 20:3 öster om och i omedelbar anslutning till väg 113 inte lämnar utrymme för anläggning av en GC-väg.

Den tidigare genomförda åtgärdsvalsstudien (WSP 2017) förordar ett åtgärdsförslag, paketförslag A, med förläggning av gång- och cykelväg längs västra sidan av väg 113.

Inom planarbetet har ett omfattande utredningsarbete kring val av placering och av gång- och cykelvägen (öster/väster om väg 113) bedrivits, inom vilket markintrång och påverkan på människa och miljö har varit avgörande motiv för val av vägens sträckning, se nedan.

■ Utredning val av sträckning

I den tidigare genomförda åtgärdsvalsstudien (WSP 2017) föreslogs placering av gång- och cykelvägen väster om väg 113. På grund av en trång passage på västra sidan av väg 113, intill slänten av rullstensås och naturreservat Bosarps jär samt naturvärden vid Bosarps prästgård väster om vägen, har en omfattande utredning av alternativa placeringar av gång- och cykelvägen genomförts inom ramen för vägplanearbetet.

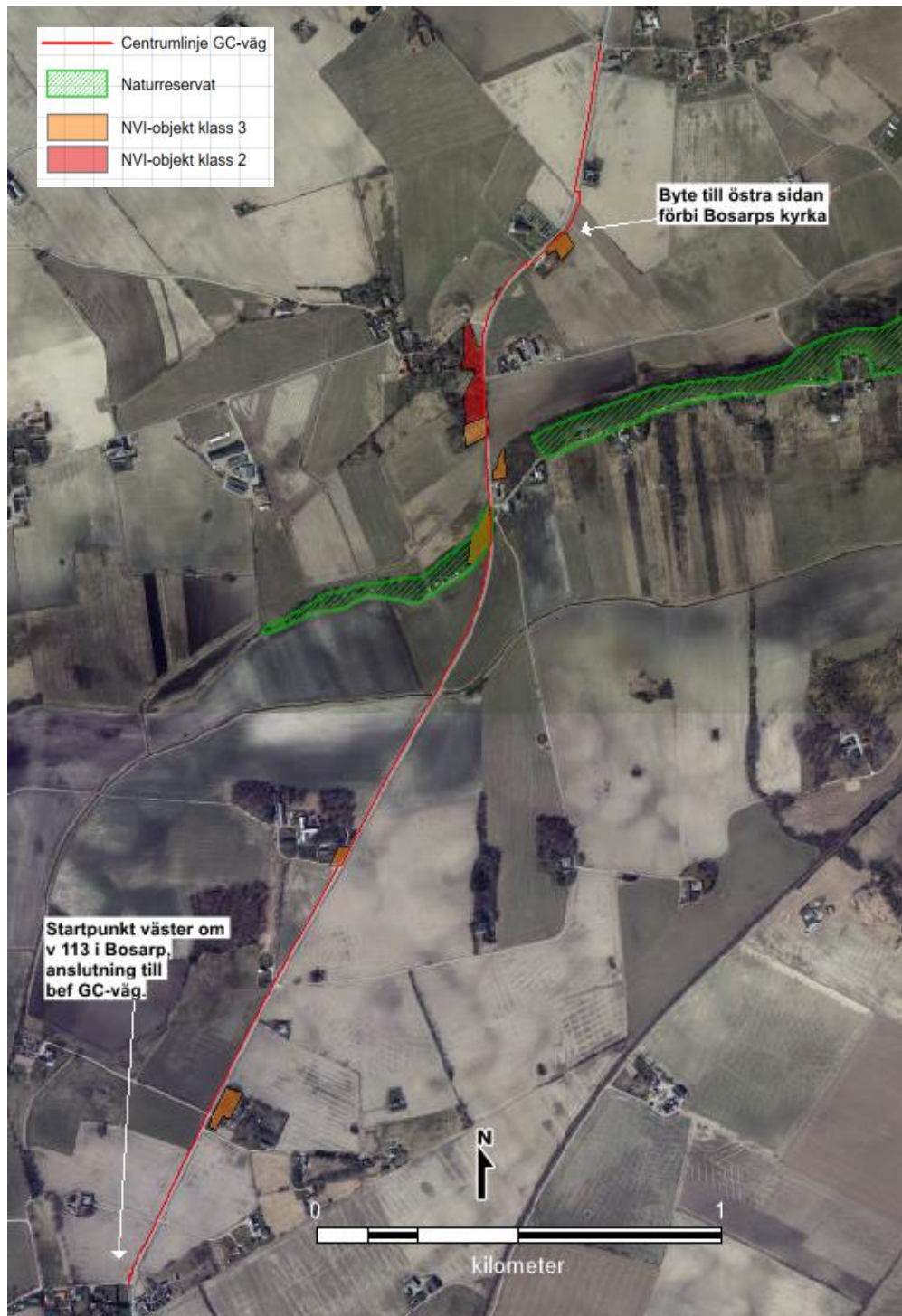
Båda sidor, östra och västra sidan om väg 113, har utretts som alternativa placeringar för gång- och cykelvägen. Möjligheter och konflikter för alla berörda aspekter och teknikområden (natur- och kulturvärden, landskapsbild, trafik, vägutformning, markintrång, kostnader etc.) för olika alternativa sträckningar har utretts. Vid val av sträckning av gång- och cykelvägen har särskild hänsyn tagits till markintrång och områdets natur- och kulturmiljövärden.

I avsnitt 5.2.1 till 5.2.3 nedan redovisas översiktligt tidigare utredda och förkastade alternativ (alternativ 1 och 2) och *slutligt förordat alternativ 3*.

5.2.1. Förkastat alternativ 1 - GC-väg väster om väg 113

Alternativ 1 motsvarar det alternativ som föreslogs i åtgärdsvalsstudien, med förläggning av gång- och cykelvägen väster om väg 113 och som i inledningsfasen av vägplanearbetet utgjorde huvudalternativ.

Gång- och cykelvägen börjar väster om väg 113 i Stabbarp där den ansluts till befintlig gång- och cykelväg. Gång- och cykelvägen löper därefter på västra sidan om väg 113, fränsett vid Bosarps kyrka då den p g a utrymmesbrist mellan väg 113 och kyrkogårdsmur placeras en kortare sträcka på östra sidan, se Figur 29.

Figur 29. Planskiss över alternativ 1, med gång- och cykelväg huvudsakligen förlagd väster om väg 113.

Alternativet innebär tekniska svårigheter vid passagen vid åsen Bosarps jär, där man måste genomföra påtagligt ingrepp i åsens östra slänt för att rymma gång- och cykelvägen med tillhörande avvattning (dike).

Vidare innebär intrånget i åsens slänt schaktning strax innanför naturreservatsgränsen samt påverkan på naturvärden, främst äldre ädellövträd och arter knutna till dessa, i ytterkanten av naturvärdesobjekt 6. Likaså påverkas liknande naturvärden i utkanten av naturvärdesobjekt 3 vid Bosarps prästgård längre norrut, vid en placering av gång- och cykelvägen väster om v 113.

I tabell 1 nedan bedöms genomförande och omgivningspåverkan för alternativ 1 ur olika aspekter.

Alternativet har *förkastats* med anledning av det intrång och den påverkan på naturreservatet och dokumenterade naturvärdena väster om väg 113 som alternativet medför.

Tabell 1 Sammanställning över genomförbarhet och omgivningspåverkan för alternativ 1.

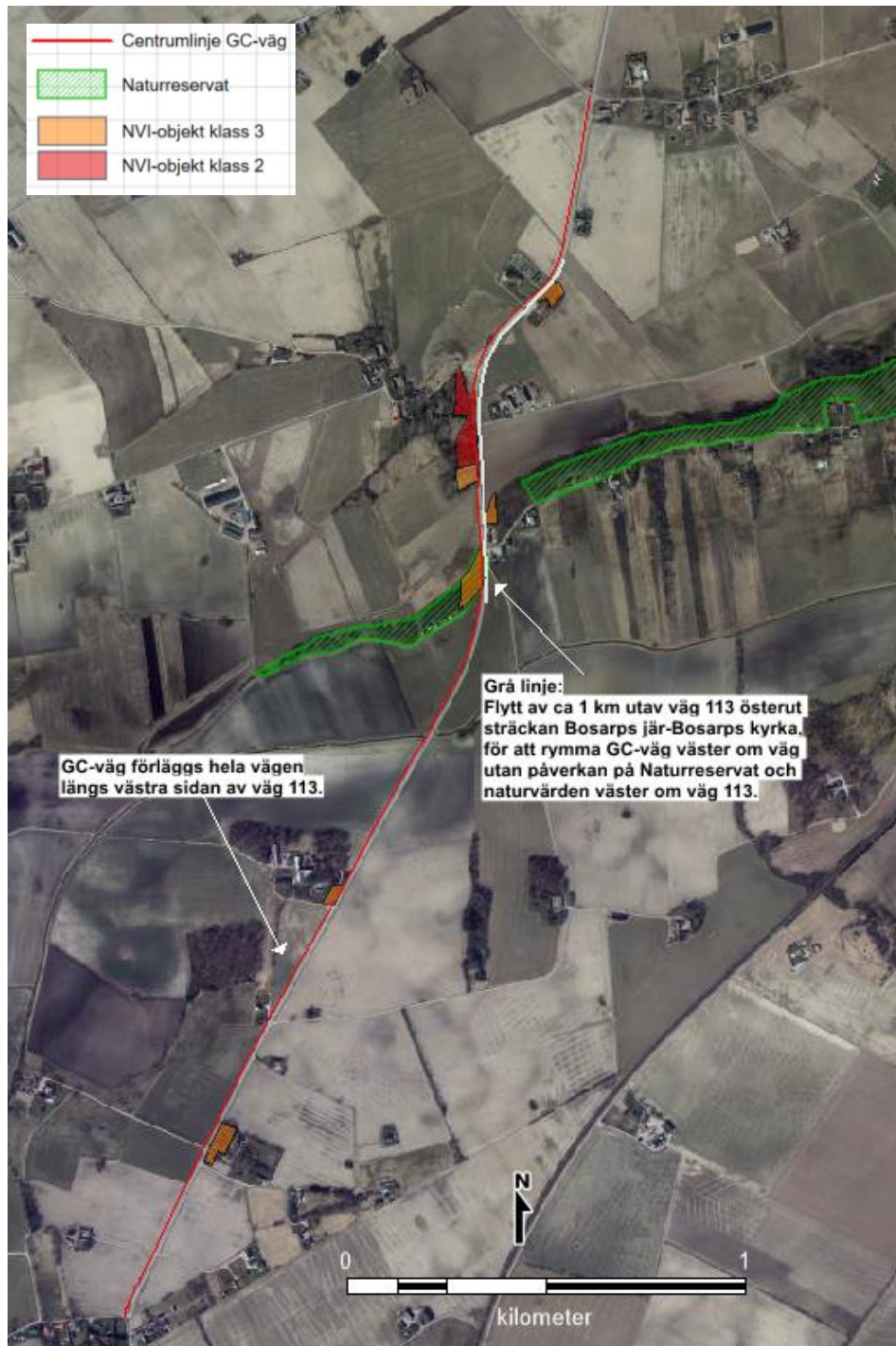
Aspekt	Kommentar
Ändamål	God uppfyllnad
Vägutformning, vägteknik	Trångt vid åsen, ev behov av avsteg i sektionsbredd för gång- och cykelväg (understandard). Trångt vid drift/underhållsnöröjning.
Trafiksäkerhet, upplevelse	Hela gång- och cykelvägen är separerad, fränsett två passager vid kyrkan, i 50 km/h. Upplevelse: Viss otrygghet vid passager, eftersom hastighetsefterlevnaden är dålig vid kyrkan. Eventuellt krävs fysiska åtgärder på vägen för att säkerställa trygg passage.
Miljö	Intrång i naturmiljön avseende NVI-område 2, 3 och 6 samt Naturreservat Bosarps jär. Flera grövre träd (hög biologisk mångfald) och biotoper i ytterkant av dessa områden kommer att påverkas.
Landskap	Visst intrång i Landskapsobjekt Bosarps jär.
Geoteknik	För att begränsa intrånget i åsen Bosarps jär (påverkan på åsens slänt och naturvärden) krävs relativt kostsamma geotekniska åtgärder.
Avvattning	Viss problematik vid Bosarps jär, går att lösa med ett mindre dike.
Markintrång, kostnad för markinlösen	Markintrång sker till största del på jordbruksmark och vid trånga passager vid tomtmark smalnas vägen av för att minimera intrång. Alternativ 1 är det alternativ som medför de lägsta marklösenkostnaderna.

5.2.2. Förkastat alternativ 2 - GC-väg väster om v 113, flytt av väg 113

För att skapa mer plats till gång- och cykelväg väster om väg 113 och undvika påverkan på Bosarps jär och naturvärden väster om vägen, utreddes ett alternativ med 2 m sidoflyttning österut av hela väg 113, sträckan Bosarps jär - Bosarps kyrka, se grå linje i Figur 30. Vid flytt av vägen uppstår en trång sektion vid fastighet Bosarp 1:9 öster om väg 113 och befintligt vägräcke måste bytas ut till ett för högre kapacitet. Eventuellt innebär alternativet även att muren längs fastigheten måste flyttas inåt (österut) tomt.

Alternativet innebär att standarden för vägen som en helhet avseende körfältsbredder, tvärfall, breddning, sikt måste utredas i detalj och utifrån detta avgörs om alternativet innebär en större vägombyggnad. Vidare innebär alternativet vägtekniskt övergång från befintlig till ny överbyggnad, vilket medför behov av fördjupad utredning av undergrund, tjällyft, armering med mera.

Eftersom hela väg 113 flyttas närmare ett antal bostadsfastigheter öster om väg 113, innebär alternativet att en bullerutredning måste genomföras och därav eventuellt genomförande av bullerreducerande åtgärder.

Figur 30. Planskiss över alternativ 2. Längs vitmarkerad sträcka flyttas väg 113 österut, för att gång- och cykelväg ska rymmas väster om väg 113, utan intrång i Bosarps jär och naturvärden väster om väg 113.

I tabell 2 nedan bedöms genomförande och omgivningspåverkan för alternativ 1 ur olika aspekter.

Alternativet har *förkastats* av kostnadmässiga skäl. Alternativet innebär, utöver anläggning av ny gång- och cykelväg, ombyggnad (flytt) av befintlig väg och därmed alltför omfattande utrednings- och anläggningskostnader i relation till nyttan med projektet.

Tabell 2 Sammanställning över genomförbarhet och omgivningspåverkan för alternativ 2.

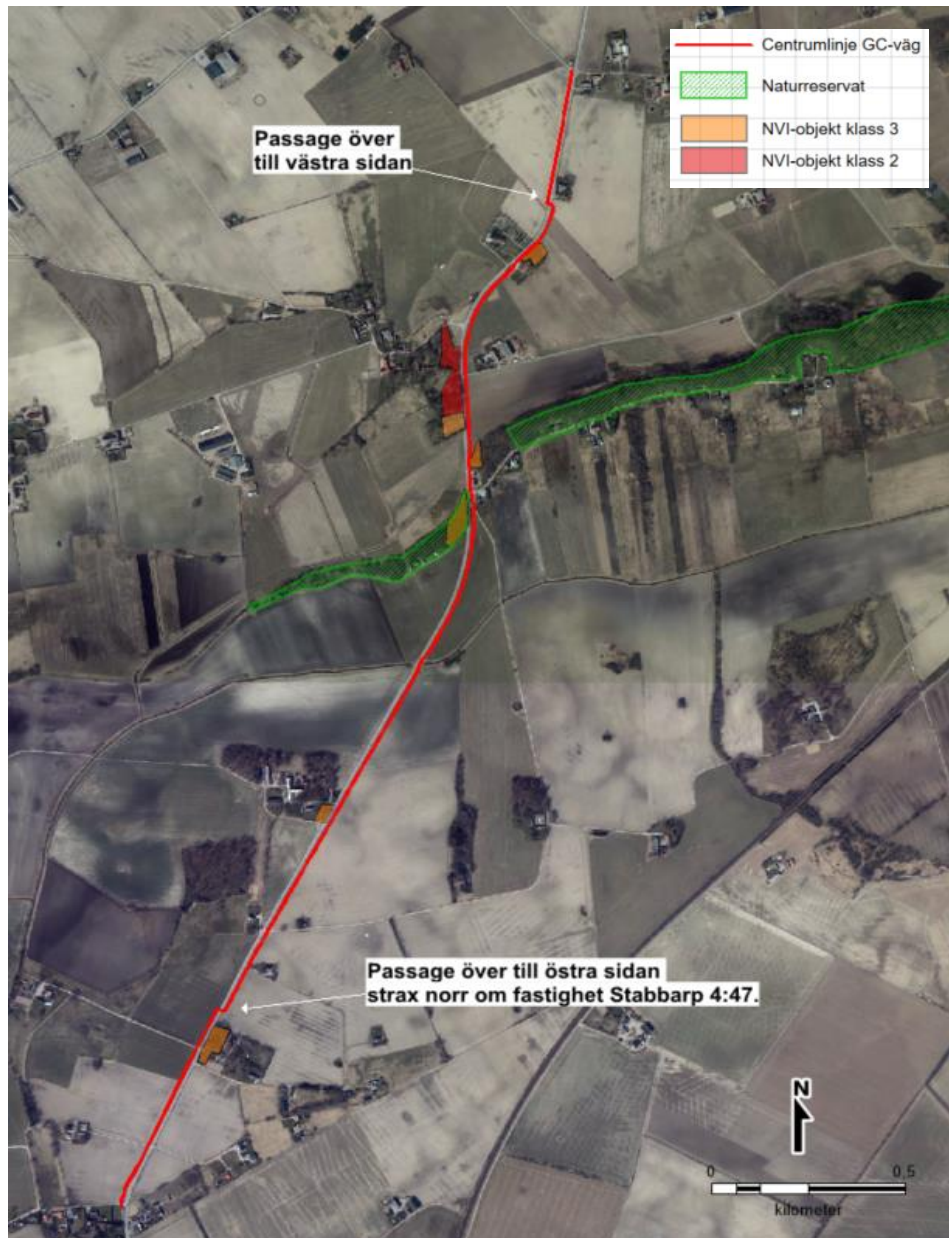
Aspekt	Kommentar
Ändamål	God uppfyllnad
Vägutformning, vägteknik	Kräver flytt/byte av räcke och ev även mur vid Bosarp 1:9. Översyn vägstandard som helhet => kan innebära större ombyggnad. Övergång från befintlig till ny överbyggnad måste utredas m a p undergrund, tjällyft och ev armering. Flytt av belysningsstolpar sträckan Bosarps jär – Bosarp kyrka. Högre projekterings- och anläggningskostnader j f m övriga alt.
Trafiksäkerhet, upplevelse	God trafiksäkerhet. Inga korsningspunkter.
Miljö	Mindre intrång och påverkan på naturmiljön än alternativ 1 (västra sidan). Ev påverkan på NVI-objekt 2 (trädrad). Ny bullerutredning, Bosarp 1:9 och Bosarp 1:2 m fl fastigheter. Ev behov av bullerreducerande åtgärder
Landskap	Ingen neg påverkan på Bosarps jär och området vid gamla kyrkoruinen och Bosarps prästgård. På fastigheten Bosarp 1:9 finns en mur som kan komma att påverkas.
Geoteknik	Neutral
Avvattning	Neutralt
Markintrång, kostnad för markinlösen	Marklösenkostnaderna bedöms bli cirka 20 % dyrare än för alternativ 1. Det beror främst på att intrång kommer att ske på enskilda bostadsfastigheter i samband med att vägen flyttas österut på sträckan mellan Bosarps Jär och Bosarps kyrka. Intrång på Bosarp 1:9 innebär att befintlig mur + plank behöver flyttas. Även tomtanläggningar innanför plank kan påverkas. Alternativet innebär även påverkan på parkeringen vid det gamla församlingshemmet på Bosarp 1:2.

5.2.3. Förordat alternativ 3, GC-väg öster om väg 113

Trafikverket förordar alternativ 3. Sammanfattningsvis är alternativ 3 det alternativ som uppfyller ändamålet med projektet med minsta påverkan och intrång på människa och miljö, till en skäligen kostnad, se beskrivning nedan och i avsnitt 6.3 Naturmiljö.

Alternativ 3 innebär att gång- och cykelvägen är förlagd till viss del på östra sidan om väg 113, i syfte att undvika den trånga passagen vid Bosarps jär och påverkan på åsen och naturvärden väster om vägen. Därför krävs anordning av en passage för gång- och cykelvägen över till östra sidan av väg 113 innan/söder om reservat Bosarps jär, se figur 31.

Flera alternativa lägen för passage för gång- och cykelvägen över till östra sidan av väg 113 har utretts, främst ur trafiksäkerhetssynpunkt. I ett tidigt utredningsskede föreslogs förläggning av passagen vid GC-vägens startpunkt i Stabbarp alternativt strax söder om Bosarps jär. Vidare har ett läge för passage utretts strax norr om busshållplatsen i Stabbarp.

Figur 31. Planskiss över alternativ 3. Gång- och cykelvägen är förlagd till viss del öster om väg 113, för att undvika påverkan på Bosarps järn och naturvärden väster om väg 113.

Alternativen med passage i Stabbarp har förkastats av tekniska och kostnadsmässiga skäl eftersom passagerna medför relativt omfattande behov av säkerhetstryggande åtgärder.

Fokus har därefter varit att lokalisera passagen längs en raksträcka med fri sikt, där behovet av säkerhetstryggande åtgärder vid passagen är lägre, och som samtidigt innebär minimerad påverkan på befintlig vegetation och naturvärden.

Nu föreslagna sträckning innebär passage strax norr om fastighet Stabbarp 4:47 belägen öster om väg 113, men söder om Kullagården på fastighet Stabbarp 4:20 belägen väster om väg 113, se figur 31 och 32. Här är sikten god och landskapet öppet och flackt på båda sidor om vägen en god sträcka före och efter passagen.

Figur 32. Föreslaget läge för passage av gång och cykelväg över väg 113, strax norr om fastighet Stabbarp 4:47, men söder om Kullagården, fastighet Stabbarp 4:20.

Föreslagen passage innebär minimerad påverkan på vegetationsridåer och träd jämfört med andra lokaliseringar för passage som har utretts inom alternativ 3. En passage nere i Stabbarp hade inneburit påverkan på häckar, träd och staket på fastighet Stabbarp 4:47 inom naturvärdesobjekt 8 och en passage strax söder om Bosarps jär hade inneburit påverkan på vegetation och träd vid Kullagården inom naturvärdesobjekt 7.

I tabell 3 nedan bedöms genomförande och omgivningspåverkan för alternativ 3 ur olika aspekter.

Tabell 3 Sammanställning över genomförbarhet och omgivningspåverkan för alternativ 3.

Aspekt	Kommentar
Ändamål	God uppfyllnad, dock innebär passage över väg 113, en lägre trafiksäkerhet än övriga alternativ.
Vägutformning, vägteknik	Avsteg sektionsbredd ned till 1,8-2,0 av gång- och cykelväg Bosarp 1:9. Anpassad sektion vid Långgropen utan påverkan på trumma.
Trafiksäkerhet, upplevelse	Passage över väg 113 till östra sidan. Lägre trafiksäkerhet än övriga alternativ. Att få till hastighetssänkning är svårt eller uteslutet eftersom vägen ingår i funktionellt prioriterat vägnät för dagliga personresor och riskerar att förskjuta tidplanen avsevärt. Kommer att upplevas som trångt vid muren vid fastighet 1:9 (räcke-mur). Problem med drift/underhåll.
Miljö	Minimerat intrång och påverkan på naturmiljön.
Landskap	Ingen negativ påverkan på Bosarps jär och området vid gamla kyrkoruinen och Bosarps prästgård.
Geoteknik	Neutral
Avvattning	Neutral

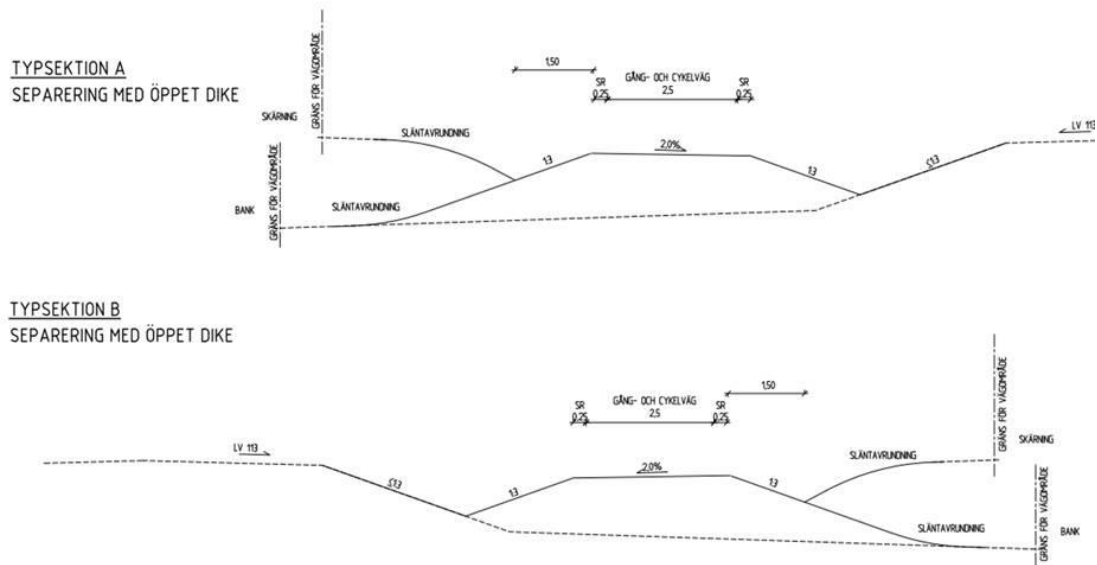
Markintrång, kostnad för markinlösen	Marklösenkostnaderna bedöms bli cirka 10-20 % dyrare än för alternativ 1. Det beror främst på att intrång kommer att ske på enskilda bostadsfastigheter. Intrång på Bosarp 1:9 kan innebära att befintlig mur + plank behöver flyttas. Även tomtanläggningar innanför plank kan i sådant fall påverkas. Ett sådant ingrepp medför högre marklösenkostnader. Alternativet innebär även påverkan på parkeringen vid det gamla församlingshemmet på Bosarp 1:2.
--------------------------------------	--

Vägutformning

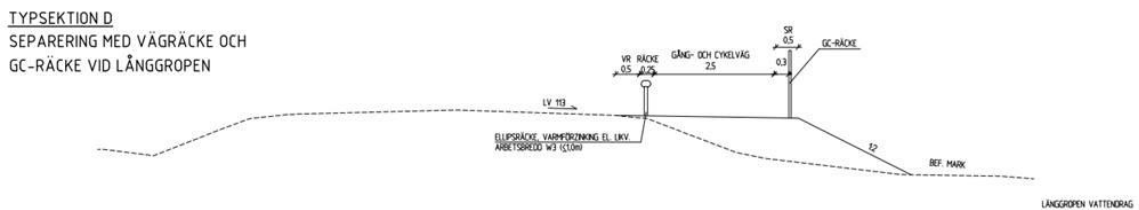
Gång- och cykelvägen utformas 2,5 m bred, bortsett från en trång sektion strax norr om Bosarp Jär, där bredden minskas genom ett avsteg från VGU, till mellan 1,8-2,0 m. Avsteget görs för att minska markintrånget i bostadsfastigheter, Bosarp jär 1:9, 10:5, som ligger nära vägen. Gång- och cykelbanan utformas för en dimensionerande hastighet för cyklister på 30 km/h för att upprätthålla en god framkomlighet och tillgänglighet för cyklister.

På hela sträckan separeras gång- och cykelvägen fysiskt från väg 113 för att öka trafiksäkerheten och upplevelsen av trygghet. På största delen av sträckan består separeringen av skiljeremsa med öppet dike, se typsektion A och B i Figur 33. Typsektion A och B är likvärdiga med skillnaden att gång- och cykelbanan ligger på östra respektive västra sidan om väg 113. Längs partier där det är ont om utrymme, består separeringen av GCM-stöd eller vägräcke, för att minimera markintrånget, se typsektion D och E i Figur 34-35. Typsektion D är aktuell då gång- och cykelbanan passerar vattendraget Långgropen. På denna sträcka förses vägen med vägräcke och gång- och cykelbanan med GC-räcka för att förhindra fallolyckor ner i vattendraget.

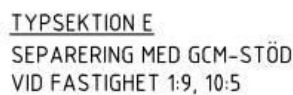
Anläggandet av gång- och cykelvägen kommer inte att påverka framkomligheten för biltrafiken på väg 113.

Figur 33. Typsektion A och B.

Figur 34. Typsektion D förbi långgropen

Figur 35. Typsektion E förbi de två fastigheterna Bosarp jär 1:9, 10:5.

Två passager över väg 113 kommer att anläggas. Det södra passagen sker på en raksträcka några hundra meter från den södra startpunkten. Hastigheten på sträckan är 80 km/h vilket sänker trafiksäkerheten, sikten är god i korsningspunkten. Den andra

passagen är strax norr om Bosarps kyrka. Korsningspunkterna anläggs på en sträcka som är hastighetsbegränsad till 50 km/h vilket är en acceptabel standard. Korsningspunkterna hastighetssäkras inte och utförs som oreglerade passager. Eventuella trafiksäkerhetshöjande åtgärder utreds vidare.

Gestaltning

Gång- och cykelvägens gestaltning ska generellt göras på ett sätt som innebär ett så litet intrång i landskapet som möjligt.

För att minimera inverkan på landskapet behöver övergången mellan det kringliggande landskapet och de slänter som skapas i samband med anläggandet av gång- och cykelbanan, vävas samman. För att det ska kunna ske är det viktigt att de arter som växer på platsen idag har möjlighet att återetablera sig. Återetableringen kräver att växterna ges samma förutsättningar som finns på platsen idag, vilket innebär att markmaterialet har stor betydelse.

Områdets tillgång till högre vegetation är begränsad varför den högre vegetation som finns är desto mer betydelsefull. Vid behov av fällning av träd eller rivning av buskage, bör återplantering övervägas i den mån det är möjligt.

Att gång- och cykelvägen förläggs med närhet till omgivande element, som vegetation, murar och bebyggelse, kan vara positivt då gång- och cykelvägen uppfattas som händelserik. Det är dock viktigt att kollision mellan gång- och cykelvägen och omgivande element undviks i största möjliga mån, så att dessa inte påverkas negativt eller försvinner.

Trafiksäkerhet

Trafiksäkerheten kommer öka på sträckan efter det att gång- och cykelvägen har anlagts. Oskyddade trafikanter behöver inte längre färdas i blandtrafik på väg 113 utan kan färdas avskilt från biltrafiken.

Två passager över väg 113 kommer att anläggas (alternativ 3 avsnitt 5.2), vilka kommer att innebära konfliktpunkter som sänker trafiksäkerheten. Den södra passagen anläggs på en sträcka som hastighetsbegränsad till 80 km/h vilket ger låg trafiksäkerhet. Passagen anläggs på en raksträcka med god sikt. Den norra passagen anläggs på den sträcka av vägen som är hastighetsreglerad till 50 km/h, vilket ger en acceptabel standard men passagerna bedöms inte vara trafiksäkra. Passagerna utförs som oreglerade passager.

Avvattning

Avvattning av gång- och cykelvägen kommer främst att ske via öppna diken som placeras mellan gång- och cykelväg och väg 113. Avvattning via öppna diken har fördelar ur både tekniska och ekonomiska aspekter och för drift och underhåll, jämfört med avvattning via ledningar. Vidare innebär avvattning via diken en större flexibilitet i placeringen av GC-vägen i höjdläge så att väganläggningen kan anpassas till befintliga marknivåer och landskapsbilden. Planerat avvattningssystem innebär en standardhöjning avseende fördröjning och rening av avrinnande vägdagvatten jämfört med nuvarande situation.

Klimatförändringar och ökade nederbörds mängder kommer att beaktas vid beräkningen av dimensionerande flöde. V äganläggningens dagvattensystem kommer därför att dimensioneras efter dagens nederbördsdata tillsammans med en klimatkfaktor 1,25 motsvarande en framtida nederbördsökning på 25%.

6 De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper

Landskapsbild

Projektets påverkan på landskapsbilden bedöms bli begränsad. Gång- och cykelvägen kan kollidera med omgivande element, främst högre vegetation, men även mark och konstruktioner i marken. Den högre vegetationen utmed vägen har betydelse för områdets karaktär, men riskerar att delvis försvinna i samband med anläggandet av cykelvägen. Då andelen högre vegetation är relativt liten inom området kan fällning av endast mindre antal träd och buskar ha betydelse för upplevelsen av vägsträckan.

De möjliga effekterna av planerad väggård på landskapsbilden bedöms som små förutsatt eftersom nu förordat alternativ 3 innebär minimerad påverkan på vegetation och träd, se även avsnitt 6.3 Naturmiljö nedan.

Kulturmiljö

Tidigare utredda men nu förkastade alternativ 1 och 2 med anläggning av GC-väg väster om väg 113, innebär viss påverkan alternativt fortsatt utredningsbehov för anpassning till kulturmiljövärden vid passagen förbi Bosarps gamla kyrka och Bosarps gamla bytomt (fornlämning Bosarp 19).

Samtliga alternativ inklusive nu förordat alternativ 3 genomkorsar Öslövs gamla bytomt (fornlämning Bosarp 23), som sträcker sig över och breder ut sig på båda sidor om väg 113. På denna plats kommer en arkeologisk förundersökning behöva utföras. En arkeologisk utredning steg 1 har utförts och fem områden har bedömts som möjliga lägen för fornlämningar. Steg 2 av utredningen bör utföras inom de delar där en utbyggnad föreslås. Gång- och cykelvägen bör sedan kunna anläggas så att ytterligare arkeologiska undersökningar inte skall behöva utföras.

Naturmiljö

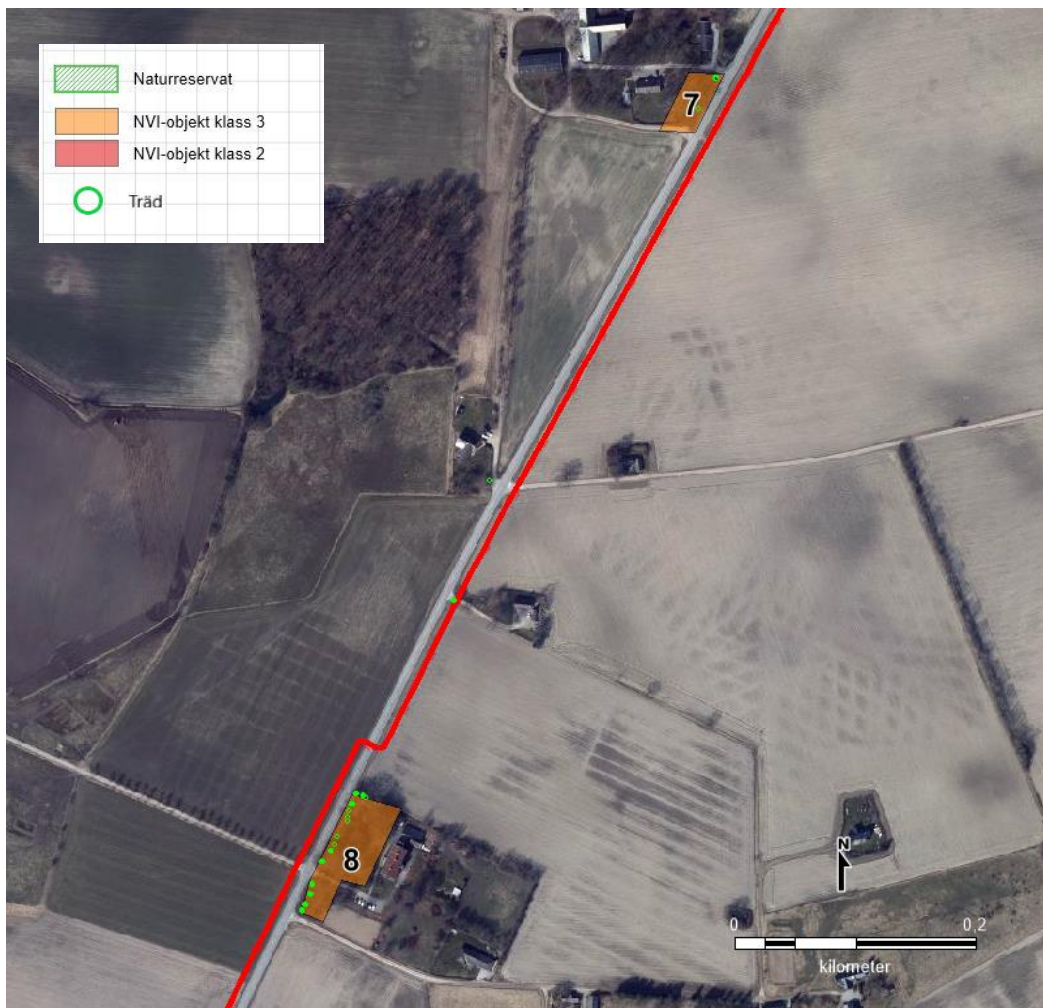
Tidigare utrett men nu förkastat alternativ 1, med gång- och cykelväg väster om väg 113, innebär intrång och påverkan på naturreservat Bosarps jär och naturvärden vid Bosarps prästgård väster om väg 113.

Nu förordad sträckning (alternativ 3) av gång- och cykelväg, till stor del öster om väg 113, innebär att påverkan på naturreservat Bosarps jär helt och hållet undviks, se Figur 36. Naturvärdesobjekt (NVI-objekt) 3,4 och 6, naturreservat Bosarps jär, samt träd, vegetationsridåer och flora inom området lämnas helt oberörda av alternativ 3. GC-vägen passerar i ytterkanten av NVI-objekt 5 (klass 3) och berör delar av en buskridå, men aktuell yta som tas i anspråk för GC-vägen bedöms inte hysa de värden som varit motiv för objektets avgränsande vid fältinventeringen. Stora delar av NVI-objekt 5 har efter genomförd inventering avverkats till följd av kommande husbygge på fastigheten.

Figur 36. Planerad gång- och cykelväg (alternativ 3), identifierade naturvärdesobjekt, naturreservat Bosarps jär och inmäta träd i mellersta delen av sträckan. Ortofoto © Lantmäteriet, Geodatasamverkan.

Vidare innebär förordat alternativ 3 med passage över väg 113 lokaliserad strax norr om fastighet Stabbarp 4:47, jämfört med tidigare utredda lägen för passager inom alternativ 3, att ingen påverkan sker på vegetation och träd inom naturvärdesobjekt 7 och 8, se Figur 37.

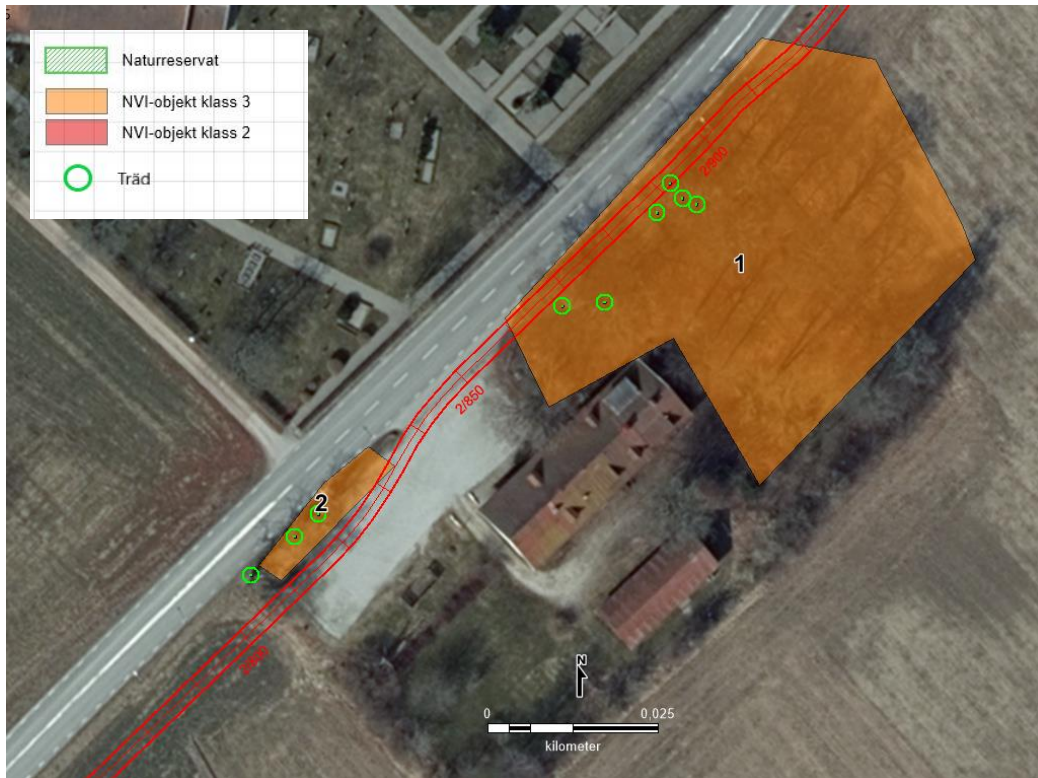
Figur 37. Planerad gång- och cykelväg (alternativ 3), identifierade naturvärdesobjekt och inmätta träd i södra delen av sträckan. Ortofoto © Lantmäteriet, Geodatasamverkan.

Vid Bosarps nuvarande kyrka och församlingshemmets parkering har GC-vägens sträckning anpassats för att i möjligaste mån undvika påverkan på träd inom NVI-objekt 1 och 2, se Figur 38. Påverkan på ett träd i ytterkanten av NVI-objekt 1 kommer eventuellt inte att kunna undvikas.

Vidare kan enstaka träd utanför avgränsade NVI-objekt komma att påverkas eller behöva tas ned vid anläggande av gång- och cykelvägen. Dessa är belägna strax söder om NVI-objekt 5 (Figur 36) och norr om NVI-objekt 8 vid en infart (Figur 35).

Under byggskedet kommer skadeförebyggande åtgärder att vidtas (kap 7) för att träd som står i angränsning till eller nära arbetsområde skyddas.

Mot bakgrund av ovan och med hänsyn till planerade skadeförebyggande åtgärder, bedöms att ett genomförande av planerade vätgärder innebär obetydlig-liten påverkan på naturmiljön.

Figur 38. Planerad gång- och cykelväg (alternativ 3), identifierade naturvärdesobjekt och inmätta träd i norra delen av sträckan. Ortofoto © Lantmäteriet, Geodatasamverkan.

■ Vattenförhållanden och miljö kvalitetsnormer för vatten

Anläggning av GC väg över Långgropen innebär marginellt i anspråkstagande av dikningsföretagets båtnadsområde.

Eventuellt behov av förlängning av befintliga vägtrummor i Långgropen innebär en ändring i Långgropen dikningsföretag av år 1883. I den fortsatta utredningen och dimensionering av ny trumma kommer projektet att tillse att ny trumma utformas så att den vattenavledande kapaciteten i dikningsföretaget inte försämras.

De enskilda vattenbrunnarna som finns i närheten av väg 113 bedöms inte påverkas av planerade väggångvägar, men skulle stora grundvattensänkningar vara nödvändiga för uppdraget kommer påverkan på de enskilda brunnarna att utredas.

Planerade åtgärder innebär ingen ökad biltrafik och därmed inga ökade utsläpp av trafikrelaterade föroreningar. Planerat avvattningsystem längs ny gång- och cykelväg innebär en förbättrad fördröjning och rening av dagvatten från landsväg 113, jämfört med dagens situation.

Mot bakgrund av ovan och med hänsyn till planerade skadeförebyggande åtgärder för grund- och ytvatten under byggskede (kap 7), bedöms att ett genomförande av planerade vätgåtgärder inte innebär någon negativ påverkan på yt- och grundvattenvattenförhållanden. Vidare bedöms att planerade åtgärder inte medför någon försämring av kvantitativ eller kvalitativ status på kvalitetsfaktornivå eller äventyr av miljökvalitetsnormer, för berörda vattenförekomster.

Rekreation och friluftsliv

En gång- och cykelväg utmed väg 113 kommer att medföra en ökad tillgänglighet till landskapet, vilket innebär förbättrade möjligheter för rekreation och ett rörligt friluftsliv, bland annat i naturreservatet Bosarps jär.

Barriäreffekter

Anläggandet av gång- och cykelväg längs med befintlig väg 113, kommer öka barriäreffekten något, eftersom vägområdets bredd ökar och både skiljeremsa med dike eller vägräcke försvårar korsande av vägen. Det är dock biltrafiken på väg 113 som bedöms bidra till den största barriäreffekten.

Samtidigt innebär gång- och cykelvägen att det blir mycket lättare att röra sig längs med vägen och nå olika målpunkter, och på så vis minskar barriäreffekterna.

Klimatpåverkan och översvämningrisk

Nederbörds mängden förväntas öka i takt med pågående klimatförändringar. Ökad nederbörd och mer intensiva regnfall ökar risken för översvämningar. Klimatförändring kommer därför att beaktas vid beräkning av dimensionerande flöde för väganläggningens avvattning. Dagvattenssystemet kommer att dimensioneras baserat på befintliga nederbördsdata med en klimatkfaktor motsvarande en framtida nederbördsökning på 25 %.

Nivåsättning av gång- och cykelväg vid lågpunkter i landskapet, t ex vid f d våtmarksområde vid Långgropen, kommer att göras med hänsyn till översvämningrisk och framtida nederbörds mängder.

Befolkning och hälsa

Planerad gång- och cykelväg uppmuntrar till resor utan bil genom att tillgängligheten och trafiksäkerheten ökar för oskyddade trafikanter. De två passagerna över väg 113 ökar komplexiteten då gång- och cykeltrafikanter behöver förhålla sig till vägtrafiken. Den södra passagen har låg trafiksäkerhet eftersom passagen ligger på en sträcka där hastighetsbegränsningen är 80 km/h. GC-vägen bidrar också till att möjligheten att nå kollektivtrafik på ett trafiksäkert sätt ökar.

Planerad gång- och cykelväg medför viss påverkan på tomt till bostadsfastighet Bosarp 1:9. För att minimera denna påverkan har GC-vägen vid denna sektion utformats med avsmalnad sektion ned till 1-8, 2,0 m, så att den löper omedelbart intill (väster om) tomtens mur.

■ Hushållning med mark och vatten

Enligt miljöbalkens 3 kap, om grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden, innebär god hushållning med mark- och vattenområden enligt 1 §:

”Mark- och vattenområden skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företrädere skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning”.

Vidare är jord- och skogsbruk av nationell betydelse, men får tas i anspråk enligt om åtgärden tillgodoser väsentliga samhällsintressen, enligt 4 §:

”Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk”.

Till största delen kommer jordbruksmark att tas i anspråk för anläggning av ny gång- och cykelväg. Jordbruksmarken som tas i anspråk utgörs av en remsa (3-6 m bred) längs en befintlig väg 113, varför brukningsmöjligheten (arronderingen) inte bedöms försämrats nämnvärt.

Gång- och cykelvägen kommer främst att avvattnas genom anläggning av öppet dike mellan väg 113 och cykelvägen, eftersom denna teknik har fördelar jämfört med andra, se avsnitt 5.3. Detta kan komma att till viss del påverka tillgängligheten till jordbruksmarken för brukare, exempelvis i samband med betransporter och skörd. I den kommande samrådsprocessen med berörda markägare kommer denna aspekt särskilt att uppmärksammas.

Mot bakgrund av ovan och med hänsyn till att utveckling av cykelvägnätet utgör ett väsentligt samhällsintresse, bedöms planerade vägåtgärder innebära god hushållning med mark.

De enskilda brunnarna som har identifierats inom utredningsområdet bedöms i nuläget inte påverkas av planerade åtgärder. I det fall stora grundvattensänkningar skulle bli aktuella, kommer brunnarna att beaktas och påverkan på dem utredas.

Inga vattenområden kommer att användas eller påverkas till följd av planerade åtgärder, se även avsnitt 6.4 och kap 7.

Vattendrag Långgropen berörs av planerad gång- och cykelväg eftersom befintlig bro (trumma) kommer att behöva breddas. Utformning och anläggning av ny bro kommer att utföras med hänsyn till vattenmiljön i Långgropen och utan att motverka dikningsföretag Långgropens funktion och syftet, se även avsnitt 6.4.

Mot bakgrund av ovan bedöms att ett genomförande av planerade vägåtgärder inte strider mot de allmänna bestämmelserna i miljöbalken kring hushållning med mark och vatten.

■ Rivningsarbeten och hantering av avfall och restprodukter

I nuläget bedöms planerade vägåtgärder inte generera några betydande rivningsarbeten eller större mängde av restprodukter och avfall annat än mindre mängder av beläggning, bärlager i nuvarande vägs ytterkant samt eventuellt överskotts jord- och dikesmassor där gång- och cykelväg anläggs.

I nuläget bedöms inga kablar påverkas av planerade åtgärder.

Uppgrävda massor som av tekniska skäl bedöms kunna återanvändas inom vägområdet och som har föroreningshalter upp till Mindre känslig markanvändning (MKM) (Naturvårdsverkets generella riktvärden, 2009), kan återanvändas inom projektets arbetsområde, efter samråd med tillsynsmyndigheten. Massor som av tekniska skäl inte kan återanvändas inom området eller massor med föroreningshalter över MKM kommer att hanteras externt på erforderligt sätt utifrån föroreningshalter.

Mot bakgrund av ovan och med hänsyn till planerad hantering av beläggning och förorenad mark under byggske, bedöms inga negativa miljöeffekter avseende restprodukter och avfall uppkomma till följd av planerade vägåtgärder.

7 Miljöåtgärder

Trafikverket strävar generellt vid alla vägprojekt att så långt det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och praktiskt genomförbart med hänsyn till markåtkomst och andra omständigheter att motverka, minimera och kompensera för negativa miljöeffekter. Nedan redovisas generell miljöhänsyn och preliminära skadeförebyggande åtgärder som kommer att vidtas, fortsatt i planläggningsprocessen och under byggske.

■ Planläggning

Det omfattande utredningsarbetet med utvärdering av olika sträckningar som har bedrivits inom vägplanearbetet har resulterat i en sträckning som bedöms medföra minimerat intrång och påverkan på människa och miljö (naturmiljön), se avsnitt 5.2.

För dolda fornlämningar under mark, finns möjlighet att lägga vägen ovanpå lämningarna förutsatt att de skyddas och överlagras av bevarat matjordstäck, geoduk och överbyggnad, efter ett beslut från länsstyrelsen.

Vid anläggning av en gång- och cykelväg kommer nya slänter att anläggas med jordmaterial, i första hand från eller motsvarande det som finns på plats. Detta för att möjliggöra återetablering av vegetation och flora som finns idag naturligt i vägslänterna.

■ Byggske

Under upphandlings- och byggske ställs miljökrav på entreprenören gällande exempelvis hantering av massor och från byggarbetsplatsen avrinnande vatten, placering och lagring av material med mera, för att negativ miljöpåverkan ska minimeras. Utöver detta styr lagstiftningen entreprenörens egenkontroll och Trafikverkets miljökontroll i egenskap av verksamhetsutövare.

Påverkan på grund- och ytvatten kommer att minimeras genom att dagvattenssystemet utformas med erforderlig fördröjning och rening med hänsyn till närliggande yt- och grundvatten.

Krav kommer att ställas på entreprenör under byggtiden så att erforderlig hantering, rening samt miljökontroll av utgående vatten från byggarbetsplatsen sker innan det släpps till recipient. Vidare ställs även krav på entreprenör kring hantering och provtagning av förorenade massor, hantering av beläggning med mera, så att ingen risk föreligger för spridning av föroreningar till grund- och ytvatten. I god tid före entreprenad kommer vid behov anmälan till tillsynsmyndigheten avseende miljöfarlig verksamhet att genomföras. Likaså kommer, i det fall åtgärder vid Långgropen innebär vattenverksamhet, anmälan om vattenverksamhet till Länsstyrelsen att göras i god tid före entreprenad.

Byggbuller och utsläpp till luft från arbetsmaskiner kan temporärt uppkomma under vissa faser av anläggningsarbetena. Det förutsätts dock att Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser följs, och inga mer betydande olägenheter till följd av byggbuller bedöms bli följden av vägplanen. Ingen risk bedöms heller finnas för att luftföroreningar från byggplatsen ska leda till att miljö kvalitetsnormer överskrids.

Preliminärt bedöms ingen temporär sänkning av grundvatten krävas i samband med anläggningsarbetena.

8 Bedömning av vägåtgärdens miljöpåverkan

Enligt 10 § i miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska, vid undersökning eller beslut om huruvida en verksamhet eller en åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, hänsyn tas till:

- verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper,
- verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, och
- de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

Samlad bedömning

Trafikverket bedömer, med stöd av vägåtgärdernas egenskaper och deras miljöeffekter, att planerade åtgärder inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I bedömningen ingår föreslagna miljöåtgärder (kap 7).

Vidare bedömer Trafikverket att förordat alternativ 3 har en god uppfyllelse av projektets ändamål samt att ändamålet uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön utan oskälig kostnad.

8.1.1. Vägåtgärdernas egenskaper

Planerade vägåtgärder, anläggning av gång- och cykelväg och tillhörande separationsformer (dike, räcke m m), är lokaliserade utmed befintlig väg och dess

närområde. Vägåtgärderna bedöms innebära en begränsad nybyggnation med kompletteringar av befintlig väg, utan några betydande ingrepp i befintlig vägkropp.

Planerade vägåtgärder ligger delvis inom befintligt vägområde. Mark för planerad gång- och cykelväg som ligger utanför befintligt vägområde kommer att tas i anspråk med vägrätt.

8.1.2. Miljöeffekter

De miljöeffekterna som förväntas vid ett genomförande av planerade vägåtgärder är:

- Påverkan på landskapsbilden. Då GC-vägen utformas med hänsyn till omgivande landskap och topografi och vägens sträckningen har valts med hänsyn till befintlig vegetation och trädmiljöer bedöms denna påverkan som marginell-liten.
- Marginell påverkan på naturmiljön i form av de träd och vegetationspartier som kan berörs av vald sträckning, se avsnitt 6.3.

Med hänsyn till planerade skadeförebyggande åtgärder, bedöms sammantaget att planerade vägåtgärder inte har en betydande miljöpåverkan.

8.1.3. Måluppfyllelse

Begreppet ändamål är kopplat till reglerna i väglagen om att ändamålet med en väg ska uppnås med minsta möjliga intrång och olägenhet utan oskälig kostnad. Dessa regler överensstämmer också med lokaliseringsprincipen i miljöbalken 2 kap 6 § *”För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.”*

Planerade vägåtgärder bedöms ha god uppfyllelse av projektets ändamål (avsnitt 2.5). Med hänsyn till genomfört omfattande utredningsarbete vid val av placering och utformning (kapitel 5.2) i vilket stor hänsyn har tagits till miljöpåverkan och markintrång, bedöms ändamålet uppnås med minsta möjliga intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön och utan oskälig kostnad.

9 Fortsatt arbete

Planläggning

Detta dokument utgör underlag för länsstyrelsens beslut om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ger förutsättningarna för hur den fortsatta planeringen av projektet kommer drivas vidare av Trafikverket.

Samråd som genomförts i samband med detta underlags upprättande finns beskrivna i projektets samrådsredogörelse.

Viktiga frågeställningar

Viktiga frågeställningar och fortsatta utredningar är:

- Samråd och dialog med berörda fastighetsägare och övriga berörda parter.
- Arkeologisk utredning steg 2 genomförs på föreslagna undersökningsytor som berörs av valt alternativ. GC-vägens utformning anpassas till resultat och eventuella fynd som framkommer i undersökningarna.
- Utredning kring bro/trummor över Långgropen. I nuläget bedöms att passage av GC-väg enligt alternativ 3 på östra sidan om väg 113 kan ske över Långgropen utan att trummor i vattendraget behöver förlängas. Utformning och dimensionering av eventuell förlängning ska ske med hänsyn till dikningsföretag, vad gäller flöden och vattenavledande kapacitet.
- I det fall arbeten kommer att ske under högsta högvattennivån i Långgropen, ska en anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken inlämnas till Länsstyrelsen i god tid före byggskede.
- Ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelserna vid vattendrag Långgropen väster om väg 113, troligtvis ej aktuellt då GC-väg förläggs enligt alternativ 3 öster om väg 113.

10 Källor

ArtDatabanken. (2019). Analysportalen.

<https://www.artdatabanken.se/sok-art-och-miljodata/analysportalen/>

Artportalen (2019). Rapportdatabas för växter, svampar och djur.

<https://www.artportalen.se/>

Länsstyrelserna (2019). Vatteninformationssystem Sverige (VISS).

<https://viss.lansstyrelsen.se/>

Länsstyrelsen i Skåne län (2019). Karttjänster och geodata.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/karttjanster-och-geodata.html>

Naturskyddsföreningen (2019)

<https://skane.naturskyddsforeningen.se/hittaut/mellersta-skane/bosarps-jar>

Norconsult 2019. Naturvärdesinventering. Väg 113 Stabbarp-Bosarp, ny gång- och cykelväg (*arbetsmaterial*).

Norconsult 2019. Beslutsunderlag för val av principutformningsstandard. Väg 113 Stabbarp-Bosarp, ny gång- och cykelväg.

Norconsult 2019. Trafikprognos. Väg 113 Stabbarp-Bosarp, ny gång- och cykelväg.

Norconsult 2019. PM Inledande landskapsanalys. Väg 113 Stabbarp-Bosarp, ny gång- och cykelväg.

Norconsult 2019. PM Gestaltungsavsikter. Väg 113 Stabbarp-Bosarp, ny gång- och cykelväg.

Norconsult 2019. Rapport Avvattningstekniska förutsättningar. Väg 113 Stabbarp-Bosarp, ny gång- och cykelväg.

NVDB - Nationell vägdatabas. (2019). Trafikverket. Hämtad från <https://nvdb2012.trafikverket.se/SeTransportnatverket>

SGU:s Geokarta, <https://apps.sgu.se/geokartan>

Trafikverket 2016. Landskapsanalys för planläggning av vägar och järnvägar, En handledning. Version 1016.01. Publikationsnummer 2016:033.

Trafikverket 2014. Handbok för gestaltungsarbete och gestaltungsprogram i infrastrukturprojekt. Diarienummer: TRV 2014/78881. 2014-10-17

Trafikverket, 2018. Trafikuppräkningsstal för EVA och manuella beräkningar 2014-2040-2060 gäller fr.o.m. 2018-04-01

Trafikverket 2016. Effektsamband för transportsystemet, bygg om eller bygg nytt kapitel 3 trafikanalyser.

Trafikverket 2015. TRVK Vägars och gators utformning 2015:086.

Trafikverket 2015. TRVK Vägars och gators utformning 2015:087.

WSP 2017. Åtgärdsvalsstudie – Cykel, Väg 113, Stabbarp-Bosarp.

Bakgrundskartor och flygbilder: © Lantmäteriet, Geodatasamverkan. En viss bearbetning har gjorts på kartunderlaget för att förtydliga informationen kopplat till projektet.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 291 25 Kristianstad. Besöksadress: Björkhemsvägen 17
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se

**Samverkansöverenskommelse 2021-2022 och
Medborgarlöfte i Eslövs kommun 2021**

7

KS.2021.0282

2021-05-20

Sanna Quirico-Rosenqvist
Handläggarens telefonnummer
Sanna.Quirico-Rosenqvist@eslov.se

Kommunstyrelsen

Förslag till beslut avseende Samverkansöverenskommelse 2021-2022 och Medborgarlöfte i Eslövs kommun 2021

Ärendebeskrivning

Eslövs kommun och Lokalpolisområde Eslöv har tillsammans tagit fram en samverkansöverenskommelse samt ett medborgarlöfte. Samverkansöverenskommelsen sträcker sig mellan 2021-2022 medan medborgarlöfte förnyas årligen utifrån den gemensamma lägesbilden.

Beslutsunderlag

Samverkanöverenskommelse 2021-2022
Medborgarlöfte i Eslövs kommun 2021

Beredning

Samverkansansöverenskommelsen är ett verktyg för att skapa struktur och systematik i samverkan mellan kommun och polis i syfte att uppnå en minskad brottslighet och en ökad trygghet i Eslövs kommun. Samverkansöverenskommelsen belyser vilka forum som samverkan sker i och är ett långsiktigt arbete mellan parterna.

Medborgarlöftet är en förlängning av Eslövs kommuns och polisens ordinarie samverkansöverenskommelse som årligen tas fram utifrån en utarbetad gemensam lägesbild. Medborgarlöfte i Eslövs kommun 2021 bygger på polisens trygghetsmätning samt den gemensamma lägesbilden som Eslövs kommun och polis arbetat fram.

Förslag till beslut

- Att samverkansöverenskommelsen samt medborgarlöftet mellan Eslövs kommun och polis godkänns av kommunstyrelsen och undertecknas av kommunstyrelsens ordförande och lokalpolisområdeschefen

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen och Lokalpolisområde Eslöv

Eva Hallberg
Kommundirektör

Lars Persson
Tf Avdelningschef

Samverkansöverenskommelse mellan lokalpolisområde Eslöv och Eslövs kommun 2021–2022

För att nå framgång i att minska brottsligheten och öka tryggheten krävs ett långsiktigt och systematiskt samarbete. Den här överenskommelsen är Eslövs kommuns och lokalpolisområde Eslövs gemensamma överenskommelse för ökad säkerhet och trygghet i Eslövs kommun under 2021–2022. Avtalet gäller från maj 2021 till och med december 2022 med årliga uppföljningar och möjlighet till revidering.

Syfte och mål

Syftet med överenskommelsen är att främja, utveckla och fördjupa samarbetet mellan kommun och polis. Detta görs genom att tydliggöra i vilka forum samverkan sker samt när respektive organisation kan förvänta sig representation från båda organisationer. En gemensam lägesbild beskrivs och konkreta åtgärder redovisas i årliga medborgarlöften. Målet är att uppnå minskad brottslighet och öka tryggheten i kommunen genom ett långsiktigt samarbete mellan kommun och polis.

Beslut

Kommunstyrelsen i Eslövs kommun och lokalpolischef för lokalpolisområde Eslöv beslutar avseende överenskommelsen.

Samverkansöverenskommelsens gällande

Samverkansöverenskommelsen gäller under tiden maj 2021–31 december 2022.

Tillvägagångssätt

Genom kartläggning såväl inom respektive organisation som gemensamt har ett antal forum för samverkan pekats ut som särskilt viktiga att upprätthålla för att nå målet minskad brottslighet och ökad trygghet.

Följande samverkansforum anses viktiga att upprätthålla och är forum där respektive samverkanspart ska kunna förvänta sig representation från den andra parten:

- Örat mot marken
- SSPE (Samverkan skola, socialtjänst, polis, Eslövs Bostads AB)
- Lagstadgad tillsynsverksamhet i samverkan

Utöver dessa forum bör kommun och polis, i de fall det är lämpligt och möjligt, samverka i sociala medier, massmedia och på annat sätt där information inom området brottsförebyggande och trygghetsskapande ska kommuniceras till kommuninvånarna

Samverkansorganisation för arbetet med överenskommelsen

Kommunpolis samt kommunens trygghetssamordnare ansvarar för framtagande av förslag till överenskommelse samt uppföljning och eventuell revidering.

Kommunens trygghetssamordnare ansvarar för att nytt eller reviderat dokument tas för beslut i kommunstyrelsen. Kommunpolisen ansvarar för att nytt eller reviderat dokument tas för beslut inom polismyndigheten.

Budget

Respektive organisation bekostar sina resurser om inget annat är överenskommet inom respektive samverkansforum.

Lägesbild, problembild och medborgarlöften

Lägesbild och problembild tas årligen fram via samverkansforumet Örat mot marken. Utöver detta genomförs en årlig trygghetsmätning, medborgar- och medarbetardialoger. Det inhämtade materialet utgör grunden för årliga medborgarlöften. Medborgarlöftena syftar till att tydliggöra vad polis och kommun ska samverka kring. De årliga medborgarlöftena kompletterar och konkretiserar överenskommelsen om samverkan.

Eslöv den 2021-XX-XX

Anna-Karin Boije
Lokalpolisområdeschef Eslöv
Lokalpolisområde Eslöv

Johan Andersson
Kommunstyrelsens ordförande
Eslövs kommun

Samverkansområden

Trygghet i offentlig miljö

Förbättra tryggheten i tunnlar och andra miljöer

I samband med trygghetsvandringar dyker det ofta upp att gångtunnlar som tillkommit för att skydda fotgängare från trafikerade gator kan skapa otrygghet genom att vara mörka, trånga och oöverblickbara. Förbättring av miljön vid gångtunnlar och andra liknande miljöer ingår i ett ständigt förbättringsarbete och omfattar aspekter på vilken grönska som kantar tunneln, hur belysningen fungerar och hur trafikerade de är.

Effektmål: alla gångtunnlar ska uppfattas som tryggare än att passera över en trafikerad väg.

Ansvarig: Gata-trafik-park inom Miljö och Samhällsbyggnad.

30km/h begränsning i bostadsområden

I den aktuella hastighetsplanen ingår att 30 km/h ska vara den maximala hastigheten i bostadsområden. Detta är ett starkt krav från allmänheten.

Effektmål: att anpassa trafiksystemet till stadens förutsättningar. Trafikmiljön ska vara självförklarande och inbjuda till låga hastigheter till förmån för oskyddade trafikanter. En begränsad skyltsättning gör att informationsflödet inte blir för stort och oöverskådligt.

Ansvarig: Gata, trafik, park inom Miljö och Samhällsbyggnad.

Öka kulturutbudet i ytterområden

En faktor som ökar tryggheten är att många människor rör sig i utemiljön i ett positivt sammanhang. Kulturutbudet kan påverka denna upplevelse.

Effektmål: Det är en jämlikhetssträvan att kulturutbudet ska vara fördelad på flera håll i kommunen och inte bara i Eslövs tätort.

Ansvarig: Kultur och Fritid.

Trygghetsvandringar

Ett sätt att skapa delaktighet kring tryggheten i våra offentliga miljöer är att gemensamt göra en trygghetsvandring i ett avgränsat område. Deltagare skall vara de som bor och arbetar i området men även representanter för verksamheter som kan påverka miljön. Samverkan mellan kommunens verksamheter, polis och räddningstjänst är avgörande. Trygghetsvandringar måste följas upp och leda till konkreta förbättringsåtgärder.

Effektmål: ett tryggare samhälle där alla människor upplever att de kan ta del av utemiljön.

Ansvarig: Tillväxtavdelningen på kommunledningskontoret.

Örat mot marken

En gång i veckan träffas kommunala verksamheter och samarbetspartners som har direkt insyn i vad som sker i kommunen och skapar en lägesbild av tryggheten. Målet med verksamheten är att knyta kontakter och informera varandra på ett sätt som kan leda till förebyggande av brott.

Effektmål: Eslöv fortsätter att vara en trygg plats att leva på.

Ansvarig: Tillväxtavdelningen på kommunledningskontoret.

Mänskliga rättighetsperspektiv på trygghet

Ett överordnat syfte med trygghetsskapande åtgärder är att alla skall känna sig trygga i den offentliga miljön. Detta ställer krav på att samhällsplanerare och trygghetsskapande myndigheter har klart för sig hur olika grupper upplever miljön. Ett barn kan känna sig otrygg i en miljö som vuxna tycker är spännande, människor med olika funktionshinder kan dra sig för att ta sig ut för att hindren är för stora.

Effektmål: att alla ska uppleva att de är välkomna i den offentliga miljön.

Ansvarig: Tillväxtavdelningen på kommunledningskontoret.

Tidig upptäckt av barn och unga vuxna i riskmiljöer

SSPE (Skola, socialtjänst, polis och ebo)

Ett forum för samverkan mellan olika aktörer, socialtjänsten, skolan, polisen och det kommunala bostadsbolaget, ebo, för att tydliggöra mål och riktlinjer. Forumet koncentrerar sig till brotts- och drogförbyggande arbete. Två grupper, en riktad till ungdomar och en till vuxna, genomför aktiviteter i enlighet med beslut från en styrgrupp.

Effektmål: Ungdomar i Eslöv ska få en tryggad vardag samt hjälp att skapa ett aktivt liv.

Ansvarig: Resursavdelningen på Barn och Utbildning

Vidareutveckling av sociala insatsgrupper

Sociala insatsgruppen riktar sig till ungdomar mellan 13 och 25 som riskerar att utveckla en kriminell livsstil. Målet är att ungdomar ska bli behöriga till gymnasiet, att motverka rekrytering till kriminella nätverk och underlätta avhopp från dessa. Det är en samverkan mellan olika aktörer såsom socialtjänsten, skolan, polisen, psykiatrin.

Effektmål: Förhindra rekryteringen till en kriminell livsstil men även underlätta att komma ur denna.

Ansvarig: Resursavdelningen på Barn och Utbildning

Socialsekreterare hos polisen

Socialsekreteraren hos polisen är länken mellan kommunen och polisen. Tjänsten är placerad på polishuset för ett nära samarbete med polisen. Socialsekreteraren närvarar vid polisförhör och skriver yttranden och förhandsbedömningar gällande ungdomar, som inte är aktuella på socialtjänstens utredningsenhet, upp till 18 år. Tjänsten omfattar även samordning för ungdomstjänst, medling och brottsofferstöd. Polis och socialtjänsten är beroende av varandra för att följa gällande lagstiftning och arbeta på ett effektivt sätt med ungdomar under 18 år som misstänks för brott.

Effektmål: Länken mellan socialtjänsten och polisen fungera smidigt så att ingen ungdom faller mellan stolarna.

Ansvarig: Resursavdelningen på Barn och Utbildning

”Hästvedaläger för 7:or”

Varje skolstart åker de nya sjundeklassarna på läger. Under två dagar med övernattning får de lära känna varandra och representanter för olika verksamheter i deras omgivning såsom polisen, räddningstjänsten, socialtjänsten mfl. En motsvarighet för årskurs 3-6 är Rödöläget i början av sommarlovet.

Effektmål: Ungdomarna ska känna trygghet och tillhörighet till samhället runt omkring dem

Ansvarig: Resursavdelningen och Grundskolan på Barn och Utbildning

Våld i nära relationer**Arbete mot hedersrelaterat våld**

Barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck riskerar att bli allvarligt hämmade i sin utveckling och hälsa. För att skola, anhöriga och fritidsanordnare ska kunna uppmärksamma och stödja dessa barn behövs både kunskap och en tydlig värdegrund. Vidare behövs en helhetssyn på hela problematiken och hjälp till hela familjen. En fördjupad behovsinventering om hur stödet till barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck kan utvecklas, visar att kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck måste öka samt att samverkan mellan socialtjänst, skola och polis behöver utvecklas. Gemensamma kompetenshöjande insatser genomförs.

Effektmål: Fler barn i Eslövs kommun som utsätts för hedersrelaterat våld och/eller förtryck uppmärksammas och får hjälp.

Ansvarig: Resursavdelningen på Barn och Utbildning

Stöd till barn som bevittnat våld

Barn som bevittnar våld riskerar ett långvarigt utanförskap om de inte får hjälp att bearbeta sina upplevelser och får rätt stöd utifrån sina behov. Forskning visar att pojkar som bevittnar våld hemma i högre grad riskerar att i framtiden själva utöva våld mot närstående medan flickor riskerar att i högre grad själva bli utsatta för våld av närstående som vuxen. Eslövs kommun ska under året utveckla arbetet med social rådgivning till våldsutövare, ett arbete som behöver ske i nära samverkan med närpolis, brottsoffsamordnare vid polisen samt Kriscentrum mellersta Skåne.

Effektmål: Färre barn i Eslövs kommun bevittnar våld hemma.

Ansvarig: Socialtjänst över 18 år inom Vård och Omsorg och polisen.

Förhindra rekrytering till våldsbejakande extremism

Ett levande demokratiskt samhälle byggs på diskussioner mellan människor utifrån olika perspektiv, ungdomar som formar sin identitet och uttrycker radikala åsikter är en del av det samhället. Dock finns det extremistiska grupper som förespråkar våld som metod och där barns deltagande allvarligt riskerar deras hälsa och utveckling. Tre grupper som bejakar våld är den våldsbejakande vit makt-miljön, den våldsbejakande vänsterextremistiska autonoma miljön samt den våldsbejakande islamistiska extremistmiljön. Den senaste tiden har rekryteringen av ungdomar till den sistnämnda gruppen uppmärksamats i Sverige och övriga världen. Det finns ungdomar i Skåne som planerat samt rest utomlands för att ansluta sig till dessa grupper.

Effektmål: Färre barn ansluter sig till våldsbejakande extremistiska grupper.

Ansvarig: Skolan samt polisen.

Alkohol och drogförebyggande arbete

Att arbeta med förebyggande insatser inom alkohol, narkotika, tobak och dopning är av stor vikt för att motverka framtida utanförskap, skador, arbetslöshet och social utsatthet. För att komma till stånd med ett brett arbete behövs insatser från samtliga nivåer och aktörer i samhället. Polisen och kommunen är stora aktörer i detta arbete. Våra pågående insatser så som, Tänk om – en kommunikationsinsats för tonårsföräldrar och deras alkoholattityder, Ansvarsfull alkoholservering, Krogar mot Knark, en samordnad alkohol- och tobakstillsyn samt dopningsfri träningskultur ska bygga på ett aktivt samarbete från både polisen och kommunen.

Polisen och kommunen ska vara varandra behjälpliga genom att bistå varandra med en tydlig kommunikation, förståelse och inblick. Det är nödvändigt att gemensamma metoder, funktioner samt insatser planeras utifrån lokala perspektiv, förutsättningar och händelser.

Effektmål: Att samverkan kring de olika insatserna fungerar effektivt. Insatserna måste hela tiden upprätthållas då nya generationer ständigt tillkommer. Det yttersta målet är naturligtvis ett drogfritt samhälle.

Ansvarig: Socialtjänst över 18 år, Vård och Omsorg

Medborgarlöfte i Eslövs kommun 2021

Inledning

För ett framgångsrikt brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete är samverkan mellan polis och kommun en förutsättning. Medborgarlöften är en förlängning av polisens och Eslövs kommuns ordinarie brottsförebyggande och trygghetsskapande verksamhet.

Genom medborgarlöften ska polis och kommun tillsammans utföra insatser som direkt riktar sig till medborgarna och deras trygghet. Medborgarlöfterna ska utgöras av konkreta aktiviteter för att öka tryggheten och minska brottsligheten.

Mål

- Att alla människor som bor, verkar och vistas i Eslövs kommun upplever ökad trygghet
- Att öka medborgarnas och lokalsamhällets delaktighet i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet

Lägesbild

Lägesbilden är satt utifrån polisens trygghetsmätning samt ett gemensamt lägesbildsarbete inom polisen och Eslövs kommun. Polisen och kommunen delar relevant information för att den gemensamma lägesbilden ska bli så exakt som möjligt.

- I den senaste trygghetsmätningen har andelen som känner sig trygga ute ensamma under sen kväll ökat. Däremot upplevs otryggheten dock fortfarande som ett problem.
- I trygghetsmätningen framgår oro över trafikrelaterad brottslighet såsom bilar som kör för fort och buskörning med mopeder (främst på landsbygden samt vissa lokala platser).
- Den gemensamma lägesbilden visar att det finns en samvariation mellan samlingsplatser och ordningsstörningar samt till viss del förekomst av skadegörelse.
- Antalet narkotikabrott speglar polisens arbetsinsats mer än förekomsten av narkotikabruk, vilket inte gör statistiken särskilt tillförlitlig. Narkotikabruk och handel med narkotika är däremot allvarliga samhällsproblem, oavsett utbredning och dessutom ofta en inkörsport till annan kriminalitet.

Polisen och Eslövs kommun formulerar följande medborgarlöften

Polisen och Eslövs kommun lovar att:

- tillsammans med bostadsbolagen Eslövs Bostads AB och Brinova arbeta för en lokal grannsamverkan i kommunens bostadsområden i syfte att uppnå en ökad trygghet.
- genomföra riktade insatser mot trafikrelaterade problem enligt den lägesbild som tagits fram, samt även i den löpande verksamheten med ett antal av minst 40 insatser per år.
- arrangera och bjuda in till trygghetsvandringar på prioriterade orter/platser utifrån bland annat resultatet av polisens trygghetsmätning 2020. Minst en trygghetsvandring ska genomföras under året.
- arbeta uppsökande, kontaktskapande och bygga relationer med barn och ungdomar.
- fortsätta arbetet mot öppen droghandel och försvåra för ungdomar att påbörja ett missbruk.
- fortsätta att arbeta med och utveckla den gemensamma lokala lägesbilden genom *Örat mot marken*.
- synlig uniformerad polis finns inom stadskärnan i syfte att arbeta kontaktskapande.

Uppföljning

Medborgarlöftena följs upp årligen och rapporteras till kommunstyrelsen.

Anna-Karin Boije
Lokalpolisområdeschef Eslöv
Lokalpolisområde Eslöv

Johan Andersson
Kommunstyrelsens ordförande
Eslövs kommun

Revidering av riktlinjer för trygghetsboende

8

KS.2021.0255

2021-05-11

My Eriksson Cherry

+4641362656

My.Eriksson2@eslov.se

Kommunstyrelsen

Förslag till beslut; Revidering av riktlinjer för trygghetsboende

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen antog 12 mars 2019 *Riktlinjer för trygghetsboende*. Riktlinjerna ska ses över för revidering senast mars 2021. En arbetsgrupp med tjänstepersoner från Vård och Omsorg, Miljö och Samhällsbyggnad och Kommunledningskontoret har bildats för att revidera riktlinjerna.

Förslag på revidering av riktlinjerna har tagits fram och den 21 april 2021 beslutade vård- och omsorgsnämnden att anta förvaltningens förslag som sitt samt föreslå att Kommunstyrelsen beslutar om nya riktlinjer för trygghetsboende enligt förslaget.

Beslutsunderlag

Vård- och omsorgsnämndens beslut § 50, 2021 Förslag till revidering av riktlinjer för trygghetsboende

Vård och Omsorg Riktlinjer för trygghetsboende efter föreslagen revidering

Vård och Omsorg Förslag till revidering av riktlinjer för trygghetsboende

Kommentarer Revidering av riktlinjer för trygghetsboende

Beredning

Tjänstepersoner från Vård och Omsorg, Miljö och Samhällsbyggnad samt Kommunledningskontoret har samrått vad gäller detta förslag på revideringar.

Av bifogade dokument framgår föreslagna revideringar i sin helhet. Revideringarna handlar framförallt om borttagandet av längre textstycken i den inledande texten som motiverar införandet av subventioner till trygghetsboende. Kvarstående text koncentrerar sig istället på att beskriva vad trygghetsboende är och vad det innebär. Därtill föreslås mindre revideringar under rubriken *Förutsättningar för trygghetsboende i Eslövs kommun*. Detta innefattar bland annat förtydligande gällande hur den kommunala subventioneringen påverkar antalet timmar

Kommunledningskontoret

Postadress: 241 80 Eslöv | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2
Telefon: 0413-620 00 | E-post: myndighetsbrevlåda@eslov.se | www.eslov.se

trygghetsvärden ska tjänstgöra och vad trygghetsvärden ska uppnå, samt att både trygghetsvärd och gemensamhetslokal ska finnas på plats för att subvention ska betalas ut.

Vidare har tidsplan för revidering ändrats till *Revideras vid behov*. Då det är önskvärt att ha ett angivet tidsintervall för revidering föreslås dock att tidsplan för revidering istället ändras till *Revideras senast 1 juni 2025*, istället för *vid behov*.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslås anta förslag till *Riktlinjer för trygghetsboende* att gälla från den 14 juni 2021, med förändringen att revideringen ska göras senast 1 juni 2025, och i samband upphäva nu gällande *Riktlinjer för trygghetsboende*.

Beslutet skickas till

Vård och Omsorg
Miljö och samhällsbyggnad
Kommunledningskontoret

Eva Hallberg
Förvaltningschef

Lars Persson
Avdelningschef tf

Vård- och omsorgsnämnden

§ 50

VoO.2021.0052

Revidering av riktlinjer för trygghetsboende**Ärendebeskrivning**

Kommunstyrelsen antog den 12 mars 2019 ”Riktlinjer för trygghetsboende”. Riktlinjerna ska ses över för revidering senast mars 2021 och som kontaktperson anges Vård och Omsorgs förvaltningschef.

Det är nu två år sedan riktlinjerna antogs. Ett fastighetsbolag, EBO, har ansökt om den kommunala subventioneringen och har beviljats denna. Ett annat fastighetsbolag var i december 2019 i kontakt med arbetsgruppen angående eventuell ansökan om kommunal subventionering. Denne har dock ej återkommit i frågan.

En arbetsgrupp med tjänstepersoner från Vård och Omsorg, Miljö och samhällsbyggnad samt Kommunledningskontoret har bildats. De övergripande riktlinjerna för trygghetsboende bröts ner i ett arbetsmaterial benämnt ”Rutiner och kriterier, trygghetsboende”. Det fastighetsbolag som önskar ansöka om kommunal subventionering påbörjar processen genom att ha ett inledande möte med arbetsgruppen.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Revidering av riktlinjer för trygghetsboende.
- Revidering av riktlinjer för trygghetsboende, kommentarer
- Riktlinjer för trygghetsboende, efter föreslagen revidering
- Riktlinjer för trygghetsboende, förslag på revidering

Beredning

Tjänstepersoner från tre av kommunens förvaltningar (Vård och Omsorg, Miljö och samhällsbyggnad samt Kommunledningskontoret) har samrått vad gäller detta förslag på revideringar.

Av separata dokument framgår vilka revideringar som föreslås. En del större textmassor föreslås tas bort då dessa snarare motiverade införande av subvention till trygghetsboende. Koncentrerar nu texten till att beskriva vad trygghetsboende är och vad det innebär. I övrigt är det mindre revideringar som föreslås.

Beslut

- Vård- och omsorgsnämnden antar förvaltningens förslag som sitt eget samt föreslår att Kommunstyrelsen beslutar om revidering av riktlinjer avseende trygghetsboende enligt förslag.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Vård- och omsorgsnämnden

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

RIKTLINJER för Trygghetsboende

Riktlinjer för Trygghetsboende i Eslövs kommun

Eslövs kommun vill främja tillskapandet av trygghetsboenden. I och med dessa riktlinjer möjliggörs en komplettering på bostadsmarknaden för äldre och nya aktörer ges möjlighet att bygga trygghetsbostäder i hela kommunen.

Riktlinjerna för trygghetsboende ska ses som ett kompletterande styrdokument men syftar till att uppnå övergripande mål och möta identifierade behov när det gäller bostadsförsörjning för äldre i Eslöv.

Syfte

Syftet med riktlinjerna för trygghetsboende är att främja byggandet och tillkomsten av trygghetsboenden i Eslövs kommun. Syftet med boendeformen är att erbjuda ett boende med möjligheter till utökad service, social gemenskap, möjlighet att delta i gemensamma måltider och övrig samhällsservice vilket ger grund för trygghet och hög boendekvalitet för äldre. Tillskapandet av trygghetsboenden syftar även till att skapa nya möjligheter för att på ett rationellt och effektivt sätt bedriva kommunal vård- och omsorg i stadens olika delar samt i kommunens övriga tätorter. Ytterligare ett syfte är att skjuta upp/undanröja behov av flytt till särskilt boende.

Eslövs kommun vill verka för en ökad folkhälsa och trygghet för sina medborgare bland annat genom att förstärka utbudet av olika typer av tillgängliga bostäder för äldre personer. Studier har visat att trygghetsboende och liknande mellanboendeformer bidrar till ökad social gemenskap och en minskad oro. Källa (Vårdanalys 2015:18)

Beskrivning av boendeformen

Boendeformen trygghetsboende har definierats och beskrivits på olika sätt under de senaste åren.

Diskussionen om trygghetsboende startades på allvar av den statliga Äldreboendedelegationen. Den arbetade mellan åren 2006 – 2008 och lade fram sitt slutbetänkande [Bo bra hela livet. Källa: \(SOU 2008:113\)](#) i december 2008. Eslövs kommun har valt att stödja sig på denna.

Trygghetsboende är fysiskt tillgängliga bostäder för hushåll där minst en person fyllt 70 år. När det gäller makar eller sambor räcker det att en av personerna har uppnått den ålder som krävs för att få flytta in. Trygghetsboende omfattas av vanliga lägenheter på den öppna

bostadsmarknaden där bostäderna ska vara funktionellt utformade efter ändamålet. Källa: (Bygg ikapp sid 214. Svensson/Eliasson. Svensk Byggtjänst)

Ett trygghetsboende ska innehålla vanliga lägenheter om 1–3 rum samlade i grupp eller delvis insprängda bland fastighetens övriga lägenheter. Det ska finnas trygghetsskapande service i form av trygghetsvärd/värdinna på angivna tider som t.ex. kan ansvara och planera för vissa sociala aktiviteter, eventuella gemensamma måltider och att bistå med en god introduktion för nya hyresgäster. Det ska också finnas tillgång till gemensamhetsutrymmen i nära anslutning till lägenheterna för hyresgästernas aktiviteter som till exempel gemensamma måltider och/eller annan organiserad eller spontan social samvaro. Trygghetsboende är avsedda för äldre som är för friska för vård- och omsorgsboende men som vill ha mer trygghet och social samvaro än vad de kan få i sitt nuvarande hem. En trygghetsbostad är inte en biståndsbedömd bostad och eventuella behov av vård och omsorg tillgodoses med biståndsbedömd hemtjänst och hemsjukvård.

Källa: (SOU 2008:113), (Prop 2009/10:16)

Vem bygger trygghetsboenden?

Till skillnad från särskilda boenden som främst byggs av kommunen kan trygghetsboenden byggas av många olika aktörer:

- Kommunala allmännyttan som sedan är hyresvärdar.
- Privata bostadsbolag, såväl större välkända fastighetsbolag som enskilda verksamheter specialiserade på trygghetsboende. Upplåtelseformen kan vara både bostadsrätt och hyresrätt.
- Stiftelser och kooperativ som bildats av privatpersoner som vill gå ihop och bygga ett gemensamt boende. Upplåtelseformen kan vara både bostadsrätt och hyresrätt.

Hur kompletterar trygghetsboenden bostadsmarknaden?

Trygghetsboenden fyller funktionen att de överbygger glappet mellan vanligt boende och det särskilda boendet. Effekter av trygghetsboenden, som komplement på bostadsmarknaden, är att behovet av särskilt boende skjuts upp eller undviks helt. Studier visar att sannolikheten för att flytta till särskilt boende är mer än dubbelt så hög för äldre som bor helt i eget boende än för de som bor i trygghetsboende eller seniorboende.

Många äldre upplever att den egna bostaden inte längre är funktionsduglig rent fysiskt, med till exempel begränsande trappor. Man kan även känna sig ensam, otrygg eller bara i behov av närmare grannar och nya vänner. Ofta uppfyller dessa äldre inte behoven för att få plats på ett biståndsbedömt särskilt boende där vården står i fokus. Här uppkommer behovet av trygghetsboende.

Positiva effekter för den kommunala organisationen

I Eslövs kommun har trygghetsboende identifierats som ett bra komplement till andra boendeformer för äldre. Ekonomiskt sett är satsningen positiv både

på kort och lång sikt. I det kortare löpande driftsperspektivet finns vinster att göra då vård och omsorgen genom till exempel hemtjänst, hemsjukvård och träffpunktsverksamhet kan samordnas i till exempel seniorbostäder eller trygghetsbostäder. Detta ska jämföras med stor spridning av enskilda bostäder inom tätorter och på landsbygden.

Eslöv kommun ser positivt på tillskapande av trygghetsboenden inom alla olika ägandetyper och delar av kommunen.

Förutsättningar för trygghetsboende i Eslövs kommun

Eslövs kommun väljer att erbjuda kommunalt stöd för driften av trygghetsboendens gemensamhetslokal och trygghetsvård.

- Ett trygghetsboende ska ha en åldersgräns på minst 70 år där minst en i hushållet uppnått åldersgränsen vid inflyttning.
- Trygghetsboendet är inte en biståndsbedömd insats. För den som har behov av service eller hjälp i hemmet görs ansökan om biståndsbedömd hemtjänst och ordinerad hemsjukvård.
- Respektive hyresvärd ansvarar för bostadskö, tilldelning av lägenheter samt uthyrning av trygghetsboendet. *(Eslövs kommun ser gärna att fastighetsägaren är ansluten till en gemensam bostadskö typ "Boplats syd").*
- Boendet ska ha en hög tillgänglighet så att man kan bo kvar även om behov av fysiska hjälpmedel uppkommer. Vid varje provningstillfälle kommer hög tillgänglighet att provas mot gällande krav
- Trygghetsvärden ska utformas så att den boende ges möjlighet till inflytande och ska inte ersätta den boendes eget ansvar. Trygghetsvärden ska motverka isolering och ensamhet, bidra till värdefulla sociala kontakter, fysiska aktiviteter samt gemensamma måltider och aktiviteter. Trygghetsvärden ska samverka med frivilliga organisationer. Antal timmar som trygghetsvärden tjänstgör i boendet ska motsvara ersättningen kommunen utbetalat för den samma. Respektive hyresvärd ansvarar för bemanning av trygghetsvård. Tjänsten kan köpas av Eslövs kommun, annan utförare eller arrangeras i egen regi.
- I trygghetsboendet ska det finnas tillgång till lokal för gemensamma aktiviteter. Tillagningskök är inte ett krav men möjligheten ska finnas för gemensamma måltider. Gemensamhetsytans storlek beror på antalet lägenheter och ska vara minst 2 kvm per lägenhet, dock minst ca: 20 kvm.
- Ersättning kan lämnas för gemensamhetslokal och trygghetsvård i kombination med varandra. Man kan ej söka enbart den ena ersättningen. Under 2021 är ersättningen 10 040 kr per lägenhet fördelat på 2 510 kr avseende gemensamhetslokal och 7 530 kr avseende trygghetsvård.

- Vård och omsorgsnämnden bereder i varje enskilt ärende efter ett remissförfarande med Kommunledningskontor och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning.
- Kommunstyrelsen äger rätt att avgöra om behovet av boendeformen är mättat, vilket inte påverkar redan fattade beslut. Ersättningen betalas ut årsvis efter avstämning i förskott. De första 12 månaderna betalas ersättningen ut som om boendet har fullt antal hyresgäster. Därefter betalas den ut efter verkligt antal hyresgäster. Ersättningen förlängs fortlöpande och justeras årligen i enlighet med konsumentprisindex (KPI). Nivån på ersättningen kan komma att justeras av nämnden med hänsyn till allmänna kostnadsförändringar.
- Avsikten är att bidrag utgår så länge villkoren för trygghetsboende uppfylls.
- Trygghetsboendet bör placeras centralt i en ort med närhet till olika typer av service. Exempel på närliggande service är allmänna kommunikationer, dagligvaruhandel, apotek och distriktssköterska. Förutom service bör närområdet även erbjuda tillgång till grönområden för rekreation och avkoppling.
- Ansökningsförfarande angående det kommunala stödet samt bygglov, blanketter och kontaktpersoner går att finna samt laddas ner på Eslövs kommuns hemsida under Bygga, bo och miljö.
- Trygghetsboendet ska bestå av någon av boendeformerna: hyresrätt, bostadsrätt eller kooperativ hyresrätt.

RIKTLINJER FÖR TRYGGHETSBOENDE

Riktlinjer för Trygghetsboende i Eslövs kommun

Eslövs kommun vill främja tillskapandet av trygghetsboenden. I och med dessa riktlinjer möjliggörs en komplettering på bostadsmarknaden för äldre och nya aktörer ges möjlighet att bygga trygghetsbostäder i hela kommunen.

Eslövs kommuns första bostadsförsörjningsprogram med tillhörande riktlinjer för bostadsförsörjning antogs av kommunfullmäktige 20 december 2016. Riktlinjer för bostadsförsörjningen är något som lagstiftningen kräver att alla kommuner har. De ska antas av kommunfullmäktige och uppdateras vart fjärde år. I bostadsförsörjningsprogrammet har förutsättningar som styr bostadsbehoven och bostadsmarknaden i kommunen analyserats. Bostadsförsörjningsprogrammet beskriver nuläget på bostadsmarknaden med fokus på olika särskilda grupper som exempelvis ungdomar, studenter, äldre och nyanlända. Programmet identifierar framtida behov utifrån bland annat befolkningsprognoser och dialoger med berörda kommunala verksamheter. I de tillhörande riktlinjerna beskrives hur man ska arbeta för att möta behoven på bostadsmarknaden.

Utifrån slutsatserna har fyra temagrupper identifierats där extra fokus behövs för att nå upp till Bostadsförsörjningsprogrammets vision och mål samt regionala- och nationella mål. Tryggt och tillgängligt boende för äldre är en sådan temagrupp. Riktlinjer för trygghetsboende har samma tidshorisont som Eslövs kommuns vision, det vill säga att 2025 vara Skånes bästa kommun att bo och verka i.

Trygghetsboende preciseras inte i bostadsförsörjningsprogrammet. Däremot betonas det att Eslövs kommun tillsammans med fastighetsägare ska utveckla boendalternativ där äldre kan bo kvar i ett tryggt och tillgängligt boende. I Vård- och Omsorgs Plan för lokalförsörjning 2019–2023, antagen av Vård- och omsorgsnämnden 2018-04-18, konstateras att mixen av olika boendalternativ för äldre, från biståndsbedömda platser i särskilda boenden till olika mellanbonde-alternativ såsom trygghet- eller serviceboende är socioekonomiskt balanserande faktorer för att möta den demografiska utmaningen från en ökad äldre befolkning.

Riktlinjerna för trygghetsboende ska ses som ett kompletterade styrdokument men syftar till att uppnå övergripande mål och möta identifierade behov när det gäller bostadsförsörjning för äldre i Eslöv.

Syfte

Syftet med riktlinjerna för trygghetsboende är att främja byggandet och tillkomsten av trygghetsboenden i Eslövs kommun. Syftet med boendeformen är att erbjuda ett boende med möjligheter till utökad service, social gemenskap, möjlighet att delta i gemensamma måltider och övrig samhällsservice vilket ger grund för trygghet och hög boendekvalitet för äldre. Tillskapandet av trygghetsboenden syftar även till att skapa nya möjligheter för att på ett rationellt och effektivt sätt bedriva kommunal vård- och omsorg i stadens olika delar samt i kommunens övriga tätorter. Ytterligare ett syfte är att skjuta upp/undanröja behov av flytt till särskilt boende.

Koppling till bostadsförsörjningsprogrammet

I bostadsförsörjningsprogrammet har ett antal uppdrag riktats till olika aktörer inom den kommunala organisationen. Inom ramen för temagruppern ”Tryggt och tillgängligt boende för äldre” framgår har följande uppdrag till aktörerna.

Åtgärd	Ansvar	Tidplan	Kommentar
Tillgänglighetsinventering av flerbostadshusbeståndet	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	Innan 2020	
Workshop med äldre för att skapa en bild av hur äldre vill bo i Eslövs kommun	Ebo	2017	
Nybyggnad av hyreslägenheter i centrala lägen	Kommunstyrelsen	Löpande	Se projektlista
Utreda behov av särskilt boende för äldre för tidsperioden 2016–2026	Vård- och omsorgsnämnden	2017	Redovisas i Lokalförsörjningsplanen
Löpande dialog mellan Vård- och omsorgsförvaltningen och kommunledningskontoret angående mellanboendeformer för äldre.	Kommunstyrelsen och vård- och omsorgsnämnden	Löpande	

I Vård- och omsorgs lokalförsörjningsplan görs följande analys. Antalet äldre i kommunen ökar och inom åldersgruppen 65 år och äldre förväntas en ökning med 22,2 procent fram till år 2030, ca 1350 personer. Den största ökningen av äldre förväntas ske i tätorten. Eslöv har idag en god tillgång på platser i vård- och omsorgsboenden men saknar andra boendalternativ, såsom servicebostäder eller trygghetsboende, något som flera andra kommuner i Skåne har.

I bostadsförsörjningsprogramet framgår det att det är behovet av tillgängliga och trygga ordinära boenden för äldre som dominerar i Eslövs kommun. Exempel på sådana boenden skulle bland annat kunna vara trygghetsboenden.

Under 2016 genomfördes en enkätundersökning om framtidens boende för äldre i Eslöv. Enkätundersökningen som gick ut till alla mellan 65 och 75 år visar på att äldre i Eslöv vill bo i ett vanligt bostadsområde i centrum och att den sociala gemenskapen och närheten till andra äldre är viktig.

Vård och omsorgsnämnden har tillsammans med kommunstyrelsen och det kommunala bostadsbolaget Ebo gjort gemensam omvärldsbevakning i frågan genom bland annat studiebesök och löpande dialoger. Det finns planer för att börja bygga ett första Trygghetsboende under 2019.

Eslövs kommun vill verka för en ökad folkhälsa och trygghet för sina medborgare bland annat genom att förstärka utbudet av olika typer av tillgängliga bostäder för äldre personer. Studier har visat att trygghetsboende och liknande mellanboendeformer bidrar till ökad social gemenskap och en minskad oro. Källa (Vårdanalys 2015:18)

Beskrivning av boendeformen

Boendeformen trygghetsboende har definierats och beskrivits på olika sätt under de senaste åren.

Diskussionen om trygghetsboende startades på allvar av den statliga Äldreboendedelegationen. Den arbetade mellan åren 2006 – 2008 och lade fram sitt slutbetänkande Bo bra hela livet. Källa: (SOU 2008:113) i december 2008. Eslövs kommun har valt att stödja sig på denna.

Trygghetsboende är fysiskt tillgängliga bostäder för hushåll där minst en person fyllt 70 år. När det gäller makar eller sambor räcker det att en av personerna har uppnått den ålder som krävs för att få flytta in. Trygghetsboende omfattas av vanliga lägenheter på den öppna

bostadsmarknaden där bostäderna ska vara funktionellt utformade efter ändamålet. Källa: (Bygg ikapp sid 214. Svensson/Eliasson. Svensk Byggtjänst)

Ett trygghetsboende ska innehålla vanliga lägenheter om 1–3 rum samlade i grupp eller delvis insprängda bland fastighetens övriga lägenheter. Det ska finnas trygghetsskapande service i form av trygghetsvård/värdinna på angivna tider som t.ex. kan ansvara och planera för vissa sociala aktiviteter, eventuella gemensamma måltider och att bistå med en god introduktion för nya hyresgäster. Det ska också finnas tillgång till gemensamhetsutrymmen i nära anslutning till lägenheterna för hyresgästernas aktiviteter som till exempel gemensamma måltider och/eller annan organiserad eller spontan social samvaro. Trygghetsboende är avsedda för äldre som är för friska för vård- och omsorgsboende men som vill ha mer trygghet och social samvaro än vad de kan få i sitt nuvarande hem. En trygghetsbostad är inte en boståndsbedömd bostad och eventuella behov av vård och omsorg tillgodoses med boståndsbedömd hemtjänst och hemsjukvård.

Källa: (SOU 2008:113), (Prop 2009/10:16)

Nytt statligt stöd för att bygga bostäder för äldre personer

Den nya förordning som trädde i kraft den 15 november 2016.(SFS 2016:848) definierar trygghetsboende på följande sätt.

”Bostadslägenheter och utrymmen för de boendes måltider, samvaro, hobby och rekreation som främjar gemenskap och trygghet. I eller i anslutning till sådana bostadslägenheter och utrymmen finns det personal dagligen som på olika sätt kan stödja de boende under vissa angivna tider eller finns det tillgång till andra gemensamma tjänster.”

”Bostadslägenheterna upplåts med hyresrätt eller kooperativ hyresrätt och är avsedda för en person som har fyllt 65 år eller makar, sambor eller syskon där minst en har fyllt 65 år.” (1).

1. (Eslövs kommun inkluderar även bostadsrätter i sitt stöd för drift samt att åldersgränsen är höjd från 65 till 70 år.

Syftet med det nya statliga investeringsstödet är att främja en ökning av antalet bostäder för äldre personer. Stödet lämnas för att stimulera ny- eller ombyggnad av hyresbostäder både i form av särskilda boendeformer och hyresbostäder för äldre personer på den ordinarie bostadsmarknaden samt för anpassning av gemensamma utrymmen i eller i anslutning till byggnad som upplåts med hyresrätt, kooperativ hyresrätt eller bostadsrätt. Stödet beräknas på boarea (dock för högst 35 kvadratmeter per bostadslägenhet), areor för gemensamma aktiviteter i utrymmen för de boendes måltider,

samvaro, hobby och rekreation (högst 15 kvadratmeter per bostadslägenhet). För anpassningsåtgärder ersätts en andel av kostnaden men högst 200 000 kronor per byggnadsprojekt.

Vem bygger trygghetsboenden?

Till skillnad från särskilda boenden som främst byggs av kommunen kan trygghetsboenden byggas av många olika aktörer:

- Kommunala allmännyttan som sedan är hyresvärdar.
- Privata bostadsbolag, såväl större välkända fastighetsbolag som enskilda verksamheter specialiserade på trygghetsboende. Upplåtelseformen kan vara både bostadsrätt och hyresrätt.
- Stiftelser och kooperativ som bildats av privatpersoner som vill gå ihop och bygga ett gemensamt boende. Upplåtelseformen kan vara både bostadsrätt och hyresrätt.

Hur kompletterar trygghetsboenden bostadsmarknaden?

Trygghetsboenden fyller funktionen att de överbygger glappet mellan vanligt boende och det särskilda boendet. Effekter av trygghetsboenden, som komplement på bostadsmarknaden, är att behovet av särskilt boende skjuts upp eller undviks helt. Studier visar att sannolikheten för att flytta till särskilt boende är mer än dubbelt så hög för äldre som bor helt i eget boende än för de som bor i trygghetsboende eller seniorboende.

Många äldre upplever att den egna bostaden inte längre är funktionsduglig rent fysiskt, med till exempel begränsande trappor. Man kan även känna sig ensam, otrygg eller bara i behov av närmare grannar och nya vänner. Ofta uppfyller dessa äldre inte behoven för att få plats på ett biståndsbedömt särskilt boende där vården står i fokus. Här uppkommer behovet av trygghetsboende.

Positiva effekter för den kommunala organisationen

I Eslövs kommun har trygghetsboende identifierats som ett bra komplement till andra boendeformer för äldre. Ekonomiskt sett är satsningen positiv både på kort och lång sikt. I det kortare löpande driftsperspektivet finns vinster att göra då vård och omsorgen genom till exempel hemtjänst, hemsjukvård och träffpunktsverksamhet kan samordnas i till exempel seniorbostäder eller trygghetsbostäder. Detta ska jämföras med stor spridning av enskilda bostäder inom tätorter och på landsbygden.

En plats på särskilt boende kostar cirka 500 000 kr per år för kommunen. I ett mer långsiktigt perspektiv kan trygghetsbostäder ge effekten att fler äldre kan bo kvar i ett ordinärt boende. Idag gör den generella bristen på

hyreslägenheter att många äldre bor kvar, i en icke-funktionsanpassad bostad, så länge att särskilda boendet till slut blir enda alternativet.

Uti från perspektivet att andelen äldre i framtiden beräknas öka markant i förhållande till befolkning i arbetsför ålder behöver kommunen hitta lösningar för att möta volymökningen. Kommunen ser inrättandet av trygghetsboenden som en investering i den egna organisationen för att möta framtida demografiska utmaningar.

Eslöv kommun ser positivt på tillskapande av trygghetsboenden inom alla olika ägandetyper och delar av kommunen.

Förutsättningar för trygghetsboende i Eslövs kommun

Eslövs kommun väljer att **utöver det statliga investeringsstödet för byggnation även** erbjuda kommunalt stöd för driften av trygghetsboendens gemensamhetslokal och trygghetsvård.

- Ett trygghetsboende ska ha en åldersgräns på minst 70 år där minst en i hushållet uppnått åldersgränsen vid inflyttning.
- Trygghetsboendet är inte en biståndsbedömd insats. För den som har behov av service eller hjälp i hemmet görs ansökan om biståndsbedömd hemtjänst och ordinerad hemsjukvård.
- Respektive hyresvärd ansvarar för bostadskö, tilldelning av lägenheter samt uthyrning av trygghetsboendet. *(Eslövs kommun ser gärna att fastighetsägaren är ansluten till en gemensam bostadskö typ "Boplats syd").*
- Boendet ska ha en hög tillgänglighet så att man kan bo kvar även om behov av fysiska hjälpmedel uppkommer. Vid varje provningstillfälle kommer hög tillgänglighet att provas mot gällande **norm krav**
- Trygghetsboendet ska bemannas minst 2 timmar alla dagar i veckan av en trygghetsvård. Antal timmar som trygghetsvärden tjänstgör i boendet ska motsvara ersättningen kommunen utbetalar för den samma.
- Vårdens uppgift är att skapa kontakt med de boende samt att erbjuda möjlighet till gemensamma måltider och aktiviteter.
- Trygghetsvärden ska utformas så att den boende ges möjlighet till inflytande och ska inte ersätta den boendes eget ansvar. Trygghetsvärden ska motverka isolering och ensamhet, bidra till värdefulla sociala kontakter, fysiska aktiviteter samt gemensamma måltider och aktiviteter. Trygghetsvärden ska samverka med frivilliga organisationer. Antal timmar som trygghetsvärden tjänstgör i boendet ska motsvara ersättningen kommunen utbetalar för den samma. Respektive hyresvärd ansvarar för bemanning av

trygghetsvärd. Tjänsten kan köpas av Eslövs kommun, annan utförare eller arrangeras i egen regi.

- I trygghetsboendet ska det finnas tillgång till lokal för gemensamma aktiviteter. Tillagningskök är inte ett krav **med men** möjligheten ska finnas för gemensamma måltider. Gemensamhetsytans storlek beror på antalet lägenheter och ska vara minst 2 kvm per lägenhet, dock minst ca: 20 kvm.
- Ersättning kan lämnas för gemensamhetslokal och trygghetsvärd. Under 2019 är ersättningen 2 500 kr per lägenhet och år för gemensamhetslokal och 7 500 kr för trygghetsvärd.
- Ersättning kan lämnas för gemensamhetslokal och trygghetsvärd i kombination med varandra. Man kan ej söka enbart den ena ersättningen. Under 2021 är ersättningen 10 040 kr per lägenhet fördelat på 2 510 kr avseende gemensamhetslokal och 7 530 kr avseende trygghetsvärd.
- Vård och omsorgsnämnden bereder i varje enskilt ärende efter ett remissförfarande med Kommunledningskontor och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning.
- Kommunstyrelsen äger rätt att avgöra om behovet av boendeformen är mättat, vilket inte påverkar redan fattade beslut. Ersättningen betalas ut årsvis efter avstämning i förskott. De första 12 månaderna betalas ersättningen ut som om boendet har fullt antal hyresgäster. Därefter betalas den ut efter verkligt antal hyresgäster. Ersättningen förlängs fortlöpande och justeras årligen i enlighet med konsumentprisindex (KPI). Nivån på ersättningen kan komma att justeras av nämnden med hänsyn till allmänna kostnadsförändringar.
- Avsikten är att bidrag utgår så länge villkoren för trygghetsboende uppfylls.
- Respektive hyresvärd ansvarar för bemanning av trygghetsvärd. Tjänsten kan köpas av Eslövs kommun, annan utförare eller i egen regi.
- Trygghetsboendet bör placeras centralt i en ort med närhet till olika typer av service. Exempel på närliggande service är allmänna kommunikationer, dagligvaruhandel, apotek och distriktssköterska. Förutom service bör närområdet även erbjuda tillgång till grönområden för rekreation och avkoppling.
- Ansökningsförfarande angående det kommunala stödet samt bygglov, blanketter och kontaktpersoner går att finna samt laddas ner på Eslövs kommuns hemsida under Bygga, bo och miljö.
- Trygghetsboendet ska bestå av någon av boendeformerna: hyresrätt, bostadsrätt eller kooperativ hyresrätt.

Revidering av riktlinjer för trygghetsboende.

Bakgrund

Kommunstyrelsen antog 2019-03-12 ”Riktlinjer för trygghetsboende”. Riktlinjerna ska ses över för revidering senast mars 2021 och som kontaktperson anges Vård och Omsorgs förvaltningschef.

Det är nu två år sedan riktlinjerna antogs. Ett fastighetsbolag, EBO, har ansökt om den kommunala subventioneringen och har beviljats denna. Ett annat fastighetsbolag var i december 2019 i kontakt med arbetsgruppen angående eventuell ansökan om kommunal subventionering. Denne har dock ej återkommit i frågan.

En arbetsgrupp med tjänstepersoner från Vård och Omsorg, Miljö och samhällsbyggnad samt Kommunledningskontoret har bildats. De övergripande riktlinjerna för trygghetsboende bröts ner i ett arbetsmaterial benämnt ”Rutiner och kriterier, trygghetsboende”. Det fastighetsbolag som önskar ansöka om kommunal subventionering påbörjar processen genom att ha ett inledande möte med arbetsgruppen.

Process

Tjänstepersoner från tre av kommunens förvaltningar (Vård och Omsorg, Miljö och samhällsbyggnad samt Kommunledningskontoret) har samrått vad gäller detta förslag på revideringar.

Förslag på revideringar – se även separat dokument

I separat dokument finns röda och gröna markeringar av texten. Text som föreslås försvinna markeras med rött och text som föreslås ersätta eller läggas till markeras med grönt.

En stor del av den text som motiverade införandet av subvention till trygghetsboende föreslås tas bort. Kvar blir text som beskriver vad trygghetsboende är och innebär.

Här nedan kommer övriga kommentarer till föreslagna revideringar:

På sidan 1 står:

- Riktlinjer för Trygghetsboende är antagna av kommunstyrelsen den 2019-03-12 att gälla till 2044. De riktar sig till Vård och Omsorg. Ses över för revidering senast mars 2021. Kontaktperson: Förvaltningschefen på Vård och Omsorg.

Föreslås att detta revideras till:

- Riktlinjer för Trygghetsboende är antagna av kommunstyrelsen den 2019-03-12 att gälla till 2044. De riktar sig till Vård och Omsorg. **Revideras vid behov.** Kontaktperson: Förvaltningschefen på Vård och Omsorg.

På sidan 7 står:

- Boendet ska ha en hög tillgänglighet så att man kan bo kvar även om behov av fysiska hjälpmedel uppkommer. Vid varje provningstillfälle kommer hög tillgänglighet att provas mot gällande norm.

Föreslår att detta revideras till:

- Boendet ska ha en hög tillgänglighet så att man kan bo kvar även om behov av fysiska hjälpmedel uppkommer. Vid varje provningstillfälle kommer hög tillgänglighet att provas mot gällande **krav**.

Motivering: Denna formulering har varit föremål för många diskussioner i arbetsgruppen. Det finns en del mindre anpassningar som ej anges i gällande BBR men som är önskvärda i ett trygghetsboende. Kommunen får möjlighet

att framföra dessa önskemål vid det möte med fastighetsägare som inleder ansökningsprocessen.

På sidan 7 står:

- Trygghetsboendet ska bemannas minst 2 timmar alla dagar i veckan av en trygghetsvärd. Antal timmar som trygghetsvärden tjänstgör i boendet ska motsvara ersättningen kommunen utbetalat för den samma.
- Vårdens uppgift är att skapa kontakt med de boende samt att erbjuda möjlighet till gemensamma måltider och aktiviteter.

Längre ner på sidan står också:

- Respektive hyresvärd ansvarar för bemanning av trygghetsvärd. Tjänsten kan köpas av Eslövs kommun, annan utförare eller i egen regi.

Föreslår att detta revideras till:

- ***Trygghetsvärden ska utformas så att den boende ges möjlighet till inflytande och ska inte ersätta den boendes eget ansvar. Trygghetsvärden ska motverka isolering och ensamhet, bidra till värdefulla sociala kontakter, fysiska aktiviteter samt gemensamma måltider och aktiviteter. Trygghetsvärden ska samverka med frivilliga organisationer. Antal timmar som trygghetsvärden tjänstgör i boendet ska motsvara ersättningen kommunen utbetalat för den samma. Respektive hyresvärd ansvarar för bemanning av trygghetsvärd. Tjänsten kan köpas av Eslövs kommun, annan utförare eller arrangeras i egen regi.***

Motivering: Formuleringen ”Trygghetsboendet ska bemannas minst 2 timmar alla dagar i veckan av en trygghetsvärd” har lett till olika frågeställningar. Föreslagen revidering beskriver tydligt dels det som trygghetsvärden ska uppnå, dels att storleken på den kommunala subventioneringen påverkar det antal timmar trygghetsvärden ska tjänstgöra.

På sidan 8 står:

- Ersättning kan lämnas för gemensamhetslokal och trygghetsvård. Under 2019 är ersättningen 2 500 kr per lägenhet och år för gemensamhetslokal och 7 500 kr för trygghetsvård.

Föreslår att detta revideras till:

- ***Ersättning kan lämnas för gemensamhetslokal och trygghetsvård i kombination med varandra. Man kan ej söka enbart den ena ersättningen. Under 2021 är ersättningen 10 040 kr per lägenhet fördelat på 2 510 kr avseende gemensamhetslokal och 7 530 kr avseende trygghetsvård.***

Motivering: Föreslår revidering av denna punkt för att tydliggöra att kommunal subventionering till ett trygghetsboende förutsätter att både trygghetsvård och gemensamhetslokal är på plats.

**Yttrande över samråd om riktlinjer för
bostadsförsörjning i Höörs kommun**

9

KS.2021.0264

2021-05-11

My Eriksson Cherry

+4641362656

My.Eriksson2@eslov.se

Kommunstyrelsen

Förslag till beslut; Höörs kommun riktlinjer bostadsförsörjning

Ärendebeskrivning

Höörs kommun har tagit fram förslag till nya riktlinjer för bostadsförsörjning och i enlighet med lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) har de skickat dem på samråd.

Samrådstiden är 7-28 maj 2021. Eslövs kommun kommer inte besluta om yttrande förrän vid Kommunstyrelsens sammanträde 1 juni 2021. Höörs kommun har blivit informerad om detta och har gått med på att vi skickar in yttrandet sent.

Beslutsunderlag

Rapport Bostadsanalys Höörs kommun 2021

Riktlinjer för bostadsförsörjning i Höör kommun 2021-2024 med utblick mot 2035

Missiv; samråd bostadsförsörjning Höörs kommun Samråd tid 7-28 maj.

Beredning

Kommunledningskontoret har granskat samrådshandlingen och har inga specifika synpunkter på samrådshandlingen.

Som grannkommuner har Höörs kommun och Eslövs kommun en nära sammankopplad bostadsmarknad så väl som arbetsmarknad, där både stora flytt- och pendlingströmmar går åt båda hållen. Höörs kommuns riktlinjer är omfattande och ger en tydlig målsättning och inriktning för bostadsförsörjning och bostadsplanering i kommunen. Riktlinjerna är fördelade på tre teman, med tillhörande mål och insatser för att nå målen. Kommunen har som målsättning att öka attraktiviteten och tillväxten genom att stärka befolkningstillväxten genom bostadsbyggnation, bygga varierade bostadstyper, utveckla byar och landsbygd samt öka markreserven. Kommunen ämnar tillgodose bostadsförsörjning för äldre genom fler boendalternativ för äldre och tillräckligt antal platser på särskilt boende i kommunal regi. Vidare har kommunen som målsättning att säkra bostadsförsörjningen för

särskilda grupper samt de som har svårt att hävda sig på ordinarie bostadsmarknaden genom integrerade bostäder och rimliga bostäder vid låga inkomster.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslås besluta att Eslövs kommun ställer sig positivt till Höörs kommuns samrådsförslag till riktlinjer för bostadsförsörjning.

Beslutet skickas till

Höörs kommun

Kommunledningskontoret

Eva Hallberg
Förvaltningschef

Lars Persson
Avdelningschef tf

Bostadsutveckling i Höörs kommun

Analys 2021

Underlag till riktlinjer för bostadsförsörjning

Styrgrupp

Camilla Lindhe, kommundirektör

Jeanette Norrman, VD HFAB

Rolf Carlsson, Samhällsbyggnadschef

Ewa Näslund, Socialchef

Catharina Pålsson, Sektorschef Kultur, arbete och
folkhälsa/Rektor Vuxenutbildning

Arbetsgrupp

Arbetsgruppen har bestått av samhällsplanerarna
Julia Göransson och Anton Klacka samt strategisk
planeringschef Karin Kallioniemi.

Nyckelpersoner från sektorn för kultur, arbete och
folkhälsa, social sektor, samhällsbyggnadssektor
samt Höörs fastighets AB har bidragit med uppgif-
ter.

Innehåll

1	Inledning	4
	Bostadsförsörjning i Höörs kommun	
	Nationella mål	
	Det öppna Skåne	
	Regionplan för Skåne	
	Höörs kommun i regionen	
2	Befolkning	8
	Befolkningsutveckling över tid	
	Pendling	
	In- och utflyttning	
	Befolkningens sammansättning	
	Ger nya bostäder fler invånare?	
	Befolkningsscenarier	
3	Bostäder och bostadsbehov	14
	Befintliga bostäder	
	Medborgarundersökningen	
	Bostadsbehov	
	Hemlöshet	
4	Kommundelar	20
	Översikt	
	Höörs tätort med omnejd	
	Tjörnarps tätort med omnejd	
	Norra rörums tätort med omnejd	
	Snogeröds tätort med omnejd (Södra Ringsjöorten)	
	Sjunnerup-Frostavallen	
	Munkarp-Hänninge-Hallaröd-Nyrup	
5	Så vill vi bo!	30
	Om enkäterna	
	Analys nyproduktion (Kvarnbäck)	
	Analys livsmiljöer i Höörs kommun	
6	Marknadsförutsättningar	34
	Bostadsmarknaden i regionen	
	Förutsättningar för nyproduktion	
	Bostadsmarknaden i Höör	
	Hushållens inkomster	
7	Planberedskap och kommunal mark.	40
	Målår 2035	
	Bostadsutbyggnad 2021-2035	
	Kommunens markinnehav	
	Kommunens tomtförsäljning	
8	Slutsatser	46

1 Inledning

Tillgången till attraktiva bostäder är en central fråga för utvecklingen av kommuner och regioner. Attraktiva bostäder och bostadsmiljöer är en viktig faktor när det gäller att locka människor att bosätta sig i kommunen och på så vis trygga försörjningsbasen. När företag rekryterar arbetskraft är tillgången till attraktiva bostäder en viktig pusselbit för att de ska kunna knyta rätt kompetens till sig. Attraktiva bostäder är därför en strategisk utvecklingsfråga som påverkar hela regioner.

Den enskilda människan har huvudansvaret för att ordna ett lämpligt boende åt sig. Kommunen har ansvar för att planera för bostadsförsörjningen. Syftet med kommunens planering är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Kommunen planerar, förbereder och genomför åtgärder för bostadsförsörjningen. Som underlag för planeringen behövs en analys av förutsättningarna. Detta dokument presenterar Höörs kommuns analyser för bostadsförsörjningen 2021.

Bostadsförsörjning i Höörs kommun

Riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Kommunen ska ta hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program. Kommunens mål och insatser ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar.

Höörs kommun antog riktlinjer för bostadsförsörjningen 2015. Sedan dess har mycket hänt, både på bostadsmarknaden och i kommunens arbete med bostadsförsörjningen. Kommunen har bland annat en ny översiktsplan antagen 2018. Detta dokument presenterar Höörs kommuns analyser för bostadsförsörjningen 2021 och innehåller nya slutsatser. Analysen bildar underlag för nya riktlinjer för bostadsförsörjningen (separat dokument).

Nationella mål

Bostadspolitik

Det övergripande nationella målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

För delområdet bostadsmarknad är målet även långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Integrationspolitik

Det nationella målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Detta tillsammans med bosättningslagen innebär ett ansvar på kommunal nivå för integration och bosättning av nyanlända flyktingar. De behov som kan uppstå genom bosättningsansvaret behöver bedömas och beaktas jämsides med bedömningen av hur behov och efterfrågan kan förväntas utvecklas till följd av andra demografiska förändringar i kommunen.

Kommunens ansvar för bostadsförsörjningen

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning ska minst innehålla följande uppgifter:

1. kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet,
2. kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål, och
3. hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Mål och insatser ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar.

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, 2 §.

Funktionshinderspolitik

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. Av de elva övergripande målen är det följande tre som har tydligast samband med bostadsförsörjningen:

- delaktighet och inflytande i samhället
- ekonomiska och sociala förutsättningar
- barn och ungas uppväxtvillkor

Agenda 2030

Genom Agenda 2030 har världens länder åtagit sig att fram till år 2030 utrota fattigdom och hunger överallt, att bekämpa ojämlikheter inom och mellan länder, att bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen, att skydda de mänskliga rättigheterna och främja jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt, samt att säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

Av de 17 globala målen är det framförallt mål 11, Hållbara städer och samhällen, som har bäring på bostadsförsörjningen. Mål 11 är att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. I synnerhet det första delmålet, delmål 11.1 Säkra bostäder till överkomlig kostnad är relevant. Det innebär att senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.

Jämställdhet

Det övergripande nationella målet för jämställdhetspolitiken innebär att kvinnor och män är lika värda och har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Det har kanske ingen konkret bäring på just bostadsförsörjningen, men för samhällsplanering i stort kan strävan mot ökad jämställdhet innebära att ställa frågor som: Hur arbetar vi? Vem är det vi bygger för och på vilket sätt gör vi det? Får besluten och planerna olika konsekvenser för kvinnor och män, flickor och pojkar? Vem är det som planerar och vem bygger? Vems kunskap är det som har legitimitet och vad resulterar de tagna besluten i?

Genom att ställa sådana frågor kan skillnader mellan hur planeringen gynnar män respektive kvinnor ibland synliggöras och det kan leda till nya lösningar som ger ett bättre utfall ur ett jämställdhetsperspektiv. För att underlätta jämställdhetsanalyser rekommenderar Boverket och länsstyrelsen att statistiska underlag redovisas med könsuppdelning.

Folkhälsa

Det nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Boende och närmiljö är ett av åtta områden inom folkhälsopolitiken. Att ha tillgång till en god bostad i ett område som ger samhälleliga förutsättningar för social gemenskap bidrar till trygghet, tillit och en god och jämlik hälsa. Åtgärder för en jämlik hälsa bör inriktas på att bryta boendesegregationen men också på ett hållbart byggande, som motverkar exponering för skadliga miljöfaktorer. Med jämlik hälsa-perspektiv inom samhällsplanering kan förändringar åstadkommas som påverkar människors levnadsvillkor och minskar ojämlikhet i hälsa. Viktiga komponenter för en jämlik hälsa är att skapa bostadsområden som är socialt hållbara och boendemiljöer som präglas av goda miljöfaktorer.

Barnrätt

Den 1 januari 2020 trädde lagen (2018:1197) om FN:s konvention om barnets rättigheter i kraft. En inkorporering av barnkonventionen i svensk lag synliggör barnets rättigheter och skapar en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet. Lagen ska till exempel beaktas när ett ärende enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag handläggs och när beslut i sådana ärenden fattas.

Barnkonventionen manar oss att lyssna på barn och unga vilka utgör en femtedel av befolkningen samtidigt som de saknar rösträtt och forum där de kan framföra sina åsikter. Enligt artikel 12 i FN:s konvention om barnets rättigheter har varje barn rätt till delaktighet och inflytande i alla frågor som rör barnet. Genom att ratificera barnkonventionen har Sverige förbundit sig att följa den.

Figur 1. Hållbara städer och samhällen är delmål 11 i Agenda 2030

Det öppna Skåne

Region Skåne har det regionala utvecklingsansvaret och har antagit utvecklingsstrategin Det öppna Skåne 2030 (juni 2020). Målbilden är att Skåne år 2030 är öppet. Öppet i sinnet, öppet för alla och med ett varierat landskap. Skåne välkomnar nya människor och nya influenser. Skåne är porten till Sverige och ut i världen.

Den regionala utvecklingsstrategin innehåller sex visionsmål:

- Skåne ska erbjuda framtidstro och livskvalitet
- Skåne ska bli en stark hållbar tillväxtmotor
- Skåne ska stärka mångfalden av goda livsmiljöer
- Skåne ska ha en god miljö och en hållbar resursanvändning
- Skåne ska utveckla framtidens välfärd
- Skåne ska vara globalt attraktivt

Mångfald av goda livsmiljöer

Flera av visionsmålen har beröringspunkter med bostadsförsörjning, men det tydligaste sambandet finns till visionsmålet om att stärka mångfalden av goda livsmiljöer. Det handlar om attraktiva livsmiljöer såväl i stads- och tätortsmiljöer som på landsbygden där tillgången på service, vatten, natur-, kultur- och rekreationsmiljöer är centrala, liksom attraktiva boendemiljöer, goda kommunikationer samt ett rikt kultur- och föreningsliv.

Det öppna Skåne 2030

Skånes utvecklingsstrategi

Figur 2. Det öppna Skåne 2030 är Skånes utvecklingsstrategi.

Centrala strategier med koppling till bostadsförsörjning är:

- **Dra nytta av Skånes flerkärniga Ortsstruktur.** Om att mångfalden av orter ska stärkas för att skapa attraktiva livsmiljöer och konkurrenskraft i hela Skåne. Om att en livskraftig landsbygd är en förutsättning för att man ska kunna bo, verka och leva i hela Skåne.
- **Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne.** Om att en väl utbyggd transportinfrastruktur av hög kvalitet är nödvändig för att binda samman och utveckla regionen.
- **Samverka för en utvecklad bostadsmarknad.** Om att det behövs ett brett utbud och ett tillräckligt stort bostadsbyggande.

Regionplan för Skåne

Region Skåne håller under våren 2021 samråd om Regionplan för Skåne 2022-2040. Det är Skånes första regionplan. Planförslaget bygger vidare på strategierna från Det öppna Skåne och det tidigare dokumentet Strategier för det flerkärniga Skåne (2013). De planeringsstrategier som har starkast koppling till bostadsförsörjningen är:

- Utveckla flerkärnigheten och stärka samspelet mellan stad och land
- Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne
- Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation

Planförslaget innehåller även en tematisk fördjupning om bebyggelseutveckling. Under det temat finns en särskild rubrik om bostadsförsörjning. Innehållet återges nedan.

Bostadsförsörjning

En väl fungerande bostadsmarknad är en grundläggande förutsättning för såväl den enskildes möjligheter i livet som för samhällets utveckling i stort. Den skånska bostadsmarknaden ska erbjuda en mångfald av boendeformer i varierande storlek och läge samt med olika upplåtelseformer och prislägen så att människor kan bo och leva över hela Skåne. Nyproduktion av bostäder är viktigt men utgör samtidigt en liten del av det totala beståndet. Nästan alla bostadsbyten sker inom det befintliga beståndet. Rörligheten inom beståndet är därför avgörande för människors tillgång till bostäder. Tillgången till bostäder är en förutsättning för regional utveckling i Skåne.

Planeringsprinciper:

- Säkerställ att det finns bostäder som motsvarar behovet i Skåne. För detta behövs dels en bostadsproduktion som motsvarar efterfrågan och dels att bostadsbeståndet nyttjas mer effektivt.

- Utveckla regional samverkan och samsyn. Region Skåne ska fortsätta att utveckla kunskap, förståelse och samsyn om den skånska bostadsmarknaden. Ökad samverkan med de skånska kommunerna och andra aktörer på bostadsmarknaden leder till gemensam förståelse av den regionala bostadsmarknaden och dess funktioner. Framför allt behövs mer kunskap om obalansen på bostadsmarknaden för att glappet mellan bostadsbehov och efterfrågan på bostäder ska minska.

Höörs kommun i regionen

Höörs kommun tar hänsyn till den regionala utvecklingsstrategin genom att i översiktsplanen formulera en egen utvecklingsstrategi som sätter kommunens utveckling i ett regionalt perspektiv. Inriktningen är:

- Bostäder för alla
- Höör som kärna i det flerkärniga Skåne
- Utbyggnad i lägen med god kollektivtrafik

Inriktningen konkretiseras i fyra teman som även de knyter an till Det öppna Skåne:

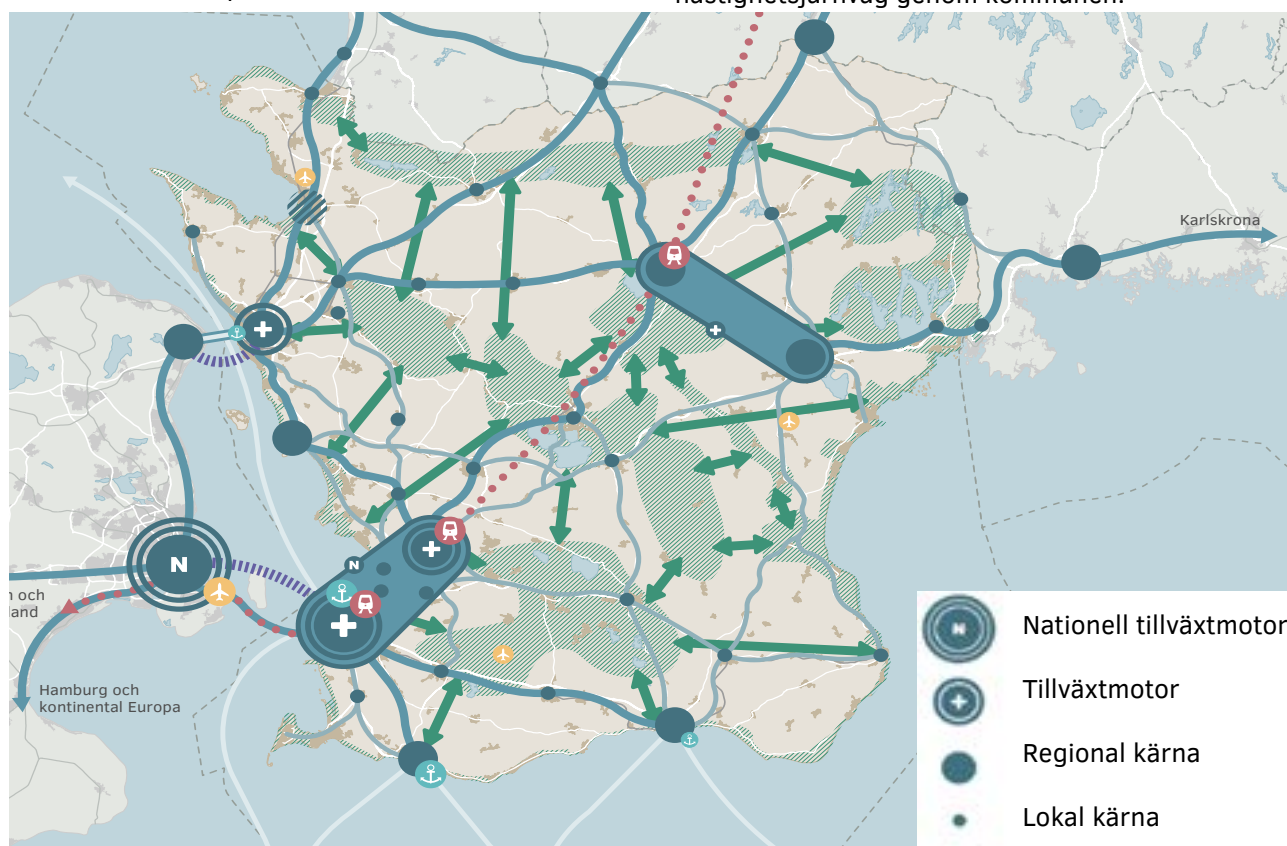
- Småstad i storstadsregion
- Byar i utveckling
- Tillgänglig natur med höga kvaliteter
- Hållbara transporter

Regionen har uppdaterat utvecklingsstrategin efter att Höörs kommun antog sin översiktsplan, men förändringarna är inte stora och påverkar inte Höörs kommuns roll i regionen.

Höörs kommun erbjuder attraktiva bostadsmiljöer. De goda kommunikationerna och närheten till naturen är starka argument för att bo i Höörs kommun. Naturen lockar storstadsbor från Malmö och Köpenhamn att flytta till kommunen, men också inflyttare från andra delar av landet väljer Höör när de får jobb i Skåne, eftersom de värdesätter att naturen finns runt knuten. Höörs kommun bidrar alltså till regionens bostadsförsörjning och till mångfalden av goda livsmiljöer. För att den positiva utvecklingen ska fortsätta är det avgörande att kollektivtrafiken successivt förbättras. Det gäller både järnvägstrafik, regionala busstråk och lokala busslinjer. Satsningar på cykelvägar är också avgörande för att potentialen i livsmiljöerna ska komma till sin rätt.

Höörs kommun anser att de lokala kärnornas bidrag till regionens utveckling behöver bli tydligare i regionplanen. De lokala kärnorna behöver färga även Region Skånes satsningar på kollektivtrafik och infrastruktur. Då kan Skåne få ännu mer utväxling av sin flerkärnighet.

Osäkerheter kring stora infrastrukturprojekt hämmar kommunens utveckling. Det gäller framförallt den omledning av väg 23 som planerats sedan lång tid, men även de nu aktuella planerna på en höghastighetsjärnväg genom kommunen.

Figur 3. Strukturkarta, Regionplan för Skåne 2022-2040, samrådsförslag december 2020.

2 Befolkning

Höörs kommun har drygt 16 800 invånare våren 2021. Kommunens läge mitt i det flerkärniga Skåne återspeglas både i pendlingsmönster och flyttmönster. En stor del av kommunens invånare pendlar till arbete i tillväxtmotorerna Malmö och Lund, eller till grannkommunerna Eslöv, Hörby och Hässleholm. Även gymnasieeleverna pendlar och Höörs kommun som bostadsmiljö är därför i hög grad beroende av goda kommunikationer med kollektivtrafik. Södra stambanan med stationer i Höör och Tjörnarp är avgörande för kommunens utveckling. Busstrafik försörjer övriga orter med kommunikationer.

Befolkningsutveckling över tid

Befolkningen i Höörs kommun växer stadigt och sedan kommunen bildades 1969 har befolkningen ökat alla år utom 1998. Totalt sett har befolkningen ökat med 90% eller 1,3 procent per år under denna period. Under hela 1970-talet var befolkningsutvecklingen mycket kraftig, vilket kan kopplas till det omfattande småhusbyggandet i kommunen under samma decennium (diagram 1). Under 80-talet varierade tillväxten kraftigt år för år, men var fortsatt stark. Under 1990-talet sjönk tillväxttakten markant, i samband med förändrade villkor för byggandet. Sedan år 2000 har befolkningstillväxten tagit fart igen och ligger på i snitt 145 nya invånare per år. Det motsvarar en procentuell tillväxt på 0,96 % per år, trots att bostadsbyggandet inte hållit jämna steg med befolkningsutvecklingen.

Pendling

Höör ligger mitt i arbetsmarknadsregionen Skåne och har därmed förutsättningar för utbyte med flera kommuner och städer. Rörligheten är stor i Skåne som helhet och även i hela Öresundsregionen där det finns goda möjligheter till att arbetspendla över nationsgränsen till Danmark.

Arbetspendlingen är framförallt riktad mot tillväxtmotorerna Malmö och Lund där en stor del av regionens sysselsättningstillväxt finns, men också till och från grannkommunerna Eslöv, Hörby och Hässleholm. Fler har sin arbetsplats på annan ort än som bor och arbetar i kommunen. Något fler män pendlar ut från kommunen och något fler kvinnor pendlar in (tabell 1 och figur 4).

Höör definieras som en pendlingskommun nära större stad av Sveriges kommuner och landsting

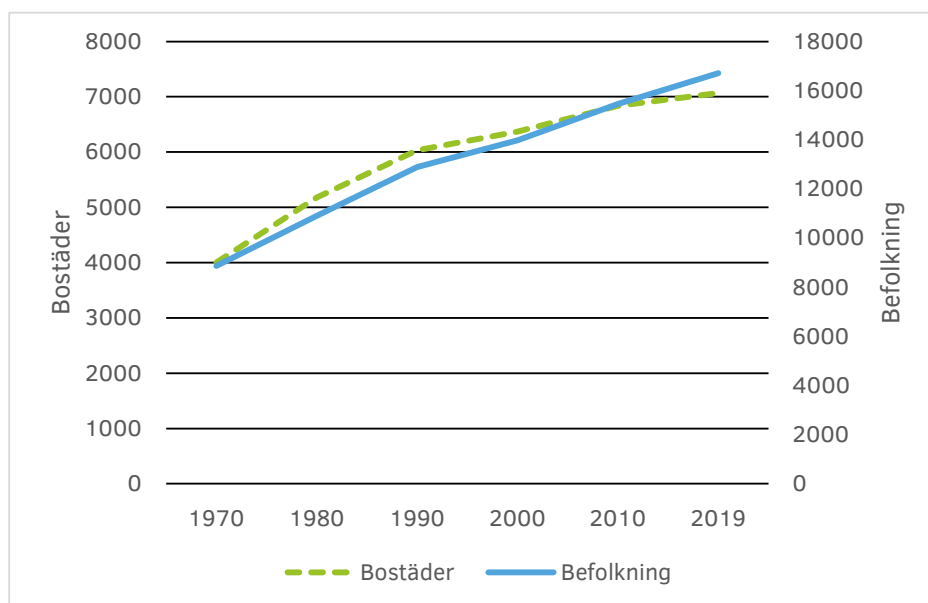
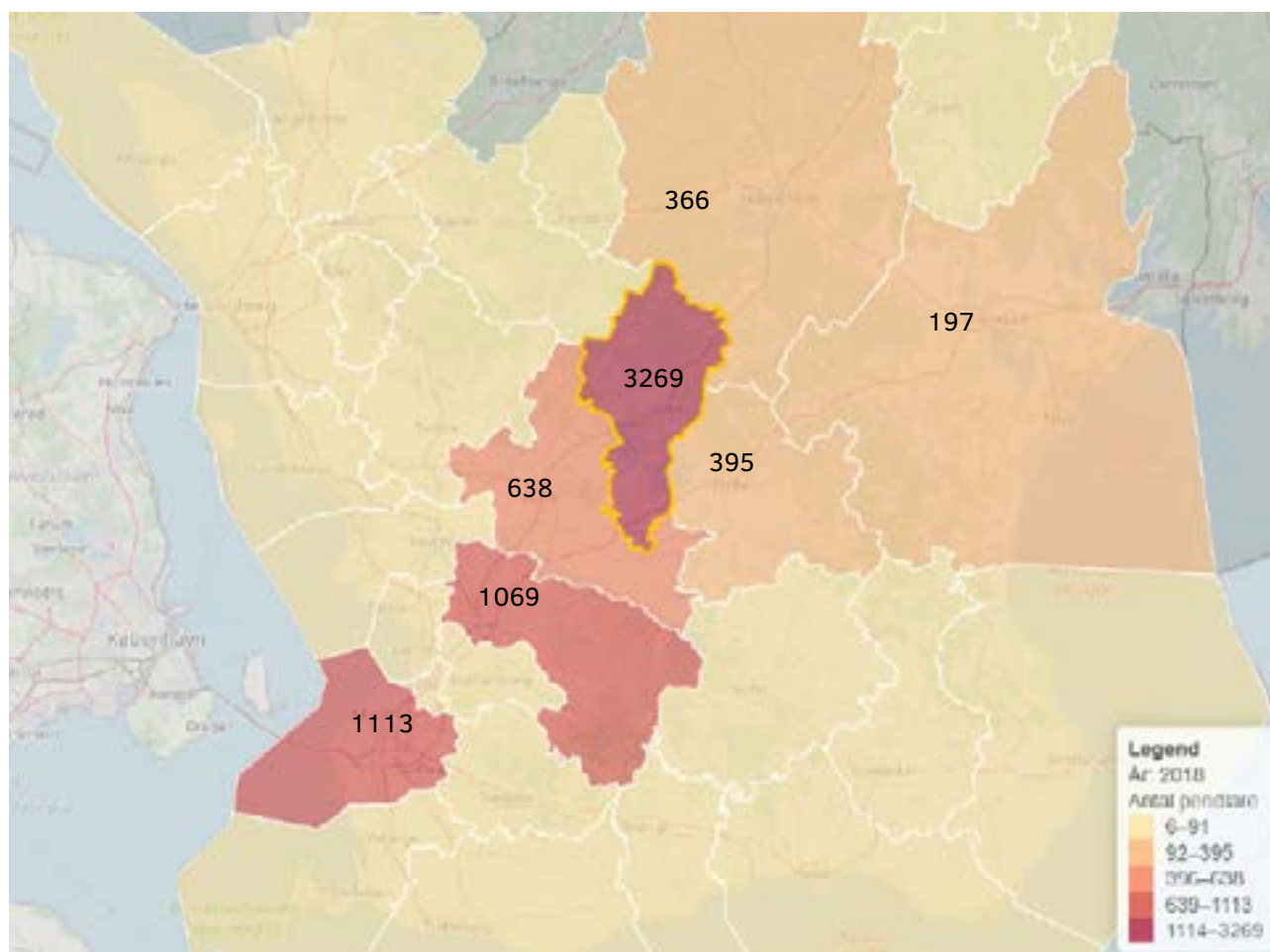

Diagram 1. Befolkningsutveckling och bostadsbyggande över tid.
Källa: SCB

(SKR 2017). Kommunens beroende av att boende i kommunen har tillgång till arbetsmarknad och studier utanför kommunen gör att kommunikationer till och från kommunen är särskilt viktigt också för bostadsmarknaden.

	Inpendlare	Utpendlare	Bor och arbetar i kommunen
Män	847	2585	1572
Kvinnor	1147	2157	1697
Män och kvinnor	1994	4742	3269

Tabell 1. In- och utpendling efter kön. Källa: SCB

Figur 4. Utpendling från Håbo kommun 2018 (https://geodata.skane.se/interaktivakartor/pendling_i_skane/pendling_i_skane.html)

In- och utflyttning

Möjligheten att bo med närhet till natur och småstadens kvaliteter och samtidigt ha sin arbetsplats i Malmö eller Lund gör Höör till en attraktiv boplatz för arbetspendlare. Detta påverkar flyttmönstren till och från kommunen och ger en bakgrund till varför flyttar sker i olika åldersgrupper. Flyttmönstren är typiska för den kommungrupp som Höörs kommun ingår i.

Inflyttning bidrar till en stor del av befolkningstillväxten. Under 2019 flyttade 1093 personer in till Höörs kommun, och 1026 flyttade ut. Det betyder att 6,5 procent av befolkningen är helt nyinflyttade. De höga flyttsiffrorna markerar fortsättningen på en långsiktig trend av ökande in- och utflyttning som pågått de senaste 25 åren. Flyttnettot har under 2000-talet varit i medeltal 127 personer/år. En stor del av flyttarna sker inom länet, cirka 850 av drygt 1000 in- och utflyttare. Antalet flyttar mellan Höör och utlandet är få men bidrar ändå till befolk-

ningsökningen, detta på grund av att fler personer flyttar till Höör från utlandet än tvärtom.

Flyttfrekvensen till och från kommunen är som högst i åldrarna 15-34 år. Flest flyttar ut från kommunen sker i åldersspannet 15-24 år och flest flyttar in sker i åldersspannet 25-34 år. Detta följer ett väletablerat mönster där unga vuxna som lämnar föräldrahemmet söker sig ut från kommunen mot större städer och där något äldre personer söker sig till Höör i samband med familjebildande. Flyttmönstren skiljer sig inte åt mellan könen däremot var det fler män än kvinnor som flyttade till Höörs kommun de år då flyktingmottagandet var stort. Det totala flyttnettot 2019 var +41 invånare. Födeslenettot, det vill säga antalet födda minus antalet döda var 2019 negativt men har i övrigt under 2000-talet varit i medeltal +17 personer/år.

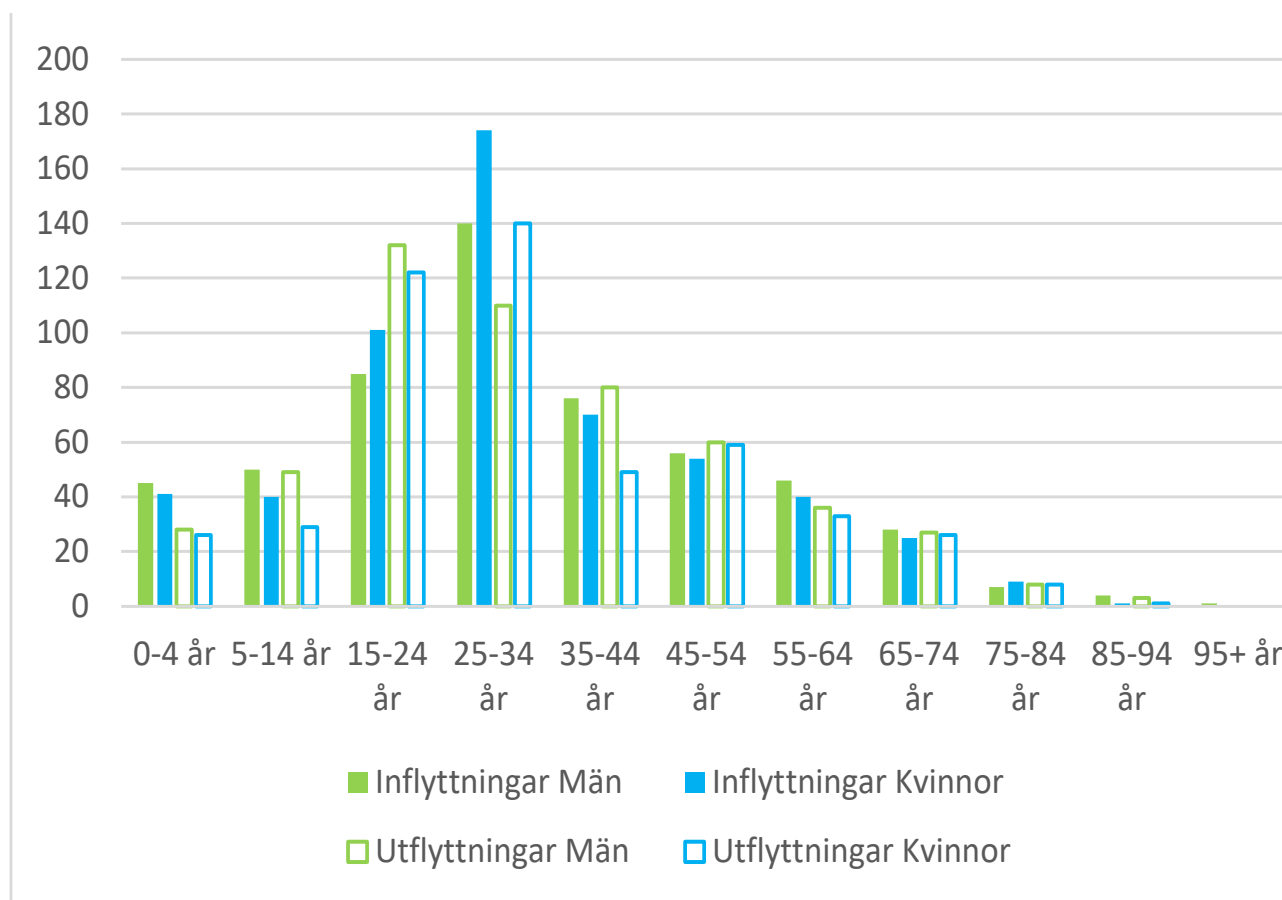

Diagram 2. Flyttningar efter ålder och kön 2019. Källa: SCB

Befolkningens sammansättning

Inflyttningen av barnfamiljer gör att Höörs kommun har en relativt stor andel av befolkningen som är under 16 år. Denna grupp utgör en större andel i Höörs kommun än i Skåne och riket. Åldersgruppen 20-29 år är däremot mindre i kommunen. Andelen av befolkningen som är 65 år eller äldre utgör en stor del av befolkningen i Höörs kommun liksom i resten av landet. Fördelningen mellan män och kvinnor är densamma i Höör som för riket i stort, det vill säga befolkningen består till 49,7 % av kvinnor och 50,3 % av män. Andelen av befolkningen som är född i utlandet är lägre i Höör 12, 1 % i jämförelse med riket där motsvarande andel är 19,8 % (2019).

I Höör är 40,0 % sammanboende (med eller utan barn). 54,9 % ensamstående (med eller utan barn) och 5,1 % tillhör någon annan typ av hushåll. I jämförelse med Sverige i stort har Höörs kommun färre ensamstående och fler sammanboende hushåll. Fler män än kvinnor är ensamstående utan barn och fler kvinnor än män är ensamstående över 64 år.

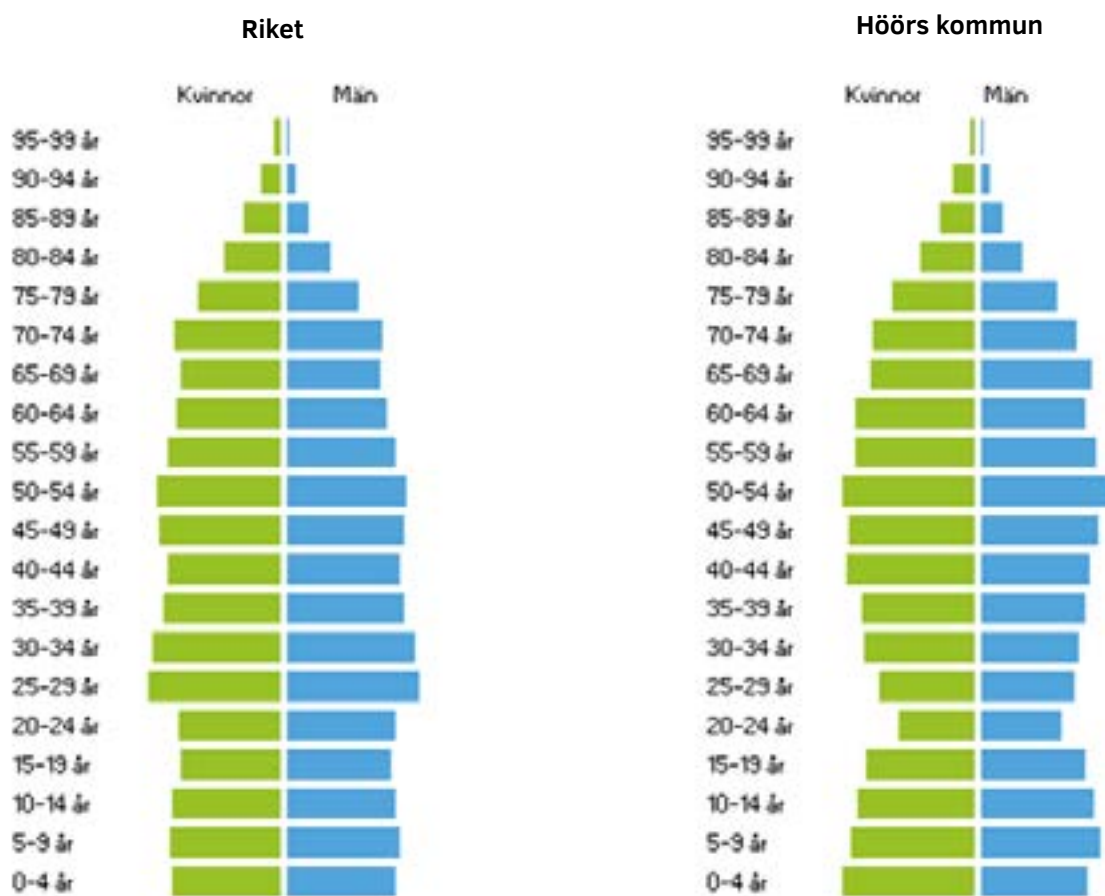

Diagram 4. Befolkningspyramider riket och Höörs kommun 2019. Källa: SCB

Ger nya bostäder fler invånare?

Ja! Sett över längre tid är det tveklöst så att nya bostäder ger plats för fler människor. Ett kontinuerligt tillskott av nya bostäder ger också en rörlighet på bostadsmarknaden som gör det lättare för dem som önskar/behöver ny bostad att hitta en lämplig bostad i Höörs kommun.

Däremot finns det inget tydligt matematiskt samband mellan befolkningstillväxten i Höörs kommun under ett visst år och antalet nybyggda bostäder. Tvärtom har Höörs kommun under åren 2015–2018 haft en stark befolkningstillväxt trots ett modest antal nya bostäder. Under flera år i rad ökade befolkningen med 11 invånare/ny bostad. Under åren 2019–2020 har befolkningstillväxten varit lägre, trots en kraftig ökning av antalet nybyggda villor.

I Höör finns ett stort antal småhus byggda på 60-, 70-, och 80-talet. En trolig förklaring till att befolkningen ökar i Höörs kommun även när det inte byggs är att vi har en generationsväxling i villaområden, som innebär att hushåll på en-två personer ersätts med barnfamiljer.

Generationsväxlingen kan utläsas i sambandet mellan befolkningstillväxt och antal sålda villor där antal sålda villor kan ses som en indikator på rörlighet på bostadsmarknaden vilket i sin tur är en

förutsättning för att generationsväxling ska vara möjligt (diagram 3). Att befolkningstillväxten varit större än bostadsbyggandet hade kunnat resultera i trångboddhet men så tycks inte vara fallet i Höör. Mellan 2012 och 2018 ökade trångboddheten någon men ligger fortfarande på en låg nivå i jämförelse med riket och Skåne.

Vi ser också en permanentbosättning i fritidshus med bra läge nära tätorter och service. Detta är en trend som pågått under lång tid, och som förväntas fortsätta bidra till befolkningstillväxten eftersom det fortfarande finns många fritidshus på attraktiva lägen.

En annan del-förklaring kan vara eftersläpning i slutbevisen för bostäderna, och att bostäderna alltså varit bebodda något år tidigare. Detta förklarar dock inte att tillväxten flera år i rad är så stark i förhållande till antalet nya bostäder.

Befolkningsscenarier

Det otydliga sambandet mellan bostadsbyggande och befolkningstillväxt gör det vanskligt att göra befolkningsprognoser baserat på bostadsbyggandet. Vid jämförelser mellan prognoser och faktiskt utfall kan Höörs kommun konstatera att långtidsprognoserna för befolkningsutvecklingen har stämt

Diagram 3. Antal sålda bostäder i förhållande till befolkningsutvecklingen. Källa: SCB

mycket väl, trots att bostadsbyggandet inte har levt upp till antagandena i prognosen. Det ger anledning att vara beredd på att befolkningsutvecklingen kan ta en oväntad riktning.

För att skapa beredskap för alternativa utfall har Hörs kommun för denna bostadsanalys använt två parallella scenarier för befolkningsutvecklingen fram till 2035. Scenario *låg* utgår från hur bostadsbyggandet har sett ut bakåt i tiden. I scenario *hög* är byggtakten anpassad för att nå upp till kommunens målsättning att växa med 250 invånare/år. Beräkningen visar att det behövs 105 bostäder/år för att nå det målet. Med en fortsatt omvandling av 20 fritidshus till permanentbostäder/år behöver nybyggnad av bostäder ligga i storleksordningen 85 bostäder/år för att detta scenario ska bli verkligt.

Oväntade händelser på bostadsmarknaden eller i omvärlden påverkar träffsäkerheten i scenarierna. Antaganden om covid19-pandemins samhällseffekter finns inte med i beräkningarna.

Scenario *låg* bygger på antaganden om ett flyttnetto på i medeltal +130 personer per år och ett födelsenetto på +7 personer per år. Efter 2030 antas födelsenettot vara negativt. Vidare antas inflyttning efter år 2023 ske i 20 fritidshus/år och 30 nybyggda bostäder/år fram till år 2035.

Scenario *hög* bygger på antaganden om ett flyttnetto på i medeltal +235 personer per år och ett födelsenetto på +24 personer per år. Vidare antas inflyttning efter 2023 ske i 20 fritidshus/år och 85 nybyggda bostäder/år fram till år 2035.

Skillnader mellan scenarierna

De båda scenarierna ger delvis olika effekter i olika åldersgrupper (diagram 5). I scenario *låg* ökar befolkningen från 16 713 invånare till 18 911 under perioden 2019-2035. I medeltal innebär detta 137 per år. I scenario *hög* ökar befolkningen till 20 849 vilket motsvarar +259 invånare per år. Befolkningssökningen i scenario *låg* motsvarar en procentuell ökning på 0,78 procent per år och 13 procent för hela perioden 2019-2035. Scenario *hög* motsvarar en procentuell ökning på 1,39 procent per år och 25 procent för hela perioden. Som jämförelse har kommunen under 2000-talet vuxit med i genomsnitt 0,96 procent per år. Scenario *låg* innebär därmed en lägre befolkningstillväxt än tidigare medan scenariet *hög* innebär en större ökning.

Alla åldersgrupper ökar vid högt byggande. Störst ökning av antal personer sker i åldersgruppen 40 – 64 år men det är i åldersgrupperna 0-6 år och 25-39 år som skillnaden mot ett lågt byggande är som störst. Detta beror på antagandet att det är inflyttningen av barnfamiljer som ökar mest när byggandet ökar. Att åldersgrupperna 40 – 64 år

och 7-18 år förväntas öka mycket fram till år 2035 både för högt och lågt byggande hänger samman med de närmaste årens förväntade stora tillskott av bostäder, vilket är detsamma i båda scenarierna. En förklaring till att även åldersgruppen 65-79 år ökar oavsett byggtakt är antagandet att många äldre väljer att bosätta sig permanent i sitt fritidshus efter pensionering.

Antalet personer i åldersgruppen 80 år och äldre påverkas inte av hur bostadsbyggandet utvecklas eftersom det antas att flyttar över kommungränser är ovanligt. I båda scenarierna förväntas antalet personer över 80 år att öka med ca 480 personer. Detta motsvarar en ökning på 55 procent och är därmed den åldersgrupp vars andel ökar mest under perioden. Detta är också en ålder då större behov av vård och omsorg ofta inträder. Läs mer om kommunens prognos för behov av särskilt boende och anpassning av bostadsbeståndet under rubriken Bostäder för äldre.

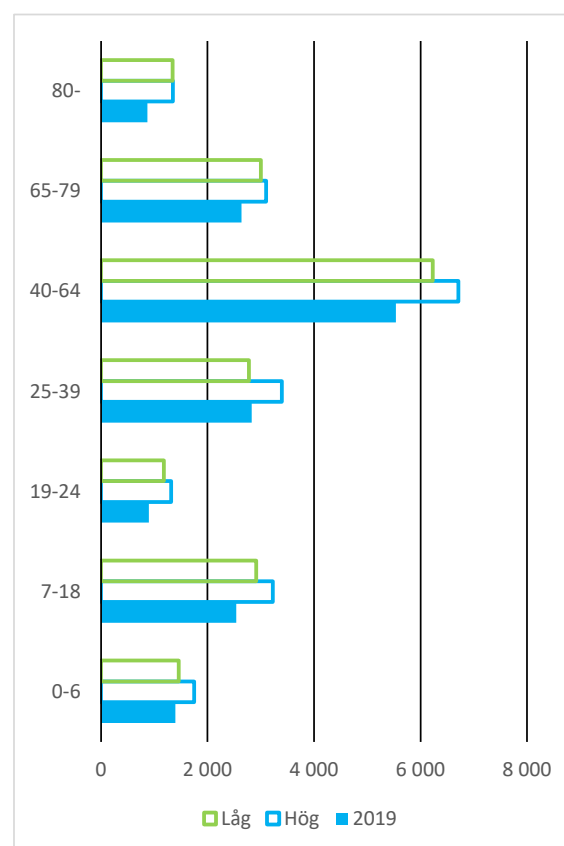

Diagram 5. Befolkningsökning i olika åldersklasser per scenario fram till 2035 i förhållande till befolkning 2019.

3 Bostäder och bostadsbehov

Alla behöver en bostad. Det totala bostadsbehovet handlar om hur många bostäder som skulle behövas för att uppnå befolkningens behov. Behovet kan beräknas utifrån befolkningsutveckling och andra demografiska faktorer. Beräkningen tar inte hänsyn till i vilken utsträckning hushållen har råd att efterfråga bostäder till marknadspriser och hyresnivåer.

Befintliga bostäder

I Höörs kommun finns närmare 7400 bostäder varav 76 % i småhus, 20 % i flerbostadshus och 4 % i specialbostäder (till exempel särskilt boende). Detta gör Höörs kommun till en av de kommuner i Skåne län som har flest villor i förhållande till lägenheter i flerbostadshus (Region Skåne 2019).

Av lägenheter i flerbostadshus är 84 % hyresrätter och 16 % bostadsrätter. De senaste årens byggande av hyresrätter har gjort att andelen hyresrätter i förhållande till bostadsrätter har ökat något, ca en procent, sedan förra bostadsförsörjningsprogrammet togs fram. Antalet bostadsrätter i kommunen är 235 (år 2019), vilket är få i förhållande till storlek på befolkningen.

Upplåtelseformer och hushållstyper

Boende i ägt småhus är klart vanligaste bostadsformen i Höörs kommun för alla ålderskategorier. Därefter kommer boende i hyresrätt. De två boendeformerna speglar varandra på de sätt att i de äldre då färre bor i småhus är det fler som bor i hyreslägenhet. Andelen boende i småhus är något lägre bland unga vuxna och äldre, åt andra hållet är boende i hyreslägenhet vanligare i dessa åldrar. Mönstret är oförändrat sedan förra analysen av hushållens

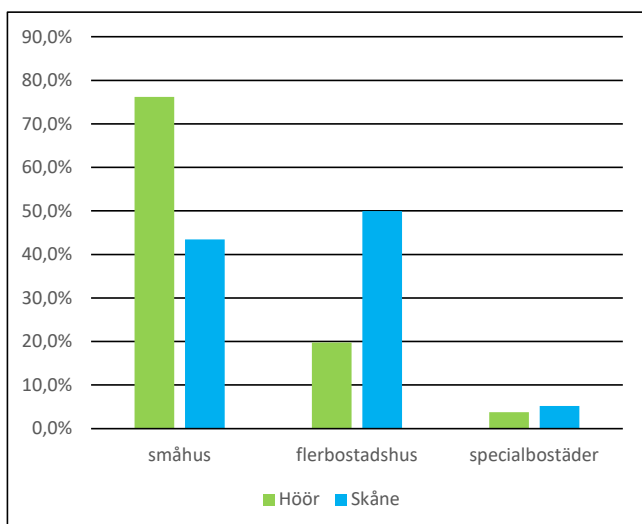

Diagram 6. Andel bostäder efter hustyp Källa: SCB

boende gjordes 2015. En könsskillnad märks bland unga vuxna och äldre över 80 år där fler unga män och äldre kvinnor bor i hyresrätt.

Av kommunens småhus bebos 23 % av ensamboende, 37 % av sammanboende och 40 % av hushåll med barn. I jämförelse med riket och Skåne län har Höörs kommun en högre andel ensamboende som bor i småhus. Detta hänger samman med att en så stor del av bostadsbeståndet består av småhus. Många ensamboende vill bo i småhus, samtidigt är det möjligt att fler hade valt ett annat bostadsalternativ om utbudet av bostäder i kommunen hade varit bredare. Detta gäller framförallt äldre ensamboende.

Den genomsnittliga boytan i Höör är 47 kvm. Kommuner i samma kommungrupp har i genomsnitt 41 kvm/inv. Höörs kommun har alltså en större genomsnittlig boyta än genomsnittet i jämförbara kommuner.

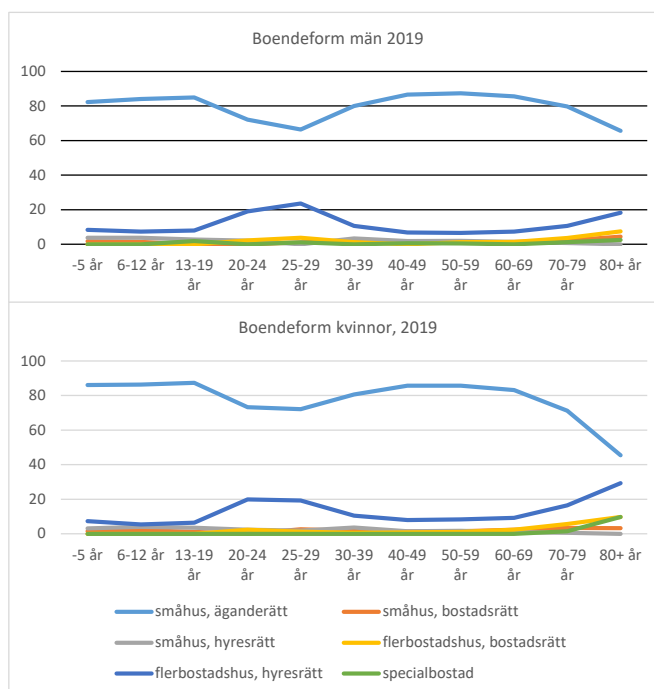

Diagram 7. Boendeform efter ålder och kön. Källa: SCB

Bostadsstorlekar

Sett till det totala bostadsbeståndet har Höörs kommun betydligt färre små bostäder i jämförelse med riket. Detta speglar bostadsbeståndets sammansättning där en stor andel av bostäderna finns i småhus som överlag är större än lägenheter i flerbostadshus.

När bara småhusen i Höörs kommun jämförs mot riket syns att Höörs kommun har relativt sett fler riktigt små hus (41-51 kvm). Detta hänger samman med kommunens historik med många fritidshus som successivt övergår till att vara permanentbostäder. Av lägenheter i flerbostadshus har Höör få lägenheter under mellan 31 och 50 kvm, vilket motsvarar ett och små tvåor men relativt sett fler lägenheter i storlekar motsvarande större tvåor och treor.

Är bostäderna tillgänga?

Nybyggda bostäder ska vara tillgängliga och användbara för personer med rörelse- eller oriente-

ringsnedsättningar. Det betyder bland annat att alla flerbostadshus med tre våningar eller fler ska vara försedda med hiss. Många flerbostadshus före 1979 saknar hiss. I Höör är cirka 60 % av lägenheter i flerbostadshus byggda innan 1979.

Höörs kommun har idag ingen samlad bild av vilka bostäder i flerbostadshus som är tillgängliga. En tillgänglighetsinventering skulle kunna hjälpa bostadssökande att söka sig till en lägenhet som motsvarar deras behov och samtidigt tydliggöra för fastighetsägare vilka generella åtgärder som kan göra deras fastigheter mer anpassade för funktionshindrade.

Historik över bostadsbyggandet

Tätortsutvecklingen i kommunen startade i och med stambanans utbyggnad för 160 år sedan, och därmed är de flesta bostäderna i kommunen nyare än så. 84 % av bostäderna har tillkommit efter 1930, med en utbyggnadstakt av i snitt 68 bostäder/år.

Byggandet av flerbostadshus tog fart på 40-talet och sedan dess har bostäder i flerbostadshus stått för mer än 20 % av de nybyggda bostäderna varje årtionde, undantaget 70-talet (diagram 1 & 10). Ett rekordstort småhusbyggande innebar att andelen nya bostäder i flerbostadshus bara blev 15 % trots att det byggdes 167 sådana lägenheter. I Höörs kommun blev nämligen miljonprogrammet framförallt ett villaprogram, och det byggdes nästan tusen småhus under 70-talet. Från 80-talet och framåt är var tredje nybyggd bostad en lägenhet i ett flerbostadshus.

Under 90-talet störtade bostadsbyggandet i Höörs kommun liksom i resten av landet, på grund av förändrade finansieringsvillkor. Under 2000-talet

har bostadsbyggandet återhämtat sig och legat på i genomsnitt 40 bostäder per år. Det senaste fem åren (2015-2019) har bostadsbyggandet legat på i genomsnitt 43 bostäder per år. Fördelningen mellan bostadsformer i nyproduktion har de senaste fem åren varit att 37 % av bostäderna har byggts i småhus och 63 % i flerbostadshus.

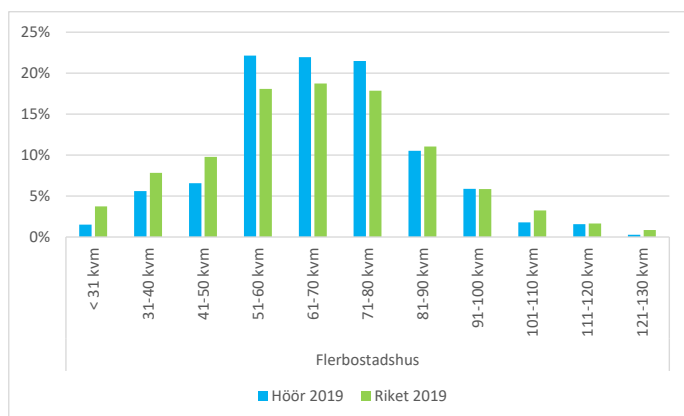

Diagram 8. Andel bostäder efter lägenhetsstorlek, flerbostadshus
Källa: SCB

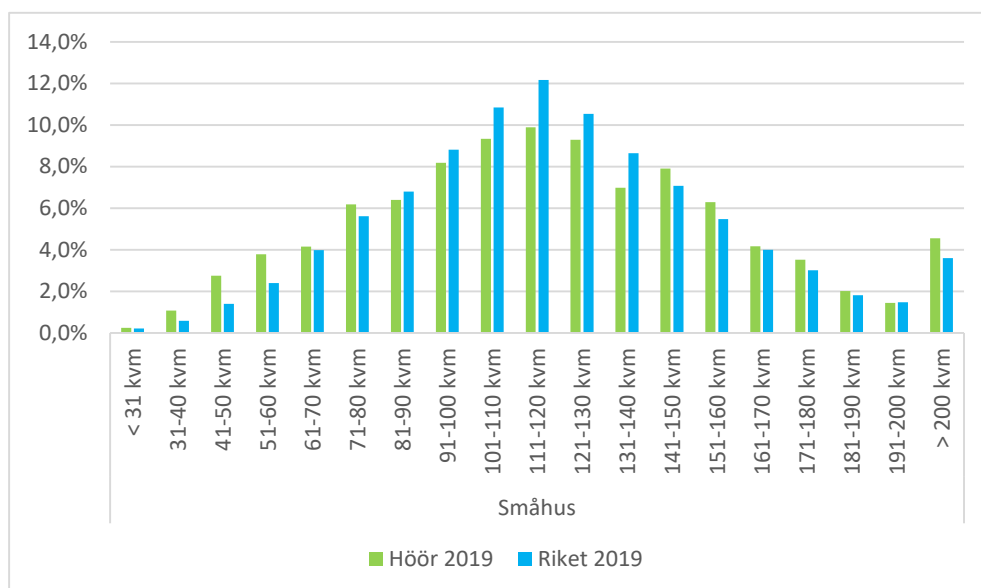

Diagram 9. Antal bostäder av olika storlek. Källa: SCB

Fritidshus

Redan i slutet av 1800-talet reste sommargäster till Ringsjöarna och trakten av Höör för att rekreera sig. Efter andra världskriget etablerade organisationer, företag, folkrörelser och kyrkliga samfund fritidshus kring Höör. Frostavallen tillkom 1934 på initiativ av Skid- och friluftsförbundet och Skånes Djurpark startades 1952. Fritidsbebyggelsen etablerades först vid Ringsjön och har efterhand byggts ut i områdena kring tätorten, vid Tjörnarp, Jularp och i enstaka grupper över hela kommunen.

Fritidshus är bostäder som inte har permanent folkbokförd befolkning. Det finns idag ca 1150 fritidshus i kommunen. Flertalet är privata och endast en liten andel utgörs av stugbyar. Byggnaden av fritidshus har varit lågt medan ombildning av fritidshus till permanentbostäder blir allt vanligare. Under 2019 kan ett trenderbrott ha skett och fler bygglov än tidigare har gällt nybyggnation av fritidshus.

Under de senaste 25 åren har det skett en kontinuerlig omvandling av fritidshus till permanentbostäder. Under 2000-talet har antalet fritidshus som övergått till att vara permanentbostad varit i medeltal 25 hus per år. De bakomliggande motiven

varierar mellan hushållen, men några trender kan urskiljas:

- Fritidshusen har erbjudit en möjlighet att köpa en första egen bostad till ett pris som är möjligt för unga att möta. Detta tycks nu förändras då priset för fritidshus stigit kraftigt under coronapandemin.
- Fritidshusen ligger ofta naturskönt och erbjuder ibland möjlighet att köpa en attraktiv tomt med en byggnad av litet ekonomiskt värde. Byggnaden rivs och ersätts med en ny.
- Par med utflugna barn väljer ibland att flytta permanent till fritidshuset och lämna det bekväma livet i staden när livspusslet inte längre kräver en effektiv vardag.

Ur kommunens perspektiv finns det både för- och nackdelar med denna utveckling. Det är positivt att människor bosätter sig i kommunen och att befolkningen växer. I kommunen finns fritidshusområden relativt nära tätorternas service-utbud. Samtidigt är fritidshusen generellt byggda i en glesare struktur som är svårare och dyrare att förse med önskvärd service i form av kollektivtrafik, hemtjänst.

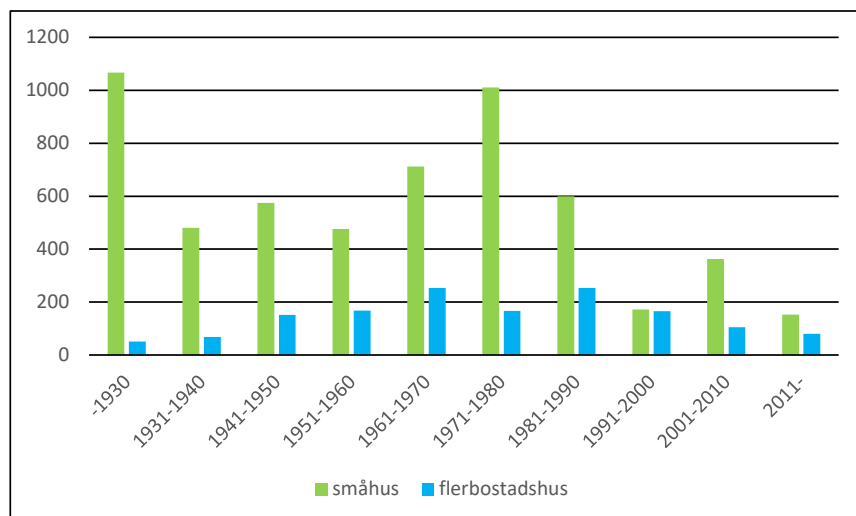

Diagram 10. Antal bostäder efter byggnadsperiod. Källa: SCB

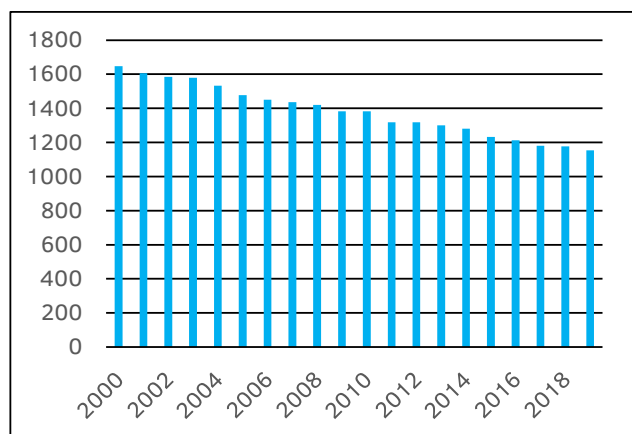

Diagram 11. Antal fritidshus i Höörs kommun. Källa: SCB

Medborgarundersökning

Höörs kommun deltar vartannat år i SCB:s medborgarundersökning. Den fångar upp synpunkter kring Höörs kommun som plats att bo och leva på. Undersökningen genomförs som en enkät som skickas till slumpvis utvalda kommuninvånare. De senaste resultaten kom i december 2020 och visar glädjande nog att Höörs kommun har förbättrat resultaten sedan 2018.

Sammantaget hade Höörs kommun 2020 ett Nöjd Region Index (NRI) som ligger något högre än snittet för deltagande kommuner. NRI för Höörs kommun 2020 är 62, medan resultatet 2018 var 57. Genomsnittet 2020 var 60.

För enkätfrågor om bostäder var betygsindex 2020 55, en höjning sedan 2018 då värdet var 51. 55 är också snittet för deltagande kommuner 2020. Resultatet för Höörs kommun har förbättrats på alla de tre frågorna inom området bostäder.

Bostadsbehov

Skillnad mellan behov och efterfrågan

Bostadsbehov handlar om hur många bostäder som skulle behövas för att uppnå befolkningens behov. Behovet kan beräknas utifrån befolkningsutveckling och andra demografiska faktorer. Beräkningen tar inte hänsyn till i vilken utsträckning hushållen har råd att efterfråga bostäder till marknadspriser och hyresnivåer.

Efterfrågan handlar om hushållens ekonomiska förutsättningar att hyra eller köpa de bostäder som kan erbjudas på bostadsmarknaden. Efterfrågan på bostäder möts i bästa fall successivt på den lokala bostadsmarknaden genom att det byggs och bjuds ut bostäder till priser och hyror som hushållen är beredda att betala. Man talar ibland om köpkraftig efterfrågan (se kapitlet Marknadsförutsättningar).

Demografiska bostadsbehov

2015 publicerade länsstyrelsen på regeringens uppdrag en analys av bostadsbehoven i Skånes kommuner. För Höörs kommun beräknades behovet av nya bostäder fram till år 2030 vara ca 75 nya bostäder/år vilket motsvarar 4,8 bostäder/år/1000 invånare. Beräkningsmodellen tar inte hänsyn till ackumulerade bostadsbehov, till exempel unga som ofrivilligt bor hemma hos föräldrarna för att de inte hittat en egen bostad. Behovet av bostäder kan alltså vara ännu större.

Även Region Skåne har, i samband med beräkning av marknadsdjup per kommun (Region Skåne 2018) beskrivit det demografiska bostadsbehovet på kommunnivå. För Höörs kommun beräknar Region Skåne bostadsbehovet vara 85 bostäder/år.

Under 2000-talet har bostadsbyggandet i Höörs kommun inte svarat mot befolkningsökningen. Orsaken är inte brist på byggbara tomter, utan det är istället marknadsförutsättningarna som har begränsat byggandet.

Hushåll som saknar en rimlig bostad

Boverket har tagit fram en beräkningsmodell där antalet hushåll som saknar en rimlig bostad beräknats på nationell, regional och lokal nivå. Det som har beräknats är inte avsaknaden av ett visst antal bostäder, istället är det hushållens boendesituation som varit i fokus. Till exempel kan ett hushåll lida brist på bostad om de bostäder som står till buds innebär högre boendekostnader än vad hushållet kan klara. De två mått som enligt Boverket bäst sammanfattar bostadsbristen är antalet trångbodda hushåll och antalet hushåll med ansträngd boendekonomi. Framförallt framhåller Boverket att dessa mått tillsammans, som ett sammanvägt mått, ger den mest rättvisande bilden av brist på rimliga bostäder. Detta är intressanta mått för Höörs kom-

mun att följa, eftersom det säger något om läget på bostadsmarknaden för personer som har svårigheter men som ändå i de flesta fall inte är i kontakt med socialtjänsten.

I Höörs kommun ligger andelen trångbodda hushåll under andelarna för riket och regionen. Detta kan förklaras med att kommunen har en lägre andel små bostäder. Kommunen har däremot en större andel hushåll med ansträngd boendekonomi än riket men andelen ligger ändå lägre än för regionen.

Ungdomar och studenter

Ungdomar och unga vuxna är en blandad grupp men gemensamt för många är att ekonomiska förutsättningar att kunna efterfråga bostäder på marknaden saknas. Utan sparad kapital, fast anställning eller föräldrar som täcker upp kan det vara svårt att ta steget ut på bostadsmarknaden. Ofta konkurrerar ungdomar och unga vuxna med andra ekonomiskt svaga grupper på bostadsmarknaden om små billiga hyreslägenheter. Kommunen arbetar uppsökande för att hitta hemmasittande ungdomar för att hjälpa dessa att söka bostad och försörjning.

HFAB erbjuder en särskild form av hyreskontrakt för unga. KompisBo innebär att två personer mellan 18 och 30 år kan dela på en 3:a men ha var sitt hyreskontrakt som går att säga upp individuellt. KompisBo – kontraktet förutsätter samma försörjning och möjlighet att betala hyra som andra hyreskontrakt. Kommunens uppföljning av bostadsmarknaden visar att ingen hittills utnyttjat möjligheten att dela lägenhet. En orsak kan vara att få känner till möjligheten.

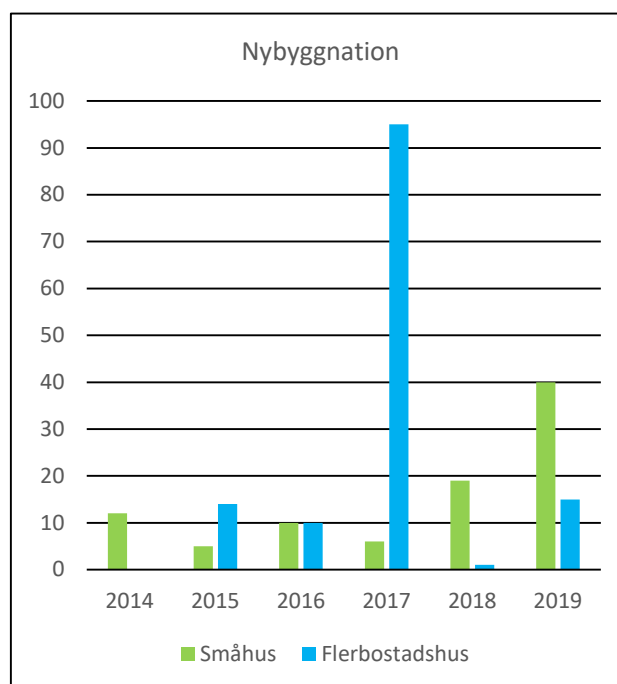

Diagram 12. Källa: Höörs kommun

Tidigare har det funnits äldre fritidshus i tätortsnära lägen som ett möjligt första prisvärt boende för ungdomar. Under 2020 har priserna för fritidshus stigit och en viss nyproduktion av fritidshus skett. Om trenden fortsätter är fritidshus inte längre ett möjligt alternativ för ungdomar på samma sätt som tidigare.

I och med öppnandet av Holma folkhögskola strax utanför tätorten har det uppstått ett behov av studentbostäder i kommunen som inte funnits tidigare. Skolan uppskattar att det i dagsläget finns ett behov på cirka 10-15 bostäder. Ett tillskott på studentbostäder skulle innebära att skolan skulle kunna marknadsföras bredare i landet.

Nyanlända

Det stora antalet asylsökande till Sverige under 2015 gjorde att också antalet nyanlända i Höör ökade. Under 2016 infördes Lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända för bosättning. Lagen innebär att kommunen är skyldig att ta emot nyanlända på anvisning från Migrationsverket. Från 2016 har antalet personer som hänvisats till kommunen succesivt minskat från 50 personer 2016 till 18 personer 2020. Flera av de nyanlända som kom till kommunen i samband med flyktingkrisen 2015 har valt att lämna kommunen.

Tack vare en tydlig ansvarsfördelning, gott samarbete med hyresvärdar och aktivt arbete från personalen på enheten för integration har Höörs kommun kunnat ta emot samtliga anvisade sedan 2016. En del av de kontrakt på bostäder som togs fram för att möta det utökade mottagandet 2015-2017 avslutas under 2020.

Flera av de nyanlända bor kvar i bostäder som hyrs i andrahand av kommunen. En del har hittat eget boende och en del flyttat till andra kommuner. Alla nyanlända som kommer till Höörs kommun får hjälp av kommunen att ställa sig i kö och på egenhand söka bostad. Från 2016 skrivs kommunala andrahandskontrakt för ett år i taget.

För att nyanlända ska ha möjlighet att kunna söka eget boende behöver det finnas lediga lägenheter i det äldre beståndet där hyrorna är lägre. Få nyanlända har råd att betala hyra för en lägenhet i det nyproducerade beståndet. Både stora och små lägenheter behövs. HFAB godkänner etableringsstöd som försörjningsstöd som inkomst. Det är viktigt att denna möjlighet får finnas kvar.

Äldre

Kommunens prognos för platser i särskilt boende fram till 2035 är en ökning från dagsläget med 49 - 103 platser beroende på hur stor andel av åldersgruppen 80 år och äldre som kommer vara i behov av särskilt boende. Antagandet är att andelen kommer vara runt 9 - 13 procent. I genomsnitt

i Sverige bor 13 procent av männen och 20 procent av kvinnorna över 80 år i särskilt boende. I Höörs kommun har andelen legat runt 9 procent men ökat de senaste fem åren. Orsaken till ökningen är att kommunen frångått principen att äldre ska bo kvar hemma så länge som möjligt. Istället följer kommunen socialtjänstlagen vid bedömning av äldres behov och hur detta behov bäst kan tillgodoses till lägst kostnad för skattebetalarna. När kostnaden för hemtjänst överstiger kostnaden för särskilt boende beviljas särskilt boende. Väl anpassade bostäder i det ordinarie beståndet som ligger centralt möjliggör för självständighet högre upp i åldrarna och kan förlänga tiden som äldre kan bo kvar hemma.

Kommunen har i dagsläget (september 2020) 79 platser på särskilt boende och planerar för ytterligare 60 platser till årsskiftet 2022/2023. Detta bedöms som tillräckligt förutsatt att vårdbehovet i åldersgruppen ligger kvar på samma nivåer som idag. De nya platserna kommer utformas så att de kan användas för somatiska behov eller som demensboende beroende på hur behoven i befolkningen ser ut. Vid årsskiftet 2020/2021 kommer även 22 platser i biståndsbedömt trygghetsboende stå färdiga och 2022 tillkommer ytterligare 33 platser i trygghetsboende genom ett samarbete med Riksbyggen. Sedan tidigare finns ett trygghetsboende i kommunen med 28 lägenheter som är öppet för personer över 70 år att ställa sig i kö till.

Intresset att flytta in Trygghetsboendet Bangårdsterrassen som väntas stå färdigt för inflyttning 2022 är stort. Hittills har över 110 intresseanmälningar gjorts för de 33 lägenheterna och alla lägenheterna är uthyrda.

För många äldre är inkomstnivåerna låga vilket gör att de förändrade behoven inte kommer till uttryck på marknaden. Samtidigt har många äldre med sig en vinst från försäljning av tidigare bostad. Det finns en tydlig trend i Höörs kommun i att äldre väljer att flytta till lättsköta bostäder som ligger nära service och är tillgänglighetsanpassade trots förhållandevis hög hyra i moderna bostäder. På Västra stationsområdet kommer det att byggas helt vanliga hyreslägenheter med ett mycket bra, centralt läge. Detta kommer troligtvis att locka äldre. Medelåldern i det mer nyproducerade hyresbostadsbeståndet i Höör är hög, även om den sjunkit de senaste fem åren.

Personer med funktionsnedsättning

För personer som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har kommunen en skyldighet att tillhandahålla särskilda boendeformer. Enligt lagens mening ska bostäderna integreras i vanliga bostadsområden. För detta behövs en variation av boendeformer.

Kommunen har tillgång till 21 platser i gruppboendestäder eller trapphusboenden och 4 platser för socialpsykiatri enligt socialtjänstlagen. Det finns även en lägenhet som i dagsläget står tom (december 2020). Den är möjlig att knyta som satellitlägenhet till något av boendena på Apoteksgatan eller Rundgatan. Kommunens strategi för att tillgodose behovet av bostäder är att låta en lägenhet per år från det kommunala bostadsbolaget tilldelas personer inom LSS eller socialpsykiatri. Lägenheten ska finnas i det ordinarie beståndet men vid behov kunna fungera som en satellitlägenhet som kan kopplas till ett bemannat gruppboende. Det är därför önskvärt att lägenheterna ligger relativt nära någon av de bemannade gruppboendestäderna.

Att köpa in platser i gruppboendestäder från privata aktörer är kostsamt för kommunen och en ny gruppboendestad behövs på sikt. Oavsett om en ny gruppboendestad byggs så kommer kommunen alltid att ha ett visst behov av att köpa in platser därför att kommunen är för liten för att kunna erbjuda den bredd av stöd och service som ibland krävs.

Hemlöshet

Var och en är i första hand skyldig att försörja sig själv och sin familj inom ramarna för sin förmåga. I detta ingår också ansvar för att ordna bostad. Socialtjänsten i kommunen har det yttersta ansvaret, när inga andra alternativ är möjliga, för att människor som bor eller vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. Det finns ingen bestämmelse i Socialtjänstlagen som ger den bostadslöse en allmän rätt att få en bostad av socialtjänsten. Däremot kan socialtjänsten i särskilda fall vara skyldig att tillhandahålla en bostad som bistånd. Då kan det handla om akuta eller mer långsiktiga boendelösningar.

Kommunens förebyggande arbete

Kommunen arbetar aktivt för att förebygga akuta situationer av ekonomisk utslagning och vräkning. Detta sker genom budgetrådgivning och rådgivning kring ekonomiskt bistånd. Socialnämnden kan även som tillfällig lösning bevilja ekonomiskt bistånd för bland annat boendekostnader.

Tillfälliga lösningar

Varje fall av hemlöshet bedöms individuellt efter utredning av socialtjänsten. Kommunen har tillgång till en mindre lägenhet för akuta situationer samt korridorsboende på Orupslund som kan användas till bland annat tillfälligt boende. Kommunen hänvisar även medborgare till vandrarhem för tillfälliga och akuta lösningar. Även våld i nära relationer kan leda till en akut situation av hemlöshet. En våldutsatt person har möjlighet att byta hemkommun utan planering, det faller då på den nya kommunen att bistå för att möjliggöra att bosätta sig där. So-

cialnämnden förfogar över två jourlägenheter vilket av socialtjänsten bedöms som tillräckligt. Tillgång till skyddat boende saknas men är inte heller önskvärt på en mindre ort. Då behov uppstår köps tjänsten på lämpligt ställe.

Kommunens samlade bedömning är att den tillgång till bostäder som finns för akuta eller tillfälliga lösningar motsvarar behoven. Det finns ingen trend utifrån kommunens årliga uppföljning av bostadsförsörjningen som pekar på att behoven har ökat eller kommer att öka framöver.

Kommunen som hyresvärd

I Hörs kommun stod socialnämnden i september 2020 som kontraktshavare till fem lägenheter, vilket är ungefär lika många som för fem år sedan då föregående bostadsförsörjningsprogram togs fram. Socialtjänstens uppfattning är att det är en stabil nivå och att kommunen har ett fungerande samarbete med det kommunala bostadsbolaget. Däremot övergår inte kontrakten till personer som hyr i andrahand i den utsträckning som kommunen hade önskat. Anledningen är i de flesta fall att personen inte når upp till de krav på inkomst som bostadsbolaget ställer på kontraktshavare.

Kommunala hyresgarantier

Kommunen beslutade i december 2018 om riktlinjer för kommunala hyresgarantier (KSF 2015/465). Kommunal hyresgaranti innebär att kommunen går i borgen för en hyresgäst som har tillräckligt god ekonomi för att klara hyran men där betalningsanmärkningar eller liknande hindrar personen från ett eget kontrakt. En rutin för handläggningen behöver utarbetas.

Hemlöshet

Hemlöshet är en kort- eller långvarig situation och inte en egenskap som en person har (Socialstyrelsen. Definitionen utgår från fyra olika situationer:

1. Akut situation. När en person är hänvisad till akut boende till exempel härbärge eller jourboende.
2. Boende efter institutionsvistelse. När en person är inskriven på sjukhus, vårdboende, kriminalvård etc. och står utan egen bostad inför utskrivningen.
3. Kommunen som hyresvärd. När en person bor i en av kommunen ordnad boendelösning.
4. När en person tillfälligt kan ordna med boende på egenhand men är kontraktslös.

4 Kommundelar

Bostadsbehoven och förutsättningarna för befolkningsutveckling skiljer sig åt inom kommunen. Hur åldersstrukturen och bostadsbeståndet ser ut är sådant som påverkar. För en mer träffsäker analys har befolkning och bostäder analyserats på kommunnivå.

Översikt

Den klart största befolkningskoncentrationen finns i småstaden Höör med omnejd där 73 % av invånarna bor, men kommunen rymmer också en mångfald av mindre orter, bebyggelsegrupper och livsmiljöer. Byarna är platser med lång historia som bygdecentrum och som idag fungerar som bostadsmiljöer i första hand. Tjörnarp är kommunens näst största tätort med närmare 900 invånare, därefter kommer Frostavallen-Sjunnerup med drygt 330 invånare och Norra Rörm och Snogeröd med runt 230 invånare.

Indelning

Indelningen av kommunen i kommundelar baseras på en nyckelkodsindelning (nyko) där varje fastighet i kommunen har en kod och där fastigheter kan slås samman till nyckelkodsområden. Nyckelkoden gör det möjligt att följa utvecklingen i ett område baserat på offentlig statistik. I bostadsanalysen har vi slagit samman NYKO-områden till kommundelar som vi analyserar djupare. Jämfört med förra bostadsförsörjningsprogrammet har vi slagit ihop områdena till färre områden, för att bättre spegla tätortsstrukturen och översiktsplanens indelning.

Kommundelarna är tätorterna med omnejd samt Munkarp-Hänninge-Nyrup-Hallaröd som består av mindre byar i landsbygdsmiljö (figur 5). För varje kommundel analyseras befolkningsutveckling relaterat till bostadsbeståndet bakåt i tiden. För befolkningsutvecklingen är intervallet fem år. Statistik för bostadsbeståndet finns för 2013 och 2019, därför har dessa år använts.

Befolkningsutveckling

Höör är den kommundel som vuxit med flest antal invånare de senaste tio åren. Den starkaste befolkningstillväxten räknat i procent har dock skett i Frostavallen-Sjunnerup som ökat med närmare 50 procent. Tjörnarp, Norra Rörm och Snogeröd har haft en befolkningstillväxt som procentuellt varit i samma storleksordning som Höör tätort med omnejd. Alla kommundelar utom Munkarp-Hänninge-Nyrup-Hallaröd har haft en positiv befolkningsutveckling. I Munkarp-Hänninge-Nyrup-Hallaröd är befolkningstalet ungefär detsamma som 2009.

Fritidshusens roll i bostadsutvecklingen

Det totala bostadsbeståndet i kommunen ökade med närmare 400 bostäder mellan åren 2013 och 2019. Av dessa var det cirka 150 som tillkom genom att fritidshus blev till permanenta bostäder. Drygt 60% av de nya bostäderna finns i Höör tätort.

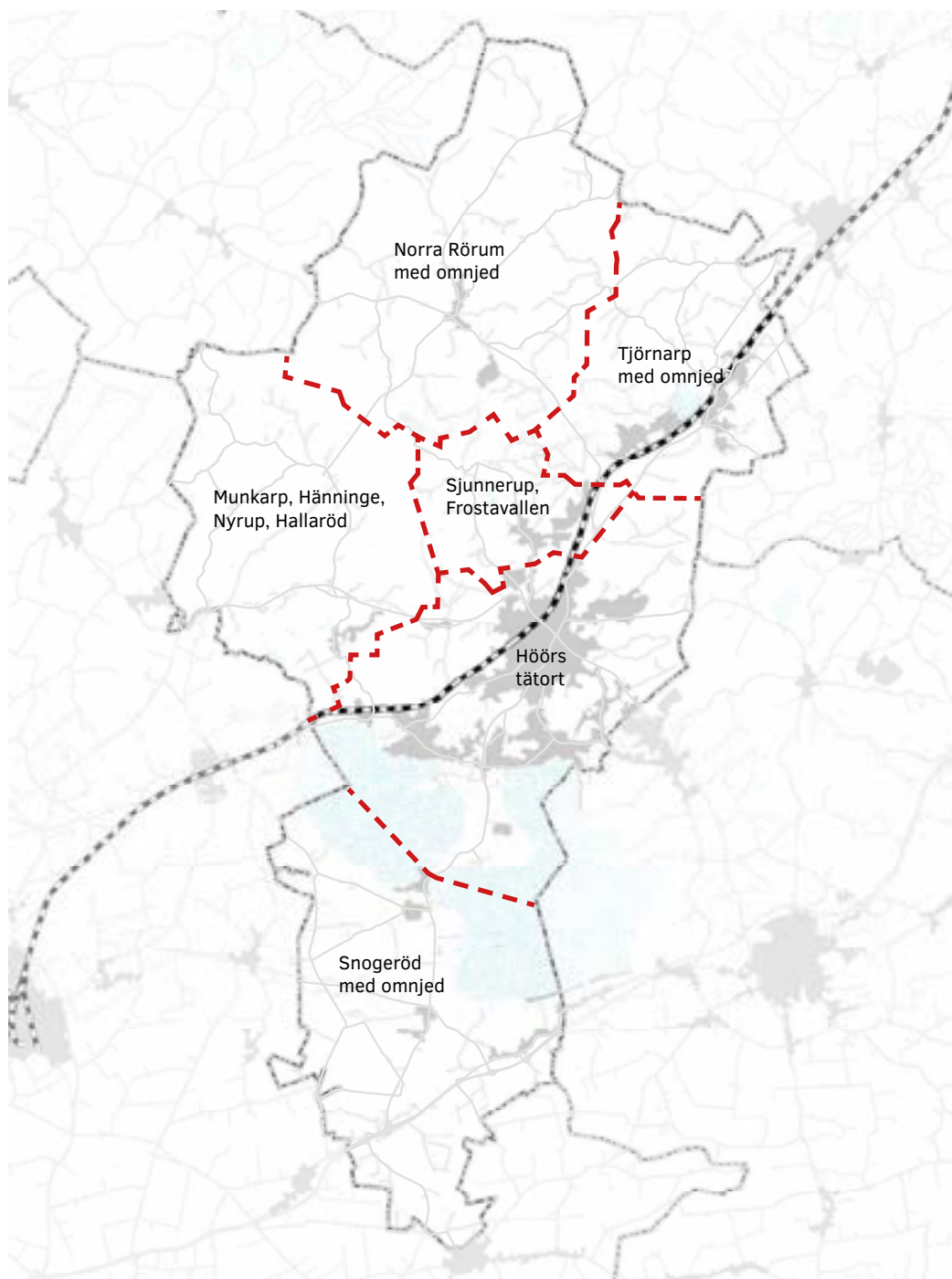
Bostadsutveckling i Höör tätort

Småstaden Höör står för en betydande del av kommunens totala ökning av invånare och bostäder. Befolkningsökningen har möjliggjorts genom nybyggnation av bostäder, generationsskifte i befintliga bostäder och genom att fritidshus blivit till permanenta bostäder. Hög inflyttning och närhet till service och kommunikationer gör att det finns relativt många yngre och äldre i befolkningen. Nya bostäder behöver därför planeras för att möta skiftande behov i livets olika skeenden.

Bostadsutveckling i byar och landsbygd

Fritidshus som övergår till att vara permanentbostäder bidrar till utveckling för byarna. En indikator på detta är att antalet fritidshus blir färre samtidigt som befolkningen ökar trots lågt byggande. Antalet fritidshus har de senaste åren minskat i alla kommunelar utom i Norra Rörum. Tjörnarp är den kommunel del där omvandlingen gått snabbast. Samtidigt har intresset för att använda fritidshus som just fritidshus ökat i samband med pandemin och nya fritidshus byggs runt om i kommunen. Omvandling av fritidshus till permanentbostäder kan av den anledningen bli mindre aktuellt framöver.

Generationsskiftet i det befintliga beståndet är viktigt för befolkningsutvecklingen i byar och på landsbygd där det byggs färre nya bostäder. Särskilt tydligt har detta varit i Snogeröd med omnejd där ett generationsskifte bidragit till att kommunen nu har hög andel barnfamiljer och relativt ung åldersstruktur. Kommunelar med en något högre andel äldre och få barnfamiljer där det är möjligt att ett generationsskifte skulle kunna äga rum är Munkarp-Hänninge-Nyrup-Hallaröd och Norra Rörum.

Figur 5. Indelning i kommunelar (grupperade NYKO-områden). Gränserna är ungefärliga.

Höörs tätort med omnejd

Kommundelen omfattar tätorten Höör där numera Sätöfta, Ormanäs och Stanstorp, samt Ljungstorp och Jägersbo ingår. Dessa var tidigare egna tätorter men räknas nu in i Höörs tätort. I kommundelen ingår också bebyggelsegrupperna Ängsbyn och Elisetorp.

Bebyggelsen i tätorten Höör vittnar om en utbyggnad under olika tidsepoker. När järnvägen kom 1858 var Höör en bondby vid ett vägskäl en kilometer från den nuvarande stationen. Allteftersom koncentrerades bebyggelsen kring stationsområdet och ett stationssamhälle växte fram under tidigt 1900-tal. 1940 blev Höör köping och på 1970-talet centralort för sitt närmaste omland vid kommunreformen.

Närmast stationen består bebyggelsen till stor del av flerbostadshus, längre ut präglas bebyggelsen av småhus och i utkanterna av fritidshusbebyggelse. Byggandet av småhus var som störst under 1960- och 1970-talen. Även byggandet av flerbostadshus var högt under 1970-talet men framförallt under 1980-talet. Efter en period av relativt lågt byggande har bostadsbyggandet återigen tagit fart. Sedan 2018 har bebyggelsen expanderat genom marklägenheter och småhusbebyggelse i tätortens västra delar men också genom flerbostadshus i de centrala delarna. Den bebyggelse som tillkommit längs Ringsjöns strand från 2000-talet och framåt har varit stora villor nära stranden.

I områdena i anslutning till Ringsjöns strand längs Nybyvägen och i Ormanäs och Stanstorp finns bebyggelse i form av fritidshus där de tidigaste husen uppfördes redan mot slutet av 1800-talet. Den stora utbyggnaden av fritidshus i delområdet skedde dock under 1960-talet. Under den perioden tillkom ett antal fritidshusområden i centralortens omland där de flesta av husen idag är permanent bebodda (Elisetorp, Örnakärr, Klevahill-Bokehäll-Bokeslund, Jägersbo). Dessa områden är med sin närhet till natur och service attraktiva som bostadsområden och därmed betydelsefulla för befolkningsutvecklingen i kommunen.

Ängsbyn ligger som en enklav av bebyggelse på Bosjöklosterhalvön. Området byggdes som ett tidigt livsstilsboende i anslutning till närliggande golfbanor. De allra flesta bostäderna i området är byggda mellan åren 1970 och 1981.

Under de senaste åren har cirka 50 bostäder per år tillkommit i kommundelen totalt sett. Av dessa cirka 10 per år genom att fritidshus blivit permanenta bostäder. Kvar finns 457 fritidshus.

Höörs tätort är kommunens mest folkrika kommunedel med hela 73 procent av befolkningen. Befolkningen ökar snabbt och mellan 2009 och

Antal invånare

År	Män	Kvinnor	Totalt
2009	5558	5685	11243
2013	5722	5972	11694
2019	6071	6185	12256

Ålderssammansättning

	0-19 år	20-64 år	65+ år
Antal	3112	6500	2644
Andel	25,4	53	21,6

Hushållssammansättning 2019

	Andel
Ensamstående utan barn	34,2
Ensamstående med barn 0-24 år	5,8
Sammanboende utan barn	27,3
Sammanboende med barn	25,5
Övriga hushåll	7,3

Antal bostäder

	SH*	FBH**	Övriga	Totalt
2013	3618	1326	52	4996
2019	3816	1421	10	5247
*Småhus	**Flerbostadshus			

Antal fritidshus

	Antal
2013	522
2019	457

Tabeller 2a-e. Utveckling i Höörs tätort med omnejd

2019 ökade Höörs tätort med över tusen personer. Tillväxten sker främst genom inflyttning av barnfamiljer från Malmö och Lund som lockas av en trygg miljö och närhet till en vildare natur än vad sydvästra Skåne kan erbjuda. Inflyttningen möjliggörs delvis genom nybyggnation och bosättning i fritidshus men också genom det stora antal småhus byggda på 60-, 70-, och 80-talet där det pågår ett successivt generationsskifte.

Hög inflyttning och närhet till service och kommunikationer gör att det finns relativt många yngre och äldre i befolkningen. Nya bostäder behöver därför planeras för att möta skiftande behov i livets olika skeenden.

Översiktsplanen visar en stor variation av utbyggnadsområden med olika förutsättningar och för olika bostadstyper. Det finns en stor bredd i gällande detaljplaner för bostäder och även pågående detaljplaner för bostäder. Planprogrammet för Hällbo-området visar möjligheter att utveckla Höör med ytterligare centrum-nära bostäder. Sammantaget bedöms utbyggnadsområdena svara mot bostadsbyggnadsbehoven fram till 2035 med viss marginal.

Tendens: Funktionen som kommunens centralort stärks och bekräftas. Tätorten har potential att utvecklas till en ännu mer integrerad del av Malmö-Lundregionen.

Figur 6. Nybyggnation av flerbostadshus i västra Höör

Tjörnarps tätort med omnejd

Tjörnap är kommunens näst största tätort med drygt 900 invånare. Precis som Höör växte samhället fram intill stationen längs södra stambanan. I delområdet ingår även fritidshusområdet Kalarp och bebyggelse som ligger glest spridd i landsbygdsmiljö.

Byggandet av bostäder i tätorten var som högst under 1960- och 1970-talet då det i genomsnitt byggdes 70 bostäder per decennium. Under 1960- och 1980-talet byggdes det även lägenheter i flerbostadshus. När tågen slutade stanna år 1979 gick byns utveckling tillbaka, men sedan 2014 stannar tågen igen vilket ger Tjörnap nya förutsättningar att utvecklas som bostadsort.

Takten på befolkningsökningen i delområdet har tilltagit efter 2014 vilket kan tolkas som att Tjörnarps attraktivitet som bostadsort har ökat. Även takten i vilken fritidshus övergår till att vara permanenta bostäder har ökat. Sedan 2013 har närmare 50 fritidshus blivit permanenta bostäder.

I södra delen av Tjörnarps tätort finns utbyggnadsområdet Droskan och Kälken, som enligt ÖP skulle kunna ge ca 15 bostäder. Pågående arbete med ny detaljplan visar att det var en överskattning av potentialen. Det handlar snarare om fyra bostäder i utbyggnadsområdet och ytterligare fyra på närliggande tomter. Även för övriga utbyggnadsområden i Tjörnap behövs en uppdaterad bedömning av potentialen, och sannolikt behöver nya utbyggnadsområden pekats ut.

Terndens: Förbättrade kommunikationer har ökat intresset för att bo och flytta till Tjörnap.

Figur 7. Många har börjat investera i sina fastigheter i Tjörnap. Smakfull tillbyggnad i centrala Tjörnap

Antal invånare

År	Män	Kvinnor	Totalt
2009	594	533	1 127
2013	620	559	1 179
2019	662	595	1 257

Ålderssammansättning

	0-19 år	20-64 år	65+ år
Antal	270	739	248
Andel	21,5	58,8	19,7

Hushållssammansättning 2019

	Andel
Ensamstående utan barn	33,2
Ensamstående med barn 0-24 år	6,6
Sammanboende utan barn	30,5
Sammanboende med barn	19,5
Övriga hushåll	10,3

Antal bostäder

	SH*	FBH**	Övriga	Totalt
2013	466	30	5	501
2019	529	32	3	564
*Småhus	**Flerbostadshus			

Antal fritidshus

	Antal
2013	292
2019	245

Tabeller 3a-e. Utveckling i Tjörnarps tätort med omnejd

Norra Rörums tätort med omnejd

Delområdet Norra Rörum med omnejd täcker in kommunens nordvästra hörn. Norra Rörum är en kyrkby från tidig medeltid med en tydlig bykärna och viss lokalservice. Kring tätorten finns gles bebyggelse i form av gårdar på lantbruksfastigheter och i fritidshusområdena Lindhaga, Toftaröd och Broslätt.

Norra Rörum har en stabil befolkningsnivå sedan lång tid tillbaka. Det gäller både tätorten och omlandet. Totalt bor det 567 personer i kommundelen varav runt 220 i tätorten. Sedan 2014 har befolkningen ökat med 45 personer. Befolkningsökningen och antalet nytilkomna bostäder stämmer överens, sedan 2013 har knappt 20 bostäder tillkommit. Kommundelen är den enda där antalet fritidshus inte har minskat de senaste tio åren. Kommundelen har en större andel av befolkningen i åldersgruppen 0-19 år jämfört med andra kommunelar.

Tendens: Området har haft en stabil befolkningsnivå över lång tid. Om/när äldre lämnar sina bostäder kan det bli generationsväxling och befolkningsökning alternativt omvandling till fritidshus och befolkningsminskning.

Figur 8. Norra Rörums samhälle

Antal invånare

År	Män	Kvinnor	Totalt
2009	270	257	527
2013	280	242	522
2019	306	261	567

Ålderssammansättning

	0-19 år	20-64 år	65+ år
Antal	120	330	117
Andel	21,2	58,2	20,6

Hushållssammansättning 2019

	Andel
Ensamstående utan barn	32,2
Ensamstående med barn 0-24 år	5,1
Sammanboende utan barn	32,5
Sammanboende med barn	20,0
Övriga hushåll	10,2

Antal bostäder

	SH*	FBH**	Övriga	Totalt
2013	236	0	1	237
2019	254	0	1	255
*Småhus	**Flerbostadshus			

Antal fritidshus

	Antal
2013	196
2019	197

Tabeller 4a-e. Utveckling i Norra Rörums tätort med omnejd

Snogeröds tätort med omnejd (Södra Ringsjöorten)

Snogeröd med omnejd omfattar hela den södra delen av kommunen. Här börjar den bördiga kontinentala delen av Skåne och jorden är lämplig som jordbruksmark. Området är av detta skäl glesare befolkat. Bebyggelsen är av äldre karaktär och cirka hälften av husen är byggda innan 1930. Efter 1930 har bebyggelsen vuxit kontinuerligt med undantag för en mindre svacka under 1990-talet. Från 2013 fram till 2019 har 31 bostäder tillkommit, under samma period har antalet fritidshus minskat med 12. Att fritidshusen minskar tyder på att en del övergår till att vara permanenta bostäder.

Befolkningen i orten Snogeröd uppgår till drygt 200 invånare och orten räknas numera som en egen tätort. Totalt i hela delområdet Snogeröd med omnejd bor det 1465 personer. Sedan 2009 har befolkningsökningen varit 110 personer vilket motsvarar cirka 8 procent. Relaterat till bostadsbyggandet tycks befolkningsökningen ske till viss del genom nybyggnation men även genom generationsskiftet i befintliga bostäder och genom att fritidshus blir till permanenta bostäder.

Översiktsplanen visar ett utbyggnadsområde vid Fogdarps strand. Det är numera fullt utbyggt. I övrigt pekar översiktsplanen på möjligheten att komplettera befintliga bebyggelsegrupper genom avstyckningar som inte behöver prövas i detaljplan. Det kan bli aktuellt vid Snogeröd, Ekeborg och Fogdarp.

För att nå målet om tillväxt i alla kommundelar är det önskvärt med ytterligare något utbyggnadsområde, men kommunen kan även behöva använda flera olika verktyg. Det kan bli aktuellt att främja bostadsutvecklingen genom markaffärer och att Höörs fastighets AB bygger bostäder enligt byggrätt i gällande detaljplan.

Efter att översiktsplanen antogs har ett nytt utbyggnadsområde initierats vid Elisefarms golf- och konferensanläggning. Initiativet kommer från fastighetsägaren och ett planprogram är nu färdigt för godkännande i KS. Förutsättningarna för genomförande är dock oklara, främst när det gäller VA-anslutning men även i fråga om bland annat strandskydd och hushållning med jordbruksmark. Utbyggnad vid Elisefarm kan ge ett värdefullt tillskott av bostäder i södra kommundelen, förutsatt att alla förutsättningar kommer på plats.

Tendens: Intresset för inflyttning till kommunens södra delar påverkas mycket av utvecklingen i sydvästra Skåne.

Antal invånare

År	Män	Kvinnor	Totalt
2009	700	655	1355
2013	696	652	1348
2019	753	712	1465

Ålderssammansättning

	0-19 år	20-64 år	65+ år
Antal	375	834	256
Andel	25,6	56,9	17,5

Hushållssammansättning 2019

	Andel
Ensamstående utan barn	25
Ensamstående med barn 0-24 år	3,3
Sammanboende utan barn	31,1
Sammanboende med barn	30,5
Övriga hushåll	10,1

Antal bostäder

	SH*	FBH**	Övriga	Totalt
2013	538	6	2	546
2019	570	6	1	577
*Småhus	**Flerbostadshus			

Antal fritidshus

	Antal
2013	96
2019	84

Tabeller 5a-e. Utveckling i Snogeröds tätort med omnejd

Sjunnerup-Frostavallen

I delområdet ingår Frostavallen och Sjunnerup där Sjunnerup numera tillsammans med Jularp är en egen tätort med närmare 300 invånare (2018-12-31).

Frostavallen växte under 1930-talet fram som fritidshusbebyggelse runt en vintersportanläggning cirka 4 km nordväst om Höörs tätort. Även Sjunnerup är ursprungligen ett fritidshusområde som började utvecklas runt 1940-talet. Från 1960-talet har bostads byggande avtagit i Frostavallen och Sjunnerup. Befolkningen har däremot fortsatt att öka samtidigt som antalet fritidshus minskat vilket tyder på att fritidshusen övergår till att vara permanenta bostäder.

Sedan 2009 har befolkningen ökat med 163 personer vilket motsvarar nära 50%. Den stora ökningen har skett efter 2013 och kan förklaras med att kommunen under några år blockhyrde lägenheter på Frostavallen för att kunna möta ett behov av smålägenheter. Det förklarar också den stora andelen ensamstående utan barn i området.

I området bor en högre andel äldre jämfört med andra kommundelar. Att äldre bosätter sig permanent i sitt fritidshus efter pensionering kan vara en förklaring.

Tendens: Ökat intresse för friluftsliv och natur i samband med covid-19 pandemin kan komma att öka efterfrågan på fritidshus. Omvandling av fritidshus till permanentbostäder blir av den anledningen mindre aktuellt.

Figur 9. Djurparken sätter prägel på Frostavallenområdet, bilden visar en järv

Antal invånare

År	Män	Kvinnor	Totalt
2009	171	165	336
2013	189	173	362
2019	272	227	499

Ålderssammansättning

	0-19 år	20-64 år	65+ år
Antal	118	292	89
Andel	23,6	58,5	17,8

Hushållssammansättning 2019

	Andel
Ensamstående utan barn	37,2
Ensamstående med barn 0-24 år	5,0
Sammanboende utan barn	25,6
Sammanboende med barn	22,6
Övriga hushåll	9,5

Antal bostäder

	SH*	FBH**	Övriga	Totalt
2013	157	0	1	158
2019	179	0	0	179
*Småhus	**Flerbostadshus			

Antal fritidshus

	Antal
2013	117
2019	96

Tabeller 6a-e. Utveckling i Jularp-Sjunnerups tätort med Frostavallen

Munkarp-Hänninge-Hallaröd-Nyrup

Området omfattar kommunens västra del med orterna Munkarp, Hänninge, Nyrup och Hallaröd. Bebyggelsen finns i äldre byar, mindre fritidshusområden och på jordbruksfastigheter. Övervägande del av bostäderna är byggda innan 1930-talet.

Området Munkarp, Hänninge, Nyrup och Hallaröd har en stabil befolkningstillväxt över tid. Sedan 2009 har befolkningstalet varit ungefär detsamma. Området har en större andel av befolkningen i åldrarna mellan 20 och 64 år. Antalet bostäder har ökat med 12 sedan 2013. Av dessa är cirka en tredjedel fritidshus som blivit permanenta bostäder.

Tendens: Området har haft en stabil befolkningsnivå över lång tid. Om/när äldre lämnar sina bostäder kan det bli generationsväxling och befolkningsökning alternativt omvandling till fritidshus och befolkningsminskning.

Figur 10. Lantligt boende med gårdsmiljö vid Hallaröd

Antal invånare

År	Män	Kvinnor	Totalt
2009	330	316	636
2013	321	307	628
2019	328	317	645

Ålderssammansättning

	0-19 år	20-64 år	65+ år
Antal	117	380	148
Andel	18,1	58,9	22,9

Hushållssammansättning 2019

	Andel
Ensamstående utan barn	33,8
Ensamstående med barn 0-24 år	3,1
Sammanboende utan barn	31,4
Sammanboende med barn	19,1
Övriga hushåll	12,6

Antal bostäder

	SH*	FBH**	Övriga	Totalt
2013	278	0	1	279
2019	287	3	1	291
*Småhus	**Flerbostadshus			

Antal fritidshus

	Antal
2013	78
2019	74

Tabeller 7a-e. Utveckling i Munkarp-Hänninge-Hallaröd-Nyrup

5 Så vill vi bo!

Vi ville veta vad invånarna uppskattar med sin bostad och livsmiljö så att vi vet vad som efterfrågas när vi planerar för bostadsförsörjningen och utvecklar nya områden. Därför genomförde vi hösten 2020 två olika enkätundersökningar.

Den ena enkäten riktades till hushåll i ett nybyggt område och syftade bland annat till att förstå vad som är viktigt för att människor ska välja att satsa på en nybyggd bostad. Den andra enkäten riktades till samtliga hushåll i kommunen och syftade till att förstå vad invånarna värdesätter i sin bostad och livsmiljö.

Naturen och läget är de viktigaste faktorerna när våra invånare väljer bostad. Analysen bekräftar där resultatet av tidigare undersökningar. Vi kan också se att äldre söker en mindre och mer lättskött bostad.

Om enkäterna

Under hösten 2020 genomförde Höörs kommun två olika enkätundersökningar. Syftet var att få en bättre bild av boendepreferenser och kommunens styrkor som boendekommun. Resultaten från undersökningarna ger en indikation om trender och riktningar på den lokala bostadsmarknaden.

Den första av enkäterna riktades till hushåll i området Kvarnbäck som är kommunens största och senaste nybyggnadsområde. Enkäten berättar om drivkrafter bakom och effekter av nyproduktion.

Den andra enkäten riktades till samtliga hushåll i kommunen. Sammanlagt 255 personer svarade. Enkäten ger en mer allmän bild av hur invånarna ser på sin bostad.

Enkäterna är inte statistiskt säkerställda och vi gör inte anspråk på att ge en heltäckande bild. Däremot ger enkätsvaren intressanta glimtar av hur våra invånare tänker om sin bostad och livsmiljö i Höörs kommun. Det är viktig kunskap i kommunens arbete med bostadsförsörjning och planering.

Analys nyproduktion (Kvarnbäck)

Enkäten riktades till alla hushåll i de 60 bostäder som var inflyttade på Kvarnbäck i oktober 2020. Bostäderna är byggda 2013-2020. 19 bostäder är marklägenheter, varav 9 bostadsrätter och 10 hyresrätter. Resterande 41 bostäder är villor på fribyggartomter. Totalt var det alltså 60 hushåll som fick enkäten i sin brevlåda, varav 31 hushåll svarade.

Barnfamiljer största gruppen

Vi ville veta vilken typ av hushåll som väljer att bo i ett nybyggt område. Barnfamiljer visade sig vara

största gruppen och näst största gruppen är hushåll med minst en person över 65.

Stor andel inflyttare från annan kommun

38 % av de svarande uppgav att de flyttat inom kommunen. Det betyder att lite drygt 60 procent av hushållen kom från en annan kommun (diagram 12). Enligt Region Skånes analys brukar andelen nyinflyttade i nyproduktion från den egna kommunen i Höörs kommun vara i medeltal 64 % (Länsstyrelsen 2019). En slutsats är att Kvarnbäck har lockat många inflyttare från andra kommuner och att bostadsutbudet i Höör är ett regionalt intresse.

9 villor och 2 hyresrätter frigjordes i Höör

För att förstå vilka effekter som uppstått bland befintliga bostäder genom nyproduktionen frågade vi hur de svarande bodde innan. De bostadsformer som hushållen lämnat var 6 bostadsrätter, 5 hyresrätter och 20 äganderätter. Av dessa var det 9 äganderätter och 2 hyresrätter i Höör. Effekten av Kvarnbäck kan alltså sägas vara att 9 äganderätter och 2 hyresrätter frigjordes på den lokala bostadsmarknaden.

Området, naturen och läget lockade

Vi frågade efter den främsta anledningen till att hushållen valt att flytta till Kvarnbäck (diagram 13). Den anledning som flest uppgav som skäl var att Området är fint (15%) och naturen (15%) tätt följt av Läget i Höör – nära centrum och servicefunktioner (14%) och Läget i Skåne – bra kommunikationer/pendlingsläge (14%). Prisläget för bostaden, prisläget för tomten och storleken på tomt hade mindre betydelse än förväntat (mellan 3 och 5 %). Även utbud av fritidsaktiviteter och närhet till arbete och studier fick få röster (2 respektive 4%).

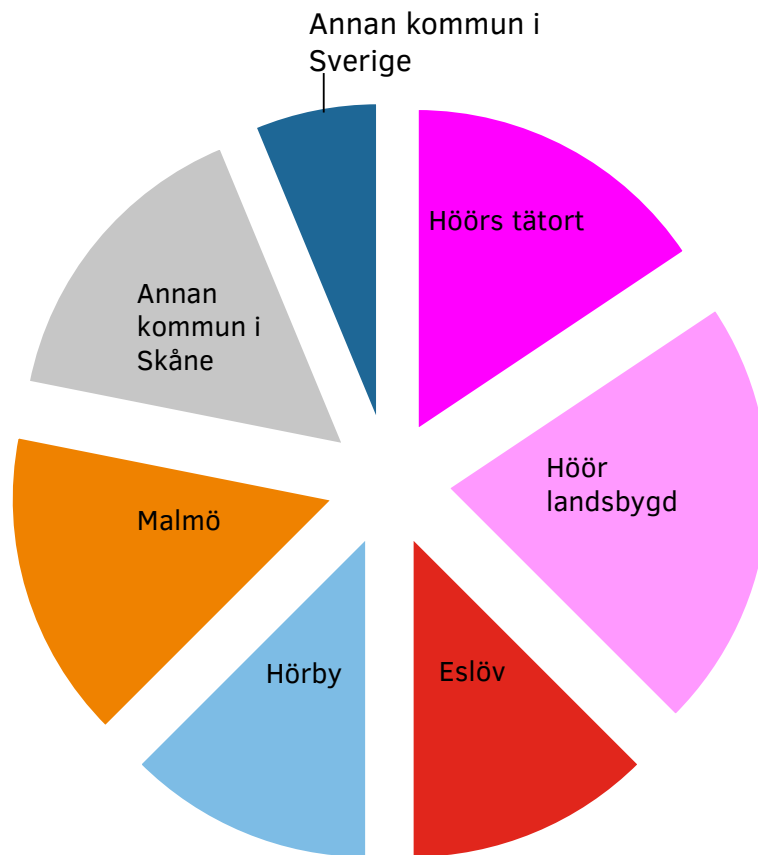

Diagram 12. Fördelning av svaren på frågan: Var bodde du/ni innan ni flyttade till nuvarande bostad? (Enkät till hushållen på Kvarnbäck hösten 2020, Höörs kommun)

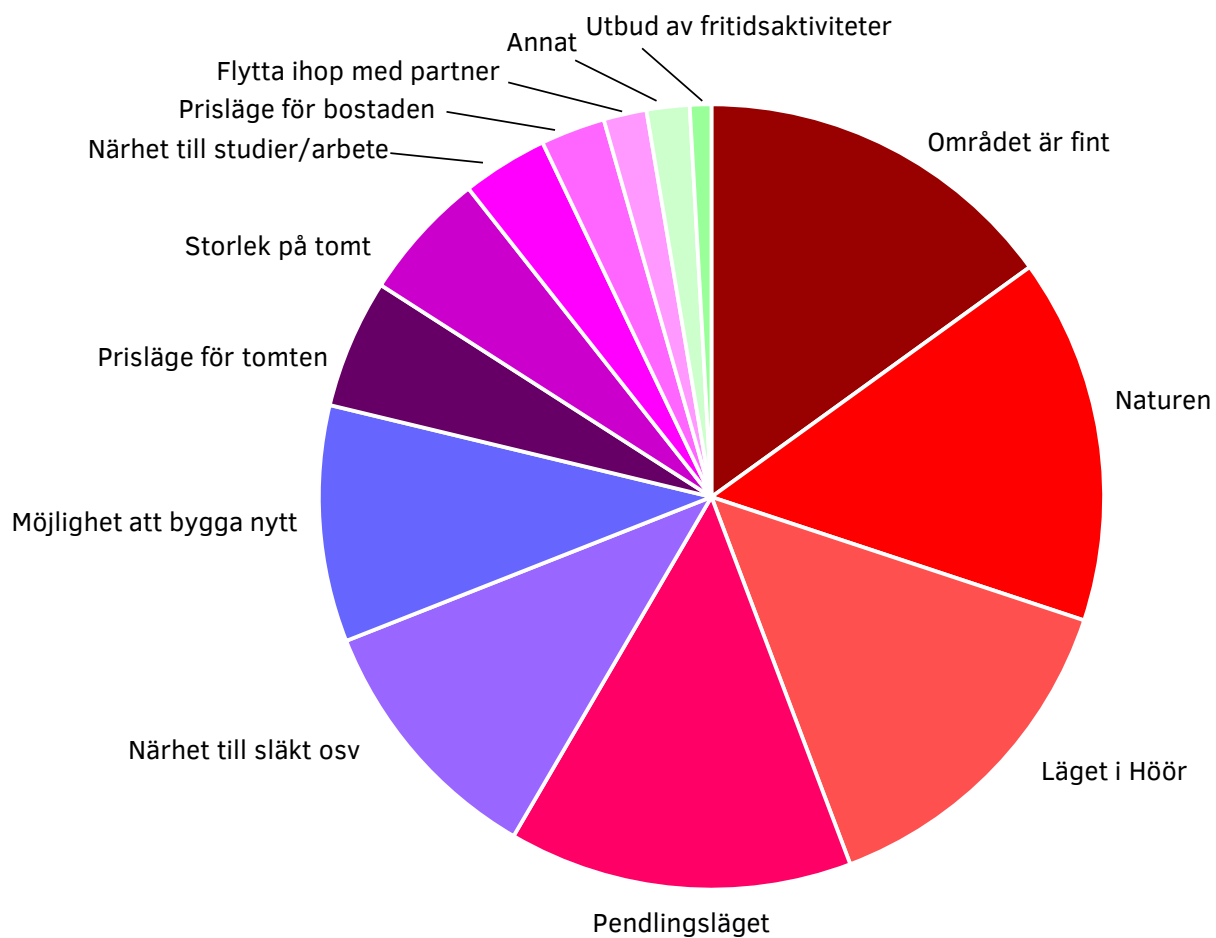

Diagram 13. Fördelning av svaren på frågan: Vilken är den främsta anledningen till att du/ni flyttat till Kvarnbäck? (Enkät till hushållen på Kvarnbäck hösten 2020, Höörs kommun)

Analys livsmiljöer i Höörs kommun

Enkäten spreds via Höörs kommuns facebook-sida och riktades till alla invånare i kommunen. Enkäten fanns tillgänglig under två och en halv vecka. 255 personer svarade.

Om dem som svarade på enkäten

Drygt hälften av de svarande ingick i ett hushåll med barn under 19 år. Ca en femtedel bodde i ett hushåll med minst en person över 65 år. Sammanboende under 65 år utgjorde 17 % och enpersons-hushåll under 65 år 10 %. Indelningen av de svarande i hushållskategorier har gjorts utifrån ett bostadsförsörjningsperspektiv, i detta fall utifrån de typiska livsfaserna då flyttfrekvensen är som högst och utbudet på bostadsmarknaden allra viktigast.

I Höörs kommun bor 78,2 % i tätort och 21,8 procent på landsbygden enligt SCB. I enkäten är det ca 20 procent som svarat att de bor på landsbygden vilket då stämmer ganska bra med SCB:s indelning av tätort och landsbygd i Höörs kommun. Av de som svarade var det 79 % som bor i äganderätt, 12 % i hyresrätt och 6 % i bostadsrätt. Den faktiska fördelningen är att ca 74 % bor i äganderätt, 17 % i hyresrätt och 5,1 % i bostadsrätt.

Naturen och läget i Skåne viktigast

Vi ville veta vad som lockar invånarna att bo i Höörs kommun och frågade efter den främsta anledningen till val av bostad. Naturen var det svar som flest angav (24%). Därefter kom läget i Skåne (18 %) följt av närhet till släkt/familj/vänner (13 %). Läget i Höör – nära centrum och servicefunktioner fick lika många svar som Läget i Höör – fritt och ostört (12 %). Detta kan tolkas som två helt olika boendekaraktärer som var för sig är lika viktiga.

Även när de svarande gavs möjlighet att med egna ord beskriva vad de värdesätter i sin boendemiljö var naturen/skogen/gröna miljöer eller närhet till naturen det som klart flest valde att lyfta fram. Även lugn, tystnad och frihet är boendekvaliteter som många nämner.

Äldre och barnfamiljer har olika preferenser

Sammantaget är bilden av vilka boendekvaliteter som skulle sökas efter vid en flytt motsägelsefull. Lantlig miljö och större bostad är det flest skulle söka efter, därefter en mindre och mer lättskött bostad. Detta kan ses som motsatsförhållanden. Om svaren istället ses utifrån hushållskategorier blir det mer begripligt. Barnfamiljerna vill ha lantlig miljö och större bostad. Äldre vill ha en mindre och mer lättskött bostad (diagram 14, tabeller 8a-d).

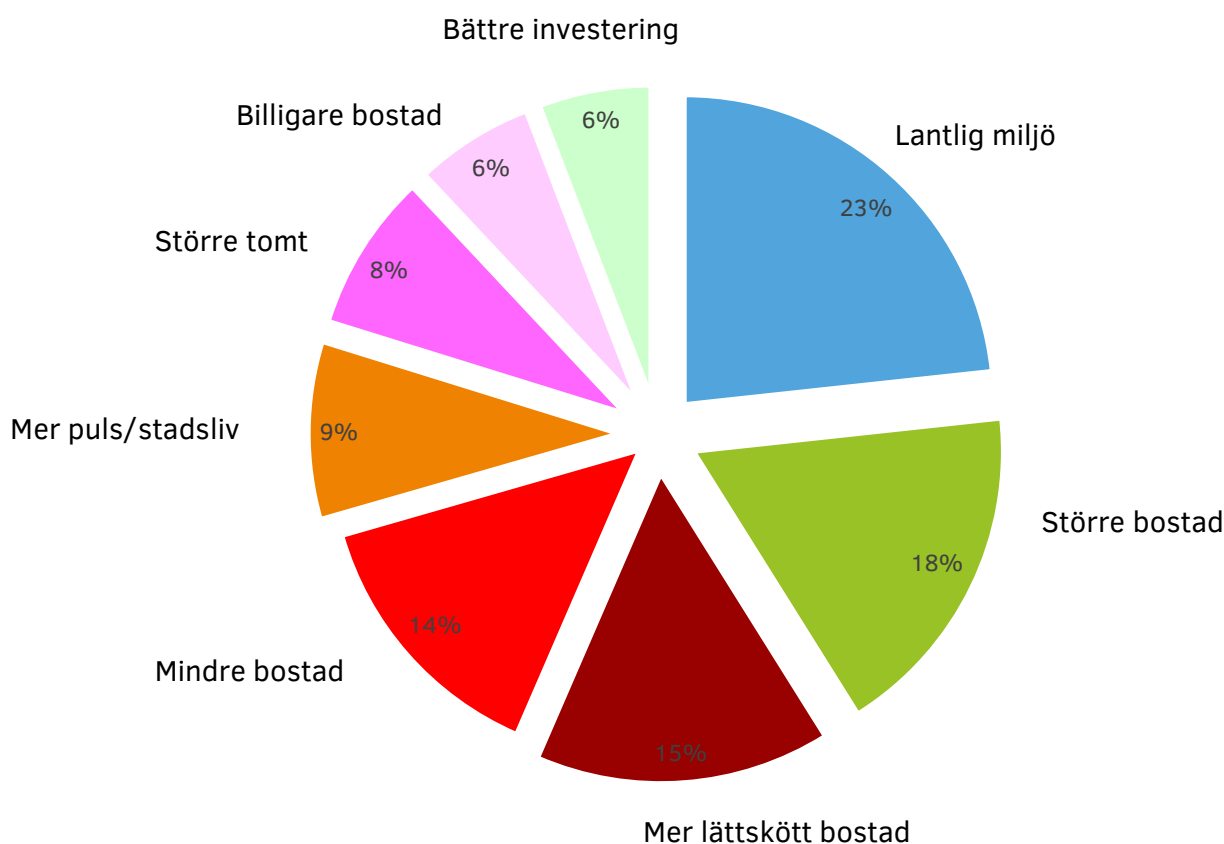

Diagram 14. Fördelning av svaren på frågan: Vad skulle du söka efter vid en flytt? (Enkät till invånare i Höörs kommun hösten 2020, Höörs kommun)

Hushåll där någon är över 65 år

Vilken är främsta anledningen att bo där du gör?

Naturen	21
Läget i Skåne - bra kommunikationer/pendlingsläge	16
Läget i Höör - nära centrum och servicefunktioner	15
Läget i Höör - fritt och ostört	14
Bostaden/trädgården är lättskött	11
Prisläge för bostaden	9
Närhet till släkt/familj/vänner	8
Närhet till arbete/studier	3
Utbud av fritidsaktiviteter	2
Utbud av skolor	0

Om du skall byta bostad, vad skulle du söka?

Mer lättskött bostad/trädgård	17
Mindre bostad	16
Billigare bostad	8
Större bostad	6
Mer puls/stadsliv	4
Lantlig miljö	4
Bättre investering	1
Större tomt	1

Hushåll med barn under 19 år

Vilken är främsta anledningen att bo där du gör?

Naturen	60
Läget i Skåne - bra kommunikationer/pendlingsläge	56
Närhet till släkt/familj/vänner	37
Läget i Höör - fritt och ostört	35
Läget i Höör - nära centrum och servicefunktioner	30
Prisläge för bostaden	30
Närhet till arbete/studier	15
Utbud av skolor	11
Utbud av fritidsaktiviteter	9
Bostaden/trädgården är lättskött	7

Om du skall byta bostad, vad skulle du söka?

Lantlig miljö	
Större bostad	
Mer puls/stadsliv	
Större tomt	
Mer lättskött bostad/trädgård	
Mindre bostad	
Bättre investering	
Billigare bostad	

Tabeller 8a-d. Fördelning av svaren baserat på hushållstyp för två frågor: Vilken är främsta anledningen att bo där du gör? och Om du skall byta bostad, vad skulle du söka? (Enkät till invånare i Höörs kommun hösten 2020, Höörs kommun)

6 Marknadsförutsättningar

Detta kapitel analyserar faktorer som påverkar bostadsbyggandet, hur dessa kommer att utvecklas och hur efterfrågan på bostäder kommer att se ut framöver. Kapitlet svarar på vilken typ av bostäder det finns marknadsmässiga förutsättningar att bygga men också vilka bostäder det finns ett behov av men som inte kommer till uttryck på bostadsmarknaden.

Utredningar och sammanställningar från Boverket, Region Skåne och länsstyrelsen är centrala källor för analysen, men vi har också pratat med hyresvärdar och mäklare på den lokala bostadsmarknaden.

Intresset för nybyggnation har ökat markant i Höör under de senaste åren, både när det gäller småhus och flerbostadshus. Investeringsstödet för hyresbostäder har bidragit till det ökade intresset, men det finns en efterfrågan även på bostadsrätter.

Bostadsmarknaden i regionen

Det har byggts över förväntan många bostäder i Skåne de senaste åren, framför allt i Malmö, Lund, Helsingborg och Kristianstad. En stor andel är hyresbostäder, sannolikt på grund av det statliga investeringsstödet för hyresbostäder som infördes 2017 (Region Skåne 2019). Stödet kommer att fortsätta ges och från 2021 kommer anslaget ligga på 3 miljarder kronor årligen.

Ungefär 60 procent av den köpkraftiga efterfrågan på bostäder finns i Malmö, Lund och Helsingborg. Detta hänger samman med sysselsättningstillväxten där sydvästra Skåne dominerar (Region Skåne 2019). Utvecklingen påverkar på det sätt att efterfrågan ökar även i Höör, i och med kommunens goda förbindelser till arbetsmarknaden i sydvästra Skåne. Det visar den höga andelen pendlare och även höga andelen inflyttade i nybyggda bostäder i Höör. Alla kommuner som ligger intill eller inom pendlingsavstånd till Malmö och Lund (därtill Höör) uppger brist på bostäder (BMA 2020).

Konjunktur

Samhället är enligt flera bedömare på väg in i ett svagare konjunkturskede, BNP faller och arbetslösheten ökar. Farhågorna att byggbranschen ska påverkas syns bland annat i Boverkets byggprognos (september 2020) som förutspår att byggandet nationellt kommer att minska med 9 procent 2020 och ytterligare 11 procent 2021.

Även Region Skåne flaggar för att en kommande lågkonjunktur kan komma att hämma efterfrågan på bostäder (Region Skåne 2018). Trots det har

samhällsekonomin och bostadsmarknaden utvecklats starkare än förväntat under coronapandemin (Boverket 2020). Det kan förklaras av att många hushåll har valt att lägga större del av disponibel inkomst på sitt boende och har valt att prioritera fler rum och större bostad. Dessutom gör låga räntor och låg inflation att hushållens köpkraft är fortsatt hög (Region Skåne 2019).

Förutsättningar för nyproduktion

Region Skåne följer sedan 2018 årligen upp hur efterfrågan på bostadsmarknaden utvecklas i kommunerna. Vad som analyseras är den volym av bostäder som hushållen kan och vill efterfråga till gällande marknadspriser och hyresnivåer i nyproduktionen. Bostadsefterfrågan i Höör har sedan den första beräkningen utvecklats positivt. Enligt modellen beräknas efterfrågan för år 2020 vara 92 bostäder, varav 16 småhus, 29 hyresrätter och 49 bostadsrätter.

Geografisk spridning

En stor del (85 procent av nybyggda villor de senaste sex åren) byggs i eller i anslutning till centralorten. Det betyder att centralorten har en stark ställning men att det trots det byggs bostäder på andra håll i kommunen också. Utanför centralorten är det längs Ringsjöns södra strand, landsbygden i kommunens västra delar och i Tjörnarp som byggprojekt resulterat i bostäder sedan 2014 (Höör kommun, slutbesked för bostäder).

Bostadsmarknaden i Höör

Efterfrågan på bostäder har växlat upp under de senaste åren i Höörs kommun. Det märks på intresset för att köpa mark av kommunen, både för småhustomter och för tätare bebyggelse. Det märks också på prisutvecklingen för befintliga bostäder och på att det inte finns vakanser hos hyresvärdarna. Efterfrågan gäller alltså allt från hyreslägenheter, bostadsrättslägenheter och bostadsrättsradhus till tomter för fribyggavillor. Det ökade trycket på bostadsmarknaden i Höör är en effekt av att kommunen allt mer kommit att bli en del av Malmö-Lundregionens bostadsmarknad.

Efterfrågan har resulterat i att ett stort antal bostadsprojekt kommit igång, och 2022 väntas ett stort antal bostäder stå färdiga. I vilken utsträckning den ökade byggtakten sedan fortsätter beror på olika faktorer, till exempel på hur samhällsekonomi utvecklas men också på kommunens beredskap att möta efterfrågan (se kapitlet Kommunens mark och planering).

Sålda småhustomter

2017 lossnade försäljningen av småhustomter och kommunen sålde 13 tomter på Kvarnbäck. Det kan delvis förklaras med att en ny etapp färdigställdes, men kommunen sålde även tomter som varit klara i flera år. Totalt har kommunen sålt 44 småhus-

tomter under 2016–2020 har därmed sålt slut på kommunala fribyggartomter. Kommunens tomter på Kvarnbäck står för ungefär en tredjedel av nybyggda småhus i kommunen sedan 2014.

Småhusprisernas utveckling

I Höör finns ett stort antal småhus byggda på 60-, 70-, och 80-talet där det pågår ett succesivt generationsskifte. Detta tillsammans med tillgången till centralt belägna fritidshus gör att det inte är självklart för inflyttare att välja ett nybyggt hus. Antalet fritidshus i kommunen sjunker stadigt samtidigt som att priserna för fritidshus stiger. Under 2000-talet har i genomsnitt 25 fritidshus per år övergått till att vara permanentbostäder.

Medelpriset för småhus har ökat kraftigt de senaste åren, ca 26 %. Detta följer en trend av ökande bostadspriser som syns i såväl regionen som riket. Prisläget i Höörs kommun ligger fortfarande lägre än i Malmö och Lund och en bostad i Höör ger mycket för pengarna. Det går dock inte att hitta billiga bostäder i Höör på samma sätt som tidigare.

Hyresmarknaden

Det kommunala bostadsbolaget HFAB är den största aktören med 495 hyreslägenheter vilket motsvarar cirka en tredjedel av hyreslägenheterna. Medelhyran i det kommunala bostadsbolaget ligger något

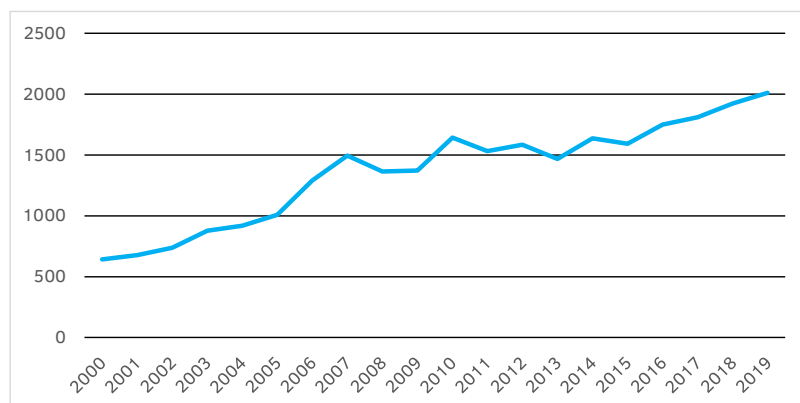

Diagram 15. Köpeskilling för småhus, medelvärde tkr. Källa: SCB

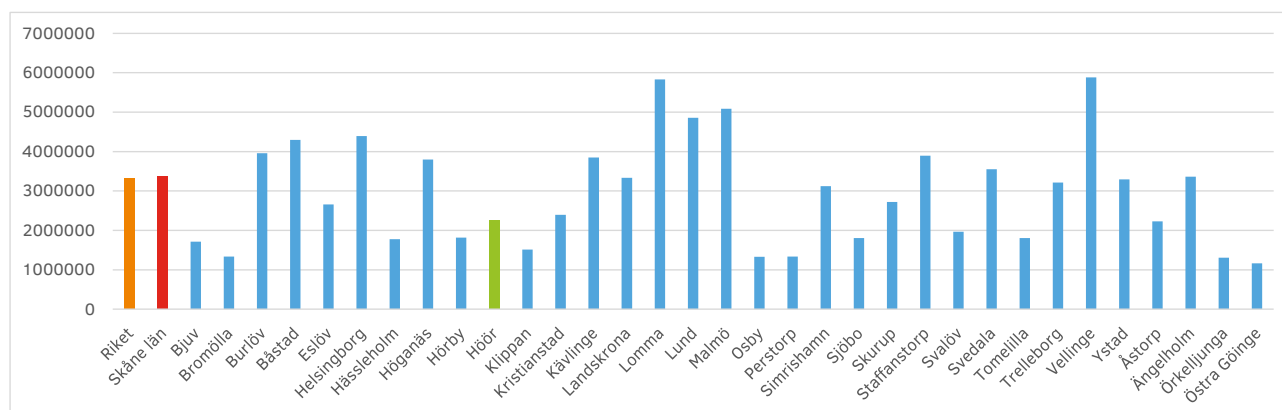

Diagram 16. Medelpris för villa. Källa: Mäklarstatistik <https://www.maklarstatistik.se/omrade/riket/skane-lan/#/villor/tabell>

över genomsnittet för allmännyttor. Detta hänger samman med att många lägenheter är byggda efter 1990-talet och därmed har en högre hyra. Medianhyra i Höörs kommun när även de privata hyresvärdarna inkluderas ligger däremot något under genomsnittet för riket och Skåne.

Analysen av hyresmarknaden är delvis baserad på telefonintervjuer med hyresvärdarna i kommunen. Hyresvärdarna märker av en efterfrågan på lägenheter om 2-4 rum och kök, gärna i markplan och i centrumnära lägen. Framförallt äldre efterfrågar denna typ av bostäder men även unga par, ensamstående och barnfamiljer.

Efterfrågan på hyreslägenheter skiljer sig från föregående bostadsförsörjningsprogram på det vis att det nu finns en efterfrågan även på större lägenheter. Hösten 2020 fanns inga vakanser. Samtliga hyresvärdar i kommunen uppgav att den som sökte ny lägenhet kan få vänta länge och att detta gäller även de större lägenheterna. Få av hyresvärdarna har kösystem och den som söker bostad kan behöva ringa många samtal. Hyresvärdarna bedömer efterfrågan på hyreslägenheter i kommunen som fortsatt hög.

Kötiden för en lägenhet hos det kommunala bostadsbolaget har påverkats av pandemin. Det generella är att kötiden blivit kortare. Hösten 2020 var kötiden för en tvåa i nyproduktionen 2 år och 1,5 år för en trea. I det äldre beståndet var kötiden ca 2,5 till 3 år.

Många olika grupper i Höör som nyanlända, arbetslösa, ensamstående, unga och studenter är beroende av att det finns bostäder till låga kostnader, framförallt hyresbostäder. I dagens system är det inte möjligt att bygga nya bostäder som har så låga kostnader att de når fram till de mest betalsvaga grupperna i samhället. Men nya bostäder till relativt sett låga kostnader kan skapa flyttkedjor som frigör lägenheter även i det äldre beståndet där bostäder till låga kostnader finns. På så vis kan en liten del av bostadsbristen lösas med nyproduktion, även om det troligtvis bara är ett fåtal lägenheter som frigörs på detta sätt (Rasmusson m.fl. 2018). Det är därför viktigt att det får fortsätta att finnas bostäder till låga priser i det befintliga beståndet.

En stor andel av de äldre hyreslägenheterna med låg hyra förvaltas av privata hyresvärdar. Ingen av hyresvärdarna uppgav i dagsläget att det finns planer på att renovera och därefter kraftigt höja hyran. Det är heller ingen av de mindre hyresvärdarna utöver det kommunala bostadsbolaget som har planer på att utveckla bostadsbeståndet genom nybyggnation. Renovering, det vill säga att hyran vid en renovering höjs så pass kraftigt att den som bor i lägenheten inte har råd att bo kvar/flytta tillbaka,

är inte ett problem i Höör på det sätt som det är i större städer.

Bostadsrätter

Bostadsrätterna utgör en mycket liten del av bostadsbeståndet i Höörs kommun. Antalet sålda bostadsrätter/år är därför för lågt för att det ska finnas prisstatistik eller statistik över antal sålda objekt. När förra bostadsförsörjningsprogrammet togs fram 2015 konstaterades att intresset för bostadsrätter var lågt.

År 2020 har läget förändrats dramatiskt och kommunen kan konstatera att intresset är stort för de lägenheter som nu kommer ut på marknaden. På Kvarnbäck har kommunen sålt mark för flera bostadsrättsprojekt som totalt ger 79 lägenheter, varav 31 i radhusliknande form och övriga som mer traditionella lägenheter. Hur de bostadsrätter som kommer ut på marknaden tas emot är viktigt för hur kommunen kommer att bedöma efterfrågan på bostadsrätter framöver. Mäklarnas uppfattning är att efterfrågan finns och att bostadsrätter är viktiga för att öka rörligheten på den lokala bostadsmarknaden. Målgruppen för bostadsrätter är bred.

Hushållens inkomster

Inkomstutvecklingen fortsätter att vara god i Höörs kommun och den procentuella ökningen ligger något över utvecklingen i grannkommunerna, riket och Skåne. Den sammanräknade förvärvsinkomsten fördelas ojämnt över åldersgrupper och kön. Kvinnor har i samtliga åldersgrupper en lägre inkomst än män. Högst inkomster har åldersgrupperna 40 – 64 år.

Avgörande för köpkraften är hur många inkomster hushållet har tillgång till. Ensamboende hushåll har normalt en lägre disponibel inkomst än hushåll där flera vuxna ingår. Hushåll med sammanboende vuxna med barn är kommunens mest köpstarka grupp. Lägst disponibel inkomst har ensamstående kvinnor utan barn. En förklaring är att många äldre kvinnor ingår i gruppen och att dessa har låga pensioner och lever längre än männen.

	Förändring %	
	2018	2013-2018
Hörby	263,7	14,6
Höör	286,5	16,0
Eslöv	278,9	14,4
Skåne län	271,9	14,9
Riket	291,9	15,6

Tabell 9. Sammanräknad förvärvsinkomst, medianinkomst. Källa: SCB

Disponibel inkomst

Region Skåne och Byggföretagen (Syd) har analyserat rörlighet, flyttfrekvens, trångboddhet och vad som krävs för att hävda sig på den skånska bostadsmarknaden. I analysen har Region Skåne räknat fram vilken disponibel inkomst som krävs av ensamboende och sammanboende hushåll för att kunna efterfråga olika typer av bostäder. Skånes kommuner har i analysen delats in i olika grupper baserat på priser i nyproduktion, priser på andrahandsmarknaden och hyresnivåer. I tabellen redovisas uppgifter för den kommungrupp som Höörs kommun ingår i. Det största inkomstkraven finns för större nyproducerade hyresrätter och för äganderätter (se tabell 10).

För en ensamstående som efterfrågar en hyresrätt på 2 rum och kök i nyproduktion är inkomstkravet 262 517/år i disponibel inkomst. Sett till medianen för disponibel inkomst i Höörs kommun så faller ensamstående män och kvinnor utanför möjligheten att kunna efterfråga denna typ av bostad. Viktigt att tänka på då är att många ensamboende (unga och äldre) och även hushåll med barn är berättigade bostadsbidrag vilket gör att fler har möjlighet att efterfråga än vad uppgifterna i tabellen visar.

För sammanboende som efterfrågar en hyresrätt på 3 rum och kök i nyproduktion är inkomstkravet 539 797/år i disponibel inkomst. I Höörs kommun är det framförallt sammanboende med barn eller sammanboende med kvarboende unga vuxna som utifrån disponibel inkomst har möjlighet att efterfråga denna typ av bostad.

Möjligheterna att få köpa en bostad på äganderättsmarknaden och bostadsrättsmarknaden påverkas av bankens kreditprövning (se ovan). För hushåll med barn är inkomstkraven då högre än vad som anges i tabell x. Region Skåne räknar med att inkomstkravet för att få köpa en villa ökar med 9 % i Höörs kommungrupp för en ensamstående om de har barn (2). Inkomstkravet för att få köpa en bostadsrätt (i lågprissegmentet) påverkas däremot inte.

Sett till medianen för disponibel inkomst då alla hushåll räknas samman har ligger Höörs kommun högt i jämförelse med andra kommuner i Skåne. Medianen för kommunen i stort är strax under 400 000 kr/år. Bara 6 av Skånes 33 kommuner har en högre median (Länsstyrelsen 2020 s, 29).

Ensamstående	Lägsta prisnivå	Bostadsrätt	1 rok	133 589
			2 rok	197 901
			3 rok	256 274
	Succession	Äganderätt	Småhus	256 797
		Hyresrätt	1 rok	131 432
			2 rok	178 424
			3 rok	220 187
	Nyproduktion	Hyresrätt	1 rok	190 244
			2 rok	262 517
			3 rok	323 878
Sammanboende/gift	Lägsta prisnivå	Bostadsrätt	1 rok	200 668
			2 rok	297 131
			3 rok	385 313
	Succession	Äganderätt	Småhus	385 672
		Hyresrätt	1 rok	219 053
			2 rok	297 373
			3 rok	366 978
	Nyproduktion	Hyresrätt	1 rok	317 073
			2 rok	437 529
			3 rok	539 797

Tabell 10. Inkomstkrav för olika pris och hyresnivåer, upplåtelseformer och bostadsstorlekar. Källa: Region Skåne (2020)

Samtliga hushåll	399,6
Ensamstående utan barn	188,0
Ensamstående kvinnor utan barn	171,5
Ensamstående män utan barn	214,2
Ensamstående med barn 0-19 år	316,3
Ensamstående kvinnor med barn 0-19 år	314,9
Ensamstående män med barn 0-19 år	327,0
Ensamstående med kvarboende unga vuxna 20-29 år	405,8
Ensamstående kvinnor med kvarboende unga vuxna 20-29 år	405,8
Ensamstående män med kvarboende unga vuxna 20-29 år	401,0
Sammanboende utan barn	463,4
Sammanboende med barn 0-19 år	620,0
Sammanboende med kvarboende unga vuxna 20-29 år	757,5
Övriga hushåll utan barn	510,4
Övriga hushåll med barn 0-19 år	676,7

Tabell 11. Disponibel inkomst för hushåll 2018, medianvärde. Källa: SCB

Förutsättningar att efterfråga bostad

Samtidigt som bostadsmarknaden är stark är det allt fler som har svårt att hävda sig på bostadsmarknaden. Detta gäller framförallt hushåll med låga inkomster och hushåll utan sparat kapital. Region Skåne (2020) pekar på att rörligheten på bostadsmarknaden för unga har försämrats trots högkonjunktur och förbättrad arbetsmarknad. Detta skiljer sig från tidigare högkonjunkturer då även yngre hushåll gynnats av en förbättrad samhällsekonomi. Den minskade rörligheten ser Region Skåne sammanfalla med att bostadspriserna stigit kraftigt samtidigt som det införts nya kreditrestriktioner.

Att få ett lån beviljat för en bostad är svårare idag än tidigare. De krav som Finansinspektionen ställer på bankerna är bolånetak och amortering av lån. Bolånetaket innebär att banken inte får bevilja lån för mer än 85 % av bostadens värde. Amorteringskravet innebär att den som ansöker om bolån som överstiger 50 procent av bostadens värde måste

amortera, det vill säga betala av på lånet, varje år. Därtill kan banken ha egna krav på låntagaren till exempel att skuldkvoten inte ska bli för hög, att det finns ekonomiskt utrymme för att klara betydligt högre räntenivåer än dagens och att det finns pengar kvar att leva på när alla utgifter för bostaden är betalade. Bankens krav på låntagaren kan alltså vara betydligt strängare än Finansinspektionens och mycket tyder på att kraven har ökat (fi.se).

De hushåll som, enligt Region Skåne (2020) påverkas minst av stigande bostadspriser och nya kreditrestriktioner är hushåll mellan 46 och 65 år med större inkomster och tillgångar. Det är också den grupp som ökat sin rörlighet mest när konjunkturen förbättrats och nyproduktionen av bostäder ökat.

Figur 11. Ekeliden, bostadsrättsförening i centrala Höör.

7 Planberedskap och kommunal mark

Planberedskap och strategisk markpolitik är två viktiga verktyg för kommunen i arbetet med bostadsförsörjning. Planmonopolet ger kommunen ansvar för att besluta vilken mark som är lämplig för bostadsbyggande och hur bebyggelsen ska utformas – oavsett kommunen äger marken eller ej.

Kommunen beslutar om planarbetet, men om marken är privatägd så kan kommunen inte styra över genomförandet. Fastighetsägaren kan välja att se byggrätten som en långsiktig investering, och avstå från att bygga. För att kunna styra i vilken takt utbyggnaden sker behöver kommunen också äga mark i alla delar av kedjan – långsiktiga utbyggnadsområden, pågående detaljplaner och tomter till salu. Det ger förutsättningar att nå kommunens mål om bostadsbyggande på kort och lång sikt.

Målår 2035

Översiktsplanen för Höörs kommun (ÖP) antogs 2018 och har målår 2035. Det är det 15 år. Om Höörs kommun ska kunna växa med 85 bostäder/år fram till 2035 så behöver vi planera för 1275 bostäder.

Eftersom detaljplanering och projektering för genomförande tar några år analyserar vi planberedskapen i gällande detaljplaner på 5 års sikt.

Bostadsutbyggnad 2021-2035

Planering för olika bostadstyper

Det behövs tomtmark för olika typer av bostäder – små och stora bostäder, hyreslägenheter och villor, bekväma bostäder nära service och hus på egen tomt. Bostadsbyggare är ofta inriktade på en viss typ av bostad och söker mark som passar för just det. Med en tydlig idé om vilken bostadstyp som är lämplig på en plats underlättas matchningen mellan byggare och möjlig tomtmark. Det ger förutsättningar för en effektiv plan- och byggprocess.

Till viss del styr läget bostadstypen. Andra områden har friare förutsättningar. Samspelet med omgivning och eventuell befintlig bebyggelse är alltid en viktig faktor. Översiktsplanen ger vägledning om vilken typ av bebyggelse som är lämplig.

Vi har delat in tomtmark för bostäder i högre och lägre samt tät och glesare struktur (tabell 12). Det ger totalt fyra tomt-typer, med olika exploaterings-tal, olika behov av allmän plats och olika förutsättningar för byggaren. När vi upprättar detaljplan väljer vi planbestämmelser som passar för avsedd tomttyp. Då underlättar detaljplanen fastighetsbild-

ning och genomförande. Upplåtelseform väljs av byggaren oberoende av tomttyp.

Högre, tät struktur - Kvarterstad

Denna tomttyp för flerbostadshus innebär att husfasaden följer gatan. Det passar centralt i Höör, för att det ger högst exploaterings-tal och skapar stadsmässiga gaturum. Dessutom skärmar byggnaden innergården så att den inte störs av buller från gatan. Typhus fungerar oftast inte, eftersom byggnaden behöver specialritas för platsen. Parkering ordnas under jord eller genom P-köp.

Högre, gles struktur - Hus i park

Denna tomttyp innebär att flerbostadshus placeras friare på tomten. Det fungerar bra utanför centrum i områden som inte är bullerutsatta. Exploaterings-talet blir ofta lägre än för kvarterstad, särskilt om parkering ska ordnas på mark.

Lägre, tät struktur - Radhus, grupp-hus mm

Denna tomttyp innebär bebyggelse i 1-2 plan där bostäderna uppförs samlat och marken utnyttjas effektivt. Det passar både lägenheter (bostads-/hyresrätt) och gruppbyggda småhus, som radhus och kedjehus. Tomttypen kan alltså ge både småhus och flerbostadshus. Parkering och ekonomibyggnader kan ordnas samlat eller vid varje bostad.

Lägre, gles struktur - Friliggande

Denna tomttyp är speciellt anpassad för fribyggda villor. Det kräver en större tomt till varje bostad än gruppbyggda hus, och ger därför den glesaste strukturen. Denna tomttyp innebär också särskilda förutsättningar för gatan, eftersom varje bostad ofta har sin egen utfart.

Utbyggnadspotential 2021-2035									
ÖP	Utbyggnadsområde	Kommundel	Fördelat på tomttyper				Totalt	Markäg.	Planstatus
			Högre, 3 vån +		Lägre, 1-2 våningar				
			Tät	Glesare	Tät	Glesare			
			Kvarterstad	Hus i park	Radhus	Friliggande			
1.	Västra Stationsomr.	Höörs tätort	250	0	10	0	260	Kom.	Aktuell/uppdrag
2.	Maglehill	Höörs tätort	0	200	240	50	490	Kom.	Pågående
3.	Kvarnbäck	Höörs tätort	0	48	71	Genomförd	119	Kom.	Aktuell
4.	Grönalund	Höörs tätort	100	50	50	0	200	Kn+Priv	Planuppdrag
5.	Eka	Höörs tätort	0	0	20	20	40	Kom.	Ej initiativ
6.	Fogdaröd	Höörs tätort	0	50	45	25	120	Privat	Aktuell
7.	Gyldenpris	Höörs tätort	0	0	0	20	20	Kom.	Ej initiativ
8.	Stenskogen väst	Höörs tätort	0	0	10	10	20	Privat	Ej initiativ
9.	Stenskogen centralt	Höörs tätort	0	0	30	30	60	Privat	Aktuell/uppdrag
10.	Orup	Höörs tätort	0	0	40	0	40	Privat	Planuppdrag
11.	Karl Johans väg	Höörs tätort	0	0	0	0	0	Privat	Ej initiativ
12.	Blommeröd	Höörs tätort	0	0	0	22	22	Privat	Aktuell
13.	Campus Sätofta	Höörs tätort	0	0	40	0	40	Kom.	Ej initiativ
14.	Sätoftaskolan öster	Höörs tätort	0	0	0	40	40	Privat	Ej initiativ
15.	Ringsjöhöjden	Höörs tätort	0	0	10	10	20	Privat	Ej initiativ
16.	Jägersbo	Höörs tätort	0	0	10	10	20	Privat	Ej initiativ
17.	Ljungstorp Väster	Höörs tätort	0	0	0	50	50	Privat	Ej initiativ
18.	Ljungstorp Söder	Höörs tätort	0	0	0	20	20	Privat	Ej initiativ
	Förtätn. centr. Höör	Höörs tätort	50	50	100	0	200	Privat	Ej initiativ
	Trattkantarellen	Höörs tätort	0	0	8	0	8	Privat	Aktuell
	Lergöksvägen	Höörs tätort	0	0	28	0	28	Privat	Aktuell
	Befintliga tomter	Höörs tätort	0	0	15	15	30	Privat	Aktuell
	Mastvägen	Höörs tätort	0	0	12	0	12	Privat	Överklagad
	Sätofta 6:21	Höörs tätort	0	0	0	4	4	Kom.	Granskning
	Lars Ols väg	Höörs tätort	0	0	0	6	6	Privat	Planuppdrag
	Kvarteret Hällbo	Höörs tätort	530	0	50	0	580	Privat	Planprogram
19.	Lunden och Gropen	Tjörnarp	0	0	10	10	20	Privat	Ej initiativ
20.	Droskan och Kälken	Tjörnarp	0	0	0	5	5	Kom.	Planuppdrag
	Befintliga tomter	Tjörnarp	0	0	0	5	5	Privat	Aktuell
21.	Tyringevägen	Norra Rörium	0	0	0	4	4	Kom.	Aktuell
	Sallanders väg	Norra Rörium	0	0	0	3	3	Kom.	Aktuell
22.	Fogdarps station	Snogeröd	Genomförd						
	Kornvägen, Snogeröd	Snogeröd	0	0	4	0	4	Privat	Aktuell
	Elisefarm	Snogeröd	0	60	250	0	310	Privat	Programsamråd
	Summa		930	458	1053	359	2800		

Tabell 12. Utbyggnadspotential i Höörs kommun 2021-2035. Områden med siffra i kolumnen längst till vänster är markerade som utbyggnadsområden i översiktsplanen. Övriga områden avser utbyggnad enligt pågående eller gällande detaljplaner. För närmare beskrivning av tomttyper - se text s 40.

Utbyggnadsområden i ÖP

Översiktsplanen pekar ut riktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och visar vilka områden som är lämpliga för nya bostäder. Översiktsplanen för Höörs kommun är framtagen utifrån målet att kunna bygga 50 bostäder/år men har god marginal och rymmer dubbelt så många bostäder. Utbyggnadsområdena rymde totalt 1800 bostäder när planen antogs.

Nu har vi uppdaterat bedömningen av utbyggnadsområdena i ÖP. Några områden är redan bebyggda. För andra områden har planeringen kommit igång, så att vi har mer detaljerad kunskap om hur många bostäder som kan rymmas. 2021 är bedömningen att de utbyggnadsområden som finns kvar rymmer 1600 nya bostäder. Det finns alltså en viss marginal jämfört med behovet, men en större marginal är önskvärd.

Till det kommer mindre bostadsprojekt som har stöd i översiktsplanens markanvändningskarta utan att vara särskilt utpekade som utbyggnadsområden. I Höörs tätort gäller det områden för "befintlig stadsbygd" i ÖP, både befintliga tomter som inte är särskilt markerade för utbyggnad och nya detaljplaner för förtätning. Det gäller även komplettering av bebyggelsegrupper på landsbygden som översiktsplanen stödjer genom riktlinjer.

Utbyggnadsområden utanför ÖP

Efter att översiktsplanen antogs har kommunstyrelsen beviljat planbesked för två större bostadsbyggnadsprojekt som inte är utpekade i översiktsplanen. Det gäller Hällbo-området i centrala Höör och Elisefarm i gränsen mot Hörby kommun. Tillsammans kan de rymma 890 bostäder. För båda områdena finns dock osäkerheter som påverkar genomförbarheten och gör tidplanen osäker.

Planprogram för Hällboområdet godkändes av kommunstyrelsen i december 2020 och kan ge 580 bostäder. Förutsättningar för genomförande är dels att Trafikverket landar sin planering för framtidens väg 23 och dels att befintlig industriverksamhet flyttar till nytt läge i norra Höör.

Planprogram för Elisefarm har varit på samråd och bereds för godkännande. Den del av programmet som berör Höörs kommun kan rymma 310 bostäder. En knäckfråga för genomförandet är att Höörs och Hörby kommuner når en överenskommelse om hur anslutning till allmänna vattentjänster kan genomföras.

Samlad utbyggnadspotential 2021-2035

Den samlade potentialen i utbyggnadsområdena är 2800 bostäder (tabell 12) och ger en god marginal jämfört med planeringsmålet om 1275 bostäder. Utbyggnadsområdena ger utrymme för alla de fyra

tomttyperna. Den största andelen finns inom typen lägre, tät bebyggelse. Det är en tomttyp som det finns ett stort behov av i småstaden Höör och som möjliggör alla upplåtelseformer.

Nästa översiktsplan behöver säkerställa en tillräcklig marginal i utbyggnadsområden för bostäder. Statusen för Hällbo-området och Elisefarm behöver inarbetas och en samlad bedömning behöver ske för behov och genomförande. För utvecklingen efter 2035 behövs närmare analyser.

Planberedskap i gällande detaljplaner

Detaljplaner reglerar hur mycket som får byggas, hur det ska utformas och vilken infrastruktur som behövs. När det finns en färdig detaljplan kan fastighetsägaren vara säker på att få bygga. Det ger förutsättningar att knyta avtal om finansiering och genomförande i nästa skede.

Tabellen på föregående sida visar vilka projekt som har en gällande detaljplan. Det finns en beredskap för totalt ca 480 bostäder i gällande detaljplaner, varav:

- 125 bostäder i högre, tät bebyggelse (Västra Stationsområdet)
- 100 bostäder i högre, gles bebyggelse (Kvarnbäck och Fogdaröd)
- 180 bostäder i lägre, tät bebyggelse samt
- 82 bostäder i lägre, gles bebyggelse

Det bedöms täcka behoven för utbyggnaden under de kommande fem åren. För att inte planberedskapen ska tömmas när projekten genomförs behövs dock en fortsatt planläggning för alla tomttyper.

Kommunens markinnehav

Ett strategiskt markinnehav är avgörande för att kunna bedriva en aktiv bostadspolitik. När kommunen äger marken kan kommunen starta detaljplanearbetet utifrån sina mål för bostadsbyggandet. Så fort detaljplanen har vunnit laga kraft kan kommunen påbörja genomförandet och sälja marken till byggare.

När utbyggnaden i stället ägs av en privat aktör kan kommunen inte styra över utbyggnadstakten. Den privata markägaren kan se planlagd mark som en investering för avkastning på längre sikt och kan välja att inte bygga/sälja – trots att det finns efterfrågan på bostäder. Fenomenet är känt från andra kommuner och förekommer även i Höörs kommun. Privata markägare med färdiga detaljplaner bromsar tillväxten av Höörs tätort genom att inte färdigställa/sätta igång sina exploateringar.

Om kommunen äger marken kan kommunen genom villkor i ett markanvisningsavtal styra inriktningen på bostadsbyggandet, till exempel när det gäller

upplåtelseformer eller storlek på bostäder. Kommunen kan också säkerställa att genomförandet av gator och parker sker på det sätt som är tänkt, så att inte de som flyttar in känner sig lurade.

För en väl fungerande bostadsmarknad är det bra om det även finns privata aktörer som tar fram detaljplaner och genomför utbyggnader. Det ger förutsättningar för effektiv konkurrens, breddad bostadspalette och rimlig prisbild för fastigheter.

Fastighetsägande och fastighetsgränser har stor betydelse för hur det är möjligt att genomföra kommunens utbyggnadsplaner. En splittrad fastighets- (ägar)bild försvårar upprättande av detaljplaner och riskerar att låsa utbyggnaden till befintliga gränser – även när det är uppenbart att en annan struktur vore mer lämplig. Ett samlat fastighetsägande underlättar därför när det kommer till att upprätta detaljplaner – oavsett marken ägs privat eller av kommunen.

För att kunna möta bostadsefterfrågan både strategiskt och snabbfotat bör kommunen äga mark i alla delar av kedjan: långsiktiga utbyggnadsområden – pågående detaljplaner – tomter till salu.

Aktuell bedömning

I bostadsanalysen 2015 bedömde kommunen markinnehavet som tillräckligt. Sedan dess har tomtförsäljningen ökat kraftigt, samtidigt som behovet av mark för kommunal service konkurrerar med bostadsbyggande om marken. Det finns därför anledning för kommunen att investera i mer mark – både i utbyggnadsområden enligt översiktsplanen och i områden som är intressanta för tätortsutveckling efter 2035.

Utbyggnadsområdena i översiktsplanen omfattar ca 161 ha mark, varav kommunen äger 51 ha. Allmän platsmark i redan genomförda exploateringar ingår i kommunens mark. Nuvarande översiktsplan ger inte tillräckligt tydligt stöd för strategiska markköp. För att kommunen ska få förvärvstillstånd för jordbruksfastigheter behöver områdena vara utpekade i översiktsplanen. Det är därför viktigt att översiktsplanen hanterar frågan om tätortsutveckling på längre sikt.

Kommunens tomtförsäljning

Tomter för flerbostadshus och grupphusprojekt

Hittills har Höörs kommun kunnat möta efterfrågan på planlagd mark för flerbostadshus och grupphus genom att kontinuerligt erbjuda tillgängliga markområden till de byggare som hör av sig. Exploatören har erbjudits en tomt och fått några månader på sig att skissa fram sitt projekt. Därefter har avtal om fastighetsöverlåtelse träffats, förutsatt att projektet matchade tomten. I annat fall har frågan gått

vidare till nästa intressent. Det har inte funnits anledning att upprätta riktlinjer för markanvisning.

Fastighetsöverlåtelseavtalet innehåller villkor om att bygglov ska sökas och slutbevis beviljas inom en viss tid. Annars får köparen betala ett löpande vite. Syftet med vitet är att undvika spekulation i tomter som kommunen har förberett för bostadsbyggande.

Priset för tomter i exploateringsområden fastställs i samband med planarbetet och anges per m² bruttoarea (BTA). Det har uppstått diskussioner om hur priset ska översättas till varje tomt, eftersom det inte finns någon exakt översättningsnyckel för att räkna fram BTA utifrån detaljplanens bestämmelser om byggrätt. För att undvika den diskussionen. För att undvika oklarhet och prisdiskussioner bör kommunen i fortsättningen översätta BTA-priset till ett tomtpris inför att tomten blir tillgänglig för intressenter.

Det finns utvecklingspotential när det gäller kommunens informationsflöde kring tillgängliga tomter på hemsida mm.

Aktuell status angående kommunens tomter för flerbostadshus:

- Kvarnbäck - alla tomter reserverade
- Västra Stationsområdet - anvisning pågår för sista tomten i etapp 1. Detaljplan ej påbörjad i etapp 2.
- Maglehill - tomter blir tillgängliga 2023 och framåt, när infrastruktur är utbyggd och överklagade detaljplaner vunnit laga kraft.

Småhustomter

Höörs kommun har ingen tomtkö. Kommunens småhustomter säljs i stället via en mäklare. Planlagda fribyggartomter säljs med budgivning, med ett lägstapris fastlagt i en taxa som kommunfullmäktige har antagit 2020. En uppdatering av taxan är på gång 2021.

För att stimulera bostadsbyggandet i byar med lägre fastighetspriser har kommunen erbjudit tomter till reducerade priser under 2020. Dessa tomter har sålts med villkor, liknande upplägget vid försäljning av tomter för flerbostadshus. Syftet med villkoren vid småhusförsäljning är att säkerställa att det rabatterade priset verkligen ger nya bostäder.

Aktuell status för kommunens småhustomter:

- Kvarnbäck - alla tomter är sålda
- Tjörnarp - alla tomter är sålda
- Norra Rörum - 3 tomter tillgängliga
- Maglehill - tomter blir tillgängliga 2023 och framåt, när infrastruktur är utbyggd och överklagade detaljplaner vunnit laga kraft.

8 Slutsatser

Slutsatserna av analyserna är grupperade i tre teman utifrån de behov av insatser Höörs kommun ser, baserat på både lokala förutsättningar och regionala och nationella perspektiv på bostadsförsörjningen. Tillsammans fångar temana en bostadsmarknad i balans där alla människor ska ha möjlighet att hitta en passande bostad utifrån sina behov och preferenser. Temana bildar utgångspunkt för riktlinjerna för bostadsförsörjning, med mål och insatser.

Tillväxt och Attraktivitet

Slutsatser:

- Höör är en del av Malmö-Lund regionen och den ökade sysselsättningen och köpkraften i regionen ökar efterfrågan på bostäder i Höör.
- Det är attraktivt att bo i Höör och pendla till grannkommunerna eller Malmö och Lund.
- Natur, närhet till service och bra kollektivtrafik lockar nya invånare till kommunen.
- Bostadsmarknaden är beroende av att kommunikationer till och från utbildnings- och arbetsplatser utanför kommunen fungerar bra.
- Barnfamiljer utgör en stor del av inflyttningen till kommunen. Många efterfrågar småhustomt eller villor på andrahandsmarknaden.
- Efterfrågan har ökat på alla typer av hyresbostäder och det finns inga vakanser. Även större lägenheter efterfrågas, till skillnad från 2015 då dessa var svåra att hyra ut.
- Efterfrågan på bostadsrätter har ökat och är påtaglig.
- Fritidshusen är viktiga för fortsatt befolknings-tillväxt och för flexibilitet på bostadsmarknaden
- Det finns ett glapp mellan inflyttning i nya bostäder och inrapportering till SCB vilket gör att officiella siffror inte speglar verkligt byggande.
- Statligt stöd till hyresbostäder bidrar till bostadsbyggandet i Höör.
- Rörlighet på bostadsmarknaden och flexibilitet i boendeformerna är viktigt för befolkningstillväxten och för alla som vill byta bostad.
- Bankernas vilja att låna ut kan variera mycket beroende på var i kommunen fastigheten ligger.
- Nybyggnation bidrar till att villor frigörs på andrahandsmarknaden i Höör, även hyresrätter frigörs i viss mån.
- Läge nära centrum/station och natur viktigare än pris och storlek på tomt vid nybyggnation i nybyggnadsområden.
- Kommunens tomt- och planberedskap har inte begränsat befolkningstillväxten de senaste 10 åren, men ökad efterfrågan behöver mötas med fortsatta planinitiativ.
- Planeringen för bostäder bör anpassas för att matcha olika typer av bostadsprojekt och främja genomförbarheten (hög/lägre, tät/gles bebyggelse).
- Det finns färdiga detaljplaner för alla tomttyper och även pågående detaljplaner för alla typer.
- Bostadsbehovet bedöms vara i genomsnitt 85 bostäder/år och totalt 1275 bostäder till 2035.
- Utbyggnadsområden i ÖP möjliggör tillräcklig utbyggnad fram till 2035 för kommunen som helhet men större marginal är önskvärd.
- Utbyggnad av Hällbo-området och Elisefarm kompletterar med ytterligare ca 900 bostäder. För dessa områden finns dock osäkerheter kring genomförandet som gör tidplanen osäker.
- För att främja tillväxt utanför Höörs tätort behövs mer konkreta utvecklingsplaner på kommundsnivå, framförallt för Tjörnarp med omnejd.
- Privata markägare med färdiga detaljplaner bromsar tillväxten av Höörs tätort genom att inte färdigställa/sätta igång sin exploatering.
- Kommunen bör äga mark i alla delar av bostadskedjan: långsiktiga utbyggnadsområden – pågående detaljplaner – tomter till salu.
- Tätortsutvecklingen efter 2035 kräver närmare analyser och utpekanden i nästa översiktsplan, inte minst för att säkerställa kommunens möjlighet till strategiska markköp.

Bostäder åt äldre

Slutsatser:

- Äldre söker efter moderna lägenheter i centrum.
- Antalet och andelen äldre i befolkningen kommer att öka. Därmed finns behov av utökat antalet platser på särskilt boende och i trygghetsboende.
- Rörlighet på bostadsmarknaden och flexibilitet i boendeformerna är viktigt för befolkningstillväxten och för alla som vill byta bostad (dubbel).
- Fler lättskötta bostäder i centrumnära lägen behövs för att underlätta flyttkedjor. Det behövs även fler hyreslägenheter med rimlig hyra (dubbel).

Bostäder för alla

Slutsatser:

- Fler lättskötta bostäder i centrumnära lägen behövs för att underlätta flyttkedjor. Det behövs även fler hyreslägenheter med rimlig hyra (dubbel).
- Det finns lägenheter i det äldre beståndet som ger tillgång till hyresrätter med låg hyra. Renovräkning är inte ett problem på bostadsmarknaden i Höör.
- Brist på bostäder riskerar att fördröja ekonomiskt svaga gruppers etablering på bostadsmarknaden.
- Det behövs ett kontinuerligt tillskott av bostäder för personer inom LSS i det ordinarie bostadsbeståndet.
- Tack vare gott samarbete med hyresvärdar har Höörs kommun haft beredskap att ta emot nyanlända enligt anvisning från Migrationsverket.
- Kommunen saknar en samlad bild av vilka lägenheter som är tillgängliga för funktionshindrade.

Källförteckning

Skriftliga källor:

Boverket:

Planering för bostadsförsörjning - en handbok (2020)
Indikatorer för bostadsbyggandet juni 2020 (2020)

Höörs kommun:

Bostadsförsörjningsprogram för Höörs kommun (2015)

Delaktighet för alla - Plan för delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning i Höörs kommun med kommunstyrelsens handlingsplan för genomförandet (2019)

Översiktsplan för Höörs kommun (2018)

Vision 2025 (2015)

Länsstyrelsen i Skåne:

Regional bostadsmarknadsanalys för Skåne 2020 (2020)

Bostadsbehov, planeringsläge och bostadsbyggande i Skånes kommuner (2015)

Region Skåne:

Regional utvecklingsstrategi – Det öppna Skåne 2030 (2020)

Regionplan för Skåne 2022-2040, Samrådshandling (Regionplan för Skåne 2022-2040 - Samrådshandling (arccgis.com))

Bostadsglappet i Skåne - Analys av hushållens möjligheter att hyra eller köpa bostäder i Skåne (2020)

Modell för bostadsefterfrågan Uppdatering år 2020 (2021)

Modell för bostadsefterfrågan Uppdatering år 2019 (2020)

Modell för bostadsefterfrågan i Skåne 2018 (2019)

Flyttkedjor - En litteraturöversikt över befintlig forskning om flyttkedjor för bostäder. (2018)

Hemsidor

<http://www.boverket.se>
<http://www.fi.se>
<http://www.folkhalsomyndigheten.se>
<http://www.globalamalen.se>
<http://www.hoor.se>
<http://www.hoorfast.se>
<http://www.lansstyrelsen.se>
<http://www.regeringen.se>
<http://www.socialstyrelsen.se>
<http://www.scb.se>
<http://www.skane.se>

Statistik

Höörs kommun (2020) Befolkningsprognos för Höörs kommun 2020–2035

Kolada (2020) Jämföraren>Bostadsförsörjning

Mäklarstatistik (2020) Prisutveckling

Region Skåne (2020) Bostadsglappet i Skåne - Analys av hushållens möjligheter att hyra eller köpa bostäder i Skåne>Inkomstkrav

https://geodata.skane.se/interaktivakartor/pendling_i_skane/pendling_i_skane.html

Statistiska centralbyrån (2019) Statistikdatabasen>Boende, byggande och bebyggelse

Statistiska centralbyrån (2019) Statistikdatabasen>Befolkning

Statistiska centralbyrån (2019) Statistikdatabasen>Hushållens ekonomi

Statistiska centralbyrån (2019) Statistikdatabasen>Arbetsmarknad

Statistiska centralbyrån (2019) BOSTADSPAK, Fri-Tab1KD, LghTab4KD och BoTab1KD

Statistiska centralbyrån (2013) BOSTADSPAK, tabell 2 och 7

Statistiska centralbyrån (2020) SCB:s medborgarundersökning 2020 Höörs kommun

Bostadsutveckling i Hörs kommun

**Riktlinjer för bostadsförsörjning 2021-2024
med utblick mot 2035**

Samrådsförslag godkänt i kommunstyrelsen 210504

Styrgrupp

Camilla Lindhe, kommundirektör

Rolf Carlsson, Samhällsbyggnadschef

Ewa Näslund, Socialchef

Catharina Pålsson, Sektorschef Kultur, arbete och folkhälsa

Jeanette Norrman, VD HFAB

Arbetsgrupp

Arbetsgruppen har bestått av samhällsplanerarna Julia Göransson och Anton Klacka samt strategisk planeringschef Karin Kallioniemi.

Nyckelpersoner från sektorn för kultur, arbete och folkhälsa, social sektor, samhällsbyggnadssektor samt Höörs fastighets AB har bidragit med uppgifter.

Innehåll

1	Inledning	4
	Bostadsförsörjning i Höörs kommun	
	Tre teman	
2	Tillväxt och attraktivitet	6
	Slutsatser	
	Mål - Stärkt befolkningstillväxt	
	Mål - Mer varierat bostadsutbud	
	Mål - Utveckla byar och landsbygd	
	Mål - Ökad markreserv	
	Insatser	
3	Bostäder för äldre	12
	Slutsatser	
	Mål - Ökad valfrihet för äldre	
	Mål - Tillräckligt antal platser på särskilt boende i kommunal regi	
	Insatser	
4	Bostäder åt alla	15
	Slutsatser	
	Mål - Integrerade bostäder	
	Mål - Rimliga bostäder vid låga inkomster	
	Insatser	
5	Genomförande och uppföljning	18
	Årlig uppföljning	
	Uppdatering av riktlinjer	

1 Inledning

Tillgången till attraktiva bostäder är en central fråga för utvecklingen av Höörs kommun. Höörs kommun är en kommun för alla oavsett boendeort eller livssituation, där medborgarnas hälsa, välbefinnande och livsmiljö värnas.

Bostadsförsörjning i Höörs kommun

Riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Kommunen ska ta hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program. Kommunens mål och insatser ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar. Analyserna finns i ett särskilt dokument.

Arbetet med analys och riktlinjer har letts av en styrgrupp som består av kommundirektör, samhällsbyggnadschef, socialchef, chef för kultur, arbete och folkhälsa samt VD för kommunens bostadsbolag.

Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktiges mål för mandatperioden har bildat utgångspunkt för arbetet. Målen antogs av kommunfullmäktige i Höörs kommun (§65 på sammaträde 2019-06-19) och gäller för perioden 2020 till 2023.

God livsmiljö och bra boende för alla är ett av målen. Motiv för målet är:

”Höörs kommun är en kommun för alla oavsett boendeort eller livssituation, där medborgarnas hälsa, välbefinnande och livsmiljö värnas. Genom att vara detta tror vi på en framtida stark inflyttning till Höörs kommun.”

För att lyckas behöver hela Höörs kommun utvecklas. I översiktsplanen finns strategier för utvecklingen av Höörs kommun - tätorter, byar och landsbygd. Under mandatperioden vill kommunen öka antalet permanentbostäder i Tjörnarp och utveckla bostadsetableringar utanför bebyggt område.

Indikatorer för målet är att:

- Nöjd region index ska öka jämfört med 2018 års resultat. (Medborgarundersökningen)
- Befolkningstillväxt om minst 250 invånare i genomsnitt per år.

För att möta det behov av bostäder som finns utifrån befolkningsutvecklingen behöver utbyggnadstakten av bostäder öka jämfört med de senaste åren. Kommunen bedömer utifrån analyserna att det behövs i genomsnitt 85 nya bostäder/år för att på ett hållbart sätt möta målet om en befolkningstillväxt på 250 invånare/år.

Översiktsplan för Höörs kommun

Översiktsplanen för Höörs kommun (ÖP) antogs 2018 och har målår 2035. För att Höörs kommun ska växa med 85 bostäder/år behöver vi planera för 1275 bostäder för perioden till 2035.

Bedömningen av utbyggnadsområdena i ÖP har nu uppdaterats som en del av analyserna. 2021 är bedömningen att de utbyggnadsområden som finns kvar rymmer 1600 nya bostäder. Det finns alltså en viss marginal jämfört med behovet, men en större marginal är önskvärd.

Till det kommer mindre bostadsprojekt som har stöd i översiktsplanens markanvändningskarta som exempelvis förtätning och komplettering av bebyggelsegrupper på landsbygden.

Det finns även ett par större utbyggnadsområden utanför ÖP där kommunstyrelsen har beviljat planbesked för större bostadsbyggnadsprojekt som inte är utpekade i översiktsplanen. Det gäller Hällbo-området i centrala Höör och Elisefarm i gränsen mot Hörby kommun vilka tillsammans kan rymma 890 bostäder. För båda områdena finns dock osäkerheter som påverkar genomförbarheten och gör tidplanen osäker.

Den samlade potentialen i utbyggnadsområden (med och utan stöd i ÖP) är 2800 bostäder för de kommande 15 åren. Det ger en god marginal jämfört med planeringsmålet om 1275 bostäder.

För att kunna erbjuda bostäder för olika behov i olika lägen så pekar översiktsplanen på att det är särskilt viktigt att planera för flerbostadshus nära centrum och att planera för marklägenheter integrerat i alla utbyggnadsområden. Syftet med kommunens planering är att skapa förutsättningar för alla i

kommunen att leva i goda bostäder och att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. (Översiktsplan för Höörs kommun, utvecklingsdelen, 2018, s.54f)

Delaktighet för alla

Tillgång till en bra bostad utifrån livssituation och ekonomiska förutsättningar är grundläggande för hälsa och välmående. Bland annat påverkar bostaden uppväxtvillkor, möjlighet att kunna flytta hemifrån, bilda familj eller leva ett självständigt liv vid en hög ålder. Kommunens uppgift är att genom planering för bostadsförsörjning skapa förutsättningar för ett bostadsbyggande som tillgodoser behov utifrån olika ekonomiska förutsättningar och livssituationer. Även den fysiska miljön kring bostaden och bostadsområdet är en viktig pusselbit för att vardagen ska fungera och för att samhället ska utvecklas långsiktigt hållbart.

2019 antog Höörs kommun handlingsplanen Delaktighet för alla. Planen är ett led i arbetet med förbättra livsvillkoren för personer med funktionsnedsättning i Höörs kommun. Bland annat fastslås att funktionshinderaspekter ska införlivas inom alla kommunens områden som i samhällsplanering, så att funktionshinderfrågor vägs in från början vid all kommunal planering.

Insatser för 2021-2024

De långsiktiga behoven är analyserade fram till år 2035 för att vi ska ha en beredskap att möta behoven i tid med både planering och andra insatser.

Riktlinjerna fokuserar dock på insatser för åren 2021-2024. En fyraårsperiod är ett bra tidsperspektiv eftersom det har samma längd som en politisk mandatperiod. Det är dessutom en bra tidshorisont vad gäller möjligheten att överblicka och planera det kommande arbetet på kommunen. Insatser som ligger längre fram i tiden än fyra år är svårare att prioritera. Däremot syftar flera av insatserna till att starta processer som kommer att pågå längre in i framtiden. Mål och riktvärden är tänkta att ha en relevans även efter 2024.

Tre teman

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen i Höörs kommun är indelade i tre teman. Temana är valda utifrån de behov av insatser Höörs kommun ser, baserat på både lokala förutsättningar och regionala och nationella perspektiv på bostadsförsörjningen. Tillsammans fångar temana en bostadsmarknad i balans där alla människor ska ha möjlighet att hitta en passande bostad utifrån sina behov och preferenser.

Tillväxt och attraktivitet

Kommunen behöver planera för sin bostadsförsörjning med god framförhållning och se till att ha en god markberedskap som svarar mot framtida behov av bostäder i olika former och upplåtelseformer. Målet att klara en befolkningstillväxt med 250 invånare per år förutsätter att kommunen kan bidra till att det fortsätter att byggas attraktiva bostäder i bra lägen.

Bostäder för äldre

Äldre är en växande grupp i Höörs kommun precis som i samhället som helhet. En viktig del av planeringen för nya bostäder handlar om att säkerställa att det finns ett attraktivt och tillräckligt utbud av bostäder för äldre. Det finns en växande grupp äldre som vill flytta från sin villa eller större lägenhet för att istället flytta till en bostad som är bättre anpassad för äldres behov.

Bostad åt alla

Bostad åt alla handlar om att det ska finnas bostäder för de grupper som kommunen har ett särskilt ansvar för men också om att det ska finnas ett utbud av bostäder som kan möta bostadsbehov även när inkomsten är låg och sparad kapital saknas.

Kommunens ansvar för bostadsförsörjningen

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning ska minst innehålla följande uppgifter:

1. kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet,
2. kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål, och
3. hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Mål och insatser ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar.

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska vara vägledande i översiktsplan och detaljplan.

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, 2, 4 §§.

2 Tillväxt och attraktivitet

Höörs kommun har en självklar roll i det flerkärniga Skåne. Kommunen har en stor andel pendlare till tillväxtmotorerna Malmö och Lund. Höör har också en omfattande inflyttning både från grannkommunerna och från de större städerna i sydvästra Skåne. Viktiga faktorer för att denna utveckling ska fortsätta är att vi utvecklar det naturnära boendet med goda kommunikationer som är Höörs kommuns kännetecken och unika förutsättningar. Ny bebyggelse ska bidra till ett mer varierat bostadsbestånd och fler boendeformer. Höörs tätort ska växa som småstad i storstadsregion. Byarna ska erbjuda varierade livsmiljöer i trygg och nära omgivning. Tjörnarp ska växa som stationsby.

Slutsatser

- Höör är en del av Malmö-Lund regionen och den ökade sysselsättningen och köpkraften i regionen ökar efterfrågan på bostäder i Höör.
- Det är attraktivt att bo i Höör och pendla till grannkommunerna eller Malmö och Lund.
- Natur, närhet till service och bra kollektivtrafik lockar nya invånare till kommunen.
- Bostadsmarknaden är beroende av att kommunikationer till och från utbildnings- och arbetsplatser utanför kommunen fungerar bra.
- Barnfamiljer utgör en stor del av inflyttningen till kommunen. Många efterfrågar småhustomt eller villor på andrahandsmarknaden.
- Efterfrågan har ökat på alla typer av hyresbostäder och det finns inga vakanser. Även större lägenheter efterfrågas, till skillnad från 2015 då dessa var svåra att hyra ut.
- Efterfrågan på bostadsrätter har ökat och är påtaglig.
- Fritidshusen är viktiga för fortsatt befolknings-tillväxt och för flexibilitet på bostadsmarknaden
- Det finns ett glapp mellan inflyttning i nya bostäder och inrapportering till SCB vilket gör att officiella siffror inte speglar verkligt byggande.
- Statligt stöd till hyresbostäder bidrar till bostadsbyggandet i Höör.
- Rörlighet på bostadsmarknaden och flexibilitet i boendeformerna är viktigt för befolkningstillväxten och för alla som vill byta bostad.
- Bankernas vilja att låna ut kan variera mycket beroende på var i kommunen fastigheten ligger.
- Nybyggnation bidrar till att villor frigörs på andrahandsmarknaden i Höör, även hyresrätter frigörs i viss mån.
- Läge nära centrum/station och natur viktigare än pris och storlek på tomt vid nybyggnation i nybyggnadsområden.
- Kommunens tomt- och planberedskap har inte begränsat befolkningstillväxten de senaste 10 åren, men ökad efterfrågan behöver mötas med fortsatta planinitiativ.
- Planeringen för bostäder bör anpassas för att matcha olika typer av bostadsprojekt och främja genomförbarheten (hög/lägre, tät/gles bebyggelse).
- Det finns färdiga detaljplaner för alla tomttyper och även pågående detaljplaner för alla typer.
- Bostadsbehovet bedöms vara i genomsnitt 85 bostäder/år och totalt 1275 bostäder till 2035.
- Utbyggnadsområden i ÖP möjliggör tillräcklig utbyggnad fram till 2035 för kommunen som helhet men större marginal är önskvärd.
- Utbyggnad av Hällbo-området och Elisefarm kompletterar med ytterligare ca 900 bostäder. För dessa områden finns dock osäkerheter kring genomförandet som gör tidplanen osäker.
- För att främja tillväxt utanför Höörs tätort behövs mer konkreta utvecklingsplaner på kommundsnivå, framförallt för Tjörnarp med omnejd.
- Privata markägare med färdiga detaljplaner bromsar tillväxten av Höörs tätort genom att inte färdigställa/sätta igång sin exploatering.
- Kommunen bör äga mark i alla delar av bostadskedjan: långsiktiga utbyggnadsområden – pågående detaljplaner – tomter till salu.
- Tätortsutvecklingen efter 2035 kräver närmare analyser och utpekanden i nästa översiktsplan, inte minst för att säkerställa kommunens möjlighet till strategiska markköp.

Mål - Stärkt befolkningstillväxt

För att kommunen ska kunna upprätthålla kommande års förväntade befolkningstillväxt och för att möta det behov av bostäder som finns utifrån befolkningsutvecklingen behöver antalet bostäder öka ytterligare. För detta krävs en utbyggnadstakt på i genomsnitt 85 nya bostäder per år (+20 fritidshus=105 totalt).

För bostadsutbudet som helhet i kommunen är målet att medborgarna känner sig mycket nöjda med Höörs kommun som en plats att bo och leva på vad gäller bostäder. Målet följs upp i SCBs medborgarundersökning där betygsindex under 40 klassas som "inte godkänt". Gränsen för "nöjd" går vid 55 och betygsindex över 74 tolkas som "mycket nöjd". Betyg ger ett mått på attraktivitet vilket är en grundförutsättning för stärkt befolkningstillväxt.

Nyckeltal	2020	Riktvärde

Foto från Kvarnbäck. Nybyggnation är en avgörande faktor för utvecklandet av bostadsbeståndet i Höörs kommun.

Mål - Mer varierat bostadsutbud

Höörs kommun ska erbjuda bostäder för olika smaker och skeden i livet. Den som vill byta bostad ska inte behöva flytta till en annan kommun. Eftersom 80% av de befintliga bostäderna är småhus finns ett behov att komplettera med andra bostadsformer. Ungefär hälften av de nya bostäderna bör därför planeras i flerbostadshus av olika slag.

Vi har delat in tomtmark för bostäder i högre och lägre samt tät och glesare struktur (se exempel nästa sida). Det ger totalt fyra tomt-typer, med olika exploateringstal, olika behov av allmän plats och olika förutsättningar för byggaren. När vi upprättar detaljplan väljer vi planbestämmelser som passar

för avsedd tomttyp. Då underlättar detaljplanen fastighetsbildning och genomförande. Upplåtelseform väljs av byggaren oberoende av tomttyp. Det behöver finnas en planberedskap för ca 5 års bostadsutbyggnad eftersom detaljplan och utbyggnad av infrastruktur kräver den marginalen.

Målet är att invånarna ska vara (mycket) nöjda med möjligheterna att hitta bra boende, utbudet av olika boendeformer och hur trivsamt bebyggelsen är (SCB:s medborgarundersökning). Betygsindex under 40 klassas som "inte godkänt". Gränsen för "nöjd" går vid 55 och 75 eller högre tolkas som "mycket nöjd". Betyg för de olika delarna skala 1-10.

Nyckeltal	2020	Riktvärde
Färdigställda bostäder i småhus/flerbostadshus (medeltal/år, senaste fem åren, Höörs kommun)	22/25	43/43
Hur ser du på möjligheterna att hitta ett bra boende? Skala 1-10 (SCB)	5,9	högre än 5,3 (2018)
Hur ser du på utbudet av olika typer av boendeformer (hyresrätt, bostadsrätt, småhus etc.)? (SCB) Skala 1-10	5,0	högre än 4,8 (2018)
Planberedskap för bostäder (gällande DP)		
Totalt	484	425
Högre, tät bebyggelse (kvarterstad)	125	90
Högre, gles bebyggelse (hus i park)	98	90
Lägre, tät bebyggelse (radhus, etc)	179	150
Lägre, gles bebyggelse (fribyggartomter)	82	95

Exempel på de fyra tomttyperna

Kvarterstad vid Västra stationsområdet i Höör

Högre, tät struktur - Kvarterstad

Denna tomttyp innebär att bostadens fasad följer gatan. Den passar centralt i Höör, för att den har högst exploateringsgrad och skapar stadsmässiga gaturum. Dessutom skärmar byggnaden innergården så att den inte störs av buller från gatan. Typhus fungerar oftast inte, eftersom byggnaden behöver specialritas för platsen. Parkering ordnas under jord eller genom P-köp.

Luftigt flerbostadshus i centrala Höör

Högre, gles struktur - Hus i park

Denna tomttyp innebär att flerbostadshus placeras friare på tomten. Det fungerar bra utanför centrum i områden som inte är bullerutsatta. Exploateringsgraden blir ofta lägre än för kvarterstad, särskilt om parkering ska ordnas på mark.

Boklok håller på att bygga luftiga flerbostadshus och bostäder i tät tvåvåningsstruktur uppe vid Kvarnbäck. Fotomontage från Boklok

Lägre, tät struktur - Radhus, grupphus mm

Denna tomttyp innebär bebyggelse i 1-2 plan där bostäderna uppförs samlat och marken utnyttjas effektivt. Det passar både lägenheter (bostads-/hyresrätt) och gruppbyggda småhus, som radhus och kedjehus. Tomttypen kan alltså ge både småhus och flerbostadshus. Parkering och ekonomibyggnader kan ordnas samlat eller vid varje bostad.

Fribyggartomt längs med Stanstorpssvägen ner mot Ringsjön

Lägre, gles struktur - Friliggande

Denna tomttyp är speciellt anpassad för fribyggda villor. Det kräver en större tomt till varje bostad än gruppbyggda hus, och ger därför den glesaste strukturen. Denna tomttyp innebär också särskilda förutsättningar för gatan, eftersom varje bostad ofta har sin egen utfart.

Mål - Utveckla byar och landsbygd

Hela Höörs kommun ska utvecklas och bostäder behövs i alla kommundelar. Stationsbyn Tjörnarp

är näst största tätorten och ska växa. Även mindre byar och landsbygd erbjuder varierade livsmiljöer. I översiktsplanen finns strategier för utvecklingen av tätorter, byar och landsbygd.

Nyckeltal	2019/2020	Riktvärde 4 år 2021-2024
Färdigställda bostäder fördelat på delområde:		
- Höörs tätort med Sätöfta, Ormanäs etc + omland	77	300
- Tjörnarps tätort med omnejd	2	20
- Norra Rörums tätort med omnejd	4	5
- Snogeröds tätort med omnejd (Södra Ringsjöorten)	9	5
- Sjunnerup och Frostavallen	1	5
- Munkarp, Hanninge, Nyrup och Hallaröd	6	5

I stationsorten Tjörnarp finns det goda möjligheter för Höörs kommun att växa ytterligare

Mål - Ökad markreserv

För att kunna möta bostadsefterfrågan både strategiskt och snabbfotat bör kommunen äga mark i alla delar av kedjan: långsiktiga utbyggnadsområden – pågående detaljplaner – tomter till salu.

Allteftersom kommunen säljer mark för ny bebyggelse behöver kommunen också investera i ny mark och förbereda nya tomter för försäljning. Markförvärv underlättas om översiktsplanen markerar områden för tätortsutveckling utanför planperioden för strategiska markköp.

Nyckeltal	2020	Riktvärde

Insatser - Tillväxt och attraktivitet	Kommentar	År	Bidrar till mål
Gå med i Boplats syd	HFAB	2021	Stärkt befolkningstillväxt
Strategiska markköp	Utifrån Översiktsplanen (Utbyggnadsområden och långsiktig tätortsutveckling)	Kontinuerligt	Ökad markreserv
Insats för trygga och attraktiva boendemiljöer	Kontinuerliga insatser i dialog med hyresgäster	Kontinuerligt	Stärkt befolkningstillväxt
Planering och utbyggnad av småhustomter i Gyldenpris	Utifrån Översiktsplanen	2021-2022	Stärkt befolkningstillväxt Mer varierat bostadsutb.
Fördjupning av översiktsplan Tjörnarp	Utifrån Översiktsplanen (uppdrag finns)	2021-2022	Utveckla byar och landsbygd
Fördjupning av översiktsplan Höörs tätort	Utifrån Översiktsplanen (uppdrag finns)	2023-2024	Stärkt befolkningstillväxt Mer varierat bostadsutb.
Utveckla extern information & kommunikation om kommunens tomter för flerbostadshus	hoor.se och framtidslage.se Översättning av BTA-pris till tomtpris	2021-2022	Stärkt befolkningstillväxt Mer varierat bostadsutb.
Markanvisning för hyres- & bostadsrätter	Västra Stationsområdet Maglehill	2021-2022 2023-2024	Mer varierat bostads- utbud
Planprogram Grönalundsområdet	Utifrån Översiktsplanen (uppdrag finns)	2021-2022	Stärkt befolkningstillväxt Mer varierat bostadsutb.
Genomföra infrastruktur Maglehill	Enligt detaljplan	2022	Stärkt befolkningstillväxt Mer varierat bostadsutb.
Parkeringspolicy	Underlätta DP & lov	2023-2024	Ökad markreserv
Uppdatering av översiktsplan	Säkerställa bostadsbehov på längre sikt	2023-2024	Stärkt befolkningstillväxt
Enkät till tomtköpare	Följa efterfrågan	Kontinuerligt	Stärkt befolkningstillväxt
Dialog med privata aktörer när deras DP är klara	Främja att projekt genom- förs, inte ligger outnyttjade	Kontinuerligt	

3 Bostäder för äldre

Antalet och andelen äldre ökar och många söker efter ett mer centrumnära och lättskött boende, det visar bland annat den enkätundersökning som genomfördes i Höörs kommun hösten 2020. En tydlig trend är att efterfrågan ökar för marklägenheter och boende på trygghetsboende.

Slutsatser

- Äldre söker efter moderna lägenheter i centrum.
- Antalet och andelen äldre i befolkningen kommer att öka. Därmed finns behov av utökat antalet platser på särskilt boende och i trygghetsboende.
- Rörlighet på bostadsmarknaden och flexibilitet i boendeformerna är viktigt för befolkningstillväxten och för alla som vill byta bostad (dubbel).
- Fler lättskötta bostäder i centrumnära lägen behövs för att underlätta flyttkedjor. Det behövs även fler hyreslägenheter med rimlig hyra (dubbel).

Bostäder för personer som fyllt 55 år vid Ekeliden i centrala Höör

Mål - Ökad valfrihet för äldre

Fler äldre ska ha möjlighet att hitta ett boende som motsvarar de behov som åldrande ofta innebär. Skiftande förutsättningarna och preferenserna inom gruppen gör att det inte bara finns ett alternativ som passar alla. Olika typer av upplåtelse-

former, storlekar och grader av social gemenskap i boendet behövs. Äldre söker ofta bekväma bostäder nära service-funktioner. För många fungerar en vanlig bostadsrätt eller hyresrätt. Andra söker ett trygghetsboende eller har behov av ett särskilt boende för äldre.

Nyckeltal	2020

Mål - Tillräckligt antal platser på särskilt boende i kommunal regi

Allt fler blir äldre och kommunen behöver beredskap att kunna möta behov av vård och omsorg på ett kostnadseffektivt sätt. Erfarenhet visar att köpta platser på särskilt boende är dyrt. Höörs kommun planerar därför att kunna erbjuda platser i egen regi som motsvarar snittbehovet per månad. Möjligheten att köpa platser i privat regi ska fungera som gummiband för att möta toppar i behoven.

Andelen av befolkningen över 80 år som bor på särskilt boende i Höörs kommun är låg i jämförelse med riket och kan förväntas öka. Sammantaget innebär det att kommunen behöver utöka kapaciteten på särskilt boende med 49-103 platser fram till år 2035, beroende på hur stor andel som kommer att bo i Särskilt boende. På Maglehill planeras för 60 platser med inflytt 2024.

Nyckeltal	2019
Antal köpta platser på särskilt boende genomsnitt/månad under året, befolkning över 65 år (Höörs kommun)	39
Andel av befolkning över 80 år som bor på särskilt boende (källa: Kolada)	9%

Insatser - Bostäder för äldre	Kommentar	År	Bidrar till mål
Genomföra Sällbo som ett pilot-projekt	HFAB ska diskutera detta 2021	2021-2022	Ökad valfrihet för äldre
Bostadsrätter/hyresrätter i centrumnära lägen	Olika projekt	2021-2022 2023-2024	Ökad valfrihet för äldre
Nytt bistanndsbedömt trygghetsboende	Orup	Invigt 2021	Ökad valfrihet för äldre
Nytt trygghetsboende	Bangårdsterrassen	2021-2022	Ökad valfrihet för äldre
Genomföra 60 platser i nytt särskilt boende på Maglehill		2024	Tillräckligt med platser på särskilt boende i kommunal regi
Utvärdera effekter på bostadsmarknaden av trygghetsboenden	Två olika utvärderingar, en för bistanndsbedömt trygghetsboende och en för det som är öppet för alla över 65 att söka.	2021-2022	Ökad valfrihet för äldre
Informationsinsats riktad till äldre om vikten av att se över sin boendesituation i tid	I detta kommunicera resultat från enkät 2020		Ökad valfrihet för äldre
Planera för ytterligare ett särskilt boende för äldre	Efter utvärdering av behoven	2023-2024	Tillräckligt med platser på särskilt boende i kommunal regi

4 Bostäder åt alla

Bostad åt alla handlar om att det ska finnas bostäder för de grupper som kommunen har ett särskilt ansvar för men också om att det ska finnas ett utbud av bostäder som kan möta bostadsbehov även när inkomsten är låg och sparat kapital saknas.

Slutsatser

- Fler lättskötta bostäder i centrumnära lägen behövs för att underlätta flyttkedjor. Det behövs även fler hyreslägenheter med rimlig hyra (dubbel).
- Det finns lägenheter i det äldre beståndet som ger tillgång till hyresrätter med låg hyra. Renovräkning är inte ett problem på bostadsmarknaden i Höör.
- Brist på bostäder riskerar att fördröja ekonomiskt svaga gruppers etablering på bostadsmarknaden.
- Det behövs ett kontinuerligt tillskott av bostäder för personer inom LSS i det ordinarie bostadsbeståndet.
- Tack vare gott samarbete med hyresvärdar har Höörs kommun haft beredskap att ta emot nyanlända enligt anvisning från Migrationsverket.
- Kommunen saknar en samlad bild av vilka lägenheter som är tillgängliga för funktionshindrade.

Mål - Integrerade bostäder

Bostäder för personer inom LSS, socialpsykiatri, personer med särskilda behov och för nyanlända på anvisning av Migrationsverket ska finnas integrerat i det ordinarie bostadsbeståndet. För detta syfte samarbetar kommunen med det kommunala

bostadsbolaget HFAB som upplåter en bostad per år till kommunen att använda för bostadssociala behov och ytterligare en för LSS/social psykiatri. Dessutom får kommunen erbjudande om tilldelning av de byggare som utnyttjar statsbidrag för att bygga nya hyreslägenheter.

Nyckeltal	Kommentar
Antal bostäder som HFAB erbjudit kommunen under året	Det finns ännu ingen statistik för detta men kommunen har för avsikt att följa upp och använda det som ett nyckeltal framöver.
Antal bostäder kommunen erbjudits nybyggda hyresbostäder med statsbidrag	Det finns ännu ingen statistik för detta men kommunen har för avsikt att följa upp och använda det som ett nyckeltal framöver.

Mål - Rimliga bostäder vid låga inkomster

Fler bostäder med överkomliga hyresnivåer behövs för olika typer av hushåll med låga inkomster. Kommunen har få verktyg för att säkerställa bostadsutbudet för hushåll med låga inkomster. Höörs

kommun är sedan 2019 en folkhögskoleort och studenter utgör en ny typ av bostadssökande som är intresserade av korta kontrakt. Folkhögskolan bedömer att behovet i dagsläget är ca 10-15 bostäder per år.

Nyckeltal	2019
Antal/andel trångbodda hushåll med ansträngd boendeekonomi (källa: Boverket, Följs upp under förutsättning att Boverket uppdaterar)	47/0,7 % (2018)
Antal lägenheter som hyrs ut som KompisBo	0
Antal lägenheter som hyrs ut som Sällbo	-
Antal ungdomslägenheter	5

Ungdomslägenheter i takvåningen på HFAB:s hyresbostäder vid Lilla torg.

Insatser - Bostäder åt alla	Kommentar	År	Bidrar till mål
Påbörja planering för ny grupp-bostad för personer inom LSS		2021-2022	Integrerade bostäder
Säkerställa behovsbeskrivning och intern process när HFAB erbjuder kommunen lägenhet för särskilda behov. Scenariot att HFAB inte har några relevanta vakanser behöver vägas in.	HFAB har beslut om att erbjuda lägenheter löpande för bostadssociala behov samt LSS/social psykiatri.	2021	Integrerade bostäder
Säkerställa intern process för att bereda erbjudande om lägenheter för bostadssociala behov vid nyproduktion med statsbidrag	Byggare som utnyttjar statsbidraget ska erbjuda kommunen att hyra 12,5 % av lägenheterna för att få statligt stöd.	2021	Integrerade bostäder
Informera om KompisBo	Lyfta fram på hemsidan, se till att tjänstepersoner som träffar ungdomar känner till KompisBo	2021-2022	Rimliga bostäder
Informationsinsats till studenter på Holma folkhögskola	Information om bostäder och bostadserbjudanden i Höörs kommun	Från 2021	Integrerade bostäder
Sänkt ålder till 17 år för att stå i kö till kommunens hyresrätter via Boplats syd	Boplats syd	2021-2022	Rimliga bostäder

5 Genomförande och uppföljning

När kommunfullmäktige har antagit bostadsförsörjningsprogrammet tar kommunstyrelsen vid och står för uppföljningen. Kommunstyrelsen har ansvar för att leda och samordna kommunens bostadspolitik och främja bostadsförsörjningen.

I kommunförvaltningen är det ledningsgruppen som ansvarar för bostadsförsörjningen. Insatserna genomförs i linjeorganisationen i samhällsbyggnadssektor, social sektor, sektorn för kultur, arbete och folkhälsa samt i Höörs fastighets AB.

Årlig uppföljning

Riktlinjerna för bostadsförsörjning ska följas upp varje år, i samband med årsredovisningen i januari. Uppföljningen innebär att bostadsbyggandet sammanställs tillsammans med andra nyckeltal och aktuella insatser i ett uppföljnings-PM, med korta kommentarer om det aktuella bostadsläget. Detta PM presenteras sedan för kommunstyrelsen och utgör tillsammans med bostadsförsörjningsprogrammet underlag för en löpande dialog om bostadsläget i kommunen.

Bostadsförsörjningsprogrammet med analyser och riktlinjer fungerar som underlag för beslut i andra ärenden. Implementeringen förutsätter att bostadsförsörjningsprogrammet gör avtryck i verksamhetsplanering, budgetprocess och nya uppdrag till förvaltningen. Det finns en särskilt tydlig koppling mellan bostadsförsörjningsprogram och över- och underplanering.

Samhällsbyggnadssektor har huvudansvaret för uppföljningsarbetet som sker med stöd av nyckelpersoner från social sektor, sektorn för kultur, arbete och folkhälsa. Höörs Fastighets AB bidrar med en aktuell bild av utvecklingen i allmännyttan.

Uppdatering av riktlinjer

Riktlinjer för bostadsförsörjning ska antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod. Det innebär att det behövs en mer omfattande uppföljning av bostadsförsörjningsfrågorna med analys av förändringar i omvärlden och lokala förutsättningar vart fjärde år. Därefter kan nya riktlinjer med mål och insatser tas fram.

SAMHÄLLSBYGGNADSSEKTOR
Strategisk planering

MISSIV

Datum
2021-05-07

Diarienummer
KSF 2019/489

Sida
1 (1)

277 (596)

Samråd om riktlinjer för bostadsförsörjning för Höors kommun

Höors kommun har tagit fram förslag till nya riktlinjer för bostadsförsörjning och bjuder in länsstyrelsen, Region Skåne och berörda kommuner till samråd. Samrådet pågår **7-28 maj**. Synpunkter på förslaget lämnas skriftligt till kommun@hoor.se. Märk gärna yttrandet med diarienummer KSF 2019/489. I utskicket är handlingarna i lågupplöst version. Ni kan ladda ner högupplöst version på [kommunens hemsida](#).

Arbetet har genomförts enligt lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Detta innebär att kommunen har tagit hänsyn nationella och regionala mål, planer och program och att kommunens mål och insatser grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar. De analyser som ligger till grund för riktlinjerna redovisas i ett särskilt dokument.

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen i Höors kommun är indelade i tre teman med det övergripande målet god livsmiljö och bra boende för alla. Tillsammans fångar temana en bostadsmarknad i balans där alla människor ska ha möjlighet att hitta en passande bostad utifrån sina behov och preferenser. De tre temana är:

- Tillväxt och attraktivitet
- Bostäder för äldre
- Bostad åt alla

Frågor om förslaget kan ställas till:

Karin Kallioniemi
Strategisk planeringschef
0413- 281 66
karin.kallioniemi@hoor.se

E-förslag Utlys klimatnödläge i Eslövs kommun

10

KS.2021.0071

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 65

MOS.2021.0224

Yttrande över E-förslag om att utlysa klimatnödläge i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

E-förslag om att utlysa klimatnödläge inkom i december 2019 och har fått 77 underskrifter. Kommunstyrelsen beslutade den 2 mars 2021 §56 att remittera e-förslaget Utlys klimatnödläge i Eslöv till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

I e-förslaget beskrivs att målet om att hålla den globala uppvärmningen under 1,5 grader inte verkar kunna uppnås med de åtgärder världens länder hittills beslutat om. Snarare verkar utvecklingen gå mot tre graders uppvärmning, vilket skulle få katastrofala konsekvenser. Därför har hundratals lokala myndigheter runt om i världen utlyst klimatnödläge. Det har även europaparlamentet gjort.

Mot bakgrund av den allvarliga situationen anser förslagsförfattaren att Eslövs kommun behöver:

1. Fastställa att klimatnödläge råder.
2. Fastställa att nödläget kräver massmobilisering och akuta genomgripande åtgärder på lokal, regional, nationell och internationell nivå.
3. Fastställa att nödläget varar tills världens nationer säkerställt att den globala uppvärmningen inte passerar ödesdiga 1,5 grader.
4. Ge Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att skyndsamt ta fram en klimatnödlägesplan och prioritera planen i kommunens strategiska arbete.
5. Fastställa att kommunen i klimatnödlägesplanen prioriterar att samarbeta med andra kommuner nationellt för att bygga upp kompetens och ta kompensatoriskt ansvar för en snabb omställning tills politiker på nationell och internationell nivå tar sitt fulla ansvar.
6. Fastställa att kommunen i klimatnödlägesplanen tar på sig att informera alla invånare om klimatnödläget, informerar om event med klimatfokus på hemsidan med mera och samverkar med lokala aktörer för en skyndsam omställning.
7. Genomföra klimatutbildning/klimatworkshops med samtliga medarbetare och förtroendevalda.
8. Tillsätta en tjänst som klimatstrateg.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Yttrande e-förslag, att utlysa klimatnödläge
- Kommunstyrelsens beslut 2021-03-02, § 56. E-förslag Utlys klimatnödläge i Eslövs kommun.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

- E-förslag Utlys klimatnödläge i Eslövs kommun.

Beredning

Ett flertal kommuner har beslutat om att utlysa klimatnödläge, däribland Lund och Malmö. Flera kommuner har också beslutat om att inte utlysa klimatnödläge.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är mycket positiv till det engagemang som ligger bakom e-förslaget och ställer sig bakom uttalandena om att klimatförändringarna kommer att innebära enormt stora, allvarliga och negativa konsekvenser om inte utvecklingen förändras radikalt inom en mycket snar framtid. Det är anledningen till att Europaparlamentet har utlyst klimatnödläge. I den rådande allvarliga situationen måste alla bidra, överstatliga organisationer, stater, företag, kommuner, politiker och alla medborgare.

På lokal nivå handlar arbetet med att bidra till att lösa klimatkrisen om att agera resurseffektivt inom de områden där kommunorganisationen har rådighet. Ett exempel är att Eslövs kommun i samverkan med länsstyrelsen och andra kommuner har arbetat framgångsrikt i många år för att bli fossilbränsle fria. Ett annat exempel är att kommunen nu tar fram en ny energi- och klimatplan där bland annat den fysiska planeringen lyfts fram som ett verktyg för att skapa goda klimatsmarta förutsättningar. Kommunens ambition är att ständigt flytta fram positionerna.

Efter kommunikation med kommunjuristen och kommunens krissamordnare har det framkommit att kommunen inte har någon egentlig skyldighet eller befogenhet att utlysa nödläge.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anser inte att utlysande av klimatnödläge i Eslöv skulle innebära någon egentlig förändring av eller omprioritering inom energi- och klimatarbetet, med dagens resurser.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anser också att kommunens arbete med att bidra till att bekämpa klimathotet kräver ökade resurser och önskar att frågan om att tillföra ytterligare klimatstrategisk kompetens till organisationen lyfts in i kommunens kommande budgetarbete.

Beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att avslå e-förslaget om att utlysa klimatnödläge i Eslöv.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

**Överlåtelse av del av Eslöv 53:4, kvarteret
Rådjuret**

11

KS.2021.0269

2021-05-11

Annika Lagerqvist

+4641362284

Annika.Lagerqvist@eslov.se

Kommunstyrelsen

Godkännande av överenskommelse om fastighetsreglering rörande Eslöv 53:4 och Rådjuret 1

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade den 20 juni 2019 om antagande av detaljplan för kvarteret Rådjuret 1 med flera samt godkännande av tillhörande exploateringsavtal, § 79. Ett genomförande av detaljplanen förutsätter att del av kommunens fastighet Eslöv 53:4 överläts till ägaren av angränsande fastighet Rådjuret 1.

Beslutsunderlag

Förslag till överenskommelse om fastighetsreglering rörande Eslöv 53:4 och Rådjuret 1

Beredning

Den aktuella delen av Eslöv 53:4 har tidigare varit planlagd för allmän plats men utgör i gällande detaljplan kvartersmark för bostadsändamål där även icke störande handel-, centrum- och kontorsverksamhet tillåts i bottenvåningen. Marken som överläts omfattar cirka 1 800 kvadratmeter. I exploateringsavtalet § 2.1, som tecknats mellan kommunen och Storgatan 1-5 AB, anges att kommunen kommer att överlåta aktuellt område till exploatören och att separat avtal kommer att tecknas mellan parterna samt att ersättning för marken bestäms utifrån opartisk värdering.

När kommunen säljer mark ska det ske på den öppna marknaden och om detta inte är lämpligt ska priset för marken bestämmas genom en oberoende värdering. Det aktuella området är inte lämpligt att sälja på öppna marknaden då det inte kan exploateras utan tillskott av mark från intilliggande fastighet. För att bestämma priset för marken har en oberoende ersättningsutredning utförts. En ersättningsutredning gjordes inför antagande av detaljplanen och tecknande av exploateringsavtalet. Enligt ersättningsutredningen bedömdes marken ha ett värde av 5,1 miljoner kronor utifrån det som varit känt vid värderingstillfället. Ersättningsutredningen angav att exploateringskostnaderna var behäftade med stor osäkerhet och borde justeras när de

blivit kända. Då två år gått sedan värdetidpunkten i den första ersättningsutredningen har en uppdatering av hela ersättningsutredningen gjorts där hänsyn även tagits till nedlagda och bedömda framtida exploateringskostnader. Ersättningsutredningen har kommit fram till att ersättningen som ska betalas för området är 4 730 000 kr.

I överenskommelsen regleras även att Storgatan 1-5 AB yrkar på utfartsrätt till förmån för Rådjuret 3, samt att Storgatan 1-5 AB upplåter mark till ledningsrätt utan ersättning inom det aktuella området.

Förslag till beslut

- Förslag till överenskommelse om fastighetsreglering rörande Eslöv 53:4 och Rådjuret 1 godkänns

Beslutet skickas till

Storgatan 1-5 AB

Eva Hallberg
Kommundirektör

Lars Persson
Tf chef tillväxtavdelningen

ÖVERENSKOMMELSE OM FASTIGHETSREGLERING

Part 1: Eslövs kommun, org. nr. 212000-1173,
241 80 Eslöv, ägare av Eslöv 53:4

Part 2: Eslöv Storgatan 1-5 AB, org. nr. 556767-0756,
Box 256, 241 24 Eslöv, ägare av Rådjuret 1

Berörda fastigheter: Eslöv Eslöv 53:4 och Eslöv Rådjuret 1. På bifogad karta är berört område markerat med rött. Nedan kallat Området.

Bakgrund:

Ägaren till fastigheterna Eslöv Rådjuret 1 och Eslöv Kidet 1, som senare överförts till Rådjuret 1 genom fastighetsreglering, inkom 2015 med begäran om planbesked för att utveckla fastigheterna med en ny disposition av byggrätterna. 2015-12-08 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att detaljplanearbete skulle påbörjas. Även del av kommunens fastighet Eslöv Eslöv 53:4 omfattades av detaljplanearbetet.

Den del av Eslöv 53:4 som ligger inom planområdet har tidigare utgjort allmän plats gata och utgörs i den nya detaljplanen av kvartersmark för bland annat bostadsändamål. När kommunen säljer mark ska det ske på den öppna marknaden och om detta inte är lämpligt ska priset för marken bestämmas genom en oberoende värdering. Den aktuella fastighetsdelen är inte lämplig att sälja på öppna marknaden och därför har en oberoende ersättningsutredning utförts av Svefa. Enligt ersättningsutredningen som gjordes innan detaljplanens antagande hade marken ett värde av 5,1 miljoner kronor utifrån det som varit känt vid värderingstillfället. Ersättningsutredningen angav att exploateringskostnaderna var behäftade med stor osäkerhet och borde justeras när de blivit kända. Parterna var överens om kostnadsuppskattningen för anläggande av skyddsvall och gång- och cykelväg. En uppdatering av ersättningsutredningen har gjorts där hänsyn tagits till nedlagda och bedömda framtida exploateringskostnader, inlämnade av ägaren av Rådjuret 1. Ersättningsutredningen har kommit fram till att ersättningen som ska betalas för Området är 4 730 000 kr, se bilaga.

Rådjuret 3 har en utfartsätt över Rådjuret 1 fram till allmän plats gata. Genom planändringen ändras den allmänna platsen till kvartersmark, vilket påverkar utfartsrätten för Rådjuret 3. Rådjuret 3s utfartsrätt i det som tidigare varit allmän plats måste således säkras.

Mellan undertecknade fastighetsägare har denna dag träffats följande överenskommelse:

Denna överenskommelse utgör ansökan om fastighetsreglering.

1. Fastighetsreglering ska ske så att Området överförs från Eslöv 53:4 till Rådjuret 1.

Ytan på bifogad karta är ungefärlig. Exakt areal mäts in av Lantmäteriet i samband med fastighetsregleringen.

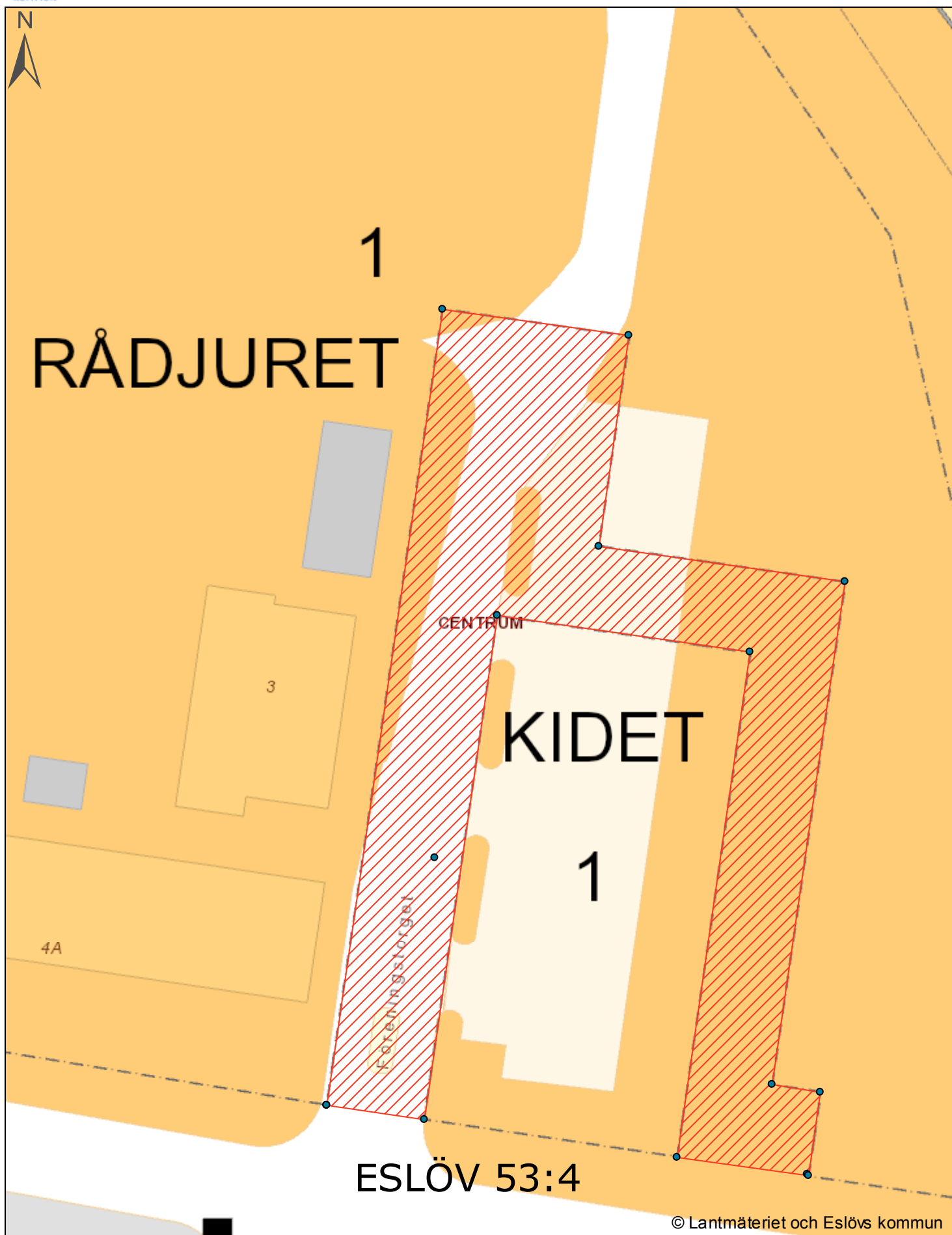
2. För Området ska en ersättning på 4 730 000 (fyramiljonersjuhundratrettiotusen) kronor betalas.
3. Ersättningen ska betalas senast 4 veckor efter det att förrättningen vunnit laga kraft. Om ersättningen betalas därefter utgår ränta enligt 6 § räntelagen från förfallodagen till dess att betalning sker.
4. Nödvändiga lantmäteriförrättningar enligt denna överenskommelse söks och bekostas av Eslöv Storgatan 1-5 AB. Lantmäteriet har rätt att göra mindre förändringar av gränsen för att bättre anpassa den efter förhållanden på marken.
5. Inom Området finns allmänna vatten- och avloppsledningar. Ledningarna är säkrade genom ett generellt markavtal mellan Eslövs kommun och VA SYD. Ägaren av Rådjuret 1 medger att ledningsrätt för dessa ledningar inom Området bildas och upplåts utan ersättning.
6. Inom Området finns fjärrvärmeledningar. Ledningarna är säkrade genom ett generellt markavtal mellan Eslövs kommun och Kraftringen. Ägaren av Rådjuret 1 medger att ledningsrätt för dessa ledningar inom Området bildas och upplåts utan ersättning.
7. Ägaren av Rådjuret 1 yrkar på att servitut för utfart till förmån för Rådjuret 3 bildas och att marken upplåts utan ersättning.
8. Tillträde till Området sker när lantmäteriförrättningen vunnit laga kraft.
9. Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av kommunstyrelsen genom beslut som vinner laga kraft.

Denna överenskommelse är upprättad i tre exemplar av vilka parterna erhåller var sitt och ett exemplar används till lantmäteriförrättningen.

Eslöv den
För Eslövs kommun, genom dess kommunstyrelse

Eslöv den
För Eslöv Storgatan 1-5 AB

Bert Andersson

Ersättningsutredning

Fastighetsreglering berörande

del av Eslöv Rådjuret 1 och del av Eslöv 53:4

The logo for SVEFA, consisting of the word "SVEFA" in a bold, white, sans-serif font, enclosed within a white, irregular, hand-drawn rectangular border. The logo is positioned in the bottom right corner of the page, partially overlapping a thick, wavy yellow line that flows across the lower half of the cover.

SVEFA

Svefa AB, Nordenskiöldsgatan 6, 211 19 Malmö
Org.nr: 556514-3434, Styrelsens säte: Stockholm

Innehållsförteckning

1.	Uppdragsbeskrivning _____	3
2.	Objektsbeskrivning _____	5
3.	Marknadsförutsättningar _____	7
4.	Exploateringsförutsättningar _____	14
5.	Värderingsmetodik _____	15
6.	Värdering _____	15
7.	Resultat och sammanställning _____	20
8.	Ersättningsregler/-principer _____	20
9.	Ersättningsbedömning _____	21
10.	Slutsatser _____	23

1. Uppdragsbeskrivning

Värderingsobjekt

Värderingsobjektet utgörs av del av Eslöv Rådjuret 1 (orange figur nedan) samt del av Eslöv 53:4 (blå figur) belägna intill Föreningstorget strax norr om Eslövs centrum.

Ett område (blå figur) som omfattar 1 791 kvadratmeter ska överföras från Eslöv 53:4 till Rådjuret 1 så att fastighetsindelningen överensstämmer med gällande detaljplan.

Grön figur i bilden nedan avser del av Rådjuret 1 som inte ingår i aktuell detaljplan och inkluderas därför ej heller i värderingen.

Källa: Metria – SeSverige

Uppdragsgivare

Uppdragsgivare är Eslövs kommun, genom Annika Lagerqvist.

Syfte

Syftet med värderingen är att bedöma rättsenlig ersättning till följd av marköverföring genom fastighetsreglering för att genomföra "Detaljplan för kv. Rådjuret 1 m.fl."

Värderingen utgörs av bedömt byggrättsvärde för bostäder.

Värdetidpunkt

Värdetidpunkt är 2021-03-22.

Allmänna villkor

För uppdraget gäller bilagda "Allmänna villkor för värdeutlåtande" om ej annat framgår nedan.

De allmänna villkoren har utarbetats gemensamt av de ledande värderingsföretagen på den svenska marknaden och tillämpas alltid av dessa företag om inte annat särskilt anges i det enskilda fallet. De allmänna villkoren återger värderingsbranschens uppfattning om ett värderingsutlåtandes generella begränsning.

De allmänna villkoren anger begränsningar i värdeutlåtandets omfattning, förutsättningar för värdeutlåtandet vad gäller datafångst och tillförlitlighet, hur miljöaspekter beaktas, besiktningens funktion, hur värderingsobjektets tekniska skick beaktas, värderarens ansvar, värdeutlåtandets aktualitet, hur redovisade bedömningar av framtida händelser och förutsättningar ska tolkas samt hur värdeutlåtandet får användas.

De allmänna villkoren gäller i alla delar för såväl av Samhällsbyggarna auktoriserad fastighetsvärderare som för icke auktoriserade värderare.

Angivet villkor under punkt 3.1 är tillämpligt men med tillägg att särskild hänsyn tas till förorenad mark genom kostnader för schaktning och deponi (se vidare i avsnitt 9).

Svefa AB ikläder sig ej ansvar för oriktiga värdebedömningar orsakade av att av uppdragsgivaren/fastighetsägaren lämnade sakuppgifter, som lagts till grund för värdebedömningen, är oriktiga eller ofullständiga.

Värderingsstandard

Uppdraget har utförts i enlighet med tillämpliga delar av Valuation Practice Statements ("VPS") som ingår i RICS Valuation - Global Standards 2017 ("Red Book") och utfärdats av Royal Institution of Chartered Surveyors (RICS).

Värderingen har utförts i enlighet med Samhällsbyggarnas regler om god värderarsed.

Vi bekräftar att vi har tillräcklig lokal och nationell marknadskännedom om den aktuella fastighetsmarknaden, samt erforderlig kompetens och förståelse för att kunna utföra uppdraget på ett fullvärdigt sätt.

Särskilda förutsättningar

Detta värdeutlåtande är en uppdatering av tidigare värdering daterad 2019-03-26. I tidigare värdering rekommenderades att bedömningen av exploateringskostnaderna i avsnitt 9 bör justeras när man vet det faktiska utfallet. Från exploatören har nu erhållits uppgifter om nedlagda kostnader avseende ledningsflyttar, schaktning och deponi, med mera.

I övrigt uppdateras värdeutlåtandet i sin helhet i samtliga avsnitt.

Ersättningen har bedömts utifrån detaljplan (akt 1285-P2019/5), vilken medger en total byggrätt om 24 000 kvm ljus BTA för det berörda området (se avsnitt 2 nedan).

Vid bedömning av rättsenlig ersättning enligt avsnitt 9 betraktas del av Rådjuret 1 samt del av Eslöv 53:4 som en fastighet.

Grundförutsättningar för värdering av mark och byggrätter

Vad gäller värdering av byggrätterna gäller följande grundförutsättningar:

- Kommunalt huvudmannaskap för allmän platsmark förutsätts (gäller även då privata markägare initierar utveckling av nya byggrätter som föranleder utbyggnad av allmän platsmark). I innevarande fall förläggs gatorna inom kvartersmark vilket beaktas särskilt.
- Exploatören-/erna förutsätts bekosta projektering och uppförande av bebyggelse samt markplanering inom kvartersmark.
- Det bedömda värdet förutsätter att kostnader för gator/vägar och dylikt på allmän platsmark ingår, det vill säga att de inte kommer att belasta köparen-/arna av marken (se dock avsnitt 9, Ersättningsbedömning). Anslutningsavgifter för VA ingår däremot inte i det bedömda värdet.
- Fördelningen av eventuella övriga kostnader mellan kommun och exploatör-/er förutsätts regleras i exploaterings-/markanvisningsavtal och har inte vidare beaktats i värderingen.

Besiktning och värderingsunderlag

Översiktlig syn av värderingsobjektet utfördes vid tidigare värderingstillfälle 2019-03-22 av undertecknad. Inför detta värderingstillfälle det inte utförts någon syn.

Från uppdragsgivaren har karta, areal över det berörda området samt information om åtgärder hänförliga till exploateringen erhållits.

Vidare har från exploatören erhållits exploateringskostnader avseende schaktning, deponi, ledningsflyttar (fiber, fjärrvärme, VA, el-station) et cetera samt fakturaunderlag för del av kostnaderna.

Uppgifter om genomförda markanvisningar och försäljningar av mark och byggrätter har inhämtats genom lagfarna register, kommunala protokoll och/eller från företrädare på respektive kommun.

Vidare har underlag och statistik inhämtats och bearbetats från kommunens planarkiv, Bolagsverket, fastighetsregistret, SCB med flera.

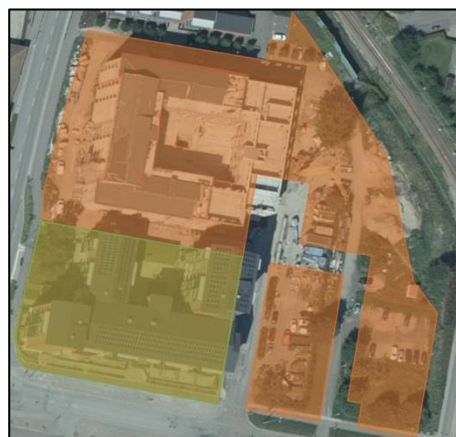
2. Objektsbeskrivning

Berörda fastigheter

Rådjuret 1

Fastigheten omfattar 13 791 kvadratmeter tomtarea och är bebyggd med bostäder i den sydvästra delen av fastigheten (grön figur till höger) samt i den norra delen. Grön figur omfattar, enligt uppmätning i fastighetskarta, cirka 3 770 kvadratmeter tomtarea och beaktas inte i värderingen (ingår inte i aktuell detaljplan). Den del av Rådjuret 1 som ingår i värderingen omfattar alltså 10 021 kvadratmeter.

Lagfaren ägare är Eslöv Storgatan 1–5 AB. Se fler kartbilder och ytterligare information i bilagt utdrag ur fastighetsregistret.

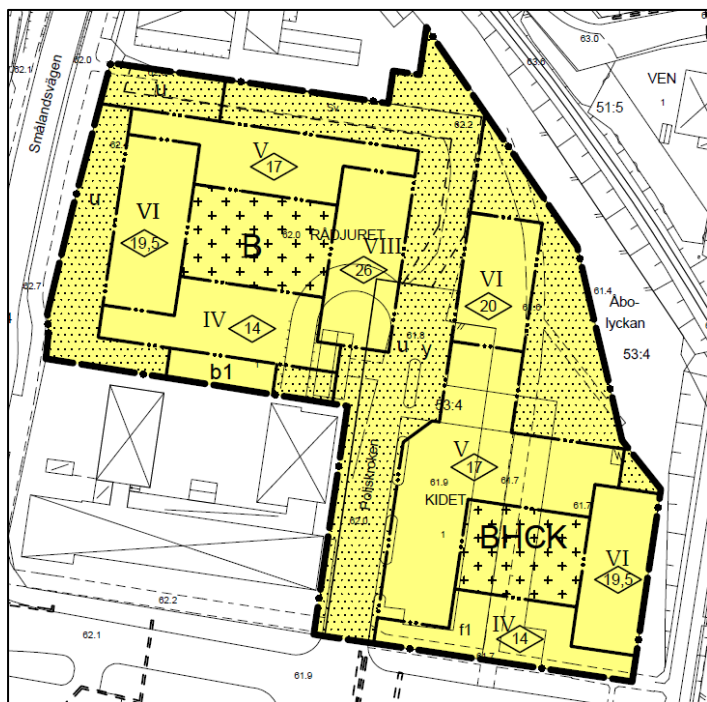

Eslöv 53:4

Fastigheten omfattar totalt cirka 140 hektar och avser kommunalt ägd gatumark. Den del av fastigheten som ingår i uppdraget omfattar 1 791 kvadratmeter och ska regleras till Rådjuret 1.

Planförhållanden

För området gäller "Detaljplan för kv. Rådjuret 1 m.fl." (akt 1285-P2019/5). Planbestämmelserna anger i huvudsak bostadsändamål.

3. Marknadsförutsättningar

Generella marknadsförutsättningar

Makroekonomi – Svensk ekonomi

Svensk ekonomi inledde 2020 med relativt svag aktivitet, och till följd av coronavirusets påverkan på såväl ekonomin som samhället i stort har det noterats en tydlig konjunkturedgång, i Sverige och internationellt. Trots omfattande ekonomiska/politiska stimulanser noterades en historisk nedgång av svensk BNP med hela 8,3 % under Q2 (jämfört med Q1). I Q3 noterades en stark positiv rekyll då BNP ökade med 4,9 %, till stor del p.g.a. ökad konsumtion och export (hjälp av en tydlig nedgång av Covid-19 under sommaren). Den ekonomiska återhämtningen kom emellertid av sig något i Q4 som ett resultat av den tydligt ökande smittspridningen.

Konjunkturinstitutets prognos för 2020 ligger på -2,8 % och +3,2 % för 2021, förutsatt fortsatta ekonomiska/politiska stimulanser och att den nu påbörjade massvaccinering fortgår. Den offentliga ekonomin är relativt stark vilket möjliggör ytterligare stödåtgärder under 2021. Det väntas emellertid dröja till svensk/internationell ekonomi är tillbaka på motsvarande nivå som innan coronapandemin. Lågkonjunkturen väntas bestå till 2023/2024.

Sverige står inför stora demografiska utmaningar. Den höga befolkningstillväxten – dessutom med allt fler i "icke-arbetsför" ålder – kommer sätta tydliga avtryck i svensk ekonomi och politik under många år framöver. Stora krav ställs på utbyggnad av "social infrastruktur"; särskilda boenden, förskola/skola och hälso-/sjukvård. De offentliga finanserna är fortfarande relativt starka, men beaktat det stora investeringsbehovet i offentlig sektor kommer det emellertid sannolikt krävas en åtstramning av såväl de offentliga utgifterna som finanspolitiken framöver (och detta utan coronavirusets påverkan på investeringsbehovet).

Riksbanken har infört en rad åtgärder för att mildra effekterna av coronapandemin och den rådande lågkonjunkturen, främst genom att säkerställa fortsatt tillgång till krediter. Någon sänkning av reporäntan har ännu inte varit aktuell (senast i nov-20 lämnades den oförändrad på 0 %). Nyttan av en sänkning torde emellertid vara relativt begränsad (Riksbankens senaste höjning, 25 punkter i dec-19, fick inte några direkta negativa konsekvenser). Beaktat den aktuella konjunkturs- och inflationsutvecklingen bedöms någon höjning av reporäntan nu inte vara att vänta förrän tidigast 2024 (då även inflationen väntas nå det långsiktiga målet om 2 %).

Vad gäller inflationen ligger Riksbankens prognos på ca 0,4 % för 2020 respektive 0,8 % för 2021.

Redan innan vi gick in i nuvarande lågkonjunktur prognostiserades för en relativt svag utveckling på arbetsmarknaden under 2020 och 2021, med stigande arbetslöshet till följd. Arbetslösheten för 2020 väntas ligga kring 8,5 % (att jämföra med 6,9 % under 2019). Den negativa utvecklingen har dämpats något p.g.a. omfattande statliga stödåtgärder och ett ökat antal studerande. Den svaga arbetsmarknaden väntas kvarstå under lång tid, särskilt vad gäller långtidsarbetslösa och de som är nya på arbetsmarknaden (efterfrågan inom områden med viktiga "ingångsjobb", som t.ex. handel, hotell/restaurang, har tydligt minskat). Arbetsförmedlingens prognos för 2021 och 2022 ligger på 9,1 respektive 8,6 %. Vidare väntas coronapandemin påskynda den pågående strukturomvandlingen av näringslivet, något som medför att ett stort antal arbetstillfällen inte kommer tillbaka då konjunkturen återhämtar sig.

För att skapa förutsättningar för återhämtning – och för långsiktig tillväxt – är det av stor vikt med ökad flexibilitet och rörlighet på arbetsmarknaden samt fortsatta satsningar på utbildning (just tillgång till utbildad arbetskraft är en av de stora utmaningarna, särskilt med hänsyn till den tekniska utvecklingen av näringslivet). På kort sikt är det nödvändigt med ett samarbete mellan stat och näringsliv för att möjliggöra för ”sunda” bolag att överleva. Samtidigt måste man ha med sig att svensk ekonomi är starkt exportberoende, och därför till stor del är beroende av utvecklingen internationellt.

Fastighetsmarknad – investeringsmarknaden

Fastighetsmarknaden har under flera år noterat en positiv utveckling med sjunkande avkastningskrav och stigande priser inom flertalet segment och geografiska delmarknader. Denna utveckling har varit särskilt tydlig i storstads- och tillväxtregionerna, och främst för bostäder, samhällsfastigheter och kvalitativa kommersiella objekt.

I Q2 noterades förvisso en viss coronarelaterad osäkerhet på investeringsmarknaden, men ett fortsatt stort inflöde av kapital till fastighetsmarknaden, attraktiva finansieringsvillkor och brist på investeringsalternativ medförde att transaktionsvolymen för 2020 uppgick till ca 194 mdkr (avser direkta fastighetsinvesteringar >10 mkr). Detta kan jämföras med ca 190 mdkr för 2019. Aktiviteten i Q4 var särskilt anmärkningsvärd, med ca 82 mdkr (och drygt 49,5 mdkr i december!). Även 2021 väntas bli ett starkt år på investeringsmarknaden, såväl vad gäller direkta som indirekta fastighetsinvesteringar.

Bostadsfastigheter och samhällsfastigheter utgör stabila tillgångar, med ett fortsatt starkt investeringsintresse och något sjunkande direktavkastningskrav (i oroliga tider tenderar kapital att söka sig till stabila tillgångar, något som talar för fastigheter i allmänhet, och bostads-/samhällsfastigheter i synnerhet). Likaså finns ett stort investeringsintresse för logistikfastigheter (långa triple-net avtal medför ett stabilt kassaflöde till låg risk).

För kommersiella fastigheter är marknaden mer polariserad. Kvalitativa kontor ses fortsatt som intressanta investeringar, men det finns en ökad osäkerhet generellt om kontorshyresmarknadens utveckling. Till de segment som noterat ett klart mindre intresse på investeringsmarknaden hör ”upplevelserelaterade” fastigheter som hotell, café/restaurang, viss handel o.d.

Till köparna hör fortfarande främst svenska investerare. Det finns ett stort behov för institutionellt kapital att investera i ”realvärdessäkrade” tillgångar (där fastigheter utgör ett attraktivt segment). Det utländska investeringsintresset är ökande, om än med ett mer ”snävt” investeringsfokus med en stor andel av investeringarna i storstäderna eller genom nischade portföljer.

Förutsättningarna på kreditmarknaden är goda, särskilt för institutionellt kapital och aktörer med långsiktigt fokus och hög kreditrating. Investeringar i bostads- och samhällsfastigheter ses som särskilt attraktiva (fastighetskrediter med låg risk ses som fördelaktiga i tider av finansiell oro).

Den demografiska utvecklingen medför att det finns ett stort behov av investeringar i nyproduktion (bostäder) samt vård/skola/omsorg, med fortsatt god underliggande efterfrågan på mark/byggrätter.

Lokala marknadsförutsättningar

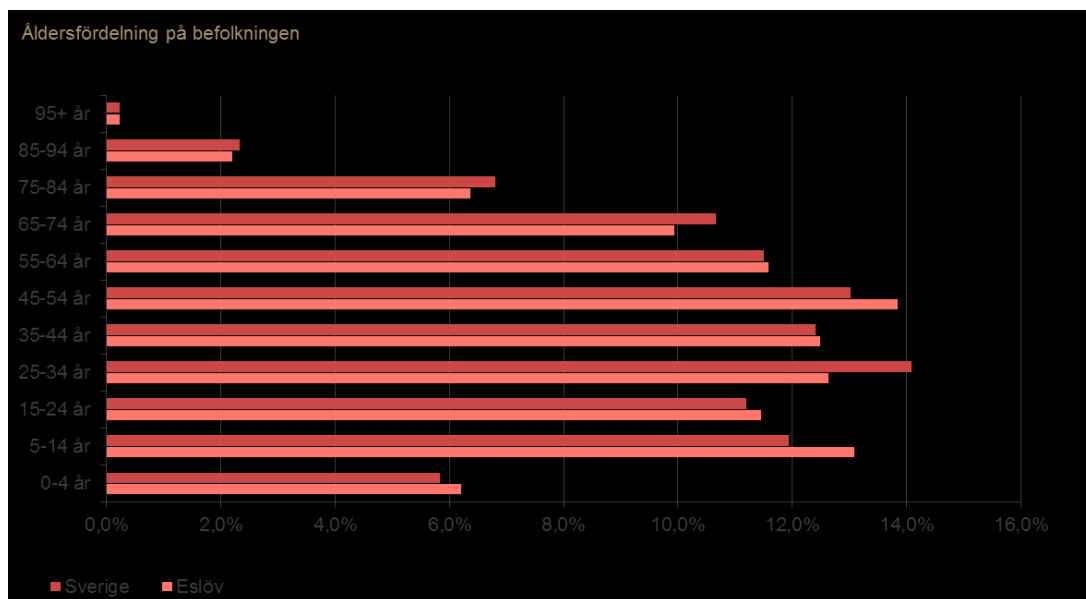
Befolkning

Befolkningen i Eslöv uppgick vid årsskiftet 2019/2020 till 33 793 invånare, en ökning med cirka 0,7 % sedan föregående år. I början av oktober 2020 uppgick befolkningen till 34 068 invånare. Befolkningsutveckling i kommunen under den senaste 10-årsperioden redovisas i tabellen nedan.

Befolkning	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eslöv	31 587	31 728	31 744	31 920	32 179	32 438	32 878	33 236	33 557	33 793
Tillväxt, Eslöv	1,0%	0,4%	0,1%	0,6%	0,8%	0,8%	1,4%	1,1%	1,0%	0,7%
Tillväxt, Sverige	0,8%	0,7%	0,8%	0,9%	1,1%	1,1%	1,5%	1,3%	1,1%	1,0%

Källa: SCB

Nedan visas åldersfördelningen i kommunen respektive riket som helhet som andelar av den totala befolkningens mängd. Eslöv skiljer sig inte nämnvärt från riket i stort.

Enligt kommunens befolkningsprognos från 2019 förväntas Eslövs befolkning öka till drygt 39 700 personer år 2035 vilket motsvarar en årlig ökning om cirka 390 personer. Prognosen baseras bland annat på en utbyggnad med 675 nya bostäder under åren 2019–2022 samt därefter 150 bostäder per år.

I Bostadsmarknadsenkäten (Boverket 2020) har Eslövs Kommun uppgett att det råder obalans på bostadsmarknaden i såväl centralorten som i kommunen som helhet och att underskottet bedöms bestå även om tre år.

Medelinkomsten i Eslöv är generellt något lägre än riket i stort, något som gäller inom samtliga ålderskategorier, förutom inom kategorin 20–24 år.

Alder	Kommunen [tkr]	Länet [tkr]	Riket [tkr]
20-24 år	162,5	141,0	161,5
25-29 år	236,3	222,7	247,3
30-44 år	317,3	312,8	344,2
45-64 år	361,7	371,9	396,4
65+ år	229,7	248,2	255,1
Totalt 20+ år	292,1	293,1	314,7

Källa: SCB

Arbetslöshet

Ser man till Arbetsförmedlingens statistik för januari 2021 (avser den registerbaserade arbetskraften som är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd) uppgår arbetslösheten i Eslöv till 10,1 % vilket kan jämföras med Skåne län som har en arbetslöshet om 11,0 % och riket i stort som har en arbetslöshet om 8,8 %. Sedan föregående år har arbetslösheten ökat i såväl Eslöv som länet och riket i stort, vilket till stor del beror på pågående pandemi.

Arbetslöshet	Samtliga 16-64 år		Ungdomar 18-24 år	
	jan-20	jan-21	jan-20	jan-21
Kommun	9,1%	10,1%	13,4%	15,0%
Län	9,8%	11,0%	12,2%	14,1%
Sverige	7,4%	8,8%	9,7%	11,8%

Källa: Arbetsförmedlingen januari 2021

Bestånd och bostadsbyggande

Det totala bostadsbeståndet i Eslöv uppgick vid årsskiftet 2019/2020 till 15 069 bostäder fördelat enligt nedan.

Hustyp	2019	Andel, Kommun	Andel, Sverige
Småhus	8 372	56%	42%
Flerbostadshus	5 798	38%	51%
Övriga hus	257	2%	2%
Specialbostäder	642	4%	5%
Totalt bestånd	15 069	100%	100%

Källa: SCB 2020

Hushållsstorleken i Eslöv uppgår därmed till drygt 2,24 personer per bostad. Sett till den prognostiserade befolkningsökningen till 2035 behöver det byggas omkring 175 bostäder per år för att upprätthålla nuvarande situation på bostadsmarknaden. Detta följer kommunens inledande bostads- och befolkningsprognos relativt väl.

I tabellen nedan visas antalet färdigställda bostäder i nybyggda hus under den senaste 10-årsperioden.

Typ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Medel
Flerbostadshus	6	0	24	119	0	35	185	103	56	109	64
Småhus	15	1	34	43	33	11	39	15	22	33	25
Totalt	21	1	58	162	33	46	224	118	78	142	88

Källa: SCB 2020

Under 2020 och 2021 väntas det påbörjas nyproduktion av totalt 400 lägenheter i flerbostadshus och 80 småhus (Boverkets Bostadsmarknadsenkät 2020). Dagens nyproduktionstakt är alltså betydligt högre än genomsnittet under de senaste 10 åren.

I takt med bostadsbyggnationen – och särskilt vid utveckling / omvandling av nya stadsdelar – är det av stor vikt att det även investeras i teknisk och social infrastruktur (vård, skola och omsorg) samt kommersiell service för att skapa attraktiva bostadsmiljöer.

Transaktionsmarknaden, flerbostadshus

Transaktionsaktiviteten på fastighetsmarknaden i Eslöv – oavsett typ av fastighet – är låg med endast ett fåtal representativa försäljningar per år. Detta avser även bostadsfastigheter, som dock är den mest likvida typen av fastighet. Köpare och säljare är främst lokala aktörer. Detta resulterar i stabila direktavkastningskrav (som dock bedöms ha sjunkit i takt med den goda utvecklingen på bostadsmarknaden i stort under senare år).

Prognosen för det kommande året är en fortsatt låg transaktionsaktivitet med i huvudsak stabila direktavkastningskrav. Potentialen för ytterligare sänkning av direktavkastningskraven bedöms vara begränsad.

Några av senare års mest intressanta transaktioner avseende nyproducerade bostäder i Skåne avser (inkluderar ej Lund eller Malmö):

- Projektfastigheterna Passaren 1 och Pennan 1 i centrala Skurup förvärvades av Brinova under mars månad 2020 till ett underliggande fastighetsvärde av 150 mkr. Säljare var Er-ho förvaltning AB. Objektet ska komma att omfatta cirka 4 900 kvadratmeter och innehålla 65 bostäder (genomsnitt 75 kvm). Vidare beräknas hyran uppgå till 1 600 kr/kvm och år. Byggnaden uppförs under 2020 och inflyttning beräknas till första kvartalet 2021. Priset motsvarar cirka 30 800 kr/kvm och direktavkastningen bedöms, med beaktande av marknadsmässiga parametrar, till cirka 4 %.
- Fastigheterna Helsingborg Rosmarinen 34 och Bjuv Kvadraten 1 förvärvades av Brinova under november månad 2018 till ett underliggande fastighetsvärde av 275 mkr. Säljare var ER-HO Fastigheter AB. Rosmarinen 34 omfattar cirka 5 500 kvadratmeter bostäder (77 lägenheter) samt 65 underjordiska garageplatser. Kvadraten 1 omfattar cirka 2 400 kvadratmeter och innehåller 28 bostadslägenheter samt ett LSS-boende med 6 lägenheter. Byggnaderna på objekten färdigställs under andra halvan av 2019. Priset motsvarar cirka 34 800 kr/kvm och direktavkastningen bedöms, med beaktande av marknadsmässiga parametrar, till cirka 4,35 %.
- Heimstaden avtalade i februari 2018 om att förvärva 275 hyreslägenheter i centrala Arlöv av Magnolia Bostad. Tidigare, i september 2017, hade Magnolia tecknat med en nordisk investerare till en köpeskilling om 470 mkr. Köparen fick inte ihop finansieringen och det blir alltså istället Heimstaden som förvärvar. Entreprenör för projektet, kallat Fasanen, är Serneke och beräknad inflyttning sker etappvis från och med Q3 2019. Total BOA beräknas bli 12 500 kvadratmeter vilket innebär drygt 45 kvadratmeter per lägenhet. Förvärvet sker till ett underliggande fastighetsvärde vid färdigställande om 400 mkr, vilket innebär cirka 32 000 kr/kvm BOA. Förvärvet bedöms ge en initial avkastning på cirka 5 %.
- Fastigheten Trehörningen 15 i Kävlinge med adress Unionsgatan 3 m.fl. förvärvades under juni månad 2017 till ett underliggande fastighetsvärde av 121 mkr. Objektet avser ett nyproduktionsprojekt omfattande 3 149 kvadratmeter bostäder (52 lägenheter), 270 kvadratmeter lokaler uthyrt som LSS-boende på ett 15-årigt hyresavtal samt garageplatser. Inflyttning för LSS-boendet skedde i juni 2017 och för bostäderna i juni 2018. Priset motsvarar cirka 35 400 kr/kvm och direktavkastningen bedöms, med beaktande av marknadsmässiga parametrar, till cirka 4,4 %.
- Fastigheten Färgaren 21 i centrala Eslöv med adress Villavägen 4 (ett bedömt A-läge) förvärvades genom en bolagstransaktion av Brinova Fastigheter under januari 2017 till ett underliggande fastighetsvärde av 60 mkr. Säljare var K-fast Eslöv AB. Byggnaden på objektet var vid förvärvet under uppförande och inflyttning skedde under hösten 2017. Totalt omfattar objektet cirka 1 950 kvadratmeter bostäder. Priset motsvarar cirka 30 800 kr/kvm och direktavkastningen bedöms, med beaktande av marknadsmässiga parametrar, till cirka 4,25 %.

Direktavkastningskraven bedöms generellt ha sjunkit under senare år i takt med marknaden i stort och bedöms inom Eslövs centrala delar i huvudsak variera mellan 3,75 – 4,75 %.

Under det kommande året bedöms transaktionsaktiviteten i Eslöv vara fortsatt låg, trots god efterfrågan.

Hyres- och vakansmarknaden, flerbostadshus

Hyresmarknaden i Eslöv är stabil med en växande befolkning (dock relativt svagt växande) och en nyproduktion som inte har motsvarat behovet vilket gett upphov till bostadsbrist i centralorten. Centralt belägna hyresrätter bedöms vara attraktiva, med stor efterfrågan och låga vakanser (i princip endast omflyttningsvakanser, även i relativt perifera lägen inom kommunen).

Vad gäller nyproduktion är det generellt inte några problem med uthyrning, trots de relativt sett höga månadskostnaderna. Däremot är det ofta högre initial omflyttning i nyproduktion vilket för fastighetsägaren medför viss hyresförlust och merkostnad i samband med hyresgästbyten.

Efterfrågan påverkas främst av befolkningens storlek och demografiska sammansättning, men även av faktorer som attityd till boendet, hushållsbildning, konjunktur, boendekostnad och utbud.

Vad gäller bostadshyror beror dessa till stor del på lägenheternas storlek, utformning, val av standard och utrustning med mera och varierar därför inom ett stort intervall, särskilt inom äldre hus där renoveringar kan ha skett vid olika tillfällen genom åren.

Hyrorna inom EBO:s bestånd i centralorten varierar mellan cirka 980 upp mot 1 500 kr/kvm (avser i huvudsak varmhya), med ett genomsnitt kring 1 070 kr/kvm.

För normalstora (cirka 65–70 kvadratmeter), nyproducerade lägenheter med tre rum och kök i centrala Eslöv bedöms hyror kring 1 600 – 1 800 kr/kvm vara rimliga. För mindre lägenheter bedöms högre hyror än ovanstående vara rimligt.

Bostadsrättsmarknaden

Nyproduktion

Under de senaste åren har följande nyproduktionsprojekt avseende flerbostadshus där ekonomisk plan varit tillgänglig noterats (inget senare än 2018):

- Brf BoKlok Lingonet i Eslöv avser 30 lägenheter i Bäckdala i västra delen av Eslöv. Inflyttning skedde 2018. Lägenheterna fördelar sig på 8 tvåor, 12 treor och 10 fyror med en genomsnittlig boarea om 72 kvadratmeter. Totalt kapital uppgick till cirka 28 500 kr/kvm, varav insats cirka 16 800 kr/kvm och lån 11 700 kr/kvm. Årsavgiften uppgick till 665 kr/kvm och år.
- Ett äldre förvärv från 2011 (inflyttning 2012) avser Brf Fridhem 1 på grannfastigheten Rådjuret 3. Objektet omfattar 26 lägenheter med en genomsnittlig boarea om 75 kvadratmeter. Totalt kapital uppgick till cirka 29 300 kr/kvm, varav insats cirka 17 100 kr/kvm och lån 12 200 kr/kvm. Årsavgiften uppgick till 758 kr/kvm och år.

Utöver projektet ovan har det även noterats ett nyproduktionsprojekt i radhus:

- Brf Eslövsäppet avser 15 radhus i Bäckdala med inflyttning under 2016. Radhusen är på vardera cirka 97 kvadratmeter BOA. Totalt kapital uppgick till cirka 26 800 kr/kvm, varav insats cirka 16 500 kr/kvm och lån 10 300 kr/kvm. Årsavgiften uppgår till 524 kr/kvm (exkl. värme, vatten, sophämtning).

Försäljningar på andrahandsmarknaden

Under det senaste året har det inom Eslövs tätort registrerats 217 bostadsrättsförsäljningar på andrahandsmarknaden. Nedan sammanfattas försäljningarna.

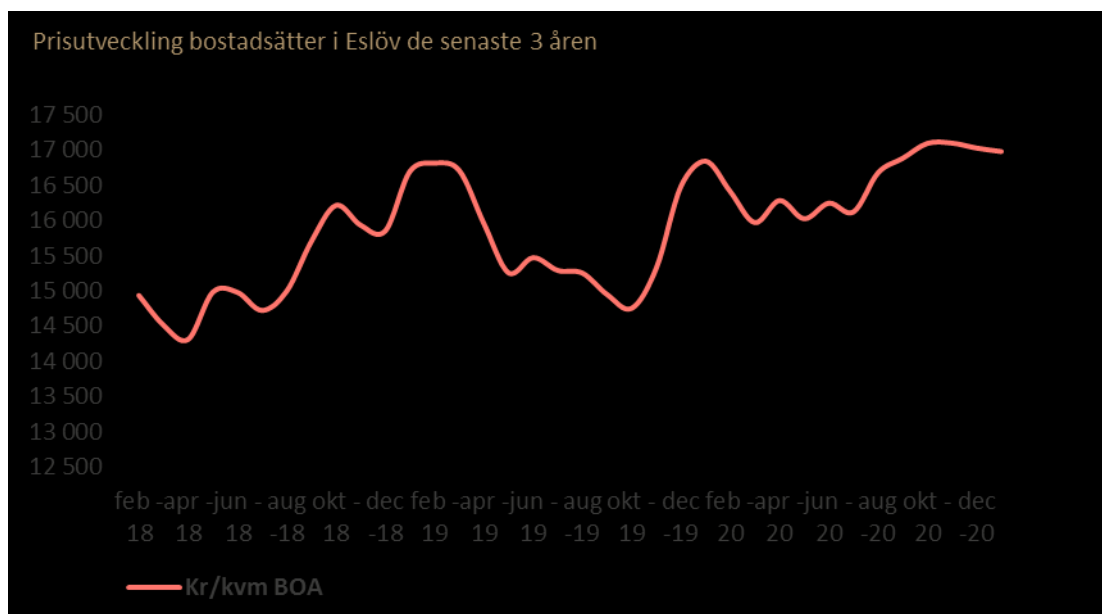
Lägenhetstyp	Antal objekt	Medelboa (kvm)	BOA spann (kvm)	Medelpris (kr)	Medelpris (kr/kvm BOA)	Pris (kr/kvm BOA) spann	Årsavgift medel (kr/kvm och år)
1 rok	26	39	22 - 50	579 038	15 138	9 069 - 22 916	851
2 rok	70	60	39 - 71	994 228	16 670	10 307 - 24 811	793
3 rok	86	79	64 - 103	1 369 534	17 141	10 365 - 27 831	707
4 rok	33	97	77 - 120	1 647 130	17 086	8 547 - 28 072	668
5 rok	2	110	106 - 115	1 660 000	14 877	11 320 - 18 434	682
Summa/medel	217	71	22 - 120	1 198 646	16 720	8 547 - 28 072	746

Vad gäller försäljningar i moderna bostadsrättsföreningar (fastigheter uppförda under de senaste 10 åren) kan det noteras åtta försäljningar, varav fem avser lägenheter inom Brf BoKlok Lingonet i Eslöv (se nyproduktion ovan). Försäljningarna skedde till priser (exkl. föreningens lån) om i genomsnitt 21 100 kr/kvm BOA för i genomsnitt 68 kvadratmeter med en årsavgift om 692 kr/kvm och år.

Prisutveckling

Marknaden för bostadsrätter har generellt utvecklats väl under senare år. Prisuppgången kan till stor del förklaras av fundamentala faktorer som ett lågt utbud, stigande inkomster, sjunkande räntor (och förväntningar om fortsatt låga räntor) och ett lågt skattetryck, men sannolikt finns även ett mått av spekulation och övertro på marknaden.

Enligt Mäklarstatistik har priserna på bostadsrätter i Eslöv sedan 2012 stadigt ökat och under den senaste 12-månadersperioden kan man notera en positiv prisutveckling om 3,3 %. Nedan visas prisutvecklingen under den senaste 3-årsperioden.

Risken för fallande (eller kanske snarare svagt sjunkande) bostadspriser bedöms vara betydande om räntorna börjar öka igen, särskilt om detta kombineras med försämringar på arbetsmarknaden, minskade ränteavdrag, ändrade skatteregler eller andra politiska beslut. I detta sammanhang måste även beaktas pågående/planerad nyproduktion och hur ett ökat utbud påverkar marknaden.

Beaktat rådande ränteläge, som åtminstone bedöms bestå till 2024, bedöms risken för fallande/sjunkande bostadspriser det kommande året som låg.

Byggrätter

Marknaden för bostadsbyggrätter i Eslöv, oavsett typ av bebyggelse och upplåtelseform bedöms vara relativt god. Befolkningsutvecklingen och den goda efterfrågan gör att det finns marknadsförutsättningar för exploatering inom värderingsobjektet.

Läge och efterfrågan

Värderingsobjektet bedöms ha ett bra läge, vilket sammantaget bedöms utgöra ett A-läge. Närheten till tågstationen samt kommersiell och offentlig service (cirka 500 meter till centrum) ses som extra positivt.

Efterfrågan vad gäller såväl byggrätter som "färdigställd produkt" bedöms vara god.

Sannolika köpare av byggrätterna bedöms vara bygg- och fastighetsbolag i syfte att uppföra byggnation för egen förvaltning eller för att avyttra till förvaltande bolag/bostadsrättsförening.

4. Exploateringsförutsättningar

Med hänsyn till vad som anges i detaljplanen enligt avsnitt 2 ovan samt värderingsobjektets förutsättningar i övrigt finns det förväntningar om en kommande exploatering avseende i huvudsak bostadsändamål (eventuellt med mindre inslag av kommersiella lokaler i bottenplan).

Byggrättens storlek uppgår enligt planbeskrivningen till 24 000 kvadratmeter BTA. Någon fördelning mellan bostäder respektive kommersiella lokaler har inte gjorts.

Befintlig byggnation eller övriga anläggningar beaktas inte.

Parkering löses genom parkeringsgarage under mark samt ett antal markparkeringsplatser.

Vid en kommande exploatering/vidareutveckling av värderingsobjektet kan den tekniska infrastrukturen inom fastigheten komma att behövas byggas ut. Erforderliga ledningar/anslutningar finns emellertid inom och i anslutning till fastigheten.

Det förutsätts att det inte finns några riksintressen, arkeologiska eller geotekniska förhållanden eller dylikt som påverkar genomförbarheten eller ekonomin i en kommande exploatering. Vidare förutsätts marken vara fri från eventuella miljöbelastningar (se vidare avsnitt 3 i bilaga Allmänna villkor för värdeutlåtande). Se dock avsnitt 9 nedan där hänsyn tas till nedlagda kostnader för schaktning och deponi.

Kostnaderna i samband med en kommande exploatering förutsätts därför vara förhållandevis normala.

5. Värderingsmetodik

Definition av marknadsvärde

Med marknadsvärde avses det mest sannolika priset vid en normal försäljning på den öppna marknaden.

Metodtillämpning

Marknadsvärdebedömningen av denna typ av objekt sker vanligen genom en ortsprismetod, där jämförelser görs med noterade priser vid försäljningar av så långt möjligt jämförbara objekt. Som komplement används ofta en exploateringskalkyl, där slutsatser om objektets värde dras utifrån dess värde i färdigställt skick minskat med beräknade exploateringskostnader och vinst.

I sammanvägningen av metodernas resultat läggs i normalfallet störst vikt vid ortsprismetoden, medan bedömningen enligt exploateringskalkylen är behäftad med större osäkerheter och i huvudsak får ses som kontrollmetod.

6. Värdering

Ortsprismetod

Eslövs kommun

En ortsprisundersökning har genomförts avseende lagfarna försäljningar och kommunala markanvisningar/försäljningar av bygggrätter och råmark med bebyggelseförväntningar för bostadsändamål under de senaste fem åren inom Eslövs kommun.

Endast objekt som förvärvats av en aktör som sannolikt avser att uppföra bostäder för uthyrning eller vidareförsäljning (det vill säga bygg- och utvecklingsbolag) inkluderas i undersökningen.

I materialet har inte inkluderats försäljningar mellan en exploatör och en av denne bildad bostadsrättsförening då tillförlitlig information om fördelningen mellan mark och entreprenad inte är känd.

Nedan sammanfattas i sammanhanget intressanta försäljningar/markanvisningar från 2016 och framåt.

Fastighet	Område	Datum	Ändamål	Köpare	Byggrätt (kvm BTA eller antal tomter)	Pris/m ² BTA eller Pris/tomt	Pris/m ² tomtarea	Övrigt
Träskofiolen 7	Västra	mar-20	Bo	Riftedal AB	5 radhus, (380 kvm BTA)	140 000 (1 842)	538	Markanvisning 2018. Fem radhus (HR). Total BOA om ca 307 kvm. En P-plats per lägenhet.
Sädgåsen 1 ("Johnsons minne")	Öster	jan-20	Bo	GBJ Bostadsutveckling AB	1 720	1 351	664	Priset utgår från 1 900 kr/kvm BTA för ny bygggrätt + 950 kr/kvm BTA för befintlig Q-märkt byggnad. Priset reducerat pga markförening.
Föreningstorget, del av Eslöv 53:4	Centrum	aug-19	Bo, C	GBJ Bostadsutveckling AB	11 155	2 100	7 186	BR och seniorbostäder. Det finns flera olika ledningar inom kvartersmarken som måste flyttas till allmän plats, köparen bekostar flytten. 11 155 kvm ljus BTA, 3 052 mörk BTA. Pris enbart utifrån ljus BTA.
Blåbäret 1, Lingonet 1, Vinbäret 1 och Hjortrönet 1	Bäckdala	jan-16	B	BoKlok Mark och Exploatering (Brf BoKlok Lingonet i Eslöv)	16 radhus, (2 350 kvm BTA)	115 000 (780)	273	Brf BoKlok Lingonet med 30 lägenheter, 2 154 kvm BOA (inga gemensamma utrymmen) => ca 2 350 kvm BTA.

Säljare i samtliga fall var Eslövs Kommun.

Noteringen på Föreningstorget intill värderingsobjektet är av särskilt intresse.

Då aktuellt ortspris inom kommunen är begränsat har en jämförelse även gjorts med försäljningar i relativt jämförbara kommuner i Skåne.

Höörs kommun

Nedan sammanfattas intressanta försäljningar/markanvisningar från 2016 och framåt. I samtliga fall är det kommunen som agerat säljare.

Fastighet	Område	Datum	Ändamål	Köpare	Byggrätt (kvm BTA eller antal tomter)	Pris/m ² BTA eller Pris/tomt	Pris/m ² tomtarea	Övrigt
Räven 17	Västra Stationsområdet	okt-20	Bo	Klara Bo Sverige AB	6 100	463	1 500	Försäljningen utgick från 1500 kr/kvm TA.
Räven 18	Västra Stationsområdet	jun-20	Bo	Kooperativa hyresrättsförening en Trygga hem i Höör	3 600	778	1 500	Försäljningen utgick från 1500 kr/kvm TA.
Skogsviolen 5	Östra Höör	dec-19	Bo/V	Höggullen Omsorgsfastigheter AB	555	1 574	393	Humana driver ett LSS boende inom den nybyggda fastigheten.
Trattkantarellen 1	Äkersberg	jan-18	Bo	Höörs Fastighets AB	1 662	894	536	8 marklägenheter med inflyttning Q2 2022.

Hässleholms kommun

Nedan sammanfattas intressanta försäljningar/markanvisningar från 2016 och framåt.

Fastighet	Område	Datum	Ändamål	Köpare	Säljare	Byggrätt (kvm BTA eller antal tomter)	Pris/m ² BTA eller Pris/tomt	Pris/m ² tomtarea	Övrigt
Gäddastorp 4:13, del av	Bokeberg	maj-19	Bo	Karlsson Fastigheter i Hässleholm AB	Hässleholms Kommun	3 214	1 100	950	10-våningshus.
Björksäter 5	Stattena	nov-18	Bo	K-fastigheter i Hässleholm AB	Privatperson	3 475	2 302	1 302	
Hässleholm 87:17 och del av Hässleholm 87:14	Haga	jul-18	Bo	Agnosia Fastighets AB	Hässleholms Kommun	Ca 1 500	1 000	Ca 1 085	Utöver 1 000 kr/kvm BTA står exploatör för 85 % av förärrningskostnaderna samt 92 000 kr i exploateringsbidrag till utbyggnad av gata.
Björnen 4	Centrum	nov-17	Bo	K-Fastigheter	Hässleholms kommun	600	800	387	Rivning av befintlig bebyggelse tillkommer och bekostas av exploatören.
-	Björklunda	jun-17	Bo	6 byggherrar	Hässleholms Kommun	300 - 4 000	700 - 2 800	-	Utkast till markanvisningsavtal visar på priser relativt enhetligt kring 1 150 - 1 400 kr/kvm BTA.
-	Björklunda	jun-17	Bo	KlaraBo	Hässleholms Kommun	4 910	700	481	60 hyresrätter över två markområden (f1b). KlaraBo köpte för klart billigast där övriga markanvisningar låg relativt enhetligt kring 1 150 - 1 400 kr/kvm BTA.
Tre Överstar 1 & 4, Intendenten 3, Magasinet 1 & 4	T4-området	jan-17	Bo, Bu	K-Fastigheter	Brinova	38 000	1 368	471	Huvudsakligen byggrätter för ny-, om- och tillbyggnad. Finns även befintliga byggnader (taxerat 8 400 kvm) men byggrätterna var det primära i förväret.

Kommentar Björklunda

Av särskilt intresse är markanvisningstävlingen i Björklunda, ett område i södra Hässleholm som på sikt kommer inrymma 200 nya bostäder. Sex byggherrar lämnade in totalt 16 olika förslag över de tolv tävlingsområdena (varav tre direktanvisas). Markanvisningarna skedde till priser inom intervallet 700 – 2 800 kr/kvm BTA, med en median på 1 275 kr/kvm BTA. Flera markanvisningar skedde till ett pris om 1 400 kr/kvm BTA. Älvsbyhus sticker ut med en liten byggrätt på 304 kvm BTA för 2 796 kr/kvm BTA (avser dock sannolikt två tomter för friliggande hus).

Kävlinge kommun

Nedan sammanfattas intressanta försäljningar/markanvisningar från 2016 och framåt. Samtliga objekt enligt tabellen nedan är belägna inom de centrala delarna av Kävlinge.

Fastighet	Område	Datum	Ändamål	Köpare	Säljare	Byggrätt (kvm BTA eller antal tomter)	Pris/m ² BTA eller Pris/tomt	Övrigt
Hallen 1 m.fl.	Stationsstaden	apr-20	B	-	Kävlinge Kommun	-	2 000 (HR) 2 800 (BR) 2 000 (Bu)	Framtida exploateringsområde, 6 kvarter, ca 23 300 kvm BTA bostäder (flb + stadsradhus) och ca 2 290 kvm BTA handel/centrum. Preliminärt bestämt pris.
Kilen 1	Kävlinge	jul-18	B	Riksbyggen (Bonum Brf Kilen)	Kävlinge Kommun	5 720	1 750	Bonum Brf Kilen; 53 lgh, 4 123 kvm BOA. Tillkommer kostnader för rivning (ca 900 tkr), sanering (ca 570 tkr), DP (ca 500 tkr) samt fast.bild. (ca 120 tkr) => ca 2 115 kr/kvm BTA.
Exporten 44	Stationsstaden	jul-16	B, K, C	Kävlinge Kommun	Midroc	10 650	2 157	Byggrätt enligt köpeavtal uppgår till 7 000 kvm BTA för kommun- och aktivitetshus respektive 3 650 kvm BTA för bostads- och centrumändamål. Pris har inte differentierats.
Saltmästaren 1	Stationsstaden	maj-16	B	Kävlinge Vårdboende	Midroc	5 270	1 954	Max 1 317 kvm BYA i 4 vån => ca 5 270 kvm BTA. Attendo Lyckliga gatan bedriver nu verksamhet: 72 lgh à 32 eller 42 kvm.

Hörby kommun

Nedan sammanfattas intressanta försäljningar/markanvisningar från 2016 och framåt. Säljare i samtliga fall var Hörby Kommun.

Fastighet	Område	Datum	Ändamål	Köpare	Byggrätt (kvm BTA eller antal tomter)	Pris/m ² BTA eller Pris/tomt	Pris/m ² tomtarea	Övrigt
Osbyholm 1:143 & 1:145	Osbyholm	sep-20	Bo	Privatperson	500	1 600	274	6 marklägenheter.
Hörby 43:47, del av	Stattena Norra	apr-20	Bo	Optimalahem	Ca 12 st, 2 100	1 400	422	Område B, södra etappen.
Hörby 43:47, del av	Stattena Norra	maj-18	Bo	Hörbybostäder	1 900	1 400	-	Område A, södra etappen, direktanvisning. Uppförande av 21 marklägenheter i bostadsrättsform.

Klippans och Sjöbos kommuner

Inga försäljningar av relevans har noterats.

Resultat

I värdebedömningen tas hänsyn till värderingsobjektets läge, storlek, plan- och exploateringsförutsättningar, med mera i förhållande till de ovan redovisade jämförelseobjekten såväl som en bedömd prisutveckling.

Eventuella specifika villkor i exploateringsavtal har inte till fullo undersökts. Generellt förutsätts dock att kostnads- och ansvarsfördelningen mellan kommun och exploatör följer den normala (jämför "Grundförutsättningar i värdeutlåtandet" i avsnitt 1 ovan). Hänsyn tas dock till att gatunätet inom detaljplanen förläggs på kvartersmark vilket torde ha en negativ värdepåverkan på värderingsobjektet.

Redovisade objekten avser, såvitt känt, "byggklar mark" där det inte tillkommer några ytterligare kostnader för köparen (som gatukostnadsersättning, allmän platsmark och dylikt) då inte annat anges.

Till andra faktorer som anses vara relevanta hör:

- Försäljningar av objekt som utgör del av större utvecklings-/exploateringsområden (där exploatering pågår eller ska påbörjas) sker ofta till lägre priser än för mindre "förtätningsobjekt".
- Kommunala markanvisningar/försäljningar till aktörer som avser att uppföra hyresrätter kan ske till lägre priser i syfte att främja nyproduktion med denna upplåtelseform. På senare tid har priserna emellertid anpassats mer till "marknadens" betalningsvilja-/förmåga (d.v.s. bostadsrättsändamål, förutsatt att ändamålet inte är reglerat).

Det kan konstateras att ortsprismaterialet i Eslöv är relativt bristfälligt men försäljningen på Föreningstorget, precis intill värderingsobjektet är intressant och bedöms ha flera egenskaper som är jämförbara med värderingsobjektet; belägenheten, stor byggrätt (antal kvm BTA), planbestämmelser (bostads- och centrumändamål i 4–6 våningar med parkering under mark) och att exploatören står för ledningsflyttar.

Sedan markanvisningen under hösten 2019 bedöms prisutvecklingen för bostadsbyggrätter varit relativt stabil eller svagt ökande.

Värderingsobjektets centrala läge med närhet till centrala servicefunktioner och kommunikationer ses som mycket positivt och borde resultera i en hög betalningsvilja för slutgiltig produkt/färdigställt projekt. Detta torde indikera att värderingsobjektet vid en försäljning skulle locka ett stort antal aktörer.

Utifrån det begränsade materialet går det inte att dra några slutsatser avseende skillnader i byggrättsvärde mellan hyresrätter och bostadsrätter.

Sammantaget bedöms ortsprismetoden ge ett värde kring 1 750 – 2 100 kr/kvm BTA.

Inom detta intervall bedöms inrymmas en mindre del byggrätt för kommersiella ändamål och/eller service (lokaler inom del av bottenplan).

Exploateringskalkyl

Exploateringskalkylen ska ses som ett stöd till ett bedömt marknadsvärde av byggrätterna och inte som en självständig värderingsmetod då ingående parametrar är alltför osäkra. Kalkylen avser inte ett specifikt projekt, utan en rimlig kommande bebyggelse med avseende på aktuella förutsättningar.

Kalkyler har upprättats för såväl hyres- som bostadsrättsändamål för att visa på skillnaderna mellan de båda upplåtelseformerna. För respektive upplåtelseform har två alternativ inkluderats vilket till viss del kan ses som en känslighetsanalys.

Bostadsrätt: I nyligen uppförd nyproduktion samt känd pågående/planerad nyproduktion (avser projekt med tillgänglig ekonomisk plan/kostnadskalkyl) har totalt kapital legat inom ett intervall om 28 500 – 29 300 kr/kvm BOA. Objekten är belägna i Bäckdala i Eslövs västra delar.

Med hänsyn till fastighetens läge och prisutvecklingen på privatbostadsmarknaden har det i kalkylen antagits ett totalt kapital om 33 000 respektive 35 000 kr/kvm (någon fördelning mellan insats och föreningens lån har inte gjorts). Med ett omräkningstal om 0,8 motsvarar detta 26 400 respektive 28 000 kr/kvm BTA.

Hysesrätt: Med ledning av ortspris och en förenklad avkastningskalkyl bedöms det vara rimligt med ett värde kring 31 400 – 33 800 kr/kvm BOA för nyproducerade lägenheter i värderingsobjektets närområde. Med ett omräkningstal om 0,8 motsvarar detta cirka 25 100 – 27 000 kr/kvm BTA.

[Baserat på en genomsnittshyra om 1 650 – 1 750 kr/kvm BOA, en långsiktig vakans-/hyesrisk om 0,5 %, långsiktiga drift- och underhållskostnader om 340 kr/kvm BOA (inklusive fastighetsavgift) samt en direktavkastning om 4,15 %.]

Bygg- och exploateringskostnaderna för uppförande av flerbostadshus varierar stort, men bedöms i huvudsak ligga inom ett intervall om 22 500 – 30 000 kr/kvm BTA. Kostnaderna varierar beroende på upplåtelseform, lägenhetsstorlek, utformning, materialval, parkeringslösning med mera. Lägre priser är möjliga för enkla, prefabricerade produkter.

Utöver ovanstående tillkommer kostnader för anläggningar inom kvartersmark samt marknadsföring/försäljning och dylikt. Kostnader enligt exploateringsavtal eller motsvarande som inte är direkt hänförliga till värderingsobjektet (kostnader utom kvartersmark) har emellertid inte beaktats i kalkylen.

Eventuella rivnings- och saneringskostnader har inte beaktats.

Med beaktande av projektets omfattning bedöms byggnationen kräva en etappvis utbyggnad under 4 år. En kalkylränta om 3 % per år används för att nuvärdesberäkna byggrättsvärdet.

Exploateringskalkyl - Rådjuret

Kategori / Etapp	BR, Alt 1	BR, Alt 2	HR, Alt 1	HR, Alt 2
Hyra (kr/kvm BOA)	-	-	1 650	1 750
Vakans/hysesrisk (%)	-	-	0.5%	0.5%
D&U (kr/kvm BOA)	-	-	325	325
Fastighetsskatt (kr/kvm BOA)	-	-	15	15
Direktavkastningskrav (%)	-	-	4.15%	4.15%
Marknadsvärde efter (kr/kvm BOA)	33 000	35 000	31 367	33 765
Omräkningstal BOA/BTA	0.80	0.80	0.80	0.80
+ Projektvärde efter (kr/kvm BTA)	26 400	28 000	25 094	27 012
Anläggningar inom kvartersmark (kr/kvm BTA)	-500	-500	-500	-500
Rivningskostnader (kr/kvm BTA)	0	0	0	0
Entreprenad- och byggherrekostnader (kr/kvm BTA)	-23 000	-24 000	-22 000	-23 000
Marknadsföring/försäljning/uthyrning (kr/kvm BTA)	-500	-500	-250	-250
- Summa produktionskostnader (kr/kvm BTA)	-24 000	-25 000	-22 750	-23 750
= Netto (kr/kvm BTA)	2 400	3 000	2 344	3 262
- Projektvinst / risk (kr/kvm BTA)	1 200	1 500	938	1 305
Motsvarande x % av produktionskostnader	5.0%	6.0%	4.1%	5.5%
Motsvarande x % av "Projektvärde efter"	4.5%	5.4%	3.7%	4.8%
= Bedömt byggrättsvärde (kr/kvm BTA)	1 200	1 500	1 406	1 957
Genomsnittlig exploateringstid efter lagakraftvunnen plan (år)	4.0	4.0	4.0	4.0
Real kalkylränta (%)	3.0%	3.0%	3.0%	3.0%
Nuvärde (kr/kvm BTA)	1 066	1 333	1 250	1 739
Bedömt byggrättsvärde (kr/kvm BTA)	1 066	1 333	1 250	1 739

Resultat

Med ovanstående förutsättningar ger exploateringskalkylen ett resultat inom intervallet 1 070 – 1 740 kr/kvm BTA. Detta förutsätter dock att projektvinsten hålls på en låg nivå (omkring 5 % av projektvärdet).

Entreprenad- och byggherrekostnaderna kan variera över ett stort spann beroende på utformning, materialval, parkeringslösning, belägenhet (oftast högre kostnader i större orter) med mera och kan även ligga utanför detta intervall. På mindre delmarknader där byggrättspriserna är förhållandevis låga, är det tydligt hur även små förändringar i till exempel byggherrekostnaderna får en relativt stor påverkan på det beräknade värdet.

7. Resultat och sammanställning

Ortsprismetoden

cirka 1 750 – 2 100 kr/kvm ljus BTA

Exploateringskalkyl

cirka 1 070 – 1 740 kr/kvm ljus BTA

Exploateringskalkylen bör främst ses som en kontrollmetod då ingående parametrar anses vara allt för osäkra. Resultatet från exploateringskalkylen bedöms dock motivera ett värde i den nedre delen av ortsprisintervallet, vilket även bedöms rimligt med hänsyn till värderingsobjektets storlek (24 000 kvm BTA) och den "mängdrabatt" en köpare förväntas erhålla.

Sammantaget bedöms ett marknadsvärde för byggrätterna inom värderingsobjektet till 1 750 kr/kvm ljus BTA.

I det bedömda marknadsvärdet för byggrätterna bedöms inrymmas en mindre del byggrätt för kommersiella ändamål och/eller service (lokaler inom del av bottenplan).

8. Ersättningsregler/-principer

Fastighetsbildning för allmänt ändamål

För fastighetsbildningsåtgärder där marken hade kunnat tas i anspråk tvångsvis med stöd av annan lagstiftning ska enligt 5 kap. 10 a § andra stycket fastighetsbildningslagen (FBL) ersättningen bestämmas genom tillämpning av 4 kap. expropriationslagen (ExL). Dessa bestämmelser innebär att ersättningen ska bestämmas till marknadsvärdeminskningen för den fastighet som avstår mark plus ett schablonpåslag om 25 %.

Fastighetsbildning inom kvartersmark

För fastighetsbildningsåtgärder av icke expropriativ karaktär ska enligt 5 kap. 10a § tredje stycket FBL vinstfördelning ske. Ersättningen ska då bestämmas till lägst marknadsvärdeminskningen för den avträdande fastigheten och högst marknadsvärdeökningen för den tillträdande fastigheten. Av förarbetena till FBL framgår att vinsten ska fördelas så att resultatet blir skäligt och att vinstfördelningen ska efterlikna resultatet av en frivillig överenskommelse.

Tomtbildning

Enligt väl utarbetad rättspraxis har det ansetts att den s.k. genomsnittsvärdeprincipen ger ett bra mått på vinstfördelning när det gäller ersättning för mark som är nödvändig för att tillskapa byggbara tomter, se bl.a. NJA 1956 s. 603 och NJA 1989 s. 431. Enligt principen bestäms ersättningen för marken utifrån det genomsnittliga värdet av rå tomtmark för den nybildade tomten. Det så kallade råtomtvärdet motsvarar marknadsvärdet av en obebyggd byggklar tomt exkl. fastighetsbildningskostnader, tomtanläggningar och investeringar i form av anslutningsavgifter för vatten och avlopp samt gatukostnader m.m. Råtomtvärdet fördelas sedan per kvadratmeter tomtareal (TA) för den nybildade tomten och detta värde i kr/kvm TA utgör sedan grund för att bestämma ersättningen för det berörda markområdet.

9. Ersättningsbedömning

Ersättning kvartersmark

Ersättningen för del av Eslöv 53:4 ska bestämmas enligt genomsnittsvärdeprincipen vilket innebär att ett råtomtvärde ska beräknas för Rådjuret 1 som den ser ut efter förrättningen. Råtomtvärdet utgörs av fastighetens marknadsvärde i obebyggt skick reducerat med förädlingskostnader, t.ex. exploaterings-/gatukostnader.

Värderingen enligt avsnitt 6–7 ovan visar att värdet på byggrätter för bostadsändamål bedöms vara 1 750 kr/kvm ljus BTA. Jämförelseköpen utgörs delvis av markanvisningar vilket normalt innebär att prisnivåerna inkluderar exploateringskostnader för allmänna anläggningar (gatukostnadsersättning) förutom anslutningsavgift för VA.

Vad som kan anses belasta exploatören vid en kommande utbyggnad är:

- Flytta befintlig cykelväg strax norr om Torpstigen samt viss omgestaltning av Torpstigen.
- Förlänga bullervallen strax norr om värderingsobjektet för att även omfatta kommande bebyggelse längs järnvägsspåret (öster om Rådjuret 1).
- Ledningsflyttar och omprovning av ledningsrätter samt flytt av en nätstation.
- Schaktning och omhändertagande av förorenade massor (denna post förutsattes vid tidigare värderingstillfälle vara utförd och bekostad)

Nyckeltal för kostnader hänförliga till anläggning av gc-väg, bullervall och ledningsflyttar insamlade från Svefas genomförda uppdrag, främst inom affärsområdet Samhällsbyggnad & Fastighetsutveckling, har använts.

Gång- och cykelväg

Torpstigen gång- och cykelbana ska enligt kommunen få en dimension om 1,4 meter bred gångbana, 2,1 meter bred cykelbana samt 0,5 meter förhöjd remsa med smågatsten. Nya fundament till en ny gatubelysning ska anläggas. Vidare ska rännstensbrunnar flyttas. Den del av gång- och cykelbanan som är belägen strax söder om f.d. polishuset inkluderas ej i värderingen (jämför grön figur i avsnitt 1). Gång- och cykelbanan uppmäts översiktligt i fastighetskartan till cirka 80 meter.

Svefas nyckeltal för anläggning av gc-väg inklusive belysning ligger omkring 2 500 kr/kvm. Trafikverket räknar med cirka 3 000 kr/m vid nybyggnad längs deras vägar. Då ingår marklösen men inte belysning. Sammantaget bedöms 3 000 kr/m som rimligt vilket innebär en total kostnad för gc-vägen om cirka 240 000 kronor.

Bullervall

Förlängning av befintlig bullervall strax nordöst om Rådjuret 1 ska utföras. Gestaltningen ska vara liknande den befintliga vällen gällande höjd, bredd, växlighet, etc. Justering av befintligt stängsel och tillstånd för detta ska utföras och ansökas hos Trafikverket. Sträckan där ny bullervall ska anläggas uppmäts översiktligt i karta till cirka 80 meter.

Svefas nyckeltal för anläggning av en 3–5 meter bred bullervall ligger omkring 5 000 – 15 000 kr/m och bullerplank cirka 5 000 – 10 000 kr/m. Enligt kommunen kostade befintlig bullervall cirka 10 000 kr/m. Sammantaget bedöms 10 000 kr/m meter som rimligt vilket innebär en total kostnad om cirka 800 000 kronor.

Ledningsflytt

Det kommer krävas och har utförts omfattande ledningsflyttar (fjärrvärme, optokablar, hög- och lågspänningsledningar, VA-ledningar) och omprövning av ledningsrätter inom området. Längden på ledningarna är okänt. Befintlig nätstation har också flyttats.

Enligt exploatören har totala kostnader hänförliga till diverse arbeten med ledningar uppgått till cirka 4 500 000 kronor, varav 3 400 000 kronor har styrkts med faktura.

Förorenade massor

Kostnader för schaktning och deponi (Flexilast) av ca 6 594 ton asfalt och material för MKM har uppgått till cirka 1 110 000 kronor (styrkts med ett mottagningsbevis från Sortera Materials AB). Detta avser etapp 2, dvs. den norra delen av värderingsobjektet.

För etapp 3 har exploatören uppskattat cirka 10 % större schaktmassor än etapp 2 vilket – allt annat lika – skulle innebära en kostnad om cirka 1 220 000 kronor.

Samlad bedömning av exploateringskostnaderna

Exploateringskostnaderna enligt ovan summeras till 7 870 000 kronor. Till detta bör läggas kostnader hänförliga till sortering av förorenade massor, planavgift och fastighetsbildning.

Exploatören har angett en totalt kostnad uppgående till drygt 12 400 000 kronor och innefattar, utöver ovanstående, även kostnader hänförliga till diverse grävningsarbeten, planavgifter samt övrigt arbete hänförligt till exploateringen.

Relaterat till den totala byggrätten om 24 000 kvm BTA motsvarar ovanstående cirka 330 – 515 kr/kvm BTA, en förhållandevis låg nivå jämfört med nyckeltal (ca 500 – 1 000 kr/kvm BTA) men då bör man även ha i åtanke att kostnaderna för gatunätet, som vanligtvis inkluderas här, redan har beaktats vid bedömningen av marknadsvärdet för byggrätterna i avsnitt 6 och 7.

Även om samtliga av exploatören angivna kostnader inte har styrkts med fakturaunderlag bedöms de som rimliga men det bedöms också finnas en stor osäkerhet i vissa av beräkningarna ovan. Dessutom bör man ta hänsyn till att markarbeten/schaktning för exempelvis underjordiskt garage får anses vara åtgärder som faller under ordinarie kostnader hänförliga till byggnationen och inte till exploateringskostnaderna i detta avsnitt.

Sammantaget bedöms det motiverat med totala exploateringskostnader om cirka 450 kr/kvm BTA, motsvarande totalt 10 800 000 kronor. Denna kostnad ska därför dras av från det bedömda värdet för att hamna i ett värde på råtomtnivå.

Genomsnittsvärdeprincipen

Då Rådjuret 1 (efter fastighetsbildning) har en byggrätt om 24 000 kvm ljus BTA för bostäder blir det totala byggrättsvärdet därmed $1\,750 \text{ kr/kvm BTA} \cdot 24\,000 \text{ kvm BTA} = 42\,000\,000 \text{ kronor}$. Efter avdrag med exploateringskostnader om 10 800 000 kronor blir värdet på råtomtnivå 31 200 000 kronor. Den ombildade fastigheten Rådjuret 1:s areal är efter förrättningen 11 812 kvm TA (10 021 + 1 791 kvm TA) och genomsnittsvärdet uppgår därmed till $31\,200\,000 / 11\,812 \text{ kvm TA} = 2\,641 \text{ kr/kvm TA}$ (avrundat).

Området som överförs från Eslöv 53:4 omfattar 1 791 kvm TA och ersättningen för detta område blir enligt genomsnittsvärdeprincipen $1\,791 \text{ kvm} \cdot 2\,641 \text{ kr/kvm} = \mathbf{4\,730\,000 \text{ kr}}$ (avrundat).

Jämningskontroll

När ersättningen bestäms enligt genomsnittsvärdeprincipen måste en kontroll göras så att den framräknade ersättningen inte överstiger marknadsvärdeökningen för mottagande fastighet eller understiger marknadsvärdeminskningen för den avträdande fastigheten.

Det berörda området är avgörande för att möjliggöra exploatering och realisera byggrätterna inom den ombildade fastigheten Rådjuret 1. Det får därför anses uppenbart att värdeökningen för den mottagande fastigheten Rådjuret 1 understiger ersättningsbeloppet.

För avträdande fastighet bidrar markområdet knappast med något större värde. Ersättningen överstiger därmed värdeminskningen för den avträdande fastigheten Eslöv 53:4 med råge.

10. Slutsatser

Resultat

Mot bakgrund av vad som redovisats enligt ovanstående bedöms ersättningen som ska betalas av Rådjuret 1 till Eslöv 53:4 till:

4 730 000 kronor

Malmö 2021-03-22

Mikael Svensson
Civilingenjör Lantmäteri
av Samhällsbyggarna auktoriserad fastighetsvärderare

Bilagor

Bilaga 1	Foton
Bilaga	Utdrag ur fastighetsregistret, inklusive kartor (Eslöv Rådjuret 1)
Bilaga	Allmänna villkor för värdeutlåtande

FASTIGHET

Beteckning

ESLÖV RÄDJURET 1
Nyckel: 120203590
UUID: 909a6a5b-9d8e-90ec-e040-ed8f66444c3f
Distrikt: Eslöv
Nr: 101203

Senaste ändringen i
allmänna delen
2020-07-22

Senaste ändringen i
inskrivningsdelen
2020-08-13 15:56

Aktualitetsdatum i
inskrivningsdelen
2021-02-23

ADRESS

Adress

Föreningstorget 4A, 4B, 6
Poliskroken 3, 5A, 5B, 5C
241 32 Eslöv

LÄGE, KARTA

Område

1
2

N (SWEREF 99 TM)

6189973.2
6189927.4

E (SWEREF 99 TM)

393715.7
393775.8

Registerkarta

AVSKILD MARK

Beteckning

ESLÖV KIDET 1
ESLÖV RÄDJURET 3

AREAL

Område

Totalt

Totalareal

13 791 kvm

Därav landareal

13 791 kvm

Därav vattenareal

0 kvm

LAGFART

Ägare

556767-0756
Eslöv Storgatan 1-5 AB
BOX 256
241 24 ESLÖV
Köp: 2015-04-02 Andel: 1/1
Köpeskilling: 21 200 000 SEKAvser hela fastigheten

Andel

1/1

Inskrivningsdag

2015-04-08

Akt

D-2015-00135836:2

ANTECKNINGAR

Fastigheten besvärar inte av sökt eller beviljad anteckning.

AVTALSRÄTTIGHETER

Nr

2

Rättighet

Avtalsservitut: Elledning

Inskrivningsdag

2020-05-18

Akt

D-2020-00196583:1

INTECKNINGAR

Totalt antal inteckningar: 1
Totalt belopp: 334 000 000 SEK

Nr

1

Information

Datapantbrev

Belopp

334 000 000 SEK

Inskrivningsdag

2020-05-15

Akt

D-2020-00194367:2

RÄTTIGHETER

Redovisning av rättigheter kan vara ofullständig

Ändamål

FJÄRRVÄRME

Rättsförhållande

Last

Rättighetstyp

Ledningsrätt

Datum

2006-07-13
Senast ändrad: 2020-07-15

Akt

1285-1467.2

OPTOKABEL

Last

Ledningsrätt

2006-07-13
Senast ändrad: 2020-12-10

1285-1467.3

VÄG

Last

Officialservitut

2010-12-08

1285-1871.1

FJÄRRVÄRME

Last

Ledningsrätt

2013-07-05

1285-2012.1

ELLEDDNING

Last

Avtalsservitut

2020-05-18

D202000196583:1.1

PLANER, BESTÄMMELSER OCH FORNLÄMNINGAR

Planer

Ändring av DP: ÄNDRING GENOM TILLÄGG TILL DETALJPLAN FÖR DEL AV
RÄDJURET 1 SAMT DEL AV ESLÖV 51:3 OCH 53:4

Datum

2017-05-30
Laga kraft: 2017-07-03
Genomf. start: 2017-07-03
Genomf. slut: 2022-07-02
Registrerad: 2021-02-11

Akt

1285-P2021/3
SLM1285 ÄE.282

Tomtindelning: 105-RÄDJURET Avregistrerad

1963-02-20
Senast ajourföring: 1991-08-19

1285K-T/105

Detaljplan: RÄDJURET 1, 51:3, 53:4 DEL AV

2006-08-23
Laga kraft: 2006-09-27
Genomf. start: 2006-09-28
Genomf. slut: 2016-09-27
Registrerad: 2006-10-26
Senast ajourföring: 2021-02-11

1285-P06/249

Detaljplan: DETALJPLAN FÖR KV. RÄDJURET 1 M FL

2019-06-17
Laga kraft: 2019-07-15
Genomf. start: 2019-07-15
Genomf. slut: 2024-07-14

1285-P2019/5
SLM1285 E.325

TAXERINGSINFORMATON

Taxeringsenhet HYRESHUSENHET, HUVUDSAKLIGEN LOKALER (325) 172743-6 Taxeringsdel som utgör taxeringsenhet och omfattar hel registerfastighet.			Taxeringsår 2019
Taxvärde 9 772 000 SEK Taxerad ägare 556767-0756 Eslöv Storgatan 1-5 AB BOX 256 241 24 ESLÖV	Taxvärde byggnad 6 600 000 SEK Andel 1/1	Taxvärde mark 3 172 000 SEK Ägartyp Lagfaren ägare / Tomträttsinnehavare	Areal 12446 kvm Juridisk form Övriga aktiebolag
Värderingsenhet hyreshusbyggnad för lokaler 56388253 Id hyresmark: 56390253			
Taxvärde 6 600 000 SEK Värdeår 1966 Lokalyta 3206 kvm	Riktvärdeområde 1285006 Nybyggnadsår 1966 Under byggnad Nej	Justeringsorsak Tillbyggnadsår Hyra 2 297 000 SEK/år	
Värderingsenhet hyreshusmark för lokaler 56390253			
Taxvärde 3 172 000 SEK Yta byggrätt 2440 kvm	Riktvärdeområde 1285006 Riktvärde byggrätt 1300 SEK/kvm	Justeringsorsak	

ATGÄRDER

Fastighetsrättsliga åtgärder	Datum	Akt
Tomtmätning	1963-04-25	1285K-M1/105
Sammanläggning	1963-05-24	1285K-DNR1050/1963
Fastighetsreglering	1991-08-22	1285-667
Fastighetsreglering	2009-02-12	1285-1763
Fastighetsreglering	2010-12-08	1285-1871
Ledningsåtgärd	2013-07-05	1285-2012
Fastighetsreglering	2020-07-17	1285-2020/24
Tekniska åtgärder	Datum	Akt
Nymätning	1991-08-22	1285-667

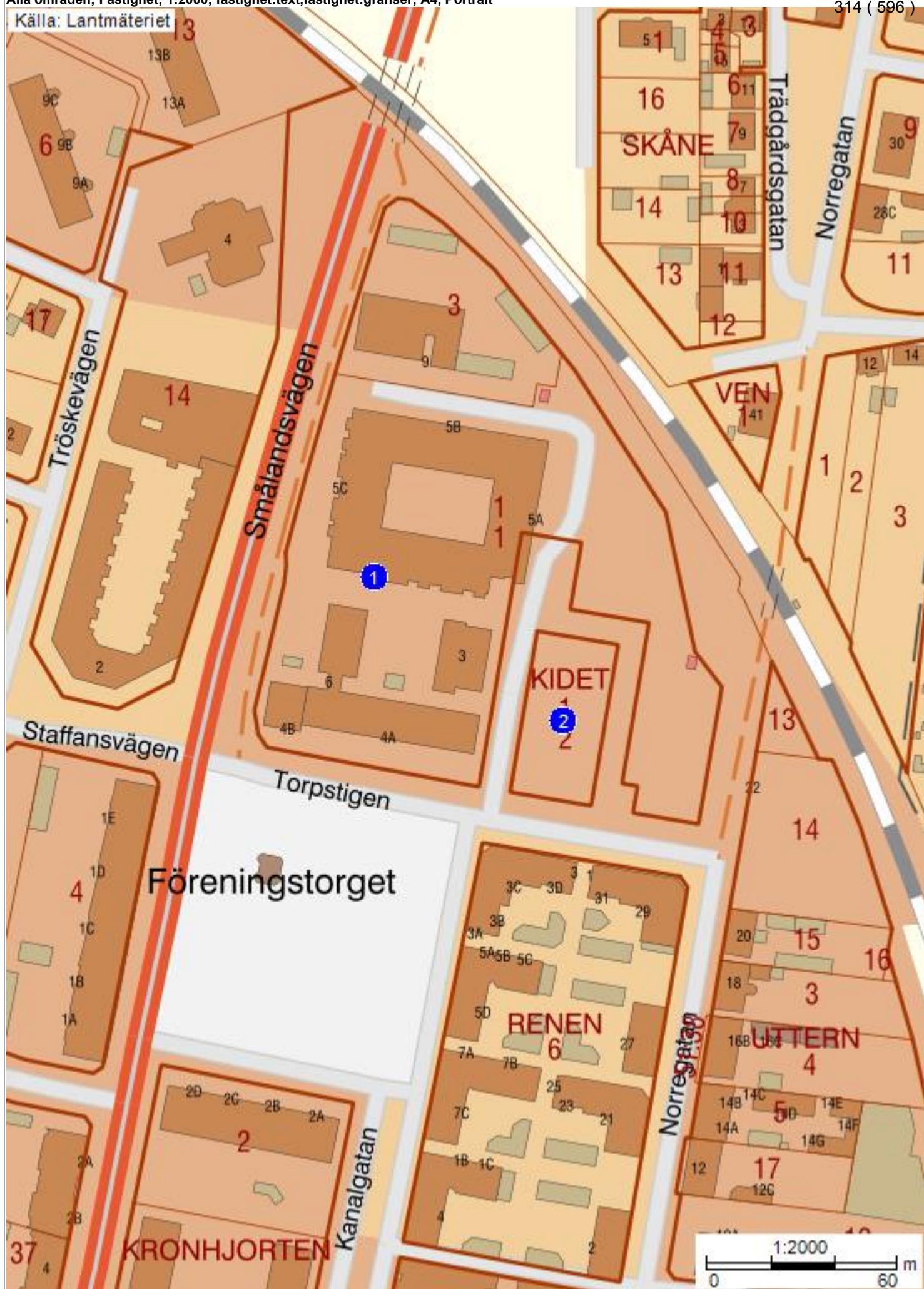
TIDIGARE BETECKNING

Beteckning	Omregistreringsdatum	Akt
M-ESLÖV 105-RÄDJURET 1	1983-11-01	12-HÖÖ-1937

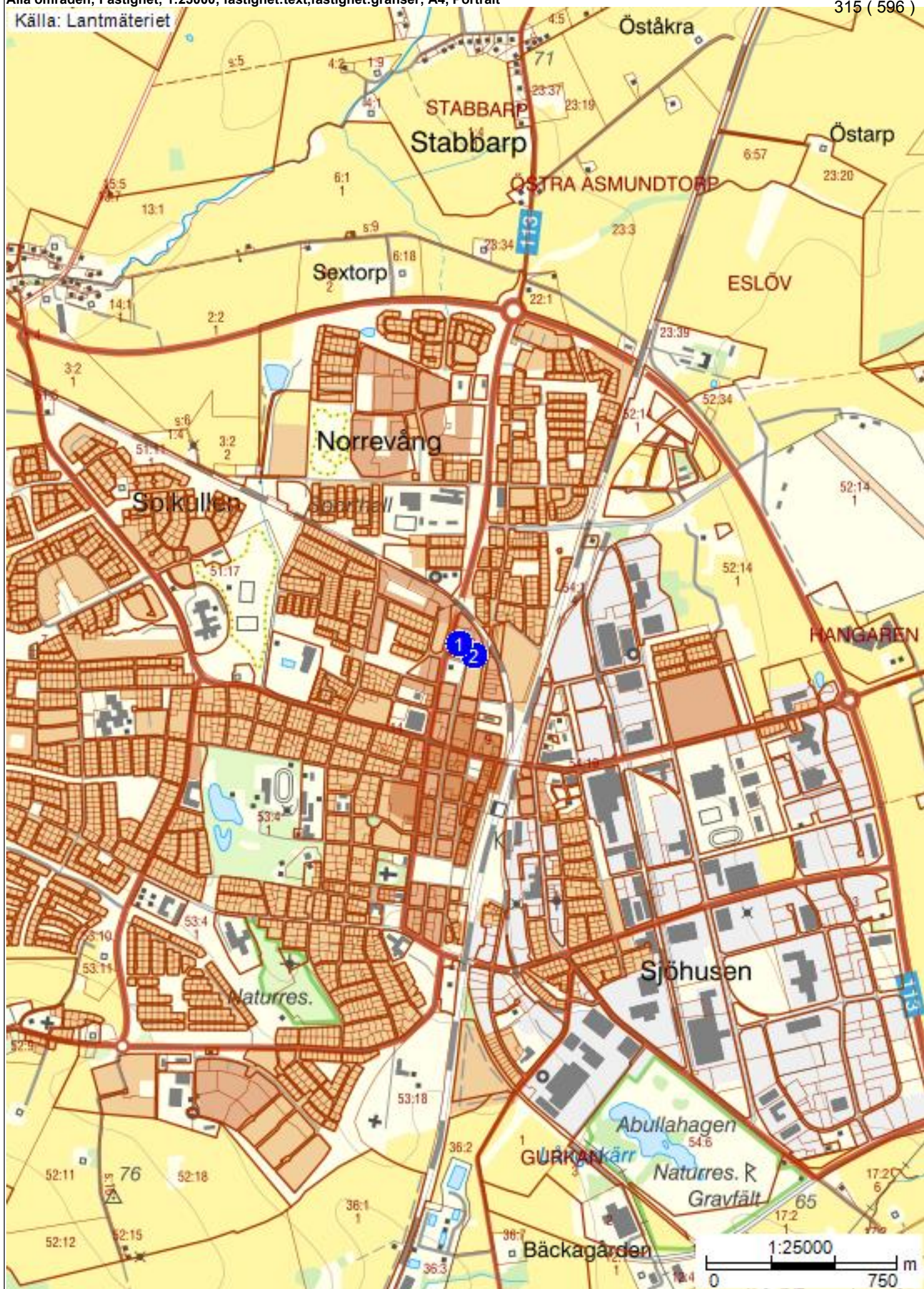
URSPRUNG

ESLÖV ESLÖV 49:20, 49:33, 49:34, 49:36, 49:37, 49:280, 49:376, 49:386, 49:387, 49:388, 49:390, 49:392, 49:394, 49:400, 50:221, 50:222, 50:330, 50:412, 55:4

Källa: Lantmäteriet

Källa: Lantmäteriet

Dessa allmänna villkor är gemensamt utarbetade av CBRE Sweden AB, Cushman & Wakefield Sweden AB, Forum Fastighetsekonomi AB, FS Fastighetsstrategi AB, Newsec Advice AB, Savills Sweden AB och Svefa AB. De är utarbetade med utgångspunkt från God Värderarsed, upprättat av Sektionen För Fastighetsvärdering inom Samhällsbyggarna och är avsedda för auktoriserade värderare inom Samhällsbyggarna. Villkoren gäller från 2010-12-01 vid värdering av hela, delar av fastigheter, tomträtter, byggnader på ofri grund eller liknande värderingsuppdrag inom Sverige. Såvitt ej annat framgår av värdeutlåtandet gäller följande;

1 Värdeutlåtandets omfattning

- 1.1 Värderingsobjektet omfattar i värdeutlåtandet angiven fast egendom eller motsvarande med tillhörande rättigheter och skyldigheter i form av servitut, ledningsrätt, samfälligheter och övriga rättigheter eller skyldigheter som framgår av utdrag från Fastighetsregistret hänförligt till värderingsobjektet.
- 1.2 Värdeutlåtandet omfattar även, i förekommande fall, till värderingsobjektet hörande fastighetstillbehör och byggnadstillbehör, dock ej industritillbehör i annan omfattning än vad som framgår av utlåtandet.
- 1.3 Kontroll av inskrivna rättigheter har skett genom utdrag från Fastighetsregistret. Den information som erhållits genom Fastighetsregistret har förutsatts vara korrekt och fullständig, varför ytterligare utredning av legala förhållanden och dispositionsrätt ej vidtagits. Vad gäller legala förhållanden utöver vad som framgår av Fastighetsregistret har dessa enbart beaktats i den omfattning information därom lämnats skriftligen av uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud. Förutom det som framgår av utdrag från Fastighetsregistret samt av uppgifter som lämnats av uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud har det förutsatts att värderingsobjektet inte belastas av icke inskrivna servitut, nyttjanderättsavtal eller andra avtal som i något avseende begränsar fastighetsägarens rådighet över egendomen samt att värderingsobjektet inte belastas av betungande utgifter, avgifter eller andra gravationer. Vidare har det förutsatts att värderingsobjektet inte är föremål för tvist i något avseende.

2 Föresättningar för värdeutlåtande

- 2.1 Den information som innefattas i värdeutlåtandet har insamlats från källor som bedömts vara tillförlitliga. Samtliga uppgifter som erhållits genom uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud och eventuella nyttjanderättshavare, har förutsatts vara korrekta. Uppgifterna har endast kontrollerats genom en allmän rimlighetsbedömning. Vidare har förutsatts att inget av relevans för värdebedömningen har utelämnats av uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud.
- 2.2 De areor som läggs till grund för värderingen har erhållits genom uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud. Värderaren har förlitat sig på dessa areor och har inte mätt upp dem på plats eller på ritningar, men areorna har kontrollerats genom en rimlighetsbedömning. Areorna har förutsatts vara uppmätta i enlighet med vid varje tillfälle gällande "Svensk Standard".
- 2.3 Vad avser hyres- och arrendeförhållanden eller andra nyttjanderätter, har värdebedömningen i förekommande fall utgått från gällande hyres- och arrendeavtal samt övriga nyttjanderättsavtal. Kopior av dessa eller andra handlingar utvisande relevanta villkor har erhållits av uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud.
- 2.4 Värderingsobjektet förutsätts dels uppfylla alla erforderliga myndighetskrav och för fastigheten gällande villkor, såsom planförhållanden etc, dels ha erhållit alla erforderliga myndighetstillstånd för dess användning på sätt som anges i utlåtandet.

3 Miljöfrågor

- 3.1 Värdebedömningen gäller under föresättningen att mark eller byggnader inom värderingsobjektet inte är i behov av sanering eller att det föreligger någon annan form av miljömässig belastning.

- 3.2 Mot bakgrund av vad som framgår av 3.1 ansvarar värderaren inte för den skada som kan åsamkas uppdragsgivaren eller tredje man som en konsekvens av att värdebedömningen är felaktig på grund av att värderingsobjektet är i behov av sanering eller att det föreligger någon annan form av miljömässig belastning.

4 Besiktning, tekniskt skick

- 4.1 Den fysiska konditionen hos de anläggningar (byggnader osv) som beskrivs i utlåtandet är baserad på översiktlig okulär besiktning. Utförd besiktning har ej varit av sådan karaktär att den uppfyller säljarens upplysningsplikt eller köparens undersökningsplikt enligt 4 kap 19 § Jordabalken. Värderingsobjektet förutsätts ha det skick och den standard som okulär besiktningen indikerade vid besiktningstillfället.
- 4.2 Värderaren tar inget ansvar för dolda fel eller icke uppenbara förhållanden på egendomen, under marken eller i byggnaden, som skulle påverka värdet. Inget ansvar tas för
 - sådant som skulle kräva specialistkompetens eller speciella kunskaper för att upptäcka.
 - funktionen (skadefriheten) och/eller konditionen hos byggnadsdetaljer, mekanisk utrustning, rörledningar eller elektriska komponenter.

5 Ansvar

- 5.1 Eventuella skadeståndsanspråk till följd av påvisad skada till följd av fel i värdeutlåtandet skall framställas inom ett år från värderingstidpunkten (datum för undertecknande av värderingen).
- 5.2 Det maximala skadestånd som kan utgå för påvisad skada till följd av fel i värdeutlåtandet är 25 prisbasbelopp vid värderingstidpunkten.

6 Värdeutlåtandets aktualitet

- 6.1 Beroende på att de faktorer som påverkar värderingsobjektets marknadsvärde förändras över tiden är den värdebedömning som återges i utlåtandet gällande endast vid värdetidpunkten med de föresättningar och reservationer som angivits i utlåtandet.
- 6.2 Framtida in- och utbetalningar samt värdeutveckling som redovisas i utlåtandet i förekommande fall, har gjorts utifrån ett scenario som, enligt värderarens uppfattning, återspeglar fastighetsmarknadens förväntningar om framtiden. Värdebedömningen innebär inte någon utfästelse om faktisk framtida kassaflödes- och värdeutveckling.

7 Värdeutlåtandets användande

- 7.1 Innehållet i värdeutlåtandet med tillhörande bilagor tillhör uppdragsgivaren och skall användas i sin helhet till det syfte som anges i utlåtandet.
- 7.2 Används värdeutlåtandet för rättsliga förfoganden, ansvarar värderaren endast för direkt eller indirekt skada som kan drabba uppdragsgivaren om utlåtandet används enligt 7.1. Värderaren är fri från allt ansvar för skada som drabbat tredje man till följd av att denne använt sig av värdeutlåtandet eller uppgifter i detta.
- 7.3 Innan värdeutlåtandet eller delar av det reproduceras eller refereras till i något annat skriftligt dokument, måste värderingsföretaget godkänna innehållet och på vilket sätt utlåtandet skall återges.

**Utredning av samarbetet och nytt avtal med
Eslövs Stadskärneförening**

12

KS.2021.0273

2021-05-17

Magnus Månsson

+4641362472

Magnus.Mansson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Nytt avtal med Eslövs Stadskärneförening

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige i Eslövs kommun har antagit en plan för centrumutveckling. Inom ramen för genomförande av planen har samverkan i olika former mellan Eslövs kommun, fastighetsägare och handlare genom Eslövs Stadskärneförening utvecklats. Kommunstyrelsen beslutade 2017 om en formalisering av centrumsamverkan och utökning av bidraget till Eslövs Stadskärneförening. En förutsättning för den ökade graden av medfinansiering var att övriga medfinansieringsparter bidrog med minst lika mycket. En avsiktsförklaring tecknades 2018 där man kom överens om finansieringsfördelning.

Enligt planering skulle centrumarbetet vara utvärderat och avtalet omförhandlat senast den 30 september 2020 men med anledning av den extraordinära pandemisituationen så förlängdes avtalet med 1 år det vill säga till den 30 september 2021.

Beslutsunderlag

Formalisering av centrumsamverkan och utökat stöd till centrumledning,

Kommunstyrelsens beslut § 85, 2017

Godkännande av avsiktsförklaring samt val av ledamöter i Stadskärneföreningen,

Kommunstyrelsens beslut § 44, 2018

Utredning av samarbetet inom Eslövs Stadskärneförening

Beredning

Fastighetsägarna och Eslövs kommun har gjort en utvärdering av arbetet utifrån sina perspektiv. Fastighetsägarna har i sin utvärdering kommit fram till att de under 2021 vill satsa på att ta fram en strategisk plan för stråkutveckling i Eslövs stadskärna. Stråkutveckling handlar om att hitta rätt mix av handel och annat utbud som skapar en attraktiv stadskärna. Därför har fastighetsägarna aviserat att medfinansieringen till Eslövs Stadskärneförening kommer att halveras för år 2022.

Kommunledningskontoret har gjort en utredning av samarbetet utifrån det kommunala perspektivet genom genomgång av protokoll och intervjuer med vissa nyckelpersoner. Kommunledningskontorets utredning föreslår att Eslövs kommun följer fastighetsägarna och minskar sitt åtagande i stadskärneföreningen. I ingången av samarbetet betonades att kommunens bidrag förutsatte att övriga parter bidrog med minst lika mycket. Dock föreslås att den del av bidraget som inte utbetalas till stadskärneföreningen beaktas i budgetberedningen och riktas till kultur-och fritidsnämnden samt miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för att förstärka evenemang i och utsmyckning av stadskärnan.

Förslag till beslut

- Eslövs kommun minskar sin medfinansiering till Eslövs Stadskärneförening och bidrar med samma summa som fastighetsägarna för år 2022.
- Budgetberedningen kommer att beakta förstärkning i budget för år 2022 till kultur-och fritidsnämnden samt miljö-och samhällsbyggnadsnämnden för evenemang och utsmyckning i stadskärnan.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret
Eslövs Stadskärneförening

Eva Hallberg
Kommundirektör

Lars Persson
Tf. Tillväxtchef

2021-05-25
Magnus Månsson
+4641362472
Magnus.Mansson@eslov.se

Utredning av samarbetet inom Eslövs Stadskärneförening – kommunens åtagandegrad

Kommunfullmäktige i Eslövs kommun har antagit en plan för centrumutveckling. Inom ramen för genomförande av planen har samverkan i olika former mellan Eslövs kommun, fastighetsägare och handlare genom Eslövs Stadskärneförening utvecklats.

Kommunstyrelsen beslutade 2017 om en formalisering av centrumsamverkan och utökning av bidraget till Eslövs Stadskärneförening. En förutsättning för den ökade graden av medfinansiering var att övriga medfinansieringsparter bidrog med minst lika mycket. En avsiktsförklaring tecknades 2018 där man kom överens om finansieringsfördelning.

Enligt planering skulle centrumarbetet vara utvärderat och avtalet omförhandlat senast den 30 september 2020 men med anledning av den extraordinära pandemisituationen så förlängdes avtalet med 1 år det vill säga till den 30 september 2021.

De samverkande parterna var överens om att det fortsatta arbetet med utveckling av Eslövs centrum krävde en formaliserad och långsiktig samverkan och att det skulle ske genom en utveckling och förstärkning av Eslövs Stadskärneförening. En centrumledare anställdes på heltid 2018 efter ett gemensamt beslut i styrelsen i Eslövs stadskärneförening. Denna består av representanter från handlarna, fastighetsägarna och Eslövs kommun. Den nya satsningen innebar främst en ökning av det strategiska arbetet kring utvecklingen av handeln i centrum. Den utökade satsningen skulle enligt beslutet utvärderas senast september 2021 av fastighetsägarna och kommunen separat.

Fastighetsägarna har i sin utvärdering kommit fram till att de under 2021 vill satsa på att ta fram en strategisk plan för stråkutveckling i Eslövs stadskärna. Stråkutveckling handlar om att hitta rätt mix av handel och annat utbud som skapar en attraktiv stadskärna. Därför har fastighetsägarna aviserat att medfinansieringen till Eslövs Stadskärneförening kommer att halveras för år 2022.

Det är svårt att göra en utvärdering av stadskärneföreningens arbete under den situation som har rått de senaste åren. Ombyggnationen av Stora Torg har dominerat centrum med störningar i trafik och kundflöden som följd. Den rådande pandemin har ytterligare förvärrat situationen genom de begränsningar i människors rörelser som statens rekommendationer medfört. Här har framför allt restauranger och liknande drabbats hårt. Samtidigt visar mätningar att detaljhandeln i Eslöv har klarat sig förvånansvärt bra och visar samtidigt hur företag vågar etablera sig i Eslöv, men då i dess utkant i eller med närhet till Flygstaden.

Under sommaren kommer Stora Torg och gatorna runt omkring att öppnas igen, samtidigt som man signalerat från staten att restriktioner gällande Corona kan komma att minska. Hur kombinationen av dessa förändringar kommer att påverka rörelser och handel i centrum är i princip omöjligt att förutspå. Det är i detta läge svårt att bedriva ett strategiskt arbete framåt eftersom det är så många saker som är ”nya” och dessa måste få effekt först. Däremot kommer det finnas behov av ett tydligt operativt arbete som snabbt kan reagera på de behov som rådande situationer kräver – eventuella nya restriktioner, eller lättnader; väderförhållande etc.

Handeln i Eslövs kommun har påverkats och förändrats de senaste åren genom den förändring av handel som pandemin medfört, men också genom de positiva förändringar som nyetableringar i Eslövs kommun medför. Här behövs fokus på ett strategiskt arbete för att säkerställa att satsningar vid Flygstaden inte påverkar centrumhandeln negativt utan att synergieffekter uppnås. Detta strategiska arbete behöver alltså ha en större bredd och ett större fokus än bara centrumhandel.

Samhällets återhämtning efter pandemin och Eslövs stads ”återhämtning” till ett nytt torg och nya trafikmönster måste följas och analyseras för att därefter utmyнна i en ny handlingsplan. Detta arbete bör göras i samarbete med de aktörer som idag samarbetar – handel, fastighetsägare och kommun.

Eslövs kommun står inför valen att antingen öka sitt åtagande för att kompensera för fastighetsägarnas minskade åtagande, bibehålla medfinansieringsnivån eller minska kommunens åtagande till samma nivå som fastighetsägarna. När kommunstyrelsen 2017 beslutade om en formalisering av samarbetet, var det en viktig förutsättning att medfinansieringsparterna bidrog med lika mycket.

Rekommendationen blir därför är att Eslövs kommun minskar sitt åtagande till motsvarande nivå som fastighetsägarna men med förslaget att budgetberedningen beaktar att förstärka anslagen till kultur-och fritidsnämnden samt miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för evenemang och utsmyckning i stadskärnan.

Vidare ska nya samarbetsformer undersökas och eventuellt prövas i samarbete med övriga nämnda aktörer. Samarbetet måste hitta en struktur där alla parter styrkor kan utnyttjas för att skapa positiva synergieffekter för handeln som helhet, och centrums utveckling i synnerhet.

Magnus Månsson
Utvecklingstrateg

Kommunstyrelsen

§ 85

KS.2014.0626

Formalisering av centrumsamverkan och utökat stöd till centrumledning**Ärendebeskrivning**

Den 29 februari 2016 antog kommunfullmäktige Plan för centrumutveckling. Inom ramen för genomförandet av planen har diskussioner förts mellan samverkande parter - Eslövs kommun, fastighetsägare i centrum och Eslövs Stadskärneförening - om ett behov av mer formaliserade samverkansformer och en utökning av nuvarande centrumledningsfunktion.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Formalisering av centrumsamverkan och utökning av stöd till centrumledning
- Kommunfullmäktiges beslut § 4, Plan för centrumutveckling

Beredning

I de diskussioner som förts mellan samverkande parter i arbetet med utveckling av centrum sedan hösten 2016 är samtliga överens om att det utvecklingsarbete som krävs för att förverkliga Plan för centrumutveckling kräver ett kraftfullt gemensamt grepp och resurser för att omsätta uttryckta intentioner i praktisk handling. Idag är samverkan kring centrumutvecklingsarbetet ordnat i en utvecklingsgrupp med representanter från tre kommunala förvaltningar, Eslövs Bostads AB, flera fastighetsägare i centrum och Eslövs Stadskärneförening. Arbetet samordnas och drivs av Kommunledningskontoret i en omfattning motsvarande ungefär en halvtidstjänst. Eslövs Stadskärneförening har en centrumledare anställd på motsvarande 40 procents tjänst. Tjänsten finansieras gemensamt av Eslövs kommun, ett antal fastighetsägare och föreningens medlemmar.

Resultatet av de diskussioner som förts mellan samverkande parter är en utveckling av samverkansformen i två steg. I steg 1 utökas centrumledarrollen till en heltid genom en höjd finansieringsgrad från respektive part. Denna nya funktion förväntas vara drivande och samordnande i arbetet med centrumutveckling och gradvis ta över det samordnings- och genomförandeuppdrag som idag ligger på Kommunledningskontoret. Styrningen av den nya funktionen ska tydliggöras. I steg 2 undersöks alternativa former för en strukturerad centrumsamverkan med upprättande av avtal som reglerar roller, ansvar, former för styrning och olika åtaganden i det fortsatta arbetet. Målsättningen är att steg 1 ska vara klart innan sommaren och att steg 2 påbörjas under hösten 2017.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

I dagsläget bidrar Eslövs kommun årligen med 160 000 kronor till Eslövs Stadskärneförening, medel som i huvudsak går till att finansiera befintlig centrumledartjänst. Motsvarande medfinansiering från Eslövs Bostads AB och tre fastighetsägare är i dagsläget 62 600 kronor.

Med en gemensam ambition att kraftfullt driva utvecklingsarbetet i Eslövs centrum framåt är Eslövs Bostads AB tillsammans med sju fastighetsägare beredda att höja graden av medfinansiering för att möjliggöra en centrumledartjänst på heltid. Detta under förutsättning att Eslövs kommun tar halva kostnaden för tjänsten. I ekonomiska termer skulle detta innebära att Eslövs Bostads AB och fastighetsägarna höjer sin medfinansiering från 62 600 kronor till 433 700 kronor. För Eslövs kommun skulle det innebära en höjning av medfinansieringen från nuvarande 160 000 kronor till 433 700 kronor, det vill säga en ökning från dagens nivå med 273 700 kronor per helår.

Medlemsavgifter från Stadskärneföreningens medlemmar bedöms i nuläget inte som aktuella att höja men det bör vara en del av en mer långsiktig plan att öka antalet medlemmar och därmed öka medfinansiering från handlare och verksamheter i centrum.

Satsningen på en utökning av centrumledartjänst och formalisering av en centrumsamverkan föreslås genomföras under en treårsperiod med start från 1 juli 2017. Efter detta bör arbetet utvärderas och politisk beslut om eventuell fortsättning tas.

Yrkanden

Janet Andersson (S), Henrik Wöhlecke (M), Annette Linander (C) och Håkan Larsson (MP) yrkar bifall till Kommunledningskontorets förslag till beslut.

Beslut

- Kommunstyrelsen beviljar Eslövs Stadskärneförening ett tilläggsanslag om 140 000 kronor under 2017, vilket belastar kommunstyrelsens medel för oförutsedda händelser.
- Kommunstyrelsen beaktar kostnadsökningen motsvarande 273 700 kronor i budget för respektive år 2018, 2019 och 2020. Den ökade graden av medfinansiering förutsätter att övriga medfinansieringsparter bidrar med minst lika mycket.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

- Kommunstyrelsen ger Kommunledningskontoret i uppdrag att i samverkan med fastighetsägare i centrum och Eslövs Stads kärneförening utarbeta ett förslag på organisationsform och avtal för en formaliserad centrumsamverkan. Förslaget ska presenteras för kommunstyrelsen senast den 31 december 2017.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret, Tillväxtavdelning

Kommunledningskontoret, Ekonomiavdelning

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

§ 44

KS.2014.0626

**Godkännande av avsiktsförklaring samt val av representanter i
Stadskärneförening****Ärendebeskrivning**

I och med beslutet om ökat stöd till Eslövs Stadskärneförening fick Kommunledningskontoret i uppdrag att tillsammans med övriga aktörer i föreningen, se över den nuvarande organisationsstrukturen samt inkomma med förslag på eventuell ändring av denna.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Godkännande av avsiktsförklaring samt val av representanter i Stadskärneförening
- Organisationsmatris för stadskärneföreningen Eslöv
- Avsiktsförklaring mellan Eslövs kommun och Fastighetsägarna i centrum avseende organisationsstruktur för stadskärneföreningen

Beredning

Kommunstyrelsen beslöt den 2 maj 2017 om ett ökat stöd till Eslövs Stadskärneförening från dåvarande 160 000 kronor per år till totalt 433 700 kronor, det vill säga en årlig kostnadsökning motsvarande 273 700 kronor under 2018, 2019 och 2020. Efter detta ska arbetet utvärderas och ett nytt beslut tas om eventuell fortsatt finansiering av centrumledarens heltidstjänst. Beslutet om kommunens medfinansiering var villkorat av att fastighetsägargruppen gick in och medfinansierade med motsvarande summa. Efter förhandlingar i fastighetsägargruppen fattades en överenskommelse om en finansieringslösning på totalt 405 000 kronor, vilket innebär att Eslövs kommun sänker sin medfinansiering till samma nivå.

Kommunstyrelsen gav Kommunledningskontoret i uppdrag att i samverkan med fastighetsägarna och handlarna i centrum utarbeta ett förslag på organisationsform och avtal för en formaliserad centrumsamverkan. Under vintern 2017/2018 har representanter från de tre parterna utarbetat ett förslag på organisationsform för det fortsatta arbetet i Eslövs Stadskärneförening. Förslaget innebär att stadskärneföreningen behåller sin nuvarande organisationsform som ideell förening, att styrelsen utgörs av tre ledamöter från respektive samarbetspart (Eslövs kommun, fastighetsägarna i centrum samt näringsidkarna) totalt nio styrelseledamöter. Från Eslövs kommun föreslås kommundirektören, förvaltningschefen för Miljö och

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnad samt chefen för tillväxtavdelningen på
Kommunledningskontoret representera kommunen i styrelsen.

Yrkanden

Johan Andersson (S) yrkar att andra beslutssatsen i förslaget till beslut ändras till
"Kommundirektören ges i uppdrag att utse kommunens representanter i styrelsen".

Henrik Wöhlecke (M) yrkar med instämmande av Janet Andersson (S) bifall till
Kommunledningskontorets förslag till beslut inklusive Johan Anderssons (S)
ändringsyrkande.

Beslut

- Kommunstyrelsen godkänner avsiktsförklaringen och ger ordföranden i uppdrag att för Eslövs kommuns räkning underteckna densamma.
- Kommundirektören ges i uppdrag att utse kommunens representanter i styrelsen.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen
Eslövs Stadskärneförening
Kommundirektören

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

**Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i
Eslövs kommun**

13

KS.2021.0266

2021-05-11

Agneta Fristedt

+4641362822

Agneta.Fristedt@eslov.se

Kommunstyrelsen

Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

Centrumomvandlingen i Eslöv har pågått sedan det första spadtaget togs den 8 januari 2020. Stora torg i Eslövs kommun har sedan dess utvecklats till en plats att mötas, umgås och slå sig ner och koppla av på.

Enligt nu gällande lokala ordningsföreskrifter för torghandeln är Stora torgs i Eslöv, västra sida, upplåten till allmän försäljningsplats.

Nuvarande lokala ordningsföreskrifter reviderades senast av kommunfullmäktige den 24 november 2014, § 149.

För att Stora torg ska vara så levande som möjligt och möjliggöra både torghandel och andra arrangemang är det viktigt att inte låsa upp ytorna. För att möjliggöra flexibla lösningar av torgytan behöver de lokala ordningsföreskrifterna revideras inför nyöppningen av Stora torg 1 juli 2021.

Beslutsunderlag

Förslag till lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun, reviderad 2021-05-07.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § XXX, 2021

Beredning

För att Stora torg ska vara så levande som möjligt och möjliggöra både torghandel och andra arrangemang är det viktigt att inte låsa upp ytorna. Tidigare fanns det möjlighet att teckna kontrakt för fasta saluplatser. I många fall var inte näringsidkaren på plats de dagar som försäljningen var tillåten, men ytan var ändå uppbokad. När torget tidigare har varit bokat för andra stora arrangemang (till

exempel fotbolls-VM, näringslivsdagar) så har det inte varit möjligt att erbjuda torghandlare med kontrakt någon ersättningsplats som saluplats.

Med tillfälliga saluplatser blir det lättare att styra så att torgytan är ledig när större arrangemang planeras. Det har på den nya torgytan även skapats tre platser för street food. Street food är ett samlat begrepp för olika typer av mobila restaurangverksamheter och är ett allt vanligare inslag i storstäder i världen och i Sverige. Street food är en global trend som innebär att mark tillfälligt upplåtes till ett fordon som säljer olika typer av maträtter till förbipasserande. Till kategorin food truck räknas fordon som har motor och hjul och en maxvikt på 3 500 kg. Pop up-vagn är ett fordon på hjul utan egen motor, till exempel en handdragen kärra, cykel, ombyggd husvagn.

Inför nyöppningen av Stora torg har Miljö och Samhällsbyggnad därför sett ett behov av att revidera ordningsföreskrifterna.

Miljö och Samhällsbyggnad har inventerat vilka behov som finns idag och jämförelser har även gjorts med andra kommuners ordningsföreskrifter. Synpunkter har inhämtats från miljöavdelningen, Räddningstjänsten Syd och Merab.

I förslag till reviderade ordningsföreskrifter har den text som föreslås ska utgå markerats som överstruken och den text som föreslås ska tillkomma är skriven med röd stil. I förslag till ordningsföreskrifterna finns både saluplatser och street food platser (inga fasta platser med årskontrakt), regler för bokning, beskrivning av ytor, fördelning av platser, tider för försäljning med mera. En punkt informerar om att Eslövs kommun samarbetar med Skatteverket och andra myndigheter och förutsätter att verksamheten följer gällande regler och lagar. Det har även förtydligats när det gäller förbud mot försäljning av vissa varor. I föreskrifterna är det tydligt beskrivet hur el, vatten och avlopp samt avfallshantering ska skötas. När det gäller avfallshanteringen kommer Eslövs kommun att tillhandahålla kärl för avfallshantering. Kärl kommer att finnas för fraktionerna restavfall (brännbart), matavfall, plastförpackningar och pappersförpackningar. Miljö och Samhällsbyggnad håller på att utreda den bästa placeringen av kärlet för avfallshanteringen. Det har även tillkommit nya punkter gällande ansvar för person- och sakskador samt godkända vågar och kassaregister.

Kommunledningskontoret tillstyrker förslaget till lokala ordningsföreskrifter med bilagor för torghandel i Eslövs kommun.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta lokala ordningsföreskrifter med bilagor för torghandel i Eslövs kommun att gälla från och med 1 juli 2021.

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att i samband med antagandet av lokala ordningsföreskrifter med bilagor för torghandel i Eslövs kommun upphäva de nu gällande föreskrifterna med samma datum.
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får göra smärre förändringar i lokala ordningsföreskrifter med bilagor för torghandel i Eslövs kommun som inte innebär förändringar av innebörden av densamma.

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

Eva Hallberg
Kommundirektör

Patrik Linder
Avdelningschef för
juridiska avdelningen

LOKALA ORDNINGSFÖRESKRIFTER FÖR TORGHANDELN

Antagna av kommunfullmäktige 1995-12-18 att gälla fr o m 1996-01-01, ändrades senast 2014-11-24 § 149, att gälla från och med 2015-01-01.

Eslövs kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 § Utöver vad som förskrivs i de grundläggande bestämmelserna om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats i 3 kap ordningslagen (1993:1617) och i kommunens lokala ordningsföreskrifter gäller dessa föreskrifter för salutorget i kommunen. Syftet med föreskrifterna är att upprätthålla den allmänna ordningen.

2 § Föreskrifterna är tillämpliga på Stora torgs i Eslöv västra sida som kommunen upplåter till allmän försäljningsplats för torghandel **och street food för matförsäljning. Street food är ett samlat begrepp för olika typer av mobila restaurangverksamheter och är ett allt vanligare inslag i storstäder i världen och i Sverige. Street food, som omfattar food trucks och pop up-vagnar, är en global trend som innebär att mark tillfälligt upplåtes till ett fordon som säljer olika typer av maträtter till förbipasserande. Till kategorin food truck räknas fordon som har motor och hjul och en maxvikt på 3 500 kg. Pop up-vagn är ett fordon på hjul utan egen motor, till exempel en handdragen kärra, cykel, ombyggd husvagn**

Speciella riktlinjer gäller för street food, se bilaga 1.

Fasta och tillfälliga Saluplatser **samt platser för street food**

3 § På den allmänna försäljningsplatsen finns **3 platser för street food samt 30** ~~både fasta och tillfälliga~~ saluplatser vilka bestäms av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. **Se bilaga 2.**

~~De fasta saluplatserna får användas på bestämd tid efter beslut av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.~~

~~De tillfälliga saluplatserna, nummer 10 och 19, får användas högst sex dagar i följd av samma försäljare.~~

Näringsidkaren kan bara boka saluplats för högst en månad i taget på samma plats.

Näringsidkaren kan bara boka plats för street food för högst en månad i taget på samma plats.

Upplåtelsen gäller inte marknadsdagar och vid andra enstaka tillfälliga evenemang, där samtliga platser behöver tas i anspråk.

Ytan för en saluplats uppgår till 6 m² (3 m x 2 m). Ytan för en street food-plats uppgår till 22,75 m² (3,5 m x 6,5 m och maximalt 3 500 kg tungt fordon). Se bilaga 3.

Fördelning av saluplatser **samt platser för street food**

4 § Vid fördelningen av saluplatserna **samt platser för street food** gäller följande.

~~Fasta saluplatser tilldelas per kalenderår av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden på grundval av turordningslista som upprättas efter hand som anmälan kommer in.~~

Fler än en saluplats får tilldelas samma person endast när det kan ske med hänsyn till tillgången till platser. När flera platser tilldelas en person ska platserna vara belägna intill varandra.

Årskontrakt får endast tecknas med de som utnyttjar torgplats helgfria onsdagar och lördagar mer än 50 % av dessa dagar.

333 (596)

Fast Saluplats **eller street food plats** får inte av innehavaren överlåtas på någon annan utan miljö- och samhällsbyggnadsnämndens godkännande.

~~En tillfällig saluplats måste bokas i förväg.~~

En saluplats måste bokas i **förväg och bokningen kan göras tidigast 10 dagar i förväg.**

En plats för uppställning av street food måste bokas i förväg och bokningen kan göras tidigast 10 dagar i förväg.

I mån av plats får ideella föreningar och skolklasser efter ansökan medges avgiftsfri tillfällig försäljningsplats vid enstaka tillfällen.

Varor av likartat slag ska, om det är möjligt, föras samman i en eller flera gemensamma grupper eller rader.

Tider för försäljning

5 § Torghandel får ske på följande tider.

Torghandel får äga rum helgfria måndagar – lördagar samt den 23 december.

Försäljningen får börja tidigast kl 07.30 och sluta senast kl 15.00. Försäljare får inte tidigare än kl 07.00 lägga upp varor eller redskap på försäljningsplatsen. Senast kl 15.30 skall varor och redskap vara bortförda från försäljningsplatsen.

Uppställning av street food får ske alla dagar mellan kl 08.00-20.00.

På begäran av polismyndighet eller annan myndighet eller om särskilda skäl föreligger får nämnden besluta att försäljning i särskilt fall ska ske vid andra tider än vad ovan anges eller helt ställas in.

Innehavarens upplysningsskyldighet

6 § En innehavare av en saluplats **eller street food** är skyldig att genom en väl synlig skylt eller på något annat lämpligt sätt lämna upplysning om innehavarens namn, postadress och telefonnummer.

Eslövs kommun samarbetar med Skatteverket och andra myndigheter och förutsätter att verksamheten följer gällande regler och lagar.

Förbud mot försäljning av vissa varor

7 § ~~Knivar, sprängmedel, skjutvapen och pyrotekniska varor får inte säljas på den allmänna försäljningsplatsen.~~

Skjutvapen- och stridsvapen, knivar, sprängmedel, pyrotekniska eller varor som är brandfarliga och explosiva enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, samt andra varor som inte får säljas med hinder av lag får inte säljas på de allmänna saluplatserna.

Försäljning av livsmedel

8 § Vid försäljning av livsmedel på de allmänna försäljningsplatserna gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i livsmedelslagen (2006:84), de EG-bestämmelser som lagen kompletterar, livsmedelsförordningen (2006:813) samt föreskrifter meddelade med stöd av dessa.

Placering av varor, redskap och fordon

9 § Varor och redskap får inte placeras på de gångar som är avsedda för trafik utmed eller mellan saluplatserna.

Under försäljningstid får inte försäljarnas fordon framföras eller parkeras på försäljningsplatsen. För uppställning av fordon eller släpvagn på saluplatsen krävs miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tillstånd. 334 (596)

Renhållning mm El, vatten och avlopp samt avfallshantering

~~10 § En innehavare av en saluplats och street food plats är skyldig att senast 30 minuter efter försäljningstidens slut samla ihop och föra bort avfall och annat skräp från rörelsen. Innehavaren ska se till att saluplatsen hålls ren och snygg.~~

El

Tillgång till el finns på samtliga platser. På torget finns två pollare med el (med uttag 2 st 3-fas 16 A CEE, 2 st 1-fas uttag typ Schuko). På torgytan finns tre uttagsbrunnar för el (med uttag 2 st 3-fas, uttag 16 A CEE, 4 st 1-fas uttag typ Schuko, 1 st 63 A uttag 5-polig).

Ett kabelskydd ska läggas över på de ställen där elkabeln går över torgytan. Kabelskyddet ska vara randigt i två kontrasterade färger så att det blir tydligt även för de med nedsatt syn. Det är inte tillåtet att använda en extern generator.

Vatten och avlopp

Avloppsvatten, vatten från matlagning och fett från matlagning ska samlas upp och får inte släppas ut på marken eller till dagvattennätet.

Avfallshantering

Avfall som uppstår i verksamheten ska tas om hand av innehavaren på ett miljöanpassat sätt samt se till att inom en radie av 15 meter från street fooden ska näringsidkaren hålla rent ytorna från skräp som härrör från street foodens verksamhet. Skräp och avfall från rörelsen får inte slängas i allmänna papperskorgar. Papperskorg som näringsidkaren själv ansvarar för bör ha lock för att minska risken att fåglar plockar ut rester.

Eslövs kommun kommer att tillhandahålla kärl för avfallshantering. Kärl kommer att finnas för fraktionerna restavfall (brännbart), matavfall, plastförpackningar och pappersförpackningar.

Ansvar för person- och sakskador

11 § Tillståndshavaren ansvarar för person- och sakskador orsakade genom upplåtelsen och bekostar avhjälpandet av eventuella skador. Miljö och Samhällsbyggnads kostnader/driftkostnader kan öka som en direkt följd av en upplåtelse, t.ex. städning, ökat avfall, skador på ytor och växlighet med mera. Den som orsakat de ökade kostnaderna ska ersätta Miljö och Samhällsbyggnad med den verkliga merkostnaden med 5% påslag för administration.

Godkända vågar

12 § Det ankommer på tillståndshavaren att tillse att våg som används uppfyller de krav vad gäller mätnoggrannhet, kontroll och märkning som ställs enligt SWEDAC:S föreskrifter och allmänna råd.

Kassaregister

13 § Den som bedriver torghandel på saluplats omfattas av regler om kassaregister enligt skatteförordelagen (2011:1244).

Avgift

~~14~~ 14 § För användning av allmän försäljningsplats har kommunen rätt att ta ut avgift enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige.

Överträdelse av föreskrift

~~12~~ 15 § Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot någon av 3 § första och andra stycket, 4 § sista stycket, 5 §, 7 §, 9 § och 10 § kan dömas till penningböter enligt 3 kapitlet 22 § andra stycket 335 (596) Ordningsslagen.

I ordningsslagen finns också bestämmelser om föreläggande och förverkande.

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING

LOKALA ORDNINGSFÖRESKRIFTER FÖR TORGHANDELN

Antagna av kommunfullmäktige 1995-12-18 att gälla fr o m 1996-01-01, ändrades senast 2014-11-24 § 149, att gälla från och med 2015-01-01.

Reviderad av kommunfullmäktige 2021-
Att gälla från och med 2021-

Eslövs kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 § Utöver vad som förskrivs i de grundläggande bestämmelserna om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats i 3 kap ordningslagen (1993:1617) och i kommunens lokala ordningsföreskrifter gäller dessa föreskrifter för salutorget i kommunen. Syftet med föreskrifterna är att upprätthålla den allmänna ordningen.

2 § Föreskrifterna är tillämpliga på Stora torgs i Eslöv västra sida som kommunen upplåter till allmän försäljningsplats för torghandel och street food för matförsäljning. Street food är ett samlat begrepp för olika typer av mobila restaurangverksamheter och är ett allt vanligare inslag i storstäder i världen och i Sverige. Street food, som omfattar food trucks och pop up-vagnar, är en global trend som innebär att mark tillfälligt upplåtes till ett fordon som säljer olika typer av maträtter till förbipasserande. Till kategorin food truck räknas fordon som har motor och hjul och en maxvikt på 3 500 kg. Pop up-vagn är ett fordon på hjul utan egen motor, till exempel en handdragen kärra, cykel, ombyggd husvagn.

Speciella riktlinjer gäller för street food, se bilaga 1.

Saluplatser samt platser för street food

3 § På den allmänna försäljningsplatsen finns 3 platser för street food samt 30 saluplatser vilka bestäms av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Se bilaga 2.

Näringsidkaren kan bara boka saluplats för högst en månad i taget på samma plats.

Näringsidkaren kan bara boka plats för street food för högst en månad i taget på samma plats.

Upplåtelsen gäller inte marknadsdagar och vid andra enstaka tillfälliga evenemang, där samtliga platser behöver tas i anspråk.

Ytan för en saluplats uppgår till 6 m² (3 m x 2 m). Ytan för en street food-plats uppgår till 22,75 m² (3,5 m x 6,5 m och maximalt 3 500 kg tungt fordon). Se bilaga 3.

Fördelning av saluplatser samt platser för street food

4 § Vid fördelningen av saluplatserna samt platser för street food gäller följande.

Fler än en saluplats får tilldelas samma person endast när det kan ske med hänsyn till tillgången till platser. När flera platser tilldelas en person ska platserna vara belägna intill varandra.

Saluplats eller street food plats får inte av innehavaren överlåtas på någon annan utan miljö- och samhällsbyggnadsnämndens godkännande.

En saluplats måste bokas i förväg och bokningen kan göras tidigast 10 dagar i förväg.

En plats för uppställning av street food måste bokas i förväg och bokningen kan göras tidigast 10 dagar i förväg. 337 (596)

I mån av plats får ideella föreningar och skolklasser efter ansökan medges avgiftsfri tillfällig försäljningsplats vid enstaka tillfällen.

Varor av likartat slag ska, om det är möjligt, föras samman i en eller flera gemensamma grupper eller rader.

Tider för försäljning

5 § Torghandel får ske på följande tider.

Torghandel får äga rum helgfria måndagar – lördagar samt den 23 december. Försäljningen får börja tidigast kl 07.30 och sluta senast kl 15.00. Försäljare får inte tidigare än kl 07.00 lägga upp varor eller redskap på försäljningsplatsen. Senast kl 15.30 ska varor och redskap vara bortförda från försäljningsplatsen.

Uppställning av street food får ske alla dagar mellan kl 08.00-20.00.

På begäran av polismyndighet eller annan myndighet eller om särskilda skäl föreligger får nämnden besluta att försäljning i särskilt fall ska ske vid andra tider än vad ovan anges eller helt ställas in.

Innehavarens upplysningskyldighet

6 § En innehavare av en saluplats eller street food är skyldig att genom en väl synlig skylt eller på något annat lämpligt sätt lämna upplysning om innehavarens namn, postadress och telefonnummer.

Eslövs kommun samarbetar med Skatteverket och andra myndigheter och förutsätter att verksamheten följer gällande regler och lagar.

Förbud mot försäljning

7 § Skjutvapen- och stridsvapen, knivar, sprängmedel, pyrotekniska eller varor som är brandfarliga och explosiva enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, samt andra varor som inte får säljas med hinder av lag får inte säljas på de allmänna saluplatserna.

Försäljning av livsmedel

8 § Vid försäljning av livsmedel på de allmänna försäljningsplatserna gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i livsmedelslagen (2006:84), de EG-bestämmelser som lagen kompletterar, livsmedelsförordningen (2006:813) samt föreskrifter meddelade med stöd av dessa.

Placering av varor, redskap och fordon

9 § Varor och redskap får inte placeras på de gångar som är avsedda för trafik utmed eller mellan saluplatserna.

Under försäljningstid får inte försäljarnas fordon framföras eller parkeras på försäljningsplatsen. För uppställning av fordon eller släpvagn på saluplatsen krävs miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tillstånd.

El, vatten och avlopp samt avfallshantering

10 §

El

Tillgång till el finns på samtliga platser. På torget finns två pollare med el (med uttag 2 st 3-fas 16 A CEE, 2 st 1-fas uttag typ Schuko). På torgytan finns tre uttagsbrunnar för el (med uttag 2 st 3-fas, uttag 16 A CEE, 4 st 1-fas uttag typ Schuko, 1 st 63 A uttag 5-polig).

Ett kabelskydd ska läggas över på de ställen där elkabeln går över torgytan. Kabelskyddet ska vara 338 (596) randigt i två kontrasterade färger så att det blir tydligt även för de med nedsatt syn. Det är inte tillåtet att använda en extern generator.

Vatten och avlopp

Avloppsvatten, vatten från matlagning och fett från matlagning ska samlas upp och får inte släppas ut på marken eller till dagvattennätet.

Avfallshantering

Avfall som uppstår i verksamheten ska tas om hand av innehavaren på ett miljöanpassat sätt samt se till att inom en radie av 15 meter från street fooden ska näringsidkaren hålla rent ytorna från skräp som härrör från street foodens verksamhet. Skräp och avfall från rörelsen får inte slängas i allmänna papperskorgar. Papperskorg som näringsidkaren själv ansvarar för bör ha lock för att minska risken att fåglar plockar ut rester.

Eslövs kommun kommer att tillhandahålla kärl för avfallshantering. Kärl kommer att finnas för fraktionerna restavfall (brännbart), matavfall, plastförpackningar och pappersförpackningar.

Ansvar för person- och sakskador

11 § Tillståndshavaren ansvarar för person- och sakskador orsakade genom upplåtelsen och bekostar avhjälpandet av eventuella skador. Miljö och Samhällsbyggnads kostnader/driftkostnader kan öka som en direkt följd av en upplåtelse, t.ex. städning, ökat avfall, skador på ytor och växlighet med mera. Den som orsakat de ökade kostnaderna ska ersätta Miljö och Samhällsbyggnad med den verkliga merkostnaden med 5% påslag för administration.

Godkända vågar

12 § Det ankommer på tillståndshavaren att tillse att våg som används uppfyller de krav vad gäller mätnoggrannhet, kontroll och märkning som ställs enligt SWEDAC:S föreskrifter och allmänna råd.

Kassaregister

13 § Den som bedriver torghandel på saluplats omfattas av regler om kassaregister enligt skatteförordningen (2011:1244).

Avgift

14 § För användning av allmän försäljningsplats har kommunen rätt att ta ut avgift enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige.

Överträdelse av föreskrift

15 § Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot någon av 3 § första och andra stycket, 4 § sista stycket, 5 §, 7 §, 9 § och 10 § kan dömas till penningböter enligt 3 kapitlet 22 § andra stycket Ordningsslagen.

I ordningsslagen finns också bestämmelser om föreläggande och förverkande.

RIKTLINJER FÖR STREET FOOD I ESLÖVS KOMMUN

Street food är ett samlat begrepp för olika typer av mobila restaurangverksamheter och är ett allt vanligare inslag i storstäder i världen och i Sverige. Street food är en global trend som innebär att mark tillfälligt upplåtes till ett fordon som säljer olika typer av maträtter till förbipasserande. Till kategorin food truck räknas fordon som har motor och hjul och en maxvikt på 3 500 kg. Pop up-vagn är ett fordon på hjul utan egen motor, till exempel en handdragen kärra, cykel, ombyggd husvagn.

Anmäl verksamhet för registrering

För att stå på torget behöver man ha en registrerad livsmedelsverksamhet. En mobil livsmedelsanläggning/street food ska vara registrerad i den kommun där verksamheten huvudsakligen bedrivs. Är street fooden registrerad i en annan kommun ska man kunna visa upp beslut om registrering när man får besök av kommunens miljöinspektörer. Ska man starta en street food i Eslövs kommun? Då ska man först anmäla sin verksamhet till kommunen för registrering senast två veckor innan planerad start. Anmälan ska göras via kommunens e-tjänst. Företaget ska också vara registrerat hos Skatteverket med F-skatt eller FA-skatt. En verksamhetsbeskrivning inklusive beskrivning av street food-konceptet ska lämnas in, där det bland annat ska framgå hur maten som ska säljas är tillagad.

Ansökan

Första steget om man är intresserad av att ställa upp street food i Eslövs kommun är att kontakta kommunen för att stämma av lediga datum för uppställningsytan. Detta gör man hos gatu- och trafikhandläggaren, telefon 0413-620 00.

Efter avstämningen skickar man in sin ansökan. Ansökan är knutet till fordonets registreringsnummer och sökandens firma.

Platser för street food

En street food är ett mobilt fordon avsett för försäljning av enklare måltider, till exempel lunch till förbipasserande. Tillrednings- och försäljningsutrymme ska vara inuti fordonet.

Det finns tre platser för street food på Stora torg i Eslöv. Ytan på respektive plats är 3,5 x 6,5 meter. Se bilaga 2 och 3.

Uppställning av street food får ske alla dagar mellan kl 08.00-20.00.

Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun

De lokala ordningsföreskrifterna för torghandel i Eslövs kommun gäller även för street food-verksamheten. (se www.eslov.se)

Livsmedelshygien och utrustning

Det måste gå att hålla en god hygien i en livsmedelslokal. Utformningen av street fooden och utrustningen måste vara anpassad efter verksamhetens storlek och den typ av livsmedelshantering som bedrivs. Möjlighet till handtvätt måste finnas där livsmedel hanteras. Vid handtvättstället ska det finnas flytande tvål och pappershanddukar. Regler för livsmedelshantering ska följas, mer information hittar du på <https://www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/lokaler-hantering-och-hygien>.

Krav på fordonet

Food trucken ska vara registrerad som personbil eller lätt lastbil och totalvikten får inte överstiga 340 (596) 3 500 kg. Street fooden ska följa gällande livsmedelslagstiftning och vara anpassat för försäljning av tillagade maträtter. Minst två bilder ska bifogas ansökan som visar fordonets utsida och insida. Tomgångskörning är bara tillåten maximalt 1 minut. Fordonet ska vara registrerat för livsmedelsanläggning. Street fooden ska utformas på ett sätt som lämpar sig i stadsrummet samt vara hela, rena och fria från klotter. Fordonet ska ha ett tilltalande utseende och följa standarden för moderna street food. Fordonet bör vara uppställd så att den kan köra bort från uppställningsplatsen utan att behöva backa. Avståndet mellan två fordon bör vara minst tre meter.

Brandfarligt gods

Street fooden ska följa reglerna som finns för hantering av brandfarligt gods, exempelvis gasol.

El

Tillgång till el finns på samtliga platser. På torget finns två pollare med el (med uttag 2 st 3-fas 16 A CEE, 2 st 1-fas uttag typ Schuko). På torgytan finns tre uttagsbrunnar för el (med uttag 2 st 3-fas, uttag 16 A CEE, 4 st 1-fas uttag typ Schuko, 1 st 63 A uttag 5-polig).

För att få tillgång till el ska sökanden själv införskaffa el-nyckel = ”trekantsnyckel”, som finns att köpa på till exempel byggvaruhus.

Ett kabelskydd ska läggas över på de ställen där elkabeln går över torgytan. Kabelskyddet ska vara randigt i två kontrasterade färger så att det blir tydligt även för de med nedsatt syn. Det är inte tillåtet att använda en extern generator.

Vatten och avlopp

Avloppsvatten, vatten från matlagning och fett från matlagning ska samlas upp och får inte släppas ut på marken eller till dagvattennätet.

Avfallshantering

Avfall som uppstår i verksamheten ska tas om hand av innehavaren på ett miljöanpassat sätt samt se till att inom en radie av 15 meter från street fooden ska näringsidkaren hålla rent ytorna från skräp som härrör från street foodens verksamhet. Skräp och avfall från rörelsen får inte slängas i allmänna papperskorgar. Papperskorg som näringsidkaren själv ansvarar för bör ha lock för att minska risken att fåglar plockar ut rester.

Eslövs kommun kommer att tillhandahålla kärl för avfallshantering. Kärl kommer att finnas för fraktionerna restavfall (brännbart), matavfall, plastförpackningar/pappersförpackningar och wellpapp.

Ytan utanför food trucken

Musik får spelas i fordonet om högtalarna är placerade inuti fordonet och om verksamheten följer Folkhälsomyndighetens råd om höga ljudnivåer och buller inomhus. Musiken får inte orsaka olägenhet för de som bor i området.

Om fordonet inte tar upp hela ytan kan menytaflor och cafébord få placeras innanför ytan. För att uppfylla villkoren om tillgänglighet ska menytaflorna och caféborden ha en fast monterad 10 cm hög sockel/sarg nedtill och caféborden får inte vara vita eller gula utan de måste vara i någon mörk färg. Menytaflor och cafébord får inte vara av så lättviktigt material att de kan blåsa iväg. Alla anordningar som placeras utanför fordonet ska placeras intill fordonet, men inte så att de skymmer serveringsluckan.

Tillsyn och kontroll

Tillsyn och kontroll görs av Miljö och Samhällsbyggnad (miljöavdelningen samt avdelningen för gata, trafik och park), Räddningstjänsten och Polisen.

Regler

Utöver Eslövs kommuns riktlinjer gällande street food ska verksamheten uppfylla de krav och regler som andra myndigheter ställer, såsom livsmedelshantering, arbetsgivaransvar och arbetsmiljö, hantering av brandfarligt gods med mera. 341 (596)

Uppsägning

Tillstånd kan sägas upp och återkallas av Eslövs kommun om särskilda skäl föreligger. Skäl för uppsägning kan bland annat vara om riktlinjerna för street food inte följs, upprepade brister i städningen, om avgiften inte erläggs inom föreskriven tid, om lagar och bestämmelser för verksamheten inte följs eller att man bryter mot något av de tillståndskrav som ställts. Avgiften är inte återbetalningsbar.

Tillstånd

Tillståndshavarens namn, adress och telefonnummer ska placeras synligt på fordonet. För att parkeringsböter ska undvikas måste tillståndet vara väl synligt utifrån och vara placerat i framrutan. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden utfärdar maximalt ett tillstånd per företag och fordon.

Kostnader

En taxa för nyttjande av offentlig plats tas ut av kommunen enligt gällande taxa för offentlig plats. Det kan också komma till andra avgifter, till exempel anmälan av registrering av livsmedelsanläggning, livsmedelskontroll med mera.

Övrigt

Vid en uppställning mer än fyra timmar per tillfälle måste personalen i street fooden ha tillgång till en icke offentlig toalett.

Inga serveringstillstånd för alkohol kommer att beviljas.

Egenkontroll

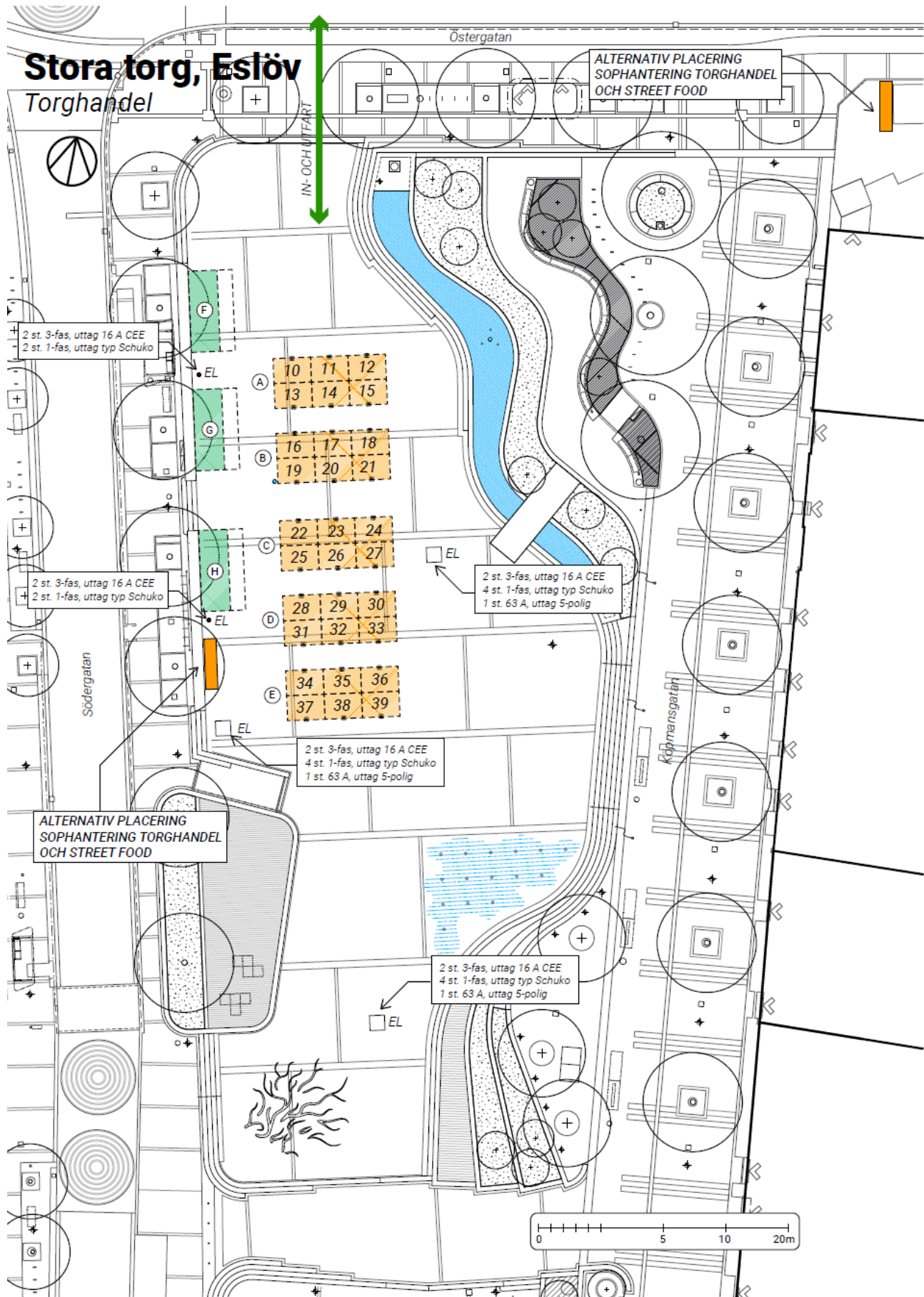
Alla som driver ett livsmedelsföretag ska ha tillräcklig kunskap och tydliga rutiner för hantering av livsmedel. Det kallas för egenkontroll.

Egenkontrollprogrammet ska vara anpassat efter verksamheten. I egenkontrollprogrammet ska det ingå ett antal grundläggande rutiner för din verksamhet. Exempel på områden som det bör finnas rutiner för är till exempel rengöring, tid- och temperaturprocesser, kunskap, underhåll, personlig hygien, skadedjur och avfallshantering (inklusive tanktömning).

Baslokal

Den mat som säljs ska beredas/tillverkas i en registrerad livsmedelslokal, en så kallad baslokal. I en baslokal kan man också lagra varor eller emballage. Städning av vagnen och tömning av avlopp behöver ske på ett miljö- och hygienmässigt bra sätt. Tömning av smutsvatten ska ske till ett godkänt avlopp.

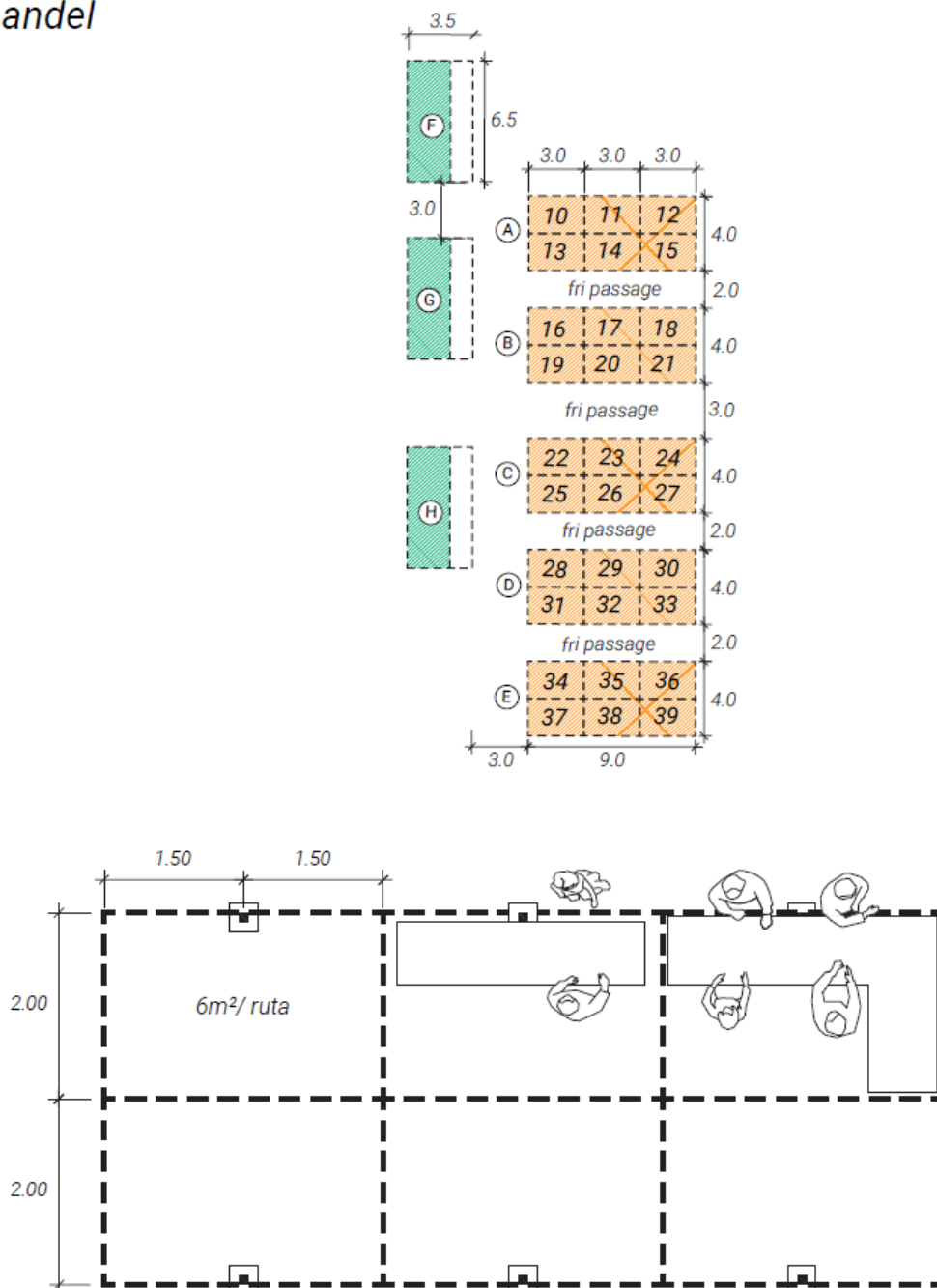
Saluplatser och street food platser

Saluplatser och street food platser

Stora torg, Eslöv

Torghandel

Plakett med plats-numrering i marken.

- Stora torg har fem stycken storkvarter för torghandel, A-E.
- Varje storkvarter är uppdelad i sex mindre rutor, totalt 30 stycken torgplatser à 6m².
- Stora torg har tre stycken uppställningsplatser för Street Food med tillgång till el.
- Varje ruta utgår 1,5 meter på respektive sida om plaketten och 2 meter bakåt.
- Det är fritt att hyra det antal torgplatser som önskas inom en storruta.

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 90

MOS.2021.0137

Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

Enligt nu gällande lokala ordningsföreskrifter för torghandeln är Stora torgs i Eslöv, västra sida, upplåten till allmän försäljningsplats.

Nuvarande lokala ordningsföreskrifter reviderades senast av kommunfullmäktige den 24 november 2014, § 149.

För att Stora torg ska vara så levande som möjligt och möjliggöra både torghandel och andra arrangemang är det viktigt att inte låsa upp ytorna. Tidigare fanns det möjlighet att teckna kontrakt för fasta saluplatser. I många fall var inte näringsidkaren på plats de dagar som försäljningen var tillåten, men ytan var ändå uppbokad. När torget tidigare har varit bokat för andra stora arrangemang (till exempel fotbolls-VM, näringslivsdagar) har det inte varit möjligt att erbjuda torghandlare med kontrakt någon ersättningsplats som saluplats.

Med tillfälliga saluplatser blir det lättare att styra så att torgytan är ledig när större arrangemang planeras. Det har på den nya torgytan även skapats tre platser för street food. Street food är ett samlat begrepp för olika typer av mobila restaurangverksamheter och är ett allt vanligare inslag i storstäder i världen och i Sverige. Street food är en global trend som innebär att mark tillfälligt upplåtes till ett fordon som säljer olika typer av maträtter till förbipasserande. Till kategorin food truck räknas fordon som har motor och hjul och en maxvikt på 3 500 kg. Pop up-vagn är ett fordon på hjul utan egen motor, till exempel en handdragen kärra, cykel, ombyggd husvagn.

Inför nyöppningen av Stora torg har förvaltningen sett ett behov av att revidera ordningsföreskrifterna.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun
- Förslag till Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun

Beredning

Förvaltningen har inventerat vilka behov som finns idag och jämförelser har även gjorts med andra kommuners ordningsföreskrifter.

Synpunkter har inhämtats från miljöavdelningen, Räddningstjänsten Syd och Merab.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

I ordningsföreskrifterna finns både saluplatser och street food platser (inga fasta platser med årskontrakt), regler för bokning, beskrivning av ytor, fördelning av platser, tider för försäljning med mera. En punkt informerar om att Eslövs kommun samarbetar med Skatteverket och andra myndigheter och förutsätter att verksamheten följer gällande regler och lagar. Det har även förtydligats när det gäller förbud mot försäljning av vissa varor. I föreskrifterna är det tydligt beskrivet hur el, vatten och avlopp samt avfallshantering ska skötas. När det gäller avfallshanteringen kommer Eslövs kommun att tillhandahålla kärl för avfallshantering. Kärl kommer att finnas för fraktionerna restavfall (brännbart), matavfall, plastförpackningar och pappersförpackningar. Förvaltningen håller på att utreda den bästa placeringen av kärnen för avfallshanteringen. Det har även tillkommit nya punkter gällande ansvar för person- och saksador samt godkända vågar och kassaregister.

Beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta nya lokala ordningsföreskrifter med bilagor för torghandel i Eslövs kommun att gälla från och med 1 juli 2021.
- Kommunfullmäktige föreslås att i samband med antagandet av nya lokala ordningsföreskrifter med bilagor för torghandel i Eslövs kommun upphävs de nu gällande föreskrifterna med samma datum.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får göra smärre förändringar i lokala ordningsföreskrifter med bilagor för torghandel i Eslövs kommun som inte innebär förändringar av innebörden av densamma.

Paragrafen justeras omedelbart.

Beslutet skickas till

Avdelningen för gata, trafik och park
Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

**Taxa för upplåtelse av torgplatser och annan
offentlig plats i Eslövs kommun**

14

KS.2021.0251

2021-05-14

Agneta Fristedt

+4641362822

Agneta.Fristedt@eslov.se

Kommunstyrelsen

Taxa för upplåtelse av torgplatser samt annan offentlig plats i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

Nuvarande taxa för upplåtelse av torgplatser samt annan offentlig plats i Eslövs kommun antogs av kommunfullmäktige den 14 december 2009, § 114.

I samband med ombyggnationen av Stora torg i Eslöv har det på den nya torgytan även skapats tre platser för s k street food. Då det är mer än 11 år sedan nuvarande taxa antogs har vissa typer av upplåtelser kommit till och vissa är inte längre aktuella. Förändringarna av Stora torg innebär att såväl de lokala ordningsföreskrifterna som taxorna behöver revideras inför nyöppningen av Stora torg 1 juli 2021

Det finns därför ett behov av att revidera den nu gällande taxan för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats för att möjliggöra avgifter för de nya torgplatser som skapats och som framgår av det förslag till lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun.

Beslutsunderlag

Förslag till taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats i Eslövs kommun, reviderad 2021-04-28

Förslag till lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun, reviderad 2021-05-07

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 69, 2021

Beredning

Miljö och Samhällsbyggnad har inventerat vilka behov av upplåtelser av torgplatser och avgifter som finns idag och även jämfört med andra kommuners taxor.

I förslag till reviderad taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats har den text som föreslås ska utgå markerats som överstruken och den text som föreslås ska tillkomma är skriven med röd stil.

I det förslag till reviderad taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats finns avgifter för försäljningsändamål, annat kommersiellt ändamål, övriga ändamål samt en ny avgift som gäller kommunens ökade kostnader/driftkostnader i samband med upplåtelsen. För saluplatser och street food plats (med street food avses gatuköksvagnar uppställda på hjul) på Stora torg ingår el och avfallshantering i avgiften. När det gäller den fasta kiosken på Stora torg så ingår vatten, avlopp och el i avgiften och den minsta tillståndstiden är 6 månader. Det har även införts avgifter för dekoration utanför butik, marknad samt kommunens ökade kostnader/driftkostnader i samband med upplåtelsen. Det har också införts en punkt om att entreprenörer som utför arbeten på uppdrag av Eslövs kommun (väghållaren) är undantagna avgifter.

Kommunledningskontoret tillstyrker förslaget till taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats i Eslövs kommun.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta ny taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats i Eslövs kommun att gälla från och med 1 juli 2021.
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att i samband med antagandet av ny taxa upphävs den nu gällande taxan med samma datum.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Eva Hallberg
Kommundirektör

Patrik Linder
Avdelningschef
juridiska avdelningen

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 69**MOS.2021.0138****Taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats****Ärendebeskrivning**

Nuvarande taxa för upplåtelse av torgplatser samt annan offentlig plats antogs av kommunfullmäktige den 14 december 2009, § 114.

I samband med ombyggnationen av Stora torg i Eslöv har det på den nya torgytan även skapats tre platser för s k street food. Då det är mer än 11 år sedan nuvarande taxa antogs har vissa typer av upplåtelser kommit till och vissa är inte längre aktuella.

Förvaltningen har identifierat ett behov av att revidera nu gällande taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats
- Förslag till taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats

Beredning

Förvaltningen har inventerat vilka behov och avgifter som finns idag och jämförelser har även gjorts med andra kommuners taxor.

I taxan finns avgifter för försäljningsändamål, annat kommersiellt ändamål, övriga ändamål samt en ny avgift som gäller kommunens ökade kostnader/driftkostnader i samband med upplåtelsen. För saluplatser och street food plats (med street food avses gatuköksvagnar uppställda på hjul) på Stora torg ingår el och avfallshantering i avgiften. När det gäller den fasta kiosken på Stora torg så ingår vatten, avlopp och el i avgiften och den minsta tillståndstiden är 6 månader. Det har även införts avgifter för dekoration utanför butik, marknad samt kommunens ökade kostnader/driftkostnader i samband med upplåtelsen. Det har också införts en punkt om att entreprenörer som utför arbeten på uppdrag av Eslövs kommun (väghållaren) är undantagna avgifter.

Beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta ny taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats att gälla från och med 1 juli 2021.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

- Kommunfullmäktige föreslås att i samband med antagandet av ny taxa upphävs den nu gällande taxan med samma datum.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen - För beslut

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

TAXA FÖR UPPLÅTELSE AV TORGPLATSER SAMT ANNAN OFFENTLIG PLATS (ny text är rödmarkerad)

Antaget av kommunfullmäktige 2009-12-14, § 114
Att gälla från och med 2010-01-01

Eslövs kommun beslutar följande enligt lagen om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats med mera, avgiftslagen (1957:259).

Innehåll och tillämpningsområde

Kommunen har enligt avgiftslagen rätt att ta ut avgifter för användningen av offentlig plats, om platsen står under kommunens förvaltning och polisen givit tillstånd till användningen. Kommunen har också rätt att ta ut avgift för användning av salutorg.

Avgiftens storlek ska vara skälig med hänsyn till ändamålet för upplåtelsen, nyttjarens fördel av den, kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen och övriga omständigheter.

Taxan avser upplåtelser enligt ordningslagen (1993:1617) och lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun.

Taxan jämkas av Miljö och Samhällsbyggnad om särskilda förhållanden föranleder detta. För speciella ändamål som inte finns med i taxan får överenskommelse ske med Miljö och Samhällsbyggnad i varje enskilt fall.

Allmänna bestämmelser

I		Tillstånd
	1.	Tillstånd för upplåtelse av offentlig plats utfärdas av polismyndigheten.
	2.	För kiosker, affischpelare, skyltar, etcetera krävs bygglov som söks hos Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Bygglov kan även behövas för andra upplåtelser.
II		Villkor
	1.	Utrymme inom berörd fastighet ska i första hand användas innan offentlig plats tas i anspråk.
	2.	Det ianspråktaga området ska hållas väl avgränsat och skyltat så att risk för olyckor inte uppstår.
	3.	Området ska besiktigas före och efter ianspråktagandet. Besiktningen görs gemensamt av en representant för förvaltningen och en representant för sökanden.
	4.	Övriga villkor och ordningsföreskrifter för upplåtelsen framgår av tillståndsbeviset för upplåtelsen.
III		Avgifter
	1.	Upplåtelseavgifterna är momsbefriade. Skulle dessa regler ändras och upplåtelseerna blir momspliktiga ska avgifterna justeras med hänsyn till detta.

	2.	Angivna avgifter gäller varje påbörjad tidsenhet.
	3.	För avgiftsbelagda upplåtelser uttas i vissa fall en minsta avgift enligt avgiftstabellen, som huvudsakligen täcker kommunens administrativa kostnader för upplåtelsen.
	4.	Avgiften erläggs i normala fall i förskott, men kan vid kortare upplåtelser erläggas i efterskott.
	5.	Avgiften inbegriper inte kostnader för att återställa den disponerade marken i ursprungligt skick, inte heller eventuellt fördyrade kostnader för gaturenhållning, snöröjning eller parkskötsel. Dessa kostnader debiteras, i förekommande fall, sökanden separat.
	6.	Upplåtelse under kortare tid för humanitära och politiska ändamål samt ideella framställningar utan vinstintressen är avgiftsfria.
	7.	Entreprenörer som utför arbeten på uppdrag av Eslövs kommun (väghållaren) är undantagna avgifter.
IV		Indexreglering
	1.	Avgiftsbeloppen är anpassade till SCB:s konsumentprisindex (totalindex) för 2009-2020 . Indexreglering ska ske den 1 januari varje år med hänsyn till det indextal som gällde för oktober månad föregående år. Erhållna avgiftsbelopp avrundas till jämna krontal.
V		Ansvarig myndighet
	1.	Kommunens beslutanderätt enligt denna taxa utövas av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Avgifter

I		Försäljningsändamål	Avgift	Minsta avgift per upplåtelser
	1.	Torghandel på salutorg (Stora torg) Tillfällig plats (tillgång till el samt avfallshantering ingår)	152 kr/plats/dag 1 055 kr/månad	
	1.1.	Fast plats	100 kr/m ² /år	3 000 kr
	1.2	Tillfällig plats	100 kr/dag	
	2.	Kiosk för tidningar, tobak, glass, korv, konfektyr med mera med en anspråktagen yta upp till 30 m ²		
	2.1	Fast kiosk Tillkommande avgift för yta över 20 m ²	11 000 kr/år 700 kr/m ² /år	
	2.2	Tillfällig kiosk (bortföres varje dag efter avslutad försäljning) Max avgift/år	200 kr/dag 11 000 kr	
	2.	Fast kiosk på Stora torg Finns endast en plats Minsta tillståndstid är 6 månader Verksamhet ska pågå under hela tillståndstiden	23 000 kr/år	23 000 kr

		Avgift för el samt vatten/avlopp ingår (1 000 kr/månad)		
	3.	Street food (food truck och pop up-vagn) och tillfällig kiosk Finns tre platser för food truck och pop up-vagn på Stora torg På en street food plats kan det inrymmas två pop up-vagnar		
	3.1	Street food/Food truck på Stora torg (bortföres varje dag efter avslutad försäljning) (tillgång till el samt avfallshantering ingår)	2 055 kr/månad 252 kr/dag	
	3.2	Street food/Pop up-vagn på Stora torg (bortföres varje dag efter avslutad försäljning) (tillgång till el samt avfallshantering ingår)	1 055 kr/månad 152 kr/dag	
	3.3	Street food/Pop up-vagn på övrig plats (bortföres varje dag efter avslutad försäljning)	1 055 kr/månad 152 kr/dag	
	3.4	Tillfällig kiosk (bortföres varje dag efter avslutad försäljning)	1 000 kr/månad 150 kr/dag	
	3.4	Uteservering	50 kr/m²/månad 55 kr/m ² /månad	1 500 kr 2 000 kr
	4.5	Julgransförsäljning max 100 m ²	800 kr/vecka/plats	1 000 kr
	5.6	Annan försäljning, anspråktagen yta under 10 m ² anspråktagen yta över 10 m ²	100 kr/dag 150 kr/dag 10 kr/m²/dag 20 kr/m ² /dag	300 kr 350 kr 300 kr 350 kr
II		Annat kommersiellt ändamål		
	1.	Reklamplatser, skyltmontrar etcetera		
	1.1	Affischpelare, reklamtavla etcetera (permanent)	500 kr/m²/ reklamyta/år 550 kr/m ² / reklamyta/år	1 500 kr 1 600 kr
	1.2	Reklamskylt (tillfällig), byggskylt	300 kr/st/mån 350 kr/st/månad	300 kr 350 kr
	1.3	Reklamskylt vid butik (trottoarpratare), skyltvaror max 3 m ²	800 kr/st/år	1 000 kr
	1.4	Dekoration (kruka/ljuslykta) utanför butik	300 kr/år	300 kr
	2.	Cirkus, tivoli, uppträdande etcetera Arrangemang		
	2.1	Skytteskogen, Eslöv Cirkus, tivoli, uppträdande, etcetera	800 kr/dygn 1 000 kr/dygn	

	2.2	Annan plats Marknad	500 kr/dygn 30 kr/lpm/dag	
III		Övriga ändamål		
	1.	Byggnadsupplag, bodar, ställningar, kranar etcetera		
	1.1	Ordnad mark/hårdgjord yta	35 kr/m ² /månad 40 kr/m ² /månad	800 kr 1 000 kr
	1.2	Oordnad mark/ej hårdgjord yta	8 kr/m ² /månad 15 kr/m ² /månad	500 kr 600 kr
	2	Containers, lastflak	400 kr/st/månad 500 kr/st/månad	400 kr 500 kr
IV		Kommunens ökade kostnader/driftkostnader i samband med upplåtelsen		
	1.	Miljö och Samhällsbyggnads kostnader/driftkostnader kan öka som en direkt följd av en upplåtelse, t.ex. städning, ökat avfall, skador på ytor och växlighet med mera. Den som orsakat de ökade kostnaderna ska ersätta Miljö och Samhällsbyggnad med den verkliga merkostnaden med 5% påslag för administration.	Verkliga merkostnaden med 5% påslag för administration	

Ordnad mark – avser mark som är iordningställd enligt detaljplan

Street food är ett samlat begrepp för olika typer av mobila restaurangverksamheter och är ett allt vanligare inslag i storstäder i världen och i Sverige. Street food är en global trend som innebär att mark tillfälligt upplåtes till ett fordon som säljer olika typer av maträtter till förbipasserande.

Till kategorin **food truck** räknas fordon som har motor och hjul och en maxvikt på 3,5 ton. **Pop up-vagn** är ett fordon på hjul utan egen motor, till exempel en handdragen kärra, cykel, ombyggd husvagn.

Förslag

TAXA FÖR UPPLÅTELSE AV TORGPLATSER SAMT ANNAN OFFENTLIG PLATS

Antaget av kommunfullmäktige 2009-12-14, § 114

Att gälla från och med 2010-01-01

Reviderad av kommunfullmäktige 2021-

Att gälla från och med 2021-

Eslövs kommun beslutar följande enligt lagen om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats med mera, avgiftslagen (1957:259).

Innehåll och tillämpningsområde

Kommunen har enligt avgiftslagen rätt att ta ut avgifter för användningen av offentlig plats, om platsen står under kommunens förvaltning och polisen givit tillstånd till användningen. Kommunen har också rätt att ta ut avgift för användning av salutorg.

Avgiftens storlek ska vara skälig med hänsyn till ändamålet för upplåtelsen, nyttjarens fördel av den, kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen och övriga omständigheter.

Taxan avser upplåtelser enligt ordningslagen (1993:1617) och lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Eslövs kommun.

Taxan jämkas av Miljö och Samhällsbyggnad om särskilda förhållanden föranleder detta. För speciella ändamål som inte finns med i taxan får överenskommelse ske med Miljö och Samhällsbyggnad i varje enskilt fall.

Allmänna bestämmelser

I		Tillstånd
	1.	Tillstånd för upplåtelse av offentlig plats utfärdas av polismyndigheten.
	2.	För kiosker, affischpelare, skyltar, etcetera krävs bygglov som söks hos Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Bygglov kan även behövas för andra upplåtelser.
II		Villkor
	1.	Utrymme inom berörd fastighet ska i första hand användas innan offentlig plats tas i anspråk.
	2.	Det ianspråktaga området ska hållas väl avgränsat och skyltat så att risk för olyckor inte uppstår.
	3.	Området ska besiktigas före och efter ianspråktagandet. Besiktningen görs gemensamt av en representant för förvaltningen och en representant för sökanden.
	4.	Övriga villkor och ordningsföreskrifter för upplåtelsen framgår av tillståndsbeviset för upplåtelsen.
III		Avgifter

	1.	Upplåtelseavgifterna är momsbefriade. Skulle dessa regler ändras och upplåtelseerna blir momspliktiga ska avgifterna justeras med hänsyn till detta.
	2.	Angivna avgifter gäller varje påbörjad tidsenhet.
	3.	För avgiftsbelagda upplåtelser uttas i vissa fall en minsta avgift enligt avgiftstabellen, som huvudsakligen täcker kommunens administrativa kostnader för upplåtelsen.
	4.	Avgiften erläggs i normala fall i förskott, men kan vid kortare upplåtelser erläggas i efterskott.
	5.	Avgiften inbegriper inte kostnader för att återställa den disponerade marken i ursprungligt skick, inte heller eventuellt fördyrade kostnader för gaturenhållning, snöröjning eller parkskötsel. Dessa kostnader debiteras, i förekommande fall, sökanden separat.
	6.	Upplåtelse under kortare tid för humanitära och politiska ändamål samt ideella framställningar utan vinstintressen är avgiftsfria.
	7.	Entreprenörer som utför arbeten på uppdrag av Eslövs kommun (väghållaren) är undantagna avgifter.
IV		Indexreglering
	1.	Avgiftsbeloppen är anpassade till SCB:s konsumentprisindex (totalindex) för 2020. Indexreglering ska ske den 1 januari varje år med hänsyn till det indextal som gällde för oktober månad föregående år. Erhållna avgiftsbelopp avrundas till jämna krontal.
V		Ansvarig myndighet
	1.	Kommunens beslutanderätt enligt denna taxa utövas av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Avgifter

I		Försäljningsändamål	Avgift	Minsta avgift per upplåtelser
	1.	Torghandel på salutorg (Stora torg) Tillfällig plats (tillgång till el samt avfallshantering ingår)	152 kr/plats/dag 1 055 kr/månad	
	2.	Fast kiosk på Stora torg Finns endast en plats Minsta tillståndstid är 6 månader Verksamhet ska pågå under hela tillståndstiden Avgift för el samt vatten/avlopp ingår (1 000 kr/månad)	23 000 kr/år	23 000 kr
	3.	Street food (food truck och pop up-vagn) och tillfällig kiosk Finns tre platser för food truck och pop up-vagn på Stora torg		

		På en street food plats kan det inrymmas två pop up-vagnar		
	3.1	Street food/Food truck på Stora torg (bortföres varje dag efter avslutad försäljning) (tillgång till el samt avfallshantering ingår)	2 055 kr/månad 252 kr/dag	
	3.2	Street food/Pop up-vagn på Stora torg (bortföres varje dag efter avslutad försäljning) (tillgång till el samt avfallshantering ingår)	1 055 kr/månad 152 kr/dag	
	3.3	Street food/Pop up-vagn på övrig plats (bortföres varje dag efter avslutad försäljning)	1 055 kr/månad 152 kr/dag	
	3.4	Tillfällig kiosk (bortföres varje dag efter avslutad försäljning)	1 000 kr/månad 150 kr/dag	
	4.	Uteservering	55 kr/m ² /månad	2 000 kr
	5.	Julgransförsäljning max 100 m ²	800 kr/plats/vecka	1 000 kr
	6.	Annan försäljning, yta under 10 m ² yta över 10 m ²	150 kr/dag 20 kr/m ² /dag	350 kr 350 kr
II		Annat kommersiellt ändamål		
	1.	Reklamplatser, skyltmontrar etcetera		
	1.1	Affischpelare, reklamtavla etcetera (permanent)	550 kr/m ² /reklamyta/år	1 600 kr
	1.2	Reklamskylt (tillfällig), byggskylt	350 kr/st/månad	350 kr
	1.3	Reklamskylt vid butik (gatupratare), skyltvaror max 3 m ²	800 kr/st/år	1 000 kr
	1.4	Dekoration (kruka/ljuslykta) utanför butik	300 kr/år	300 kr
	2.	Arrangemang		
	2.1	Cirkus, tivoli, uppträdande etcetera	1 000 kr/dygn	
	2.2	Marknad	30 kr/lpm/dag	
III		Övriga ändamål		
	1.	Byggnadsupplag, bodar, ställningar, kranar etcetera		
	1.1	Ordnad mark/hårdgjord yta	40 kr/m ² /månad	1 000 kr
	1.2	Oordnad mark/ej hårdgjord yta	15 kr/m ² /månad	600 kr
	2	Containers, lastflak	500 kr/st/månad	500 kr
IV		Kommunens ökade kostnader/driftkostnader i samband med upplåtelsen		
	1.	Miljö och Samhällsbyggnads kostnader/driftkostnader kan öka som en direkt följd av en upplåtelse, t.ex.	Verkliga merkostnaden med 5% påslag	

		städning, ökat avfall, skador på ytor och växlighet med mera. Den som orsakat de ökade kostnaderna ska ersätta Miljö och Samhällsbyggnad med den verkliga merkostnaden med 5% påslag för administration.	för administra- tion	
--	--	--	-------------------------	--

Ordnad mark – avser mark som är iordningställd enligt detaljplan

Street food är ett samlat begrepp för olika typer av mobila restaurangverksamheter och är ett allt vanligare inslag i storstäder i världen och i Sverige. Street food är en global trend som innebär att mark tillfälligt upplåtes till ett fordon som säljer olika typer av maträtter till förbipasserande.

Till kategorin **food truck** räknas fordon som har motor och hjul och en maxvikt på 3,5 ton. **Pop up-vagn** är ett fordon på hjul utan egen motor, till exempel en handdragen kärra, cykel, ombyggd husvagn.

Från: Christina Nilsson

Till:

Ärende: Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 69, 2021 Taxa för
upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats

Datum: 2021-05-03 12:55:24

Till KF för beslut.

I bilagan finns förslag till ändringar markerat i röd text och de sista fyra sidorna är
förslag till ny taxa utan röd text.

Med vänlig hälsning
Christina Nilsson
Nämndsekreterare
Kommunledningskontoret
Eslövs kommun
241 80 Eslöv
0413-621 24

**Revidering av taxa för kopiering mm av
allmänna handlingar**

15

KS.2019.0612

2020-02-04

Maria Beckman

+4641362348

Maria.Beckman@eslov.se

Kommunstyrelsen

Revidering av taxa för kopiering mm av allmänna handlingar

Ärendebeskrivning

Allmänheten har rätt att ta del av allmänna handlingar och det faller inom kommunens självbestämmande att avgöra vilken avgift som ska tas ut för utlämnandet.

Kommunens taxa för kopiering mm av allmänna handling reviderades senast 2013, och det har därför varit önskvärt att se över den. Revideringen syftar till att se över de avgifter som tas ut, men även vilka typer av informationsbärare som kommunen ska ta betalt för.

Kommunledningskontoret har därför tagit fram ett förslag till reviderad taxa vilken kommunstyrelsen nu har att ta ställning till.

Beslutsunderlag

Förslag till taxa för kopiering, avskrift, utskrift och digitalt utlämnande av allmänna handlingar

Taxa för kopiering 2013-06-01

Beredning

Allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar fastställs i tryckfrihetsförordningens andra kapitel. Enligt 2 kap. 13 § tryckfrihetsförordningen har den som vill ta del av en allmän handling också rätt att mot avgift få en avskrift eller kopia av handlingen. Mot denna bakgrund har myndigheter rätt att ta ut avgifter av en enskild för att göra avskrift eller lämna ut kopior av allmänna handlingar. Vilken avgift som statliga myndigheter ska ta ut framgår av avgiftsförordningen (1992:191). Det faller inom kommunens självbestämmande att avgöra vilken avgift kommunala myndigheter ska ta ut. De flesta kommuner har dock valt att, genom att anta taxebestämmelser som anger att avgiftsförordningen ska gälla, tillämpa avgiftsförordningen också i den kommunala verksamheten. Så har även Eslövs kommun gjort.

Kommunledningskontoret har gjort en omvärldsbevakning där taxorna från andra kommuner och kommunalförbund har studerats och kommit fram till att våra taxor behöver revideras. Den gamla taxan tog i vissa fall ut priser som i dagsläget inte lägre är rimliga, då kommunens kostnader för kopior av detta slag har sjunkit.

Den tekniska utvecklingen har även inneburit att medborgare begär ut handlingar som i många fall inte har papper som lagringsmedia, utan endast förvaras elektroniskt. Medborgare vill även gärna att kommunen lämnar ut handlingar som förvaras på papper elektroniskt. Detta tog inte den gamla taxan täckning för, vilket är ännu ett skäl till att den behöver uppdateras.

Enligt likabehandlingsprincipen ska kommunen behandla alla som begär ut handlingar lika. Kommunledningskontorets förslag till en reviderad taxa utgår därför ifrån att kommunen oavsett medium tar ut samma pris för samma mängd handlingar.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta reviderad taxa för kopiering med mera av allmänna handlingar, att gälla från och med den 1 juli 2021.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Eva Hallberg
kommundirektör

Patrik Linder
avdelningschef, juridiska avdelningen

2021-05-25

Maria Beckman

+4641362348

Maria.Beckman@eslov.se

Taxa för kopiering, avskrift, utskrift och digitalt utlämnade av allmänna handlingar

Den som vill ta del av en allmän handling genom en avskrift eller kopia av handlingen har rätt till det mot en fastställd avgift. Eslövs kommun är skyldig att lämna ut handlingar i pappersform såsom kopior, avskrifter, utskrifter men inte i elektronisk form. Eslövs kommun kan i vissa fall lämna ut handling i elektronisk form.

Avgifter för A 4-sidor, portokostnader, avskrift av ljudupptagning med mera tas ut i enlighet med 15 – 19 §§ avgiftsförordningen (1992:191).

Standardformatet för dokument i Eslövs kommun är A4. Det förekommer dock även andra format i vissa verksamheter. Begärs handlingar ut debiteras de i enlighet med det format de begärs ut i.

I Eslövs kommun debiteras inga avgifter då slutkostnaden understiger 100 SEK exklusive moms.

AVGIFTER

§1 Papperskopior

Avgifter för papperskopior tas ut enligt följande

Kopiering/utskrift papper	Svart/vitt	Färg
Format A4		
1 – 9 styck,	Gratis	4kr/sida
10 styck	50 kr	50 kr
Därpå följande kopior, per styck	2kr/sida	4kr/sida
Format A3	5 kr/sida	8 kr/sida
Format A2	40 kr/påbörjad meter	50 kr/påbörjad meter
Format A1	60 kr/påbörjad meter	80 kr/påbörjad meter
Format A0	60 kr/påbörjad meter	80 kr/påbörjad meter

§2 Utskrifter från mikrofilm

Avgifter för utskrifter från mikrofilm/fiche till papper tas ut enligt följande

Utskrift mikrofilm	
Format A4	30 kr/sida
Format A3	40 kr/sida
Format A2	40 kr/påbörjad meter
Format A1	60 kr/påbörjad meter
Format A0	60 kr /påbörjad meter

§3 Elektroniska handlingar

Avgifter för handlingar som finns lagrade elektroniskt och kan e-postas tas ut i enlighet med avgifterna för papperskopior.

§4 Digitala medier

Om beställaren begär att önskat material ska lämnas ut på ett specifikt digitalt lagringsmedia, ska det om möjligt utföras, och det tillkommer en avgift med Eslövs kommuns självkostnadspris avseende lagringsmediet som gäller vid det tillfället.

§5 Inskanning

För material som måste skannas in, tas avgift ut om beställningen omfattar 10 sidor eller mer, i enlighet med kostnader för papperskopior.

§6 Avskrift allmänna handlingar

Avgiften för avskrift av allmän handling eller för utskrift av ljudbandsupptagning är 125 kronor per påbörjad fjärdedels arbetstimme.

Om en myndighet enligt en särskild föreskrift ska framställa bestyrkta avskrifter eller kopior av handlingar som getts in, ska avgift tas ut med 125

kronor per påbörjad fjärdedels arbetstimme för framställningen av avskrift och med 2 kronor för varje framställd kopia, dock lägst 50 kronor.

§7 Ritningar och kartor

Avgifter som avser utskrifter av ritningar och kartor avgörs av vilket medium de begärs ut på, se respektive rubrik.

§8 Kopia av bild- och ljudupptagning

Avgift för bild- och ljudupptagning tas enligt följande:

Kopia av video och rörlig bildupptagning	120 kr/st
Kopia av ljudupptagning	120 kr/st

§9 Fotografier

Utskrift på blankt fotopapper (färg eller svartvitt)

Format	Pris per styck
10x15 cm	25 kr
15x22 cm	50 kr
20x30 cm	100 kr
30x45 cm	200 kr
50x75 cm	375 kr

§10 Avgift tas inte ut

Avgift tas inte ut om beställningen görs av kommunala nämnder eller förvaltningar, ej heller av interna förtroendevalda. Begäran om egna personuppgifter ska enligt skriftlig begäran tillhandahållas gratis en gång per kalenderår, sk registerutdrag.

§11 Särskilda skäl

Kommunen får besluta om undantag från avgifter om det föreligger särskilda skäl. För att stävja systematiskt missbruk av reglerna för avgiftsuttag kan avgift tas ut från första sida, Avgiften för beställningen startar i sådant fall med 50 kronor och varje sida kostar 2 kronor. Vid oklarheter ska vägledning sökas i den statliga avgiftsförordning som gäller då handlingen begärs ut.

§12 Förskottsbetalning

Kommunen har rätt att fakturera avgifterna som avser beställningen i förskott till den som beställt handlingarna.

§13 Portokostnader

Eventuella kostnader för porto (om försändelsen väger mer än 20 gram), postförskott eller annan kostnad för att förmedla den begärda handlingen till mottagaren tillkommer.

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING

NR 22 B

Antagen av kommunfullmäktige 2006-09-25

Reviderad 2013-04-29 § 53

Att gälla från och med 2013-06-01

Taxa för kopiering med mera av allmänna handlingar

Avgifter för A 4-sidor, portokostnader, avskrift av ljudupptagning med mera tas ut i enlighet med 15 – 19 §§ avgiftsförordningen (1992:191).

I Eslövs kommun gäller dessutom att **avgifter under slutsumman 100 kr exklusive moms ej debiteras.**

Avgifter för andra format än A 4, kopiering från overheadfilm, mikrofilm och färgkopiering anges i tabell efter Avgiftsförordningens § 19.

Utdrag ur Avgiftsförordningen**Avgifter för kopior, bevis och registerutdrag m.m.**

15 § En myndighet skall ta ut avgift enligt bestämmelserna i 16--22 §§ för att den efter särskild begäran lämnar ut

1. kopia eller avskrift av allmän handling,
2. utskrift av upptagning för automatisk databehandling,
3. kopia av video- eller ljudbandsupptagning eller utskrift av ljudbandsupptagning, eller
4. sådana bevis och registerutdrag som avses i 20 §.

Myndigheten skall, när avgift tas ut, samtidigt ta ut ersättning för **portokostnad** om försändelsen väger mer än 20 gram samt för eventuell postförskottsavgift eller annan särskild kostnad för att med post, bud eller liknande förmedling sända den begärda handlingen eller kopian till mottagaren. Förordning (1994:356).

16 § Om en beställning omfattar tio sidor eller mer, skall avgift tas ut för **kopior** av allmänna handlingar och för utskrifter av upptagningar för automatisk databehandling enligt 15 § 1 och 2. Avgiften för en beställning av **tio sidor är 50 kronor. För varje sida därutöver är avgiften 2 kronor.**

Myndigheten får besluta om undantag från första och andra styckena om det finns särskilda skäl.

Första - tredje stycket gäller även när en handling sänds till beställaren via telefax.

Förordning (1995:687).

17 § Avgiften för **avskrift** av allmän handling enligt 15 § 1 eller för utskrift av ljudbandsupptagning enligt 15 § 3 är **125 kronor per påbörjad fjärdedels arbetstimme.**

Avgiften för kopia av videobandsupptagning enligt 15 § 3 är 600 kronor per band.

Avgiften för kopia av ljudbandsupptagning enligt 15 § 3 är 120 kronor per band.

Förordning (1995:687).

18 § Om en myndighet enligt en särskild föreskrift skall framställa bestyrkta avskrifter eller kopior av handlingar som getts in, skall avgift tas ut med 125 kronor per påbörjad fjärdedels arbetstimme för framställningen av avskrift och med 2 kronor för varje framställd kopia, dock lägst 50 kronor.

Förordning (1995:687).

19 § Vid beställning av kopia bestäms avgiften efter det antal sidor som fordras för att utföra beställningen med den utrustningen som myndigheten normalt använder för sådant ändamål.

Avgifter för A 4-sidor (enligt förordningen ovan)

Kopiering/utskrift papper, svart/vitt	Kronor
1 – 9 styck	Gratis
10 styck	50
Därpå följande kopior, per styck	2

Avgifter för kopior i andra format än A 4 m.m.

Kopiering/utskrift papper, svart/vitt	Kronor
A 0	40
A 1	25
A 2	20
A 3	15
Kopiering/utskrift papper, färg	
A 0 – A 2, första utskriften	150
A 0 – A 2, följande utskrifter, per styck	75
A 3	20
A 4	15
Kopiering/utskrift overheadfilm, A 4	
Svart/vitt	15
Färg	25
Kopiering från mikrofilm	
A 0	50
A 1	35
A 2	30
A 3	25
A 4	20

Policy för kommunikation i Eslövs kommun

16

KS.2019.0386

2021-05-19

Marie Carlberg

+4641362258

Marie.Carlberg@eslov.se

Kommunstyrelsen

Förslag till kommunikationspolicy

Ärendebeskrivning

En kommunikationspolicy är ett gemensamt sätt att se på informations- och kommunikationsfrågor med ramar och förhållningssätt för kommunikationsarbetet. På uppdrag av kommundirektören har kommunens kommunikationsavdelning tagit fram ett förslag till policy för kommunikation för Eslövs kommun. Samtliga nämnder och kommunikatörer i kommunen har fått ta del av och yttra sig om innehållet.

Beslutsunderlag

Förslag till beslut; kommunikationspolicy KS1936612

Riktlinjer för kommunikation KS1936158

Kommunikation i ditt uppdrag för medborgarnas skull KS1936157

Kommunstyrelsens beslut § 114 2019, Begäran om yttrande över förslag till Policy för kommunikation

Kultur- och fritidsnämndens beslut § 96, 2019 Yttrande över förslag till Policy för kommunikation

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut § 138, 2019 Yttrande över Policy för kommunikation

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 168, 2019 Yttrande över förslag till policy för kommunikation

Vård- och omsorgsnämndens beslut § 107, 2019 Remissyttrande avseende förslag till Policy för kommunikation

Servicenämndens beslut § 115 2019 Yttrande över Policy för Kommunikation

Barn- och familjenämndens beslut § 139, 2019 Yttrande över förslag till policy för kommunikation

Beredning

Policyn för kommunikation förtydligar i kortare ordalag kommunens *Riktlinjer för kommunikation* samt roller och ansvarsfördelning. Ytterst är policyn ett verktyg för att kunna leva upp till vad som sägs i beslut, strategiska planer och andra vägledande dokument.

Alla anställda i Eslövs kommun har ett stort ansvar för många människors livsmiljö.

En stark vilja att ge kommunmedborgare och andra en möjlighet till öppen och trovärdig dialog kommer att öka förtroendet hos medborgarna, stärka varumärket Eslöv och öka glädjen av att bo, verka eller göra ett besök i kommunen. Eslövs kommuns invånare har en självklar demokratisk rätt att få information om kommunens planer och beslut och hur de själva kommer att påverkas av dessa. Av den anledningen är kommunikation ett ytterst nödvändigt demokratiskt verktyg. Kommunikation är en förutsättning för att vår verksamhet ska hålla hög kvalitet och för att vi ska nå våra mål. Den är ett medel inom alla delar av verksamheten gentemot alla målgrupper.

Policyn genomsyras av kommunens värdegrund och ska bidra till Eslövs kommuns vision – *Skånes bästa kommun att bo och verka i 2025*.

När policyn för kommunikation är antagen kommer den att kompletteras med en revidering av *Riktlinjer för kommunikation*.

Anledningen till att ärendet har vilat efter att nämndernas remissyttranden inkom har berott på avvaktan av ny organisationsstruktur för kommunikationsavdelningen.

Förslaget har därför omarbetats dels utifrån nämndernas remissyttranden, dels utifrån den nya organisationen för kommunens kommunikationsarbete. Bland nämndernas synpunkter som nu inarbetats i dokumentet kan särskilt framhållas vikten av att lyfta fram den interna kommunikationen.

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att anta förslaget till Policy för kommunikation.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Eva Hallberg
Förvaltningschef

Marie Carlberg
Kommunikationschef

POLICY FÖR KOMMUNIKATION

Ramar och förhållningssätt för kommunikationen i Eslövs kommun.

1. Inledning

Kommunikation är en grundläggande del av kommunens service till medborgarna. Kommunikation är också ett verktyg och ett stöd för våra verksamheter. Med hjälp av god kommunikation kan vi förverkliga beslut, sätta gemensamma mål och uppfylla visionen – Skånes bästa kommun att bo och verka i 2025.

En öppen, tydlig och proaktiv kommunikation stärker bilden av Eslövs kommun både internt och externt. Genom att lyssna och bjuda in till dialog skapar vi förtroende och bygger relationer.

Kommunikationen ska utgå från kommunens värdeord: Engagemang, Nyskapande och Allas lika värde.

Kommunikationspolicyn sätter ramarna och anger förhållningssättet för Eslövs kommuns kommunikation, både inom och utanför organisationen. Tillsammans med riktlinjer och handledningar är den till hjälp i vårt arbete med att nå fram med budskap och kommunicera med olika mottagare.

Ansvar för kommunikation och dialog följer verksamhetsansvaret. Alla medarbetare har ett ansvar för kommunikationen inom sitt arbetsområde. Tillsammans skapar vi en kommunikativ organisation.

Kommunikationspolicyn kompletteras av följande dokument:

- Grafisk manual
- Riktlinjer för kommunikation
- Riktlinjer för sociala medier
- Kommunikation – i ditt uppdrag för medborgarens skull
- Skrivregler
- Plan för central krisledning (med kriskommunikationsplan klar 2021)

2. Kännetecknen för kommunikationen

All kommunikation utgår från kommunens värdeord: Engagemang, Nyskapande och Allas lika värde. Såväl den interna som den externa kommunikationen ska vara:

2.1 Öppen och tillgänglig

Vi underlättar insyn i vår verksamhet och för dialog med medborgare, media och andra målgrupper. Det innebär att vi är lätta att komma i kontakt med och prioriterar att vara tillgängliga. Vi tar till oss synpunkter och kritik för att förbättra vår kommunikation och vår verksamhet. Vi lyssnar och är lyhörda för andras åsikter och strävar efter att andra ska kunna förstå oss.

2.2 Proaktiv

Vi är proaktiva i vår kommunikation för att öka förståelsen för vår verksamhet och våra beslut. Genom att ta initiativ och berätta om våra olika verksamheter både internt och externt bygger vi förtroende och skapar delaktighet i kommunens utveckling. Internt bidrar detta till kunskap om och förståelse för kommunens olika verksamheter. Vi prövar nya sätt att kommunicera i takt med att kanaler utvecklas och mottagarnas beteende förändras.

2.3 Tydlig och anpassad till mottagaren

Vi uttrycker oss enkelt, tydligt och begripligt för att vår kommunikation ska nå fram och skapa nytta. Kommunikationen sker på mottagarens villkor. Det innebär att vi anpassar innehåll, ton och form utifrån mottagarens kunskaper, behov och förutsättningar.

3. Principer för kommunikationsarbetet

3.1 Kommunikation ska planeras

Vi planerar kommunikationen för att bättre utnyttja våra resurser och öka möjligheterna att få den effekt vi önskar. Vi anpassar budskap, kanal och tidpunkt för att nå fram till målgruppen. För att kunna utveckla kommunikationen framåt följs kommunikationsaktiviteter upp och utvärderas.

3.2 Kommunikation ska resurssättas

För att få en effektiv kommunikation planerar och avsätter vi resurser i form av arbetstid, produktionskostnader och annonsutrymme på förhand. I den ordinarie verksamheten avväger vi vilka resurser kommunikationen kräver i relation till det vi vill uppnå. I varje större projekt ingår kommunikationsarbete i både budget och planering i likhet med övriga projektresurser.

3.3 Förslag och beslut ska kommuniceras

Vi kommunicerar förslag, planer och beslut för att medverka till insyn och demokrati. Kommunikation är också en förutsättning för att beslutade

förändringar ska få genomslag. Tidigt i processen svarar vi på om, hur, när och till vem det ska förmedlas.

3.4 Intern och extern kommunikation ska samverka

Vi verkar för att den interna och externa kommunikationen ska samspela och stödja varandra. Med intern kommunikation inom och över organisationens gränser bidrar vi till samhörighet, engagemang, kunskap och förståelse för varandras verksamheter samt skapar förutsättningar för en god service.

Med extern kommunikation bidrar vi till att medborgarna och andra intressenter är välinformerade om och delaktiga i kommunens verksamhet. De får kunskap om kommunens service och kännedom om hur de kan påverka.

Medarbetarna är alltid den viktigaste kanalen, oavsett om det handlar om verksamheten internt eller att sprida budskapen vidare externt.

4. Bilden av Eslövs kommun – ett gemensamt varumärke

Genom det vi levererar och gör, tillsammans med hur det kommuniceras, skapar vi bilden av Eslövs kommun. Med en balans mellan det vi kommunicerar och den service och kvalitet vi levererar, stärker vi förtroendet för Eslövs kommun och vårt varumärke.

I den dagliga kontakten med omgivningen bygger vi relationer, skapar förtroende och stärker vår trovärdighet. Alla medarbetare har en viktig roll som ambassadörer och representanter för verksamheten och som medskapare av vårt varumärke.

Alla våra verksamheter är en del av samma organisation. Vi har *ett* gemensamt varumärke: Eslövs kommun. Kommunens logotyp är vår gemensamma symbol. Kommunen ska alltid vara tydlig som avsändare och signalera identiteten i vår grafiska form, i text och i budskap.

5. Roller och ansvarsfördelning

Ansvar för kommunikation och dialog följer med verksamhetsansvaret. Det innebär att varje **nämnd/förvaltning** och **bolagsstyrelse/bolag** ansvarar

för kommunikationen inom sitt verksamhetsområde. Politiska partier ansvarar för sin egen kommunikation.

Som **medarbetare** ansvarar vi för att hålla oss informerade om frågor som är viktiga för det egna arbetet och för verksamheten i stort. Vi bidrar till en aktiv dialog och ansvarar för att kommunicera om det egna arbetsområdet.

Som **chefer och ledare** har vi ansvar för att kommunikation finns med i verksamhetsplaneringen och prioriteras i det dagliga arbetet. Vi har ett särskilt ansvar för att förmedla kommunens övergripande mål och budskap till våra medarbetare.

Kommunikationsavdelningen på Kommunledningskontoret har en strategisk funktion och driver den kommungemensamma utvecklingen av kommunikationsarbetet. Avdelningen stödjer respektive verksamhets kommunikationsarbete genom att initiera, genomföra och följa upp kommunikationsprocesser.

Avdelningen ansvarar också för riktlinjer och rådgivning i kommunikationsfrågor.

Kommunikationsavdelningen har en operativ funktion i kriser och extraordinära händelser. Avdelningen stöttar även kommunledningen och leder kommunövergripande kommunikationsinsatser.

6. Lagar och riktlinjer

Inom alla offentliga organisationer är kommunikationsarbetet till stor del en lagstyrd verksamhet. De viktigaste lagarna som styr kommunikationen är:

- Offentlighetsprincipen – tryckfrihetsförordningen
- Yttrandefrihet och meddelarfrihet
- Förvaltningslagen
- GDPR – dataskyddsförordningen
- EU:s direktiv om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer
- Språklagen

Kommunstyrelsen

§ 114

KS.2019.0386

Begäran om yttrande över förslag till Policy för kommunikation**Ärendebeskrivning**

En kommunikationspolicy är ett gemensamt sätt att se på informations- och kommunikationsfrågor med ramar och förhållningssätt för kommunikationsarbetet. På uppdrag av kommundirektören har kommunens centrala kommunikationsavdelning tagit fram ett förslag till kommunikationspolicy för Eslövs kommun. Samtliga kommunikatörer i kommunen har fått ta del av och yttra sig om innehållet.

Beslutsunderlag

- Förslag till kommunikationspolicy
- Policy för Kommunikation
- Förslag till kommunikationspolicy, Kommunikation i ditt uppdrag för medborgarnas skull
- Riktlinjer för kommunikation

Beredning

Kommunikationspolicyn förtydligar i kortare ordalag kommunens *Riktlinjer för kommunikation* samt roller och ansvarsfördelning. Ytterst är kommunikationspolicyn ett verktyg för att kunna leva upp till vad som sägs i beslut, strategiska planer och andra vägledande dokument.

Alla anställda i Eslövs kommun har ett stort ansvar för många människors livsmiljö. En stark vilja att ge kommunmedborgare och andra en möjlighet till öppen och trovärdig dialog kommer att öka förtroendet hos medborgarna, stärka varumärket Eslöv och öka glädjen av att bo, verka eller göra ett besök i kommunen.

Eslövs kommuns invånare har en självklar demokratisk rätt att få information om kommunens planer och beslut och hur de själva kommer att påverkas av dessa. Av den anledningen är kommunikation ett ytterst nödvändigt demokratiskt verktyg.

Kommunikation är en förutsättning för att vår verksamhet ska hålla hög kvalitet och för att vi ska nå våra mål. Den är ett medel inom alla delar av verksamheten gentemot alla målgrupper.

Kommunikationspolicyn genomsyras av vår värdegrund och ska bidra till Eslövs kommuns vision – Skånes bästa kommun att bo och verka i 2025.

Riktlinjer för kommunikation är nio år gammal och mycket har hänt sedan den skrevs och reviderades. Det är därmed hög tid för en enklare och övergripande

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

kommunikationspolicy som kommer att kompletteras med en revidering av Riktlinjer för kommunikation.

Med ändring av ordet "kommunikationspolicy" i beslutsförslaget till "Policy för kommunikation" föreslår kommunledningskontoret kommunstyrelsen att skicka förslaget till Policy för kommunikation för yttrande till samtliga nämnder.

Yrkanden

Janet Andersson (S) yrkar med instämmande av Catharina Malmberg (M) bifall till Kommunledningskontorets förslag till beslut.

Beslut

- Kommunstyrelsen skickar förslag till Policy för kommunikation för yttrande till samtliga nämnder.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kultur- och fritidsnämnden

§ 96

KOF.2019.0140

Yttrande över förslag till Policy för kommunikation**Ärendebeskrivning**

På uppdrag från kommundirektören har kommunens centrala kommunikationsavdelning tagit fram ett förslag till kommunikationspolicy för Eslövs kommun. Kommunstyrelsen skickar förslaget till Policy för kommunikation för yttrande till samtliga nämnder.

Beslutsunderlag

- Yttrande över förslag till Policy för kommunikation
- Begäran om yttrande över Policy för kommunikation
- Policy för kommunikation
- 2011 års riktlinjer för kommunikation

Beredning

Kultur och Fritid anser att det är bra att ett styrdokument för kommunikation tas fram, och tycker att policyn i stort har konkret och tydligt innehåll. Några synpunkter förvaltningen har är: Det behövs en fördjupning av den interna kommunikationen. Som policyn är nu, är det mycket fokus på den externa kommunikationen. Vi önskar ett förtydligande kring hur kommunen ska arbeta med den interna kommunikationen.

Under punkt ett, kan det tolkas som att kommunikationen är ett eget spår när det gäller värdeorden. Vi anser att värdeorden ska genomsyra verksamheterna och kommunikationen är ett verktyg för att komma dit och inte en separat verksamhet.

Under punkt fyra, kring medarbetarnas ambassadörskap menar vi att meningen "Alla medarbetare har en viktig roll som ambassadörer och representanter för verksamheten och som medskapare av vårt varumärke." kan förtydligas med att ambassadörskapet är en effekt av en fungerande intern kommunikation, en god arbetsmiljö och att medarbetarna trivs.

Under punkt fem, om förvaltningskommunikatörens roll anser vi att sista meningen i stycket "Förvaltningskommunikatörerna ska se till att den grafiska profilen efterlevs och att vi alltid har rätt tilltal och ton i det vi kommunicerar, såväl utåt som inåt.", kan tas bort eftersom att rollen redan beskrivs i inledningen av stycket. Förvaltningskommunikatören anser vi ska vara en stödfunktion, inte en kontrollfunktion.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kultur- och fritidsnämnden

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar förvaltningens yttrande som sitt eget.

Sverigedemokraterna avstår från beslut

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

§ 138

GoV.2019.0276

Yttrande över Policy för kommunikation

Ärendebeskrivning

Förslag till policy för kommunikation har översänts till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för yttrande.

Beslutsunderlag

- Yttrande över förslag till policy för kommunikation
- Begäran om yttrande över Policy för kommunikation
- Policy för kommunikation
- Riktlinjer för kommunikation
- Förslag till kommunikationspolicy, Kommunikation i ditt uppdrag för medborgarnas skull

Beredning

Policyn förtydligar i kortare ordalag ”kommunens riktlinjer för kommunikation” samt roller och ansvarsfördelning. Riktlinjer för kommunikation ska senare revideras. Barn och Utbildning ställer sig positiv till förslaget till policy i stort men ser att avsnittet ”Roller och ansvarsfördelning” måste omarbetas helt om kommunen beslutar sig för ett centralt arbetssätt inom området kommunikation i enlighet med nyligen genomförd utredning.

Oavsett framtida organisation och ansvarsfördelning är det viktigt att den centrala kommunikationsenheten, där de mesta personella resurserna och kompetensen inom området finns, har ett tydligt uppdrag att stödja och ge råd till verksamheterna i fackförvaltningarna.

Skrivningen om att förvaltningskommunikatörerna är ”den centrala kommunikationsavdelningens förlängda arm ute i förvaltningarna” bör kompletteras med att förvaltningskommunikatörerna även är förvaltningarnas kontaktväg till den centrala kommunikationsavdelningen. I annat fall kan det framstå som att ett ensidigt ”uppifrån och ner”-perspektiv gäller, vilket kan tyckas olyckligt i ett styrdokument

I övrigt tillstyrker förvaltningen förslaget till policy för kommunikation.

Yrkanden

Marianne Svensson (S) och Naser Gohari (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Beslut

Med de av Barn och Utbildning framförda synpunkterna tillstyrker gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden förslaget till policy för kommunikation.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 168

MOS.2019.1201

Yttrande över förslag till Policy för kommunikation

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har i beslut § 114, 2019 begärt yttrande över förslag till ”Policy för kommunikation”. Begäran har skickats till samtliga nämnder i Eslövs kommun, med svarstid senast den 1 december 2019. Kommunikationspolicyn förtydligar i korthet kommunens ”Riktlinjer för kommunikation” samt roller och ansvarsfördelning. Kommunikationspolicyn ska ses som ett verktyg för att kunna leva upp till vad som sägs i beslut, strategiska planer och andra vägledande dokument.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2019-11-07. Yttrande över förslag till Policy för kommunikation
- Kommunstyrelsens beslut § 114, 2019-09-03. Begäran om yttrande över förslag till Policy för kommunikation
- Förslag till policy. Kommunstyrelsens begäran om yttrande över förslag till Policy för kommunikation
- Riktlinjer för kommunikation, antagna 2011-03-01. Kommunstyrelsens begäran om yttrande över förslag till Policy för kommunikation
- Kommunikation - i ditt uppdrag för medborgarens skull. Kommunstyrelsens begäran om yttrande över förslag till Policy för kommunikation

Beredning

Inför upprättandet av detta yttrande så har förvaltningens avdelningar getts möjlighet att yttra sig över förslaget till kommunikationspolicy. Inkomna synpunkter har arbetats in i detta yttrande.

Miljö och Samhällsbyggnad anser att det i policyns inledning bör ingå det som anges i Kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll § 114, 2019 avseende kopplingen mellan de olika kommunikationsdokumenten. Detta underlättar förståelsen för den inbördes relationen mellan dessa dokument.

I inledningen av kommunikationspolicyn anges det att detta dokument sätter ramarna och för Eslövs kommunikation, både inom och utanför organisationen. Samtidigt så är det lätt att uppfatta att det som anges under punkt två i huvudsak är riktat mot den externa kommunikationen d v s utanför organisationen. Det gäller t ex ”kommunikationen för att öka förståelsen för vår verksamhet och våra beslut”. Det är viktigt att understryka att detta gäller lika mycket internt mellan kommunens olika förvaltningar såväl som mellan politiker och tjänstemän. Denna interna förståelse för

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

t ex beslut och förvaltningarnas prioriteringar är grundläggande för att den externa kommunikationen gentemot kommuninvånarna ska vara trovärdig. Detta bör förtydligas under punkt 2.1. Förvaltningen tycker av denna anledning att det är extra positivt att det tydligt framgår av policyn under punkt 3.4 att ”den interna och externa kommunikationen ska samspela och stödja varandra”.

Miljö och Samhällsbyggnad delar självklart det som anges i policyn under punkt 2.1 avseende öppenhet och tillgänglighet men detta måste för en myndighet balanseras mot en effektiv handläggning av ärenden. Denna avvägning kan innebära att tillgängligheten minskar till förmån för kortare handläggningstider.

Miljö och Samhällsbyggnad anser att det som anges under punkt 3.2 avseende att ”... i varje större projekt ingår kommunikationsarbete i både budget och planering ...” ersätts med ”... i varje projekt som ska kommuniceras ska det avsättas medel för kommunikation i projektbudgeten.”. Miljö och Samhällsbyggnad delar uppfattningen och anser att det är viktigt att det som anges i punkt 3.2 beaktas. Samtidigt ställer förvaltningen sig frågande till om det genomförts en konsekvensanalys av vad detta innebär avseende ökat resursbehov eller andra effekter för att denna policy ska kunna efterlevas. Detsamma gäller det som anges under punkt 3.1 d v s för att kunna utveckla kommunikationen framåt är det viktigt att kommunikationsinsatser följs upp och utvärderas. I många fall är det just uppföljning och utvärdering som tyvärr brister då ett uppdrag knappast hinner slutföras innan nästa ska påbörjas. Miljö och Samhällsbyggnad anser att det är viktigt att resurssätta och vara tydlig gentemot kommunens politiker i de underlag till beslut som de får. Det har framförts i många olika sammanhang och bör även gälla kommunikationsarbetet.

Avseende punkt 3.3 så stämmer rubrik och text dåligt överens. I rubriken anges ”Förslag och beslut ska kommuniceras” samtidigt som det i texten anges att ”Tidigt i processen svara vi på: Kan vi kommuniceras detta förslag eller beslut?”. Om denna fråga ska ställas så bör rubriceringen av punkt 3.3 vara ”Kommuniceringen av förslag och beslut”. Om det istället som rubriken anger att ”Förslag och beslut ska kommuniceras” så bör den fråga som ska ställas tidigt i processen vara ”hur kommunicerar vi detta förslag eller beslut?”. Oberoende av vilket så bör texten förtydliga avseende vad för typ av förslag och beslut som ska alternativt bör kommuniceras. Är det politiska beslut som avses? I sådana fall är det snarare frågorna avseende ”hur, när och till vem?” som bör ställas.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Enligt första stycket under punkt 5 framgår det att nämnden/förvaltningen ansvarar för kommunikationen samtidigt som det i fjärde stycket anges att Kommunikationsavdelningen ”styr och stödjer verksamheterna”. Vad som avses och vem som har ansvar för vad bör förtydligas för att undvika missförstånd. Motsvarande behöver förtydligas med vad som avses i stycke fem att ”förvaltningarnas kommunikatörer är Kommunikationsavdelningens förlängda arm”. Avses det att Kommunikationsavdelningen sprider information via förvaltningens kommunikatör så bör detta framgå. Med nuvarande organisation och formulering i policyn blir beskrivningen otydlig och missvisande.

När det gäller chefer och ledares ansvar som beskrivs under punkt 5 anser Miljö och Samhällsbyggnad att första meningen kan ändras från ”Som chefer och ledare har vi utöver medarbetaransvaret även ansvar för att kommunikationen finns med i ...” till ”Som chefer och ledare har vi ansvar för att kommunikation finns med i ...”.

När det gäller punkt 6 så gjorde Miljö och Samhällsbyggnad en snabb sökning av de dokument som anges som ”Dokument som kompletterar kommunikationspolicyn”. Policyn är riktad till alla medarbetare inom organisationen och det är därför av största vikt att nämnda dokument också är lättillgängliga. Efter en snabb sökning på kommunens hemsida och på kommunens intranät så hittades inte ”webbriktlinjer” och ”krisinformationsplan”. Avses det som omnämns som ”Krisinformationsplan” i policyn avsnittet ”Riktlinjer för kriskommunikation” i dokumentet ”Riktlinjer för kommunikation” så bör detta framgå. Om det på motsvarande vis avses med ”webbriktlinjer” det som anges under ”Riktlinjer för Eslövs kommuns hemsida” i ”Riktlinjer för kommunikation” så bör även detta förtydligas och framgå av policydokumentet. Om inte så bör ”Krisinformationsplan” och ”webbriktlinjer” tillgängliggöras och relationen mellan dessa dokument och det som anges i ”Riktlinjer för kommunikation” förtydligas.

Pågående utredning och tankar med en centralisering av kommunikationen gör att om policyn antas bör den inom en inte alltför avlägsen framtid revideras och anpassas till de förändringar avseende roller och ansvar som följer av denna centralisering. Till exempel bör Kommunikationsavdelningen uppdrag och ansvar förändras i förhållande till vad som nu anges i policyn och stycket om förvaltningarnas kommunikatörer utgå helt ifrån texten. En relevant fråga är om beslut om policyn bör avvakta tills det att beslut om centraliseringen av kommunikationen ska ske eller ej och utifrån detta beslut anpassa policyn.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

**Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden**

Om t ex kommunikationen centraliseras så är det än viktigare att förståelsen och insikten om förvaltningarnas arbete och utmaningar finns i den centrala kommunikationen då det då inte finns möjligheter att avsätta resurser för specifik förvaltningskommunikation, i varje fall inte inom Miljö och Samhällsbyggnad. För en effektiv och tydlig kommunikation krävs det att kommunikatören är insatt i verksamheten utan att handläggare och chefer behöver förklara ärenden i alltför detaljerad omfattning.

Miljö och Samhällsbyggnad välkomnar tydligare riktlinjer och en tydligare ansvarsfördelning. Detta underlättar kommunikationsuppdraget betydligt även utan en centralisering.

På vårens budget-kick-off och på ett av höstens ledarforum har det varit ett tydligt fokus på ”från service till samverkan”. Detta är ett ändrat arbetssätt som Miljö och Samhällsbyggnad anser i större grad också bör framgå av kommunens kommunikationspolicy och i övriga kommunikationsdokument.

Beslut

- Lämnar Miljö och Samhällsbyggnad förslag till yttrande som sitt och översänder det till Kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Staben

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

2019-11-224
Ann-Britt Lind
+4641362292
Ann-Britt.Lind@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Yttrande över förslag till policy för kommunikation

Ärendebeskrivning

Kommunens centrala kommunikationsavdelning har tagit fram ett förslag till kommunikationspolicy för Eslövs kommun. Därefter har kommunstyrelsen översänt förslag till policy för kommunikation till samtliga nämnder för yttrande.

Beslutsunderlag

- Yttrande över förslag till policy för kommunikation
- Kommunstyrelsens protokoll § 114/2019
- Policy för kommunikation
- Policy för kommunikation Ramar och förhållningssätt för kommunikation i Eslövs kommun

Beredning

Vård och Omsorg anser att ett centralt styrdokument för kommunikation är välbehövligt då såväl den externa som den interna kommunikationen är betydelsefull för verksamhetens funktion. Detta framgår på ett konkret och tydligt sätt i policyn.

Vård och Omsorg tycker i stort att policyn är ändamålsenlig, dock finns vissa synpunkter på innehållet samt önskemål om förtydligande.

Det strategiska ansvar som den centrala kommunikationsavdelningen har bör tydliggöras ytterligare. Det är viktigt att visa på att avdelningen har mandat att besluta om hur och vad som ska publiceras externt.

Vård och Omsorg menar att det bör tydliggöras att förvaltningskommunikatören styrs och arbetsleds av förvaltningen, utifrån hur organisationen ser ut idag. Att vara den centrala kommunikationsavdelningen förlängda arm ut i verksamheterna bör därför omformuleras.

Ett förtydligande kring hur kommunen ska arbeta med den interna kommunikationen är önskvärd. Som policyn är nu, är det mycket fokus på den externa kommunikationen och kommunens varumärke.

Vid en eventuell centralisering av kommunikationsenheten, i enlighet med nyligen utförd utredning, behöver avsnittet ”Roller och ansvarsfördelning” revideras. Oavsett framtida organisation och ansvarsfördelning är det viktigt att den centrala kommunikationsenheten har ett tydligt uppdrag att stödja och ge råd till verksamheterna

Förslag till beslut

Med de av vård och Omsorg framförda synpunkterna tillstyrker vård- och omsorgsnämnden förslaget till policy för kommunikation

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Josef Johansson
Förvaltningschef

Ann-Britt Lind
Utvecklingschef

Vård- och omsorgsnämnden

§ 107

VoO.2019.0742

Remissyttrande avseende förslag till Policy för kommunikation**Ärendebeskrivning**

Kommunens centrala kommunikationsavdelning har tagit fram ett förslag till kommunikationspolicy för Eslövs kommun. Därefter har kommunstyrelsen översänt förslag till policy för kommunikation till samtliga nämnder för yttrande.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens protokoll § 114 2019
- Policy för kommunikation Ramar och förhållningssätt för kommunikationen i Eslövs kommun

Beredning

Vård och omsorg anser att ett centralt styrdokument för kommunikation är välbehövligt då såväl den externa som den interna kommunikationen är betydelsefull för verksamhetens funktion. Detta framgår på ett konkret och tydligt sätt i policyn.

Vård och omsorg tycker i stort att policyn är ändamålsenlig. Dock finns vissa synpunkter på innehållet samt önskemål om förtydligande.

Det strategiska ansvar som den centrala kommunikationsavdelningen har bör tydliggöras ytterligare. Det är viktigt att visa på att avdelningen har mandat att besluta om hur och vad som ska publiceras externt.

Vård och omsorg menar att det bör tydliggöras att förvaltningskommunikatören styrs och arbetsleds av förvaltningen, utifrån hur organisationen ser ut idag. Att vara den centrala kommunikationsavdelningens förlängda arm ut i verksamheterna bör därför omformuleras.

Ett förtydligande kring hur kommunen ska arbeta med den interna kommunikationen är önskvärd. Som policyn är nu, är det mycket fokus på den externa kommunikationen och kommunens varumärke.

Vid en eventuell centralisering av kommunikationsenheten, i enlighet med nyligen utförd utredning, behöver avsnittet ”Roller och ansvarsfördelning” revideras. Oavsett framtida organisation och ansvarsfördelning är det viktigt att den centrala kommunikationsenheten har ett tydligt uppdrag att stödja och ge råd till verksamheterna.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Vård- och omsorgsnämnden

Beslut

Med de av vård och omsorg framförda synpunkterna tillstyrker vård- och omsorgsnämnden förslaget till policy för kommunikation.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Servicenämnden

§ 115

SOT.2019.0141**Yttrande över Policy för Kommunikation****Ärendebeskrivning**

På uppdrag av kommundirektören har kommunens centrala kommunikationsavdelning tagit fram ett förslag till policy för kommunikation i Eslövs kommun. Kommunstyrelsen begär yttrande av samtliga nämnder avseende förslaget. Kommunikationspolicyn avser att i korthet förtydliga kommunens ”Riktlinjer för kommunikation” samt roller och ansvarsfördelning.

Yttrande

Serviceförvaltningen ser positivt på att en policy för kommunikation upprättas för Eslövs kommuns organisation. Serviceförvaltningen har ett par synpunkter vi anser ska tas under beaktande.

Beskrivning och koppling till de dokument som kompletterar policyn bör finnas redan i dokumentets inledning istället för långt in i dokumentet (punkt 6). Samtliga av dessa dokument bör vid policyns antagande även finnas sökbara på samma ställe som policyn.

Under punkt 3.1 anges att kommunikationsaktiviteter följs upp och utvärderas. Här bör definieras att kommunikationsavdelningen har en struktur och metod för uppföljningsarbetet.

Betydelsen av en fungerande intern kommunikation kan förtydligas ytterligare, då den beskrivande texten kan uppfattas mest omfatta extern kommunikation. En fungerande intern kommunikation är förutsättningen för att den externa kommunikationen och medborgardialogen ska kunna fungera och upprätthållas. Under punkt 5 står det att kommunikationsavdelningen ”styr och stödjer verksamheterna”, vilket lämnar en del frågetecken. ”Styr” bör definieras alternativt tas bort då ansvarsfrågan genom detta blir otydlig.

Vidare under punkt 5 beskrivs förvaltningskommunikatörer vara kommunikationsavdelningens förlängda arm vilket behöver definieras med hänsyn till ansvarsfrågan enligt nuvarande organisationsmodell.

Då en omfattande utredning pågår gällande förslag om centralisering av kommunikation, skulle kanske förslag till Policy för kommunikation invänta beslut i den frågan och anpassas efter beslut som tas.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Servicenämnden

Förvaltningens förslag till beslut

Föreslå servicenämnden besluta:

Servicenämnden godkänner yttrande om förslag på Policy för kommunikation och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Yttrande över förslag till Policy för kommunikation
- Begäran om yttrande över Policy för kommunikation
- Riktlinjer för kommunikation, fastställd 2011
- Kommunikation - i ditt uppdrag för medborgarens skull
- Förslag till Policy för Kommunikation, Eslövs kommun

Beslut

Servicenämnden godkänner yttrande om förslag på Policy för kommunikation och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Barn- och familjenämnden

§ 139**BoF.2019.2729****Yttrande över förslag till policy för kommunikation****Ärendebeskrivning**

Förslag till policy för kommunikation har översänts till barn- och familjenämnden för yttrande.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokoll § 114/2019.

Policy för kommunikation.

Tjänsteskrivelse från Barn och Utbildning 2019-12-02.

Beredning

Policyn förtydligar i kortare ordalag ”kommunens riktlinjer för kommunikation” samt roller och ansvarsfördelning. Riktlinjer för kommunikation ska senare revideras.

Barn och Utbildning ställer sig positiv till förslaget till policy i stort men ser att avsnittet ”Roller och ansvarsfördelning” måste omarbetas om kommunen beslutar sig för ett centralt arbetssätt inom området kommunikation i enlighet med nyligen genomförd utredning.

Oavsett framtida organisation och ansvarsfördelning är det viktigt att den centrala kommunikationsenheten, där de mesta personella resurserna och kompetensen inom området finns, har ett tydligt uppdrag att stödja och ge råd till verksamheterna i fackförvaltningarna.

Skrivningen om att förvaltningskommunikatörerna är ”den centrala kommunikationsavdelningens förlängda arm ute i förvaltningarna” bör kompletteras med att förvaltningskommunikatörerna även är förvaltningarnas kontaktväg till den centrala kommunikationsavdelningen. I annat fall kan det framstå som att ett ensidigt ”uppifrån och ner”-perspektiv gäller, vilket kan tyckas olyckligt i ett styrdokument. I övrigt tillstyrker förvaltningen förslaget till policy för kommunikation.

Yrkande

Jasmina Muric (C) yrkar som tillägg till förvaltningens förslag:

1. att medierelationer, dvs användning av kommunikationskanaler, såsom massmedia- och sociala medier ska nämnas och kortfattat beskrivas i policyn.
2. att ”Kommunikation ska resurssättas” ska tas bort. Det är inte nödvändigt att det ska beskrivas i policyn.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Barn- och familjenämnden

David Westlund (S) yrkar, med bifall av Tony Ekblad (M), avslag på båda attsatserna.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att barn- och familjenämnden beslutar i enlighet med David Westlunds (S) och Tony Ekblads (M) avslagsyrkande.

Beslut

- Barn och familjenämnden beslutar att, med de av Barn och Utbildning framförda synpunkterna, tillstyrka förslaget till policy för kommunikation.

Reservation

Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget tilläggsyrkande.

Expediering

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Riktlinjer för kommunikation

**ESLÖVS
KOMMUN**

Eslövs kommun 2011

Godkänd av kommunstyrelsen 20110301
Reviderad 20130423
Producerad av Eslövs kommun, informationsavdelningen

Innehåll

Inledning	5
Grundläggande riktlinjer	6–8
Kommunikationens kännetecken	9
Intern kommunikation	10–11
Extern kommunikation	12–14
Riktlinjer för Eslövs kommuns hemsida	16
Riktlinjer för kriskommunikation	17
Riktlinjer för sociala medier	18–19

Inledning

Kommunikation är en viktig del i vårt dagliga arbete, både i relationen med medarbetare och med andra, som i olika sammanhang kommer i kontakt med Eslövs kommun. Information och kommunikation är viktiga verktyg i arbetet med att skapa gemensamma värden och ett gemensamt synsätt på den service vi ska erbjuda våra kommuninvånare. Det är allas ansvar att kommunikation är en del i den långsiktiga planeringen av verksamheten, likaväl som i det dagliga arbetet.

”Riktlinjer för kommunikation” är vår gemensamma syn på informations- och kommunikationsfrågor och innehåller de övergripande riktlinjer som vi ska följa i vårt dagliga arbete. Riktlinjerna uttrycker hur vi vill att kommunikationen ska fungera, tydliggör vad som ska prägla Eslövs kommuns kommunikation externt och internt samt vilka vi ska kommunicera med, när och hur.

Information och dialog ger bättre service. Det är genom att prata, diskutera och utbyta idéer och tankar med varandra och med våra kommuninvånare som vi kan utveckla vår verksamhet.

En bra och aktiv kommunikation är också en förutsättning för att utveckla de demokratiska värdena och den demokratiska processen. I ett samhälle som ständigt förändras ställs höga krav på vår förmåga att kommunicera och skapa en god dialog.

Intentionerna i ”Riktlinjer för kommunikation” ska omsättas inom förvaltningar och på enskilda arbetsplatser till konkreta planer och aktiviteter. Det är först när riktlinjerna omsätts i handling i det dagliga arbetet som de får sitt verkliga värde.

Har du tankar och frågor kring hur riktlinjer för kommunikation ska tillämpas i din verksamhet, hör då gärna av dig till din närmaste chef eller till informationsavdelningen.

Grundläggande riktlinjer

Kommuninvånarnas behov av service är den grund som Eslövs kommuns verksamhet utgår ifrån. För att erbjuda denna service på bästa möjliga sätt och med högsta effektivitet ska våra resurser användas flexibelt och gränsöverskridande.

Genom att se till att vår verksamhet präglas av ständig förbättring ska vi också se till att vara ett föredöme när det gäller service, men även när det gäller arbetsorganisation och arbetsmiljö samt när det gäller att förebygga sjukdom och ohälsa.

Bemötande

Som medarbetare i Eslövs kommun ska mötet med kommuninvånare och våra övriga målgrupper karakteriseras av respekt och värdighet, omtanke och medmänsklighet.

Mål

När det gäller att nå våra mål att ge kommuninvånarna service av hög kvalitet och att skapa en bra arbetsmiljö måste varje verksamhet ha tydliga mål, som kan mätas och utvärderas.

Kommunikation

För att nå målen behöver vi också en väl fungerande kommunikation internt och externt. Vår kommunikation grundar sig därför på ett antal gemensamma principer:

Kommunikation ska vara en naturlig del i verksamheten. Rätt använd är kommunikation ett effektivt styrmedel som hjälper verksamheten att nå uppsatta mål. Ett mål eller ett beslut som inte kommuniceras kan i regel inte heller realiseras.

Genom att låta kommunikationen bli en aktiv del av vår vardag kommer den att stödja Eslövs kommuns vision, mål och beslut. Det förutsätter att kommunikationen är planlagd och integrerad i det dagliga arbetet.

Verksamheter

Invånare i Eslövs kommun har en självklar rättighet är att få tillgång till och vägledning om Eslövs kommuns planer och beslut och hur invånarna påverkas av dessa. Som anställd i Eslövs kommun har du den självklara uppgiften att besvara frågor och ge en allsidig information om vår verksamhet.

Grundläggande riktlinjer

Delaktighet

För att uppnå de goda och utvecklade relationer vi vill ha måste vi låta kommuninvånarna vara delaktiga i Eslövs kommuns utveckling. Det betyder att vi är öppna för idéer, kritik och frågor och använder de synpunkter vi får in på ett konstruktivt sätt.

Politiker och tjänstemän får genom en öppen dialog möjlighet att fatta beslut som är väl underbyggda och förankrade.

Intern information

Vi strävar efter att, så långt det är möjligt, lämna information till våra medarbetare om viktiga beslut och förändringar som rör den egna verksamheten innan den når allmänheten. Då kan anställda lämna enhetlig och riktig information till kommuninvånarna, en viktig uppgift i en serviceorganisation.

Ansvar

Alla har ansvar för att skapa god kommunikation och dialog. Alla medarbetare är dessutom skyldiga att själva söka information och kunskap för att på bästa möjliga sätt utföra sitt arbete.

Kommundirektören och förvaltningscheferna har det yttersta ansvaret för att information och kommunikation fungerar. Alla chefer har ansvar för att kommunikationen fungerar på närmast lägre nivå. Kraven är en verklig dialog mellan ledning och medarbetare, mellan medarbetare och mellan enheter.

Informationsavdelningen har ansvaret att tillsammans med förvaltningsinformationstörerna initiera, driva och följa upp den interna och externa kommunikationen samt stödja chefer och medarbetare i deras kommunikationsarbete.

Adekvat information

Vi ska se till att rätt person får rätt information på rätt sätt och vid rätt tillfälle. Information och kommunikation ska därför anpassas till olika individers och målgruppers behov, kunskaper och förutsättningar.

Grundläggande riktlinjer

Envägskommunikation

Allt behöver inte diskuteras. Det finns tillfällen då envägskommunikation är ett både snabbare och effektivare alternativ. Det är när informationen är enkel, entydig och inte innehåller några tolkningsmöjligheter. Fakta och nyheter passar för envägskommunikation. Välj den kanal som är bäst lämpad för syftet.

Muntligt och skriftligt

Vi använder både muntlig och skriftlig kommunikation som strategiska verktyg för att stödja och effektivisera vår verksamhet och nå uppsatta mål.

Internet, intranät och e-post

Internet, intranät och e-post ger möjlighet till snabb och samtidig kommunikation och gör en stor mängd information tillgänglig för både medarbetare och allmänhet.

Massmedia

Tidningar, nyhetsbrev och andra skriftliga informationskanaler är mer lämpade för längre, mer komplicerade texter och när mottagaren inte har tillgång till elektronisk kommunikation.

Avsändare

Det ska alltid tydligt framgå vem som är avsändare när Eslövs kommun kommunicerar. Det ska också tydligt framgå var invånare och medarbetare kan få ytterligare upplysningar, ställa frågor eller framföra synpunkter.

Kommunikationens kännetecken

För att leva upp till de grundläggande principerna för kommunikation måste den vara öppen, tydlig, intressant och planerad, i både med- och motgång.

Tillgänglig

Det ska vara lätt att komma i kontakt med oss som arbetar i kommunen och få den information och de handlingar som är offentliga.

Ärlig

Vi ska säga som det är och inte enbart lyfta fram fakta som kan upplevas som positiva för verksamheten.

Trovärdig

Det vi säger ska vara sant. Vi ska uppfattas som tillförlitliga.

Tydlig

Vi ska uttrycka oss enkelt och begripligt. Informationen ska vara väl strukturerad och väl formulerad för att ge svar och inte skapa nya frågor.

Relevant

Vi anpassar kommunikation och innehåll till mottagarens behov, kunskap och förutsättningar.

Offensiv

Vi ska ta initiativ i vår kommunikation och vara aktiva i vårt agerande. Det minskar riskerna för ryktesspridning.

Aktuell

Vi ska agera så snabbt som möjligt och se till att alla får de nyheter och uppdateringar som behövs för bästa service.

Inspirerande

Det material vi producerar ska vara tilltalande till innehåll och form.

Genomtänkt

All kommunikation ska ha ett klart syfte om vad som ska kommuniceras till vem, när, var och hur.

Åtkomlig

Vi ska se till att det finns olika sätt för mottagarna att få och hämta information. Det ska vara lätt att söka och få svar på sina frågor.

Anpassad

Vi ska anpassa vår information och kommunikation efter mottagarens förmåga att ta till sig, förstå och agera.

Intern kommunikation

Välinformerade, kunniga och motiverade medarbetare är Eslövs kommuns viktigaste tillgång för en bra kommunikation med invånare och övriga omvärlden.

En väl fungerande intern kommunikation har hög prioritet i Eslövs kommun. Ytterst syftar den interna kommunikationen till att göra kommunen till en effektiv arbetsplats.

Syftet

Syftet med den interna kommunikationen är att vara ett medel för

- att nå uppsatta mål.
- att alla medarbetare ska ha insikt och kunskap om vår verksamhet, utveckling och resultat.
- att alla medarbetare ska känna delaktighet och ansvar samt förstå sin egen roll och betydelse i den totala verksamheten.
- att skapa en öppen och serviceinriktad attityd.

Medarbetare ska

- informeras om kommunens och den egna enhetens mål, strategi, organisation, ekonomi, roll i samhället och framtida utvecklingsplaner.
- informeras om politisk organisation.
- snabbt informeras om viktiga beslut.
- så långt det är möjligt informeras före eller samtidigt som allmänheten.
- ansvara för att söka och ta del av information som är en förutsättning för att kunna utföra arbetet.

Kommunal demokrati

En väl fungerande kommunal demokrati bygger på att såväl invånare som medarbetare känner till de politiska beslut som fattas.

För att besluten ska kunna genomföras krävs att medarbetarna i god tid känner till bakgrunden till och innebörden i besluten.

Intern kommunikation

Bilden av Eslöv

Intern kommunikation är en förutsättning för att bygga och utveckla bilden av Eslövs kommun. Våra övergripande mål ska genomsyra alla verksamheter och omfatta alla medarbetare. Först då kan varje medarbetare fungera som god ambassadör och förmedla:

- en tydlig och förtroendeingivande bild av kommunen och våra tjänster.
- en bild av Eslövs kommun som attraktiv arbetsgivare.
- en bild av Eslövs kommun som en attraktiv plats för boende, företagande och besök.

Kanaler

Kanalerna och kontaktytorna för intern kommunikation är:

- Arbetsplatsträffar
- Intranätet
- Andra kanaler

Arbetsplatsträffar

Arbetsplatsträffar är den främsta kanalen för intern kommunikation med de anställda. Muntlig information och dialog är en förutsättning för en bra kommunikation mellan arbetsgivare och medarbetare.

Intranätet

Den gemensamma kontaktytan för kommunens anställda ska vara intranätet. Det ska bidra till ökad kunskap och överblick över kommunens verksamheter samt underlätta samarbete och kunskapsutbyte mellan medarbetare i olika förvaltningar.

Andra kanaler

Andra kanaler, som nyhetsbrev eller informationsblad, kan också behöva användas för särskilda målgrupper eller i samband med stora projekt.

Extern kommunikation

Eslövs kommun ska vara en öppen, ärlig och trovärdig serviceorganisation. Alla som vänder sig till oss ska behandlas med respekt och få ett positivt bemötande.

Den externa kommunikationen ska vara ett medel för

- att skapa och öka trovärdigheten och förståelsen för kommunens agerande, förändringsarbete och fattade beslut.
- att stödja den demokratiska debatten genom att ge korrekt information om kommunala förslag och beslut så att Eslövsborna kan bilda sig en uppfattning om verksamheten och kunna reagera i olika frågor.
- att medverka till insyn och ökad demokrati genom att informera medborgarna om hur de kan delta och påverka innan beslut fattas.
- att informera medborgarna om rättigheter och skyldigheter.
- att invånarna ska veta vart de ska vända sig i olika frågor och känna till vilken service kommunen erbjuder.

Målgrupper

- Invånare i Eslövs kommun
- Presumptiva invånare i kommunen
- Näringslivet
- Massmedia
- Turister och besökare
- Organisationer och föreningar
- Kommuner och landsting
- Statliga myndigheter
- Personer från andra kommuner

Kanaler

- Personlig kontakt mellan förtroende valda, medarbetare och Eslövsbor
- Eslövs kommuns hemsida www.eslov.se
- Medborgarcentrum i Stadshuset
- Informationsmaterial och annonser
- Presskonferenser och pressinformation
- Offentliga möten
- Sociala medier

Extern kommunikation

Grafisk profil

I Eslöv ska det alltid tydligt och klart framgå när kommunen står bakom en verksamhet/trycksak. Kommunala verksamheter, projekt och initiativ får inte presenteras utan Eslövs kommuns logotyp vare sig i korrespondens, annonser eller trycksaker.

Undantag gäller för e-post där logotypen tas med endast i särskilda fall. Kommunens information till hushåll ska inte kunna förväxlas med reklamutskick.

Eslövs kommuns grafiska profil ska följas. Enskilda verksamheter får inte profilera sig grafiskt så att den kommunala avsändaren blir otydlig.

Internet

Kommunens webbplats, www.eslov.se, ska innehålla aktuell information om viktiga beslut och större förändringar inom alla kommunala verksamheter. Informationsavdelningen ansvarar för information på hemsidans förstasida. Se i övrigt riktlinjer för hemsidan – sidan 16.

Kommunens webbplats ska också ge invånare, besökare och företagare en överblick över kommunens utbud av service och tjänster. Genom att ha uppdaterad information underlättar vi för medarbetare att sprida korrekt information till de personer som inte har tillgång till Internet.

Förvaltningar som så önskar har möjlighet att informera om sin verksamhet genom sociala medier. De förvaltningar som väljer detta har själva ansvaret för att informationen är korrekt och följer riktlinjerna för kommunikation. Se i övrigt riktlinjer för sociala medier – sidor 18–19.

Informationen på kommunens hemsida ska vara anpassad för funktionshindrade.

Extern kommunikation

Telefon och post

Vi som arbetar i Eslövs kommun ska vara tillgängliga för medborgarna, oavsett om kontakten sker vid ett personligt besök eller per telefon. Medborgarna ska uppleva att de får snabba och korrekta svar på sina frågor.

Kontaktinformation

Kontaktinformation ska finnas i telefonkatalogen och på hemsidan. Telefonnummer till anställda ska vara lätta att nå. Det bör gå högst fyra signaler innan vi svarar. Vi presenterar oss alltid med Eslövs kommun och/eller enhet/arbetsplats och namn. Om vi är frånvarande är det viktigt att i förväg knappa in när vi kommer tillbaka eller använda röstbrevlåda.

E-post och e-tjänster

E-post och e-tjänster är ett snabbt sätt att kommunicera och ska därför besvaras snabbt. Om en förfrågan inte kan besvaras inom 24 timmar ska en bekräftelse skickas med information om att förfrågan tagits emot, vem som behandlar ärendet och när avsändaren kan förvänta sig ett svar.

Avsändare

I all korrespondens finns en tydlig avsändare i form av kommunens logotyp, namn, telefonnummer och e-postadress. Ett undantag gäller för e-post, där kommunens logotyp tas med i undantagsfall och aldrig i interna meddelanden.

Extern kommunikation

Massmedia

Massmedia spelar en viktig roll i den kommunala demokratin. De är förmedlare av information, opinionsbildare och inte minst kritiska granskare av den kommunala verksamheten. God service till massmedia kräver att kommunens medarbetare agerar med öppenhet, snabbhet och tillgänglighet. Goda mediekontakter ska bidra till ökade kunskaper om Eslövs kommun och dess verksamhet.

Kommundirektören, förvaltningscheferna och verksamhetsansvariga har ett särskilt ansvar att företräda sin verksamhet gentemot massmedia. Den som inte själv kan svara ska hänvisa till den person i verksamheten som är ansvarig för den aktuella frågan eller be att få återkomma med korrekta uppgifter.

Förvaltningarna har ansvaret för medieinformation efter sammanträden eller vid större förändringar inom den egna verksamheten. Informationsavdelningen kan på begäran bistå förvaltningarna med att organisera presskonferenser, skriva pressinformation och ge råd om hur information ska spridas på bästa sätt.

Krisinformation

Eslövs kommun har en särskild planering för information i samband med allvarliga händelser eller kriser. Se i övrigt riktlinjer för kriskommunikation – sidan 17.

Riktlinjer för Eslövs kommuns hemsida

Kommunens hemsida ska utgå från medborgarnas behov av information och tjänster. Tillgängligheten är en viktig del i kommunens medborgarfokus.

Målgrupp

Den viktigaste målgruppen är medborgarna i Eslövs kommun. Samtidigt är hemsidan en viktig del i att stärka varumärket Eslöv.

Tillgänglighet

Det ska vara lätt att hitta informationen på hemsidan. Hemsidan ska så långt det är möjligt vara tillgänglig för funktionshindrade.

Ansvar

Informationsavdelningen har ansvaret för förstasidans layout och innehåll. Informationsavdelningen fungerar också som expert och rådgivare för de som publicerar material på hemsidan och kan bistå med textkontroll, layoutförslag och webbt teknik. Informationsavdelningen har ansvaret för text och bilder på förstasidan. Avdelningen bevakar kommunfullmäktiges sammanträden och deltar i presskonferenser efter nämndsmöten för att ge snabb information om viktiga beslut.

Förvaltningarna har ett ansvar att informera informationsavdelningen om händelser och verksamhet som har stort allmänintresse och bistår vid behov med faktaunderlag. Förvaltningarna har ansvaret för att information om den egna verksamheten publiceras på underliggande sidor. De har ansvaret för att inaktuella uppgifter omedelbart avpubliceras.

Riktlinjer

Riktlinjer för kommunikation angående språk, publicering, grafisk profil och layout ska följas vid all publicering på hemsidan.

Publicering

Relevant lagstiftning och Spelregler för press, radio och TV ska följas vid all publicering på hemsidan.

Riktlinjer för kriskommunikation

Kommunikationsplan

1. Genom besök på olycksplats eller på annat sätt snabbt informera sig om aktuell händelse.
2. Identifiera händelsens externa målgrupper och deras olika förutsättningar.
3. Identifiera händelsens interna målgrupper.
4. Identifiera de mest effektiva kanalerna för olika kommunikationsinsatser för respektive målgrupp.
5. Skapa kommunikationsstrategi för kort och lång sikt.
6. Bistå den person som utses till pressansvarig med råd samt information om vilka frågor media kommer att ta upp.
7. Löpande analysera och följa upp att olika gruppers behov av information tillgodoses via lämpliga medier.

Upplysningscentral för allmänheten

Tidigt ge Medborgarcentrum en lägesbild så att anställda där kan besvara frågor från personer som ringer, kommer på besök eller skickar e-post. Fortlöpande uppdatera informationen till Medborgarcentrum.

Webb

1. Skriva, redigera och publicera information på Eslövs kommuns hemsida.
2. Skriva, redigera och publicera information på Ekis.

Media

1. Skapa och distribuera pressinformation.
2. Ansvara för framtagandet av mediestrategier inklusive tänkbara frågor från journalister. Bistå medieansvariga.
3. Vara sluss in i organisationen för journalister men också svara på enklare frågor av praktiskt art, till exempel faktauppgifter.
4. Boka tid för enskilda intervjuer.
5. Föreslå, arrangera och samordna presskonferenser.
6. Organisera och vara på plats i eventuellt presscentrum.
7. Möta journalisterna på skadeplats i mån av resurser.

Omvärldsanalys

Bevaka hur händelsen beskrivs i media och av andra aktörer. Bevakningen omfattar inte minst felaktig information och rykten.

Vid behov dementera felaktiga uppgifter i media och komplettera informationen för att bromsa ryktesspridning.

Planera för kommunikation i händelse av kris genom att upprätta och uppdatera telefonlistor om Viktigt meddelande (Radio Malmöhus och Radio Kristianstad), telefonlistor för mediakontakter, e-postgrupper för media med mera.

Riktlinjer för sociala medier

Riktlinjerna gäller medier där möjlighet att kommunicera finns. Sociala medier betecknar aktiviteter som kombinerar teknologi, social interaktion och användargenererat innehåll, till exempel chatt-funktioner, bloggar och diskussionsforum.

En målsättning är att kommunen genom de sociala medierna ska få en öppen dialog med medborgarna. Ett viktigt ledord är delaktighet, en önskan att medborgarna genom sociala medier ska känna ökad delaktighet i det som händer i den kommunala verksamheten. En målsättning är också att nå samt få synpunkter från nya grupper medborgare. Kommunens medverkan i sociala medier ska vara personlig, trevlig och nära.

- Informationsavdelningen har ett samordnande ansvar för kommunens sociala medier. Övergripande riktlinjer för kommunikation ska följas.
- De sociala medier varje förvaltning väljer att medverka i ska samtliga kunna nås via kommunens egen webbplats. Det ska finnas en kedja, länkar, till alla sociala medier kommunen har så att det enkelt går att nå andra sidor.

- Den grafiska profilen ska följas. Sidan eller sidorna ska utformas så att det tydligt framgår vem som står bakom. Kommunens logotyp ska vara synlig på sidan.
- Språket är viktigt, tonen kan vara personlig men inte privat. Debatten ska vara saklig. Personangrepp accepteras inte.
- Gällande svenska lagar ska följas, exempelvis offentlighets- och sekretesslagen, lag om ansvar för elektroniska anslagstavlor och arkivlagen.
- Besökare ska uppmanas att rapportera kränkande innehåll.
- Om förtroendevalda i kommunen vill länka från kommunens webbplats till sin privata blogg eller sitt partis webbplats går detta bra.

Riktlinjer för sociala medier

Förvaltningens ansvar

Varje förvaltning har ansvar för sin kommunikation via sociala medier. Förvaltningen ansvarar för att:

- besluta om sociala medier ska användas och hur de ska användas. En ansvarig administratör för medverkan i sociala medier ska utses.
- tillse att ansvarig administratör har den utbildning som krävs, till exempel när det gäller lagstiftningen.
- definiera syfte, mål och målgrupp för medverkan i sociala medier. Besluta om en avpublicering.
- på www.eslov.se upprätta samt underhålla förteckning över de sociala medier som förvaltningen är aktiv på och som går att nå via www.eslov.se.
- tillse att sociala medier ofta uppdateras och därmed är intressanta.
- tillse att gällande svenska lagar följs vid användandet av sociala medier. Tillse att olämpliga kommentarer tas bort.
- utse vem/vilka som får representera förvaltningen inom sociala medier samt tillse att daglig bevakning sker.
- fatta beslut om uppföljning och dokumentation.
- hålla förteckning över aktuella sociala medier, ansvariga personer, användar-

namn och lösenord samt avsluta konto som inte längre används.

- upprätta gallringsbeslut för sociala medier, till exempel att information och kommentarer i sociala medier fortlöpande får gallras.

Användarens ansvar

Den som använder sociala medier i tjänsten ska göra detta på uppdrag av sin chef. Användaren ansvarar för att:

- hantera mediet enligt dessa riktlinjer samt enligt uppdraget från chefen.
- vid behov svara på synpunkt/kommentar, hantera ärenden samt diarieföra.
- förvara användarnamn och lösenord på ett betryggande sätt.
- återlämna användarnamn och lösenord då förutsättningar för fortsatt uppdrag förändras eller upphör.
- anställda som använder sociala medier i det privata får skriva om kommunens verksamhet. Yttrandefrihet och meddelandefrihet gäller även här.
- en inkommen handling via ett privat konto, till exempel en synpunkt eller fråga, ska överlämnas till myndigheten och diarieföras som om det vore en allmän handling inkommen till kommunen.

Adress Eslövs kommun, 241 80 Eslöv *Telefon* 0413-620 00
E-post kommunen@eslov.se *Webb* www.eslov.se

Kommunikation

- i ditt uppdrag för medborgarens skull

ESLÖVS
KOMMUN

Det är kommuninvånarnas behov av service som utgör den grund som Eslövs kommuns verksamhet utgår ifrån. Vi som arbetar i kommunen måste därför vara tillgängliga och göra det enkelt för medborgare att komma i kontakt med oss. Servicekravet på oss som arbetar i offentlig sektor utökades i den nya förvaltningslag som trädde i kraft den 1 juli 2018 till att också omfatta den löpande verksamheten.

Den nya förvaltningslagen slår fast att ”myndigheterna ska vara serviceinriktade och på ett smidigt och enkelt sätt hjälpa enskilda så att de kan ta till vara sina intressen. Hjälp ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet samt utan onödigt dröjsmål.”

Bra bemötande och god service bidrar till att medborgarna och andra som kontaktar oss får förtroende för kommunen. Nöjda medborgare drar till sig nya medborgare, stolta medarbetare drar till sig nya medarbetare, på samma sätt som nöjda företagare drar till sig nya företagare.

INNEHÅLL

Vi mäter vår service och kvalitet	4
Riktlinjer för kommunikation	4
Bemöt andra som du själv vill bli bemött	4
Ansvar för kommunikation	5
Kommunikation med tydlig avsändare	5
E-post, e-tjänster och sociala medier	5
Frånvaromeddelande i e-posten	7
Korrespondens på papper	8
Telefoni	8
Vilka regler gäller för dig som anställd i en kommun?	10

VI MÄTER VÅR SERVICE OCH KVALITET

Eslövs kommun deltar årligen i flera olika mätningar av hur vår service och kvalitet fungerar, både övergripande och på förvaltningsnivå, och i jämförelse med övriga 289 kommuner i Sverige. Bland dessa kan nämnas KKiK (Kommunens Kvalitet i Korthet) där Servicemätningen via telefon och e-post ingår, Kommunkompassen och SCB:s, Statistiska Centralbyråns, medborgarundersökning. På vissa områden ligger Eslövs kommun bra till, på andra sämre.

Ett av våra viktigaste förbättringsområden är vårt bemötande – hur vi kommunicerar. Här måste vi alla, var och en av oss, bidra till att vi blir bättre på att möta medborgare, företagare, besökare, journalister med flera som kommer i kontakt med Eslövs kommun. Hur vi ska uttrycka oss finns reglerat i Språklagen, vars 11 § säger: ”Språket i offentlig verksamhet ska vara vårdat, enkelt och begripligt.”

Med andra ord är kommunikation en viktig del i vår vardag, i vårt arbete och i relationen till dem vi arbetar tillsammans med och finns till för. Hur vi kommunicerar är ofta avgörande för hur vi blir bedömda av andra.

RIKTLINJER FÖR KOMMUNIKATION

Riktlinjer för kommunikation togs fram och beslutades av kommunstyrelsen 2011. Dokumentet är vår gemensamma syn på informations- och kommunikationsfrågor och innehåller de övergripande riktlinjer som vi ska följa i vårt dagliga arbete. Riktlinjerna uttrycker hur kommunikationen ska fungera, tydliggör vad som ska präglade Eslövs kommuns kommunikation externt och internt samt vilka vi ska kommunicera med, när och hur. Riktlinjerna ska följas av alla anställda.

➔ **Läs Riktlinjer för kommunikation** i sin helhet på intranätet <https://intranat.eslov.se/service-support-och-stod-i-arbetet/kommunikation-och-marknadsforing/riktlinjer-for-kommunikation/>

Våra riktlinjer för kommunikation kommer att arbetas om under 2018, men de flesta av de grundläggande principerna kommer att gälla även framöver.

BEMÖT ANDRA SOM DU SJÄLV VILL BLI BEMÖTT

Alla våra möten med kommuninvånare och andra intressenter ska präglas av det som vi själva vill bli bemötta med i olika sammanhang: respekt och värdighet, omtanke och medmänsklighet. I med- och motgång.

Att vi ska ha ett trevligt bemötande är nog självklart för de flesta av oss. Men alla kanske inte är medvetna om att en stor del av vår kommunikation regleras i förvaltningslagen och kommunallagen.

ANSVAR FÖR KOMMUNIKATION

Vi som arbetar i Eslövs kommun ska vara tillgängliga för medborgarna, oavsett om kontakten sker vid ett personligt besök, via post, e-post, sociala medier eller telefon. Medborgarna ska uppleva att de får snabba och korrekta svar på sina frågor.

Alla medarbetare bär ett ansvar för att skapa god kommunikation och dialog. Kommundirektör och förvaltningschefer har det yttersta ansvaret för att informationen och kommunikationen fungerar. Chefer på nästföljande nivå har ansvar för att kommunikationen fungerar inom deras ansvarsområde. Som medarbetare har du också ett ansvar för att söka information och kunskap om hur du på bästa sätt ska utföra ditt arbete.

KOMMUNIKATION MED TYDLIG AVSÄNDARE

Det ska alltid framgå tydligt vem som är avsändare när Eslövs kommun kommunicerar. Det ska också framgå på ett tydligt sätt var invånare och medarbetare kan få ytterligare information, ställa frågor och framföra synpunkter.

Med den nya dataskyddsförordningen, GDPR, måste du tänka på att inte efterfråga fler personuppgifter än du behöver för att kunna utföra ditt uppdrag. Vi skickar inga personuppgifter via e-post och vi begär heller inte in personuppgifter via e-post. Den typen av informationsutbyte får bara ske via krypterad kommunikation, till exempel via en e-tjänst.

E-POST, E-TJÄNSTER OCH SOCIALA MEDIER

E-post, e-tjänster och sociala medier erbjuder ett snabbt sätt att kommunicera och frågor, inlägg/synpunkter ska därför bemötas snabbt. Om en förfrågan inte kan besvaras senast nästa dag, där utgångspunkten är vår arbetsvecka måndag till fredag, skickas en bekräftelse med information om att förfrågan tagits emot, vem som behandlar ärendet och när avsändaren kan förvänta sig ett svar.

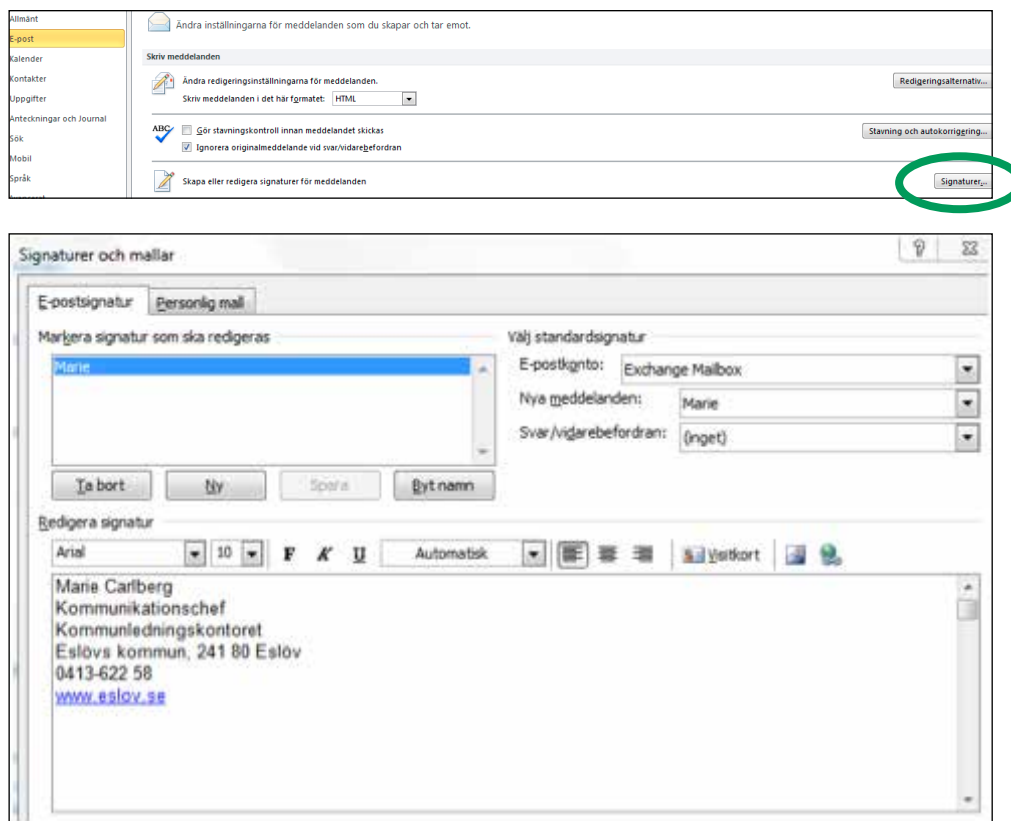
Tydlig e-postsignatur

Alla medarbetare ska ha en tydlig e-postsignatur i sin e-post. E-postsignaturen är viktig för att mottagaren på ett enkelt och tydligt sätt ska få information om dina kontaktuppgifter och din funktion.

E-postsignaturen är också viktig för att skapa ett enhetligt uttryck i vår kommunikation. Den är också en del av vår grafiska profil. Därför finns det en standardmall för hur e-postsignaturen ska se ut och vilka uppgifter som ska vara med. Standardmallen ska följas av alla, men beroende på var du arbetar och din funktion kan du behöva göra vissa justeringar. Kontakta din kommunikatör om du har frågor.

Så här lägger du in din e-postsignatur

Öppna din e-post, Outlook, och klicka på fliken *Arkiv*. Därefter går du till valet *Alternativ* och sedan *E-post*: Därefter klickar du på *Signaturer och mallar*.

Skriv e-postsignaturen i typsnittet Arial, 10 punkter. Lägg inte till logotypen till e-postsignaturen. Vill du ha med din e-postadress, lägger du in den på raden mellan telefonnumret och www.eslov.se.

Standardutförande av e-postsignatur

Förnamn Efternamn
Befattning
Förvaltning/avdelning
Eslövs kommun, 241 80 Eslöv
Telefon
www.eslov.se

Tänk även på att bifoga din e-postsignatur när du skickar e-post via mobil eller surfplatta. I de fallen kan du behöva en förkortad version. Denna ska innehålla:

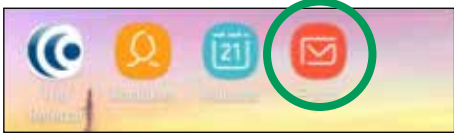
För- och efternamn
Befattning
Eslövs kommun
Telefonnummer

Lägga in e-postsignatur i dina meddelanden från en iPhone eller en iPad

Gå in under *Inställningar*. Tryck på *E-post*. Gå allra längst ner i menyn och tryck på *Signatur*. Här skriver du in dina kontaktuppgifter. Klart!

För att lägga in e-postsignatur i dina meddelanden från en Samsung-telefon eller Samsung-läsplatta:

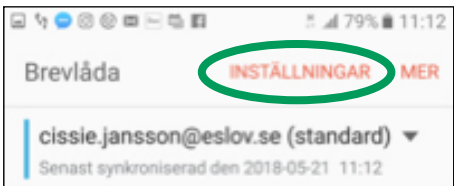
1. Tryck på *e-post*ikonen:

2. Tryck på *Inkorg*:

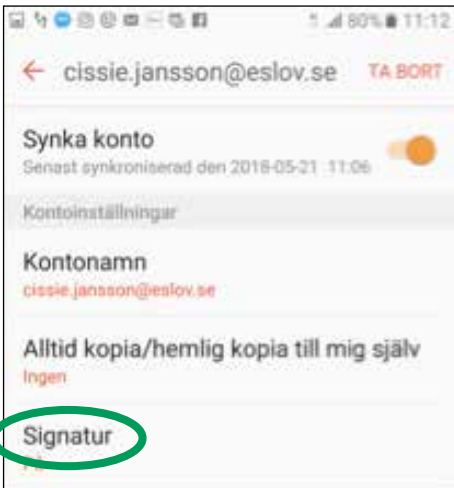
3. Tryck på *Inställningar*:

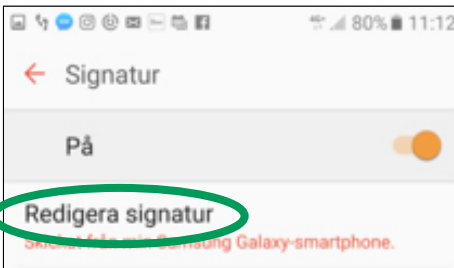
4. Tryck på *din e-postadress*:

5. Tryck på *Signatur*:

6. Tryck på *Redigera signatur*:

FRÅNVAROMEDDELANDE I E-POSTEN

Även e-post ska öppnas varje dag. Det är inte tillräckligt att under semester enbart meddela att man inte är i tjänst eller hänvisa till annan tjänsteperson i ett frånvaromeddelande. Det som krävs är att någon bevakar brevlådan under ens semester, dvs. att man gör sin brevlåda tillgänglig för någon annan på avdelningen som är i tjänst.

➔ **På intranätet hittar du allt du behöver veta om hur du hanterar din e-post under frånvaro** <https://intranat.eslov.se/service-support-och-stod-i-arbetet/it-stod/e-post/semestertips-fran-it-avdelningen/>

Exempel på frånvaromeddelande:

Tack för din e-post! Jag har semester och är tillbaka på jobbet den 31 augusti.
Min e-post bevakas av kommunikationsavdelningen.

Med vänliga hälsningar

Marie Carlberg
Kommunikationschef
Kommunledningskontoret
Eslövs kommun, 241 80 Eslöv
0413-622 58
www.eslov.se

KORRESPONDENS PÅ PAPPER

I all korrespondens på papper, brev, visitkort etc. ska det finnas en tydlig avsändare i form av kommunens logotyp, namn, telefonnummer och e-postadress. Mallar nås enklast inifrån respektive program. Läs mer på intranätet
<https://intranat.eslov.se/service-support-och-stod-i-arbetet/mallar/>

TELEFONI

Vi anställda ska vara lätta att nå. Det bör gå högst fyra signaler innan vi svarar. Vi presenterar oss alltid med Eslövs kommun och/eller enhet/arbetsplats och namn. Om vi är frånvarande är det viktigt att i förväg knappa in när vi kommer tillbaka eller att använda röstbrevlåda.

Stänga av röstbrevlåda

Vi har ingen skyldighet att ha en röstbrevlåda. Om du inte hinner eller kan hantera den är det bättre att du stänger av den. Under ledighet är det bra om du stänger av röstbrevlådan. Då behöver inte dina kolleger hantera den som inkommen handling under din frånvaro. Så här gör du för att stänga av din röstbrevlåda.

Öppna *Trio Inställningar*.

Logga in med ditt fyrsiffriga anknyningsnummer som också är ditt lösenord.

Klicka på *Stängd* och därefter *Skicka*.

The screenshot shows the 'Personliga inställningar - Marie Carlberg' page. Under the 'Röstbrevlåda' tab, the 'Status Röstbrevlåda' section has 'Stängd' selected. The 'Förklaring' box explains that settings can be made for the mailbox, such as whether to play a greeting message or connect directly to the mailbox. The 'Skicka' button is circled in green at the bottom right.

Så här gör du för att aktivera din röstbrevlåda

- Fristående mobiltelefoner (du som inte har ett fyrsiffrigt anknytningsnummer som är kopplat till växeln): Ring 133 och tryck 2, tryck därefter 1 för att aktivera ett eget hälsningsmeddelande.
- Mexade telefoner (du som har ett fyrsiffrigt anknytningsnummer kopplat till växeln): Ring 2999 och följ den talade instruktionen för att spela in ett personligt röstmeddelande.

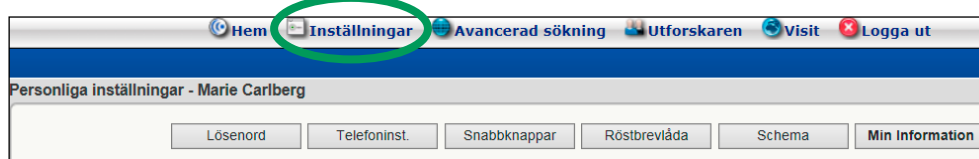
Så gör du med din telefon när du är frånvarande

Även telefon och röstbrevlåda måste vi hantera vid frånvaro. Varje meddelande i röstbrevlådan ska betraktas som en inkommen handling och måste alltså hanteras därefter. Stäng av telefonen då du inte är tillgänglig. Kontaktcenter kan inte stänga röstbrevlådan under semestern, men du har möjlighet att skicka dina meddelanden från röstbrevlådan till din e-postlåda och därifrån kan en kollega få möjlighet att bevaka den dagligen. OBS! Detta gäller bara dig som har ett fyrsiffrigt anknytningsnummer kopplat till växeln.

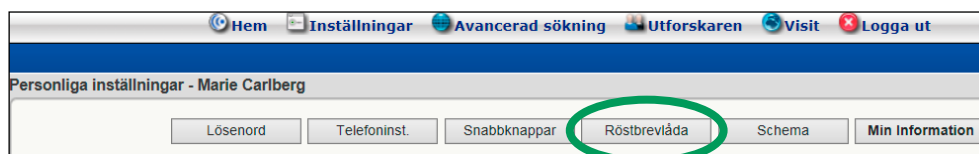
Så här skickar du dina röstmeddelanden till din e-post

➔ **Gå in på intranätet** och välj *Trio Inställningar* under intranat.eslov.se/trio – logga in. Både användarnamnet och inloggningen är de sista fyra siffrorna i ditt anknytningsnummer.

Klicka på *Inställningar*:

Klicka på *Röstbrevlåda* under *Personliga inställningar*:

Välj att få röstmeddelandet *Ja, via e-post*. Klicka därefter på *Skicka*:

Nu kan den som bevakar din e-post under din semester/frånvaro även kontrollera dina inkomna röstmeddelanden.

VILKA REGLER GÄLLER FÖR DIG SOM ANSTÄLLD I EN KOMMUN?

Du som är anställd i kommunen är en offentlig tjänsteperson oavsett var i organisationen du arbetar och oavsett vilka arbetsuppgifter du har. Din anställning regleras i ditt anställningsavtal. Det finns också regler som rör anställningen i lagen om anställningsskydd (LAS), i eventuella uppdragsbeskrivningar, i delegeringsordningar och i vissa fall i en arbetsinstruktion. Grundläggande regler för dig som är tjänsteperson finns dock i en av våra grundlagar, regeringsformen. Där finns det några viktiga principer att ta fasta på.

Grundläggande principer i regeringsformen

Den offentliga makten i Sverige utgår från folket. En kommun är bunden av de lagar, rättsregler och föreskrifter som beslutats av riksdagen, regeringen och förvaltningsmyndigheter. Alla tjänstepersoner i en kommun hör till den offentliga förvaltningen, som är en del av vårt demokratiska samhälle. Tjänstepersonens uppdrag har ett tydligt medborgarperspektiv.

Offentlighetsprincipen berör oss alla

Offentlighetsprincipen medför att kommunen så snart som möjligt ska låta den som så begär ta del av innehållet i allmänna handlingar som är offentliga.

Förvaltningslagen ålägger kommunens nämnder med tillhörande förvaltningar att lämna upplysningar, vägledning, råd och annan hjälp till enskilda i frågor som rör verksamhetsområdet, besvara frågor från enskilda så snart som möjligt och vara tillgänglig för allmänheten i största möjliga utsträckning. Dessutom ska kommunens olika verksamheter sträva efter att uttrycka sig lättbegripligt och i övrigt underlätta för den enskilde att ha med myndigheten att göra.

Så hanteras en inkommen handling

All post – både vanlig post och e-post – måste öppnas dagligen. Det kan dock vara straffbart att öppna post privatadresserad till tjänsteperson om inte fullmakt finns. Frånvaromeddelande i e-postsystemet räcker inte, utan e-posten måste bevakas vid frånvaro.

Vi anställda i Eslövs kommun har en serviceskyldighet enligt förvaltningslagen. Denna skyldighet skärptes med den nya förvaltningslagen, där kravet omfattar både den löpande verksamheten och att ärenden ska handläggas så enkelt och snabbt som möjligt, men på ett rättssäkert sätt.

Handlingar/brev/e-post som kommer till förvaltningarna blir allmänna handlingar, som allmänheten har rätt att ta del av (om de inte omfattas av sekretess). Vi har en skyldighet att dagligen öppna brev som har anknytning till myndighetens verksamhet och hantera dessa omgående. Brev får inte bli liggande oöppnade t.ex. på grund av sjukdom eller semester.

Vem får öppna vems post?

Det är inte tillåtet att öppna brev eller e-postmeddelanden för privata ändamål ställda till tjänsteperson där man kan misstänka att brevet är mer av privat natur. Att öppna annans post är straffbart i enlighet med brottsbalkens 4 kap. 8 § och 9 §. Detta gäller även på jobbet. Svårigheten ligger i att bedöma om ett brev är av privat natur eller om innehållet är kopplat till verksamheten, då detta kanske inte framgår förrän man öppnat kuvertet.

I enlighet med detta ska du inte använda din e-postadress för privata ändamål.

Att namnet på tjänstepersonen står överst på ett kuvert *kan vara ett tecken på* att brevet är av privat natur, det omvända – att namnet står under ”Eslövs kommun” tyder mer på att brevet har koppling till myndigheten och då får öppnas av någon på förvaltningen, för vidarebefordran till rätt handläggare.

Privat natur

Anna Andersson
Eslövs kommun
241 80 Eslöv

Myndighetspost

Eslövs kommun
Att: Anna Andersson
241 80 Eslöv

Fullmakt

Brev eller e-postmeddelanden som verkar vara privata får inte heller bli liggande oöppnade, eftersom det finns en möjlighet att innehållet hör till verksamheten och handlingen då är allmän. För att tillgodose tillgången till allmänna handlingar, utan att bryta mot reglerna i brottsbalken, har JO rekommenderat att de anställda utfärdar fullmakt för annan på arbetet att öppna post i deras frånvaro. Det är viktigt att poängtera att de anställda inte kan tvingas att lämna fullmakt. Att sitta i ett möte eller att vara borta en dag innebär inte heller att man är ”borta”. Lämnas inte fullmakt ska brev vidarebefordras till den anställde, som då ska se till att de utan dröjsmål öppnas och sedan diarieförs om de innehåller en allmän handling.

➔ Här hittar du blankett för fullmakt

<https://intranat.eslov.se/service-support-och-stod-i-arbetet/post/fullmakt-att-oppna-annans-post/>

Detta dokument är upprättat i oktober 2018 av kommunikationsavdelningen i samarbete med IT-avdelningen och avdelningen för juridik.

**ESLÖVS
KOMMUN**

Adress: Eslövs kommun, 241 80 Eslöv | Telefon: 0413-620 00
E-post: kommunen@eslov.se | Webb: www.eslov.se

**Yttrande över remiss Näringslivsprogram för
Lunds kommun**

17

KS.2021.0256

2021-05-18

Cecilia Wennersten

+46 413 626 29

cecilia.wennersten@eslov.se

Kommunstyrelsen

Förslag till beslut: Lunds kommun näringslivsprogram

Ärendebeskrivning

- Lunds kommun har tagit fram förslag till ett näringslivsprogram ”Näringslivsprogram för Lunds kommun 2021-2030” och skickad på remiss till närliggande kommuner för samråd. Samrådstiden är 4 maj-15 augusti 2021.

Beslutsunderlag

- Näringslivsprogram för Lunds kommun 2021-2030
- Lunds kommuns tjänsteskrivelse 2021-04-12 ”Näringslivsprogram för Lunds kommun 2021-2030”
- Øresundsinstitutets Lunds Näringsliv analys och nulägesbeskrivning
- Intelligence Watch Nulägesbeskrivning och analys av Lunds näringsliv

Beredning

Kommunledningskontoret har granskat samtliga samrådshandlingar.

Eslövs kommun ser positivt och förväntansfullt på Lunds kommuns näringslivsprogram och dess mål. Som grannkommuner har Lunds kommun och Eslövs kommun ett nära sammankopplat näringsliv såväl som arbetsmarknad, där stora pendlingströmmar går åt båda hållen.

Lunds kommuns näringslivsprogram anger en gemensam riktning för näringslivsarbetet, lägger fast de långsiktiga prioriteringarna och utgör en gemensam plattform för arbetet.

Förvaltning

Postadress: 241 80 Eslöv | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2
Telefon: 0413-620 00 | E-post: myndighetsbrevlåda@eslov.se | www.eslov.se

Syftet med näringslivsprogrammet är att tydliggöra Lunds samlade arbete mot näringslivet för att skapa goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag i hela Lunds kommun. Näringslivsprogrammet gäller för åren 2021- 2030.

Näringslivsprogrammet har sju prioriterade områden. Varje område har ett inriktningsmål och tydliga insatser för att nå målen. De prioriterade områdena är:

1. Attraktivitet
2. Hållbar tillväxt
3. Innovationskraft
4. Kompetensförsörjning
5. Markberedskap och goda fysiska förutsättningar
6. Infrastruktur och tillgänglighet
7. Service och bemötande.

Som nämns i näringslivsprogrammet ger arbetet bäst resultat om det sker i samverkan och i dialog med näringslivet och andra aktörer i samhället som till exempel universitetet, grannkommuner och regionen. I egenskap av grannkommun ser Eslövs kommun positivt på samverkansmöjligheter för att stärka både det lokala och regionala näringslivet.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslås besluta att Eslövs kommun ställer sig positivt till Lunds kommuns samrådsförslag till Näringslivsprogram.

Beslutet skickas till

Lunds kommun
Kommunledningskontoret

Eva Hallberg
Kommundirektör

Lars Persson
Tf avdelningschef

Näringslivsprogram för Lunds kommun 2021-2030

Vision

Lunds kommun har en vision. Visionen talar om vart vi ska, ett önskvärt framtida tillstånd. Den ska ge en bild av framtiden som vi alla kan ta till oss.

Policy

En policy visar vilka principer som bör prägla kommunen, den uttrycker kommunens förhållningssätt till något. En policy anger principer som kan tjäna som vägledning inom det aktuella området, vilka allmänna effekter som eftersträvas och vilka värden som ska beaktas. En policy kan ibland uttryckas i en enda mening, det kan då vara lämpligt att låta policyn ingå i ett annat dokument.

Program

Ett program uttrycker önskvärd utveckling av verksamheten. Ett program lägger fast mål för ett område men innehåller inte utförande eller metoder.

Plan

En plan beskriver önskade åtgärder för att säkra resultatet inom ett område. En plan är kopplad till ett fokusområde, program, eller policy. En plan omsätter inriktningen i det överordnade styrdokumentet till konkreta åtgärder. En plan anger vilken eller vilka nämnd/nämnder som ansvarar för att åtgärderna genomförs samt när och hur uppföljning ska göras¹.

¹ Program för styrning, 2020-01-30. Kommunfullmäktige.

Vår vision

Lund skapar framtiden – med kunskap, innovation och öppenhet

I Lund har kunskap förändrat världen i mer än 1 000 år. Nytänkande och problemlösande ligger i vår natur. Vi hämtar kraft i historien för att tillsammans med andra skapa framtiden.

Lund är en plats där du kan vara dig själv; där du vill bo, utvecklas och bidra till framtiden. Här finns en unik kunskapskultur där olikheter berikar. Vi vågar tänka stort och visa handlingskraft. Genom öppenhet och tillit till varandra låter vi idéerna växa till hållbara lösningar på dagens och morgondagens utmaningar.

Tillsammans kan vi mötas, skratta och lösa världsproblem. Genom att visa vägen och inspirera andra visar vi att Lund är ett levande och ledande kunskapscentrum som gör skillnad. Då, nu och i framtiden. Här och i världen.

Inledning

Lunds Näringslivsprogram är ett kommunövergripande styrdokument som anger en gemensam riktning för näringslivsarbetet, lägger fast de långsiktiga prioriteringarna och utgör en gemensam plattform för arbetet. Programmet är ett av flera verktyg för att förverkliga och konkretisera kommunens vision "Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet".

Syftet med Näringslivsprogrammet är att tydliggöra Lunds samlade arbete mot näringslivet för att skapa goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag i hela Lunds kommun. Syftet ska uppnås genom att kommunen arbetar med ett helhetsperspektiv i näringslivsfrågorna. Ett innovativt och hållbart näringsliv uppnås genom att förtroendevalda och medarbetare i Lunds kommun arbetar med näringslivsfrågor för att skapa de bästa förutsättningarna som företag behöver för att utvecklas och växa och i förlängningen fler arbetstillfällen. Arbetet ger bäst resultat om det sker i samverkan och i dialog med näringslivet och andra aktörer i samhället som till exempel universitetet, grannkommuner och regionen. Arbetet behöver bedrivas lokalt, nationellt och internationellt.

Programmet omfattar i första hand den kommunala organisationen (kommunkoncernen).

Näringslivsprogrammet gäller för åren 2021-2030 och ersätter Näringslivsprogrammet från 2010. Programmet förvaltats av Kommunkontoret och måluppfyllnad redovisas årligen i samband med årsredovisningen. Eventuella uppdateringar genomförs och beslutas i samband med budget.

Läsanvisningar

Förutsättningar, Prioriterade områden och insatser

Näringslivsprogrammet har sju prioriterade områden. I avsnittet om de prioriterade områdena beskrivs de kortfattat och ett antal insatser inom respektive område presenteras. Dessa sammanfattas avslutningsvis i en matris.

Om det finns behov av extra samordningsinsatser kan särskilda plan/-er tas fram med robusta strategier som beskriver önskade åtgärder om vad som ska göras för att säkra resultatet inom ett område. Planen omsätter den önskvärda riktningen och insatsen i programmet till konkreta åtgärder.

Programmet inleds med en kortare presentation av de särskilda förutsättningar som gäller för Lund och Lunds näringsliv och programmet avslutas med en presentation av Lunds policy för Hållbar utveckling.

Ansvar

Samtliga förvaltningar har ansvar för att Lunds näringslivsprogram genomförs. Ansvarsfördelningen inom kommunkoncernen anges utförligare i eventuella planer².

Avgränsningar

Lunds kommun vision är att vara en attraktiv plats där folk vill bo, utvecklas och bidra till framtiden. En del i detta är att ha ett starkt och framgångsrikt näringsliv som bidrar till en hållbar tillväxt. En kommun med ett hållbart näringsliv ger konkurrensfördel i konkurrensen om kompetens, företagsetableringar och konsumenter.

Hållbarhet består av flera viktiga delar som till exempel miljö, folkhälsa och kultur. Programmet innefattar inte allt som bidrar till hållbarhet och allt som gör att en kommun blir attraktiv. Programmet avgränsas till i huvudsak de områden som direkt påverkar relationen mellan näringslivet och kommunen, samt näringslivets konkurrenskraft.

Rådighet

Kommunen kan arbeta internt med näringslivsfrågor men kan också utarbeta konkreta planer av tjänster som kommunen direkt kan påverka som lokaler, mark/tomter och ärendehantering. Kommunens har rådighet över flera av de förutsättningar som företag behöver för att utvecklas och växa.

² Program för styrning, 2020-01-30 Kommunfullmäktige.

Förutsättningar

Lund har ett starkt och diversifierat näringsliv. Trots att Lund har ett livskraftigt näringsliv saknas det inte utmaningar. Både på kort och lite längre sikt³.

Nya utmaningar i en globaliserad värld

Lunds näringsliv har i allt högre grad internationaliserats i takt med en alltmer globaliserad värld. Antalet anställda i utlandsägda företag och antalet utlandsägda företag har ökat markant sedan 1990-talet. Det innebär att Lunds företag i ännu högre grad påverkas av konkurrens och konjunkturförändringar på världsmarknaden och måste hantera dessa. Digitaliseringen och särskilt utvecklingen inom AI ökar förändringstakten ytterligare. Konkurrenten om kunder och specialiserad arbetskraft ökar ytterligare när företagen agerar på världsmarknaden. Företagen måste också anpassa sig till ökade krav på hållbarhet samt öka sin motståndskraft mot globala fenomen som konjunkturedgångar, pandemier och andra förändringar i globaliseringen. Få kommuner har ett så diversifierat näringsliv som Lund vilket ökar Lunds näringslivs resiliens. Lunds relativt stora offentliga sektor bidrar också till att dämpa konjunkturedgångar.

Näringslivet – en del av lösningen på samhällsutmaningarna

Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag är en förutsättning för kommunens utveckling och tillväxt. Näringslivet bidrar till hållbara lösningar på dagens och morgondagens utmaningar. Företag lägger stora resurser på utveckling av produkter och tjänster som bidrar till lösningen på samhällsutmaningar som klimatförändringar, urbanisering och en åldrande befolkning.

Staden är tillväxtmotor

Städer står för huvuddelen av den ekonomiska utvecklingen i världen och går före i arbetet med ett hållbart samhälle. I Skåne står Lund tillsammans med Malmö för 40 procent av Skånes samlade arbetstillfällen. De städer som klarar av att skapa goda livsvillkor för både invånare och företag kommer att vara framtidens vinnare. De framgångsrika städerna kännetecknas av mångfald, täthet, miljöer för kreativitet som bidrar till att företagande och innovationer kan utvecklas.

Lunds företag kännetecknas av just detta. Kunskapsintensiva företag som agerar på den globala marknaden, som Axis, Sigma Connectivity, Ericsson, Probi med flera. I staden finns även stora företag som Tetra Pak, Alfa Laval och Åkerlund & Rausing som har varit hållbara över lång tid.

³ För djupare beskrivning och analys av Lunds näringsliv se, "Nulägesanalys och analys av Lunds näringsliv", Intelligence Wach, och "Lunds Näringsliv – Nulägesbeskrivning och Analys", Öresundsinstitutet.

Lunds medborgare håller sin stad högt som en plats att bo på och verka i, med ett rikt kulturliv, stor tillgång till utbildning, arbetstillfällen och en trygg livsmiljö vilket tillsammans inverkar positivt på förutsättningarna för ett innovativt näringsliv.

Tillväxten i Lunds centrala delar skapar förutsättningar för hela kommunen, och dess landsbygd. Det finns inget motsatsförhållande mellan tillväxten i staden och en livskraftig landsbygd samtidigt är det viktigt med utveckling av hela kommunen.

Lund – en stark plats för företagande och innovationer

Lund har en lång historia och tradition av företagande och innovation. Kommunen kännetecknas av en ung och välutbildad befolkning, ett världskänt universitet och EU-kommissionen har utnämnt Lund till den mest kulturellt kreativa staden i sin storlek i Europa⁴. Näringslivet är knutet till Universitetet via forskning och arbetskraftsförsörjning.

Företagandet är starkt forskningsinriktat och flera företag har nått en global marknad och lockat till sig internationella investerare vilket har internationaliserat ett redan globalt företagande ytterligare.

Lunds kommun har, till skillnad från flera andra stora städer, haft en kontinuerlig befolkningstillväxt sedan 1920-talet. 2021s 126 000 invånare förväntas vara 175 000 år 2050. För att befolkningstillväxten ska vara hållbar krävs ett stärkt företagande som skapar arbetstillfällen.

Det löser sig inte av sig självt

Lund är inte centrum i världen, men vid ett antal tillfällen har delar av Lunds företagande varit bland det ledande i världen. Ett exempel är i utvecklingen av mobiltelefoner. För att Lund ska kunna vara ledande i världen, om än i kortare perioder, så krävs att företag fortsätter att växa inom kommunen och att stora företag etablerar sig här. Närheten till större befolkningscentra och marknader skapar utmaningar för företag och entreprenörer, till exempel i att attrahera personer med spetskompetenser. Jakten på riskkapital är ytterligare en utmaning för Lund. Även bristen på bostäder kan skapa problem i att attrahera och behålla arbetskraft med efterfrågad kompetens.

Den största utmaningen för Lund är att inte förlita sig på Lunds historia och tro att allt löser sig av sig själv. En ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling mot 2030 kräver ett stärkt företagande. Lund behöver se sig själv i ett internationellt perspektiv, och jämföra sig med internationellt framgångsrika städer och stärka samarbeten på internationell, nationell, regional och lokal nivå för ökad innovation.

⁴ <https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/cultural-creative-cities-monitor/>

Lund behöver agera

Lund behöver agera istället för att reagera. Ett proaktivt tankesätt där Lund är påkopplat till omvärlden – fysiskt, digitalt och mentalt. Det räcker inte med Lunds historia, att vara kunskapsstad, att ha en ung och högutbildad befolkning. Förmågan till innovation behöver värderas högt i hela samhället. Lund behöver bevara och utveckla kommunens attraktivitet som drar till sig företag, besökare och kompetent arbetskraft.

Hållbarhet som framgångsfaktor

Ekonomiska, miljömässiga och sociala hänsynstagande går sedan länge inte att separera från varandra utan går hand i hand. Det är en självklarhet för företag som vill överleva och nå framgång på en global marknad att agera hållbart ur samtliga tre dimensioner – den sociala, den miljömässiga och den ekonomiska. På motsvarande sätt får kommuner med ett hållbart näringsliv en konkurrensfördel i kampen om både kompetensen och konsumenterna. Dagens och morgondagens medarbetare söker sig i allt större utsträckning till företag som bedriver ett aktivt hållbarhetsarbete och dagens och morgondagens konsumenter efterfrågar i allt högre utsträckning hållbara produkter.

Helhetsperspektiv

En utveckling av näringslivet kräver gemensamma krafter av alla parter som stödjer företagen. Ett samspel måste ske mellan kommun, myndigheter, universitet, innovationsmiljöer och alla aktörer som kan förbättra förutsättningarna för företag.

Prioriterade områden

Lunds näringslivsprogram har sju prioriterade områden, eller insatsområden:

1. Attraktivitet
2. Hållbar tillväxt
3. Innovationskraft
4. Kompetensförsörjning
5. Markberedskap och goda fysiska förutsättningar
6. Infrastruktur och tillgänglighet
7. Service och bemötande

Nedan presenteras ett inriktningsmål för respektive prioriterat område, en kortfattad beskrivning av området samt ett antal insatser per område.

1. Attraktivitet

Lund är en attraktiv plats att verka och bo i, samt att besöka. Lunds kommun är en självklar medpart på den offentliga arenan i näringslivsarbetet och arbetar aktivt tillsammans med andra aktörer för att *förbättra näringslivsklimatet i Lund*

Det är regioner snarare än kommuner som konkurrerar om kompetens och kapital. Lund är en av tillväxtmotorerna i Skåne och Lunds attraktivitet är avgörande för Skåne. Lund ska vara en plats som är attraktiv att verka och bo i samt besöka. Lunds kommun behöver leverera en god samhällsservice och på ett aktivt sätt förmedla berättelsen om Lund som en attraktiv kommun. Lunds kommun ska ta en roll som ledare. Regionalt, nationellt och internationellt.

Insatser

- Ta fram berättelsen om Lund och den utveckling kommunen befinner sig i.
- Tillhandahålla miljöer som främjar innovationer och där idéer får möjlighet att utvecklas.
- Säkerställa bra och trygg stadsmiljö i staden och tätorterna för företag och invånare. Tydliggöra kontaktvägar för företagen kring frågor om stadsmiljön och involvera det lokala näringslivet i arbetet med trygghetsskapande åtgärder.

2. Hållbar tillväxt

Lund främjar en tillväxt som är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar

Att främja goda förutsättningar för företagande är avgörande både för en ekonomiskt och socialt hållbar utveckling. Ett bra näringslivsklimat bidrar till förutsättningarna för ett företagande som ger försörjning till individer som startar och driver företag, skapar arbetstillfällen och bidrar till levande och trygga stadsdelar för alla som bor och vistas där. Lund ska vara en kommun som erbjuder goda möjligheter för fler att starta företag och uppmuntrar till innovationer och hållbar tillväxt.

Insatser

- Främja nyföretagande och entreprenörskap för att bidra till ökad hållbar tillväxt samt ett inkluderande samhälle.
- Genom ett proaktivt investerings- och etableringsarbete öka antalet investeringar och etableringar. Tillhandahålla en tydlig serviceprocess genom hela staden för företag som vill etablera, eller omlokalisera sig, i Lund.
- Tillhandahålla en central funktion för lokal näringslivsutveckling för att möta tillväxt- och utvecklingsfrågor i kommunens östra delar samt landsbygden.

3. Innovationskraft

**Lund stärker näringslivets
förutsättningar för
innovation.**

Lunds näringsliv är kunskapsintensivt och innovationsdrivet. Det ger Lunds kommun särskilda förutsättningar för att vara testarena för utveckling av ny teknik, nya processer och affärsmodeller som kan lösa framtidens samhällsutmaningar. Lunds kommun ska stödja innovationskraften hos företagen och förutsättningarna för innovation och inom den kommunala verksamheten bland annat genom att vara öppen för innovationer i sina verksamheter.

Insatser

- Initiera, utveckla och samordna strategiska samverkansprojekt där kompetenser korsbefruktas.
- Positionera kommunen som internationell test- och demomiljö för hållbara lösningar på samhällsutmaningar.
- Ytterligare stärka Lunds innovativa profil med ökade andelar Forskning och Utveckling.
- Stödja nyföretagande samt utveckling av små och medelstora företag i hela kommunen och om möjligt i samverkan med externa aktörer.

4. Kompetensförsörjning

En av de viktigaste förutsättningarna för ett konkurrenskraftigt näringsliv i Lund som fortsätter att utvecklas är tillgången på arbetskraft med relevant kompetens. För att säkra den framtida kompetensen ska Lunds kommun arbeta aktivt med att identifiera och tillvarata den kompetens som redan finns i kommunen samt bidra till att attrahera kompetens nationellt och globalt.

Insatser

- Aktivt stödja utvecklingen av Lunds universitet.
- Satsa aktivt på att tillvarata och attrahera internationell kompetens och stödja initiativ som stärker den internationella gemenskapen i kommunen.
- Öka dialogen och samverkan i kommunen i kompetensförsörjningsfrågor.

5. Markberedskap och goda fysiska förutsättningar

Hela Lund ska leva och utvecklas. Lund erbjuder bra lokaler och verksamhetsmark i rätt lägen

Lund är i en expansiv fas med forskningsanläggningen MAX IV, spårvägen och forskningsanläggningen ESS. För att underlätta för näringslivets utveckling och etablering av företag behöver det finnas lokaler i rätt lägen och erbjudas verksamhetsmark utifrån näringslivets behov och som stärker kommunens utveckling av en hållbar kommun.

Insatser

- Ett näringslivsperspektiv så tidigt som möjligt i plan- och utvecklingsprocesser.
- Beakta näringslivets förutsättningar vid utveckling av ytor nära eller i Lunds verksamhetsområden.
- Intensifiera det strategiska arbetet för att öka antalet arbetsplatser, särskilt i kommunens östra delar, översiktsplanens målområden, kommunens verksamhetsområden och i områden som domineras av bostäder.

6. Infrastruktur och tillgänglighet

Lund har en välfungerande infrastruktur och god tillgänglighet

Lund har en stolt infrastrukturhistoria. Det första tåget i Sverige körde mellan Malmö och Lund och den första motorvägssträckan i Sverige lades mellan Lund och Malmö. Lunds station är Sveriges tredje största. Framåt ska Lunds kommun fortsätta att stärka sin position ytterligare med en väl fungerande infrastruktur för företag och människor – såväl inom kommunen och regionen som internationellt. Kastrups flygplats är av stor vikt för Lunds näringsliv och den framtida nya stambanan är viktig infrastruktur för att Lund ska kunna fortsätta att utvecklas.

Insatser

- Verka för effektiva och hållbara resor med alla trafikslag inom både kommunen och arbetsmarknadsregionen.
- Stödja omställningen till smart stad genom att tillvarata digitaliseringens möjligheter.
- Att Lund fortsätter stärka sin position som en av Sveriges viktigaste knutpunkter för resurseffektiva och klimatsmarta transporter.

7. Service och bemötande

I Lund är det enkelt att driva företag

Ett positivt näringslivsklimat är en förutsättning för att näringslivet ska fortsätta att välja att stanna, utvecklas och etablera sig i Lund. Det ska vara enkelt att driva företag i Lund. Det är utgångspunkten för alla kommunens kontakter med företagen. Alla möten ska präglas av ett positivt bemötande, kunden ska vara i fokus och det ska finnas god kunskap om vad kommunen kan erbjuda till företagen. Det är viktigt att även små och medelstora företag ges rimliga möjligheter att delta i kommunens inköp och upphandlingar. Lunds kommun ska agera rättssäkert, effektivt och proaktivt i kontakterna med näringslivet.

Insatser

- Arbeta aktivt med förtroende och tjänstemäns attityder till, och förståelse för, företagens förutsättningar.
- Analysera konsekvenserna för näringslivet i kommunens beslut i relevanta frågor.
- En effektiv och rättssäker myndighetsutövning, en hög servicenivå och ett gott bemötande i alla kontakter med näringslivet.
- Tillhandahålla tydliga kontaktvägar för att underlätta för näringslivet. Förenkla för företagare genom att tillhandahålla enkla och om möjligt digitala verktyg.

Sammanfattande matris – Prioriterade områden och insatser

Prioriterade områden	Insatser
Attraktivitet (1) <i>-Lund är en attraktiv plats att verka och bo i, samt att besöka</i>	1. Ta fram berättelsen om Lund och den utveckling kommunen befinner sig i. 2. Tillhandahålla miljöer som främjar innovationer och samarbete med entreprenörskap och där idéer får möjlighet att utvecklas. 3. Säkerställa en bra och trygg stadsmiljö i staden och tätorterna för företag och invånare samt tydliggöra kontaktvägar för företagen kring frågor om stadsmiljön och involvera det lokala näringslivet i arbetet med trygghetsskapande åtgärder.
Hållbar tillväxt (2) <i>- Lund främjar en tillväxt som är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar</i>	1. Främja nyföretagande och entreprenörskap för att bidra till ökad tillväxt samt ett inkluderande samhälle. 2. Genom ett proaktivt investerings- och etableringsarbete öka antalet investeringar och etableringar. Tillhandahålla en tydlig serviceprocess genom hela staden för företag som vill etablera eller omlokalisera sig i Lund. 3. Tillhandahålla en central funktion för lokal näringslivsutveckling för att möta tillväxt- och utvecklingsfrågor i kommunens östra delar/landsbygden.
Innovationskraft (3) <i>- Lund stärker näringslivets förutsättningar för innovation</i>	1. Initiera, utveckla och samordna strategiska samverkansprojekt där kompetenser korsbefruktas. 2. Positionera kommunen som internationell test- och demomiljö för hållbara lösningar på samhällsutmaningar. 3. Ytterligare stärka Lunds innovativa profil med ökade andelar Forskning och Utveckling. 4. Stödja nyföretagande samt utveckling av små och medelstora företag i hela kommunen i samverkan med externa aktörer.
Kompetensförsörjning (4) <i>- Lund tillvaratar och attraherar kompetens</i>	1. Aktivt stödja utvecklingen av Lunds universitet. 2. Satsa aktivt på att tillvarata och attrahera internationell kompetens och stödja initiativ som stärker den internationella gemenskapen i kommunen. 3. Öka dialogen och samverkan i kommunen i kompetensförsörjningsfrågor.
Markberedskap och goda fysiska förutsättningar (5) <i>- Hela Lund lever och utvecklas. Lund erbjuder bra lokaler och verksamhetsmark i rätt lägen</i>	1. Ett näringslivsperspektiv så tidigt som möjligt i plan- och utvecklingsprocesser. 2. Beakta näringslivets förutsättningar vid utveckling av ytor nära eller i Lunds verksamhetsområden. 3. Intensifiera det strategiska arbetet för att öka antalet arbetsplatser, särskilt i kommunens östra delar, översiktsplanens målområden, kommunens verksamhetsområden och i områden som domineras av bostäder.
Infrastruktur och tillgänglighet (6) <i>- Lund har en välfungerande infrastruktur och god tillgänglighet</i>	1. Verka för effektiva, hållbara resor med alla trafikslag inom både kommunen och arbetsmarknadsregionen. 2. Stödja omställningen till smart stad genom att tillvarata digitaliserings möjligheter. 3. Att Lund fortsätter stärka sin position som en av Sveriges viktigaste knutpunkter för resurseffektiva och klimatsmarta transporter.
Service och bemötande (7) <i>- I Lund är det enkelt att driva företag</i>	1. Arbeta aktivt med politikerns och tjänstemäns attityder till, och förståelse för företagets förutsättningar. 2. Analysera konsekvenserna för näringslivet i stadens beslut i relevanta frågor. 3. En effektiv och rättssäker myndighetsutövning, en hög servicenivå och ett gott bemötande i alla kontakter med näringslivet. 4. Tillhandahålla tydliga kontaktvägar för att underlätta för näringslivet. Förenkla för företagare genom att tillhandahålla enkla och om möjligt digitala verktyg.

Genomförande

Kommunstyrelsen har det kommunövergripande ansvaret för att samordna genomförande och uppföljning av programmet.

Lunds kommuns nämnder och styrelser är ansvariga för att genomföra och beakta Näringslivsprogrammets prioriterade områden och insatser i den strategi- och planeringsprocess som resulterar i kommunens ekonomi- och verksamhetsplan (EVP). På detta sätt integreras programmet i verksamhetsplaneringen och kostnaderna för att uppnå målen i programmet kopplas till den interna budgetprocessen.

Uppföljning, utvärdering och aktualisering

Uppföljning genomförs i januari varje år.

Lunds policy för Hållbar utveckling

Denna policy tydliggör kommunkoncernens förhållningssätt till Agenda 2030 och de globala målen samt definierar Lunds principer för hållbar utveckling. Policyn är en vägledning i förverkligandet av kommunens vision "Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet".

- Lunds kommun är ledande inom hållbar utveckling
- Kommunkoncernen arbetar med ständiga förbättringar och utvecklar hållbarhetsarbetet med hög kunskapsnivå
- Kommunkoncernen arbetar innovativt, målinriktat och systematiskt för en hållbar utveckling
- Kommunkoncernen samverkar aktivt med andra offentliga aktörer, lärosäten, näringslivet och civilsamhället för att utveckla det hållbara samhället
- Kommunkoncernen arbetar transparent och kommunicerar såväl internt som externt för att engagera medborgare och medarbetare i Lunds kommun

Policyn konkretiseras i kommunens program och planer som exempelvis program för social hållbarhet och program för ekologiskt hållbar utveckling. Varje nämnd och styrelse har ansvar att implementera policyn och dess program samt ha god kännedom om och uppfylla lagar och andra relevanta krav inom hållbarhetsområdet.

Arbetet för hållbar utveckling utgår ifrån Brundtlandkommissionens definition att:

"Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov."

En hållbar utveckling inom kommunkoncernen omfattar tre dimensioner – ekologisk, social och ekonomisk, vilka utgör varandras förutsättningar.

- **Ett ekologiskt hållbart Lund** syftar till att skapa ett resurseffektivt samhälle där ekosystemen och dess funktioner långsiktigt bibehålls och planetens gränser inte överstigs.
- **Ett socialt hållbart Lund** syftar till att skapa jämlika livsvillkor och förverkliga mänskliga rättigheter för alla som bor och verkar i Lund – Ett Lund för alla.
- **Ett ekonomiskt hållbart Lund** syftar till att skapa ett samhälle där de ekonomiska resurserna används på ett sätt som främjar ekologisk och social hållbarhet, där företagsklimatet är gott och där invånarnas ekonomiska välfärd främjas.

www.lund.se

Britt Steiner
Handläggare

Näringslivsprogram för Lunds kommun, remiss

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att remittera förslaget till Näringslivsprogram enligt bilaga 1

Sammanfattning

Lunds Näringslivsprogram anger en gemensam riktning för näringslivsarbetet, lägger fast de långsiktiga prioriteringarna och utgör en gemensam plattform för arbetet. Programmet är ett av flera verktyg för att förverkliga och konkretisera kommunens vision "Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet".

Programmet omfattar i första hand den kommunala organisationen (kommunkoncernen). Näringslivsprogrammet gäller för åren 2021-2030 och ersätter Näringslivsprogrammet från 2010.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2021-04-12
Näringslivsprogram för Lunds kommun 2021-2030
- Bilaga 1 Remissinstanser
- Förslag till Näringslivsprogram för Lunds kommun 2021-2030
- Intelligence Watch Nulägesbeskrivning och analys av Lunds näringsliv
- Øresundsinstitutets Lunds Näringsliv analys och nulägesbeskrivning

Ärendet

Bakgrund

Lund är, tillsammans med Malmö stad en av Skånes tillväxtmotorer. Lund och angränsande kommuner är beroende av Lunds näringslivsutveckling för sin framtid. Innovationer och utveckling av företag bidrar i allra högsta grad till lösningar på de samhällsutmaningarna kommunerna står inför.

2021-04-12

Diarienummer

KS 2020/0843

Näringslivsprogrammet ska leda till att kommunens mål uppnås genom en bra service, tydliga kontaktytor mellan näringslivet och kommunen samt en helhetssyn och tydlighet i näringslivsarbetet hos alla kommunens verksamheter.

En god miljö för näringslivet bidrar till Lunds möjligheter att locka till sig och behålla innovationer, arbetskraft med specialistkompetenser och investeringar.

Föredragning

Företagsklimatet är avgörande för en växande stad och bidrar till fler arbeten, ökad skattekraft och ökad välfärd. Företagande ger individer möjligheter till försörjning och spelar en viktig roll i den lokala stadsutvecklingen, bland annat genom att bidra till levande och trygga stadsdelar. Det är viktigt att näringslivsperspektivet och förståelse för företagets betydelse för Lund genomsyrar arbetet i kommunen. För att det ska vara enkelt att starta och driva företag i kommunen är det viktigt att kommunen agerar rättssäkert, effektivt och proaktivt i kontakterna med näringslivet.

Lunds Näringslivsprogram är ett kommunövergripande styrdokument som anger en gemensam riktning för näringslivsarbetet, lägger fast de långsiktiga prioriteringarna och utgör en gemensam plattform för arbetet. Programmet är ett av flera verktyg för att förverkliga och konkretisera kommunens vision "Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet".

I näringslivsprogrammet beskrivs den önskvärda utvecklingen för arbetet i form av prioriterade områden, eller inriktningsmål, med insatser så att förutsättningarna för hållbar tillväxt utvecklas på bästa sätt genom innovation och utveckling av näringslivet. Lund ska i dessa prövotider fortsätta med arbetet att underlätta för näringslivet då en återhämtning är avgörande, inte bara för Lund, utanför hela Sveriges välfärd och tillväxt.

De sju prioriterade områdena med kopplade inriktningsmål är:

1. Attraktivitet
2. Hållbar tillväxt
3. Innovationskraft
4. Kompetensförsörjning
5. Markberedskap och goda fysiska förutsättningar
6. Infrastruktur och tillgänglighet
7. Service och bemötande

2021-04-12

Diarienummer

KS 2020/0843

Syftet med Näringslivsprogrammet är att tydliggöra Lunds samlade arbete mot näringslivet för att skapa goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag i hela Lunds kommun.

Näringslivsprogrammet ska bidra till kommunens arbete med att uppnå dessa mål. Programmet omfattar i första hand den kommunala organisationen (kommunkoncernen). Näringslivsprogrammet gäller för åren 2021-2030 och ersätter Näringslivs-programmet från 2010.

För att skapa förankring i näringslivet föreslås näringslivsprogrammet skickas på remiss till näringslivets aktörer för synpunkter.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunkontoret och samråd har skett med berörda förvaltningar.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Svenskt Näringsliv, Fastighetsägarna SYD, Citysamverkan,
Fastighetsägarna, företagarföreningar i Lund, Lunds Universitet,
Region Skåne samt grannkommunerna.

För kännedom:

--

Byarna - outnyttjad möjlighet
Ny forskning ger nya företag
Lund fyra i Sverige på patent
Utlandsägandet ökar kraftigt
64 nya life science-företag

Rapporten är framtagen
2020-2021 på uppdrag av
Lunds kommun

LUNDS NÄRINGSLEV – nulägesbeskrivning och analys

På uppdrag av Lunds kommun

Rapporten är utarbetad av Øresundsinstitutet under 2020 och 2021 och skriven av Sofi Eriksson, Emil Persson och Johan Wessman.

Layout: Øresundsinstitutet.
Omslagsfoto: News Øresund.

Januari 2021

ØRESUNDSINSTITUTTET är ett oberoende dansk-svenskt kunskapscentrum som genom analyser, nätverksmöten och nyhetsbyrå News Øresund bidrar till en ökad kännedom om utvecklingen i Øresundregionen/Greater Copenhagen. Verksamheten drivs utan vinstintresse och med finansiering från mer än 100 medlemmar från stat, regioner, kommuner, universitet och det privata näringslivet.

Östergatan 9 B 211 25 Malmö +46 (0) 40 30 56 30 info@oresundsinstitutet.org www.oresundsinstitutet.org

Få kommuner har ett så mångfacetterat näringsliv som Lund. Här finns de lokala företagen i staden och byarna runt omkring, men också de nya innovationsföretagen och de globala storföretagen. Med universitetssjukhus, universitet, teknisk högskola, nya forskningsanläggningar och växande science parks med inkubatorer finns förutsättningarna för att starta framtidens företag och för att arbeta med de globala världsmålen. Det stödjande innovationssystemet har snarast blivit så stort att det är svårt att få en överblick över det. Men redan långt innan staden fick sin första science park fanns det en innovativ kunskapsmiljö som bidrog till framväxten av flera framgångsrika företag.

Trots de goda förutsättningarna saknas inte utmaningar för Lunds näringsliv. En effekt av coronapandemin är att den skyndar på strukturomvandlingen inom detaljhandeln där e-handeln hamnat i fokus. Besöksnäringen är hårt utsatt när såväl turister som internationella besök av forskare och representanter från företag i stor utsträckning uteblir.

En mera långsiktig utmaning handlar om att Lunds framgångar när det gäller utvecklingen av nya stora techföretag tidvis har skapat en i det närmast bruksortsliknande situation. När några få dominerande företag inom life science och mobilteknik lagt ner eller genomfört stora neddragningar har det slagit så hårt mot den lokala arbetsmarknaden att den samlade jobbtillväxten i Lund i stort sett stannat av under några år. Bortom neddragningarna finns kompetensen kvar i Lund vilket bland annat fått Ericsson att göra en omstart efter nedläggningen av modemutvecklingen här. Nu finns tecken på en ny våg av tillväxt för Lunds näringsliv med fokus mot framtidens uppkopplade samhälle, nya läkemedel och energiteknik. Likaså finns en god kompetens inom hållbarhetsfrågor. Den dynamiska miljön har på senare år lockat såväl etablerade storföretag inom fordonsindustrin som FN att etablera sig i Lund. Men Lunds näringsliv är så mycket mer än life science, ICT och internet of things/connectivity. Här finns även framgångsrika företag och forskning inom bland annat vattenrening, livsmedel, förpackningar och energilösningar.

Två aktuella utmaningar gäller dels att det bland den stora mängd nystartade företag som växer fram i Lund skapas relativt få nya stora arbetsgivare, dels att det snart inte finns kvar något stort så kallat ankarföretag inom life science som kan bidra med kunnskap och erfarenhet till nya uppstarts företag i branschen. Ytterligare en utmaning handlar om den växande internationaliseringen av Lunds näringsliv vilket sätter fokus på behovet av information, ett socialt liv och skolor som är tillgängliga även för icke svenskspråkiga.

Den historiska utvecklingen under mer än hundra år har format dagens Lund som forsknings- och näringslivsstad. I denna analys kombineras ett historiskt perspektiv med statistik samt 18 djupintervjuer som ger en kvalitativ bild av nuläge och utvecklingstendenser för Lunds näringsliv. Uppdraget att göra denna analys har en begränsad omfattning varför den inte gör anspråk på att synliggöra alla perspektiv eller fånga alla detaljer utan ska ses som en övergripande beskrivning ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

20210114

Øresundsinstitutet

456 (596)

FOTO: NEWS ØRESUND

FOTO: NEWS ØRESUND

1. Sammanfattning	6
2. Röster om Lund	12
3. Överblick	16
4. Strukturell utveckling	18
5. Innovation	24
6. Vikten av samverkan	28
7. Östra Lundabygden - byarna	32
8. Struktur och förutsättningar	38
9. Branscher och företag	56
10. Appendix	86

FOTO: NEWS ØRESUND

STRUKTUR. Bolag som Astra Zeneca, Sony och Baxter har lämnat eller dragit ner i Lund, medan andra företag växer. Axis expansion, Alfa Lavals utbyggnadsplaner och etableringen av forskarparken Medicon Village är några positiva exempel.

I Lund arbetar 12 300 personer i utlandsägda företag visar siffror från 2018. Det är cirka 200 personer färre än under 2017, men en kraftig ökning i ett längre perspektiv. 1990 var antalet anställda i utlandsägda bolag 2 200.

FOTO: NEWS ØRESUND

2019 arbetade 75 400 personer i Lunds kommun, enligt SCB. 54 procent av dessa, eller 40 500 personer, pendlade in till Lund från en annan kommun. Samtidigt pendlade 22 400 lundabor, eller 39 procent av alla sysselsatta som bor i kommunen, ut ur Lund samma år, till arbete i andra kommuner.

I östra Lundabygden ska en tredjedel av de kommande 20 årens planerade bostäder byggas. I Dalby, Genarp, Södra Sandby och Veberöd finns det totalt 476 registrerade aktiebolag (ej inkluderat enmansbolag). Tillgången på mark i orterna kring Lund ger möjlighet att bygga mer, uppger intervjupersoner.

ordförande för Sigma Connectivity, tycker att Lund kan vara kaxigare. "Det är ett riktigt kunskapscentrum". En viktig satsning som Lund bör göra, enligt Bert Nordberg, är att bygga fler bostäder. "Det är svårt för staden att få nytta av alla som jobbar här för de blir skattebetalare i andra kommuner", säger han i en intervju på s 74-75.

FOTO: NEWS ØRESUND

I november 2020 var arbetslösheten 7,8 procent i Lund. Det är lägre än genomsnittet i Skåne, och betydligt lägre än i Malmö. Sysselsättnings-tillväxten var 10 procent 2008-2018 vilket är lägre än under föregående tioårsperiod då antalet sysselsatta i Lund ökade med 19 procent.

Närmare 100 patent om året söks i Lund. Det är fler än i Uppsala och Malmö. Av alla patent som söktes i Skåne under 2010-talet stod Lund för nära en tredjedel.

FOTO: TEKNISKA MUSEET - HOLGER ELLGAARD (CC BY-SA 4.0)

Tätare kontakt mellan kommunen och näringslivet, fler bostäder för att dra nytta av de jobb som skapas i staden och mer fokus på utbildning på universitetet. Det är några av förslagen som ges i intervjuer till denna rapport om utvecklingen av Lunds näringsliv. Dessutom framkommer följande bild av stadens näringsliv genom relevant fakta och statistik:

- **Färre nya jobb, men låg arbetslöshet**

Universitetet och sjukhuset bidrar till att den offentliga sektorn är stor i Lund. Arbetslösheten är låg och siffrorna för pendlingen in och ut ur kommunen visar att Lund är en del av en större arbetsmarknad. Sysselsättningsstillväxten i Lund har varit svagare än i jämförbara kommuner under det senaste decenniet.

- **Ett varierat näringsliv**

Life science, handel och IT/tech är några av de branscher som växer i Lund. Näringslivet består av många småföretag samtidigt som flera av de äldre storbolagen fortsatt utvecklas positivt, däribland Alfa Laval som vill expandera.

- **Ökad internationalisering**

Antalet personer som arbetar i utlandsägda företag har ökat kraftigt i Lund sedan början av 1990-talet. Stora utländska arbetsställen är Axis som ägs av japanska Canon, Sony, USA-ägda Qlik samt Tetra Pak som ägs via holdingbolag i Nederländerna. Forsknings- och innovationsmiljöerna har allt mer globala kontakter och nu syns ett ökat fokus mot samarbeten riktade mot Danmark och Tyskland. Lunds kommun för till exempel diskussioner med de danska kommunerna Lyngby och Ballerup, där Danmarks Tekniska Universitet (DTU) är beläget, om att bilda ett dansk-svenskt innovation district.

- **Innovationsstarka bolag**

Lund ligger högt i statistiken bland Sveriges kommuner när det gäller sökta patent. Historiskt finns många bolagsinnovationer och stadens forskarparker och nya forskningsanläggningar väntas bidra till nya. Samtidigt halkar Skåne

efter när det gäller FoU-satsningar jämfört med Stockholm och Göteborg.

- **Lund som kunskapscentrum**

68 procent av befolkningen i Lund mellan 20 och 65 år har en eftergymnasial utbildning, enligt siffror från 2018. Det är anmärkningsvärt högt och bidrar till att göra Lund attraktivt för företag. Lund har många innovationscentra, däribland universitetet med medicinska fakulteten, BMC samt LTH, sjukhuset, Ideon och Medicon Village. Forskningsanläggningarna ESS och MAX IV väntas bidra ytterligare.

- **Vikten av samverkan och personligt engagemang**

Eldsjälar i näringslivet och samverkan mellan kommunen och företagen är viktigt. Det menar bland annat Bert Nordberg, Sigma Connectivity, och Martin Gren, Axis, i intervjuer till rapporten. Ruben, Hans och Gad Rausing samt Holger Crafoord har t.ex. bidragit till uppstarten av viktiga företag som Åkerlund & Rausing, Tetra Pak och Gambro. Ingvar Kamprad, Mats Paulsson och Göran Grosskopf är andra eldsjälar som bidragit till utvecklingen av Ideon, Ingvar Kamprad Designcentrum och Medicon Village.

- **Östra Lundabygden - en outnyttjad potential**

Dalby, Genarp, Södra Sandby och Veberöd – byarna kring Lund – står för en betydande del av kommunens befolkningsutveckling och har ett brett lokalt näringsliv. Tillgänglig mark för fler bostäder och företagsetableringar i byarna är en tillgång.

- **Ny infrastruktur ger tillväxtmöjligheter**

Utbyggnad till fyrspråkig järnväg Malmö-Lund, spårvägen som invigdes i december, en ny tågstation på Klostergården 2023, de nya forskningsanläggningarna ESS och MAX IV och utbyggnaden i Brunnshög, nya kontor vid centralstationen och fler bostäder vid Västerbro och Södra Råbylund är några exempel på investeringar i Lund. I den nationella planeringen finns även en ny stambana för höghastighetståg på sträckan Lund-Hässleholm.

Forskning, innovation, internet of things, bioteknik, livsmedel, förpackningar, energiåtervinning, vattenrening, detaljhandel, mångfald, globala utmaningar, små och stora företag, men också kaos och internationella perspektiv. Det krävs många ord för att beskriva Lunds mångfacetterade näringsliv. Orden kommer från de intervjuer med representanter från Lunds näringsliv som gjorts till denna analys.

Hållbarhetsarbete i fokus

Lund har höga ambitioner när det gäller hållbarhet och de globala världsmålen och är en av de svenska städer som arbetar med stöd från det strategiska innovationsprogrammet Viable Cities. Klimatneutrala Lund 2030 är det lokala projektet inom detta arbete och den 11 december 2020 blev Klimatkontrakt 2030 klart mellan Lunds kommun, Viable Cities, Energimyndigheten, Vinnova, Formas och Tillväxtverket. Det har till syfte att öka tempot i klimatomställningen inom ramen för Agenda 2030.

Vid universitetet finns en omfattande forskning inom området och den innovationsstödjande delen med LU Innovation och LU Holding har en ökad fokus mot hållbarhet. Inom näringslivet finns företag med styrkepositioner inom bl.a. energiteknik och vattenrening.

Hållbarhet är en fråga som går tvärs över alla branscher och som även präglar valet av specialiseringsområden inom Forsknings- och Innovationsrådet i Skåne (FIRS), där kommunen är en av aktörerna. På Ideon Science Park stärker etableringen av FN-inkubatorn UNOPS dess fokus på att arbeta med de globala utmaningarna. Ett sätt att ytterligare utveckla Lunds styrkepositioner inom hållbarhetsfrågor kan vara att tydliggöra dessa genom en kartläggning av det arbete som redan pågår inom samhälle, forskning och näringsliv.

Flera kraftcenter påverkar näringslivet

Det finns flera kraftcenter i och kring Lunds näringsliv – kommunen, regionen, sjukhuset, universi-

- Erbjuder kommunen en konkurrenskraftig service gentemot näringsliv, arbetsmarknad och bostadsmarknad?
- Vilken är kommunens roll när det gäller samordning och förnyelse av näringsliv och innovationssystem inom befintliga och nya branscher?
- Hur kan Lunds innovationssystem styrka inom hållbarhet och klimatfrågor stärkas? Hur kan det leda till nya företag och nya jobb?
- Behöver bilden av Lunds näringsliv och innovationssystem bli tydligare?
- Ges tillräcklig uppmärksamhet åt eldsjälarna bakom företagen?
- Är International Citizen Hub och de internationella skolorna tillräckliga satsningar för att Lund ska vara konkurrenskraftigt gentemot internationella företag och expats? Finns det ett tillräckligt kulturliv för icke svenskspråkiga och hur omfattande kommunal information finns på engelska?
- Är kommunens kontakter med företag, ägare och innovationsmiljöer tillräckligt goda? Finns personliga kontaktytor med internationella ägare till större Lundaföretag? Sker kontakterna mot rätt nivå hos företag och ägare? Medverkar personer på rätt nivå från politik och administration?

Frageställningar som framkommit vid research samt intervjuer till denna analys.

teret, kyrkan med stora markinnehav, flera science parks och snart två stora materialforskningsanläggningar. Lägg sedan till finansärer som riskkapitalbolag, statliga Vinnova och Almi samt EU så växer en bild av ett utpräglat heterogent system. Den stora mångfalden ses av många som en styrka.

– Det är en fördel om det finns ett visst kaos, men inte för mycket, säger Jesper Falkheimer, professor i strategisk kommunikation och tills nyligen chef för sektionen för Forskning, samverkan och innovation vid Lunds universitet.

Behov av en bättre överblick över Lunds näringsliv och innovationssystem

Det finns ett behov av att skapa en tydligare bild av Lunds växande näringsliv och innovationssystem. En bättre överblick skulle göra det lättare för forskare, finansärer, företagare och politiker att orientera sig och få bättre beslutsunderlag.

Pia Kinhult, tidigare regionpolitiker och idag Head of Host States Relations på forskningsanläggningen The European Spallation Source Eric (ESS) och ordförande för LTH och Smile Incubator, uttrycker det som att Lund måste bli bättre på att ”paketera” sitt innovationssystem så att det går att förstå och greppa över. Hon pekar på Helsingborg och Malmö som förebilder när det gäller att kommunicera en samlad bild av näringslivet, storytelling, medan hon anser att Lund har mera innehåll.

Starkt universitet med medicinsk fakultet och teknisk högskola är Lunds styrka

Universitetet är Lunds största styrka. Det menar Bert Nordberg, styrelseordförande i bl.a. Sigma Connectivity och Vestas. En hög utbildningsnivå

lockar företag till Lund. Ericsson är ett bra exempel som förlade sin mobilutveckling till Lund och Ideon 1982/83. När mobilverksamheten sålts till Sony och modemverksamheten lades ner 2014 valde Ericsson att stanna kvar i Lund genom att flytta hit utvecklingsenheter inom affärsområdet Networks.

– Grunden till att vi är etablerade i Lund är att här finns mycket kunskap, säger Linda Persson, platschef för Ericsson i Lund och ansvarig för basbandsmjukvara inom affärsområdet Networks.

Kunskapen är eftertraktad. Konkurrensen om arbetskraften är stor inom vissa branscher. Däribland om ingenjörer, menar Martin Gren som är medgrundare och aktiv styrelseledamot i Axis Communications. Universitetets mål är att utbilda studenter samt forska. Men forskningens andel ska inte vara för hög och bli ett självändamål, menar han.

Fler bostäder behöver byggas för att få nytta av att det skapas nya jobb

Mer än hälften av personerna som arbetar i Lund bor i en annan kommun och pendlar till jobbet. Om kommunen ska få nytta av att det skapas fler jobb i Lund behövs det ännu fler bostäder, menar Bert Nordberg som anser att det finns goda möjligheter att öka befolkningen.

Behovet av att tänka mer internationellt – även med fokus på Danmark och Tyskland

Lund har blivit en alltmer internationell stad. Universitetet har visserligen en lång tradition med internationella kontakter men när Ideon invigdes 1983 var det främst med svenska företag som hyresgäster såsom Ericsson, Perstorp, Asea och senare nya Lunda företag som Axis och Qlik.

- Hur kan byarna i kommunen bättre nyttjas som en möjlighet för näringslivets utveckling och som ett sätt att erbjuda ytterligare attraktiva boendemiljöer och genom bostadsbyggande göra det möjligt för fler att bo i kommunen?
- På vilket sätt kan samarbetet i MalmöLundregionen nyttjas för att göra Lund mera attraktivt för arbetskraft och nyetableringar ur ett såväl nationellt som globalt perspektiv? Arbetspendlingen över kommungränsen är omfattande.
- Vilka outnyttjade möjligheter finns det att dra nytta av det svensk-danska samarbetet? Arbetet med att skapa ett dansk-svenskt innovation district pågår. Kan t.ex. diabetesforskningen i Köpenhamn bättre knytas till den i Malmö-Lund?
- Hur kan Lund nyttja kommande Fehmarn Bält-tunneln för att dra nytta av en kortare restid till kontinenten, tyskt näringsliv och forskning? I Hamburg finns stora materialforskningsanläggningar med koppling till MAX IV och ESS. Behövs ökad skolsatsning på tyska?

Frågeställningar som framkommit vid research samt intervjuer till denna analys.

Vilka företag och branscher kommer att öka sysselsättningen i Lund i framtiden?

Tetra Pak och Alfa Laval är exempel på bolag med lång historik och med fortsatta utvecklingssatsningar i Lund. 2012 öppnade Tetra Recart t.ex. ett livsmedelsutvecklingscentrum i Lund. Mobilklustret har utvecklats mot IoT connectivity vilket lockat bland andra Volvo Personvagnar och Bosch till Ideon. Materialforskningen väntas få en stark koppling till flera nya branscher. Rymdteknik och försvarsindustri är två nya branscher som är aktuella.

LTH - Medicinska fakulteten
- BMC m.fl.

MAX IV
European Spallation Source

Ideon - Medicon Village
- Science Village Scandinavia

Nu snart 40 år senare har antalet personer som arbetar i utlandsägda bolag i Lund ökat kraftigt beroende på såväl ägarförändringar som bolagsetableringar.

Likasa blir arbetskraften även hos de svenskägda företagen alltmer internationell. Många av de nya företagen har stora delar av sin marknad i andra världsdelar. Sigma Connectivity, som bildades 2013 för att ta tillvara uppsagda utvecklingsingenjörer från Sony Mobile, har till exempel många kunder i Silicon Valley.

Men den ökande internationaliseringen behöver inte bara ha fokus mot stora men fjärran länder som USA, Indien, Japan och Kina. Det finns även potential på närliggande marknader, som Danmark och Tyskland, inte minst med den kommande Fehmarn Bält-tunneln, framhåller Mia Rolf, vd Ideon Science Park. Även de nya forskningsanläggningarna MAX IV och ESS väntas bidra positivt, menar hon, och lyfter också fram det ökade fokuset bland företag i Lund på IoT connectivity som en stor möjlighet framöver. Ideon ser hon som en internationell aktör med hemvist i Lund.

Den ökade internationaliseringen ställer nya krav på kommunen

Den ökande internationaliseringen av Lunds näringsliv ställer även nya krav på kommunen när det gäller information, utbildning och annan service till internationella företag och expats. Mycket har redan gjorts. International Citizen Hub i Lund drivs i samarbete med Malmö och Region Skåne och det finns flera internationella skolor såväl i Lund som i t.ex. Malmö och Köpenhamn. Men frågan är om satsningarna är tillräckliga? Fehmarn Bält-förbindelsen kommer att

underlätta kontakterna med norra Tyskland och då kan det till exempel uppstå behov av en ökad satsning på tyska språket i Lunds skolor.

– Jag tror att det är oerhört viktigt framöver att Lunds kommun bidrar till att skapa ännu bättre förutsättningar för ett internationellt näringsliv och för expats som kommer hit från andra länder för att jobba, säger Göran Grosskopf, styrelseordförande i Peab och i Mats Paulssons stiftelse för forskning, innovation och samhällsbyggande som äger Medicon Village. Han har tidigare varit styrelseordförande i Tetra Laval Group och Ingka Holding och har stor erfarenhet av internationellt arbete.

Potential för fler tillväxtbolag att växa i Lund

Att ta tillvara innovationsklimatet i Lund är viktigt, menar Wihlborgs Fastigheters vd Ulrika Hallengren. – Mätt till numerären så borde det vara fler företag som har en ännu större möjlighet att göra en tillväxtresa, säger hon och tillägger att kommunen bör värna om bredden i näringslivet.

Det handlar såväl om behovet av att stödja lokala företag med outnyttjad tillväxtpotential som att få fler uppstartbolag i innovationsmiljön att göra hela tillväxtresan fram till produktion och marknadsföring så att de nya jobben hamnar i Lund.

Mix av etablerade storföretag och uppstartsbolag präglar Lunds näringsliv

Lunds innovationssystem har historiskt attraherat även större företag att etablera forskningsenheter. Först Astra och Ericsson och senare Volvo Cars och Bosch är

några exempel. Ideon Science Parks och Ideon Opens satsningar på att arbeta med öppen innovation och fungera som en brygga mellan etablerade organisationer och innovationssystemet ger nya möjligheter.

Nya branscher och branschglidning

Lunds innovationssystem är i ständig förändring. Nya branscher har under 1900-talets andra halva tillkommit som life science och mobilteknik. Det sker också en ständig förändring inom branscher där mobilklustret med ny 5G-teknik nu fokuserar mot IoT connectivity som handlar om att göra näringsliv, bilar och bostäder ständigt uppkopplade mot nätet. Kompetensen inom IoT connectivity har redan lockat fordonsbranschen till Lund. Materialforskningen är nästa nya område med anläggningarna MAX IV och ESS och som på sikt kan öka Lunds attraktivitet för företag i såväl befintliga som nya branscher.

Rymd- och försvarsindustrin nya branscher med intresse för Lund

Lunds kommun arbetar nu aktivt med att få den europeiska rymdorganisationen ESA att etablera en rymdinkubator inom Ideon Innovation.

I närområdet finns ytterligare en bransch med möjlighet att kunna knytas närmare MAX IV, ESS, LTH och IoT-klustret; bevaknings, säkerhets- och försvarsindustrin.

I Lund finns redan branschföretag som Axis, Exensor Technology, 2Secure och Asperi Group och i Malmö finns Aimpoint, Saab Kockums, Combitech, 4C Group och 5.11 Tactical. Samtidigt ökar den militära närvaron i Lunds kommun. Södra

skånska regementet (P7) i Revingehed byggs för närvarande ut för en halv miljard kronor och med början 2021 ska armén i Skåne fördubblas till en hel brigad på P7 enligt senaste totalförsvarspropositionen.

Nätverk och eldsjälarna i näringslivet

Det personliga engagemanget är viktigt för näringslivets utveckling, tror Bert Nordberg som tillsammans med Dan Olofsson startade Sigma Connectivity när Sony Mobile drog ner i Lund.

Han efterfrågar mer kontakt med politiken och betonar att det är viktigt att bygga personliga kontakter även med de stora internationella bolagen som finns i Lund. Hans tips är att politiker och tjänstemän kontaktar forsknings- och utvecklingscheferna på bolagen. "Vd:n anställer inte folk medan forsknings- och utvecklingschefen lugnt kan sätta 100 man i Lund utan att blinka för han har 6 000 utvecklare och är intresserad av kompetens och universitet".

Mycket av Lunds historiska framgångar har haft en koppling till starka eldsjälarna. Ruben, Hans och Gad Rausing och Holger Crafoord har inte bara byggt upp förpackningsföretagen Åkerlund & Rausing och Tetra Pak. De har själva eller tillsammans medverkat till en rad andra företag inom allt från vattenrening till medicinteknik. Ingvar Kamprad, Mats Paulsson och Göran Grosskopf är tre andra exempel på företagare som visat ett stort personligt engagemang för Lund. Listan över Lunds eldsjälarna är betydligt längre. Intervjuerna visar hur det personliga engagemanget fortsatt är viktigt för utvecklingen av Lunds näringsliv.

Påskyndad strukturomvandling

Covid-19 har slagit hårt mot detaljhandeln och besöksnäringen. Strukturomvandlingen mot en ökad andel e-handel har påskyndats. Mera oklart är hur besöksnäringen med restauranger, hotell och mötesplatser långsiktigt påverkas. En påskyndad strukturomvandling mot en ökad andel digitala möten kan t.ex. långsiktigt minska antalet besökare till Lunds universitet och näringsliv. Hur kan kommunen stödja dessa branscher inför framtiden?

Billiga lokaler och labb till uppstartsföretag

Även det övriga lokala näringslivet och de nya uppstartsbolagen behöver finnas med i diskussioner om t.ex. kommunal service, mark och lokalbehov. Smile Incubators vd Ebba Fåhræus

betonar i en intervju här i analysen behovet av utbyggd labbkapacitet för uppstartsbolagen inom life science i Lund.

En fråga som aktualiserades redan av Ingvar Kamprad när IKEA finansierade Ideons första permanenta byggnader var behovet av billiga lokaler till stadens entreprenörer. Han betonade vikten av de första enkla barackerna, Kuvösen. "Kuvösen var mitt krav för att bygga Ideon. Jag tycker att vi verkligen måste hjälpa unga entreprenörer med låg hyra och billig hjälp med juridik, bokföring och telefonväxel", sade Ingvar Kamprad i en intervju med Sydsvenskan 2008.

I denna analys lyfter Axis medgrundare Martin Gren upp samma fråga och pekar på att medan det är ont om enkla billiga lokaler i Lund så finns det gott om sådana lokaler i Malmö.

FOTO: NEWS ØRESUND

Covid-19 påskyndar strukturomvandlingen

Lokal- och markbehov

FOTO: NEWS ØRESUND

Tidigare vd och styrelseordförande på Sony Mobile, och numera ordförande i bland annat teknikbolaget Sigma Connectivity och danska Vestas.

"Det är ingen brist på arbetstillfällen, det är brist på invånare i Lund som kan göra kommunen rikare."

Läs mer på sidan 74

Vd Smile Incubator som finns på Medicon Village i Lund.

"Jag tycker att näringslivet fullständigt har exploderat med alla nya startupföretag. Framgångarna drivs av vissa bolag som var startups för flera årtionden sedan."

Läs mer på sidan 68

FOTO: SMILE INCUBATOR

FOTO: NEWS ØRESUND

Styrelseordförande i bl.a. Peab och Mats Paulssons stiftelse för forskning, innovation och samhällsbyggande (som äger Medicon Village). Tidigare styrelseordförande i Tetra Laval Group och Ingka Holding BV.

"Jag tror att det är oerhört viktigt framöver att Lunds kommun bidrar till att skapa ännu bättre förutsättningar för ett internationellt näringsliv och för expats som kommer hit från andra länder för att jobba." Läs mer på sidan 70

Medgrundare och aktiv styrelseledamot i nätverksvideoföretaget Axis Communications i Lund som sedan 2015 ägs av Canon.

"Ta Ideon som är en succé på många sätt, och på ett sätt inte. Man glömde att det inte finns något billigt ställe att bedriva startup på i Lund. Det finns det gott om i Malmö." Läs mer på sidan 76

FOTO: NEWS ØRESUND

FOTO: NEWS ØRESUND

Vd på Ideon Science Park i Lund som funnits i snart 40 år och under tiden växt med fler företag och byggnader. Dessutom har forskarparken ett mer globalt perspektiv på verksamheten idag.

"Ska vi få den stora tillväxten i Sverige måste våra innovationer vara internationaliserade."

Läs mer på sidan 80

Direktör för operationsdivisionen på Alfa Laval som överväger att bygga en ny fabrik i regionen för tillverkning av stora värmeväxlare till delägda amerikanska energilagringsbolaget Malta Inc.

"Vi har pratat om att bygga fabriken vid vår nuvarande anläggning på Gunnesbo i Lund och parallellt tittar vi även på andra lägen i Lundaregionen." Läs mer på sidan 84

FOTO: ALFA LAVAL

FOTO: NEWS ØRESUND

Head of Host States Relations på forskningsanläggningen The European Spallation Source (ESS) i Lund samt ordförande i LTH och Smile Incubator.

"Lund ger ett spretigt intryck. Där är Malmö och Helsingborg mycket skickligare. Jag tycker det finns mer innehåll i Lund medan de andra städerna är bättre på storytelling." Läs mer på sidan 59

Vd på Wihlborgs Fastigheter, som är stor fastighetsägare på Ideon och som bygger nya kontorshus vid centralstationen i Lund.

"Det finns en stor attraktion i innovation och coola idéer, men ur tillväxtsynpunkt finns det också mer att göra för de bolag som vill växa och som inte bara söker en bra exit. Här finns en potential att generera fler arbetstillfällen." Läs mer på sidan 58

FOTO: NEWS ØRESUND

FOTO: NEWS ØRESUND

Profesor i strategisk kommunikation och tills nyligen chef för sektionen för Forskning, samverkan och innovation vid Lunds universitet.

"Det finns många olika innovationshubbar i Lund och som helhet tycker jag det är positivt även om man skulle kunna slå ihop några. Men det är en fördel om det får finnas ett visst kaos." Läs mer på sidan 61

Platschef för Ericsson i Lund och ansvarig för basbandsmjukvara inom Networks.

"Det har varit en omstart i Lund och det har varit en stor förändringsresa... Grunden till att vi är etablerade i Lund är att här finns mycket kunskap." Läs mer på sidan 78

FOTO: ERICSSON

Del 1:

466 (596)

467 (596)

INDUSTRI: Tetra Pak, AR Packaging Group, Alfa Laval, Baxter (fd Gambro) m.fl.

TECH: Axis, Qlik, Sony, Ericsson, Huawei, Volvo Personvagnar, Bosch, m.fl.

ICT: Epiluvac, Epinova Tech, Homepal, DLab, Flatfrog, Terranet, Zaploxx m.fl.

LIFE SCIENCE: Alligator Bioscience, Bioinvent, Camurus, m.fl.

Lunds universitet, LTH, Skånes universitetssjukhus, BMC, Future by Lund, Ideon, Medicon Village, Science Village Scandinavia, ESS, MAX IV m.fl.

Handel, besöksnärning, byggföretag, fastighetsbolag, vårdföretag, transportföretag, utbildningsföretag, revisionsbyråer m.fl.

Microsoft Staffanstorps, Inter IKEA/Ingka Malmö, Orkla Foods Eslöv/Malmö, Boozt Fashion Malmö/Ängelholm, Vestas Malmö/Ørestad/Aarhus m.fl.

Tillväxten av nya jobb i Lunds näringsliv har tappat fart under de senaste tio åren men bara under något enstaka år har det totala antalet anställda minskat trots Astra Zenecas nedläggning och stora neddragningar hos Sony Mobile, Ericsson och Baxter (Gambro). Flera företag planerar nu för expansion i Lund som alltmer blivit en forsknings- och innovationsstad med ett ökat internationellt ägande av företagen med Axis och Qlik som två exempel. Samtidigt är stora industriföretag som Tetra Pak och Alfa Laval fortsatt framgångsrika. Men även det lokala näringslivet i staden och omgivande byar har stor betydelse för sysselsättningen. Vård, utbildning och handel är de tre branscher som har flest anställda i kommunen.

Frågan är om det är relevant att tala om enbart Lunds näringsliv när ökad arbetspendling och ökad internationalisering gör att en inte obetydlig andel av arbetskraften och företagens ägare finns bortom kommungränsen?

Lunds näringsliv går inte isolera från sin omvärld utan det präglas av lokala, mellankommunala, regionala, nationella och internationella kontakter, relationer och samarbeten. Närheten till Malmö och Köpen-

hamn samt den internationella flygplatsen i Kastrup påverkar förutsättningarna för de som verkar i Lund. Storföretagen ägs i allt större utsträckning av globala aktörer. De nya life science- och techföretagen verkar på globala marknader och den europeiska forsknings-satsningen på ESS och den nationella satsningen på MAX IV skapar nya förutsättningar för de företag och forskare som verkar i kommunen.

För Lunds näringsliv har den senaste tioårsperioden bjudit på stora motgångar med Astra Zenecas nedläggning och stora neddragningar hos Sony, Ericsson och Baxter (Gambro). Samtidigt har framväxten av nya företag, skapandet av Medicon Village, expansiva företag som Axis och en omstart hos Ericsson gjort att antalet anställda i Lunds näringsliv endast minskat under några enstaka år efter millennieskiftet. Däremot stannade jobbtillväxten nästan upp under några år. Mellan 2014 och 2017 ökade sysselsättningen i Lunds näringsliv endast med 600 personer. Det kan jämföras med att Malmös näringsliv skapade 16 000 nya arbetsplatser under samma tid.

Bakom statistiken skymtar även en ökad specialisering mellan städerna där Malmö utvecklats mot att bli mera av en tjänste- och huvudkontorsstad medan Lund alltmer får karaktären av en forsknings- och utvecklingsstad som dessutom har stora industriföretag som AR Packaging Group, Alfa Laval och Tetra Pak.

Lund tillhör den nationella toppen sett till både befolkningens utbildningsnivå och antalet patentansökningar från företagen. Lunds forskningsmiljö och näringsliv bidrar till en rad nya produkter och tjänster.

Tetra Paks mjölkttetra och den **aspektiska dryckesförpackningen** som inte kräver kylförvaring, **Alfa Lavals plattvärmeväxlare**, **Gambros konstgjorda njure**, dåvarande **Astra Dracos** läkemedel som **Alvedon** och **Symbicort**, **Ericssons mobiltelefoner** och **Bluetoothteknik** samt **Axis nätverksskameror** är några av alla de innovationer som härstammar från Lund.

Miljön kring Lunds universitet med medicinska fakulteten och LTH samt Skånes universitetssjukhus skapar i kombination med flera forskarparker och inkubatorer samt forskningsanläggningarna MAX IV och kommande ESS en grogrund för nya startupbolag och företag i teknikens framkant. Den innovativa miljön och tillgången till kompetent utvecklingspersonal pekas ut som Lunds största konkurrensfördelar av flera intervju-personer i denna rapport. Kombinationen av Lund som kunskapscentrum och ett Lund som i allt större utsträckning samverkar med sin omvärld beskrivs kanske bäst av Mia Rolf, vd för **Ideon Science Park**.

– Istället för att Ideon ska vara en science park i Lund för Lund så har vi varit väldigt tydliga med att vi är en

science park för världen, som finns i Lund, säger hon.

Samtidigt är det viktigt att även fokusera på de lokala företag som verkar i staden och de omgivande byarna. Företag som skapar service och leveranser till såväl invånarna som övriga näringslivet i regionen. Då gäller det att inte bara blicka mot de ca 3 000 företag som finns i staden Lund. I kommunens fyra omgivande byar finns ytterligare närmare 500 företag med mer än en anställd i november 2020:

- **Södra Sandby 156**
- **Veberöd 110**
- **Dalby 123**
- **Genarp 87**

Nu börjar framtidschoppet spira igen. Ericsson lade visserligen ned modemverksamheten i Lund 2014 men flyttade dit annan utveckling och har därefter åter ökat antalet anställda kraftigt. Lund är idag näst största enheten inom Ericsson Research. Sony beslutade, efter år av neddragningar inom mobilverksamheten, att etablera ett globalt forsknings- och utvecklingscenter i Lund med fokus på internet of things, IoT. Lund är enligt Sydsvenskan Sonys största FoU-site utanför Japan.

När Intel lämnade Lund 2016 togs personalen över av **Volvo Cars** som därefter har expanderat. **Sigma Connectivity**, som bildades av fd Sony Mobile-chefen Bert Nordberg och Dan Olofsson för att ta hand om kompetensen från uppsagda ingenjörer från Sony Mobile, har passerat en halv miljard i omsättning

med kunder även i Silicon Valley. **Medicon Village** bildades genom en donation från Peabs ena grundare och huvudägare Mats Paulsson som möjliggjorde köpet av Astra Zenecas tomma forskningslokaler i Lund via en nybildad stiftelse. Nu växer Medicon Village som science park med nya byggnader och en lång rad nya företag. **Axis** fortsätter att expandera och **Alfa Laval** ska utöka med ett hundratal arbetstillfällen och planerar för en ny fabrik i Lundaområdet för tillverkning av stora värmeväxlare till lagring av grön energi åt delägda teknikbolaget Malta Inc. Materialforskningsanläggningarna MAX IV och ESS ses som nya framtidsmöjligheter där Alfa Laval är ett bra exempel med deras finansiering av en industrial relationship manager på MAX IV.

EXPANDERAR I LUND

Axis

Ericsson, efter omstart

Sigma Connectivity

Alfa Laval

Medicon Village

Volvo Cars på Ideon

FOTO: NEWS ØRESUND

FORSKNINGSSATSNINGAR

1862

**Alnarps lant-
bruksinstitut
(senare SLU)**

1961

**Lunds Tekniska
Högskola,
LTH**

1961

**Ekonomisk
fakultet vid Lunds
universitet**

Hvilans Mejeri i Åkarp startas som det första av flera andelsmejerier i Sverige.

AB Separator startas i Stockholm grundat på Gustaf de Laval's uppfinning mjölkseparatorn.

Rudelius & Boklund bildas genom ett företagsköp i Lund och verksamheten ändras till att producera mejeriutrustning.

AB Separator (byte namn till **Alfa Laval** 1963) köper Rudelius & Boklunds ägare Baltic.

Separators tillverkning av **plattvärmväxlare** flyttas från Tyskland till Lund. 1978-79 byggs Alfa Laval's nuvarande fabrik på Gunnesbo i Lund.

Ekonomen Ruben Rausing och förläggaren Erik Åkerlund köper ett litet emballageföretag i Malmö som döps om till **Åkerlund & Rausing**, Å&R.

Förpackningsföretaget Åkerlund & Rausing flyttar till Lund.

Tetra Pak AB bildas som dotterbolag till Å&R.

Tetra Pak köper Alfa Laval och bildar **Tetra Laval**.

Industridelen av Alfa Laval börsnoteras, med huvudkontor i Lund. Tetra Laval är största ägare i **nya Alfa Laval**.

Tetra Recart öppnar ett livsmedelsutvecklingscentrum i Lund.

Läkemedelsbolaget Astra vill vara etablerade i alla svenska universitetsstäder och startar dotterbolaget **Draco** i Lund. Här utvecklas bl.a. Alvedon huvudvärkstabletter och Symbicort astmamedicin. Forskningsanläggningen växer till som mest drygt 1 000 anställda men läggs ner av Astra Zeneca i slutet av 2011.

Gambro bildas av Å&R:s dåvarande vd Holger Crafoord baserat på Lundaforskaren Nils Alwalls engångsnjure. Efter flera ägarförändringar delas Gambro i tre delar. Produktionen av dialysutrustning säljs till Baxter som minskar personalstyrkan i Lund från närmare 900 till 150 personer mellan 2013 och 2022.

Medicon Village bildas genom en donation från ena Peabgrundaren Mats Paulsson som bildar en stiftelse som köper Astra Zenecas forskningslokaler i Lund.

2006
Biomedicinskt
Centrum,
BMC

Lunds näringsliv har utvecklats från industrier med nära anknytning till jordbruk, livsmedel och förpackningar till flera olika kluster med avancerad forskning inom life science, ICT, mobiltetek-

2016
MAX IV

nologi och den nya uppkopplade världen. Med två nya materialforskningsanläggningar blir staden dels ännu mera internationell, dels skapas ny kunskap som kan leda till nya företag.

2023
European
Spallation
Source,
ESS

Forskarbyn Ideon invigs för att skapa nya innovativa företag ur universitetsforskningen.

Ingvar Kamprad finansierar Ideons första permanenta byggnader - först via IKEA och sedan via Ikano som fortsätter bygga ut Ideon där bolaget kom att äga ca 60 procent av byggnaderna. 2013 säljs Ikanos del av Ideonfastigheterna till Wahlborgs som sedan 2006 ägt övriga fastigheter på det ursprungliga Ideonområdet. Under många år hade Ikano Bank och Ikano Fastigheter kontor på Ideon innan de 2015 flyttade till Malmö i samband med att IKEA invigde sin globala mötesplats Hubhult där. I Lund har Ingvar Kamprad via stiftelser även finansierat Ingvar Kamprad Design Centrum, IKDC, vid LTH samt Kampradhuset för cancervård vid Skånes universitetssjukhus.

Svenska Radio Aktiebolaget, senare Ericsson Radio Systems, startar utvecklingsavdelning för mobiltelefoner i Lund och blir första hyresgäst på Ideon.

Axis startas i Lund och är idag världsledande på nätverksvideokameror. Canon köpte Axis 2015 och storsatsar i Lund.

Qlik startades i Lund av personer från Tetra Pak och Astra Draco som utvecklade programvara för beslutsstöd. 2004 flyttas huvudkontoret till USA med utvecklingsavdelning kvar på Ideon i Lund.

Bildas **Sony Ericsson**.

Bildas **Sony Mobile** när Ericsson köps ut ur samarbetet.

Sigma Connectivity bildas för att ta över anställda som är övertaliga på Sony Mobile.

Ericsson lägger ner modemsverksamheten i Lund. Istället flyttas forskning inom affärsområdet Networks till Lund med fokus på 5G.

Bosch bygger upp en utvecklingsavdelning på Ideon.

Volvo Cars etablerar sig i Lund och tar över personal från Intel som hade etablerat sig i Lund tre år tidigare genom att ta över anställda från ST Ericsson.

UNOPS - FN-organisationen - öppnar globalt innovationscenter på Ideon. Koppling finns till FN-byn i Köpenhamn.

FOTO: NEWS ØRESUND

Forsknings- och näringslivsstad Lund bygger på en mer än hundraårig utveckling av högre utbildning, forskning och innovation. Hittills har det tagit 10-30 år från att nya kunskapscentra etablerats tills det fått genomslag i det lokala näringslivet. Nätverken och det personliga engagemanget hos företagsledarna är lika viktigt i dagens globala näringsliv som det var när Ruben Rausing byggde upp Åkerlund & Rausing och Tetra Pak. En viktig faktor som lyser fram är att företag som Ericsson, Volvo Personvagnar, Bosch och Sigma Connectivity etableras eller skapas i Lund beroende på den yrkesmässiga kompetens som finns i staden. Mixen av små och stora företag är viktig. Bristen på stora ankarföretag inom life science nämns av intervjupersoner som en svaghet.

Den historiska kunskapsutvecklingen under mer än hundra år har format dagens Lund som forsknings- och näringslivsstad. Tillkomsten av dagens innovationsmiljö har likheter med den första industriella etableringen i Lund under andra halvan av 1800-talet som präglades av en kombination av ny infrastruktur (stambanan) en

ny högre utbildning (Alnarps lantbruksinstitut strax utanför Lund), en ny bransch (andelsmejerier) och en ny industri (mejeriutrustning) som utgör rötterna till dagens industriföretag Alfa Laval med huvudkontor i Lund.

Den stora nytändningen för Lunds näringsliv kom dock som en trestegsraket under 1900-talet.

flyttade förpackningsföretaget Åkerlund & Rausing från Malmö till Lund. Samma år flyttade AB Separator (Alfa Laval) produktionen av plattvärmeväxlare från Hamburg till Lund där det lokala bolaget Rudelius & Boklund tidigare köpts upp. Plattvärmeväxlarna är fortfarande huvudprodukten i Lund för dagens Alfa Laval som nu även har sitt huvudkontor här.

grundades Lunds tekniska högskola som 1969 blir en del av Lunds universitet. 1961 bildas även den ekonomiska fakulteten vid universitetet.

invigdes forskarbyn Ideon på Pålsvä Ångar i tillfälliga baracker som tidigare använts av TV2. Skånes arbetsmarknad tyngs vid den tidpunkten av varvs- och tekokrisen och behovet av nya framtid-företag är akut. Året innan hade SRA/Ericsson Radio Systems beslutat att förlägga sin utveckling av mobiltelefoner till Lund där det finns passande kompetens på LTH. Ericsson blir första stora hyresgästen hos Ideon.

Som forsknings- och innovationsstad har Lund en storlek som underlättar att det skapas personliga kontakter och nätverk mellan företag och forskning samt mellan olika företag och branscher. Utvecklingen kan studeras ur flera olika perspektiv:

Nya forskning ger nya företag efter 10-30 år – lärdom från Alnarps, LTH och BMC

Erfarenheterna från tidigare satsningar på högre utbildning och forskning i Lund med omnejd visar att det skapar nya produkter, jobb och företag - men med en tidsmässig fördröjning på flera årtionden.

Alnarps lantbruksinstitut invigdes 1862 och 1880 startades Sveriges första andelsmejeri, Hvilans Mejeri, i Åkarp. Utvecklingen av lantbruket och mejerinäringen skapade ett underlag för industriell produktion av mejeritrustning. 1897 bildas företaget Rudelius & Boklund i Lund för produktion av mejeritrustning. R&B är sedan 1928 en del av Alfa Laval (som då hette AB Separator).

1961 grundas Lunds tekniska högskola, LTH. Efter drygt 20 år med utbildning och forskning på LTH etableras Sveriges första forskarpark, Ideon, 1983 med fokus på att skapa nya innovationer och företag ur forskning.

Under en tioårsperiod fram till 2006 byggdes Biomedicinskt Centrum, BMC. De senaste åren har antalet life scienceföretag ökat i Lund.

De nya materialforskningsanläggningarna MAX IV (invigt 2016) och ESS (tas i drift 2023) kan därför väntas bidra till Lunds arbetsmarknad i tre faser:

Byggsfasen sysselsätter forskare men främst byggnadsarbetare och leverantörer av utrustning.

Nästa fas inleds när forskningsanläggningarna tas i drift och drar till sig forskare från såväl Sverige som en rad andra länder. Här finns även en regional nordeuropeisk koppling till såväl Köpenhamn (där ESS datacenter byggs upp) som till Hamburg (med materialforskningsanläggningar inom Deutsches Elektronen-Synchrotron, DESY).

Den tredje fasen ligger i en obestämd framtid då forskningsresultaten från MAX IV och ESS når ut i näringslivet så att nya produkter kan utvecklas.

Näringslivet knyts redan närmare anläggningarna. MAX IV, som är igång, får t.ex. en industrial relation-ship manager finansierad av Alva Laval och danska läkemedelsföretaget Novo Nordisk är sedan tidigare en av aktörerna som nyttjat även föregångarna till MAX IV.

Två offentliga satsningar görs för att stärka kontakten mellan MAX IV, ESS och den akademiska världen. Science Village Scandinavia utvecklar markområdet mellan forskningsanläggningarna med målet att skapa lokaler för universitet, forskare och företag. MAXESS Industry Arena ska hjälpa företag att använda de nya anläggningarna. Arenan finansieras av Region Skåne och är ett samarbete mellan ESS, MAX IV, RISE, Science Village Scandinavia och Lunds universitet.

Industriföretagen fortsätter att utvecklas – Alfa Laval planerar för ny fabrik

Industrin fortsätter att utvecklas i Lund och är större än vad debatten ibland ger intryck av. Om industrin definieras som företag som helt eller delvis låter tillverka fysiska produkter framträder en mera omfattande industrisektor men där inte alla företag har produktion lokalt i Lund. Med denna bredare definition omfattar Lunds industrisektor företag som Alfa Laval, Tetra Pak, AR Packaging Group och Baxter men även Axis, Bosch, Ericsson, Sony och Volvo Personvagnar. Även forskningsarbetet i bioteknikföretagen syftar till att utveckla nya läkemedel för industriell produktion.

Den moderna industrin arbetar allt mer med mjukvara och förbereder sig i dagsläget på den breda etableringen av uppkopplade föremål - internet of things (IoT) där Lunds näringsliv och innovationssystem har en mycket stark ställning.

Klimatkrisen sätter också fokus på grön energi där Lundabaserade industriföretaget Alfa Laval har en stark ställning och stora expansionsplaner. Företaget planerar nu för en ny fabrik i Lundaområdet som ska leverera stora plattvärmeväxlare till

bl.a delägda amerikanska bolaget Malta Inc som utvecklat ny teknik för energilagring. Men ”inga beslut är tagna ännu”, betonar Mikael Tydén, direktör för operationsdivisionen vid Alfa Laval.

Kompetens överförs mellan individer, företag och olika branscher - stärker innovationssystemet

Under årens lopp har en rad exempel visat hur kunskap överförs mellan olika företag och mellan universitet och företag – inte sällan med hjälp av personliga kontakter. På senare år har denna utveckling blivit allt tydligare och skapat dynamik inom Lunds innovationssystem. Dels har stora så kallade ankarföretag skapat lednings- och forskningskompetens samt knutit ett globalt kontaktnät och kompetens till Lunds näringsliv, dels har neddragningar hos Ericsson, Sony Mobile, Baxter och Astra Zeneca i Lund medfört att det friställt erfaren personal som kunnat rekryteras av de mindre utvecklingsbolagen.

Medan de stora bolagen finns kvar inom mobil- och IoT-sektorn finns det inte längre något stort läkemedelsföretag i Lund. Avsaknaden av ett ankarföretag inom life science i Lund har av vissa intervjupersoner i denna rapport framförts som en utmaning inför framtiden.

– Kompetensen som skapar en brygga mellan små biotechbolag och storbolagen behövs. Det blir ett jätteproblem när de som har erfarenhet från Astra Zeneca går i pension, säger Ebba Fåhræus, vd för Smile Incubator på Medicon Village.

Samtidigt betonar hon att nedläggningen av Astra Zeneca så här långt har gjort att det funnits mycket kompetent personal som uppstartsbolagen kunnat rekrytera.

Nedanstående exempel visar hur betydelsefullt kompetensöverföringen mellan företag och universitet samt de personliga nätverken har varit och är för utvecklingen av Lunds näringsliv:

Dåvarande svenska läkemedelsföretaget Astras nya strategi om etableringar på svenska universitetsorter gör att de 1955 bildar dotterbolaget Draco i Lund. Tre år senare invigdes det första forskningslaboratoriet i källaren till Helsingkrona nation. Där utvecklas bland annat huvudvärstabledeten Alvedon. 1961 flyttar Draco till nya forskningslokaler bredvid Sparta och växer till som mest drygt 1 000 anställda. Astra går samman till Astra Zeneca och i slutet av 2011 lämnar företaget Lund.

Lundabaserade vattenreningsföretaget Purac har sina rötter i Åkerlund & Rausings köp

av Östanå Pappersbruk som hade problem med vatten som missfärgade produkterna. Uppfinningen av flotationstekniken på Östanå lade grunden till bildandet av Purac 1956. Sedan 2015 ägs Purac av kinesiska SDIC & Beijing Drainage Group Fund.

Vid en middag hos Kulturens dåvarande chef Sven T. Kjellberg 1961 möter Lundaforskaren Nils Alwall förpackningsföretaget Åkerlund & Rausings vd och delägare Holger Crafoord. Alwall berättar bedrivit om döende njurpatienter och om sin idé om en billig engångsnjure för massproduktion. Den första engångsnjuren utvecklades i Åkerlund & Rausings källare där utvecklingschefen Carl-Axel Björkengrens plastkunnande kommer till nytta samtidigt som han inspireras av Alfa Laval's plattvärmväxlare. Även Åkerlund & Rausings underleverantör Arjo knyts till projektet. 1964 kommer Holger Crafoord överens med Alwall, Arjo och övriga inblandade om att föra över rättigheterna till det vilande bolaget Gamla Brogatans sjukvårdsaffär som namnändras till Gambro. Holger Crafoord kan genom sitt delägarande i Åkerlund & Rausing finansiera starten av det nya medicintekniska företaget.

Idag är det tidigare Gambro en del av amerikanska Baxter som håller på att flytta Lundafabrikens produktion till Italien. Kvar i Lund blir en forskningsavdelning och lite annan verksamhet med totalt omkring 150 anställda.

Det inflyttade företaget som blev Ideons första stora hyresgäst. Verksamheten etablerades i Lund redan i slutet av 1982 i tillfälliga lokaler. Anledningen till etableringen var densamma som Astras uppstart av Draco 1955: närheten till Lunds universitet samt nu även forskningen vid LTH. Men lokaliseringen till Lund var inte given. Två pådrivande personer var landshövding Nils Hörjel och friherre Thure Gabriel Gyllenkrok som båda var styrelseledamöter i Svenska Radioaktiebolaget, SRA, som senare kom att bli Ericsson Radio Systems. Gyllenkrok hade en bakgrund som reservofficer och pilot med erfarenhet av signalspaning och var entusiastisk radioamatör med stort kontaktnät bland politiker och forskare på LTH. Hustrun Caroline Gyllenkrok var född Wallenberg och det gav kontakterna med Ericsson. En middag med SRA:s styrelse, inflytelserika LTH-forskare och lokala politiker på Björnstorps gods utanför Lund i oktober 1982 lär ha varit en bidragande orsak till att SRA slutligen valde Lund som etableringsort för utvecklingen av

nya mobiltelefoner. Det lade grunden till Lunds mobilkluster som nu är inne i en ny fas med uppkopplade tjänster, internet of things.

Ericssons mobiltelefonverksamhet blev så småningom delägda Sony Ericsson och därefter enbart Sony Mobile. Även om utvecklingsavdelningen i Lund har krympt finns det idag ett kluster med företag och kompetenta forskare som driver utvecklingen i en rad företag inom mobilteknik och IoT connectivity.

FOTO: NEWS ØRESUND

I slutet av 1970-talet får LTH:s nye professor Hans Ahlmann, med erfarenhet från LKAB och Trelleborgskoncernen, i uppdrag att förbättra kontakterna med näringslivet. Inspirationen till Ideon kom 1981 när en annan Lundaprofessor, Sture Forsén, under en resa hörde talas om planerna på att skapa en ny science park i England. Kontakter togs med dåvarande landshövdingen Nils Hörjel som bildade den så kallade professorsgruppen. Där tog planerna på Ideon fart. Men varken universitetet eller länsstyrelsen hade de pengar som behövdes. Till slut blev det Ingvar Kamprad och IKEA (senare Ikano) som finansierade bygget av Ideons första permanenta byggnader, Alfa-kvarteret, som står klara några år efter Ideons invigning 1983.

Det visade sig att Ingvar Kamprad hade ett gott öga till Lund. Pappa Feodor Kamprad gick på det som idag är Spyken gymnasieskola i Lund. Mamma Berta Kamprad vårdades för cancer på Lunds lasarett och avled endast 53 år gammal. Ingvar Kamprad bildade Fru Berta Kamprads stiftelse som bl.a. donerat medel till bygget av Kampradhuset för cancerforskning och vård vid Skånes universitetssjukhus i Lund. Via IKEA:s ägarstiftelser har Ingvar Kamprad även donerat stora belopp till etableringen av Ingvar Kamprad Design Centrum, IKDC, vid LTH.

Den ena grundaren arbetade på Tetra Pak och den andra på Astra Draco. 1993 blev Björn Berg och Staffan Gestrelus kompanjoner och året därpå presenterades den första versionen av deras programvara för visualisering av affärsinformation. Ideonföretaget Qlik blev känt som ett extremt snabbväxande företag. Idag finns huvudkontoret i USA och en stor utvecklingsavdelning i Lund.

Lunds nya forskarpark kom till 2011 i samband med Astra Zenecas beslut att lägga ned forskningsanläggningen i Lund. 2012 tog Medicon Village över Astra Zenecas lokaler i Lund.

Beskedet om nedläggningen kom i mars 2010 och då bildades Forsknings- och innovationsrådet i Skåne, FIRS, för att hantera följderna av nedläggningen och för att på sikt skapa bättre förutsättningar för forskning och innovation i Skåne genom ett ökat och fördjupat samspel mellan politik/offentlig verksamhet, akademi och näringsliv. I arbetet möttes flera starka personligheter: Lunds universitets dåvarande ordförande, och förre finansministern och ESS-förhandlaren Allan Larsson, Peabs och tidigare Tetra Lavs och Ingka Holdings styrelseordförande

Göran Grosskopf samt Peabs ena grundare och huvudägare Mats Paulsson. Genom en donation från Mats Paulsson bildades Mats Paulssons stiftelse för forskning, innovation och samhällsbyggande. Stiftelsen köpte forskningsfastigheterna i Lund av Astra Zeneca och startade Medicon Village.

Ett av flera exempel på hur kompetensen från Astra Zeneca stannade kvar i Lund genom nya bolagsbildningar. Företaget grundades i Lund 2011 av sju forskare från AstraZeneca i samband med att deras arbetsgivare lade ned verksamheten där. Idag har kontraktsforskningsföretaget ett drygt 30-tal anställda i lokalerna hos Medicon Village.

Företaget bildades 2013 för att ta tillvara kompetensen hos 200 uppsagda medarbetare hos Sony Mobile i Lund. Bakom Sigma Connectivity står vännerna Bert Nordberg (fd vd och styrelseordförande i Sony Mobile) och Sigma-koncernens ägare Dan Olofsson. De hade kunskap om marknaden, goda kontakter i branschen och såg möjligheterna i kompetensen hos Sonys medarbetare. Idag är Sigma Connectivity ett växande företag som bland annat har kunder i Silicon Valley.

Den nya cancerkliniken som inom kort ska öppna på Medicon Village är ett annat exempel på personliga kopplingar till Lund. Ruben Rausing's barnbarn Hans Kristian Rausing och hans hustru Julia Rausing har via en familjefond under 2020 donerat motsvarande en kvarts miljard kronor till en cancerklinik som ska ha fokus på diagnostik och behandling av cancer som huvudsakligen drabbar kvinnor. I bakgrunden till donationen skymtar även Göran Grosskops nätverk och roll som rådgivare till den aktuella grenen av familjen Rausing.

FOTO: NEWS ØRESUND

Innovationssystemet är Lunds paradgren. I den skånska kunskapsstaden finns ett väl utvecklat stödsystem för nya idéer och företag som är så omfattande att det nästan är svårt att få en överblicka. Ändå har det skånska näringslivets satsningar på FoU minskat de senaste tio åren medan de ökat i Västra Götaland och Stockholm. En annan utmaning är att det skapas relativt få nya stora företag i Lund. Ytterligare ett dilemma gäller bristen på externt kapital. En framtida styrka är de nya forskningsanläggningarna MAX IV och ESS.

Ideon, universitetet, innovationsplattformarna, samarbetet, Företagslotsen, Lundasupport, Lunds Nyföretagarcentrum (LNC), Future by Lund osv. Få städer har ett så heltäckande forsknings-, näringslivs- och innovationssystem.

– Vi har en extremt bra service för nyföretagande, som är allt från uppstartshjälp, utbildningar till mentorskap, säger Christer Wallin, vd för Lunds Nyföretagarcentrum, och han har en poäng. Lund är en innovativ kommun med stor företagstäthet.

Lunds position som kunskapscentrum mynnar i grund och botten från universitetet. Flera uppfinningar kommer från universitetet, och många företag stammar från aktörer nära universitetet. Varje

år examineras nya kullar av ingenjörer, medicinare, kemister, tekniker, samhällsvetare, jurister, matematiker och ekonomer, vilket gör att tillgången på kompetens för företagen är större i Lund än i många andra delar av Sverige. Statistiken visar att Lund har en av landets mest välutbildade befolkningar, och att det söks fler patent i Lund än i både Malmö och Uppsala. Men det är viktigt för alla aktörer i Lund att man vårdar sin position som kunskapscentrum, och att man ständigt arbetar för att utvecklas.

– Det är viktigt att inte bli självgod eller mätt, Lund har många unikiteter men att tro att de kommer gratis är alltid en fara, säger Ulrika Hallengren, vd för Wihlborgs fastigheter.

– Det är en guldgruva att bygga företag i Lund, men det är inte kommunens förtjänst, det finns mer att göra, säger Håkan Pålsson, vd för Innerfuture och styrelseordförande för Råbylunds företagarförening.

FoU-satsningarna ökar i Västra Götaland och Stockholm – men inte i Skåne

Satsningar på forskning och utveckling har ökat i Sverige som helhet under det senaste decenniet, men Skåne har gått i motsatt riktning. De offentliga FoU-satsningarna har visserligen ökat i Skåne, precis som i övriga storstadsregioner, men företagen i Skåne satsar mindre pengar på FoU än tidigare. Under 2019 satsade den privata sektorn i Skåne 12,2 miljarder kronor på FoU, jämfört med 12,7 miljarder 2009 och 13,4 miljarder 2011. Sedan 2009 har den privata sektorn i Västra Götalands län ökat sina FoU-satsningar från 18,9 till 40,9 miljarder, och i Stockholms län har satsningarna stigit från 26,4 till 39,2 miljarder kronor. En av delförklaringarna till Skånes svaga utveckling är att AstraZeneca lämnat Lund och Skåne samt neddragningar hos Sony Mobile och Ericsson under perioden, men det är viktigt att såväl Lund som Skåne lyfter frågan ytterligare.

Brist på externt kapital

– Lund har väldigt få riktigt rika och ibland våghalsiga finansörer, säger Christer Wallin, vd för Lunds Nyföretagarcentrum, och sätter fingret på en viktig punkt. Det finns många små och innovativa företag i Lunds forskarparker, men många av de företagare som intervjuats till denna rapport efterlyser bättre möjligheter att ta in mer externt kapital.

– Att man balanserar innovationskraften och den finansiella kraften är en viktig faktor. Där tycker jag att det börjar bli lite bättre, men det har varit väldigt Stockholmsfokuserat och lite stöd från Stockholm när det gäller kapital och annat. Lunds kommun skulle kunna vara mer aktiv och hjälpa företagen i samband med att man försöker få in kapital, och stötta med egna kontakter i Stockholm. Man borde försöka promota Lund som en attraktiv stad för företag och investerare, säger Göran Grosskopf, ordförande i Peab och i Mats Paulssons stiftelse för forskning, innovation och samhällsbyggande som äger Medicon Village.

För att företagen i Lund ska nå sin fulla potential och kunna växa, räknat i både omsättning och antal anställda, krävs en ökad möjlighet att få sina idéer finansierade. I Love Lund är en relativt nystartat initiativ för affärsänglar, affärsutvecklare och investerare som skapats just för att underlätta för växande

lundaföretag. Ytterligare andra lokala riskkapitalsatsningar lär vara på planeringsstadiet.

Att diskutera: Vilka möjligheter finns för att utveckla arbetet gentemot Stockholmsbaserat och internationellt kapital? Går det att söka kapital från andra källor, exempelvis genom ett mer aktivt arbete gentemot danska investerare?

Få nya stora företag

Ett dilemma för Lunds innovationssystem är att de flesta nya företag som bildas i Lund förblir relativt små. Framgångsexemplen har idag åtskilliga år bakom sig och upprepas ofta, även i denna analys. Axis, Qlik, Ericsson, Sony Mobile (framgång och motgång), Probi, Camurus och Alligator Bioscience är några av de bolag som oftast nämns vid sidan av de äldre storheterna Tetra Pak och Alfa Laval.

Att diskutera: Hur får fler företag att växa i Lund? Ska vi se science parks som en ny sorts storföretag byggda av många små företag?

ESS och Max IV - forskning i världsklass

När de nya forskningsanläggningarna på Brunnsnäs är i full drift får Lund som kunskapscentrum en konkurrensfördel som ingen annan stad i Sverige kan mäta sig med. Men precis som Wihlborgs vd Ulrika Hallengren poängterade går det inte att luta sig tillbaka och tro att framgång kommer gratis, och förlita sig på att synergieffekterna för Lunds näringsliv kommer att uppstå av sig själv.

För att nyttja de nya forskningsanläggningarna på bästa sätt krävs ett aktivt arbete. Man måste fundera över vilka typer av företag som kan ha mest nytta av att vara placerade i området, och bedriva ett aktivt påverkansarbete gentemot dessa företagen. Man får inte heller glömma bort dagens befintliga bolag, utan fundera på hur de kan dra nytta av den än mer innovativa miljön. Den innovativa miljön ska inte heller tas för givet, utan mötesplatser kring de nya anläggningarna, där man tydliggör vilken typ av nytta näringslivet kan ha av ESS och Max IV är viktiga.

Initiativ som Halos, Hanseatc League of Science, är ett exempel på en sådan satsning. Projektet, som delvis drivs av EU-medel, syftar till att sammankoppla de nya forskningsanläggningarna med Öresundsregionens life science-bransch. MAXESS, Space, Science Center och The Loop är andra viktiga satsningar på samma tema.

Att diskutera: Går det att skapa andra branschspecifika organisationer för att dra nytta av de nya forskningsanläggningarna?

Stödsystemet för forskning, näringsliv och innovation har sedan invigningen av Ideon 1983 växt sig allt större i Lund (inkl. Alnarp). I Malmö finns ytterligare organisationer som Almi Skåne, Invest in Skåne, Livsmedelsakademin, Media Evolution City, Minc, Packbridge och Tourism in Skåne.

Organisationernas placering i grafiken har ingen direkt överensstämmelse med vilken part i samhället som är ägare eller finansiär.

Lunds näringsliv vare sig börjar eller slutar vid kommun- eller landgränsen. Allt fler företag har utländska ägare eller personal som rekryterats från andra länder. Historiskt har pendlingen till och från kommunen ökat och det gör att Lund allt mer flätas samman med övriga kommuner i Malmöregionen. När ny forskning och nya innovationsprojekt finansieras kommer pengarna inte sällan från Stockholm eller från Bryssel. Det innebär att samarbetsförmågan allt oftare hamnar i fokus.

Lunds näringsliv påverkas av de lokala förutsättningarna i Lund, men även av ett flertal andra faktorer. Arbetsmarknaden sträcker sig utanför Lunds gränser och fler företag än tidigare är utlandsägda. Forskningsanläggningen ESS ägs gemensamt av flera europeiska länder medan MAX IV är nationellt ägd men medfinansierad av aktörer i andra länder. Såväl nationella insatser som samarbeten i Greater Copenhagen-regionen sätter delvis ramarna för företagandet i Lunds kommun. För att optimera möjligheterna till en positiv utveckling för näringslivet i Lund är det viktigt att samverkan sker på flera olika nivåer. Genom påverkansarbete kan Lund förbättra förutsättningarna för näringslivet, och genom att arbeta

tillsammans med andra aktörer som står inför samma utmaningar som Lund kan gemensamma lösningar formas på ett effektivare sätt än om alla aktörer skulle utarbeta lösningar på var sitt håll. Samverkan och utformningen av samarbetsorganisationer bör ständigt underhållas och utvärderas för att säkerställa att samarbetena uppnår bästa möjliga resultat.

Att diskutera: Hur kan man arbeta för att öka kvaliteten på samarbetena? Hur kan kommunen arbeta för att aktörerna bättre ska kunna dra nytta av de fördelar som finns när det gäller gemensamma resurser och därmed få en större samlad kraft? Är samsamarbetsinriktningarna uppdaterade? Är avgränsningarna mot andra samarbeten tillräckligt tydliga?

Omfattande lokal samverkan

Det finns goda förutsättningar för samverkan inom Lunds kommun. Genom forskarparkerna Ideon och Medicon Village erbjuds företag både stöd och en innovativ miljö där nya idéer kan växa fram. Aktörer som Lunds Nyföretagarcentrum och inkubatorerna Smile och Ideon Innovation hjälper nystartade företag. Handelsföreningen Lund och Råbylunds företagarförening är andra exempel på samverkansorganisationer som verkar i företagets intresse. I byarna i kommunens östra delar finns organisationer som Veberöds Företagarförening och Genarps Företagsgrupp som på samma sätt samverkar för att lyfta de lokala företagen.

Detta är goda exempel på lokal samverkan, men det finns fler områden att utreda. I intervjuerna som genomförts till denna rapport framkommer att bristen på billig och tillgänglig mark hämmar företags tillväxt i Lunds stad, men samtidigt beskriver flera av företagarna i de mindre tätorterna i Lunds östra delar att tillgången till mark varit en fördel när de kunnat växa.

Att diskutera: Går det att nyttja de olika tillgångarna inom kommunen och över kommungränsen bättre och optimera nyttan för företagen?

Arbetskraften rör sig över kommungränsen

Lunds arbetsmarknad styrs inte av några kommungränser. 40 500 personer pendlar in till Lunds kommun för att arbeta varje dag, vilket motsvarar 54 procent av alla som arbetar i Lund. Utöver arbetspendlarna växer kommunen varje dag med tiotusentals gymnasieungdomar och universitetsstudenter från såväl närliggande kommuner som mer avlägsna platser. Både dagens befintliga arbetsstyrka och de som i framtiden kommer att arbeta i företag i Lunds kommun kommer alltså till stor del att bo i, eller ha starka kopplingar till, Lunds grannkommuner. När företag i Lund efterfrågar vissa typer av kompetenser och egenskaper från arbetsmarknaden är det inte bara en fråga för Lunds kommun enskilt, utan för en större del av regionen.

Idag finns flera mellankommunala samarbeten mellan Lund och närliggande kommuner. Genom MalmöLundregionen samverkar 12 sydvästskånska kommuner för att regionen ska vara en sammankopplad storstadsregion med Sveriges bästa näringslivsklimat 2035. Lunds kommun har även ett samarbete kring upphandling med nio andra kommuner i närområdet, vilket ger stordriftsfördelar.

Att diskutera: Går det att utveckla samarbetena för att på ett bättre sätt tillgodose näringslivets behov? Vilka aspekter av arbetsmarknad och kompetensförsörjningsproblematik går att förbättra?

Regional samverkan över Öresund

Från Lund är det inte långt till varken Malmö eller Köpenhamn, och Lund deltar i flera samarbeten med dessa kommuner. Dels för att hitta lösningar på gemensamma eller liknande utmaningar, och dels för att få en starkare röst i det nationella påverkansarbetet. Greater Copenhagen Committee, där både Lund, Malmö och Köpenhamn är medlemmar, lanserade i början av mars 2020 en gemensam arbetsmarknadschakter för hela Greater Copenhagen-området; Skåne, Halland, Region Hovedstaden och Region Sjælland. Där är informationskampanjer och koordinering kring medborgarnas kompetenser utefter arbetsmarknadens behov centrala aspekter. I Greater Copenhagen Committee har även en infrastrukturcharter tagits fram, där frågan om en ny fast förbindelse över Öresund är central, något som skulle påverka näringslivet och arbetsmarknaden i hela regionen.

När Lunds kommun satsar på den nya stadsdelen Brunnshög hörs både ris och ros i debatten. Från kritikerna hörs röster om att stadsdelen ligger långt från centrum, en kritik som liknar den som riktades mot Malmöstadsdelen Hyllie när den skulle byggas. Idag har Hyllie lockat boende och arbetstillfällen, bland annat flera huvudkontor.

IT- och techbranschen har vuxit i både Malmö och Lund under det senaste decenniet, men medan antalet företagstjänster ökat i Malmö har sysselsättningen i branschen fallit i Lund.

Att diskutera: Har Lund genom samverkan inom MalmöLundregionen nyttjat Malmös lärdomar från Hyllie i utvecklingen av Brunnshög? Finns det liknande lärdomar att dra i utvecklingen av området kring Klostergårdens tågstation? Hur kan Lund utveckla sina regionala samarbeten för att främja näringslivet i Lund och i hela regionen? På vilket sätt kan närheten till storstadsområdet kring Köpenhamn nyttjas bättre?

Nationell och europeisk samverkan

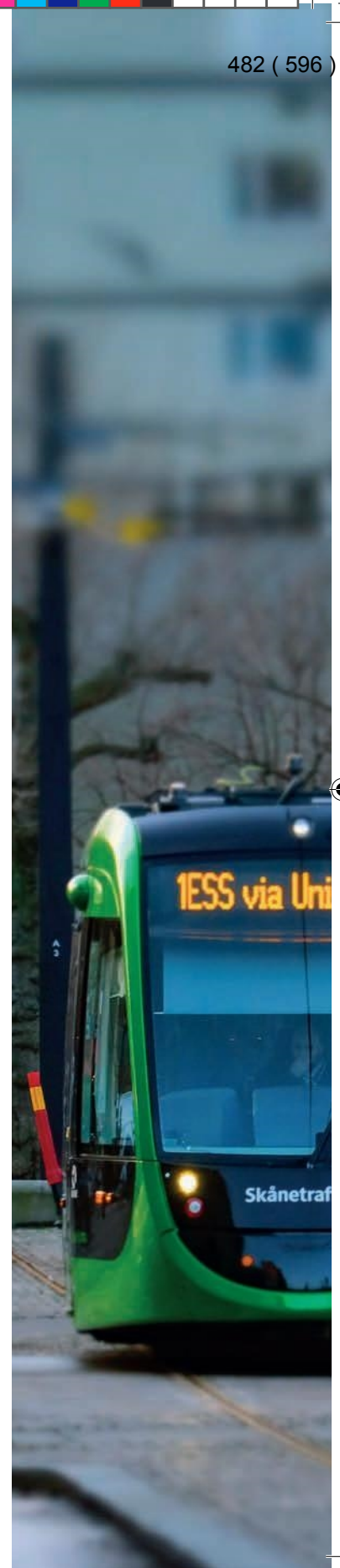
Den europeiska och nationella nivån är i hög grad närvarande i Lund. Universitetet, den nationella forskningsanläggningen MAX IV och den europeiska forskningsanläggningen ESS är tre exempel på etableringar med nationell eller europeisk finansiering och medverkan. När det gäller innovationssystemet är statliga Almi, Tillväxtverket och Vinnova exempel på statliga aktörer som sätter avtryck i Lund.

Att diskutera: Utnyttjar Lund alla möjligheter som finns till EU-finansiering eller statlig delfinansiering av nya projekt riktade mot det lokala näringslivet eller det innovationsstödjande systemet?

482 (596)

Del 2:

483 (596)

FOTO: NEWS BRESUN

Södra Sandby, Dalby, Genarp och Veberöd, östra Lundabygden eller byarna som de ofta kallas som samlingsbegrepp, hamnar inte sällan i skymundan när Lunds näringsliv diskuteras. Media beskriver ofta byarna som bostadsorter. Men här finns närmare 500 företag med mer än en anställd och det finns mark för etablering av fler företag. Med den snabbt ökande digitalisering av arbetsplatser utgör inte avståndet till tätorten något problem menar Lunds näringslivschef Per Persson.

De fyra mindre tätorterna i Lunds kommun, östra Lundabygden eller byarna, har en stor betydelse för kommunen. Dels är de betydande för kommunens befolkningsutveckling och dels finns ett brett lokalt näringsliv. I dessa orter ska en tredjedel av de kommande 20 årens planerade bostäder byggas, vilket det står mer om i kapitlet om "Byggnad och infrastruktur". I Södra Sandby, Dalby, Veberöd och Genarp fanns det i november 2020 totalt 476 registrerade aktiebolag (ej inkluderat enmansbolag). Trots det tenderar näringslivet i dessa byar att hamna i skymundan för de större bolagen och startup-bolagen i Ideon Science Park och Medicon Village i Lund.

Outnyttjad verksamhetsmark

– Tillgången till mark och möjlighet att kunna bygga i Lund är ett hot mot näringslivets utveckling idag. Man kan tänka sig att expandera mot Södra Sandby och Dalby. Där finns möjligheter och med digitalisering kan man mycket väl sitta där ute, säger Per Persson, näringslivschef på Lunds kommun. Han lyfter en aktuell utmaning för kommunen där östra Lundabygden hade kunnat spela en stor roll. Medan företag och idéer ofta föds i Lunds forskarparker eller på universitetet visar både tidigare erfarenheter och intervjuer att många företag har svårt att förverkliga sin idé eller fortsätta

expandera lokalt – framförallt när det gäller tillverkande verksamhet som är mer arealkrävande.

– Lund har ont om områden för lättare industri. När företag på Medicon Village och Ideon utvecklas och behöver flytta till andra lokaler för att gå vidare med exempelvis tillverkning så är det svårt att hitta infrastrukturen för det, säger Håkan Pålsson, styrelseordförande för Råbylunds företagareförening och entreprenör.

Havredryckstillverkaren Oatly är ett exempel på innovativa bolag med rötterna i Lund men som flyttat ifrån kommunen när idéerna skulle omvandlas till produktion, i de här fallen till Landskrona. Samtidigt lyfts just tillgången på mark och fastigheter fram som en stor fördel i flera intervjuer med företag i östra Lundabygden. I Genarp har exempelvis Ottossons Färgmakeri expanderat lokalt flertalet gånger och Veidec i Veberöd pekar på tillgången på verksamhetsmark som en av ortens styrkor. Här finns potential för att göra hela kommunen till en viktig del av Lunds näringslivs ekosystem och samtidigt bidra till en ökad utveckling av byarna.

Viktigt med fortsatta satsningar på kollektivtrafiken i hela kommunen

För att byarna utanför Lund ska kunna fortsätta utvecklas och attrahera rätt arbetskraft krävs det välfungerande kollektivtrafik från de omkringliggande städerna, uppger flera intervjupersoner. Trots pendlingsvänliga avstånd tar det betydligt längre tid att resa till Lund med kollektivtrafik från Genarp eller Veberöd jämfört med att köra bil. Idag går det exempelvis inte en direktbuss från Genarp till Lund, då det krävs ett byte i Staffanstorp, och att ta sig till Malmö tar nära en timme. Det innebär att företagen i de mindre tätorterna riskerar att tappa i konkurrensfördel gentemot de arbetsplatser som inte kräver pendling. Det gäller framför allt de som inte har bil, vilket i stor mån är unga personer.

Lyft fram den attraktiva boendemiljön

För att ytterligare öka attraktiviteten i östra Lundabygden kan dess konkurrensfördelar när det gäller boendemiljön lyftas fram. Ett stort utbud av villor, konkurrenskraftiga huspriser och närheten till naturen är några saker som inte kan erbjudas i de större städerna på samma sätt – och som har potential att locka både barnfamiljer och expats.

Det är också möjligt att coronapandemins effekter

på hur vi jobbar och lever kan innebära en fördel för byarna. Betydelsen av närhet till kontor och mötesplatser minskar då allt mer sker digitalt. De sociala restriktionerna som coronakrisen innebär kanske också kan innebära ett större intresse för att vara nära naturen. Det finns en stor potential i att framhäva dessa styrkor i marknadsföringen av Lunds kommun för om invånarna ökar utvecklas även näringslivet.

Ökad kommunal närvaro

Flera intervjupersoner från företag i östra Lundabygden efterfrågar en ökad kommunal närvaro och ett ökat fokus på byarna från kommunens sida.

– Det hade varit spännande om någon av de kommunala förvaltningarna eller bolagen hade sina huvudkontor i Södra Sandby eller Dalby. Varför ska alla kommunala huvudkontor ligga i Lund? frågar sig Karin Holm, marknads- och försäljningschef på Skånska energi i Södra Sandby.

Rickard Pålsson, vd på Veidec i Veberöd är inne på samma spår.

– Generellt skulle fler företag kunna vara i tätorterna utanför storstäderna, men jag tror att kommunen måste hjälpa till genom att visa och se till att det finns mark tillgängligt för att bygga eller hyra.

I flera intervjuer med företag i dessa tätorter lyfts det även fram att näringslivet skulle ha stor nytta av fler lunchrestauranger.

Bygga nu eller planera för framtiden

Den nedlagda järnvägen mellan Malmö och Simrishamn, den så kallade Simrishamnsbanan, skulle kunna ge ytterligare potential för östra Lundabygden. Men för tillfället är arbetet med att återuppta trafiken på sträckningen vilande då den inte är en del av den nationella infrastrukturplanen. När det gäller Veberöd har kommunen dessutom beslutat att inte planera stadsutvecklingen utefter att Simrishamnsbanan eventuellt blir verklighet i framtiden, då järnvägen utgör attraktiv mark för utbyggnad i centrum. Frågan om Simrishamnsbanan lyfter en komplex utmaning som flera av byarna står inför – valet att bygga för en attraktiv centrummiljö de kommande åren eller vänta och hoppas på att järnvägen återigen tas i bruk och då kunna dra nytta av de fördelar den innebär. Sannolikheten för en miljardsatsning på att återskapa Simrishamnsbanan har minskat under de senaste åren och beslutet om Veberöds stadsutveckling kan anses som en följd av detta.

Antal invånare i tätort (2019): 6 714
Antal aktiebolag med Dalby som postort november 2020 (exkl. enmansbolag): 123
Största företag: AAK Dalby [80 anställda]
Andra stora företag: Nytida PB, Soeco Kontorsmöbler, Molandertech
Avstånd till Lund C: 12 km
Restid med bil till Lund: 20 minuter
Restid med kollektivtrafik till Lund C: 25 minuter

FOTO: NEWS ØRESUND

Molandertech är familjeföretaget från Dalby som idag levererar förpackningslösningar åt bilindustrins aktörer. Samtidigt som tillgången till välutbildad arbetskraft lyfts fram som en av Dalbys styrkor har Molandertech en utmaning i att hitta personal som vill – eller vet vad det innebär – att jobba inom den tillverkande industrin.

Dalbyföretaget Molandertech utvecklar och tillverkar förpackningslösningar i egen regi. Genom 3D-skrivare och formsprutning kan varje produkt anpassas efter kundernas önskemål och idag jobbar Molandertech främst mot bilindustrin. De har bland annat utvecklat stapelbara tråg för växelhus och kopplingsskivor som kan återvinnas på flera ställen runt om i världen, vilket minskar returtransporterna.

Detta har gjort Molandertech till ett snabbväxande företag inom förpackningsindustrin. Idag har de 30 anställda i Dalby och ytterligare 30 i Slovakien. Tillgången till personal lyfts fram som både en för- och nackdel för Molandertech som har både huvudkontoret och produktion i Dalby.

– Dalbys styrka är genom sin närhet till Lund tillgången till välutbildad arbetskraft när det gäller högre utbildning. Svagheten är den direkta motsatsen, att hitta personal med relevant utbildning och intresse för den tillverkande industrin. Det är definitivt en begränsning för hela regionen att tillverkande

företag inte hittar personal som är intresserade och har rätt utbildning. Det finns fortfarande en stor utvecklingspotential för svenska tillverkande industrier. Att ha närhet till tillverkningen är en ovärderlig tillgång för att utveckla och skapa relevant erfarenhet på alla nivåer i ett företag, säger vd Henrik Molander. Han berättar att Molandertech har personal som börjat sin anställning produktionen, för att sedan vidareutvecklas och utbildas internt till mer avancerade arbetsuppgifter.

Förutom utmaningar med att hitta rätt kompetens lyfter Henrik Molander fram tillgången till expanderbar mark och strömförsörjning som två utmaningar framöver.

– Vi har bra förutsättningar att verka i Dalby under rådande storlek och vår förhoppning är att framtiden i Dalby är god. Men eftersom vi är ett växande företag så kan vi känna en viss oro i möjligheten att expandera på sikt, säger han.

Eftersom Molandertechs största marknad är bilindustrin slog coronapandemin hårt mot företaget

under vårens produktionsstopp.

– Automotivindustrin globalt, som vi levererar till, stängde ner under en längre tid vilket gjorde att efterfrågan direkt minskade markant. Men över hela året har efterfrågan kommit tillbaka relativt snabbt och vi är nu i ett normalläge igen, säger Henrik Molander.

FOTO: MOLANDERTECH

Henrik Molander, vd för Molandertech.

Antal invånare i tätort (2019): 2 943
Antal aktiebolag med Genarp som postort november 2020 (exkl. enmansbolag): 87
Största företag: Y Care (33 anställda)
Andra stora företag: Genarps Lådfabrik, Ottosson Färgmakeri, Hækkeberga Säteri
Avstånd till Lund C: 22 km
Restid med bil till Lund: 30 minuter
Restid med kollektivtrafik till Lund C: 48 min (buss med byte i Staffanstorps)

Sedan Ottosson Färgmakeri flyttade till Genarp i början av 90-talet har färgfabriken vuxit ur sina lokaler ett flertal gånger, och varje gång har grundaren Gunnar Ottosson valt att fortsätta expandera lokalt.

– Jag växer hellre i Genarp än i Lund, säger han.

Gunnar Ottosson grundade Ottosson Färgmakeri i Lund 1989. Då var han främst verksam som konstnär och arbetade mycket med linoljefärg som han sedan började tillverka själv. På den tiden hade han sin ateljé i centrala Lund, men en oturig natt 1991 brann ateljén ner och Gunnar Ottosson stod mitt under fastighetskrisen utan någonstans att arbeta. Han hittade en annons om en villa med tillhörande ateljé i Genarp och tog med sig familjen dit.

– Då visste vi inte hur det skulle gå med färgtillverkningen, men en dag började telefonen ringa och 1994 kunde jag anställa den första personen, berättar Gunnar Ottosson.

Sedan dess har Ottosson Färgmakeri växt ur sina lokaler vid flera tillfällen. 1999 köpte Gunnar Ottosson den tomt som fabriken fortfarande har sin verksamhet på.

– När jag köpte marken hade det stått en skylt om att den var till salu i flera år. Men i slutet av 1990-talet började företag köpa mark här.

De senaste åren har färgfabriken byggt till ytterligare verksamhetslokaler på tomten och senast i slutet av sommaren köptes en extern lagerlokal. Idag är det mellan 13-17 anställda beroende på säsong.

Att Gunnar Ottosson gång på gång valt att

fortsätta satsa i Genarp är ingen slump.

– Jag växer hellre i Genarp än i Lund. Här är det dels bättre priser på mark och fastigheter, och dels ett bra nätverk mellan företagen. Alla våra expansioner har skett med hjälp av lokala hantverkare.

Gunnar Ottosson har också grundat Genarps företagsgrupp som är en fristående företagsorganisation som anordnar nätverksträffar och föreläsningar för Genarps företagare.

Han ser inga direkta nackdelar med att verka i Genarp, men efterfrågar fler lunchrestauranger i centrum dit man kan ta med gäster. Han anser även att kollektivtrafiken kunde utvecklas mer så att man blev mindre beroende av bilen.

Under coronakrisen har intresset för renovering och hantverk ökat, vilket Gunnar Ottosson märkt av tydligt genom en positiv coroneffekt. Men han tror också att coronapandemin kan bidra till att fler får upp ögonen för byarna utanför stan.

– Jag tror trycket på byarna kommer att öka efter corona, vilket såklart är positivt för näringslivet här. Man börjar värdesätta att den vackra naturen och billigare hus, samtidigt som det blir allt mer naturligt att

sköta en stor del av jobbet på nätet.

Framgången för linoljefärgen tror Gunnar Ottosson till stor del beror på den miljövänliga framställningen och att intresset för hantverk har ökat igen. Förutom de runt 100 återförsäljarna i Sverige har Ottosson Färgmakeri runt 25 återförsäljare internationellt – den senaste i raden finns på Nya Zeeland.

Gunnar Ottosson, vd och grundare av Ottosson Färgmakeri.

Antal invånare i tätort (2019): 6 355
Antal aktiebolag med Södra Sandby som postort november 2020 (exkl. enmansbolag): 156
Största företag: Per Fribergs Livs AB (55 anställda)
Andra stora företag: VA Gruppen AB, Cws-Boco Sweden, Skånska Energi
Avstånd till Lund C: 12 km
Restid med bil till Lund: 20 minuter
Restid med kollektivtrafik till Lund C: 24 minuter

FOTO: NEWS ØRESUND

Energibolaget Skånska Energi har funnits i Södra Sandby sedan 1916. Idag har de även ett kontor i Helsingborg men har behållit en stor del av verksamheten lokalt. Södra Sandby har goda förutsättningar för energibolagets areal-krävande elnätverksamhet, men för personal som är beroende av kollektivtrafiken kan pendlingen upplevas som problematisk.

Skånska Energis lokala rötter i Södra Sandby går långt tillbaka i tiden. Redan 1916 grundades det lokala elverksbolaget i Södra Sandby, som 50 år senare gick samman med Dalbys motsvarighet och då bildade Skånska Energi. Idag är företaget delvis uppköpta av Kraftringen, vilket innebär en viss osäkerhet i hur Skånska Energi kommer att utvecklas framöver.

– Fram tills den dagen Kraftringen äger mer än 90 procent av aktierna fortsätter vår verksamhet som den är idag, säger Karin Holm, marknads- och försäljningschef på Skånska Energi.

Idag sysslar Skånska Energi med allt från elhandel och elnät till installation av solceller och laddstolpar. Från Södra Sandby sköts elhandeln och elnätet samtidigt som det finns ett IVT-centrum och personal som jobbar med solceller och laddlösningar. Resterande verksamhet är idag förlagd i Helsingborg. Etableringen i Helsingborg beror på att Skånska Energi tillsammans med HP Borningar äger Skånska Energilösningar Hol-

ding, i vilket även företaget Värmepumpsservice No 1 ingår, som har sin verksamhet i Helsingborg. Idag har Skånska Energi runt 40 anställda i Södra Sandby och 20 i Helsingborg.

Förutsättningarna för att verka i Södra Sandby är bra, menar Karin Holm. Sambandscentralen för elnätet, som tar en hel del plats, stör inga närliggande grannar eller företag. Hon understryker även att det är enkelt för personalen att ta sig dit även i rusningstid och att det aldrig är problem med parkeringsplatser – så länge man har bil. För de som är beroende av kollektivtrafiken kan pendlingen istället ses som ett problem.

– För de som bor utanför Södra Sandby kan det krävas flera byten i kollektivtrafiken för att komma hit, och det gör att vi kan tappa i konkurrensfördel mot företag som det är lättare att ta sig till, säger Karin Holm.

För att öka intresset för ortens näringsliv efterfrågas även en fast förbindelse mellan Lund och Södra Sandby – exempelvis i form av en spårväg. Förutom bättre kommunikationer önskar Karin Holm att

utbudet av lokala lunchrestauranger ska öka samt att något av de kommunala bolagen eller förvaltningarna flyttade dit huvudkontoret.

– Det hade varit spännande om någon av de kommunala förvaltningarna eller bolagen hade sina huvudkontor i Södra Sandby eller Dalby. Varför ska alla kommunala huvudkontor ligga i Lund?

FOTO: SKÅNSKA ENERGI

Karin Holm, marknads- och försäljningschef Skånska energi.

Antal invånare i tätort (2019): 5 540
Antal aktiebolag med Dalby som postort november 2020 (exkl. enmansbolag): 110
Största företag: Omtanken i Skåne AB (59 anställda)
Andra stora företag: Ställningsbyggarna i Skåne, Veidec, Sydvaatten AB
Avstånd till Lund C: 24 km
Restid med bil till Lund: 30 minuter
Restid med kollektivtrafik till Lund C: 42 minuter

Veidecs kemtekniska produkter har tagit företaget från Veberöd till 22 länder. Rickard Pålsson, vd och en av grundarna, lyfter fram lojala medarbetare och tillgången till prisvärda fastigheter och mark som stora fördelar med att verka i Veberöd.

1993 etablerades Veidec av Rickard Pålsson, idag vd, och Hans Pettersson i Veberöd. De två entreprenörerna hade en tydlig vision om att skapa så miljö- och hälsovänliga kemtekniska produkter som möjligt till bland annat verkstäder. Men till en början gick det trögt.

– Då var det ingen som ville ha gröna produkter, det var lite av en machoinställning i den branschen. Så vi tog bort det gröna i vår marknadsföring men behöll det internt och började istället att bygga varumärket via motorsport, säger Rickard Pålsson.

Idag används Veidecs produkter för reparation och underhåll inom de flesta branscher – från bilverkstäder till tillverkande industri. Just motorsporten har varit viktig för att öka synligheten och bygga ett starkt varumärke, berättar Rickard Pålsson.

I takt med en allt större medvetenhet kring miljö växte företaget utanför Sveriges gränser och den första internationella satsningen var i Danmark 2001. Idag finns Veidecs produkter i 22 länder. Kvar i Veberöd är huvudkontoret med produktutveckling samt logistikverksamheten för bland annat Sverige och Danmark.

Rickard Pålsson, vd för Veidec.

– Nu växer vi för varje år och räknar med att växa i ytterligare 1-2 länder per år, säger Rickard Pålsson.

För Veidec är Veberöds läge och prisvärda fastigheter fördelaktigt när det gäller distributionen. Även tillgången till lojal arbetskraft lyfts fram som en stor fördel.

– När man är en stor arbetsgivare i en mindre ort och har ett bra rykte är det många som vill arbeta där. Personalen är väldigt lojal och ser fördelarna med att slippa pendla i bilköer, säger Rickard Pålsson och berättar att 65 procent av de anställda också bor i Veberöd.

Men att få tag på specialistkompetens kan vara svårare. Hos Veidec jobbar allt från IT-specialister till miljövetare.

– Det kan ta emot för vissa att pendla från de större städerna.

Medan många företag har fått det tufft under coronapandemin nådde Veidec årsbudgeten redan i april i år. När coronaviruset började spridas i Wuhan var de snabba med att köpa in råvaror till handdesinfektion – en chansning som visade sig bli lönsam. Bland annat har Veidec levererat desinfektionsmedel till Coca-Cola Europa under

pandemin.

– Vi tillhörde den lilla skaran som kunde leverera stora volymer med handsprit och rengöringsmedel ute i Europa. Allt som har med rengöring att göra blev i ropet, det har blivit ett helt nytt beteende kring handhygien och kvalitet har fått en större betydelse.

FOTO: NEWS ØRESUND

Redan 1856 invigdes södra stambanans första del mellan Malmö och Lund. 1864 gick det att ta tåget från Lund till Stockholm. 1953 invigdes autostradan mellan Malmö och Lund - Sveriges första flerfiliga motorväg. I december 2020 blev spårvägen nästa stora förnyelse av Lunds infrastruktur och den för även med sig en rad nya satsningar längs sträckningen i form av nya centrala knutpunkter och bostäder. Det byggs även mycket nytt i andra delar av Lund samt i byarna.

Axis nya huvudkontor är färdigbyggt, likaså en 17 000 kvadratmeter stor utbyggnad i form av The Spark vid forskarparken Medicon Village. I december invigdes spårvägen. Det är några av de senaste bygg- och infrastruktuursatsningarna i Lunds kommun.

Nya stadsdelar under utveckling

I och med spårvägens inträde i Lund byggs staden ut i nordöst genom den nya stadsdelen Brunnshög. Den byggs i anslutning till de världsledande forskningsanläggningarna Max IV och European Spallation Source (ESS). Brunnshögs första hus Parasollet stod klart i januari 2019 och det är Sveriges första Svanenmärkta studentboende med 120 lägenheter och inbyggda e-handelsboxar. Sedan dess har bland andra Derome Mark & Bostad samt LKF färdigställt radhus och flerbostadshus. I nuläget pågår byggandet av Kunskapsparken, som är en av Lunds kommuns största parksatsningar någonsin, och Nobelparken. Dessutom håller Brunnshögs

första hotell, Motel L, på att byggas. Det blir 14 våningar högt med tillhörande skybar. Vid forskningsanläggningarna planeras även forskningsbyn Science Village med service, gästbostäder och utbildning. När stadsdelen Brunnshög är färdigställd ska den rymma 40 000 boende och jobbande.

Samtidigt som den nya stadsdelen bygger ut staden i nordöst förtätas Lunds centrala delar, framförallt i området kring centralstationen där flera nya kontors- och bostadshus byggts de senaste åren. Tingsrätten och kommunhuset är två av satsningarna.

I västra Lunds industriområde är den nya stadsdelen Västerbro under planering. 3 900 bostäder planeras tillsammans med service, skolor och idrottsanläggningar. Området ska även i fortsättningen rymma en hel del verksamhetsmark. Den nya stadsdelen ska detaljplaneras under 2020 och väntas stå helt klar om cirka 20 år.

I stadens södra delar fortsätter utvecklingen av Södra Råbylund som ett nytt bostadsområde. 2 000

bostäder planeras och målet är att området ska ha runt 4 500 invånare framöver.

Att bostadsbyggandet är en väsentlig del av Lunds kommuns framtida utveckling lyfter även Bert Nordberg, tidigare vd och styrelseordförande i Sony Mobile och idag ordförande och medägare av teknikbolaget Sigma Connectivity, fram.

– Det är svårt för staden att få nytta av alla som jobbar här för de blir skattebetalare i andra kommuner. Det hjälper inte. Jag vet inte hur många procent av de anställda på Sigma Connectivity som bor i Lund, men det är otroligt få. Det är en akilleshäla för Lund om man tittar på det ekonomiskt. Det är ingen brist på arbetstillfällen, det är brist på invånare i Lund som kan göra kommunen rikare, säger han i en intervju som kan läsas i sin helhet på sidan 66.

En tredjedel av bostäderna ska byggas i byarna i östra Lundabygden

På längre sikt ska 26 000 nya bostäder byggas i Lunds kommun fram till år 2040, enligt den översiktsplan som antogs 2018. Målet är att färdigställa 1 200 bostäder per år. Hälften av de nya bostäderna ska byggas i redan befintliga områden genom förtätning och en tredjedel planeras byggas utanför Lunds tätort. Satsningen på nya och mer varierade bostadsformer i byarna öster om Lund förväntas öka möjligheterna för att även handeln och näringslivet utvecklas.

I byarna utanför Lund satsar man på att förtäta samt expandera genom nya bostäder. Totalt ska 5 200 nya bostäder byggas i Dalby, Södra Sandby, Veberöd och Genarp inom ramen för den aktuella översiktsplanen. När det gäller Veberöd och Dalby planeras det även för att utveckla stationsområdena för en framtida så kallad superbuss, alternativt tåg om Simrishamnsbanan öppnar framöver. I nuläget är planerna för Simrishamnsbanan, den tidigare järnväg som gått mellan Malmö och Simrishamn via Dalby och Veberöd, inte en del av den nationella planen för infrastruktur. För Veberöds del har det beslutats att utbyggnaden i centrum ska ske utan hänsyn till en eventuell öppning av Simrishamnsbanan.

Näringslivet bygger nytt och bygger ut

Även näringslivet fortsätter att satsa i Lund genom att bygga nytt och bygga ut. Axis nya huvudkontor står nu klart och forskarparken Medicon Village har nyligen byggts ut med The Spark. Längs Kunskapsstråket ska flera ytterligare områden utvecklas till viktiga knutpunkter för spårvägen, bland annat omkring universitetsområdet och vid Ideontorget. När det gäller verksamhetsmark vill Lunds kommun satsa på

Anger antal planerade bostäder fram till 2040

	Förtätning	Nyexploatering	Totalt
Lund	10 500	7 000	17 500
Stångby	-	3 000	3 000
Dalby	1 400	600	2 000
Södra Sandby	500	1 000	1 500
Veberöd	500	700	1 200
Genarp	100	400	500
Torna Hällestad	-	150	150
Revingeby	100	50	150
TOTALT	13 100	12 900	26 000

Källa: Lunds kommuns översiktsplan från 2018

förtätning hellre än att använda nya områden eller värdefull jordbruksmark. Ny verksamhetsmark ska planeras med god tillgänglighet för godstransporter, kollektivtrafik och stadsnära sammanhang framgår det av översiktsplanen.

Wihlborgs Fastigheter, som är en stor fastighetsägare i Lund och framförallt på Ideonområdet, bygger just nu nya kontorsfastigheter vid Lunds centralstation samt det nya huset Zenit, som kommer att rymma 1 000 arbetsplatser vid Ideontorget.

– Om vi pratar om Lund i ett större perspektiv tror jag att det är viktigt att vi har byggt och bygger vid centralstationen. För att kunna attrahera bolag att flytta till Lund behöver man tillskapa nya moderna kontor i bra kollektivtrafknära lägen för att man ska få upp ögonen för Lund, inte bara utifrån ett Ideonperspektiv utan också ifrån ett bra cityläge. Det i sin tur kommer att sprida attraktivitet för hela Lund, säger Ulrika Hallengren, vd för Wihlborgs Fastigheter.

Spårväg och höghastighetsplaner

Förutom satsningarna på bostadsbyggande planeras flera stora infrastrukturbyggen. Spårvägen, som går från Lund C igenom sjukhusområdet, universitetet samt området kring Ideon och Medicon Village med slutstation Brunnshög i nordöstra Lund, invigdes i december 2020. Samtidigt är utbyggnaden från två till fyra spår mellan Lund och Malmö i full gång, och som en del i den satsningen kommer också en ny tågstation stå klar i Klostergården 2023. Sträckan mellan Lund och Hässleholm är också den etapp som står näst på tur för utbyggnad till dubbelspårig stambana och då med höghastighetsstandard enligt nationell plan. Den politiska osäkerheten kring höghastighetsjärnvägen är dock fortsatt stor.

1. BRUNNSHÖG

Lunds framtida stadsdel. Här byggs nya bostäder i form av bostadsrätter, hyresrätter, studentbostäder och radhus. Ny mark till arbetsplatser och verksamheter föreslås i väster, sydöst och norr om Brunnshög. På sikt ska Brunnshög rymma 40 000 boende och arbetande.

2. ESS OCH MAX IV

I norra Brunnshög finns forskningsanläggningarna European Spallation Source (ESS) och MAX IV. Här ska också Science Village, en forskningsby med service, gäsbostäder, utbildning och ytterligare forskning, byggas.

3. NORRA UNIVERSITETSOMRÅDET / IDEON / MEDICON VILLAGE

Blir en knutpunkt för spårvägen och området ska utvecklas med nya bostäder.

4. SÖDRA UNIVERSITETSOMRÅDET / SJUKHUSOMRÅDET

När spårvägen invigs i december 2020 kommer detta område bli en central del av Kunskapsstråket, som sträcker sig från Lund C till Brunnshög. Området ska förtätas med nya bostäder.

5. SPÅRVÄGEN

Spårvägen som går mellan Lund C och Brunnshög invigdes i december 2020. Spårvägen går längs Kunskapsstråket - genom sjukhusområdet och universitet - upp till forskningsanläggningarna i den nya stadsdelen Brunnshög i nordöstra Lund.

6. VÄSTERBRO

Dagens industriområde i västra Lund ska under en längre tid utvecklas till en ny stadsdel med bostäder, skolor, idrottsanläggningar och plats för företag. 3 900 bostäder planeras och byggnationen förväntas starta inom ett par år.

7. ETT NYTT LUND C

I takt med att järnvägen ska byggas ut med ny stambana och fyrspår mellan Lund-Malmö ska också Lunds centralstation och dess kringområde byggas om. Ännu finns inget beslut om järnvägsrälsen ska byggas under eller över marken, och därmed heller inte någon tidsplan för ombyggnaden.

8. KÄLLBY / STATION KLOSTERGÅRDEN

Lund får ett nytt stationsläge när station Klostergården färdigställs i området Källby i sydvästra Lund. Runt stationen planeras det för bostäder, kontorsfastigheter och service. Stationen planeras stå klar i slutet av 2023.

Lund

9. STÅNGBY

Stångby är en av de orter i Lunds kommun som växer snabbast och orten ska fortsätta växa kring Pågatågsstationen. Stationen ska flyttas norrut och bilda ett eget stationssamhälle. Planeras för 3 000 bostäder.

10. NÖBBELÖV

I Nöbbelöv planeras för 700 nya bostäder.

11. SÖDRA SANDBY

1 500 nya bostäder planeras varav 500 ska tillkomma genom förtätning i de centrala delarna. I centrum och i öster ska det byggas både bostäder, kontor och service.

12. HÖGHASTIGHETSTÅG

Sträckan Lund-Hässleholm är en prioriterad del av den nya stambanan för höghastighetståg. Planerad byggstart är 2027-2029 enligt nationell plan. Fram till 2022 pågår en lokaliseringsutredning för alternativa sträckningar. Lunds kommun utreder om stambanan ska byggas i en tunnel under Lund för att möjliggöra för fler bostäder. Finansieringen av sträckan Lund-Hässleholm är ännu inte klar och det råder politisk osäkerhet om det kommer att byggas en svensk höghastighetsjärnväg.

13. VEBERÖD

1 200 nya bostäder ska byggas, varav 500 via förtätning. Fokus på att utveckla området kring Traversen, som kommer bli ett centralt område vid byggandet av en framtida station för så kallade superbussar. Plats för verksamhetsmark i norra Veberöd.

14. DALBY

I Dalby planeras det för 2 000 nya bostäder, varav 1 400 genom förtätning i centrum. Fokus på att utveckla området kring en framtida station för tåg (Simrishamnslinjen) eller superbuss.

15. FYRSPÅR LUND-MALMÖ

Utbyggnaden av södra stambanan mellan Lund och Malmö från två till fyra tåg påbörjades 2017 och planeras vara färdigt 2023. Just nu pågår arbetet med att bygga ut järnvägen mellan Lund och Flackarp norr om Hjärup.

KARTA: LÖNEGÅRD & CO

Lund

Södra Sandby

Dalby

Veberöd

Genarp

17. RÅBYLUND

Råbylund ska utvecklas till ett nytt bostadsområde med 4 500 invånare när det är färdigt. Över 2 000 nya bostäder planeras. Söder om Råbylund ska det finnas mark för företag.

16. GENARP

Över 500 nya bostäder ska byggas i nordvästra och nordöstra Genarp. Planer om stärkt kollektivtrafik samt förbättrade cykelmöjligheter.

Lunds näringsliv är tätt sammanflätat med omgivande kommuner genom en växande arbetspendling, både in och ut ur kommunen. Arbetslösheten i Lund är låg, jämfört med övriga Skåne, och de många studenterna och offentligt anställda ger en annorlunda prägel på arbetsmarknaden. Sysselsättningstillväxten har mattats av i kommunen under de senaste tio åren, efter att tidigare ha varit hög.

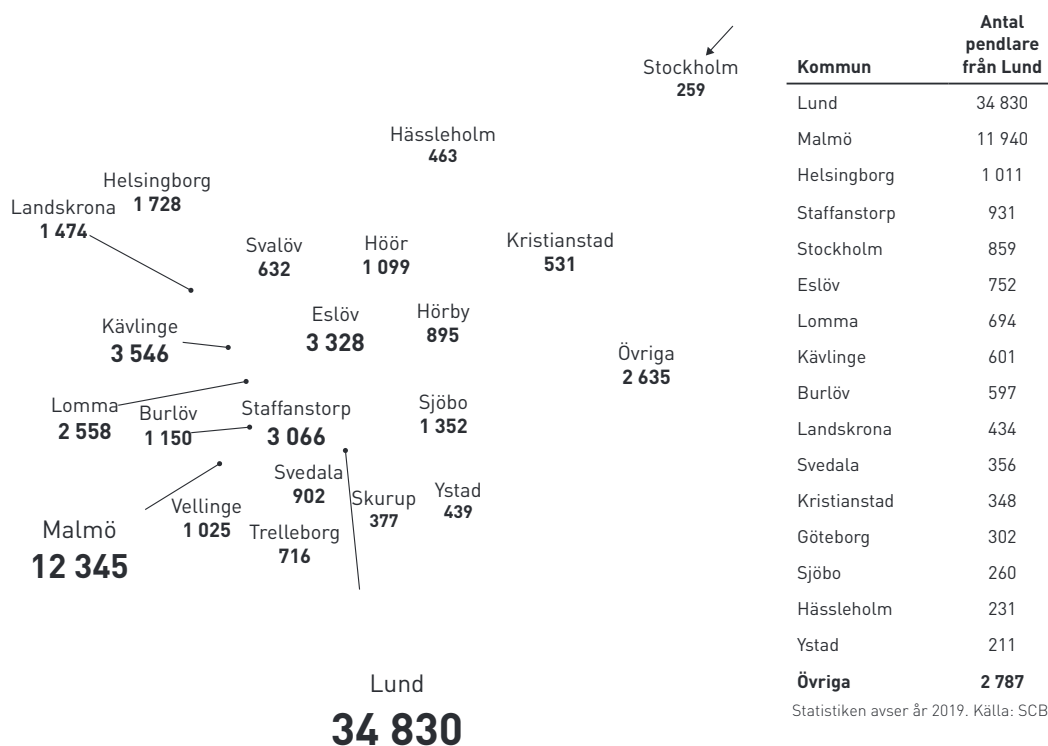
Lund har en välutbildad befolkning och en låg arbetslöshet, men de senaste åren har antalet sysselsatta i Lund ökat i långsammare takt än i Sveriges övriga storstadsregioner. Under 1990- och 2000-talen ökade antalet jobb i Lund kraftigt, men under 2010-talet har tillväxttakten avtagit markant. Även om den relativt sett låga sysselsättningstillväxten i Lunds näringsliv oroar är det svårt att utvärdera läget på arbetsmarknadens isolerat till enbart Lunds kommun, då Lund är en del av en större arbetsmarknadsregion.

Att Lund är en universitetsstad genomsyrar mycket av statistiken kring kommunen. Den högutbildade befolkningen är en del av detta, men det finns fler områden där universitetet lyser igenom. Sysselsättningsgraden är låg i Lund, vilket i normala fall är oroande för en kommun, men då studenter inte räknas som sysselsatta i statistisk mening har den låga sysselsättningsgraden en naturlig förklaring. År 2019 stod den offentliga sektorn för 41 procent av sysselsättningen i Lund, vilket är en anmärkningsvärt hög

siffran, både med regionala och nationella mått mätt. Också här är universitetet en del av förklaringen, men även Skånes universitetssjukhus är en viktig arbetsgivare i kommunen. Den stora offentliga sektorn har gett Lund stabilitet vid konjunkturedgångar, då varken antalet anställda på universitetet eller inom sjukvården fluktuerar på samma sätt som inom de branscher som präglas av privata arbetsgivare. Att en kommun präglas av en stor offentlig sektor gör dock samtidigt att konjunkturuppgångar inte följs av en lika stor sysselsättningstillväxt som i kommuner där det privata näringslivet är större.

Lund är en del av en större arbetsmarknad

Lund är en del av en stor och allt mer rörlig arbetsmarknadsregion. 2019 arbetade 75 400 personer i Lunds kommun, enligt SCB. 54 procent av dessa, eller 40 500 personer, pendlade in till Lund från en annan kommun. Samtidigt pendlade 22 400 lundabor, eller 39 procent av alla sysselsatta som bor i kommunen,

Statistiken avser år 2019. Källa: SCB

ut ur Lund samma år, till arbete i andra kommuner. Sedan 1993 har antalet inpendlare till Lund fördubblats, och antalet utpendlare är också nästan dubbelt så många. Skåningarna blir allt rörligare, och trenden visar inga tecken på att plana ut. 1985 bestod arbetsmarknadsområdet med centrum i Lund och Malmö av 15 kommuner, enligt SCB:s definitioner. Idag omfattar området 27 kommuner, det vill säga större delen av Skåne, bortsett från de nordöstra delarna.

24 300 pendlar mellan Lund och Malmö

2019 pendlade 11 900 personer från Lund till Malmö, och 12 300 reste i motsatt riktning. Malmö är därmed i särklass den kommun som Lund har mest kompetensutbyte med. Därefter hämtar Lund mest kompetens från grannkommunerna. Från Kävlinge, Eslöv, Staffanstorp och Lomma pendlar varje dag mellan 2 600 och 3 500 per kommun in till Lund. Därefter följer Helsingborg och Landskrona,

varifrån 1 700 respektive 1 500 personer pendlar till Lund, följt av en lång rad andra kommuner i Skåne.

Lundaborna pendlar delvis till närområdet, Staffanstorp är exempelvis Lunds tredje största utpendlingskommun och Eslöv, Lomma och Kävlinge ligger på plats 5-7, men in- och utpendlingsmönstret skiljer sig trots allt åt. Efter Malmö är Helsingborg den kommun dit flest lundabor pendlar. 1 000 personer pendlar från Lund till Helsingborg, jämfört med 1 700 personer i motsatt riktning. Lunds fjärde största utpendlingskommun är Stockholm, där knappt 900 lundabor har sin arbetsplats. Endast 250 personer reser i motsatt riktning.

Högutbildad befolkning

68 procent av befolkningen i Lund mellan 20 och 65 år hade en eftergymnasial utbildning, enligt siffror från 2019. Det är en anmärkningsvärt hög siffra, som hänger samman med universitetet. Bara

42 procent av Sveriges totala befolkning i åldersgruppen är eftergymnasialt utbildad, vilket ger Lunds näringsliv en konkurrensfördel i jakten på välutbildad arbetskraft. Trots detta upplever några av de företagare som intervjuats till denna rapport svårigheter med att rekrytera personal.

Utbildningsnivån i MalmöLundregionen, kommundisambetet mellan tolv kommuner i sydvästra Skåne, står sig väl mot Sveriges övriga storstadsregioner. MalmöLundregionen omfattar samma geografi som SCB:s definition av Stor-Malmö, och inom denna geografi hade 50 procent av befolkningen mellan 20 och 65 år en eftergymnasial utbildning 2019. I Stor-Stockholm och Stor-Göteborg är motsvarande siffror 50 respektive 49 procent. Utbildningsnivån i MalmöLundregionen är högre än i övriga Skåne, och storstadsregionerna har generellt en högre utbildningsnivå än övriga riket.

Inom MalmöLundregionen finns dock stora skillnader. Lund har regionens högsta utbildningsnivå, med Lomma strax bakom. I Lomma hade 64 procent av befolkningen mellan 20 och 65 år en eftergymnasial utbildning 2019. I Skurup och Trelleborg hade vid

samma tid endast 30 och 32 procent av befolkningen i samma ålderskategori en eftergymnasial utbildning.

Låg arbetslöshet, men de utan gymnasiekompetens står långt från arbetsmarknaden

Lund har en lägre arbetslöshet än genomsnittet i Skåne, och en betydligt lägre arbetslöshet än Malmö. I november 2020 var arbetslösheten 7,8 procent i Lund, jämfört med 15,8 procent i Malmö, 10,9 procent i Skåne och 8,7 procent i Sverige som helhet. Lunds arbetslöshet har varit relativt låg under en längre period, men den har stigit något under coronapandemin.

Såväl ungdomsarbetslöshet (18-24 år), arbetslöshet bland äldre (55-64 år), och arbetslösheten bland både utrikes och inrikes födda är lägre i Lund än i Skåne som helhet. Den grupp i Lund som står längst från arbetsmarknaden är de som saknar gymnasieutbildning, där hela 34,7 procent var arbetslösa under oktober 2020. I Skåne totalt sett var arbetslösheten 30,1 procent i gruppen under samma månad.

Avser befolkningen 20-65 år.

(Förändring i procentenheter sedan 2009)

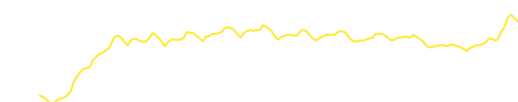
	Förgymn. utb.	Gymn. utb.	Eftergymn. utb.
Lund	5% [-1]	23% [-3]	68% [+3]
Malmö	12% [-2]	35% [-4]	48% [+6]
Övriga 10 kommuner i MalmöLundregionen	10% [-5]	46% [-3]	42% [+7]
Stor-Stockholm	10% [-3]	36% [-5]	50% [+6]
Stor-Göteborg	10% [-3]	39% [-4]	49% [+7]
Skåne län	12% [-3]	42% [-3]	43% [+6]
Riket	11% [-4]	44% [-4]	42% [+6]

För 4 procent av befolkningen 20-65 år i Lunds kommun är utbildningsnivån ökad. För riket som helhet är motsvarande siffra 3 procent. Källa: SCB

Avser dagbefolkning 1990-2019*

Antal sysselsatta 2019*: 75 350

*Statistiken från 2019 är ej jämförbar med tidigare år, då SCB:s insamlingsmetodik förändrats. Källa: SCB

Källa: Arbetsförmedlingen

Befolkning september 2020: 126 025

Källa: SCB

Förändring av antal sysselsatta 1990-2018

	Förändring 1990-2018	Förändring 1998-2018	Förändring 2008-2018
Lund	34%	38%	10%
Malmö	27%	48%	23%
Övriga 10 kommuner i MalmöLundregionen	7%	22%	10%
Stor-Stockholm	33%	40%	20%
Stor-Göteborg	29%	43%	18%
Skåne län	13%	30%	13%
Riket	12%	27%	13%

SCB:s metod för att beräkna sysselsättningsnivåer förändrades under 2019, vilket gör att antalet sysselsatta 2019 ej kan jämföras med tidigare år. Källa: SCB

FOTO: NEWS ØRESUND

Sysselsättningstillväxten har avtagit

75 400 personer arbetade i Lund 2019, vilket är cirka 20 000 fler än vid millenieskiftet. Sysselsättningstillväxten i Lund har varit god, om man räknar utifrån ett tjugo-, eller trettioårsperspektiv, men de senaste tio åren har sysselsättningstillväxten i Lund varit lägre.

Mellan 2008 och 2018 skapades 6 700 jobb i Lund. Under samma period ökade sysselsättningen i Malmö med 34 100 personer. Mellan 1998 och 2008 ökade antalet sysselsatta i Lund med 13 100 personer, alltså en nära dubbelt så stor ökning som under de nästkommande tio åren. 2019 förändrades SCB:s metod för att beräkna sysselsättning, vilket gör att talen för 2019 ej är jämförbara med tidigare år.

Jobbtillväxten i Lund har varit procentuellt sett högre än i Malmö, övriga MalmöLundregionen, Stor-Stockholm och Stor-Göteborg räknat sedan 1990, men under de senaste tio åren har Lund halkat efter. Trots att jobbtillväxten generellt sett är högre i de större kommunerna i Sverige har Lunds sysselsättningstillväxt under de senaste tio åren varit på samma nivå som genomsnittet i de tio mindre kommunerna i MalmöLundregionen.

En av anledningarna till den totalt sett anmärkningsvärt höga sysselsättningstillväxten i Lund sedan 1990 är att Lund klarade nittiotalskrisen mycket bättre än stora delar av övriga Sverige. I Lund minskade antalet sysselsatta endast med 1 300 personer mellan 1990 och 1998. I Malmö var motsvarande siffra 21 000 färre jobb, och i övriga MalmöLundregionen försvann cirka 9 400 arbeten under perioden.

Bakom den relativt sett svaga jobbtillväxten i Lund under de senaste tio åren ligger neddragningar av flera storföretag i Lund. AstraZeneca har lämnat staden, medan Sony Mobile, Ericsson och Gambro/Baxter minskat personalstyrkan väsentligt.

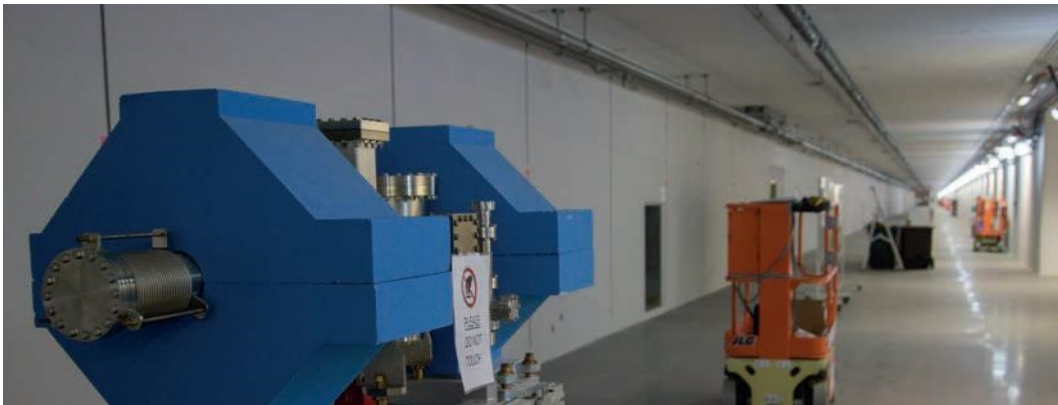
Stor offentlig sektor ger stabilitet

41 procent av de sysselsatta i Lund arbetar i offentlig sektor. Det är en högre andel än i någon annan kommun i Skåne, och markant högre än riksgenomsnittet, som är 28 procent. Lunds kommun, Lunds universitet och Region Skåne, som driver Skånes universitetssjukhus, är de största offentliga arbetsgivarna. Att Lund har en stor offentlig sektor bidrar till att skapa stabilitet vid konjunkturnedgångar. Sysselsättningen i den offentliga sektorn är mindre volatil än i den privata sektorn, och Lund riskerar därmed inte samma stigning i arbetslöshet under lågkonjunkturer som i de kommuner där den privata sektorn dominerar sysselsättningen. I gengäld är den offentliga sektorn oftast inte heller lika expansiv som den privata sektorn vid konjunkturuppgångar. I diagrammet på föregående sida syns antalet sysselsatta i Lund, och kurvan innehåller färre och mildare svängningar än i kommuner med en mindre offentlig sektor.

Andel sysselsatta per sektor 2019

	Offentlig sektor	Privat sektor
Lund	41%	59%
Malmö	27%	73%
Övriga 10 kommuner i MalmöLundregionen	29%	71%
Stor-Stockholm	19%	81%
Stor-Göteborg	26%	74%
Skåne län	29%	71%
Riket	28%	72%

Källa: SCB

Lund tillhör de fyra kommuner i Sverige där flest patentansökningar lämnas in. Det visar hur staden utvecklats till ett av Sveriges viktigaste forsknings- och innovationscenter. Men bilden är splittrad. FoU-satsningarna i Skåne, där Lund dominerar, har stagnerat och när det gäller näringslivet minskat sedan 2011. Det är den offentliga sektorn som med satsningar på MAX IV och ESS håller Skånes FoU uppe.

Förpackningslösningar från Tetra Pak, bluetooth, engångsnjuren, astmamedicinen Pulmicort och näsdropparna Nezeril är bara några av de uppfinningar som härstammar från innovativa lundaföretag. Lund är fortsatt en av de kommuner i Sverige varifrån det söks flest patent, men näringslivets satsningar på forskning och utbildning har dalat sedan 2011. Samtidigt flyttar den offentliga forskningsmiljön fram sina positioner med satsningarna på ESS och MAX IV, två materialforskningsanläggningar i världsklass.

Att verka i en innovationskommun kan vara positivt när företag ska konkurrera på en global marknad. Exempelvis ser Per-Ola Wictor, Director of HD Therapy and Water Technologies på Baxter i Lund att den innovativa och universitetsnära miljön i Lund är viktig för företaget även på ett globalt plan.

– Vi har förmedlat till Baxter centralt att vi är grannar med ett högteknologiskt forskningscentrum. Kan vi kommunicera det bra så kan vi få uppdrag från andra R&D-siter inom koncernen. Vi har ett bra samarbete med Lunds universitet och sjukhusen i Malmö

och Lund. Vi har doktorer i regionen som är världsledande, och det använder vi för att stärka vår egen position inom Baxter. Det är ingen annan inom Baxter som har det nära samarbetet, säger Per-Ola Wictor.

Nära 100 patent om året söks i Lund

974 patent söktes i Lund under 2010-talet. Det är över 200 fler än i Uppsala, och närmare 350 fler än i Malmö. Det styrker bilden av att Lund är en av Sveriges största innovationskommuner. Bara i Stockholm, Göteborg och Södertälje har fler patent sökts under det senaste decenniet. Antalet sökta patent i Lund var dock färre under 2010-talet än under 2000-talet. Detta kan dels härledas till en generell minskning av antalet sökta patent i Sverige, men också på att läkemedelsbolaget Astra Zeneca för snart 10 år sedan lämnade Lund.

Det stora lyftet för antalet patentansökningar i Lund kom under 2000-talets inledande decennium. Trots att det totala antalet patentansökningar

i Sverige sjönk med 22 procent, eller över 8 000 patentansökningar, så fördubblades antalet patent sökta i Lund. Lund passerade även Uppsala och Malmö under samma period. Trots att det totala antalet patentansökningar i Sverige fortsatte att sjunka under 2010-talet låg Lund fortsatt kvar på en betydligt högre nivå än under 1990-talet.

Lund ett center för skånsk innovation

Nära en tredjedel av alla patent som söktes i Skåne under 2010-talet söktes från Lunds kommun. Innovationstätheten i Lund är en starkt bidragande faktor till att det söktes fler patent i Skåne än i Västra Götaland från 2011 och framåt.

De stora neddragningarna vid Sony Mobile och Ericsson tycks vara över. Ericsson har tvärtom utökat i Lund under de senaste åren och här finns idag företagets näst största FoU-avdelning. För Sony är etableringen i Lund idag företagets största FoU-avdelning utanför Japan enligt uppgifter till Sydsvenskan.

Inom life science finns en ny utmaning efter en kraftigt tillväxt av nya företag hos Medicon Village. – Det finns inga lediga labb i Lund längre och det är ett jätteproblem. Det byggs inga nya labb heller, säger Ebba Fähræus, vd för Smile Incubator på Medicon Village.

FoU-satsningarna i Skånes näringsliv har minskat i omfattning

Trots att de totala FoU-satsningarna i Sverige har ökat kraftigt under 2010-talet har Skåne gått i motsatt riktning. I de två övriga storstadslänen, Stockholm och Västra Götaland, har satsningarna på FoU ökat, men i Skåne har satsningarna varit närmast oförändrade under de senaste tio åren.

Den tydligaste anledningen till nedgången är att företagens FoU-satsningar har minskat. En av anledningarna kan vara Astra Zenecas flytt, men trenden är troligen mer omfattande än så. Under 2017 och 2019 var satsningarna högre än under 2015, men nivån är fortsatt lägre än under decenniets inledande år. Under samma period har näringslivet i Stockholm och Västra Götaland höjt sina FoU-satsningar markant.

FoU-satsningarna i offentlig sektor har successivt ökat i Skåne under 2010-talet, men ökningen väger inte upp för minskningen i näringslivet. Även i Stockholm och Västra Götaland har de offentliga satsningarna på forskning och utveckling stigit under perioden.

Med de nya forskningsanläggningarna i Lund,

ESS och MAX IV, kan den offentliga sektorns FoU-satsningar komma att öka, men för att närma sig satsningarna i Stockholm och Västra Götaland krävs ett större fokus på forskning och utveckling även inom det skånska näringslivet.

Alfa Laval har redan etablerat kontakt med MAX IV som är i drift och blickar intresserat även mot blivande ESS.

– Vi har redan börjat så smått och några av våra ingenjörer har gjort tester med ytbeläggning. Som ett första bidrag för att få igång sponsrar vi en tek-

Antal patentansökningar per kommun 1990-2019 i utvalda kommuner

	1990-1999	2000-2009	2010-2019
Stockholm	6 921	5 178	2 753
Södertälje	1 137	2 026	2 615
Göteborg	2 845	2 405	1 382
Lund	659	1 297	974
Uppsala	942	976	756
Malmö	736	531	627
Jönköping	385	273	418
Linköping	510	449	335
Landskrona	121	175	293
Helsingborg	404	305	240
Höganäs	145	172	205
Kristianstad	96	72	47
Ystad	28	26	30
Sverige	36 875	28 768	19 961

Källa: Patent- och registreringsverket

Antal patentansökningar per län 2009-2019

Källa: Patent- och registreringsverket

FOTO: NEWS ØRESUND

Totala FoU-utgifter (miljoner kronor)**Totala FoU-utgifter hos företagen (miljoner kronor)****FoU-utgifter i Skåne efter sektor (miljoner kronor)**

Till företag räknas även privata, icke-vinstdrivande företag. Till offentlig sektor räknas statliga myndigheter, regioner, kommuner samt universitets- och högskolesektorn. Källa: SCB

nikdoktorand på MAX IV. ESS återstår att se, det finns helt klart intressanta områden. Motfrågan är vad ESS och MAX IV kan göra för oss. Vi kommer att vara representerade genom vår FoU-avdelning och delta i något råd. Vi har inte fattat några beslut, men diskussioner pågår, säger Mikael Tydén, direktör för operationsdivisionen vid Alfa Laval.

12 000 anställda i Lunds forskarparker

Som tidigare nämnts är Lund på flera sätt en av landets mest innovationsrika kommuner. Förutom de omfattande forskningsmiljöerna på universitetet finns två av Sveriges största forskarparker i Lund - Ideon Science Park och Medicon Village.

Ideon Science Park är den äldsta av de två och bildades redan 1983. Därmed blev Ideon en pionjär när det gäller att knyta samman forskningsmiljöerna på universitetet med näringslivet för att hjälpa nya företag. Ideon har idag fyra fokusområden - framtidens transportlösningar, smarta städer, smarta material och hälsoteknik. Idag finns över 400 företag och 10 000 anställda på Ideon.

Framväxten av LTH under 1960-talet och skapandet av Ideon på 1980-talet lade grunden till viktiga delar av dagens näringsliv i Lund. Under framför allt 1980- och 90-talen växte det nya ICT- och mobilklustret fram i Lund med Ericsson, Sony Mobile, Axis, Qlik och Sigma Connectivity som de största fyrtornen. Även om det även etablerats många konsultföretag med fokus mot ICT har det dock inte skapats fler stora produktbolag i Lund under senare årtionden.

Från mitten av 1990-talet fram till 2006 skapades Biomedicinskt Centrum, BMC, med den första bioinkubatorn som idag finns i Medicon Village under namnet Smile Incubator.

2011-2012 grundades Lunds andra forskarpark Medicon Village i Astra Zenecas tidigare FoU-anläggning. Som namnet antyder fokuserar Medicon village på life science och här finns idag runt 150 företag med 2 200 anställda.

Medan Ideonföretagen oftast haft fokus mot ICT och mobilteknik så har framväxten av BMC och Medicon Village skapat en förbättrad forskningsinfrastruktur för framför allt nya bioteknikföretag. I Øresundsinstitutets rapport "Life science in Skåne" från Interregprojektet Greater Copenhagen life science analysis initiative visas hur det skapats 64 nya life science-företag i Lund mellan 2015 och 2020. Flertalet av de nya bolagen finns på Medicon Village. Även om antalet nya bolag är stort har de ännu så länge relativt få anställda.

Fokusområden: Bred profil med fyra fokusområden: framtidens transportlösningar, smarta städer, smarta material och hälsoteknik

Antal företag: 414

Antal anställda: ca 10 000

Grundades: Ideon Science Park invigdes 1983 och var en svensk pionjär när det handlade om att knyta samman universitetsforskning och näringsliv för att hjälpa nya innovativa företag att växa fram.

Inkubator: Ideon Innovation

Accelerator: Ideon Open/Beyond

Övrigt: Verksamheten drivs av tre bolag.

- IDEON AB, marknadsföringsbolaget som leder den strategiska inriktningen och håller ihop det lokala innovationssystemet liksom de internationella samarbetena. Ägs av Castellum och Wihlborgs och rapporterar till stiftelsen SUN. Vd är Mia Rolf.
- IDEON OPEN tar uppdrag från etablerade organisationer som vill förnya innovationsarbetet. Ägs av

Lunds universitet, Lunds kommun och Wihlborgs fastigheter. Vd är Arne Hansson.

- IDEON INNOVATION är varumärket för inkubatorverksamheten inom Ideon - på plats och digitalt. Verksamheten drivs av företaget Lund Business Incubator AB som är ett helägt dotterbolag till Ideon Open.

FOTO: NEWS ØRESUND

Fokusområden: Life Science (cancer, diabetes, respirationssystem, inflammation)

Antal företag: 150

Antal anställda: ca 2 200

Grundades: 2012

Inkubator: SmiLe

Accelerator: Health2B

Övrigt: Medicon Village bildades och ägs av Mats Paulssons stiftelse för forskning, innovation och samhällsbyggande. Har verksamheten i Astra Zenecas tidigare FoU-anläggning i Lund. Medicon Village är sedan 2018 organiserat i två bolag, dels Medicon Village Fastighets AB (vd är Erik Jagesten) som står för fastighetsverksamheterna och dels Medicon Village Innovation AB (avgående vd är Kerstin Jakobsson). Båda bolagen är helägda av ägarstiftelsen.

Medicon Village expanderar och invigde 2019 det nya huset The Spark.

FOTO: NEWS ØRESUND

Allt började med universitetet

Bara några år efter att Skåne blev svenskt grundades Lunds universitet den 19 december 1666 men invigdes först den 28 januari 1668.

Lunds universitet lade grunden till forsknings- och innovationsstaden Lund men utgör även en viktig arbetsplats, se tabellen här bredvid. Det stora antalet studenter sätter samtidigt sin särprägel på Lunds såväl i vardagen som i statistiken om boende och arbetsmarknad.

Strax utanför Lund skapades 1862 Alnarps lantbruksinstitut som bidrog till att utveckla såväl lantbruket som mejerinäringen. Alnarp är idag en del av Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU. Den tidiga livsmedelsforskningen kom dock att föras över till Lunds universitet och finns idag inom Lunds Tekniska Högskola, LTH, som grundades 1961 för att 1969 bli en del av Lunds universitet

Lunds forsknings- och innovationssystem har även nytta av Malmö universitet, Högskolan i Kristianstad samt närheten över Öresund till Köpenhamns universitet, Danmarks Tekniske Universitet, DTU, Copenhagen Business School samt filialerna till flera andra danska universitet.

Det finns 13 universitet, universitetsfilialer och svenska högskolor i Öresundsregionen. Tillsammans har dessa över 130 000 studenter. Inkluderas även danska högskolor och yrkeshögskolor finns 173 000 studenter i Öresundsregionen.

Totalt antal studenter vid Lunds universitet per termin.
Källa: Universitetskanslerämbetet

Ämnesområde	Antal studenter	Typ av personal	Antal anställda
Juridik och samhällsvetenskap	12 428	Administrativ personal	2 075
Teknik	6 417	Annan forskande och undervisande personal	1 466
Naturvetenskap	5 816	Doktorander	1 406
Humaniora och teologi	5 719	Teknisk personal	1 070
Medicin och odontologi	1 995	Lektorer	1 031
Vård och omsorg	1 519	Professorer	851
Övrigt område	1 444	Meriteringsanställningar	480
Konstnärligt område	1 188	Adjunkter	343
Okänt	833	Bibliotekspersonal	160
		Arvodister	111
		Totalt	8 930

En student kan vara registrerad på mer än ett ämne eller högskola under samma termin, och värdena i tabellen ovan kan därför ej summeras. Källa: Universitetskanslerämbetet

Personer med anställning inom två kategorier räknas i båda, men bara en gång i totalsiffran. Källa: Universitetskanslerämbetet

FOTO: NEWS BRESUND

FOTO: NEWS ØRESUND

På mindre än fyra årtionden har Lunds näringsliv på allvar blivit globalt. Mellan 1990 och 2018 har utlandsägandet ökat med 734 procent till 292 företag med ägare utanför Sverige. Globaliseringen ger nya möjligheter men även tuffare konkurrens från företag och innovationskluster runt om i världen. Lunds kommun förväntas ge service till internationella medborgare och knyta kontakter med utländska ägare till företag.

När Ideon Science Park invigdes under lågkonjunkturåret 1983 var det ett nationellt innovationssystem som skapades med i huvudsak svensk personal, svenskt kapital och företag som Ericsson Radio Systems och så småningom uppstarten av lokala innovationsföretag som Axis, Cellavision, Probi och Qlik.

1990 fanns det 35 företag i Lund med utländska ägare och dit räknades även Tetra Pak trots att rötterna finns i den skånska lärodomsstaden. 2018 hade antalet utlandsägda företag i Lund ökat till 292 och de representerar flera olika världsdelar.

Räknat i antalet anställda i Lund dominerar ägare från Nederländerna, Japan och USA. Räknat i antal bolag är Danmark den vanligaste hemvisten för utländska ägare till Lundabolag med totalt 34 bolag.

Volvo Cars, Huawei och Purac är tre företag med verksamhet i Lund som har kinesiska ägare. Japan representeras i Lund främst av Sony och Axis. Baxter (Gambro) och Qlik har ägare i USA. Tetra Pak ägs

av holdingbolag i Nederländerna.

Även om antalet utlandsägda företag är större i Malmö sätter kombinationen av utländska forskare och studenter på universitet/forskningsanläggningar och det ökande antalet utlandsägda företag och företag med internationell personalstyrka en särprägel på Lunds näringsliv. Före coronapandemins resebegränsningar syntes det internationella inslaget tydligt för den som ställde sig utanför entréerna till bolag som Sony, Ericsson eller Axis.

Lunds allt mer globala forskarmiljöer och näringsliv är också grunden till etableringen av International Citizen Hub som hjälper expats, internationell arbetskraft och deras familjer vid bosättningen i Skåne. Verksamheten finansieras av Lund, Malmö och Region Skåne.

För Lunds kommun innebär den ökande internationaliseringen även att det ställs nya krav på kommunen när det gäller kontakt med ägarna till de större arbetsgivarna som nu finns spridda runt om i världen.

FOTO: NEWS ØRESUND

Coronapandemin har minskat inflyttningen från utlandet

Att Lund har ett nära förhållande till omvärlden har blivit extra synligt under coronapandemin. Lund var den kommun i Sverige där befolkningen minskade mest under det första halvåret 2020, enligt statistik från SCB. Befolkningsminskningen berodde inte på en ökad dödlighet, utan främst på att flyttnettot från utlandet minskade. Det första halvåret 2018 flyttade 467 fler till Lund från utlandet än tvärtom, och det första halvåret 2019 var motsvarande siffra 452 personer. Det första halvåret 2020 var flyttnettot från utlandet blott 1 person, då inflyttningen från utlandet av bland annat utländska studenter har minskat.

Antal anställda i utlandsägda företag i Lund 1990-2018

Stor ökning av utlandsägda företag

12 300 personer sysselsattes år 2018 i utlandsägda företag i Lund. Det är omkring 200 personer färre än under 2017, men en kraftig ökning sedan 1990-talet. År 1990 hade utlandsägda företag i Lund endast 2 200 anställda, vilket innebär att antalet personer som arbetar i utlandsägda företag i Lund har ökat med 458 procent mellan 1990 och 2018.

Antal utlandsägda företag i Lund 1990-2018

Den utländska närvaron är mer omfattande i Malmö, där 37 100 personer arbetar i utlandsägda företag, men ökningen är större i Lund. Sedan 1990 har antalet anställda i utlandsägda företag i Malmö ökat med 304 procent.

Räknat i antalet utlandsägda företag är utvecklingen i Lund än mer anmärkningsvärd under de tre senaste decennierna. Mellan 1990 och 2018 har antalet utlandsägda företag ökat med 734 procent till 292 företag. Som jämförelse har antalet utlandsägda företag i Malmö ökat med 311 procent under perioden.

Källa: Tillväxtanalys

Företag	Största ägarland	Ägarland	Antal anställda 2018
Axis Communications AB	Japan	Nederländerna	3 610
Tetra Pak Packaging Solutions AB	Nederländerna	Japan	2 931
Aktiebolaget Tetra Pak	Nederländerna	USA	1 581
Gambro Lundia AB (Baxter)	USA	Jersey, Kanalöarna	636
Diaverum Holding AB	Luxemburg	Tyskland	624
Sony Mobile Communications AB	Japan	Norge	608
QlikTech International AB	USA	Frankrike	563
Sony Mobile Communications International AB	Japan	Danmark	483
Huawei	Kina	Luxemburg	354
		Finland	320

Källa: Ranking baserat på antal anställda, SCB (Företagsregistret)
 Fotnot: Njursjukvårdsföretaget Diaverum, med rötterna i Gambro, flyttade sommaren 2019 från Lund till Malmö.

Källa: Tillväxtanalys

Flest danskägda företag, men företagen från Nederländerna har flest anställda

34 lundaföretag har danska ägare, vilket gör Danmark till det största ägandelandet i Lund, efter Sverige. Räknat i antal anställda i de utlandsägda företagen kommer dock Danmark först på åttonde plats, vilket visar att flera av de danskägda företagen är småföretag. Näst flest företag har ägare från USA, följt av Nederländerna. På fjärde plats återfinns ytterligare ett av Sveriges grannländer, Norge.

De ägandeländer som sysselsätter flest i Lund är Nederländerna, Japan och USA. Bakom dessa siffror finns några av Lunds större företag som Tetra Pak, Axis, Sony, Qlik och Baxter/Gambro.

Handel dominerar bland de utlandsägda arbetsställena

Handel är den bransch med flest utlandsägda arbetsställena. Däribland finns Tetra Pak, där delar av verksamheten klassas som handel enligt SCB:s branschindelning. Näst därefter kommer branschen ”verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik”. Majoriteten av de utlandsägda arbetsställena har mellan 0–50 anställda, visar siffror från SCB:s företagsregister.

Internationalisering medför nya utmaningar

Att en allt större del av företagen i Lunds kommun har utländska ägare skapar nya utmaningar. Med

USA, Kina och Japan som stora ägarländer är Lunds näringsliv plötsligt mer känsligt för internationella konflikter och den globala utvecklingen. Även näringslivsutvecklingen kan bli svårare att styra med utländska ägare.

Med allt fler internationella företag i kommunen krävs det också insatser för att få hit och behålla så kallade expats, det vill säga personer som kommer hit för att exempelvis jobba. Internationella skolor och attraktiva boendemöjligheter är några exempel på vad kommunen kan bidra med. International Citizen Hub är en annan satsning.

Ny fokus mot Danmark, Tyskland och rymden

Den senaste tiden har ett ökat fokus skett mot samarbeten riktade mot Danmark och Tyskland. Lunds näringslivschef Per Persson uppger att kommunen för diskussioner med de danska kommunerna Lyngby och Ballerup, där Danmarks Tekniska Universitet är beläget, om att bilda ett dansk-svenskt innovation district. Tanken är att även involvera fastighetsägare och övriga näringslivet i ett sådant samarbete. Ideon Science Park driver projektet Going global med fokus mot bl.a. Danmark och Tyskland.

Lunds kommun vill även knyta innovationssystemet och materialforskningsanläggningarna MAX IV och ESS mot svensk och europeisk rymdforskning. Lunds kommun planerar nu för att Europeiska Rymdstyrelsen, ESA, och svenska Rymdstyrelsen ska etablera en rymdinkubator på Ideon Innovation.

Del 3:

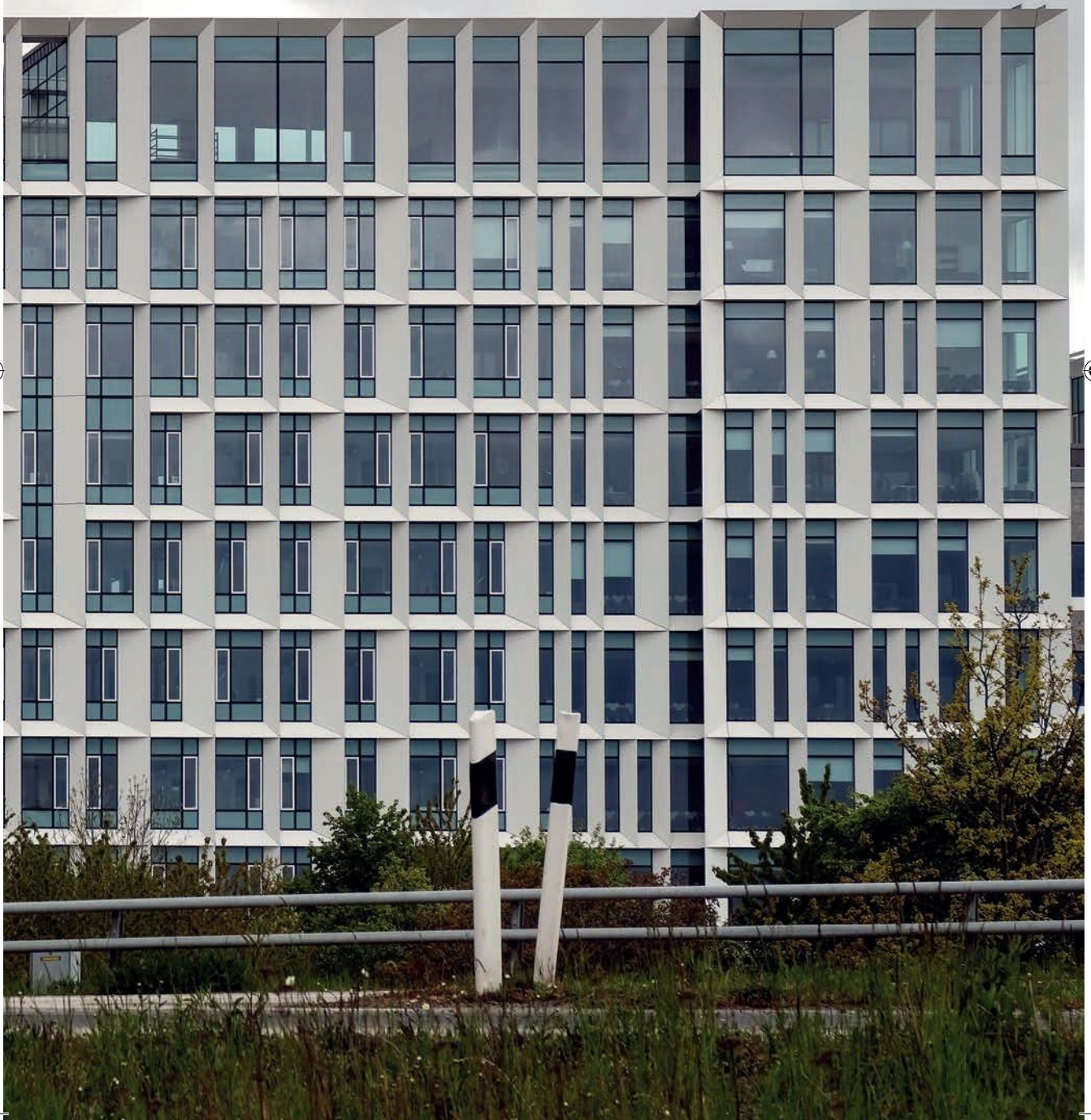
506 (596)

507 (596)

FOTO: NEWS ORESSUN

Lunds arbetsmarknad domineras av branscher som vård och omsorg, utbildning och handel. De tre branscher som haft störst tillväxt under de senaste tio åren är handeln, life science och it/tech. Det visar tydligt hur utvecklingen av Lunds näringsliv är nära kopplad till det växande innovationssystemet med scienceparks, inkubatorer och forskningsanläggningar.

Lunds arbetsmarknad består inte bara av stora industriföretag och små innovationsföretag utan domineras av mer lokala aktörer med fokus på vård och omsorg, utbildning och handel.

Flest arbetar i branscher med stor andel offentliganställda

Vård och omsorg och utbildning är de branscher som sysselsätter flest personer i Lund. Branscherna har en hög andel offentliganställda, och Lunds två största arbetsplatser, Lunds universitet och Skånes universitetssjukhus, ligger inom just dessa två kategorier. Tillsammans hade branscherna 28 300 anställda 2019, och antalet sysselsatta ökade med nära 5 200 under 2008-2018. Statistiken från 2019 är inte helt jämförbar med tidigare år, på grund av en förändrad metodik hos SCB.

Handeln är Lunds tredje största bransch, och branschen har vuxit om företagstjänster under den senaste tioårsperioden. En delförklaring är att delar av Tetra Paks verksamhet omklassificerats från just företags-

tjänster till handel. Den femte största branschen är information och kommunikation, eller techbranschen. Sysselsättningen inom industrin, som tidigare var en av Lunds fem största branscher, har närmast halverats mellan 2008 och 2018. Antalet sysselsatta inom industrin har procentuellt sett minskat mer i Lund än i övriga landet under den senaste tioårsperioden.

Industrin och företagstjänster tappar mark

Industrin och branschen företagstjänster hade färre sysselsatta i Lund 2018 än 2008. Anledningarna till att branscherna krymper skiljer sig dock åt. Företagstjänster har varit den bransch i Sverige som vuxit mest, räknat i antal anställda, mellan 2008 och 2018. I Lund har utvecklingen dock gått i motsatt riktning, vilket delvis beror på en omklassificering av delar av Tetra Paks verksamhet. I Malmö har däremot branschen vuxit kraftigt under 2000-talet. Staden har lockat huvudkontor och specialistkontor från hela södra Sverige, däribland Lund, vilket kan vara en orsak till att branschen haft svårare att

växa i Lund. En möjlig ytterligare förklaringsfaktor, som lyfts av Råbylunds företagarförenings styrelseordförande Håkan Pålsson, är en upplevd brist på kontorsplatser i stationsnära lägen, vilket är en brist som i viss mån håller på att åtgärdas. Både runt centralstationen och kring den nya tågstationen på Klostergården byggs det fler kontorsplatser.

Inom industrin i Lund har också antalet sysselsatta minskat under det senaste decenniet. Det är långt ifrån en utveckling som Lund är ensam om, då industrin i Sverige totalt sett också minskat under perioden.

Life science, handel och it/tech-branschen växer i Lund

I kommande avsnitt presenteras tre av de branscher som vuxit i Lund under de senaste tio åren. Handeln, life science-branschen och it/tech-branschen hade alla fler anställda 2018 än 2008.

Sysselsättningsökningen inom handeln i Lund har drivits av dagligvaruhandeln, som 2018 sysselsatte 1 330 personer i Lund, 350 fler än under 2007. Den totala sysselsättningen inom Lunds handel har ökat med ännu större tal, men en viss del består av en statistisk omklassificering snarare än en faktisk ökning av antalet sysselsatta. Delar av Tetra Paks verksamhet räknas sedan 2011 som partihandel.

Life science-branschen och techbranschen är två branscher som genomgått likartade utvecklingar i Lund under de senaste tio åren. I båda branscherna har stora jättar lämnat kommunen, antingen helt eller delvis, men istället för att den totala sysselsättningen i branscherna sjunkit har nya, innovativa företag gjort att sysselsättningen i båda branscherna har ökat. Gemensamt för båda branscherna är också vikten av närheten till universitet och forskarparker.

2012 köpte Sony ut Ericssons ur det gemensamma företaget Sony Ericsson, som bytte namn till Sony Mobile. Företaget, som tidigare var Lunds största tech-företag, har genom flera nedskärningar och omorganiseringar minskat antalet anställda i Lund. Istället har flera nya tech-företag, som Sigma Connectivity och Axis Communications, vuxit markant i kommunen under det senaste decenniet, och branschen är återigen på frammarsch i Lund.

Även i life science-branschen har flera storföretagen helt eller delvis lämnat Lund under de senaste tio åren. Under 2010 meddelade AstraZeneca, som funnits i Lund sedan 1950-talet, att företagets verksamhet skulle flytta från Lund. Baxter, som tidigare hette Gambro, genomgår just nu en omorganisering som innebär att 100-tals tjänster lämnar Lund. Trots detta har sysselsättningen inom Lunds life science-bransch

vuxit sedan 2015. Istället för att storföretagen driver sysselsättningsutvecklingen är det de mindre företagen som växer snabbast. Bland annat har 64 nya life science-företag startats i Lund sedan 2015.

Bransch	2019*	2018	Förändring 2008-2018
Vård och omsorg; sociala tjänster	14 910	15 026	+1 483
Utbildning	13 397	12 738	+3 728
Handel	10 523	10 193	+4 828
Företagstjänster	9 242	9 276	-3 559
Information och kommunikation	4 987	4 633	+2 174
Offentlig förvaltning och försvar	4 320	4 063	+186
Tillverkning och utvinning	3 942	3 838	-3 540
Kulturella och personliga tjänster m.m.	3 175	2 795	+445
Byggverksamhet	2 566	2 442	-47
Hotell- och restaurangverksamhet	2 413	1 957	+361
Fastighetsverksamhet	1 666	1 613	+477
Transport och magasinering	1 507	1 549	+104
Okänd verksamhet	1 034	522	125
Finans- och försäkringsverksamhet	582	571	-198
Energiförsörjning; miljöverksamhet	556	535	+43
Jordbruk, skogsbruk och fiske	530	505	+55
Totalt	75 350	72 256	+6 665

*SCB:s metod för att beräkna sysselsättningsnivåer förändrades under 2019, vilket gör att antalet sysselsatta 2019 ej kan jämföras med tidigare år. Källa: SCB

Lund har fler innovationsbolag som kan göra en tillväxtresa med rätt support. Det menar Ulrika Hallengren, vd på Wihlborgs Fastigheter, som är stor fastighetsägare på Ideon och som bygger nya kontorshus vid centralstationen i Lund. Hon ser bredden i Lunds näringsliv som en viktig tillgång för staden.

Lund har en större tonvikt på kontorsarbetsplatser och mindre tillgänglig industrimark vilket påverkar vilken typ av bolag som söker sig till staden. Det konstaterar Ulrika Hallengren som är vd på Wihlborgs fastigheter. Bolaget är delägare i Ideon Science Park och äger sedan många år fastigheterna i det ursprungliga Ideonområdet. Totalt äger bolaget 33 fastigheter i staden fördelat på närmare 270 000 kvadratmeter. Majoriteten av dessa finns på Ideonområdet, men under de senaste åren har bolaget även byggt nya kontorshus vid centralstationen.

– Om vi pratar om Lund i ett större perspektiv tror jag att det är det viktigt att vi har byggt och bygger vid centralstationen. För att kunna attrahera bolag att flytta till Lund behöver man tillskapa nya moderna kontor i bra kollektivtrafiknära lägen för att man ska få upp ögonen för Lund, inte bara utifrån ett Ideonperspektiv utan också ifrån ett bra cityläge. Det i sin tur kommer att sprida attraktivitet för hela Lund, säger hon.

När Wihlborg planerar nya kontorshus i Lund är det inte tillgången på mark som styr hur bolaget satsar, utan efterfrågan.

– Det finns mark för kontor, det är ingen tvekan om att det finns möjlighet att bygga nytt i Lund. Men betalningsviljan är låg. Det är svårt att motivera nybyggnader eftersom det finns tillgång på billiga lokaler, vakanserna är lite höga. Man måste alltid börja med den attraktivaste platsen och fylla den för att sedan skapa ringar utifrån det, säger hon och fortsätter:

– Jag tror att densiteten är enormt viktig. Att man bestämmer sig för att var ska olika kluster ha sin tyngdpunkt. Att man verkligen bygger densitet i det. När det blir för utspritt blir det också lite mellanmjölk.

Innovationsklimatet är en av stadens tydligaste styrkor, menar Ulrika Hallengren. Bara på Ideonområdet finns 400 bolag och hon tror att det finns en stor potential i Lund att få fler företag att expandera och växa, men att det krävs support. Samtidigt betonar hon att det dels finns exitsökande bolag som i flera fall både sålts och flyttats till andra länder och dels de bolag som fortsätter att växa i Lund som exempelvis Axis.

– Det finns en stor attraktion i innovation och

FOTO: NEWS ØRESUND

*Ulrika Hallengren, vd
Wihlborgs Fastigheter.*

coola idéer, men ur tillväxtsynpunkt finns det också mer att göra för de bolag som vill växa och som inte bara söker en bra exit. Här finns en potential att generera fler arbetstillfällen. Att överhuvudtaget ta tillvara och mer tydliggöra innovationsklimatet i Lund tror jag är en väldigt viktig faktor. Mätt till numerären bolag så borde det vara fler företag som har en ännu större möjlighet att göra en tillväxtresa, säger hon.

Ibland kan det finnas en otydlighet i vilka aktörer som driver olika frågor i Lund vilket i sin tur skapar osäkerhet, menar Ulrika Hallengren. Samtidigt har hon sett en ökad vilja från fler aktörer att marknadsföra staden gemensamt, exempelvis för att attrahera internationell kompetens. Det krävs samverkan och lyhördhet för att fånga upp idéer, menar hon.

– Det är viktigt att inte bli självgod eller mätt, Lund har många unikiteter men att tro att de kommer gratis är alltid en fara.

Bredden i Lunds näringsliv kan uppfattas spretigt eller som en viktig bas beroende på synsätt. Ulrika Hallengren tror på styrkan i att det finns en variation.

– Man ska vara stolt över och värna över att man har en bred palett, vi har sett sårbarheten också i att ha några branscher som blir väldigt dominerande. När det händer stora strukturella saker inom de branscherna tar staden också skada och det har varit en viktig lärdom för Lund. De här cyklerna kommer alltid att finnas där och hur snabba de är vet vi inte, och de kommer att se olika ut för olika branscher. För att ha en tålighet i det är det bra att ha en större palett helt enkelt.

Lund är bra på att skapa ny forskning och nya produkter men sämre på att berätta och ge en övergripande bild av hur innovationssystemet fungerar. Pia Kinhult, head of host states relations på European Spallation Source, tycker att Lund ska ta lärdom av Malmö och Helsingborg som är bättre på storytelling om näringslivet.

– Jag tycker det rör på sig i Lund och jag ser hur det utvecklar sig i rätt riktning när det gäller Science Village som etableras mellan MAX IV och ESS, säger Pia Kinhult som är head of host states relations på European Spallation Source Eric och med en bakgrund som tidigare ordförande (M) för Region Skånes regionstyrelse. Hon är även ordförande i Smile Incubator och från och med 2021 även ordförande för Lunds Tekniska Högskola, LTH.

Hon tycker dock att det finns en del kvar att göra när det gäller bilden av Lunds innovationssystem.

– Jag är för mångfald och olika projekt och konstellationer. Det måste få finnas ett konstruktivt kaos. Men någonstans måste man också kunna packetera helheten och visa vad det handlar om. Lund ger ett spretigt intryck. Där är Malmö och Helsingborg mycket skickligare. Jag tycker det finns mer innehåll i Lund medan de andra städerna är bättre på storytelling.

Pia Kinhult är även kritisk till hur marknadsföringen av Sveriges första forskarpark, Ideon, sköts nu när den närmar sig sitt 40-årsjubileum.

– Jag tycker inte de hanterar varumärket Ideon rätt, det är misskött. Det råder bevisligen en brist på samverkan mellan innovationssystemets alla parter i Lund och jag tycker inte att kommunen håller i någon ägarflagga. Men jag skulle ändå inte säga att fajten mellan de olika parterna är lika stor idag som tidigare, man försöker göra trevare. Jag tror att det finns en stor medvetenhet om detta hos Ideons fastighetsägare.

I grund och botten är ändå Lund en kraftfull forsknings- och företagsstad med ett starkt universitet och teknisk högskola påpekar Pia Kinhult.

– Näringslivet är bland de bättre i Skåne. Här finns många stora företag som är bra och som ligger i tiden. Sony bedriver till exempel ett helt unikt utvecklingsarbete i Lund och Alfa Laval har ett aktivt samarbete med Lunds universitet med gemensamma föreläsningar, det är jättekul.

– Om Lund och Malmö kan ta varandra i hand skulle man kunna lyfta hela Skåne och lättare kunna koppla oss mot Danmark. Redan gör t.ex. danska

Novo Nordisk stora satsningar på MAX IV.

Pia Kinhults egen arbetsgivare ESS börjar nu knyta fler kontakter med näringslivet inför driftsstarten 2023.

– Vi har en del kontakter med företag som Ericsson, Tetra Pak och Alfa Laval, de större bolagen. Men vi ligger ännu lite lågt eftersom vi har en bit kvar innan vi kan berätta vad vi kan leverera, säger Pia Kinhult.

Tre mera övergripande satsningar på att knyta näringslivet närmare de två materialforskningsanläggningarna MAX IV och ESS har dock blivit klara under hösten. **ESS Executive Advisory Board** har sex svenska deltagare som bland annat har kopplingar till Hitachi ABB Power Grids, Vestas, Mærsk, Ecolan och IK Investment Partners. **MAXESS Industry Arena** ska hjälpa företag att använda de nya forskningsanläggningarna i Lund. Satsningen finansieras av Region Skåne och är ett samarbete mellan ESS, MAX IV, RISE, Science Village Scandinavia och Lunds universitet. Projektet **Infralife** är ett samarbete mellan ESS, MAX IV och SciLifeLab med finansiering från Vetenskapsrådet och med kopplingar till LIF och Swelife.

– Sedan har vi en hel del kontakter med den nationella satsningen Big Science Sweden.

Däremot fick Northern Light on Foods ansökan med ESS och MAX IV avslag hos Formas, det statliga forskningsrådet för hållbar utveckling.

– Det kom inga pengar från den stora statliga livsmedelssatsningen 2019 trots att maten är en viktig bransch i Skåne. Här krävs insatser för att lyfta fram både forskning och industri samt koppla det till forskningsanläggningarna. Det är för splittrat och ingen verkar förstå vad de gör, säger Pia Kinhult.

Som näringslivschef i Lund har Per Persson ett brett arbetsfält som omfattar allt från handelns och besöksnäringens utmaningar till stadens forskarparker, uppstartsbolag och storföretag. Nu hoppas han på att bidra till förnyelsen av Lunds näringsliv genom satsningar med Europeiska rymdstyrelsen samt genom ett samarbete med de danska kommunerna Lyngby och Ballerup som är hemvist för LTH:s danska motsvarighet DTU.

Att Lunds näringslivschef Per Persson börjat blicka uppåt mot rymden förklaras med MAX IV, ESS och IoT connectivity. Avancerad materialforskning och det uppkopplade samhället är områden där den skånska universitetsstaden är på väg att skapa en unik kompetens som kan vara till nytta för bland annat rymdforskningen.

– När jag kontaktade Europeiska Rymdstyrelsen, ESA, i Paris tyckte de först att det var konstigt att en kommunal näringslivschef hörde av sig. När de fick höra om ESS och MAX IV ville de komma hit, berättar Per Persson.

Nu planerar kommunen för att ESA och svenska Rymdstyrelsen ska etablera en rymdinkubator på Ideon Innovation, det blir i så fall Sveriges fjärde rymdinkubator efter Luleå, Trollhättan och Uppsala.

– Ett andra ben på rymdsatsningen som vi diskuterar med ESA är ett så kallat ESA labb. Det är beteckningen på ett kompetensområde som är intressant för ESA och som för Lund handlar om materialvetenskap.

Utöver materialforskningsanläggningarna ESS och MAX IV har Lund även en god kompetens inom ESA:s verksamhetsområde genom Institutionen för astronomi och teoretisk fysik vid Lunds universitet.

– Sedan har Danmarks Tekniska Universitet, DTU, i Lyngby och Ballerup nyligen etablerat ett ESA Business Incubation Centre, säger Per Persson.

DTU och de danska kommunerna Lyngby och Ballerup är ett annat prioriterat samarbetsområde för Lund, berättar Per Persson. De arbetar nu för att skapa ett gemensamt dansk-svenskt Innovation District som knyter samman de tekniska högskolorna DTU och LTH samt näringslivet på båda sidor Öresund. I bakgrunden finns även det politiska samarbetet Greater Copenhagen Committee som alla tre kommunerna är en del av.

ESS och MAX IV har även lockat det amerikanska försvaret till Lund på besök.

– Vi har träffat en person från USA:s ambassad som representerar amerikanska armén, flottan och flygvap-

FOTO: LUNDS KOMMUN

net. De är intresserade av materialforskning och tittar på möjligheten till samarbetsprojekt, säger Per Persson.

Den starka utvecklingen på Ideon Science Park och hos Medicon Village följer han dels genom kommunens deläggande i de bolag som är knutna till forskarparkerna, dels genom styrelseposter i inkubatorerna Ideon Innovation och Smile Incubator.

Antalet bioteknikbolag fortsätter att öka i Lund och mobillustrets utveckling mot IoT connectivity har lockat bilbranschen till Lund med bolag som Volvo personvagnar och Bosch.

Samtidigt betonar Per Persson att Lund även har många bolag som ligger i utvecklingens framkant inom mer traditionella branscher: Tetra Pak och Å&R inom förpackning, Probi inom livsmedel, Purac inom vattenrening och Alfa Laval inom energiteknik.

– Både Alfa Laval och Tetra Pak har produktionen nära kopplad till forskningen i Lund.

Lunds kommun driver också en rad samarbetsplattformar för att knyta samman det lokala näringslivet och innovationssystemet. Future by Lund är en innovationsplattform för hållbara städer med 75 bolag knutna till sig, näringslivsrådet träffas i mindre grupper och God Morgon Lund är namnet på företagsträffarna. Och då handlar det inte bara om startupbolag och stora globala företag utan även om att möta det lokala näringslivet i staden och i byarna påpekar Per Persson.

Lunds universitet utgör grunden för stadens innovationssystem. Alla vill ha en koppling till universitetet noterar professor Jesper Falkheimer som fram tills nyligen var chef för sektionen Forskning, samverkan och innovation vid Lunds universitet. I sektionen ingår LU Innovation och indirekt LU Holding vars uppdrag föreslås bli förändrat av den statliga utredningen om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolor.

Att ha det övergripande ansvaret för Lunds universitets innovationsarbete innebär ett nära samarbete med bland andra forskare, företagare, inkubatorer och forskarparker.

– Alla vill ha en koppling till universitetet, säger Jesper Falkheimer, som tills nyligen var chef för sektionen Forskning, samverkan och innovation vid Lunds universitet och som nu återgått till arbetet som professor i strategisk kommunikation kompletterat med styrelseuppdrag och några uppdrag som rådgivare till näringslivet.

– Det finns många olika innovationshubbar i Lund och som helhet tycker jag det är positivt även om man skulle kunna slå ihop några. Men det är en fördel om det får finnas ett visst kaos.

Från början fokuserades universitetets innovationsarbete mot techtransfers. Nu läggs stort fokus även på arbetet med hållbarhet och jämställdhet. Fortfarande är det främst LTH och medicinska fakulteten som är involverade i arbetet berättar Jesper Falkheimer.

– Som helhet vill jag påstå att universitetets innovationsstöd både på LU Innovation och på LU Holding är ett av de skarpaste i Sverige.

– LU Innovation är myndighetsdelen av sektionens arbete där man hjälper till och utvecklar idéer från universitet till att bli produkter och företag.

I LU Innovation ingår även studentinkubatorn Venture Lab, arbetet med det nationella initiativet Swelife, det dansk-svenska Interregprojektet Nordic Entrepreneurship Hubs samt Innovationskontor Syd som är ett samverkansprojekt med högskolorna i södra Sverige.

– LU Holding är ett självständigt statligt bolag som är delägare i mer än 60 företag, säger Jesper Falkheimer.

Även om LU Holding är ett statligt bolag så delar det sedan många år chef med LU Innovation. Räknat från starten i mitten av 1990-talet har holdingbolaget investerat i mer än 115 uppstartsbolag som totalt dragit in omkring sju miljarder kronor i riskkapital.

– LU Holding fick med sig ett litet kapital vid starten och hade det tufft under många år. Men för sju år sedan tog det fart med en kompetent ledning och en styrelse med bra näringslivspersoner, däri-

FOTO: NEWS ØRESUND

bland Bert Nordberg, säger Jesper Falkheimer.

LU Holdings uppdrag är att bidra med riskkapital samt viss tjänstesupport i en tidig fas när universitetsforskningen övergår till bolagsbildning. Genom att så småningom sälja ägandet i uppstartsbolagen skapas vinster som ökar holdingbolagets kapitalbas och därmed möjliggör nya investeringar. Holdingbolaget äger även Lunicore Studentkonsult samt är delägare i Ideon Open.

– I Sverige är det LU Holding och systerbolagen som är kopplade till Chalmers, Uppsala universitet och KTH som lyckats relativt väl med bolagsinvesteringarna, säger Jesper Falkheimer.

I betänkandet av Utredningen om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolor från oktober 2020 föreslås att samtliga universitet och högskolor ska kunna ha egna holdingbolag. För att uppnå en likvärdighet över hela landet menar utredningen att de nuvarande 18 holdingbolagen inte längre själva ska få investera i nya innovativa företag utan föreslår bildandet av ett centraliserat finansieringsbolag. Förslaget om en centralisering av holdingbolagens investeringsverksamhet får dock hård kritik i en debattartikel i Dagens Industri den 12 januari 2021. ”Förslaget att nedmontera välfungerande verksamheter ser vi som både drastiskt och direkt skadligt för Sveriges internationella konkurrenskraft och innovationsförmåga”, skriver rektorerna vid Lunds universitet, KTH, Uppsala Universitet, Karolinska Institutet och Göteborgs universitet.

Trots att branschen företagstjänster har vuxit mest av alla branscher i Sverige under de senaste tio åren, räknat i antal sysselsatta, har branschen minskat i Lund. Konkurrensen med Malmö och en statistisk omklassificering är två delförklaringar till nedgången i Lund. Det byggs och planeras för nya kontorsfastigheter i Lund, och det finns en förhoppning att fler kontorsplatser i stationsnära lägen ska lyfta branschen.

Företagstjänster har varit den bransch i Sverige som vuxit mest under de senaste tio åren, räknat i antal sysselsatta, men i Lund har utvecklingen gått i motsatt riktning. En del av förklaringen står att finna i en omklassificering av delar av Tetra Paks verksamhet, som inte längre räknas till företagstjänster, men sysselsättningsminskningen är större än så, och den blir extra anmärkningsvärd då branschen har vuxit kraftigt i såväl Helsingborg som Malmö under samma period.

Företagstjänster - ett vitt begrepp

Företagstjänster är en av de bredare branschindelningarna som används av Statistiska Centralbyrån (SCB). Medan byggverksamhet, utbildningssektorn och hotell- och restaurangverksamhet kan vara enkla att överblicka från första början innefattar företags-tjänster en rad olika företag och yrken. Till företags-tjänster räknas bland annat juridiska och ekonomiska verksamheter, såsom advokatbyråer och revision. Även huvudkontor, bemanningsföretag, konsulter och reklambyråer omfattas av paraplybegreppet företagstjänster. En del av branschen företagstjänster är den för Lund relevanta forskningsbranschen. Det är dock främst de privata forskarna som räknas till företagstjänster, medan de offentliga forskarna ofta faller under utbildningsbranschen.

Företagstjänster sysselsätter nu fler i Helsingborg än i Lund

År 2008 arbetade 12 800 personer i Lund med företagstjänster, och bara 7 700 personer i Helsingborg sysselsattes inom samma bransch. 2018, bara tio år senare, sysselsätter branschen 9 700 personer i Helsingborg och bara 9 300 i Lund. 2019 sysselsatte branschen 9 200 personer i Lund, men på grund av ändrad metodik hos SCB är siffran inte helt jämförbar med tidigare år. Branschens tillväxt i Helsingborg är förvisso stark, men den avviker inte från

utvecklingen i hela landet. Istället är det branschens nedgång i Lund som sticker ut.

I Sverige totalt sett ökade antalet anställda inom företagstjänster från 471 000 personer 2008 till 605 000 sysselsatta 2018. I Malmö har tillväxttakten varit ännu högre. Där har branschen vuxit från 21 800 till 31 300 sysselsatta under samma period. Just närheten till Malmö och Köpenhamn kan vara en förklarande faktor till att Lund har svårt att locka företagstjänster till kommunen. Enligt en analys gjord av Øresundsinstitutet 2017 hade 5 200 nya arbeten på huvudkontor, regionala huvudkontor specialistkontor och mötesplatser tillkommit i Malmö sedan millennieskiftet. Över 70 företag har flyttat huvudkontoren till Malmö, och företagen kommer främst från övriga delar av södra Sverige. Exempelvis flyttade

FOTO: NEWS ØRESUND

Ikano Bank och Ikano fastigheter sina huvudkontor från Lund till Malmö under 2015.

– I sådana här sammanhang när en hyggligt stor ort med svenska mått mått har närheten till Malmö och Köpenhamn, tappar vi lite av konsultbyråerna som kanske hellre lägger sig i den större staden där vi kanske inte kan konkurrera. Då tappar vi konsulter som arkitektbyråerna, säger Per Persson, näringslivschef i Lunds kommun.

Statistisk omklassificering en delförklaring till lägre sysselsättning inom företagstjänster

En av förklaringarna till att antalet sysselsatta inom företagstjänster minskat i Lund är att Tetra Pak år 2011 omklassificerade delar av sin verksamhet från företagstjänster till partihandel. Utan att företagets verksamhet ändrades såg Lunds handelsstatistik ut att blomstra (se nästa uppslag) medan företagstjänster tappade i sysselsättning. Detta är förvisso en delförklaring till att företagstjänster idag sysselsätter färre i Lund än 2008, men som diagrammen nedan visar har antalet sysselsatta inom företagstjänster fortsatt att minska även efter 2011.

Nya kontorsbyggnader ska lyfta branschen

Det byggs nya kontorslokaler på flera håll i Lund, vilket på sikt kan ge branschen företagstjänster ett lyft. Runt den nya tågstationen på Klostergården, som öppnar 2023, planeras det för kontorsbyggnader. Även på Brunnsbrogården, nära de nya forskningsanläggningarna ESS och Max IV byggs nya kontorsfastigheter. Runt centralstationen har flera nya kontorshus byggts på senare år.

Wihlborgs fastigheter är en stor fastighetsägare i Lund. De bygger just nu nya kontorsfastigheter vid Lunds centralstation och men även en kontorsbyggnad vid Ideontorget, som som kommer att rymma 1 000 arbetsplatser.

– Om vi pratar om Lund i ett större perspektiv tror jag att det är det viktigt att vi har byggt och bygger vid centralstationen. För att kunna attrahera bolag att flytta till Lund behöver man tillskapa nya moderna kontor i bra kollektivtrafknära lägen för att man ska få upp ögonen för Lund, inte bara utifrån ett Ideonperspektiv utan också ifrån ett bra cityläge. Det i sin tur kommer att sprida attraktivitet för hela Lund, säger Ulrika Hallengren, vd för Wihlborgs fastigheter.

Antal sysselsatta inom företagstjänster 2008-2019*

Antal sysselsatta 2019*: 9 242

Antalet sysselsatta inom företagstjänster ökade stadigt i Lund under 1990- och 2000-talen, men har under de senaste decennierna återigen minskat. SCB har flera gånger reviderat sin branschindelning, vilket gör det svårt att avgöra hur stor andel av de jobb som tillkom under 1990- och 2000-talen som nu försvunnit, men klart är att branschen krympt i Lund trots att den vuxit i Sverige som helhet under de senaste tio åren. En del av förklaringen är en omklassificering av delar av Tetra Paks verksamhet från företagstjänster till partihandel, men Tetra Paks minskning förklarar inte hela sysselsättningstappet inom företagstjänster.

Antal sysselsatta inom företagstjänster 2004-2007

Antal sysselsatta inom företagstjänster 1990-2003

*Statistiken från 2019 är ej jämförbar med tidigare år, då SCB:s insamlingsmetodik förändrats. Statistiken över antalet sysselsatta är inte heller jämförbar mellan de tre perioderna, då SCB vid två tillfällen reviderat sin branschindelning. Källa: SCB

Coronakrisen har lett till 41 procent färre turister i Lunds kommun under januari-september 2020, jämfört med samma period 2019. Även detaljhandeln i Lund påverkades kraftigt under våren, men under sommaren menar representeranter från branschen att siffrorna vänt uppåt. Totalt sett har handeln varit en tillväxtbransch i Lund under de senaste tio åren, även om en delförklaring finns i en omklassificering av delar av Tetra Paks verksamhet.

Handeln har vuxit i Lund under det senaste decenniet, efter en stabil sysselsättningsutveckling under 90- och 00-talen. Att sysselsättningen i branschen ökat under 2010-talet beror förvisso till viss del på en statistisk omklassificering av Tetra Pak, men även om denna faktor exkluderas har branschen vuxit i Lund under senare år.

Tetra Pak driver upp siffrorna

Handeln brukar indelas i två huvudgrenar; detaljhandel och partihandel. Till detaljhandeln hör dagligvaruhandel som sällanköpshandel. Partihandel omfattar grossisthandel och annan handel med omfattande volymer. Delar av Tetra Paks verksamhet bytte 2011 klassifikation från teknisk konsultverksamhet till partihandel, vilket inte påverkar företagets verksamhet, men ger statistiken över antalet anställda i handeln i Lund ett lyft. 2010 sysselsattes totalt 5 800 personer inom handeln i Lund. 2011 var siffran 8 300 personer.

Dagligvaruhandeln bakom handelns sysselsättningstillväxt under 2010-talet

Detaljhandeln, den del av handeln som inte påverkas av Tetra Paks omklassificering, har vuxit med omkring 350 sysselsatta sedan 2007. Data från Handelns Utredningsinstitut (HUI) visar att det är dagligvaruhandeln som ligger bakom ökningen. Dagligvaruhandeln sysselsatte 1 330 personer i Lund 2018, 350 fler än under 2007. Därmed har dagligvaruhandeln nästintill vuxit ifatt sällanköpshandeln, som sysselsatt omkring 1 400 personer under hela perioden. Utvecklingen i Lund skiljer sig från utvecklingen i Malmö, och utvecklingen i Sverige i stort, där sällanköpshandeln och dagligvaruhandeln vuxit i ungefär samma takt.

Bra sommar för handeln efter tuff coronavår

Sven Petter Hoveliuss, ordförande för Lunds Handelsförening, menar att coronakrisen drabbat

handelsbranschen i Lund, men att sommaren var ett klart fall framåt efter en tuff vår.

– Coronakrisen har slagit väldigt olika inom olika branscher. Detaljhandeln har generellt påverkats av ett betydligt mindre flöde av människor i stan, vilket beror på universitetets och gymnasieskolornas stängning, liksom den kraftigt minskade användningen av kollektivtrafiken och därmed flödet kring

Källa: HUI Research

FOTO: NEWS ØRESUND

Lund C. Många rapporterar dock om en god sommar efter en mycket besvärlig vår. Hotell, sko- och bläddbutiker är fortfarande starkt påverkade, bagerier och delikatessbutiker är opåverkade, och cykel- och sportaffärer går bättre än tidigare år, säger han.

Efterlyser bättre parkeringsmöjligheter

Lunds cityhandel präglas av stadens historiska centrum, vilket både ger positiva och negativa följdfejder för handeln.

– Lund har en mycket attraktiv historisk stadskärna, med flera ytterst populära besöksmål som Domkyrkan, Kulturen, Skissernas museum och Botaniska trädgården. Ett stort problem är dock parkeringsmöjligheterna. För ett fortsatt välmående stadscentrum - där cityhandel är en viktig del - behöver tillgängligheten också för bilen vara fortsatt hög. Det gäller att hitta en balans mellan tillgänglighet för gående, cyklister, bilister och kollektivtrafik, säger Sven Petter Hovellius, ordförande för Lunds Handelsförening.

Vidare efterfrågar Sven Petter Hovellius att kommunen åter tar ansvar och driver frågor för handel och cityutveckling, efter att den tidigare medarbetaren med detta ansvar gått i pension.

– Kommunen behöver också ta fram en handelspolicy som kopplas till översiktsplanen både vad gäller stadskärnan och nya handelsområden, menar han.

41 procent färre turister under 2020

Under januari-september 2020 registrerades 232 000 gästnätter i Lund, en minskning med 41,4 procent jämfört med samma period 2019, enligt data från SCB och Tillväxtverket som bearbetats av Tourism in Skåne. Minskningen, som främst beror på coronapandemin, syns tydligast i statistiken över turism från utlandet. Medan antalet gästnätter från personer boende i Sverige minskat med 30 procent under perioden har de utländska gästnätterna i Lund minskat med hela 64 procent. Under 2019 stod utländska besökare för 34 procent av gästnätterna i Lund, men mellan januari och september 2020 var andelen endast 22 procent.

Före coronapandemin var turismen i Lund rekordstor. Antalet gästnätter i kommunen hade ökat årligen sedan 2013, om än i en lägre takt under 2019 än tidigare. 515 800 gästnätter registrerades i Lund under 2019, en markant ökning sedan bottennoteringen 2012 på 209 600 gästnätter. Det visar statistik från SCB/Tillväxtverket, bearbetad av Tourism in Skåne.

Antal sysselsatta inom handel 2008-2019*

Antal sysselsatta 2019*: 10 523

Efter en lång tid av stabilitet har handeln vuxit markant under 2010-talet. Ökningen beror delvis på att delar av Tetra Pak omklassificerats till att nu räknas som partihandelsföretag, men också att dagligvaruhandeln vuxit under den senaste tioårsperioden. Sällanköpshandeln har däremot haft ett oförändrat antal anställda under hela 2010-talet.

Under 1990- och 2000-talen var förändringarna i antalet sysselsatta i Lunds handelsbransch små. Branschen upplevde större svängningar i Sverige som helhet, men i Lund var stabiliteten större.

Antal sysselsatta inom handel 2004-2007

Antal sysselsatta inom handel 1990-2003

*Statistiken från 2019 är ej jämförbar med tidigare år, då SCB:s insamlingsmetodik förändrats. Statistiken över antalet sysselsatta är inte heller jämförbar mellan de tre perioderna, då SCB vid två tillfällen reviderat sin branschindelning. Källa: SCB

Trots att storföretagen AstraZeneca och Baxter helt eller delvis lämnat Lund växer återigen life science-branschen i Lund. Det är småföretagen som driver utvecklingen, bland annat har 64 nya life science-företag startats i Lund sedan 2015. Närheten till universitetet, Skånes universitetssjukhus, science parks och inkubatorer är några av förklaringsfaktorerna bakom de nystartade företagen.

2 400 personer arbetar i Lunds 225 life science-företag. Det är en ökning med 400 personer sedan 2015. Det visar en rapport som tagits fram av Øresundsinstitutet inom ramen för Interregprojektet Greater Copenhagen Life Science Analysis Initiative som genomförs tillsammans med Medicon Valley Alliance. Rapporten bygger på en kartläggning av och intervjuer med företag verksamma inom skånsk life science. Lunds life science-bransch präglas av ett omfattande småföretagande, och en innovativ miljö nära kopplad till universitetet, Skånes universitetssjukhus, Lunds science parks, Medicon Village och Ideon Science Park, samt inkubatorn Smile. Sysselsättningen i life science-företagen i Lund totalt sett växer, trots att sysselsättningen i storföretagen minskar.

Två omorganisationer har fått storföretag att flytta från Lund

Under 2010 gick Astra Zeneca igenom en omorganiseringsprocess vilken ledde till att företaget, efter 55 års närvaro i Lund, flyttade sin verksamhet från kommunen.

Under 2018 kom nästa stora bakslag för sysselsättningen i Lunds life science-bransch. Amerikanskägda Baxter, som fem år tidigare köpte lundaföretaget Gambro, organiserade om verksamheten i företaget. Baxter arbetar därför just nu med att flytta produktionen från Lund till Italien, och med att flytta delar av FoU-verksamheten från Lund till Indien. När omorganisationen är klar väntas antalet sysselsatta på Baxter i Lund ha minskat från knappt 900 till mellan 150 och 200. Att Baxter inte lämnar Lund helt har att göra med de unika förutsättningar som finns för forskningsverksamhet i Lund, menar företagets platschef i Lund och Director of HD Therapy and Water Technologies, Per-Ola Wictor.

– Vi har spännande samarbeten med Lunds universitet och med universitetssjukhusen i Malmö och Lund med doktorer som är världsledande. Det är klart att det stärker vår position inom forskningen på Baxter, säger han.

Omfattande småföretagande och 64 nystartade företag sedan 2015

Medan AstraZeneca och Baxter helt eller delvis lämnat Lund är det istället de mindre företagen som gör att life science-branschen i kommunen växer. Sedan 2015 har 64 nya life science-företag sett dagens ljus i Lund, och enligt de senast tillgängliga uppgifterna från företagen sysselsätter de idag omkring 170 personer.

Småföretagen i life science-branschen är fler i Lund än någon annanstans i Skåne. 51 procent av de sysselsatta inom Lunds life science-bransch arbetar i företag med färre än 50 anställda. I Skåne som helhet är motsvarande andel bara 35 procent, och i Malmö bara 25 procent.

Närhet till universitet och forskarparker viktig för life science-branschen

Över hälften av företagen inom Lunds life science-bransch har kopplingar till Ideon, Medicon Village eller inkubatorn Smile. Ebba Fähræus, vd för Smile Inkubator, tror att framgång föder framgång, och att nya start-ups inspireras av att det finns många exempel på företag som lyckats i Lund.

– Jag tycker att näringslivet fullständigt har exploderat med alla nya startupföretag. Framgången drivs av vissa bolag som var startups för flera årtionden sedan. Alla nya företag har inte lyckats, en del går under, men det finns några som lyckats extremt väl och det föder nya framgångar, säger hon.

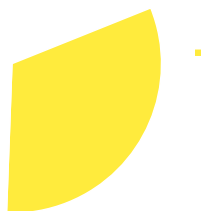
Den universitetsnära miljön syns även på vilka typer av företag som finns i Lund. I Malmö är kontraktstillverkande företag betydligt vanligare än kontraktsforskande företag, men i Lund är fördelningen den omvända.

Medicinteknik är den största delbranschen i Lund

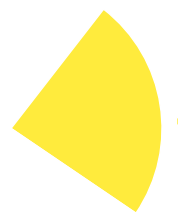
Över 1 000 av de 2 400 personer som arbetar inom Lunds life science-bransch sysselsätts i den största delbranschen medicinteknik. Baxter, som bland annat arbetar med utrustning till dialys, är det största företaget inom denna kategori, men även hematologi-företaget Cellavision, med omkring 115 anställda, räknas till denna kategori. Medicinteknik är en stor bransch i hela Skånes life science-sektor.

Den näst största delbranschen i Lunds life science-bransch är bioteknik. Det är även den mest expansiva delbranschen i Lund. Dagens bioteknik-företag sysselsätter över 600 personer i kommunen, jämfört med knappt 400 under 2015. Totalt arbetar 850 personer i hela Skåne med bioteknik, och omkring tre fjärdedelar av dessa finns alltså i Lund. De största företagen inom bioteknik i Lund är Bioinvent International, Repligen, Hansa Biopharma och Alligator Bioscience.

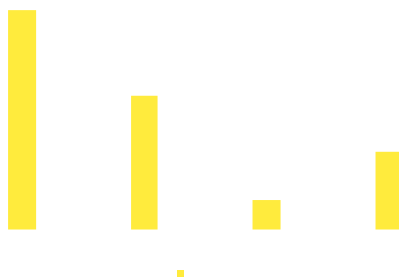
Antal sysselsatta inom Lunds life science-bransch, efter företagens storleksklass

Antal sysselsatta inom Skånes life science-bransch, efter företagens storleksklass

Antal sysselsatta inom Lunds life science-bransch efter delbransch 2015-2020*

De fem mest snabbväxande life science-företagen i Lund sedan 2015

Företag	Antal anställda 2015	Antal anställda 2020*	Ökning
Cellavision AB	61	114	53
Hansa Biopharma AB	16	58	42
Bioinvent International AB	35	75	40
PRA International Sweden AB	37	68	31
Alligator Bioscience AB	27	56	29

*Bygger på senast tillgängliga uppgifter från företagen, 2018-2020. Källa: Interregprojektet Greater Copenhagen Life Science Analysis Initiative, ØresundsInstitutet, Medcon Valley Alliance

Storföretag som Ericsson, Gambro och Astra Zeneca har haft stor betydelse som ankarföretag i Lund och har bidragit med erfaret ledarskap till de många nya företag som växt fram. Nu är Ebba Fåhraeus, vd för Smile Incubator vid Medicon Village, orolig för att det inte växer fram nya generationer av ledare med storföretagserfarenhet inom life science sedan de stora bolagen i branschen helt eller delvis lämnat Lund. Samtidigt noterar hon att näringslivet i Lund formligen "exploderat" och att vissa av dagens framgångsbolag var små startups för några årtionden sedan.

Ebba Fåhraeus har själv ledarerfarenhet från såväl ICT- som life scienceklustret i Lund och gläder sig över hur Lund utvecklats till en innovativ näringslivsstad där det i snabb takt växer fram nya uppstarts-företag samtidigt som etablerade företag söker sig till den skånska universitetsstaden för att ta del av kompetens och kreativitet.

– Jag tycker att näringslivet i Lund fullständigt har exploderat med alla nya startupföretag. Framgången drivs bland annat av några bolag som var startups för flera årtionden sedan som Axis och Cellavision. Alla nya företag har inte lyckats, en del går under, men det finns några som lyckats extremt väl och det föder nya framgångar.

– Inom life science är tillkommelsen av Medicon Village av väsentlig betydelse för Lund. Med många småbolag på samma område så uppkommer mediciefekten när företagens vägar korsar varandra så att det uppstår nya tankar.

Trots den positiva utvecklingen för Lunds innovationssystem så saknas inte moln vid horisonten. Ebba Fåhraeus pekar på ett kortsiktigt dilemma och en mera långsiktig utmaning:

- Det finns inga lediga labb för Lunds uppstartsbolag. "Det byggs inte heller några nya labb, det är ett jätteproblem".
- Lund saknar stora ankarföretag inom life science sedan Astra Zeneca lämnat staden och Baxter/Gambro flyttar produktionen till Italien.

– Jag upplever Lund som en företagervänlig och väldigt innovativ stad. Det finns en stor vilja från kommunen att tillmötesgå näringslivet. Men en sak jag vill skicka med till kommunen och som har att göra med alla växande life sciencebolag är att det inte längre finns lediga labb i Lund, säger Ebba Fåhraeus.

När Astra Zeneca 2012 lämnade Lund och lokalerna med hjälp av Mats Paulssons stiftelse för forskning, innovation och samhällsbyggande togs över av nybildade Medicon Village var det just tillgången till det stora läkemedelsföretagets labb som lyftes fram som en värdefull tillgång. Det fick Lund Life Science Incubator att flytta in i Medicon Village där namnet senare ändrades till Smile Incubator. Såväl de nya företagen som startats hos Smile som en rad andra företag har under årens lopp nyttjat Medicon Villages labb.

Enligt Øresundsinstitutets analys Life science in Skåne har 64 nya life science-företag startats i Lund mellan 2015 och 2020.

Samspelet mellan nya uppstartsföretag och etablerade storföretag har varit viktigt för utvecklingen av Lunds näringsliv menar Ebba Fåhraeus.

– Ericsson utvecklade bluetooth i Lund och här fanns kunniga ingenjörer som flyttade runt mellan bolagen och som fick testa tidiga versioner. Det

skapade väldigt mycket kompetens som spridit sig. Ytan i Lund är liten och folk lär känna varandra. Det är lätt att komma i kontakt med folk och transaktionskostnaden är låg.

Eftersom många av uppstartsföretagen i Lund startas av forskare från universitetet är behovet av kompetens inom organisation och marknad stort.

– Forskarna är sällan skolade i ledarskap. För att bygga företag och lyckas måste du ha förståelse för ledarskap och kunna bygga ett team. De behöver kompetensen som storbolagsmänniskorna har. Den kompetensen fungerar samtidigt som en brygga mellan de små och stora företagen. De stora företagen behöver innovationerna från de små företagen. De små bolagen behöver kunskap om hur det fungerar i storföretagen och vad de vill ha från de små vid olika faser i utvecklingen, säger Ebba Fåhraeus.

De stora bolagen har också bidragit till att göra Lund till en mera internationell stad såväl genom ägarkopplingar som genom rekrytering av personal från olika länder.

– Här tror jag att Astra Zeneca fram till nedläggningen men framför allt Sony Ericsson på sin tid spelade en viktig roll i Lund.

– Sedan ska vi inte glömma bort att det gjorts en del riktigt coola affärer med startups i regionen som gjort att Silicon Valley fått upp ögonen för oss. Det gäller bolag som varit internationella från dag ett.

Jan Erik Solems skapelse Polar Rose i Malmö köptes av Apple 2010 och nu i år såldes ett annat företag han varit med om att skapa, Mapillary, till Facebook. TAT, som startade i Lund och flyttade till Malmö, köptes 2010 av RIM/Blackberry och Lundaföretaget Scalado köptes 2012 av Nokia.

När Ebba Fåhraeus talar om det vitala life science-klustret i Lund pekar hon på en rad samverkande positiva faktorer. Forskning vid Lunds universitet med LTH, Medicinska fakulteten och BMC, forskarparkerna Medicon Village och Ideon samt de nya forskningsanläggningarna MAX IV och ESS. Ändå känner hon en viss oro inför framtiden. Lunds life science-kluster har snart inget stort ankarföretag som kan bidra med ovan nämnda ledarskaps- och storföretagskompetens till framtidens uppstartsföretag.

Astra Zeneca lämnade Lund 2012 och nu flyttar Baxter (Gambro) sin produktion från Lund till Italien. Från och med 2022 kommer Baxter endast ha kvar en mindre forskningsavdelning samt viss övriga verksamhet med en total personalstyrka i Lund på cirka 150 personer. Näst största arbetsgivare inom life science i Lund är idag CellaVision med 114 anställda.

FOTO: SMILE INCUBATOR

Ebba Fåhraeus, vd Smile Incubator.

– Det är ett jätteproblem att Lund saknar stora ankarföretag inom life science. Om tio år har alla kompetenta personer från Astra Zeneca gått i pension, säger Ebba Fåhraeus.

Ett annat hot mot Lunds life science-kluster är de fortsatta effektiviseringarna inom svensk sjukvård.

– När det blir tillräckligt resurssnålt i sjukvården finns det inget utrymme att samverka med industrin. I Sverige har vi världens bästa register och biobanker. Men vi tänker inte längre på dem som strategiska resurser för life science-industrin.

Att Lund är en del i det framgångsrika klustret Medicon Valley betyder att Ebba Fåhraeus har god kontakt även med danska verksamheter.

– Jag har möten med Medicon Valley Alliance, vi är partner i Health Tech Nordic och har bolag på Smile Incubator som får mentorskap inom Nome som är ett initiativ från Novo Nordisk Fonden. Vi har samarbetsprojekt med de danska universiteten DTU och CBS. Men jag skulle gärna se mer samverkan med den danska industrin. Men de diagnoser vi har bolag inom har inte riktigt stämt överens med den danska delen av Medicon Valley. Och diabetesforskare vid Lunds universitet som startar bolag har en tendens att knyta sig till Medicon i Malmö som driver ett stort diabetesnätverk.

Det finns även ett visst konkurrensförhållande mellan svenska och danska inkubatorer menar Ebba Fåhraeus och pekar på danska Novo Nordisk Fondens satsning på BioInnovation Institute i Köpenhamn som idag har en nordisk strategi.

Universitetet, starka storföretag och nya uppstartsföretag på forskarparkerna Ideon och Medicon Village är Lunds styrka som näringslivsstad. Men innovationerna behöver matchas med riskkapital och Lund måste i ännu högre grad utvecklas till en internationell stad för att vara attraktiv för globala företag och expats. Det menar Göran Grosskopf som är ordförande i Medicon Village ägarstiftelse.

– Det jag upplever som den absolut starkaste fördelen med Lund som näringslivsstad är universitetet och den kompetensförsörjning och innovation som det bidrar med. Lund har gjort en fascinerande resa med att bygga upp och bibehålla ett starkt näringsliv, det måste man lyfta fram att staden lyckats bra med.

Det konstaterar Göran Grosskopf som har en unik inblick i näringslivet såväl globalt som i Skåne. Han har arbetat nära de framgångsrika företagsledarna Hans Rausing, Ingvar Kamprad och Mats Paulsson som alla har en stark koppling till Lund.

Göran Grosskopf har en bakgrund som civilekonom, jurist och professor i handelsrätt, rättsvetenskap och skatterätt och har tidigare varit styrelseordförande i Tetra Laval Group och Ingka Holding BV (driver IKEA-varuhusen). Idag är han styrelseordförande i byggkoncernen Peab samt i Mats Paulssons stiftelse för forskning, innovation och samhällsbyggande som äger Medicon Village i Lund.

– Medicon Village är ett bra exempel på den kreativitet som finns i Lund, om man ser till antalet företag som etablerats där varav flera börjar bli riktigt framgångsrika, säger han.

Bildandet av Medicon Village är även ett exempel på hur Lunds näringsliv utvecklats genom ett stort engagemang från enskilda personer och familjeägda företag.

Astra Zenecas besked i mars 2010 om att forskningsverksamheten i Lund skulle läggas ned vid utgången av 2011 lade grunden till det

som idag är Medicon Village. Forsknings- och Innovationsrådet i Skåne, FIRS, arbetade under ledning av Allan Larsson, dåvarande ordföranden i Lunds universitet och tidigare finansminister, fram en plan för hur Astra Zenecas forskningslokaler i Lund skulle kunna bli basen för en bred samverkanssatsning inom livsvetenskap. Peabs huvudägare och ena grundare, Mats Paulsson, blev intresserad av konceptet och skänkte året därpå 100 miljoner kronor till bildandet av Mats Paulssons stiftelse för forskning, innovation och samhällsbyggande som köpte Astra Zenecas forskningslokaler i Lund och bildade Medicon Village. En stor del av de många nya life science-företag som bildats i Lund sedan 2015 har idag sin bas i Medicon Village och dess inkubator Smile.

En viktig person bakom bildandet av Mats Paulssons stiftelse och Medicon Village är Göran Grosskopf som lärt känna Mats Paulsson under sina många år som ordförande i Peab.

På samma sätt har åren som ordförande i Tetra Laval Group skapat nära band till familjen Rausing. Göran Grosskopf fanns med som rådgivare när Julia och Hans Kristian Rausing sommaren 2020 beslutade att donera omkring en kvarts miljard kronor till en ny svensk stiftelse som ska etablera en klinik på Medicon Village med fokus på behandling och diagnostik av cancer som huvudsakligen drabbar kvinnor.

– Det var Hans Kristian Rausing som tyckte att han ville göra något för Lund där han är född och

uppvuxen. Jag tycker det är väldigt fint. Deras donation kommer verkligen att komma Lundaborna och övriga skåningar till del. Det handlar både om möjligheten till behandling och om utvecklingen av nya behandlingsmetoder genom kopplingen till forskningen, säger Göran Grosskopf.

– Nu har vi tre kliniska miljöer på Medicon Village, det kommer att bli fantastiskt bra. Lund är på väg att bli Nordens främsta cancerforskningscenter.

Ingvar Kamprad är ytterligare en person som hade starka band till Lund och som Göran Grosskopf lärde känna under sina år som ordförande i Ingka Holding som driver flertalet av IKEA-varuhusen i världen. Via IKEA, Ikano och stiftelser har Ingvar Kamprad under årens lopp satsat miljardbelopp i Lund. Det handlar om allt från bygget och ägandet av mer än hälften av Ideons fastigheter fram till 2013, bildandet av Ingvar Kamprad Designcentrum vid Lunds Tekniska Högskola samt delfinansieringen av bygget av Kampradhuset på Skånes Universitetssjukhus i Lund.

– Det går tillbaka till Ingvars mamma som fick cancer och blev väl omhändertagen på sjukhuset i Lund, berättar Göran Grosskopf.

– Det gav honom en nära kontakt med några viktiga Lundaforskare. Ingvar lärde även känna Ruben Rausing, de hade en väldigt nära kontakt och utbytte mycket erfarenhet kring företagsbyggande.

Förr var flera av Lunds storföretag familjeägda, idag är det bara Tetra Pak som är det, noterar Göran Grosskopf. Samtidigt har antalet utlandsägda företag i staden ökat från knappt 100 till nära 300 företag. Många anställda i Lunds näringsliv kommer från andra länder.

Vikten av att Lund är och förblir en attraktiv stad på alla nivåer är återkommande i Göran Grosskopf resonemang kring hur näringslivet kan fortsätta utvecklas.

– Jag tror att det är oerhört viktigt framöver att Lunds kommun bidrar till att skapa ännu bättre förutsättningar för ett internationellt näringsliv och för expats som kommer hit från andra länder för att jobba.

– Man ska ha klart för sig att när det gäller många expats så är det bara ena maken som jobbar och då är det sociala livet extra viktigt.

Han tycker dock att han sett en ökad medvetenhet om detta hos kommunen som bl.a. driver International Citizen Hub i samarbete med Malmö och Region Skåne.

Göran Grosskopf (tv) och Mats Paulsson vid Medicon Village femårsjubileum.

Fortfarande finns det mycket kvar att göra för att Lunds näringsliv ska nå sin fulla potential, menar Göran Grosskopf. Trots att kompetensförsörjningen via universitetet är stark är det en utmaning för många företag att hitta kompetent personal och då inte bara ingenjörer utan även på verkstadsgolvet.

– En svaghet är att industriföretag inte är det första man tänker på när det gäller Lund, trots framgångsrika företag som Åkerlund & Rausing, Tetra Pak, Gambro och Alfa Laval. Det finns inte heller någon längre tillbakagående industritradition i Lund som du har på många andra industriorter. Men det finns en enorm innovationskraft i Lund inte bara på universitetet utan även bland företagen, säger Göran Grosskopf.

När det gäller de idéer som mynnar ut från universitetet och de nya uppstartsföretagen på Ideon och Medicon Village är det viktigt att lyckas matcha innovationerna med tillgängligt riskkapital.

– Att man balanserar innovationskraften och den finansiella kraften är en viktig faktor. Där tycker jag att det börjar bli lite bättre, men det har varit väldigt Stockholmsfokuserat och för lite stöd från Stockholm när det gäller kapital och stöd på olika sätt. Där skulle nog kommunen kunna vara mer aktiv och hjälpa företagen i samband med att man försöker få in kapital. Exempelvis genom att stötta med egna kontakter i Stockholm och på andra sätt försöka promota Lund som attraktiv stad för företag och investerare, säger han.

IT/Tech-branschen växer i Lund. Sysselsättningen har ökat med 2 200 personer på tio år, och den procentuella sysselsättningsökningen i branschen har varit större än i både Malmö och Helsingborg under perioden. Den innovativa miljön i Lund, den högutbildade arbetskraften och kommunens roll som kunskapscentrum är några av nycklarna till branschens framgång. Men det saknas billiga lokaler för startups.

Techbranschen, eller information- och kommunikationsbranschen som den också kallas, är en tillväxtbransch i hela Sverige, så också i Lund. Antalet sysselsatta inom information och kommunikation har ökat med närmare 2 200 personer i Lund mellan 2008 och 2018. 2019 sysselsattes 5 000 personer i branschen, men på grund av förändrad insamlingsmetodik hos SCB är siffran inte helt jämförbar med föregående år. Branschen är i stor utsträckning ett storstadfenomen, både inom Skåne och i Sverige i stort. Över hälften av alla sysselsatta i branschen i Sverige arbetar i Skåne, Västra Götaland eller Stockholms län.

Bland Lunds större företag i branschen finns Axis Communications, Ericsson, Sigma Connectivity, Sony Mobile och Qlik. Varken Sony Mobile eller Ericsson sysselsätter dock lika många personer i Lund som det gemensamma företaget Sony Ericsson tidigare gjort. När Sony Mobile 2012 köpte ut Ericsson ur företaget hade Sony Ericsson över 2 000 anställda i Lund. 2019 arbetade drygt 700 personer på Sony Mobile i Lund, enligt uppgifter från Bisnode, men därefter har företaget annonserat att ytterligare omorganisation kommer att genomföras.

Nära hälften av Skånes nya tech-jobb skapas i Lund

Över 4 600 personer sysselsattes inom information- och kommunikationsbranschen i Lund under 2018. Det är 2 200 personer, eller 88 procent fler än under 2008. I Skåne som helhet ökade branschen med 4 800 anställda under samma period, vilket innebär att Lundaföretagen står för 45 procent av Skånes sysselsättningsökning i branschen mellan 2008 och 2018.

Techbranschen har vuxit snabbare i Lund än i Malmö och Helsingborg under 2008-2018, både räknat i procentuell sysselsättningstillväxt och i

antalet nya jobb. Tillsammans har företagen i Lund, Malmö och Helsingborg skapat 4 800 nya jobb inom information- och kommunikation under de senaste tio åren. Det motsvarar 92 procent av den totala sysselsättningstillväxten i branschen i Skåne under perioden. Totalt sysselsatte branschen 23 600 skåningar under 2019, 86 procent av dessa arbetar i någon av Skånes tre största kommuner.

Storstadsregioner dominerar techbranschen

Totalt växte information- och kommunikationsbranschen i Sverige från 168 900 till 209 700 anställda mellan 2008 och 2018, en ökning med 24 procent. 76 procent av alla anställda i branschen arbetade 2018 i Skåne, Västra Götalands eller Stockholms län, och det är också i dessa regioner sysselsättningstillväxten är som störst. 88 procent av alla nya jobb i branschen skapades i de tre storstads-länen under 2008-2018.

Över hälften av alla sysselsatta inom information-

FOTO: NEWS ØRESUND

och kommunikationsbranschen arbetar i Stockholms län. Skåne och Västra Götaland står tillsammans för omkring en fjärdedel av alla sysselsatta i branschen.

Det finns flera anledningar till att storstadsregionerna dominerar techbranschen. En av anledningarna är att branschen behöver en högutbildad arbetskraft, vilket i större utsträckning finns i landets storstadsregioner. En annan anledning är att techbolag inte har samma behov av exploaterbar mark för att växa som exempelvis industrin har.

Den innovativa miljön nyckel till branschens framväxt i Lund

En av de mest framträdande profilerna i Lunds tech-bransch är Bert Nordberg. Han är idag ordförande för Sigma Connectivity, och var tidigare vd och styrelseordförande i Sony Mobile. Den innovativa miljön i Lund är en nyckel till att tech-branschen vuxit sig stor i staden, enligt Bert Nordberg. Forskningssamarbeten och högutbildad arbetskraft ligger bakom att många start-ups, menar han.

– Lund väldigt bra för det finns många små som har gjort nischade lösningar, säger Bert Nordberg.

Den innovativa är en viktig faktor även för de större företagen, menar han.

– Lund ska nog ska vara lite mer kaxiga än de är. Det är ett riktigt kunskapscentrum. Att vi sitter med Sigma Connectivity i Lund när 50 procent av vårt arbete är åt amerikanska västkustföretag. Så duktiga är vi så att de lägger jobben hos oss hellre än i Silicon Valley

Ideon ett bra varumärke med dyra lokaler för uppstartsbolag menar Martin Gren

Han var en av tre grundare till Axis som vid starten var den sjätte etableringen i det då nystartade Ideon.

FOTO: NEWS ØRESUND

– Min tes är att Malmö och Lund bytt roller. När vi startade Axis var det ingen diskussion, det var klart att vi skulle vara i Lund. Om jag startade ett företag i dag skulle det vara i Malmö. Men nu ligger Axis i Lund och vi skulle inte fundera på att flytta.

Martin Gren menar att Ideons varumärke är fantastiskt men pekar på att lokalerna inte är billiga och att prisnivån kan begränsa Lunds startup-scen.

– Ta Ideon som är en succé på många sätt, och på ett sätt inte. Man glömde att det inte finns något billigt ställe att bedriva startup på i Lund. Det finns det gott om i Malmö.

Antal sysselsatta inom information och kommunikation 2008-2019*

Antal sysselsatta 2019*: 4 987

Information- och kommunikationsbranschen i Lund har varit på uppgång under 2010-talet i Lund. Under finanskrisen minskade antalet sysselsatta i branschen kraftigt, men sedan 2012 har sysselsättningen successivt ökat. 2016 passerades den tidigare toppnoteringen, sett till antalet anställda i branschen, och 2018 sysselsatte branschen över 4 600 personer i kommunen. Det är nära 2 000 fler än under 2011.

*Statistiken från 2019 är ej jämförbar med tidigare år, då SCB:s insamlingsmetodik förändrats. Branschspecifik data för 1990-2004 saknas, då SCB ej särredovisade antalet anställda information och kommunikation under denna period. Källa: SCB

Personligt engagemang är viktigt och kan vara avgörande för Lund. Det tror Bert Nordberg, tidigare vd och styrelseordförande på Sony Mobile, och numera ordförande i teknikbolaget Sigma Connectivity. Han investerar gärna själv i småbolag för att hålla sig uppdaterad inom teknikområdet och för att hjälpa unga entreprenörer. På önskelistan finns mer kontakt med stadens politiker och ett ökat bostadsbyggande om jobben som skapas ska komma Lund till gagn och ett innovationsmuseum.

Bert Nordberg är i grunden ingenjör och det engagemanget är fortfarande tydligt även om han numera arbetar mer med strategiska frågor på lednings- och styrelsenivå. Han har tidigare varit vd, och senare styrelseordförande, för Sony Mobile i Lund. Idag är han engagerad som delägare och styrelseordförande i teknikbolaget Sigma Connectivity som startades för att ta över personal som var övertalig på Sony Mobile. Han är dessutom ordförande i det danska storbolaget Vestas.

– Det är många bolag i Lund som spenderar mina pengar. Jag investerar själv i småbolag för jag tycker det är spännande. Det har väl inte varit världens bästa affär, men det känns rätt bra att man hjälper unga entreprenörer, säger han och fortsätter:

– Jag tror att det personliga engagemanget på många sätt kan avgöra Lunds framtid. Jag har varit otroligt engagerad i att rädda jobb för folk som har fått sparken från Sony. Folk skrattade åt mig när vi startade Sigma Connectivity, hur ska det här gå. Jag är ordförande, och har varit det från start. Jag har jobbat med strategierna och var helt övertygad om att vi skulle lyckas. Det var jobbigt första året för vi fick så mycket folk, 170 stycken och hade inga kunder. Det tar lite tid att komma igång.

Han ser sig själv som handlingsorienterad och tycker det är bra med strategier, men att de snabbt behöver konkretiseras.

– Hitta inte på någon ny business, gräv där du står. Det kanske är därför jag är populär i styrelser, jag säger ifrån om det är trams. Jag tror att det har blivit för mycket floskler och PK. Drivkraften här har varit att skapa jobb i Skåne, men jag har kommit på att ingen riktigt bryr sig. Jag gör det

ändå för jag är mån om ingenjörerna, säger han och fortsätter:

– Jag tycker om problem, jag blir extra engagerad när det är svårt.

Lunds har många fördelar där närheten till universitetet är den absolut största, menar han.

– Kompetenstillgången med högt utbildad arbetskraft och forskningssamarbeten, det kommer många start-ups från universitetet.

Andra styrkor han lyfter fram är att staden är tillgänglig med bland annat E6 och E22, närheten till flygplatsen i Kastrup och en bra digital utbyggnad. Han upplever ibland att det främst är universitetet och sjukhuset som lyfts fram, medan näringslivet också kan synliggöras mer.

– Lund ska nog ska vara lite mer kaxiga än de är. Det är ett riktigt kunskapscentrum. Att

vi sitter med Sigma Connectivity i Lund när 50 procent av vårt arbete är åt amerikanska västkustföretag. Så duktiga är vi så att de lägger jobben hos oss hellre än i Silicon Valley, men det är billigare också förstås.

För företagen är innovationsmiljön en fördel, menar han.

– Lund väldigt bra för det finns många små som har gjort nischade lösningar så man slipper själv hålla på. Det tycker jag är en stor fördel.

Han efterfrågar en närmare koppling till stadens politiker. Förr fanns det middagar där företagare och politiker träffades och nätverkade, men idag finns inte representation på samma sätt, menar han.

– Företagsetableringar och satsningar sker inte per automatik, det är människor som snackar ihop

sig och gör saker.

Han är själv öppen för en närmare kontakt med politiken.

– Sigma Connectivity håller på att bli ett rätt stort bolag och närmar sig miljardomsättning i Lund. Jag har aldrig pratat med en politiker i staden, säger han och fortsätter:

– Varför ringer inte kommunstyrelsens ordförande mig och frågar om en lunch? Det hade jag såklart ställt upp på, jag hade till och med betalt för den, säger han skämtsamt.

Bert Nordberg tycker att politiker och tjänstemän i staden ska inrikta sig på kontakt med forsknings- och utvecklingschefen på företag, inte företagets vd.

– Vd:n anställer inte folk. Forsknings- och utvecklingschefen kan lugnt sätta 100 man i Lund utan att blinka för han har 6 000 utvecklare och är intresserad av kompetens, universitet och så vidare. Då ska man bestämma sig för att det är vår målgrupp och bygga en presentation om hur staden kan hjälpa och vad Lund är bra på.

Politikerna kan också vara behjälpliga när företag funderar på att lämna staden eller drar ner verksamheten, menar han.

– Om Sony har jag sagt sedan jag slutade att det sker på det plägsamma japanska sättet att det blir mindre och mindre för att sedan försvinna från Lund. Om ingen åker från Lunds kommun till Tokyo och har ett bra förslag till dem. Skulle borgmästaren åka dit hade de haft respekt för det.

En viktig satsning som Lund bör göra, enligt Bert Nordberg, är att bygga fler bostäder. Han ser det som en nackdel att Lund inte köpt upp lika mycket mark historiskt som till exempel Malmö har gjort.

– Det är svårt för staden att få nytta av alla som jobbar här för de blir skattebetalare i andra kommuner. Det hjälper inte. Jag vet inte hur många procent av de anställda på Sigma Connectivity soom bor i Lund, men det är otroligt få. Det är en akilleshäla för Lund om man tittar på det ekonomiskt. Det är ingen brist på arbetstillfällen, det är brist på invånare i Lund som kan göra kommunen rikare.

Lösningen är att köpa mer mark, menar Bert Nordberg.

– Fast egendom har ingen blivit fattig på. Man måste bara vara uthållig. Jag vet inte hur mycket det kommer att räcka till, men helt klart är att 5 000 invånare till som tjänar pengar hade varit jättebra för Lund. Professorsstaden rymmer bara så många, vill man ha dit riktigt högavlönade som

FOTO: NEWS ØRESUND

Bert Nordberg, ordförande och delägare i teknikbolaget Sigma Connectivity i Lund.

betalar mycket skatt måste man nog expandera den typen av områden också faktiskt.

Liksom Bert Nordberg tycker att universiteten är stadens främsta styrka, tror han att ESS kommer att få en stor inverkan framöver. Han är själv engagerad i att stärka kopplingen till näringslivet just nu.

– ESS har inte haft någon impact än, men kommer att ha. Det tar sin tid och det är fine. Vi ska bara få några svenska bolag att sätta instrument på ESS. Just nu är det 15 utländska investeringar, men inga svenska. Det har jag lovat att hjälpa till med, säger han.

Han driver även frågan om ett nytt museum i Lund. När arkitekttävlingen om att göra om stadshuset var aktuell tog Bert Nordberg fram ett förslag om ett innovationsmuseum, men det blev inte utvalt. Nu försöker han istället påverka designen av de nya hållplatserna för spårvägen som öppnar i december, och om inte det skulle fungera har han själv planer på att förverkliga idén.

– Allt som är skapat i Lund gör vi som en utställning. Jag har inte gett mig och vet inte om idén med hållplatserna blir av. Men Martin Gren på Axis och jag har sagt att om det inte funkar köper vi en tomt och bygger ett museum själva och tar inträde. Alla studenter skulle få gå igenom och se vad som har skapats och gamla professorer kan arbeta med innehållet. När man kör bil måste man se både i backspegeln och framåt. Det gäller även när man kör en stad. Det är min uppfattning.

Nätverksvideoföretaget Axis Communications, som sedan 2015 ägs av japanska Canon, har inga planer på att lämna Lund. Tvärtom storsatsar Axis i hemstaden med ny huvudkontorsbyggnad i utkanten av Ideonområdet och planer på ytterligare ett kontor på Brunnshög. Däremot tycker Martin Gren, medgrundare och aktiv styrelseledamot i Axis, att Lund är för traditionsbundet och om han hade startat ett företag idag skulle det ha hamnat i Malmö. Han efterfrågar billigare lokaler för startups i Lund och hoppas att universitetet inte låter forskningen bli ett självändamål utan har ett stort fokus på utbildning.

Martin Gren är en av tre medgrundare till Axis Communications som startades 1984 i Lund. Idag är han en aktiv styrelseledamot i bolaget som 2015 köptes av Canon. Att Axis, eller Gren & Karlsson Firmware som företaget först hette, startades i Lund var ingen slump. Till en början anställde grundarna kurskamrater och behövde närheten till Lunds tekniska högskola.

– Vi ligger i Lund av hävd och tradition. Vi skulle inte fundera på att flytta, det skulle inte gå. Vi startade i Lund för att jag pluggade där, på den tidpunkten var det rätt för Malmö var då en ganska kass stad. Idag är det nästan tvärtom, säger han och fortsätter:

– Min tes är att Malmö och Lund har bytt roll. När vi startade Axis var det ingen diskussion, det var klart att det skulle vara i Lund. Om jag skulle starta ett företag idag skulle det vara i Malmö.

Martin Gren efterfrågar en större förändringsvilja.

– Lund är för mycket sina traditioner, det tycker jag är det stora problemet. Kom ihåg hur det var i Malmö på 1980-talet, det skulle byggas en Saabfabrik och skapas storslagna lösningar för att lösa Kockumskrisen. Sen kom Ilmar Reepalu och städade och sa nej, vi får jobba istället. Vi ska inte ha fler storslagna lösningar. I Lund är allting ESS och MAX IV.

Axis startade på Ideon och var det sjätte företaget att flytta in i forskarparken. Martin Gren menar att de inte gjorde något väsen av sig så att det är få som vet om det. Som varumärke tycker han att det var

fantastiskt att vara en del av forskarparken, men lokalerna var inte billiga och han tror att de relativt höga hyresnivåerna kan begränsa Lunds startup-scen.

– Jag brukar säga till politikerna att det måste finnas en blandning av enklare och finare kontorslokaler. Ta Ideon som är en succé på många sätt, och på ett sätt inte. Man glömde att det inte finns något billigt ställe

att bedriva startup på i Lund.

Det finns det gott om i Malmö, säger han.

Idag har Axis cirka 3 600 anställda och finns i mer än 50 länder. Framgångssagan började med en vilja att starta ett företag och inte en produktidé.

– Grunden var att vi ville starta bolag, det är lite ovanligt, säger Martin Gren.

Det var på Malmö Borgarskola som teknikstudenten Martin Gren och ekonomi-studenten Mikael Karlsson möttes. Några år senare, 1982, bildar de konsultföretaget Gren & Karlsson Firmware. Första kunden hette Diab som vid tiden byggde elektroniken i Luxors första datorer. Uppdraget åt Diab gav uppslaget till en ny produkt där billiga pc-skrivare kopplades samman med IBMs stordatorer genom en ny liten dosa som döptes till printserver. Axis bildades i december 1984 när Martin Gren och Mikael Karlsson träffade Keith Bloodworth som blev den tredje medgrundaren.

– Jag var teknikern som var väldigt intresserad av sälj- och marknadsfrågor. Mikael Karlsson var ekonomen som var teknikintresserad. Sen kom Keith Bloodworth som kunde hur sälj fungerade. Vi tänkte redan från början hur vi skulle sälja, säger Martin Gren.

– Vi var lönsamma varje år och 1989 gick över 90 procent av försäljningen på export.

Tio år efter starten inledes satsningen på nätverksvideo. 1996 kunde de presentera världens första nätverkskamera och som lade grunden till dagens Axis.

Men Axis framgångar handlar inte bara om tekniska innovationer utan även om bolagets affärsmodell.

– Det som är det viktigaste är den här enkla modellen att vi säljer till distributörer som säljer till återförsäljare som säljer till slutkund. Inga undantag.

Marin Grens poäng är att denna affärsmodell skapar stort förtroende där information lätt kan flöda mellan Axis och deras distributörer och integratörer.

– Då kan vi se till att slutkunden får den bästa lösningen. Det är ingen konstig idé. Det är så riktig business fungerar, det är bara det att i startup-världen gör man inte alltid så, säger han.

– Axis är en affärsmodell där vi är återförsäljarens bästa vän som vi aldrig går förbi. Vi är partners med alla som är med och levererar delkomponenter för att få ihop en helhet, precis som alla spelare i ett fotbollslag jobbar ihop. Denna modell har överlevt från printservers till nätverksvideo.

Företagets fokus ligger på att utveckla produkterna. Produktionen lägger Axis ut på på kontraktstillverkare.

Men vägen har inte varit spikrak. En felsatsning ledde till stora förluster under 1999-2001 och tvingade fram en börsnotering av Axis.

– Vi felinvesterade i bluetooth och mobilt internet som i grund och botten skulle säljas på ett vis som inte passade in i Axis affärsmodell, förklarar Martin Gren.

För Axis har det varit en uttalad policy att rekrytera personal med utländsk bakgrund. Det började redan på 80-talet, berättar Martin Gren. Anledningen var att de ville ha folk som talade rätt språk för att kunna sälja till respektive land.

– Vi hade all support i Lund och anställde kvinnor och män som flyttat med till Sverige när deras respektive fått ett jobb här. Det ledde till att vi hade folk som var rejält överkvalificerade för tech-support. Det har gjort att det är en av våra bästa internrekryteringsavdelningar. De lär sig allt om hur det verkligen går till hos en kund vilket kan vara svårt när man kommer in som ingenjör i ett så stort bolag som vi är. Det har varit en oerhörd framgångsfaktor, säger han.

FOTO: NEWS ØRESUND

Martin Gren, medgrundare och aktiv styrelseledamot i Axis.

Idag upplever han att det finns en brist på programmerare i Lund och Axis skulle kunna sysselsätta fler om det bara utbildades fler. Här betonar Martin Gren universitetens roll när det gäller utbildning av kvalificerad arbetskraft.

– Universitetens mål är att utbilda studenter samt forska. Men forskningens andel ska inte vara för hög och bli ett självändamål.

Martin Gren är nöjd med den kontakt företaget har med Lunds kommun idag.

– Kontakterna med Lunds kommun var obefintliga för 20 år sedan. För 10 år sedan var de på bättringsvägen, om än inte lika bra som idag.

Att det finns många stora aktörer i Lund gör uppdraget svårt, tror han.

– Det har Johan Wester lärt mig. Lund är stan som är omöjlig att styra. Du har så många olika kraftcentra. Det är kyrkan som är stor, sen är det universitetet, sjukhuset och ett

fåtal storföretag. Det storföretagen har gemensamt är att inget av dem är särskilt aktiva i Lund.

När det gäller innovationsaktörerna refererar han till en kartläggning gjord av journalisten Thomas Frostberg i Sydsvenskan som visade att det fanns för många organisationer som är aktiva på samma område.

– Det var så roligt när Frostberg gjorde sammanställningen. Den var bra, men tänk om det bara hade varit centraliserat. Då hade en person sagt ja eller nej, avslutar Martin Gren.

Forskningen och tillgången till kompetens lockade Ericsson till Lund 1982 där utvecklingen av mobiltelefoner etablerades. Framgångar och kriser har präglat mobilverksamheten som idag är helägd av Sony. När Ericsson lade ner modemverksamheten 2014 var det åter kompetensen som fick företaget att stanna kvar i Lund genom att forskning och utveckling inom affärsområdet Network flyttades dit. Enligt platschefen Linda Persson är Lund idag den näst största enheten inom Ericsson Research.

Linda Persson har tillbringat hela sitt yrkesliv inom Ericsson och 2007 kom hon till Lund där verksamheten på den tiden hade stort fokus mot utveckling av modem. När modemverksamheten avvecklades 2014 valde Ericsson att vara kvar i Lund genom att flytta dit delar av utvecklingsarbetet inom affärsområdet Networks.

För verksamheten i Lund har det inneburit att arbetet inom produktledning försvunnit och att verksamheten fått en tydligare fokus mot forskning och utveckling, FoU. Antalet anställda har sedan 2014 ökat från drygt 450 till omkring 750 anställda plus 80 inhyrda konsulter.

– Grunden till att vi är etablerade i Lund är att här finns mycket kunskap. Vi är idag Ericssons näst största forskningsställe med långt avstånd till trean, det är vi väldigt stolta över, säger Linda Persson som idag är platschef i Lund och ansvarig för den del av organisationen som utvecklar basbandsmjukvara inom Ericsson Networks.

Ericsson affärsområde Networks är en global organisation med närmare 30 000 anställda, varav cirka 2 000 är anställda inom Linda Perssons ansvarsområde med utveckling av basbandsmjukvara. Det var för drygt tre år sedan som Linda Persson blev platschef i Lund och sedan juli 2019 är hon global produktutvecklingschef inom Ericsson Networks.

– Majoriteten av Ericssons verksamhet i Lund är inom Networks. Jag ansvarar för utvecklingen av basbandsmjukvara. I basbandet finns mycket av intelligensen i systemet, säger Linda Persson.

I Lund arbetar Ericsson Networks bland annat med forskning, produktutveckling och standardisering. Sedan tidigare finns här en patentavdelning som en följd av många års omfattande arbete med forskning och utveckling i Lund.

– Eftersom vi är så förankrade i Ericssons kärnverksamhet har vi en ganska tydlig väg fram i vårt arbete. Det är inte så stora svängningar som för tidigare verksamheter i Lund med modem och mobiltelefoner. Universitetet, tekniska högskolan och personer med stor

FOTO: ERICSSON

Linda Persson, platschef för Ericsson i Lund och ansvarig för basbandsmjukvara inom Networks.

kompetens inom mobilteknik, 5G och connectivity är några av faktorerna som har hållit Ericsson kvar i Lund. Samtidigt blev det ett stort skifte när det gäller arbetets inriktning när Ericsson Networks 2014 tog över personalen från den nedlagda modemverksamheten.

– Det har varit en omstart i Lund och det har varit en stor förändringsresa, säger Linda Persson.

Tillgången till kompetent arbetskraft har varit i fokus och det har gått bra att växa personalmässigt under de senaste åren.

– Återkopplingen jag fått är att vi är attraktiva här i Lund och att vi har haft förmåga att hitta kompetens här. Självklart har vi haft många inflyttade också.

För de som valt att flytta till Lund från andra länder så har helhetsskonceptet varit viktigt, berättar Linda Persson. Det handlar om att Ericsson i Lund kan erbjuda avancerade arbetsuppgifter men även den nordiska synen på balansen mellan arbete och fritid, närheten till natur och tillgång till internationell skola.

Närheten till Köpenhamn har dock ännu inte resulterat i någon större rekrytering av danska ingenjörer. – Men vår patentchef är dansk och sitter i ledningsgruppen. Vi jobbar med ett ökat samarbete över gränsen.

Övergången från 4G till 5G innebär enligt Linda Persson bland annat en mera energisnål och

Ericsson i Lund - framgångar, kriser och omstart med tillgång till rätt kompetens

Svenska Radio Aktiebolaget, SRA, etablerar en enhet för utveckling av mobiltelefoner i källaren till gamla Tornabanken på Mårtenstorget i Lund. SRA samägs av Ericsson och italienska Marconi sedan 1919.

SRA blir helägt av Ericsson och döps om till Ericsson Radio Systems vars 17 anställda i Lund flyttar in i barackerna i nyinvigda forskarparken Ideon.

Mobilverksamheten har gått från framgång till kris och Ericsson delar upp verksamheten i Lund. Ericsson Mobile Platforms, EMP, bildas för utveckling av tekniska platformen till mobiltelefoner åt flera tillverkare. Den egna mobilverksamheten får ny hälftenägare och döps om till Sony Ericsson.

har kris åter vänts till framgång. Det året sålde Sony Ericsson 13 miljoner mobiltelefoner och redovisade en vinst på 1,6 miljarder euro. Samma år lanserar Apple sin nya iPhone.

hade Sony Ericsson 3 600 anställda i Lund exkl. konsulter. Ericsson Mobile Platforms hade 1 300 anställda i Lund. Totalt hade de båda bolagen därmed 4 900 anställda i Lund plus ytterligare något tusental konsulter. I Lund finns även Ericsson Research.

beslutas att EMP ska gå samman med ST-NXP Wireless till nya ST-Ericsson.

Sony Ericsson blir Sony Mobile när Ericsson efter stora förluster lämnar samarbetet. Sony Mobiles huvudkontor flyttas från Lund till Tokyo.

smartare uppkoppling med kortare svarstider. Det möjliggör nya applikationer såväl inom automation och industri som i våra bostäder. Självstyrande bilar kommer att få stor nytta av den nya teknologin.

Verksamhetsmässigt innebär det att man går från en traditionell värld med mobilt bredband till nya lösningar. Men ännu så länge är det operatörerna som är Ericssons huvudsakliga kundgrupp och som nu ska få stöd när 5G rullas ut i världen.

Sedan beslutet att etablera Ericsson Networks i Lund har kontakten med universitetet återuppta-

avslutas samarbetet i ST-Ericsson och utvecklingen av fullständiga mobiltelefonplattformar avvecklas. Utvecklingen av modem för LTE (4G) överförs till Ericsson Modems i Lund.

beslutar Ericsson att lägga ner modemutvecklingen i Lund där företaget har drygt 450 anställda. Ericsson beslutar dock att vara kvar i Lund med tanke på den kompetens och forskning som finns i staden. Ericsson Network tar över personal i Lund och etablerade en mera renodlad FoU-avdelning inom affärsområdet.

Networks satsning i Lund har blivit lyckad och växt till 750 anställda, ett 80-tal konsulter samt lokala konsultbolag som anlitas. Lund är idag den näst största enheten inom Ericsson Research.

Ericsson och LTH

har bidragit till att det skapats ett mobilkuster som senare vidareutvecklats till ett kluster för IoT Connectivity i Lund med fokus mot framtidens uppkopplade samhälle. **Sony** har enligt Sydsvenskan etablerat ett globalt FoU-center i Lund. Verksamhet i Lund omfattar därmed mer än bara mobiltelefoner och är enligt tidningen idag indelad i fyra områden: Forskning, design, mjukvaruutveckling och nya affärer. Forskningen uppges i huvudsak vara inriktad mot 5G och internet of things och designavdelningen har varit med och utvecklat Sonys konceptbil Vision-S. **Volvo Cars** och **Bosch** är andra företag som etablerat sig på Ideon i Lund med fokus på IoT Connectivity. Bland övriga företag i klustret finns **Sigma Connectivity** och **Huawei**.

gits. Idag har Ericsson på toppnivå ett strategiskt samarbetsavtal med Lunds universitet på samma sätt som man har med KTH, Chalmers och Linköping. Det innebär att Ericssons forskningschef kan göra avstämningar med Lunds universitet och LTH.

– Vi har även ett jättestort forskningsprojekt med LTH om avancerade antenner, Massive MIMO. Det har gjort att Lund anställt ett antal doktorander som vi samarbetar med.

– Vi har även lite diskussioner med Malmö universitet, Campus Helsingborg och högskolorna i Skåne och Blekinge, avslutar Linda Persson.

Från pionjär som första svenska forskarpark till en ny inriktning mot att utvecklas till internationell science park med rötterna i Lund. Det har gått snart 40 år sedan Ideon invigdes och åren har inte bara inneburit tillväxt i form av fler företag och byggnader utan även ett skifte till ett mera globalt perspektiv på verksamheten. Ett exempel på det är förra årets etablering där FN-organisationen Unops beslutade att öppna ett globalt innovationscenter på Ideon.

För vd Mia Rolf är Ideon Science Park inte bara en angelägenhet för Lund.

– Vi sitter i Lund, men vi verkar för mer än Lund, säger Mia Rolf.

Hon önskar det kunde samarbetas mer mellan kommunerna i MalmöLundregionen för att locka hit fler företag från bland annat Danmark och Tyskland. Men Lund är uppmärksammat i andra länder och forskningsanläggningarna bidrar positivt, menar hon.

– Vi har bättre varumärke internationellt än i Skåne och Sverige. Man håller ögonen på vad som händer här. Det har förstärkts av att vi fick forskningsanläggningarna Max IV och ESS till Lund, men redan innan dess kände man till Ideon över hela världen.

Ideon har internationalisering på agendan, berättar Mia Rolf.

– När jag kom hit som vd hade Ideon stått still i några år och framför allt var det väldigt skånskt och svenskt. Vi måste ta rollen som internationell science park mycket tydligare. Från start sa jag att alla våra möten måste ske på engelska. Vi kan inte hålla på att prata svenska med våra internationella aktörer. Det gjorde det lättare att positionera oss internationellt som landningsplats för stora och internationella bolag.

Hon lägger stor vikt vid internationaliseringen även när det gäller bolagens framtid.

– Ska vi göra samhället en tjänst så ska vi inte skapa fler innovationer för lokala och regionala bolag. Ska vi få den stora tillväxten i Sverige måste våra innovationer vara internationaliserade.

I slutet av 2018 stod det klart att FN-organisationen UNOPS, med hjälp av Ideon och med finansiering från Vinnova, öppnar ett globalt innovationscenter i Lund. Fokus är att uppnå de globala utvecklingsmålen inom agenda 2030 genom att

matcha innovationer mot de globala utmaningarna. Unops etablering på Ideon blir ett nytt tillskott till FN-organisationerna i Öresundsregionen. Sedan tidigare finns FN-byn i Köpenhamn med elva olika FN-organisationer, inklusive Unops (United Nations Office for Project Services), och i Malmö ligger FN:s World Maritime University.

– Det är verkligen deep-tech. Kopplingen att vi hade både klimat- samt matproduktions- och life science-lösningar i samma område avgjorde att Unops ville ha sitt globala innovationscenter just här, säger Mia Rolf.

Hon är hoppfull om utkomsten av satsningen.

– När FN nu försöker koppla samman de globala utmaningarna med tekniska innovation är det något som

får skruv på utvecklingen, säger hon och fortsätter:

– Jag ser framför allt ett ökande intresse att lösa de stora globala utmaningarna. Det sker bland annat på vår inkubator Ideon Innovation där ett företag försöker skapa matproduktionssystem i form av tekniska plattformar för mindre överproduktion och olika energirelaterade lösningar som ska minska CO2-utsläppen. Energimyndigheten och Vinnova har varit tydliga med att den här typen av innovationer är det de vill ha fram. Det har vi mött upp med att inkubatorn checkar att bolagen har inriktning mot de globala målen och det gäller även oss andra, säger Mia Rolf.

Ideon har i nuläget cirka 400 bolag i forskarparken som startades för närmare 40 år sedan. Ämnesmässigt inriktar sig parken bland annat mot ICT, life science, cleantech och hälsoteknik. Digitalisering och connectivity, eller konnektivitet på svenska, är en stor möjlighet framöver tror

Mia Rolf, vd Ideon Science Park.

Mia Rolf och det är delar som växer i Lund.

– Vi har en superdigitalisering just nu med ett connectivity-kluster som bara växer och växer och har svårt att rekrytera kompetens. Mobilitetsbranschen inser att man måste få in sensorer och självstyrning i alla enheter. Kunskapen i mobilindustrin som gick över i connectivity är det som fordonsindustrin efterfrågar jättemycket och som drivit hit företag som Volvo Personvagnar och Bosch. Även Sony vill nu utveckla självstyrande bilar, säger Mia Rolf.

Hon tror mycket på de närliggande marknaderna i Danmark och Tyskland. Startup-scenen har ofta haft fokus inställt på Silicon Valley och Asien, men Ideon driver ett projekt, Going global, riktat mot bl.a. Danmark och Tyskland. Nästa steg är även USA och Asien, berättar hon.

– Vi visar upp bolag som lyckats för att inspirera. Parkster är ett bra case. De tog Sverige först och sedan Tyskland där de rullar sitt ut koncept i stad efter stad. Då skapas ett rykte om att Sveriges innovationer är bra. Jag tror att man lätt glömmer bort våra närliggande marknader. Där tror jag att vi kan göra mycket mer. När Fehmarn Bält-tunneln är klar 2029 och det går direkttåg till Hamburg ska de kopplingarna vara etablerade tänker vi.

Ett annat område som Mia Rolf lyfter fram är säkerhet. När fler jobbar hemifrån upptäcks luckor i systemen och säkerhetsfrågan är högt på dagordningen, menar hon.

– Jobbar man inom connectivity så jobbar man automatiskt med säkerhetsfrågor. Arbetar man med AI,

självstyrande bilar eller annan automation är det extremt viktigt att det inte kan hackas utifrån. Intresset ökar internt för säkerhetskompetens inom bolagen snarare än att det byggs upp nya stora leverantörer, säger hon.

Inom en snar framtid väntar en organisationsförändring, men Ideon är idag uppdelat i tre verksamheter.

- **Ideon AB** som har det övergripande ansvaret för strategisk utveckling och varumärke, samt scaleup support.
- **Ideon Innovation** som hjälper startup-företag att accelerera verksamheten.
- **Ideon Open** som hjälper de etablerade organisationerna att växla upp innovationsarbetet.

I styrelsen finns fastighetsägarna Castellum och Wihlborgs samt Region Skåne. Lunds universitet, Lunds kommun, Sydsvenska Industri- och Handelskammaren, Länsstyrelsen och organisationen rapporterar till SUN, som är en stiftelse med de ursprungliga grundarna. Det är SUN som äger varumärket Ideon.

Mia Rolf inledde med att efterfråga mer samarbete mellan olika aktörer i Skåne för att attrahera hit företag. Men det gäller även satsningarna som görs på innovationsklustret. Några andra aktörer verksamma inom samma områden är Mobile Heights, som har stöd från Sony, Ericsson, Telia, Region Skåne och universiteten i Lund och Malmö, och det regionala utvecklingsbolaget Innovation Skåne.

– Jag tycker ibland att vi suboptimerar vår innovationskarta. Vi borde kraftsamla och jobba i en tydligare arbetsfördelning, säger Mia Rolf.

Antalet sysselsatta inom industribranschen i Lund har minskat under 2010-talet, en utveckling som syns över hela landet. Lunds industriföretag upplever en brist på både personal som vill jobba inom industrin, och på exploaterbar industrimark i Lunds stad. I byarna i kommunens östra delar lyfter däremot flera företag just tillgängligheten på industrimark som en fördel vid företagsexpansioner.

Sysselsättningen inom industrin har dalat i Lund under det senaste decenniet. Storföretag som Astra-Zeneca och Gambro/Baxter har antingen lämnat Lund, eller gjort stora neddragningar, vilket innebär att Lund som industrikommun minskat i omfattning. Även om den totala sysselsättningen i Lunds industrier har minskat finns det trots allt flera industriföretag som väljer att satsa i Lund, däribland Alfa Laval (se mer på nästa uppslag).

Bristen på exploaterbar industrimark framhålls av de som intervjuats till denna rapport som ett hinder för nya industriers etablering i Lund, men när blicken höjs från Lunds stad till att omfatta hela kommunen lyfter företag i byarna billig mark som en fördel.

Industrin krymper i hela landet

Att sysselsättningen minskar inom industrin är inte något som är unikt för Lund, men nedgången är större i Lund än i Sverige som helhet. År 2008 sysselsatte industrin i Lund 7 400 personer. Tio år senare var siffran 3 800, vilket är en minskning med 48 procent. I Sverige totalt sett sjönk antalet sysselsatta inom industrin från 665 000 till 559 000 under 2008-2018, en minskning med 16 procent. I Skåne minskade sysselsättningen inom industrin med 21 procent under samma period, från 72 800 till 57 200 personer. I Malmö arbetade 10 800 personer inom industrin 2018, 13 procent färre än under 2008. SCB:s statistik från 2019 är insamlad med en ny metodik, vilket gör att den inte är helt jämförbar med tidigare år.

Trots att den minskade sysselsättningen syns i hela landet skiljer sig Lunds industrier från industrin på andra platser, menar Göran Grosskopf, ordförande i Peab och i Mats Paulssons stiftelse för forskning, innovation och samhällsbyggande.

– Det finns ingen längre tillbakagående industriell tradition uppbyggd kring råvaror, det har

du på många industriella orter på gott och ont. Det växlar ju också. Vi vet ju att de traditionella industrierna förändras, säger han.

– En svaghet är att trots att Lund har haft framgångsrika industriföretag som Åkerlund & Rrausing, Tetra Pak, Gambro och Alfa Laval är det inte det första man tänker på när det gäller Lund, säger Göran Grosskopf.

Högutbildad befolkning - men brist på arbetskraft inom industrin

Flera av de företagare som intervjuats till denna rapport lyfter fram tillgången till kompetent och välutbildad personal som en av Lunds främsta styrkor, där självklart universitetet spelar en stor roll. Exempelvis beror Volvos etablering i Lund till stor del på närheten till ingenjörer från Lunds Tekniska Högskola. De nya forskningsanläggningarna ESS och Max IV kan ytterligare stärka denna konkurrensfördel. Samtidigt nämner dock flera intervjupersoner att Malmö och Köpenhamn idag är starka konkurrenter om arbetskraften. Kompetensbrist i form av personal som kan jobba ”på golvet” inom industrin lyfts fram av bland annat Molandertech i Dalby.

FOTO: NEWS ØRESUND

– Det är definitivt en begränsning för hela regionen att tillverkande företag har väldigt svårt att hitta personal som är motiverad och utbildad att arbeta i industri, säger Henrik Molander, vd för Molander Tech.

Brist på industrimark i Lunds stad - men potential finns i byarna

En diskussion som ofta återkommer kring Lund som industrikommun är bristen på exploaterbar industrimark. Christer Wallin, vd för Lunds Nyföretagarcentrum menar att det visserligen är svårare för Lund att knyta till sig nya industrier, men att de i många fall blir kvar i närområdet trots allt.

– Vi har väldigt lite billig och lättillgänglig verksamhetsmark i Lund. Det är inte säkert att det enbart är av ondo, hela regionen njuter ju av det innovationsarbete som görs i Lund. Hövding, Oatly och Unity är företag som valt att flytta av olika anledningar. Det kan kanske reta politikerna i Lund, men det gagnar hela regionen, säger han.

Per Persson, näringslivschef i Lunds kommun, har en liknande bild, men menar att Lund har andra fördelar när det gäller att locka nya företag.

– Vi säljer sammanhang, det är det som är Lunds

poäng. Vill du ha billig mark åker du till Staffans-torp. Men sedan är Skåne så litet, så det blir nästan patetiskt när vi pratar kommungränser, säger han.

Bland företagen i kommunen finns en kliven bild av tillgången på exploaterbar industrimark i Lund.

– Ideon och Medicon Village fungerar bra, men när företag utvecklas och behöver flytta till andra lokaler för att gå vidare med exempelvis tillverkning så är det svårt att hitta infrastrukturen för det, säger Håkan Pålsson, styrelseordförande för Råbylunds företagarförening.

Gunnar Ottosson, som grundat Ottossons Färgfabrik i Genarp, har en annan bild av möjligheten till expansion i Lunds kommun. Färgfabriken startade 1989 i Lund, men flyttade verksamheten till Genarp 1991, och har sedan expanderat flertalet gånger sedan flytten. Om företaget fortsätter att växa ser Gunnar Ottosson Genarp som fortsatt bas.

– Vi växer hellre i Genarp än i Lund. Dels så är det bättre priser på mark och fastigheter, och dels så finns det bra nätverk med lokala hantverkare. Det finns många företag i Genarp – det är en företagstät by, säger han.

Antal sysselsatta inom industrin 2008-2019*

Antal sysselsatta 2019*: 3 942

Medan industrin i Malmö gick igenom ett stålbad under 1990-talet klarade sig industrierna i Lund betydligt bättre och branschen återhämtade sig snabbt efter nittiotalskrisen i början av decenniet. Under 2000-talet var sysselsättningen inom Lunds industrier fortsatt stabil, men under 2010-talet har en minskad sysselsättning inom industrin varit en ihållande trend. Flera stora företag, såsom Astra Zeneca och Gambro/Baxter, har antingen flyttat från kommunen eller kraftigt minskat antalet anställda.

Antal sysselsatta inom industrin 2004-2007

Antal sysselsatta inom industrin 1990-2003

*Statistiken från 2019 är ej jämförbar med tidigare år, då SCB:s insamlingsmetodik förändrats. Statistiken över antalet sysselsatta är inte heller jämförbar mellan de tre perioderna, då SCB vid två tillfällen reviderat sin branschindelning. Källa: SCB

Industrikoncernen Alfa Laval planerar åter för tillväxt i Lundaregionen. Den nuvarande anläggningen på Gunnesbo i Lund med fabrik och huvudkontor kan vara på väg att utökas med ett hundratal nya arbetstillfällen samtidigt som företaget överväger att bygga upp en ny fabrik i regionen för tillverkning av stora värmeväxlare till delägda amerikanska energilagringsbolaget Malta Inc. Mikael Tydén, direktör för operationsdivisionen, ser Alfa Laval kompetens när det gäller plattvärmeväxlare och det geografiska läget som en styrka för verksamheten i Lund. Nu hoppas han att den nya fabriken som diskuteras får ett synligt läge som kan visa den framtida arbetskraften hur Alfa Laval arbetar med nya energilösningar som bidrar till att lösa klimatkrisen.

– Vi har diskuterat i koncernledning och styrelse att när studenter svarar på var de skulle vilja jobba är det ofta bolag som Ikea och Spotify som kommer högst upp medan vi knappt kommer med. Det måste vi ändra på och det gör vi nu aktivt, säger Mikael Tydén.

– För de yngre generationerna med arbetskraft är det viktigt att företaget har ett bra syfte med sin verksamhet. Där vet vi att vi har en bra story att berätta om energieffektivisering.

Verksamheten i Lund med tillverkning av stora plattvärmeväxlare har en lång historik och är högaktuell när klimatkrisen och behovet av grön energi och energieffektivisering hamnat i fokus. Alfa Laval har nu tagit ett nytt kliv i denna utveckling genom att bli delägare i det amerikanska energilagringsbolaget Malta Inc som har rötterna i X, the moonshot factory som drivs av Googles ägarbolag Alphabet.

Maltas lösning för energilagring handlar om att smälta salt genom upphettning till 600 grader och sedan lagra det i stora "termotankar". För att omvandla energin från det smälta saltet till fjärrvärme eller el krävs en ny generation värmeväxlare och det är där Alfa Laval kommer in i bilden som delägare.

– I en sådan process krävs en stor värmeväxlingsyta. Det här behöver produceras någonstans och vi talar om stora värmeväxlare i stål. Den första anläggningen är nog ganska smart att lägga där vi har kompetens för den här typen av produkter,

någonstans i Lund med omnejd. Vi skulle vilja bli synligare inför kunder och andra typer av intressenter, men inte minst viktigt för att attrahera talanger. Vi har pratat om att bygga fabriken vid vår nuvarande anläggning på Gunnesbo i Lund och parallellt tittar vi även på andra lägen i Lundaregionen, säger

Mikael Tydén som tillägger att inga beslut är fattade.

Förutom tankarna på en helt ny fabrik i Lundaregionen kopplad till delägandet i Malta Inc räknar Mikael Tydén med att Alfa Laval även kommer att växa organiskt i den nuvarande anläggningen på Gunnesbo där närmare 1 500 av koncernens 17 000 anställda finns. Omkring 500 personer arbetar med produktionen av plattvärmeväxlare i Gunnesbo medan övriga är anställda vid koncernstaben samt avdelningarna för it och utveckling.

– Utvecklingsavdelningarna för två av våra affärsenheter, lödda och packningsförsedda värmeväxlare, har sitt säte i Lund och därmed mycket av sin centrala utveckling här.

Expansionsplanerna innebär att personalstyrkan på Gunnesbo väntas växa med ett hundratal personer.

I Alfa Laval utvecklingsplaner ingår även en ökad kontakt med de nya forskningsanläggningarna MAX IV och European Spallation Source, ESS.

– Vi har redan börjat samarbeta så smått och några av våra ingenjörer har gjort tester med ytbeläggningar. Som ett första bidrag sponsrar vi nu

en industrial relationship manager som ska hjälpa MAX IV att jobba mot industrin i Sverige. När det gäller ESS återstår att se, det finns helt klart intressanta områden. Motfrågan är vad ESS och MAX IV kan göra för oss. Vi kommer att vara representerade från vår FoU-avdelning och delta i något av deras råd. Diskussioner pågår, säger Mikael Tydén.

Alfa Laval har sitt huvudkontor i Lund men verksamheten startades 1883 i Stockholm av Gustav de Laval under namnet Separator. Redan 1928 blev den Lundabaserade producenten av mejeritrustning Rudelius & Boklund mekaniska verkstad en del av Separator. 1939 flyttade Separator utvecklingen och produktionen av värmeväxlare från Tyskland till Lund. Dagens anläggning på Gunnesbo i Lund har funnits i lite mer än 40 år.

– Den termiska delen växte fram under 1960–1970 talet. Då tog det här med plattvärmeväxlare fart när man gick in på andra applikationer som fjärrvärme och fjärrkyla än de traditionella områdena mjölk och mejeri, säger Mikael Tydén.

1991 köptes dåvarande Alfa Laval ut från börsen av Tetra Pak och blev ett dotterbolag inom nybildade Tetra Laval Group. Därefter avknoppades industridelen av Alfa Laval och börsnoterades 2002 med huvudkontor vid fabriken på Gunnesbo i Lund. Tetra Laval är fortsatt största ägare i Alfa Laval.

Företaget arbetar med tre olika teknologier: värmeöverföring, separering och flödeshantering med centra i Lund, Tumba respektive Kolding. Genom köpet av Aalborg Industries 2012 tillkom ett test- och kundcentra för marina produkter. Samtidigt ökade personalstyrkan i Danmark till närmare 1 700 anställda.

Inriktningen mot de tre teknologiområdena innebär att Alfa Laval producerar värmeväxlare som kan användas för att återvinna värme och optimera energianvändning men även separatorer, filter, pumpar och membran. Produkterna kan användas inom flera olika typer av industriproduktion, däribland inom livsmedel, energi, läkemedel och raffinaderi men även till vatten- och avloppsrening samt färskvattenåtervinning.

Mikael Tydén har jobbat 25 år inom Alfa Laval och upplever att företagets kontakter med Lunds kommun har intensifierats på senare år med såväl kommundirektören och näringslivschefen som med ledande politiker.

– Vi har haft möten kopplade till våra framtidsfrågor, säger Mikael Tydén.

Vad han saknar i Lund och Skåne är ett starkare industriellt nätverk med anknytning till beslutsfattarna på nationell nivå i Stockholm.

FOTO: ALFA LAVAL

Mikael Tydén, direktör operationsdivisionen Alfa Laval.

Alfa Laval med rötterna i Stockholm och Lund - med tyska värmeväxlare

Lunds Nya Gjuteri och Mekaniska Werkstad startas och producerar bl.a. lantbruksmaskiner.

Den kontinuerligt arbetande mjölkseparatorn uppfanns av Gustaf de Laval.

AB Separator bildas i Stockholm för att exploatera de Laval's mjölkseparator.

Verkmästaren Johan Ivar Rudelius och mejeristen Axel Ferdinand Boklund köper Lunds Nya Gjuteri och Mekaniska Werkstad som döps om till Rudelius & Boklund. Produktionen av mejerimaskiner inleds.

Rudelius & Boklund köps av AB Baltic.

Separator köper Baltic.

Separators tillverkning av plattvärmeväxlare flyttas från Hamburg till Lund.

AB Sepator byter namn till Alfa Laval.

Alfa Laval bygger ny fabrik på Gunnesbo i Lund - koncernens största satsning någonsin.

Tetra Pak köper Wallenbergkontrollerade börsbolaget Alfa Laval och bildar Tetra Laval-koncernen.

Industridelen av Alfa Laval åternoteras på Börsen med huvudkontor i Lund. Tetra Laval är fortsatt bolagets största aktieägare.

Rapporten är indelad i olika avsnitt, där den inledande delen är en analyserande och resonerande del som bygger på den information som presenteras i de två efterföljande faktaavsnitten.

I den andra delen beskrivs de strukturer och förutsättningar som präglar Lunds näringsliv, genom en kombination av kvalitativa intervjuer samt kvantitativ data.

I den avslutande delen presenteras Lunds näringsliv utifrån flera centrala branscher och företag. Återigen bygger skildringen av branscherna på en kombination av kvalitativa intervjuer samt kvantitativ data. Branscherna har valts utifrån storlek, samt att de innehåller en betydande del privata snarare än offentliga inslag.

18 intervjuer har genomförts till rapporten. Øresundsinstitutet har aktivt strävat efter att intervjupersonerna ska spegla näringslivet i hela Lunds kommun. Därför har inte enbart storföretag intervjuats, utan även mindre företag och företag från andra delar av kommunen än centralorten. Därtill har personer från science parks, företagarföreningar och andra liknande organisationer medverkat, då Øresundsinstitutets uppfattning är att dessa har kunnat ge ytterligare perspektiv på de förutsättningar som Lunds näringsliv verkar under.

- **Jesper Falkheimer**, professor och dåvarande chef för sektionen Forskning, Samverkan och Innovation vid Lunds universitet, telefonintervju 30 september 2020
- **Ebba Fåhraeus**, vd Smile Incubator, telefonintervju 28 september 2020
- **Martin Gren**, medgrundare och aktiv styrelseledamot i Axis Communications, personligt möte 20 juli 2020
- **Göran Grosskopf**, styrelseordförande i Peab samt i Mats Paulssons stiftelse för forskning, innovation och samhällsbyggande som äger Medicon Village, videointervju 11 augusti 2020
- **Ulrika Hallengren**, vd Wihlborgs fastigheter, personligt möte 13 augusti 2020
- **Karin Holm**, marknads- och försäljningschef Skånska energi, via mejl 15 september 2020
- **Sven Petter Hovelius**, ordförande Handelsföreningen i Lund, via mejl 7 september 2020
- **Pia Kinhult**, head of host states relations på European Spallation Source Eric samt bl.a. ordförande i Smile Incubator och från 2021 ordförande i LTH, telefonintervju 7 oktober 2020
- **Henrik Molander**, vd Molander Tech, via mejl 8 september 2020

Böcker

- Ett världsföretag växer fram - Alfa Laval 100 år del 1 och 2, Torsten Gårdlund och Martin Fritz, Alfa Laval 1983
- Selfmade Holger Crafoord, Torsten Gårdlund, Atlantis 1989
- Tetra Pak, visionen som blev verklighet, Tetra Pak 1995
- Sagan om Tetra Pak, Sven Rydenfelt, Fischer & Co 1995
- Ericsson krönikan, John Meurling och Richard Jeans, Informatinsförlaget och Ericsson 2000
- Idén om Ideon - en forskningsby blir till, Håkan Westling, Lunds universitetshistoriska sällskskaps årsbok 2001
- Per aspera ad Astra, Sven Sundling, Ekerlids förlag 2003
- Ericssons mobiltelefoner 1983 - 2001, Per Göran Ohlsson, Jan Svensson och Hans Blackman, Roos & Tegnér 2015
- Skorstensarnas stad, en bok om Lunds industrier, Föreningen Gamla Lunds årsbok 2018

Pressmeddelanden och tidningsartiklar

- De byggde Lund: Rymdraket fick Lund att lyfta, Sydsvenskan 25 juli 2008
- De byggde Lund: Här har 10 000 jobb skapats, Sydsvenskan 3 augusti 2008
- De byggde Lund: Alfa Laval först att erövra världen Sydsvenskan 10 augusti 2008

- **Bert Nordberg**, styrelseordförande Sigma Connectivity, personligt möte 14 augusti 2020
- **Gunnar Ottosson**, vd och grundare Ottosson färgmakeri, via telefon 15 september 2020
- **Linda Persson**, platschef för Ericsson i Lund och ansvarig för basbandsmjukvara inom Networks, videointervju 6 oktober 2020
- **Per Persson**, näringslivschef Lunds kommun, telefonintervjuer 17 augusti samt 28 september 2020
- **Håkan Pålsson**, styrelseordförande Råbylunds företagarförening och entreprenör, via telefon 9 september 2020
- **Rickard Pålsson**, vd Veidec, via telefon 22 september 2020
- **Mia Rolf**, vd Ideon Science Park, telefonintervju 30 september 2020
- **Mikael Tydén**, direktör för operationsdivisionen vid Alfa Laval, videointervju 12 augusti 2020
- **Christer Wallin**, vd Lunds nyföretagarcentrum, via mejl 24 augusti 2020

- De byggde Lund: Å&R gav Lunds näringsliv en ny förpackning, Sydsvenskan 17 augusti 2008
- De byggde Lund: Rausing en envis visionär som nobbade bankkarriären, Sydsvenskan 24 augusti 2008
- De byggde Lund: Hans Rausing, 82, storsatsar på nya förpackningsföretaget, Sydsvenskan 31 augusti 2008
- De byggde Lund: Mjolk utan kyla gjorde Tetra Pak till världsföretag, Sydsvenskan 31 augusti 2008
- De byggde Lund: Gambros engångsnjure en blandning av Lund, Sydsvenskan 7 september 2008
- De byggde Lund: Astramedicin blev Dracos genom-brott, Sydsvenskan 14 september 2008
- De byggde Lund: Slottsmiddagen gjorde Lund till mobilcentrum, Sydsvenskan 20 september 2008
- De byggde Lund: Från barack till höghus firas med kunglig glans - Ideon 25 år, Sydsvenskan 28 september 2008
- Efter 24 år har Axis hela bevakningsmarknaden i sikte, Sydsvenskan 4 oktober 2008
- Lund har blivit en mobilstad, Sydsvenskan 22 december 2008
- Kamprad har satsat 1,2 miljarder kronor i Lund, Sydsvenskan 23 december 2008
- Efter flyttrycket: Sony stannar i Lund - och satsar på nya branscher, Sydsvenskan 5 oktober 2017
- Sony satsar i Lund igen - öppnar globalt forskningscenter, Sydsvenskan 6 maj 2019
- Ledande industrialister knyts som rådgivare till ESS, pressmeddelande 14 december 2020
- Lokal debatt: Fler bostäder behövs om östra Lundabygden ska bli en naturlig del av Lunds kommun, Sydsvenskan 7 januari 2021
- Debattartikel av rektorer för fem lärosäten i DI om

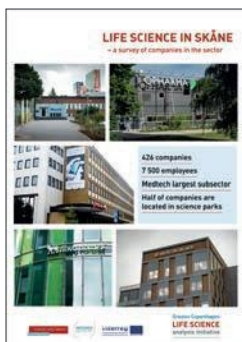
den statliga innovationsutredningen, Dagens Industri 12 januari 2021

Datakällor

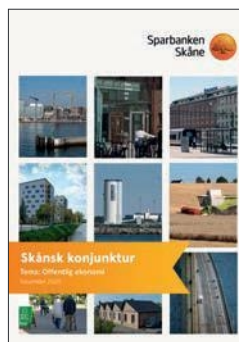
- Arbetsförmedlingen
- Bisnode
- Greater Copenhagen Life Science Analysis Initiative
- HUI Research
- Patent- och registreringsverket
- Statistiska Centralbyrån (SCB)
- Tillväxtanalys
- Tillväxtverket
- Tourism in Skåne
- Universitetskanslerämbetet

Rapporter och hemsidor

- Betänkande av Utredningen om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolor
- Klimatkontrakt 2030 -
- Lunds kommun -
- Lunds kommun -
- Lunds kommun -
- Viable Cities -
- Viable Cities -

- , november 2020. En analys av life scienceklustret i Skåne. En del av Interregprojektet Greater Copenhagen life science analysis initiative.
- , november 2020, Øresundsinstitutets årliga analys av samarbetet över Øresund.

- , november 2020. På uppdrag av Sparbanken Skåne gör Øresundsinstitutet analyser av det skånska konjunkturläget. Publiceras vår och höst.
- , februari 2020. Strukturanalys på uppdrag av MLR.

540 (596)

Nulägesbeskrivning och analys av Lunds näringsliv

En oberoende rapport skriven på uppdrag av Lunds kommun, december 2020

Rapportförfattare:
Olshov, Anders

Innehåll:

2. Inledning **3.** Lunds näringslivsutveckling **5.** Tetra Pak är störst, Astra nedlagt **7.** Mobiltelefonundret toppade 2007-2008 **9.** Life science väntar på genombrottet **12.** Axis är i stadig tillväxt sedan 2004 **13.** Lunds övriga teknikföretag **15.** Diverse övriga företag **16.** Styrkor, svagheter och att vara bäst

Inledning

När vi i denna rapport analyserar och ger en bild av Lunds näringsliv så som det ser ut idag finns det skäl att påminna hur det var. Lunds näringsliv har i decennier växt betydligt snabbare än övriga Sveriges, drivet av den kunskapsbaserade ekonomins tillväxt. Mellan 1990 och 2008 växte det privata näringslivet i Lund med 39 procent samtidigt som det krympte 5 procent i Sverige. Det har tidvis imponerat. "Ideon gödslar Skåne", skrev Affärsvärlden i sitt nummer den 28 februari 2001 och fortsatte:

"Det hade kunnat vara Kista, utan granar och svensk vinter hade det till och med kunnat vara ett mindre Silicon Valley. Men nu är det Scheelevägen i Lund, södra Sveriges hetaste företagsadress. I utkanten av Lund, sida vid sida med giganter som Ericsson och AstraZeneca, ligger de nya uppstickarna med namn som Axis och Precise Biometrics. Det byggs, det hamras, det är långt ifrån färdigt. Mitt i ligger Ideon, forskningsbyn som odlat fram elva börsbolag på drygt två år med kända namn som internetkonsulten Framfab, IT-konsulten AU-system och ovan nämnda nätverksföretag och biometribolag."

Veckans Affärer var den 16 juni 2003 mer kritisk: "Totalflopp på börsen" löd rubriken och i artikeln ifrågasattes varför Ideon hyllas som Sveriges mest framgångsrika teknikpark. "När det gäller att föda fram ännu ett Axis har Ideon hittills under sina 20 år gjort ett dåligt jobb", skrev magasinet och pekade på att bolagen som introducerades på börsen 1998-2002 floppat: Teleca (f.d. AU-System), Axis, Framfab, Anoto (f.d. C-Tech), Bioinvent, Switchcore, Probi, Precise Biometrics, European Institute of Science, Life Assays och Time Space Radio med kursnedgångar på 43-99 procent. Endast bioteknikföretaget Glycorex steg och trotsade den allmänna börsnedgången.

Bortsett från denna enstaka kritik så ångade "Lundaundet" på till 2008 med en enorm tillväxt i mobiltelefoniklustret. Axis framgångssaga fick fastare konturer. Parallellt växte Qlik till sig. De stora industriföretagen AstraZeneca, Gambro, Alfa Laval och Tetra Pak bidrog till stabiliteten och de forskningsintensiva företagen växte fram med den ena spännande idén efter den andra. Då, på toppen efter några maktlösa år, föreföll det som framtiden tillhörde Lund.

Men inom loppet av några få år, 2009-2016, utsattes Lund för en ekonomisk chock när mobil-

telefoniklustret konkurrerades ut, AstraZeneca lade ner och Gambro förvärvades av Baxter, som lägger ned produktionen och fortsätter banta forskningen under kommande år. Vi vet också att det inte blev något stort av Framfab, Anoto, Switchcore eller Precise Biometrics. Inte heller Sol Voltaics som drog in cirka 500 miljoner kronor i kapital för att utveckla en solcellsfilm med nanotråd för att göra solceller effektivare blev till något. Den avancerade forskningen på nanotrådar från professor Lars Samuelsons grupp hjälpte inte. Vd:n Erik Smiths förhoppningar om att växa till 500-2 500 anställda grusades och 2019 gick företaget i konkurs.

Lund är på många sätt en experimentverkstad. Forskarna, entreprenörerna, professorerna och studenterna bär på drömmar som gränsar mellan briljans och galenskap. Så är det att vara i fronten, när det oprövade möter verkligheten. Ofta bär det inte hela vägen, men då och då föds en stjärna och berikas Lund och världen. Qlik blev framgångsrikt på mjukvara för analys och visualisering av stora mängder data, så kallat big data, Axis blev först med digitala nätverkskameror och Ericssons enhet för mobiltelefoner uppfann bluetooth.

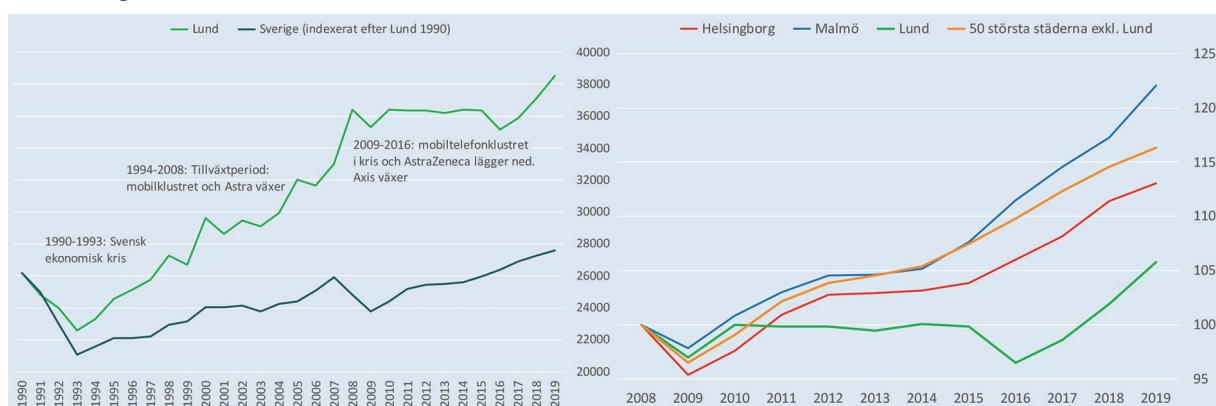
Efter de tunga åren av omställning 2009-2016 har Lunds näringsliv åter växt snabbare än övriga Sveriges, med 9,6 procent 2016-2019 jämfört med 4,6 procent i Sverige. Mycket talar för att Lund, relativt sett, även har klarat 2020 förhållandevis väl tack vare sin näringslivsstruktur med inriktning mot förpackningar, IT, digitalisering och forskningsintensiva småbolag. Lund är i en avundsvärd sits med mängder av kunniga och visionära entreprenörer. Det är möjligt att Lund är tillbaka i sitt tidigare tillväxtspår.

Vi behandlar i rapporten såväl de gamla, etablerade företagen som några av de nyare. Vi genomgår life scienceklustret och några av de företag som växt fram inom e-handel, en parkeringsapp och avancerad teknik som radarsensorer, robotteknologi och IoT. Bland annat finner vi att två stora företag som normalt inte förknippas med Lund har växt kraftigt i staden: ARM och Volvo Cars. Studien avslutas med en SWOT-analys.

Rapporten är en oberoende studie från Intelligence Watch som har framtagits på uppdrag av Lunds kommun. Författaren svarar ensam för analys och slutsatser. ■

Lunds näringslivsutveckling

Lunds näringsliv hade en enastående stark utveckling 1990-2008 då inte minst mobiltelefonklustret och läkemedelsföretaget Astra växte. Mellan 1990 och 2008 växte det privata näringslivet i Lund med 39 procent samtidigt som det krympte 5 procent i Sverige. Därefter utsattes Lund för en ekonomisk chock 2009-2016 då mobiltelefonföretagen successivt bantade verksamheterna och AstraZeneca lade ned sin enhet i Lund. Antalet sysselsatta sjönk med 3,5 procent 2008-2016, då den ökade 6,3 procent i Sverige. Denna omställning är över och under senare år har Lunds näringsliv åter växt snabbare än Sveriges, med 9,6 procent 2016-2019 jämfört med 4,6 procent i Sverige. Malmö växte under samma period med 9,5 procent, Helsingborg med 6,7 procent och de 50 största städerna i Sverige exklusive Lund med 6,0 procent. 2020 har varit turbulent på grund av coronapandemin. Lund är starkt inom förpackningar, IT och digitalisering. Då Riksbanken har likviderat ekonomin har riskkapitalet även sökt sig mot Lunds många innovativa småföretag. Lund bör därför ha klarat 2020 väl.

Vänster figur visar antalet sysselsatta i det privata näringslivet med arbetsplats i Lunds kommun dagtid 1990-2019. Höger figur visar sysselsatta i det privata näringslivet dagtid i kommunerna 2008-2019 indexerat med 2008=100.

Definitioner av näringslivets branscher

Till näringslivet räknar vi branscherna jordbruk, skogsbruk och fiske, tillverkning och utvinning, energiförsörjning, miljöverksamhet, byggverksamhet, handel, transport och magasinering, hotell- och restaurangverksamhet, information och kommunikation, finans- och försäkringsverksamhet, fastighetsverksamhet och företagstjänster.

Det är viktigt att förtydliga att några av dessa branscher inte alltid innehåller de företag man kan tro. Handel omfattar butiks- och partihandel samt reparation av motorfordon och motorcyklar. Axis Communications är registrerat under näringsgren SNI 46510 - Partihandel med datorer och kringutrustning samt programvara - och ingår i handel, inte i information och kommunikation.

Företagstjänster innefattar verksamheter som utövas av huvudkontor, arkitekter och teknisk kon-

sultverksamhet, reklam och marknadsundersökning, bemanning och andra personrelaterade tjänster, vetenskaplig forskning och utveckling och andra specialiserade företagstjänster. Det är tjänster som förknippas med växande administrativa centrum och större städer. Till branschen räknas även forskning inom naturvetenskap, teknik, samhällsvetenskap, humaniora och bioteknik, dvs som kan utövas på Lunds universitet och LTH. En verksamhet som faller i denna kategori är European Spallation Source.

Inom information och kommunikation finns tidningar, förlag, kataloger, film, video, TV och radio, men också telekommunikation, dataspel, programmering, programvara, datakonsultverksamhet och andra IT- och datatjänster.

Inte identiska, men mer lika än förut

Malmö påminner mest om Lund

Näringslivets struktur i jämförelse med andra kommuner

I jämförelse med de övriga 49 av Sveriges 50 största sysselsättningskommuner och Skåne är det tydligt att Lund har en koncentration till branscherna handel, företagstjänster samt information och kommunikation med 64,2 procent av de sysselsatta i näringslivet. Det kan jämföras med 52,6 procent i de övriga 49 storstadskommunerna och 48,6 procent i Skåne. Lund har å andra sidan en färre andel sysselsatta inom tillverkning och utvinning, byggverksamhet samt transport och magasinering. Det är inget bygg- eller logistikcentrum.

De stora branschvisa skillnaderna i denna grova indelning skulle kunna förklaras av att Lund är en universitetsstad med universitet och teknisk högskola. Det är därför relevant att jämföra med två andra städer som ofta nämns i samma sammanhang som Lund: Uppsala och Linköping. Därutöver görs en jämförelse med Malmö då Malmö och Lunds arbetsmarknader är intimt sammankopplade för att se om det påverkar näringslivsstrukturen.

Branscherna handel, företagstjänster samt information och kommunikation - Lunds tre huvudbranser med en andel på 64,2 procent - har i Malmö 58,3 procent av de sysselsatta i näringslivet, i Uppsala 53,3 och i Linköping 49,5 procent. Även i övrigt är Malmö den stad som påminner mest om Lund när andelen sysselsatta per bransch jämförs. Det är förvånande i ett historiskt perspektiv, men inte så underligt mot bakgrund av den omfattande arbetspendlingen mellan städerna och att Malmö omvandlats under de senaste decennierna. Från Malmö till Lund arbetspendlar 12 345 personer och från Lund till Malmö 11 940 personer. Det gör Malmö-Lund till en funktionell gemensam arbetsmarknad och förmodligen de två mest integrerade städerna i Sverige och vida mer sammankopplade än Malmö och Köpenhamn. Kunskapen sprids inom området. Lunds mobiltelefonikluster spreds till Malmö och kunskapen inom bildanalys, sensor- och informationsteknologi och IoT finns hos ett antal företag i de två städerna.

	Lund	Övriga 49 stor-kommuner	Skåne
Handel	27,3	19,7	22,3
Företagstjänster	24,0	23,5	20,0
Information och kommunikation	12,9	9,4	6,3
Tillverkning och utvinning	10,2	12,6	15,0
Byggverksamhet	6,7	10,5	12,4
Hotell och restaurang	6,3	6,3	5,9
Transport och magasinering	3,9	7,9	7,9
Övrigt*	8,7	10,1	10,1

Sysselsatta per bransch 2019 (andel av totala näringslivet, %). *) Övriga branscher är fastighetsverksamhet, finans- och försäkringsverksamhet, energiförsörjning och miljöverksamhet samt jordbruk, skogsbruk och fiske. Källa: SCB

	Lund	Uppsala	Linköping	Malmö
Handel	27,3	18,3	14,9	20,8
Företagstjänster	24,0	28,3	23,6	26,9
Information och kommunikation	12,9	6,7	11,0	10,6
Tillverkning och utvinning	10,2	10,2	19,5	8,7
Byggverksamhet	6,7	13,8	10,1	10,0
Hotell och restaurang	6,3	6,6	5,6	6,7
Transport och magasinering	3,9	6,0	5,9	7,6
Övrigt*	8,7	9,9	9,8	8,8

Sysselsatta per bransch 2019 (andel av totala näringslivet, %). *) Övriga branscher är fastighetsverksamhet, finans- och försäkringsverksamhet, energiförsörjning och miljöverksamhet samt jordbruk, skogsbruk och fiske. Källa: SCB

Småföretagarna har individuella skäl och preferenser vid valet av lokalisering mellan Lund och Malmö, medan de större företagen valde ort en gång i tiden utifrån andra historiska förutsättningar.

Det finns skillnader mellan Lunds mer forskningsinriktade och Malmös mer kommersiellt inriktade näringsliv, men likheterna är trots allt påfallande med ett stort antal likartade startups. Likheterna skulle vara större om Lunds handel korrigeras för Axis och om företaget istället placeras under information och

kommunikation samt företagstjänster. Andelen sysselsatta inom handeln skulle då falla till 22,2 procent. Det skulle ge en mer rättvisande bild. Lund kan knappast betraktas som en speciell handelsstad i förhållande till övriga större svenska städer.

Det leder till slutsatsen att det mest utpräglade med Lunds näringsliv - vid en betraktelse av en grov branschindelning - är den höga andelen inom information och kommunikation samt företagstjänster där forskning och huvudkontor ingår. ■

De fem storföretagen som grundades eller växte fram 1938-1964

Tetra Pak är störst, Astra nedlagt

Ruben Rausing demonstrerar den första Tetramodellen 1946, ett arbete som lade grunden för ett nytt världsföretag. Foto: Tetra Pak

Med 3 509 anställda i Lund, 25 555 totalt och motsvarande 120 miljarder kronor i försäljning 2019 är Tetra Pak Lunds största företag. Alfa Laval med 1 172 anställda i Lund, 17 497 totalt och ca 45 miljarder kronor i försäljning är Lunds näst största företag och tredje störst mätt i anställda i Lund. ÅR Packaging med 388 anställda i Lund, 5 500 totalt och 10 miljarder kronor i försäljning är fortsatt ett av de större företagen, medan Gambro under Baxter reduceras kraftigt och Astra lades ned 2010.

Till de många faktorer som bestämmer näringslivets utveckling hör kommunikationsläget, humankapitalets kompetens, marknadsstorleken och varumärket. Därutöver går det inte att bortse ifrån att slumpvisa individbeslut tillkommer. Lund fick med stambanorna till Malmö 1856 och Stockholm 1864 och senare motorvägar ett bra, centralt läge i Skåne. Ändå växte de typiska industristäderna snabbare än Lund fram

till 1945. Lund förstärktes som universitetsstad med riksdagsbeslutet 1960 om att etablera Lunds tekniska högskola och beslutet att starta ekonomutbildning vid Lunds universitet 1961. Det förbättrade situationen avsevärt för kunskapsintensiva företag att växa. Marknadsstorleken var däremot ringa. Lund är en liten stad och säljande företag etablerar sig ofta hellre i större städer med sina marknads- och försäljningskontor.

Det fanns således förutsättningar för företagen att växa i Lund. Ändå var det några "slumpartade" beslut 1929-1964 hos några entreprenörer och företag med hemvist på annat håll som fick fart på Lunds stagnerande näringsliv. Tre personer var drivande vid etableringen av Åkerlund & Rausing, Tetra Pak och Gambro, tre av de fem företag som skulle växa och få stor betydelse för Lund: Dessa var förläggaren Erik Åkerlund från Stockholm, Ruben Andersson (som vuxen Ruben Rausing) från Raus socken utanför Helsingborg och Holger Crafoord, en annan stockholmare som Ruben lärt känna under studierna vid Handelshögskolan i Stockholm.

Avgörande beslut i Stockholm

Alfa Laval (dåtidens AB Separator) flytt av tillverkningen av värmeväxlare från Tyskland till Lund 1939 skedde efter beslut i Stockholm, liksom Draco tilläts växa i Lund efter att Astra i Södertälje förvärvat Lunds Kemiska Fabrik AB. Det var också Stockholmsföretaget Ericsson som 1983 började utveckla mobiltelefoner på Ideon och tack vare staten och nationell finansiering som Max Lab kunde utvecklas. Det var också staten som tillsammans med andra länder i Europa kunde säkra finansiering åt forskningsanläggningen ESS. Ingen annan skånsk stad är så beroende av nationella beslut och av Stockholm som Lund, möjligen för att en del beslutsfattare studerat i staden och har positiva minnen.

Nedan följer en kort sammanfattning av de fem storföretagen som grundades i eller flyttade till Lund 1938-1964 och deras tillväxt:

- **Åkerlund & Rausing** grundades 1929/30 av förläggaren Erik Åkerlund och Ruben Rausing, som studerat vid först Handelshögskolan i Stockholm och sedan på Columbia University i New York och där sett hur förpackningar kunde moderniseras innan han började arbetata på SLT i Stockholm. De började med att sälja förpackningar för mjöl med Malmö som bas och anställde tidigt Holger Crafoord, en annan student från Handelshögskolan, som skulle bli vd för företaget i 22 år. 1939 flyttade Rausing huvudkontoret till Lund. 1951 grundades dotterbolaget Tetra Pak. Åkerlund & Rausing var länge ett av Sveriges ledande

företag inom förpackningsindustrin med som mest 1 600 anställda i Lund under 1960-talet, men under 1970-talet hårdnade konkurrensen. 2000 bildades A&R Carton som 2011 slogs samman med Flextrus och bytte namn till ÅR Packaging. Försäljningen uppgår idag till 10 miljarder kronor. Företaget har 5 500 anställda, varav 388 i Lund, och 28 fabriker i 13 länder. Antalet anställda i Lund förefaller att ha hållit sig relativt stabilt kring nuvarande nivå under 2000-talet.

- **Alfa Laval** grundades 1883 i Stockholm. 1938 introducerades den första värmeväxlaren vars utveckling och produktion flyttades till Lund. 1991 förvärvades Alfa Laval av Tetra Pak och Rausingfamiljen och 1993 blev det en oberoende grupp inom Tetra Laval. Detta är en avgörande anledning till att huvudkontoret idag finns i Lund. 2000 förvärvade investeringsbolaget Industri Kapital Alfa Laval för att 2002 sätta bolaget på börsen. Därefter har ett antal internationella förvärv gjorts och koncernen växt. Produktionsanläggningen i Lund är alltså koncernens största och viktigaste anläggning. Under 2019 investerades det i utrustning för att bredda produktsortimentet och öka produktiviteten för packningsförsedda värmeväxlare i Lund. Antalet anställda i Lund ökade från 847 år 2000 till 1131 år 2008. Efter finanskrisen sjönk antalet till 958 år 2010 för att sedan successivt öka till 1172 år 2019. Det gör Alfa Laval till Lunds tredje största privata arbetsgivare efter Tetra Pak och Axis. Totalt har företaget 17 500 anställda. Den totala försäljningen uppgick till 46,5 miljarder kronor 2019.

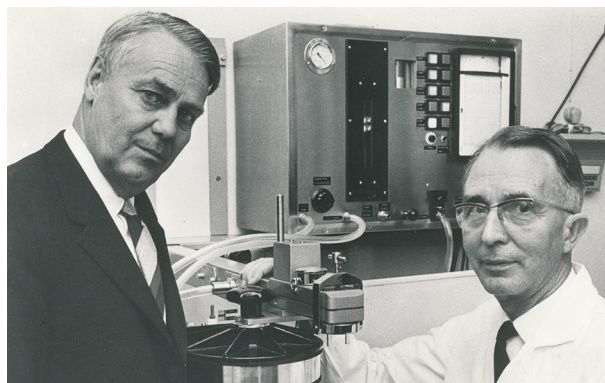
Alfa Laval's huvudkontor i Lund

- **Tetra Pak** grundades 1951 av Ruben Rausing och Holger Crafoord som ett dotterbolag till Åkerlund & Rausing. Tetra Brik och andra förpackningar nådde stora försäljningsframgångar under 1970-talet och därefter. 2019 såldes fler än 190 miljarder förpackningar till ett värde av 11,5 miljarder euro, motsvarande 120 miljarder kronor. Företaget hade 3714 anställda i Lund 2013, men 2014-2016 skedde en minskning, bl.a då tillverkningen av förpackningar

i Lund upphörde i och med att fabriken med 250 anställda stängdes i början av 2015. I slutet av 2015 var antalet anställda nere på 3314. Därefter har andra verksamheter sökt sig till Lund samt en kompetensväxling skett mot mer digitala kompetenser, vilket fått antalet anställda att öka. Trots en viss återhållsamhet med att anställa efter att coronapandemin slog till arbetar idag ca 3510 personer i Lund. Det gör Tetra Pak till Lunds i särklass största företag. Totalt har koncernen 25 555 anställda. Huvudkontoret är av skatteskal flyttat till Pully i Schweiz.

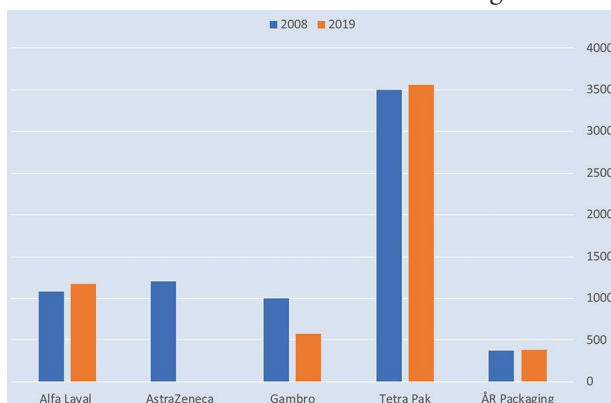
- **Draco** startades av läkemedelsföretaget Astra 1955 för att dra fördel av den medicinska forskningen vid Lunds universitet. Lund blev centrum för forskningen kring astma och andningsvägarna. Framgångar nåddes med läkemedlet Bricanyl mot astma, vilket resulterade i att antalet anställda i Lund kunde öka från 100 till 1200 anställda i början av 2000-talet. 1991 bytte Draco namn till Astra Draco. Astra upplevde under 1990-talet stora framgångar med magsårsmidlet Losec framtaget i Mölndal, vilket gav resurser att expandera i Lund. 1999 fusionerade Astra med brittiska Zeneca, men i praktiken förvärvades Astra genom ett bud värt 270 miljarder kronor. 2010 kom beskedet att enheten i Lund läggs ned.

- **Gambro** grundades i Lund 1964 av Holger Crafoord på basis av professor Nils Alwals forskning inom njurdialys. 1970 startades den första dialysfabriken i Lund och följde en mycket framgångsrik period. Gambro börsnoterades 1983. 1996 förvärvade Incentive Gambro och två år senare flyttade huvudkontoret till Stockholm. 2012 flyttades huvudkontoret tillbaka till Lund. 2013 förvärvade den amerikanska konkurrenten Baxter Gambro. Därefter har stora neddragningspaket presenterats. All produktion försvinner under kommande år och F&U reduceras. Totalt beräknas 200 anställda finnas kvar 2022. Gambro hade som mest ca 1 000 anställda i Lund 2008.

Efter att ha varit VD för Åkerlund & Rausing i 22 år och medgrundat Tetra Pak grundade Holger Crafoord Gambro på basis av Nils Alwals forskning. Här ses de båda visa Gambros första konstgjorda njure. Foto: Crafoordska stiftelsen

Av de fem företag som grundades eller växte fram i Lund 1938-1964 är Tetra Pak, Alfa Laval och ÅR Packaging idag stora internationella koncerner med mellan 10 och 120 miljarder kronor i försäljning. Tillsammans sysselsätter de över 5 000 personer i Lund. Antalet har ökat svagt sedan 2008. AstraZeneca lade ned sin anläggning 2010. Av Gambro återstår spillror sedan konkurrenten Baxter förvärvat företaget. ■

Antalet anställda i Lund. Fotnot: AstraZeneca inkl. konsulter. Gambro förvärvades av Baxter 2013.

Kunnandet som skapades är guld värt för andra innovativa företag

Mobiltelefonundret toppade 2007-2008

Under några år var Lund världsledande i en av de snabbast växande branscherna. Mobiltelefoniklustret klarade inte den hårda konkurrensen, men kompetensen bland tusentals anställda finns kvar och kommer andra innovativa företag till del.

Telekomföretagets Ericssons beslut att låta 17 personer utveckla mobiltelefoner i en barack på Ideon

med hjälp av forskningen på LTH 1983 skulle några år senare göra Lund till världsledande inom mobiltelefoner. Det var också i Lund som kortdistansradiotekniken bluetooth utvecklades under 1990-talet. Vägen till ett av de ledande mobilklustren i världen började dock. Efter den stora telekomkrisen 2000, då telekombolagen gjorde stora förluster och skar ned, de-

lades Ericsson Mobile Communications upp i Sony Ericsson för tillverkning och design samt Ericsson Mobile Platforms (EMP) för mobilplattformarna, det vill säga mjukvara och hårdvara som bildar grundstommen i mobiltelefoner. Försäljningen tilltog och förlusterna vändes till vinst. Rekordåret 2007 sålde SonyEricsson 103 miljoner mobiltelefoner för motsvarande 120 miljarder kronor och gjorde en vinst på 15 miljarder kronor. Under succéåren ökade antalet anställda i Lund kraftigt, såväl hos SonyEricsson som hos EMP och konsultbolagen som hyrde ut ingenjörer och programmare. 2008 omfattade Lunds mobilkluster i storleksordningen 6 250 personer, en fördubbling på tre år. Klustret omfattade också en del småbolag som bildhanteringsutvecklaren Scalado som köptes av Nokia 2012, men som lades ner 2018 efter att Microsoft förvärvat Nokias mobiltelefoni 2013 och senare koncentrerade verksamheten, samt Wayfinder och Doro.

Anställda i Lunds mobiltelefonikluster. Fotnot: Avser anställda i klustrets kärna för att åskådliggöra dynamiken i skeendet.

Efter ett svagare 2008 föll SonyEricssons försäljning drastiskt till 57 miljoner sålda telefoner 2009 till följd av hårdare konkurrens. Bl.a. tog Apples smartphone Iphone över och SonyEricsson, liksom Nokia, låg efter i utvecklingen. Som en följd av konkurrensen och förlusterna valde Ericsson att slå samman EMP med ST Microelectronics 2009 och bilda det nya bolaget ST-Ericsson. Samarbetet sprack efter fortsatta förluster 2013 och utvecklingen av fullständiga mobiltelefonplattformar avvecklades. En viss utveckling av modem för LTE överfördes till Ericsson Modems med 690 anställda, som dock lades ner i slutet av 2014 efter att konkurrensen från marknadsledaren Qualcomm m.fl. blev för svår. I och med det avvecklades alla radiomodemprodukter och slutade Ericsson arbeta med utveckling av innehållet i mobiltelefoner. Samtidigt skapade Ericsson 530 forskningstjänster

Sony har successivt tagit över det kunnade om mobiltelefoner som Ericsson byggde upp. I februari 2015 övertogs SonyEricsson helt och 2019 öppnade ett globalt forskningscenter.

inom radioteknik i Lund.

I februari 2012 övertogs SonyEricsson helt av Sony och företaget bytte namn till Sony Mobile. Försäljningsnedgången har fortsatt och 2018 såldes enbart ca 3,5 miljoner telefoner. Det har tvingat Sony till upprepade besparingsprogram. Från att ha varit som mest ca 4 000 anställda under SonyEricssons tid är antalet nu nere på 900, inklusive konsulter. Lundakontoret har också fått 100 tjänster och ansvaret som ett av Sonys fem globala design- och utvecklingscenter där 5G och internet of things är särskilt prioriterat.

Kunnandet som byggdes upp i mobilklustret lever vidare och har berikat andra innovativa företag i regionen som har kunnat suga upp kompetent arbetskraft. Det gäller företag som Axis, Crunchfish, Doro, Terranet, Combain Mobile, Flatfrog, Playtech, Ustwo, Precise Biometrics, konsultföretag som Jayway, Sigma, HiQ och Cybercom, och till och med Volvo Cars som utvecklar framtidens uppkopplade och självkörande bilar. Därtill har brittiska ARM och kinesiska Huawei rekryterat personal.

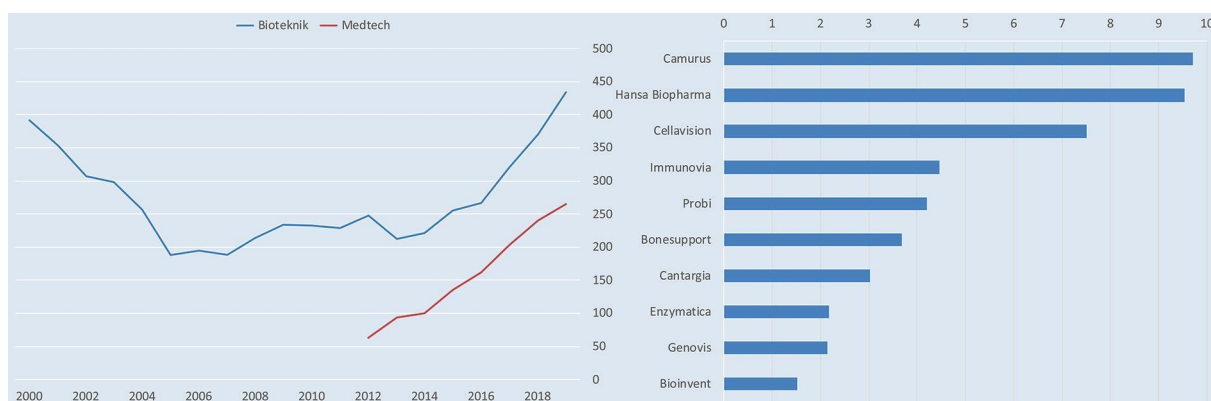
Sigma Connectivity har passerat 500 konsulter

Ett annat företag som växt fram som följd av mobilklustret är Sigma Connectivity som bilades genom ett övertagande av 200 i huvudsak ingenjörer från Sony Mobiles utvecklingsenhet i Lund. Företaget har över 500 konsulter, varav drygt hälften i Lund, och har passerat 500 miljoner kronor i årliga intäkter. En stor del av försäljningen sker till IT-företagen i Kalifornien som efterfrågar specialistkompetens inom internet of things, mjuk- och hårdvara, röststyrning och kameror inbyggda i produkter och tjänster. ■

Investerarna flockas till sektorns småbolag, som blir fler, forskar och får mer riskkapital

Life science väntar på genombrottet

- Lunds life sciencesektor har halverats från ca 2 500 till ca 1 250 anställda sedan seklets början, som en följd av AstraZenecas nedläggning 2010 och att det största företaget Baxter (f.d. Gambro) har skurit ned lika mycket som de övriga bolagen växt tillsammans. Fram till 2022 skall Baxter dessutom minska ytterligare, från 485 till 200 anställda. Exklusive Baxter framträder en ljusare bild och har sektorn växt med 356 personer sedan 2012. Det näst största företaget inom life science är numera medtechföretaget Cellavision verksamt inom digital blodanalys med 114 anställda i Lund och tredje störst är bioteknikföretaget Camurus med 70 anställda i Lund. Det är dock långt färre anställda än vad Active Biotech och Bioinvent hade i början av 2000-talet.
- De sammanlagda förlusterna för 20 av bioteknikföretagen under 2000-talet uppgår till 9,3 miljarder kronor. 9 av 11 medtechföretag har under samma period förlorat nästan 1,2 miljarder kronor. Undantagen är Jolife med hjärtkompressionsapparaten LUCAS som har ackumulerat 993 miljoner i vinster sedan 2012 och Cellavision som ackumulerat 482 miljoner kronor i vinster sedan 2007. Därtill har probiotikaföretaget Probi ackumulerat 503 miljoner kronor i vinster sedan 2007. Trots bioteknikföretagens förluster värderas de till 35 miljarder kronor, medan medtechföretagen värderas till 13 miljarder kronor. Investerarnas tro på ett framtida genombrott är stark och riskvilligt kapital skjuts löpande till. Förlusterna speglar på så sätt något positivt - att bolagen kommit längre i sin utveckling vilket kräver dyrare studier.

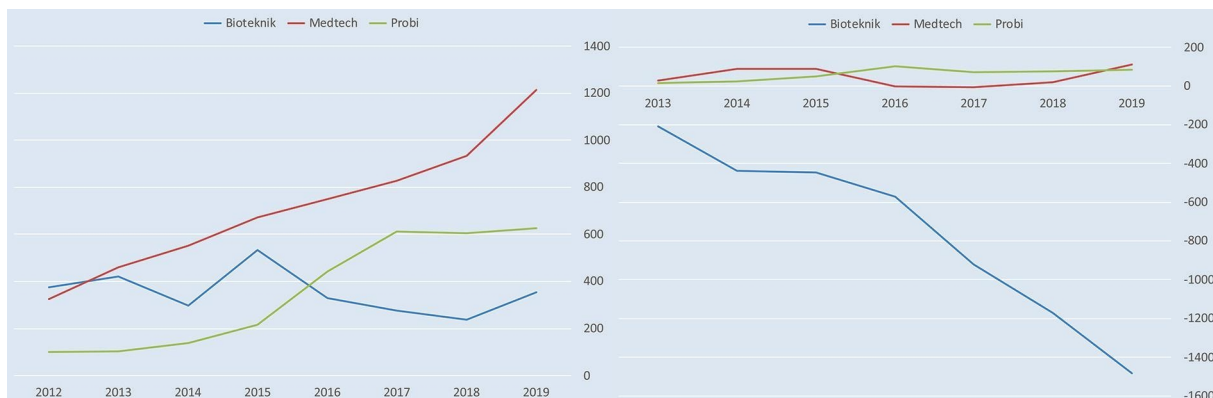
Antal anställda hos bioteknik och medtechföretagen i Lund (antal exklusive AstraZeneca och Baxter)

Marknadsvärde Lunds life sciencebolag (mdr SEK)
Fotnot: Företag med säte i Lund

Intelligence Watchs granskning av Lunds life sciencekluster visar att de många småbolagen har blivit fler och växer i spåren efter AstraZenecas nedläggning 2010. Totalt 20 bioteknikföretag ökade antalet anställda i Lund med 187 personer och 11 medtechföretag med 151 personer 2012-2019. Lägg därtill att probiotikaföretaget Probi har växt med 18 personer och det totala antalet har ökat med 356 i klustret. Under samma period har Baxter, sedan övertagandet av Gambro 2013, minskat med 365 personer, varför antalet anställda inom Lunds life scienceföretag är netto närmast oförändrat. Då Baxter planerar att reducera med 285 anställda ytterligare under kommande år t.o.m. 2022, då all produktion i Lund flyttar till Italien, så räcker sannolikt inte den positiva utvecklingen hos de många småföretagen för att klustret som helhet skall växa.

Life scienceklustret var avsevärt större vid sekel-skiftet, ungefär dubbelt så stort som idag mätt som antalet anställda hos företagen. AstraZeneca hade lika många anställda som samtliga de bolag vi har granskat - 20 bioteknikföretag, 11 medtechföretag och ett probiotikaföretag. Därutöver fanns Gambro med närmare 900 anställda, Active Biotech med 337 anställda och Bioinvent som växte till som mest 124 anställda 2002.

Bioteknikföretagens omsättning är inte heller så imponerande, blott 354 miljoner kronor sammanlagt 2019 och klart lägre än toppåret 2015. Probiotikaföretaget Probi hade ensamt 626 miljoner kronor i omsättning och medan bioteknikföretagen förlorade nästan 1,5 miljarder kronor 2019 så gjorde Probi en vinst på 86 miljoner. Probi var det life scienceföretag efter Baxter som sålde för mest 2019.

Omsättning Lunds life scienceföretag (Mkr)

Sammanlagt sålde dock medtechföretagen för mer, drygt 1,2 miljarder kronor, varav Jolife svarade för 504 miljoner och Cellavision för 462 miljoner kronor. Detta är också de två företagen med störst vinst. Jolifes resultat hamnade på 264 miljoner och Cellavisions på 99 miljoner kronor 2019. Bonesupport förlorade å andra sidan 161 miljoner kronor och Braincool 57 miljoner. Medtechföretagens sammanlagda resultat summeras till 111 miljoner kronor.

Omsättning och resultat säger dock ganska lite om bioteknikföretagens värdeskapande. Forskning och utveckling sker under lång tid av kliniska prövningar och regulatorisk granskning innan en läkemedelskandidat eventuellt kan vara färdig för kommersialisering. Utfaller de kliniska prövningarna väl och

Resultat Lunds life scienceföretag (Mkr)

produkten godkänns kan försäljningsframgångarna i bästa fall bli mycket stora. Det är sådana förhoppningar som får investerarna att flockas kring bioteknikföretagen som sammanlagt värderas till 35 miljarder kronor, klart mer än medtechföretagens värdering på 13 miljarder kronor och Probis på 4,2 miljarder.

Här skall särskilt framhållas att Camurus värderas till 9,7 miljarder kronor, högst av alla, knappt före Hansa Biopharmas 9,5 miljarder, medan det högst värderade medtechföretaget Cellavision värderas till 7,5 miljarder. En anledning är att Camurus försäljning av Buvidal för behandling av opioidberoende i Europa och Australien har tagit fart, vilket fått bolaget att höja försäljningsprognosen för 2020 från 290-330 miljoner till 340-380 miljoner kronor.

Företag	Omsättning 2019 (Mkr)	Resultat 2019 (Mkr)	Marknadsvärde 200912 (Mkr)	Anställda i Lund 2019
Gambro Lundia**	1 295*	240*	Ägt av Baxter	485
Cellavision	462	99	7 513	114
Bonesupport	156	-161	3 688	29
Jolife AB	504	264	Ägt av Stryker	23
Braincool	4	-57	635	22
EQL Pharma	72	3	663	8
Saga Diagnostics	3*	-2*	Onoterat	7
ProstaLund	13	-11	78	5
Avidicare	12*	-9*	Onoterat	5
Invent Medic	0,6	-13	127	5
BIBB Instruments	0,5	-12	81	5
Tendo	2	-1	Onoterat	5
Totalt	2 523	340	12 785	713

Lunds medicinteknikföretag. *) Avser 2018 **) Baxter

Företag	Omsättning 2019 (Mkr)	Resultat 2019 (Mkr)	Marknadsvärde 200912 (Mkr)	Anställda i Lund 2019
Camurus	106	-290	9 698	70
Bioinvent	94	-139	1 518	68
Hansa Biopharma	3	-360	9 535	58
Alligator Bioscience	4	-210	650	55
Immunovia	0	-115	4 453	38
Genovis	61	10	2 141	24
Senzagen	3	-50	485	22
Enzymatica	61	-41	2 178	19
Xintela	0	-44	232	15
Idogen	0	-33	54	13
Active Biotech	8	-34	325	12
Cantargia	0	-111	3 029	9
LifeAssays	5	-22	82	9
Acousort	2	-10	108	7
Amniotics	0	-10	Onoterat	6
Combigene	0	-18	140	4
Cellevate	0	-4	Onoterat	4
RhoVac	6	2	346	1
Umansense	1*	-1*	Onoterat	1
Respiratorius	0	-5	453	0
Totalt	354	- 1 483	35 427	435

Lunds bioteknikföretag. *) Avser 2018. Fotnot: Aegirbio bildades i oktober 2019 och tas ej med här.

Det kan jämföras med försäljningen 2019 på 106 miljoner kronor. Det har bidragit till att Camurus marknadsvärde på börsen har mer än fördubblats det senaste året.

Hansa Biopharma emitterade i juli aktier för 1,1 miljarder kronor för att fortsätta utvecklingen och utvidgningen av forsknings- och utvecklingsportföljen liksom för att finansiera den potentiella lanseringen och kommersialiseringen, med ökad försäljningsstyrka, av imlifidase vid njurtransplantation av högsensitiserade patienter i Europa under andra halvåret 2020. Företaget har även redovisat positiva utfall från fas 2-studien av sjukdomen anti-GBM. De två högst värderade life scienceföretagen med säte i Lund står således inför en intressant fas av kommersialisering, vilket har fått bolagens marknadsvärden att stiga.

Till life scienceföretagen hör även probiotikaföretagen Probi och Biogaia (säte i Stockholm) med 41 respektive 32 anställda i Lund. ■

Fredrik Tiberg, vd Camurus, spår en försäljningsökning till 340-380 miljoner kronor 2020.

Världsledande inom nätverksbaserad videoövervakning

Axis är i stadig tillväxt sedan 2004

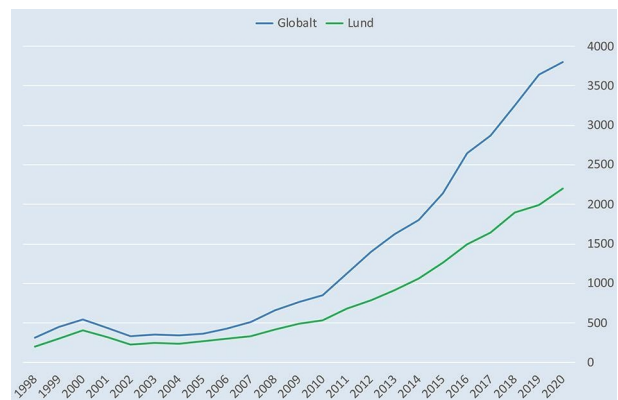
Framgångssagan Axis Communications tog sin början 1984, året efter att Ericsson började utveckla mobiltelefoner i Lund, när Martin Gren (fortfarande styrelseledamot och rådgivare åt bolaget), Mikael Karlsson och Keith Bloodworth grundade företaget. I början såldes nätverksprintrar, men i början av 1990-talet gjorde Martin Gren en affärsresa till Tokyo där en potentiell kund som satt med ett lager svårålda analoga kameror frågade om de inte skulle kunna förbindas i ett nätverk. Gren insåg potentialen och väl hemma i Lund träffade han kollegan Carl-Axel Alm som var i gång med att utveckla en prototyp till ett nätverksbaserat videokonferenssystem. Martin föreslog att de skulle satsa på en nätverkskamera istället, vilket resulterade i att Axis den 17 september 1996 kunde lansera världens första nätverkskamera – "NetEye", AXIS 200.

Det blev startskottet för en utveckling som innebär att Axis tog täten i utvecklingen av nätverksbaserad videoövervakning, vilken skulle få en enorm tillväxt och som har gjort att Axis växt oavbrutet sedan 2004 då säkerhetsbranschen började gå över från analoga till nätverksbaserade kameror på bred front.

Idag är Axis störst på världsmarknaden för nätverkskameror utanför Kina. Antalet anställda i Lund har ökat från 237 år 2004 till cirka 2 200 plus några hundratal konsulter. I hela koncernen har antalet anställda ökat från 343 till 3 800 anställda. Försälj-

ningen har under samma tid ökat från 691 miljoner kronor till 11,8 miljarder kronor. Videoanalys, nätverksbaserade ljudsystem och passersystem har tillkommit som produktområden.

2015 förvärvades Axis av japanska Canon för 24 miljarder kronor, men utvecklas vidare som en oberoende enhet under stor självständighet från sin ägare. Axis har byggt nytt huvudkontor på 32 000 kvm för 1 100 anställda och har planer på ytterligare en kontorsbyggnad invid. För Axis gäller fortsatt expansion. Efterfrågan på säkerhetstjänster och videoövervakning, liksom nätverksbaserade ljudsystem och passersystem, förväntas fortsätta växa för lång tid framöver. ■

Axis antal anställda 1998-2020

Lunds övriga teknikföretag

Lund har en rad specialiserade teknikföretag som många gånger ligger i fronten av teknik- och forskningsutvecklingen och som om de lyckas kan skapa stora värden. Nedan belyses några av de större och mest intressanta företagen. De många mindre startupbolagen tas av utrymmesskäl inte upp i rapporten.

Företag	Omsättning 2019 (Mkr)	Resultat 2019 (Mkr)	Ägare eller marknadsvärde 200912 (Mkr)	Anställda i Lund 2019/20
Axis*	11 800	1 600	Canon	2 200
Kraftringen	3 367	426	Kommunägt	595**
Qlik	5 386	2 336	Thoma Brava	397
Studentlitteratur	357	31	Bratt International	161
Volvo Cars***	-	-	Geely	150
ARM Sweden****	324***	23**	ARM Limited	ca 150
Avensia	303	26	489	159**
Apptus	96	9	Onoterat	60
Parkster	480	14	Onoterat	40*
Acconeer	6	-68	536	35
Cognibotics	12	-3	Onoterat	30
Precise Biometrics	92	0	439	15

Lunds teknikbolag samt diverse andra bolag. *) Resultat och omsättning enligt Dagens Industri **)

Innehåller anställda på andra orter i Sverige eller utomlands ***) Volvo Cars har säte i Göteborg, men tas med då företaget växer i Lund ****) Avser 2018

Qlik

Qlik grundades i Lund 1993 av Staffan Gestrelus och Björn Berg i Lund under namnet QlikTech och är specialiserat på mjukvara för analys och visualisering av stora mängder data, så kallat big data. Programvaran Qlikview, som togs fram tidigt, bygger på en patenterad teknik för dataanalys från många källor. I samband med att Accel Partners och Jerusalem Venture Partners gick in som ägare 2004 flyttades huvudkontoret till USA. Qlik börsnoterades på amerikanska Nasdaq 2010, men köptes ut från Nasdaq-börsen i mitten av 2016 av det amerikanska private equity-företaget Thoma Bravo i en affär som värderade företaget till ca 25 miljarder kronor.

Lars Björk anställdes som finanschef 2000 och var vd från 2007 till oktober 2017 under en tid då Qlik växte snabbt. Från 25 anställda 2000 växte Qlik till 700 globalt och 100 anställda i Lund 2010 för att som mest ha 497 anställda i Lund 2016. Efter att de nya ägarna tagit över har verksamheten i Lund drabbats av två sparpaket. Först genomfördes ett sparpaket inom ekonomi, marknad och försäljning

2017 där omkring 35 tjänster bantades bort och sedan ett sparpaket 2018 då 25 tjänster försvann, bl.a. 15 inom forsknings- och utvecklingsverksamheten. Även under 2019 slimmades organisationen och enligt QlikTech Internationals årsredovisning för 2019 har antalet anställda i Lund minskat till 397. Totalt har hela företaget ca 2 000 anställda. Försäljningen ökade under 2019 till 5,4 miljarder kronor, från 3,8 miljarder 2018.

ARM Sweden

ARM är relativt okänt bland allmänheten i Sverige, men är en världsledande brittisk utvecklare av mikroprocessorer till mobiler, datorer, spelkonsoler, routrar och annan konsumentelektronik och som har stort fokus på maskininlärning och IoT (internet of things). ARM förvärvades i september av amerikanska Nvidia för 40 miljarder dollar från japanska Softbank, villkorat myndigheternas godkännande. ARM har drygt 6 000 anställda. Företaget etablerade sig i Lund 2009 genom att förvärva IT-bolaget Logipard med 16 anställda för att bli teknikjättens

expertcenter för användning av silikon i videoteknik. ARM fortsatte växa i Lund till 82 anställda 2014 i en satsning på videoteknik för mobiltelefoner och kunde en rad av år suga upp personal från Sony Mobile. 2018 hade företaget växt till 181 anställda i Lund, bland efter att ha förvärvat Mistbase 2017, med 20 anställda och på köpet fått en lösning för strömsnål, trådlös dataöverföring mellan IoT-prylar. Verksamheten i Lund har tre ben: maskininlärning, grafikprocessorer och trådlös teknik. I november 2018 varslade ARM 50 tjänster i Lund i syfte att minska inom trådlös kommunikation och lägga mer kraft på artificiell intelligens i form av maskininlärning. Omsättningen uppgick till 324 miljoner kronor 2018 och vinsten till 23 miljoner.

Volvo Cars

Personbilstillverkaren Volvo Cars är, liksom alla andra biltillverkare, inne i en hastig transformationsfas då fossildrivna bilar med fokus på mekanik, motorer och design ersätts med elbilar och mjukvarustyrd teknik och uppkoppling, där nästa steg möjligen kan bli självkörande bilar och vätgasbilar med bränsleceller. Tillgången på mjukvaruingenjörer var avgörande för att Volvo Cars valde att placera ett forsknings- och utvecklingskontor i Lund 2016, något som underlättades av att Intel då lade ner och 40 mjukvaruingenjörer letade nytt jobb.

I Lund arbetar idag cirka 150 medarbetare med maskininlärning, nya tekniker, android och infotainment. Kontoret i Lund expanderar och är ett internt kompetenscenter inom agil mjukvaruutveckling. I början av 2020 flyttade företaget in i nya lokaler då de hyr ett helt hus på Ideon. Bland annat kvalitetsssäkras och testas mjukvarulösningar i ett nytt testcenter.

Avensia

Avensia är ett expertföretag inom modern handel grundat 1998, som bland annat hjälper kunderna att bygga digitala handelslösningar och strategiskt utnyttja tekniken. Företaget har drygt 200 experter på kontor i Lund, Helsingborg, Malmö, Göteborg, Stockholm, Köpenhamn, Oslo, Chicago och Cebu, varav 159 i Sverige. Försäljningen nådde 303 miljoner kronor 2019 och vinsten uppgick till 26 miljoner. Marknadsvärdet på börsen var 489 miljoner kronor per 201005.

Parkster

Parkster har utvecklat Sveriges populäraste parke-

Parkster börjar gå som tåget i Tyskland, säger vd Henrik Hallgren

ringsapp och omsättningen har skjutit i höjden i raketfart, från 59 miljoner kronor 2016 till 480 miljoner kronor tre år senare. Det har gjort att Dagens Industri två år i rad har korat Parkster till Skånes gasellföretag, det snabbast växande företaget.

Antalet anställda har ökat till ca 40 och vinsten efter finansnetto till 14 miljoner kronor. Förutom Sverige satsar Parkster på Tyskland där ett kontor har etablerats i München. Österrike kan stå på tur. Enligt vd Henrik Hallgren börjar det gå som tåget i Tyskland, vilket innebär att försäljningen lär fortsätta att stiga brant.

Apptus

Apptus är inriktat på personaliserade e-handelslösningar som leder till en effektivare e-handel genom att analysera användarens beteende i realtid med hjälp av AI. Företaget grundades 2000 och hade 2019 växt till 60 anställda, 96,5 miljoner kronor i försäljning och en vinst på 9,2 miljoner kronor.

Acconeer

Acconeer startade 2012 med hjälp av Lunds universitet. Företaget utvecklar och säljer en strömsnål radarsensor för mobila enheter i en komponent på fem gånger fem millimeter. Radarsensorn kan användas för avståndsmätning, geststyrning, materialkaraktisering och kamerastödda applikationer. Marknadsvärdet på börsen var 536 miljoner kronor per 201005. Acconeer hade 35 anställda 2019, 5,5 miljoner kronor i omsättning och redovisade en förlust efter finansiella poster på 68,5 miljoner.

Cognibotics

Cognibotics utvecklar en teknik som förbättrar industrirobotars precision genom att analysera styrsignalerna och kompensera för de fel som uppstår vid exempelvis påverkan från bearbetning. Bolaget planerar att lansera en ny, supersnabb plockrobot. Cognibotics har runt 30 anställda, omsatte 11,5 miljoner kronor 2019 och redovisade en förlust på 2,6 miljoner året före. I början av 2020 gick Fairpoint Capital och Tibia Konsult in som ägare och tillfördes bolaget 40 miljoner i kapital.

Precise Biometrics

Precise Biometrics utvecklar, marknadsför och licensierar ut produkter där bolagets identifieringsmjukvara utgör grunden för produkterna. Produkterna möjliggör för användare att – genom sin egen biometri – identifiera sig. Under 2019 centraliserades forsknings- och utvecklingsresurserna till Lund då kontoret i Karlstad avvecklades. Antalet anställda krympte från 27 till 15 och en ny strategi antogs för

att minska beroendet av mobilkunderna där konkurrensen är tuff och växa inom smarta betalkort. Företaget har under 20 års verksamhet haft svårt att gå med vinst. Försäljningen ökade från 68 till 92 miljoner kronor och en förlust på 21 miljoner kronor 2018 vändes till nollresultat. Marknadsvärdet på börsen var 439 miljoner kronor per 201005.

Akribian

Akribian, f.d. Scientific Edtech, är ett av många intressanta startupföretag i Lund. Företaget har utvecklat en matematik-app för lågstadiebarn som lär barn matematik genom att kombinera vetenskapliga inlärningsmetoder inom kognitiv beteendeterapi med speldesign och spelmiljöer. Spelutvecklaren Massive Entertainment har hjälpt till med hur man navigerar i spelet, bygger äventyr, belöningssystem och karaktärer i spelets värld. Akribian grundades 2017 och har 10 anställda. I somras tog bolaget in 5,6 miljoner kronor i en nyemission. ■

Diverse övriga företag

Kraftringen

Kraftringen bedriver verksamhet inom de flesta delarna av energimarknaden, dock i huvudsak inom eldistribution, energihandel och slutkundsförsäljning av eloch fjärrvärme/kyla. Huvudkontoret finns i Lund, men verksamhet finns även i de andra ägarkommunerna som förutom Lunds kommun (82,4%) är Eslöv, Hörby och Lomma samt i andra delar av södra Sverige. Under 2019 förvärvades aktier i Skånska Energi med säte i Södra Sandby, varför Kraftringen per ultimo 2019 ägde 67,55 procent av aktiekapitalet och 68,77 procent av rösterna. Antalet anställda i Kraftringen ökade från 440 till 595 mellan 2015 och 2019. Under samma period ökade försäljningen från 2,49 till 3,37 miljarder kronor. Det gör Kraftringen till ett de större företagen i Lund. Vinsten ökade från 293 till 426 miljoner kronor. Kraftringen invigde under 2019 världens största lågtemperaturfjärrvärmenät på Brunnshög och var

delaktig i spårvägsprojektet med omfattande flyttar av el-, värme-, kyla- och fiberledningar.

Studentlitteratur

Studentlitteratur är Sveriges ledande förlag för kurslitteratur för universitet och högskola. Verksamheten omfattar även läromedel för skolan och kvalificerade fackböcker samt informationstjänster för kompetensutveckling av yrkesverksamma. Antalet anställda ökade från 130 till 161 mellan 2016 och 2019. Under samma period ökade försäljningen från 337 till 357 miljoner kronor. Vinsten minskade från 44 till 31 miljoner kronor.

PWC

Revisionsfirman PWC har skapat ett digitalt servicecenter med 200 personer i Lund som förser bolagets 34 revisionskontor med uppdrag.

Styrkor, svagheter och att vara bäst

Lunds styrkor. Lunds tillväxtförmåga är i ett längre perspektiv oomtvistad. Lunds universitet och tekniska högskola LTH tillhör världens främsta. I ett samspel med företagen genereras ständigt ny, värdefull spjutspetskompetens som gjort att Lunda-företagen tagit fram innovationer som gjort dem världsledande: värmewäxlare från Alfa Laval, förpackningsmaskiner från Åkerlund & Rausing och Tetra Pak, den konstgjorda njuren genom dialysapparater från Gambro, mobiltelefoner med GSM-teknik och bluetooth från Ericsson och digitala nätverkskameror från Axis. Därtill har Qlik varit framgångsrikt på mjukvara för analys och visualisering av stora mängder data, så kallat big data.

Lund tillhör Sveriges topp vad gäller naturvetenskap, högteknologi, forskning och utveckling. Neutronspallationsanläggningen ESS (European Spallation Source) och synkrotronljusanläggningen Max Lab med drygt 500 respektive 230 anställda förstärker den vetenskapliga styrkan ytterligare inom fysik och materialvetenskap. Här ligger fortsatt en stor potential. De är ämnen som tillsammans med matematik, neurologi och AI lyfts fram som särskilt viktiga för framtiden. LU, LTH och humankapitalet - förutsättningar som gjort Lund framgångsrikt under mer än ett halvt sekel - finns kvar och förstärks genom ESS och Max Lab. De goda kommunikationerna ger förutsättningar för globalt utbyte.

Lund uppfattas inte som ett politiskt center, men kyrkan - med stor historisk betydelse - och Lunds universitet är också politiska institutioner, vilket förklarar varför Lund ofta är skickligt på att tilldelas resurser och satsningar. Lund är säte för flera storföretag: Tetra Pak, Alfa Laval, Axis och ÅR Packaging.

Även det ger tyngd och beslutskraft.

Lunds svagheter. Svackan 2010-2016 synliggjorde Lunds svagheter. Det finns få starka ägare lokalt och när företagen hamnat i utländska händer, som Astra-Zeneca - som säkerligen hade bantat kraftigt även med svenska ägare - och därefter Gambro, kan en nedmontering gå fort. I fallet med mobilklustret är det däremot tveksamt om Ericssons mobiltelefoner skulle utvecklats bättre med Ericsson som fortsatt ägare jämfört med försäljningen till Sony.

Det är tydligt hur den globala konkurrensen påverkar högteknologiföretagen. Ledtiden från forskning till försäljning kortas, något som ställer krav på entreprenörer och innovationsföretag att snabbare kommersialisera. I ägandet, konkurrensen, ledtiderna och kommersialiseringsfasen finns några förklaringar till varför det är en ganska liten andel småföretag som lyckas växa sig större än 150-200 anställda och stannar i Lund.

Life scienceklustret illustrerar detta väl. Borträknat Gambro Lundia/Baxter som grundades 1964 är Cellavision idag det företag som har flest anställda i Lund, 114. Merparten av företagen får betraktas som rena forskningsföretag och underleverantörer till de mellanstora och stora läkemedels-, bioteknik- och medtechföretagen utan möjlighet att växa nämnvärt i antal anställda. Skälet är enkelt: det kostar oerhört mycket mer att globalt kommersialisera en produkt än att forska fram den. Tidsfaktorn är avgörande. Patenten löper ut och kommersialiseringen måste gå snabbt. Produkterna måste skyddas juridiskt - patenten om möjligt förlängas, bli fler och skyddas i tvister mot kopietillverkarna.

S Styrkor	W Svagheter	O Möjligheter	T Hot
1. Lunds Universitet/ LTH. Starkt inom forskning, innovation, matematik, naturvetenskap och humaniora 2. Utbildad arbetskraft 3. Goda kommunikationer med omvärlden 4. Delvis ett politiskt center	1. Svagt inom finans och kommersialisering 2. Få starka ägare lokalt 3. Brist på kontor i stationsnära lägen och tendens till utglesning	1. Samhällets ökade behov av spjutspetskunskap 2. ESS och Max Lab skapar förutsättningar för "materialvetenskapsstaden" 3. Kan stärkas som kommersiellt center genom att Lund växer ihop med Malmö	1. Ökad global konkurrens inom högteknologi. Kortare ledtid från forskning till försäljning ökar risken att viktiga innovationer säljs vidare till större företag utomlands som skalar upp och säljer globalt

Konkurrenterna utvecklar liknande läkemedel och produkter. Detta förstår riskkapitalisterna och övriga investerare, varför målet redan från start är att forska fram kandidater som kan säljas till de större bolagen. Lunds life sciencekluster går med stora förluster och har en del att bevisa. Investerarna har sannolikt bråttom med att få igen sina insatser, gärna med liten vinst, när tillfälle ges.

Teknikbolagen upplever på samma sätt att deras innovationer får större värde hos storföretag som kan skala upp försäljningen globalt och tekniken bli en del i en större struktur. Det är inte konstigt att flera av Malmö-Lundregionens teknikbolag har sålts till utländska företag: TAT, Qlik, Scalado, Polar Rose, Mapillary och Modcam samt även Axis som hade hunnit växa sig större. Teknikföretagen och företag inom andra branscher går, jämfört med life science-företagen, i större utsträckning med vinst och kan därför ha en större uthållighet, men det är lätt att flytta tekniken eller som i Qliks fall programvaran. Det finns idag inte samma uthållighet som det fanns när Tetra Pak växte fram.

Lunds småbolag är väl försörjda med riskkapital. Det är inte där problemet ligger. Det är att finna uthålliga ägare med förmåga att skala upp till nästa fas och behålla en "Lundaanda" när ägandet späs ut.

Om de nämnda svagheter får betraktas som närmast exogena variabler så är bristen på moderna kontor runt Lund C, nära den attraktiva, medeltida stadskärnan, i högsta grad en endogen variabel. Lund drar inte tillräcklig fördel av att Lund C ligger längs Skånes huvudpulsåder mellan Helsingborg/Hässleholm och Malmö-Copenhagen Airport såsom Skånes näst största järnvägsstation med ca 40 000 resenärer dagligen. Faktum är att Skånetrafikens trafikering mellan Malmö och Helsingborg är den tätast trafikerade regionala tågsträckan i Europa mellan sex och tolv mil.

Lund fokuserar mycket på Ideon och östra Lund, där Brunnsnög utgör det senaste exemplet. Kunskapsstråket dras i och med satsningarna på ESS, Max Lab och spårväg långt ut i nordost. Det finns goda skäl för detta, men myntet har två sidor. Avstånden ökar, barriärer skapas och förtätningen av Ideon försenas. Expansionen på 2,25 miljoner kvadratmeter i Brunnsnög där 40 000 människor skall bo och arbeta genererar ytterligare trafik på den hårt belastade E22. Utglesning ökar i regel informationskostnaderna. Köer skapar tidsförluster.

De forskningsinriktade institutionerna och företagen må vara nöjda, men när många andra företag skall välja lokalisering finner de att det är glest med

invånare (arbetskraft) längs E22 norrut i jämförelse med sträckan längs järnvägen mot Helsingborg. För en tågresenär från Helsingborg är det bekvämare och går fortare att ta sig till Malmö C än till Brunnsnög. Detta är ett strategiskt dilemma för Lund.

Medan Malmö byggt ut med ca 40 000 arbetstillfällen och 10 000 boende inom 1 000 meter från Malmö C (och attraherar kontor för inpendling norrifrån) har Lund i huvudsak satsat på bostäder och handel invid Lund C. Denna struktur talar för utpendling till kontor och arbetsplatser i Malmö. Det finns entreprenörer och företag som har lämnat Lund för Malmö, såsom Telavox och Doro med kontor invid Malmö C, Advenica invid Triangeln och Ikano och Diaverum i Hyllie, medan Schneider Electric gjort motsatt resa.

Lunds möjligheter. Lund har med framgång skapat miljöer i och vid Ideon för de forskningsintensiva företagen, men har inte tillräckligt skapat kontorsmiljöer invid Lund C, med dess kommers och restauranger, där företag inriktade på administration, marknad och försäljning med mera känner sig hemma. De få kontor som har byggts vid Lund C har snabbt fyllts av kommunen, tingsrätten, folkvandvården och företag såsom Trivector, Trägårdh, Skandia, Avensia, Veidekke och Strandberg. Fler kontor invid Lund C och Öresundsvägen ger en potential att attrahera fler företag.

Sett som ett stadsområde är Malmö-Lund idag bättre på kommersialisering än för tjugo år sedan då Malmö fortfarande var mer av en industristad, men mer kan göras och kommer av redan fattade beslut. Fyrspår på järnvägen mellan Lund och Malmö kombinerat med ökat täthet kring Lund C och Malmö C ger ökad frekvens av tåg och fortsatt sammanväxt till ett större, mer konkurrenskraftigt stadsområde. Det bidrar ytterligare till arbetsmarknadsförstoringen och till skaluppbyggnad för fler företag.

Malmö och Lund samarbetar idag med tio andra kommuner i organisationen MalmöLundregionen. Fördelen med denna är att det finns en gemensam arbetsmarknad inom samma land, med samma språk, gemensam historia och ett stort folkligt stöd för samarbete. Genom att uppgradera samarbetet inom MalmöLundregionen kan frågor av vikt för Lund få en starkare bas än vad nästan alla andra samarbetsformer kan erbjuda.

Satsningarna på ESS och Max Lab ger förutsättningar för Lund att utmärka sig som ett europeiskt center inom materialvetenskap och avancerad fysik och att utvecklas till en "materialvetenskapshu-

vudstad". Här kan jämföras med CERN i Geneve, etablerat 1954, med över 2 500 anställda och som med hjälp av partikelacceleratorer utforskar vad universum är gjort av och hur det fungerar. Sett i ett längre perspektiv kan dagens ESS och Max Lab vara ett första steg som kommer att åtföljas av flera stora satsningar därför att Lund kommer att ha kompetensen och anläggningarna, vilka blir svåra att bygga upp på andra håll. Dagens 740 anställda kan i ett längre perspektiv bli mångdubbelt flera. Forskarna tar i många fall med sig kvalificerade internationella familjemedlemmar, vilka i sin tur kan berika Lunds näringsliv. Det är viktigt för Lund att behålla och tillvarata den högkvalificerade arbetskraft som söker sig till staden - och inte låta läcka iväg fler än nödvändigt åt de större städerna invid och annorstädes.

Spjutspetskunskap - att vara bäst. Det kunskapsövertag Lund, Sverige och andra europeiska länder hade gentemot övriga världen för 50 år sedan har successivt reducerats. Många asiatiska länder har satsat stort på matematik och ligger långt framme i den digitaliserade ekonomin. Stöld av information är ett sätt att komma ikapp och förbi: "Den kinesiska staten bedriver cyberspionage för att främja sin egen ekonomiska utveckling och utveckla sin militära förmåga. Det sker genom omfattande underrättelseinhämtning och stöld av teknologi, forskning och utveckling", skriver Säkerhetspolisen apropå att PTS beslutat att nyinstallation och implementering av centrala funktioner i 5G-nätet inte får genomföras med produkter från kinesiska Huawei eller ZTE. Det sätter fingret på att det är viktigt att både skydda försprånget från de som inhämtar informationen, spionerar och kopierar - oavsett stat eller företag - samt att fortsatt utveckla och ständigt röra sig framåt. I den globala ekonomin gäller det att vara bäst.

Axis verksamt inom digitala kamera- och videonätverk för övervakning och säkerhet, ett högteknologiskt fält med hög konkurrens, är på många sätt en förebild. Axis lyckades genom att våga fokusera på sin kärnprodukt för att bli bäst, genom att vara snabba och förändringsbenägna snarare än nöjda och trygga, genom att finna en kostnadseffektiv säljmodell där IT-distributörerna fick lära sig att sälja säkerhet och säkerhetsdistributörerna att sälja IT och genom att utveckla, inte tillverka själva.

Med investeringarna i ESS och Max Lab strävar Lund och Sverige mot att bli bäst inom materialvetenskap. Det är en förträfflig målsättning. I vilken grad det också ger innovationer som berikar näringslivet återstår att se.

Genom att Lund under några år tillhörde världstoppen inom mobiltelefoni ligger stadens näringsliv rätt inom många närliggande områden såsom internet of things, mjuk- och hårdvara, röststyrning och kameror inbyggda i produkter och tjänster. Förutsättningarna är på många sätt ypperliga och Lund kommer med stor sannolikhet även framgent att alstra spjutspetsföretag som skapar stora värden. Forskningen, humankapitalet och strukturerna talar för att flera företag kommer att lyckas igen.

Hot. Vi lever i en tid då IT-jättarna tar stora andelar av de samlade vinsterna, har finansmarknadernas förtroende och förvärvar lovande bolag på löpande band. Det hänger ihop med dagens digitaliserade och finansialiserade ekonomi. De entreprenörer och företag som förstår denna har väsentligt större chanser att lyckas, att få riskkapital, och att kunna växa organiskt eller förvärva istället för att bli uppköpta. Spotify, Northvolt, Klarna och Neo4j är svenska exempel på företag som skickligt växt och vunnit investernas förtroende. Men mer ofta är det FA-ANG-bolagen som växer och förvärvar: Facebook, Apple, Amazon, Netflix och Google (Alphabet). De har blivit så stora att värderingen överstiger en femtedel av samliga bolag på USA-börserna. Deras ökade makt - och till dem kan läggas kinesiska Alibaba och Tencent - hotar inte bara utvecklingen av Lunds näringsliv utan näringslivet världen över. Det är frestande för entreprenörer och ägare av små- och medelstora företag att sälja till de större företagen och se värdet stiga i en större struktur, men det innebär i regel att huvudkontoret försvinner och att den lokala tillväxten stannar av.

Ingen går säker. Den globala konkurrensen är hårdare än någonsin och slår obönhörligt mot alla branscher.

Lokalt konkurrerar Lund med Köpenhamn och Malmö om den internationella arbetskraften och med Malmö C/Nyhamnen och Hyllie om företagens etableringar. Fastighetsbolagen investerar stort i dessa områden och lockar företagskunderna till sina nybyggda fastigheter. För icke-forskningsintensiva företag är dessa kommunikativa stations- och stadsnära lägen attraktiva. ■

Om författaren

Anders Olshov är chef för och grundare av Intelligence Watch. Han är utbildad ekonom vid Handelshögskolan i Stockholm och har en postgraduate degree från Amsterdam School of International Relations. Han har arbetat som ekonomisk-politisk journalist vid bl.a. Dagens Industri och Finanstidningen. Han arbetade som makroekonom och ränte- och valutaanalytiker på Carnegie Investment Bank 1992-1994 och Nordea 1994-2002 samt som professorassistent i Finance vid European University Institute första halvåret 1998. Han grundade Öresundsinstitutet 2002 och var dess chef till 2014. År 2010 utsågs han till årets ekonom i Skåne av Ekonomiforum Skåne/EFL. Hans bok "Öresundsregionen – Københavns outnyttjade möjlighet" utgavs av Gyldendal förlag på svenska och danska 2013.

Kontaktuppgifter:

e-post: anders.olshov@intelligencewatch.org

mobil: +46 733 33 66 60

twitter: Olshov_I_Watch

En rapport från oberoende Intelligence Watch: www.intelligencewatch.org

© Intelligence Watch

Intelligence Watch

Intelligence Watch är en allmännyttig, oberoende tankesmedja för hållbar utveckling med fokus på miljö, ekonomi och sociala frågor. Genom kvalificerad analys och forskning, framtidsspaning och opinionsbildning inom dessa områden och därtill hörande tvärvetenskapliga områden som stadsbyggnad, hälsa och kommunikation med mera bidrar tankesmedjan till ett bättre Sverige och en bättre värld. Intelligence Watch har sin bas i Skåne och drivs som ett offentligt-privat samarbete utan vinstintresse och med finansiering från företag, offentliga organisationer och akademi.

**Policy för arbetsmiljö och hälsa i Eslövs
kommun**

18

KS.2021.0271

2021-05-11

Malin Fremling

0413-626 23

Malin.Fremling@eslov.se

Kommunstyrelsen

Arbetsmiljöpolicy 2021

Ärendebeskrivning

Arbetsmiljöfrågor är centrala för alla arbetsgivare och en viktig strategisk fråga både inom arbetet med attraktiv arbetsgivare såväl som ur ett rättsligt perspektiv. Alla arbetsgivare är enligt Arbetsmiljölagen skyldiga att upprätta en arbetsmiljöpolicy. Eslövs kommuns nuvarande policy för arbetsmiljö och hälsa ska enligt tidigare beslut ses över och vid behov revideras under 2021

Beslutsunderlag

Policy för arbetsmiljö och hälsa

Beredning

Det reviderade förslaget till Policy för arbetsmiljö och hälsa, har tagits fram av kommunledningskontoret. Förslaget är samverkat med de fackliga organisationerna. Arbetsmiljöverkets föreskrift om organisatorisk- och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) ställer krav på att arbetsgivaren ska ha mål för den organisatoriska- och sociala arbetsmiljön. Dessa mål ska även vara kända av arbetstagarna. I den årliga uppföljningen av Eslövs kommuns systematiska arbetsmiljöarbete har behov av att tydliggöra dessa mål identifierats. I det reviderade förslaget till Policy för arbetsmiljö och hälsa har därför dessa mål förtydligats och lyfts fram. Det reviderade förslaget till Policy för arbetsmiljö och hälsa föreslås ersätta existerande Policy för arbetsmiljö och hälsa

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att anta Policy för arbetsmiljö och hälsa att gälla från och med 1 oktober 2021.
- Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att besluta att tidigare gällande Policy för arbetsmiljö och hälsa upphör att gälla samma dag.

Förvaltning

Postadress: 241 80 Eslöv | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2
Telefon: 0413-620 00 | E-post: myndighetsbrevlåda@eslov.se | www.eslov.se

Beslutet skickas till

HR-avdelningen, Kommunledningskontoret

Eva Hallberg
Kommundirektör

Karl Lundberg
tf HR-chef

POLICY FÖR ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

Skriv din underrubrik eller en kort inledning (max 3–4 rader) här.

Eslövs kommun är en arbetsgivare som satsar på de anställdas hälsa och en god arbetsmiljö. Genom ett gott arbetsmiljöarbete skapas en arbetsplats som upplevs stimulerande och utvecklande för alla medarbetare. Det ska bidra till produktivitet, kreativitet, bättre ekonomi och lönsamhet. En god och säker arbetsmiljö är en viktig strategisk fråga i kommunens arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare. Arbetsmiljöarbetet ska beaktas i all verksamhet, såväl i kort- och långsiktig planering som i det dagliga arbetet. Det ska genomsyra och vara en del av det löpande arbetet i verksamheten. Att åstadkomma en god arbetsmiljö bidrar till att våra arbetsplatser präglas av engagemang, nyskapande och allas lika värde.

Arbetsgivaren har ett ansvar att arbeta förebyggande, upptäcka brister och risker och därmed undvika ohälsa och olycksfall. Alla medarbetare har ett ansvar att medverka i arbetsmiljöarbetet. De ska känna till hur de ska arbeta för att minska riskerna i arbetet och bidra till att skapa en god arbetsmiljö.

Arbetsgivare och chefer eller andra anställda med uppgifter inom arbetsmiljöarbetet ska ha grundläggande kunskaper både om den lagstiftning de omfattas av, de föreskrifter som gäller för den egna verksamheten och de rutiner och policys som styr Eslövs kommuns arbetsmiljöarbete. Arbeta med arbetslivsinriktad rehabilitering ska bedrivas systematiskt med målsättningen att medarbetare ska komma tillbaka i arbete så snart som möjligt.

Eslövs kommun gemensamma mål för arbetsmiljön är:

- Att uppnå ett hälsotal om minst 95%
- Att våra medarbetare upplever att deras arbetsbelastning är rimlig
- Att våra medarbetare upplever att det finns balans mellan krav och resurser
- Att våra arbetsscheman ger utrymme till återhämtning
- Att ingen medarbetare ska utsättas för kränkande särbehandling eller diskriminering på sin arbetsplats

Mediepolicy för biblioteken i Eslövs kommun

19

KS.2021.0118

2021-04-20

Agneta Fristedt

+4641362822

Agneta.Fristedt@eslov.se

Kommunstyrelsen

Mediepolicy för biblioteken i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

Kommuner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet i enlighet med bibliotekslagen. Eslövs kommun har nyligen antagit biblioteksplan 2021-2025 som anger riktning för bibliotekens verksamhet. Den nu föreslagna mediepolicyen ska ses som en del av biblioteksplanen och följer på detta vis samma principer som anges i denna och bör också ses över för eventuell revidering samtidigt med den.

Syftet med mediepolicyen är att tydliggöra, både internt och externt, varför vi har de medier vi har, skapa bättre beslutsunderlag vid inköp och gallring, tydliggöra för medborgarna varför biblioteken tillhandahåller vissa titlar men inte andra, varför en regelbunden gallring av material görs och skapa en transparens i arbetet.

Beslutsunderlag

Kultur- och fritidsnämndens beslut § 18, 2021; Bibliotekens mediepolicy
Mediepolicy, Eslövs kommun

Beredning

Mediepolicyen ska ange viljeinriktning för Eslövs kommun för beslut och styrning inom alla bibliotek inom Eslövs kommun. Kultur- och fritidsförvaltningen och biblioteken i Eslövs kommun skapade därför en arbetsgrupp som bestod av bibliotekschef, en representant från vuxenteamet, en representant från barnteamet, en representant från skolbiblioteken och en representant från filialbiblioteken för att fånga mångfalden i biblioteken i sitt arbete med att ta en mediepolicy för Eslövs kommun.

Under arbetet har vuxenteamet fungerat som referensgrupp eftersom de dagligen arbetar med mediefrågor har huvudansvaret för medieinköp på Stadsbiblioteket.

Policyen gäller alla bibliotek som drivs av Eslövs kommun.

Kommunledningskontoret konstaterar att en policy ska hållas tillgänglig i kommunens författningssamling och att det är den som är dokumentansvarig som ansvarar för det. I ansvaret ingår också att kontinuerligt bevaka att policyn är aktuell samt att initiera revidering av densamma.

Mediepolicyn gäller tills vidare och ska därför ses över för revidering vart fjärde år och ska, vid behov, tas upp för revidering eller fastställande på nytt av kommunstyrelsen.

Kommunledningskontoret har därutöver inget mer att tillägga och föreslår att den föreslagna mediepolicyn för biblioteken i Eslövs kommun godkänns.

Förslag till beslut

- Kommunledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner mediepolicy för biblioteken i Eslövs kommun att gälla från och med justeringsdatum.
- Kommunledningskontoret föreslår att mediepolicyn ska revideras vart fjärde år eller vid behov.

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Eva Hallberg
Kommundirektör

Patrik Linder
Avdelningschef för Juridiska avdelningen

Kultur- och fritidsnämnden

§ 18**KOF.2021.0018****Bibliotekens mediepolicy****Ärendebeskrivning**

Kultur- och fritidsförvaltningen, biblioteken i Eslövs kommun har tagit fram en mediepolicy. Med medier avses böcker, ljudböcker, filmer och annat material som biblioteket tillhandahåller. Anledningen till att en mediepolicy tagits fram är för att tydliggöra, både internt och externt, varför vi har de medier vi har.

Med mediepolicyn skapas ett bättre beslutsunderlag vid inköp och gallring. För medborgarna skapas en transparens i arbetet och varför biblioteken tillhandahåller vissa titlar men inte andra. I policyn beskrivs även varför en regelbundet gallring av material görs.

Beslutsunderlag

- Mediepolicy för biblioteken i Eslövs kommun
- Mediepolicy, Eslövs kommun

Beredning

Policyn gäller alla bibliotek som drivs av Eslövs kommun. För att fånga mångfalden i biblioteken skapades en arbetsgrupp som bestod av bibliotekschef, en representant från vuxenteamet, en representant från barnteamet, en representant från skolbiblioteken och en representant från filialbiblioteken.

Under arbetet har vuxenteamet fungerat som referensgrupp eftersom de dagligen arbetar med mediefrågor har huvudansvaret för medieinköp på Stadsbiblioteket.

Yrkanden

Ted Bondesson (SD) yrkar att följande ändringar görs i dokumentet Mediepolicy: På sidan tre, under rubriken Gallring, ändra meningen "Missvisande eller inaktuellt innehåll" till "Missvisande eller inaktuellt innehåll gällande faktaböcker".

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kultur- och fritidsnämnden beslutar enlig förvaltningens förslag till beslut.

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner Mediepolicyn och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kultur- och fritidsnämnden

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

MEDIEPOLICY

Biblioteken i Eslövs kommun.

Mediepolicy – biblioteken i Eslövs kommun

Bibliotekens verksamhet utgår från bibliotekslagen (SFS 2013:801). Biblioteksplanen för Eslövs kommun 2021-2025 anger riktning för bibliotekens verksamhet. Mediepolicy ska ses som en del av biblioteksplanen och följer på detta vis samma principer som anges i denna. Mediepolicy är ett levande dokument och ska ses över i samband med biblioteksplanens revidering.

Mediepolicy fungerar som ett övergripande styrdokument för hela mediearbetet vid biblioteken i Eslövs kommun och innefattar på så sätt alla moment i mediearbetet, från inköp till gallring. Vissa aspekter kräver dock förtydliganden vilka redovisas i egna avsnitt.

Bibliotekens roll för den fria åsiktsbildningen framhålls i bibliotekslagen och fodrar ett rikt och varierat utbud av medier vad gäller innehåll, format och tillgänglighet. Bibliotekariernas samlade kompetens och erfarenhet jämte denna mediepolicy är ett sätt att säkerställa detta utbud. Mediepolicy ämnar även göra mediearbetet transparent för kommunens invånare.

Mediepolicy styrs ytterst av svensk lag innefattande diskrimineringslagen (SFS 2008:567), vilken förbjuder diskriminering med grund i "kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder". I enlighet med bibliotekslagen ska särskild uppmärksamhet ägnas åt barn och unga, personer med annat modersmål än svenska, personer med normbrytande funktionalitet samt de nationella minoriteterna. Övriga lagar och styrdokument gällande för denna mediepolicy finns specificerade i kommunens biblioteksplan.

Bibliotekens mediebestånd ska bidra till att främja läsning och ge god tillgång till information och kulturella upplevelser. Mediearbetet är på detta sätt ett ständigt pågående arbete som ska präglas av lyhördhet för vad som är aktuellt, angeläget och önskvärt. Detta förutsätts av bibliotekens kontinuerliga omvärldsbevakning samt en aktiv dialog mellan kommunens invånare och biblioteken. Inköpsförslag är ett led i denna dialog.

Biblioteken ska utifrån denna mediepolicy och bibliotekariernas samlade kompetens göra avväganden i mediearbetet och kan mot denna grund ta beslut som går emot enskilda individers önskemål.

Begreppsförklaring

- *Medier* – böcker, tidningar, tidskrifter, filmer, musik, spel och databaser oavsett format.
- *Bestånd* – bibliotekens hela samling av medier, fysiska som digitala.
- *Tillgänglighet* – alla ska kunna ta del av bibliotekens utbud.

Gallring¹

Biblioteken i Eslövs kommun har inget bevarandeuppdrag. Principen är att bibliotekens mediebestånd ska vara aktuellt och levande vilket gör gallring till en lika viktig del av mediearbetet som inköp. Gallring i bibliotekens bestånd ska göras kontinuerligt och med grund i denna mediepolicy. Vid gallring ska biblioteken använda sig av både yrkeskompetens och objektiva arbetsmetoder som till exempel utlåningsstatistik. Olika ämnesområden kräver översyn olika ofta.

Medier gallras exempelvis enligt följande kriterier:

- Missvisande eller inaktuellt innehåll.
- Mediet är i dåligt skick.
- Det finns dubletter.
- Mediet har inte varit utlånat på länge.

De flesta tidskrifter sparas hela innevarande år samt ett år bakåt. Även här beaktas aktualiteten. Dagstidningar sparas som längst i två veckor.

Ett aktuellt mediebestånd ska rymmas i tillgängliga lokaler på biblioteken. Därför magasineras medier endast efter ett noga övervägande. Till exempel kan magasinering vara aktuellt för medier som ska bevaras över tid.

¹ Principerna i CREW-modellen är stöd för gallringsdelen i denna mediepolicy.
<http://sverigesdepabibliotekochlanecentral.se/wordpress/media/Riktlinjer-f%C3%B6r-gallring-och-medioplanering-med-utg%C3%A5ngspunkt-fr%C3%A5n-CREW-modellen-slutgiltig-version.pdf> (Hämtad 2020-12-10)

Fjärrlån – ett samarbete med andra bibliotek

Ett fjärrlån är ett lån mellan två bibliotek med olika huvudmän och kan ses som ett komplement till bibliotekens eget bestånd. Biblioteken tar både emot beställningar och beställer från andra bibliotek. Biblioteken i Eslövs kommun ska ha ett eget brett bestånd och varje fjärrlåneförfrågan ska i första hand betraktas som ett inköpsförslag. Det är alltid biblioteken som avgör om ett visst medie kan fjärrlånas eller inte. Det finns heller ingen garanti för att det önskade mediet lånas ut av annat bibliotek.

Generellt gäller:

- Spelfilmer, cd-skivor, ljudböcker och språkkurser fjärrlånas inte.
- Enstaka nummer eller hela årgångar av tidskrifter går oftast inte att fjärrlåna.
- Om mediet finns digitalt i det egna beståndet garanteras varken inköp eller fjärrlån av fysiskt exemplar.

Ytterligare begränsningar för fjärrlån innefattar bland annat:

- Mediet finns på biblioteken i kommunen, men är utlånat.
- Mediet har ett innehåll som gör att biblioteken inte heller skulle ha köpt in det.
- Mediet är kurslitteratur som används för SFI, komvux- eller gymnasiala studier.

E-medier

Urvalet av e-medier ska ske enligt samma kriterier som övriga medier. Dock har biblioteken i nuläget en prenumerationstjänst på ett e-boks- och e-ljusboksutbud och är följaktligen beroende av det utbud som finns hos tjänstens leverantör. Biblioteken ska i denna situation utnyttja möjligheten att, inom tjänstens utbud, välja titlar och förlag som följer mediepolicyns principer.

Kurslitteratur

Kurslitteratur, på alla nivåer, köps endast in om den bedöms vara av större allmänt intresse och till fördel för andra låntagargrupper än enbart studerande. Även orimlig kostnad kan vara grund till att den inte köps in.

**Revidering av regler för deltagande i
nämndssammanträde på distans**

20

KS.2020.0160

2021-05-18

Patrik Linder

+4641362131837

Anette.Persson.KLK@eslov.se

Kommunstyrelsen

Förslag till beslut; Reviderade regler för deltagande i nämndssammanträde på distans

Ärendebeskrivning

Covid- 19 pandemin har lett till en rad olika utmaningar gällande olika typer av möten. Under våren 2020 fattades en rad beslut gällande deltagande på distans gällande nämndssammanträden. Det togs bland annat fram regler för deltagande på distans och dessa behöver revideras då de tekniska förutsättningarna har förändrats.

Beslutsunderlag

- Kommunfullmäktiges beslut § 43, 2020 Anta regler om möjlighet för förtroendevalda att delta på nämndssammanträde på distans samt att ta bort ersättares närvaro- och yttranderätt under en begränsad tid
- Utredning – juridiska och tekniska möjligheter till politiska sammanträden på distans
- Regler för deltagande i nämndssammanträde på distans
- Reviderade regler för deltagande i nämndssammanträde på distans

Beredning

Under våren 2020 gjordes en utredning gällande olika tekniska och juridiska möjligheter att genomföra nämndssammanträden på distans. I samband med detta togs det även fram regler för hur dessa möten ska och får genomföras. Reglerna togs fram utifrån de tekniska förutsättningar som rådde i kommunen vid tidpunkten och dessa har nu förändrats. Idag finns det verktyg för att kunna genomföra digitala möten med fler personer synliga samtidigt i bild och det finns även möjlighet att genomföra slutna omröstningar digitalt. Därför är de framtagna reglerna i behov av en revidering.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderade regler för deltagande i nämndssammanträden på distans

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

Eva Hallberg
Kommundirektör

Patrik Linder
Avdelningschef för juridiska avd.

2021-05-25
Patrik Linder

Patrik.Linder@eslov.se

Reviderade regler för deltagande i nämndssammanträden på distans

Grundläggande förutsättningar för deltagande på distans

Kommunfullmäktige har beslutat att, i enlighet med kommunallagen, sammanträde på distans endast får äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Kommunfullmäktige beslutade också att överlämna till nämnden att bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i respektive nämnd, vilket görs genom följande regler:

Deltagande på lika villkor

Lokalen för sammanträden där ledamöter får delta på distans ska vara utrustad med teknik som gör det möjligt att uppfylla kravet på deltagande på lika villkor. ~~Maximalt kan fem ledamöter delta på distans samtidigt.~~

Deltagarna ska kunna identifiera varandra och ledamot som deltar på distans ska kunna vara fullt delaktig i överläggningarna.

Den som deltar på distans ska kunna ta del av handlingar som delas ut vid sammanträdet och delta i avgörandet av ärendena, även i de fall avgörandet sker genom omröstning. Vid omröstning ska det säkerställas att det är ledamöterna som deltar på distans som deltar i omröstningen.

Hantering av sekretessuppgifter

~~Då hantering av sekretessinformation i dagsläget inte kan hanteras via videokonferenssystemet, är det inte möjligt för ledamot att delta på distans när ärenden som innehåller sekretessuppgifter behandlas.~~

Hantering av ärenden med sekretessuppgifter får endast ske i system som kan hantera den typen av uppgifter. Kommunen använder i dagsläget ett flertal olika typer av videokonferenssystem varav ett är anpassat för att kunna hantera just sekretessärenden.

Det är med tillgänglig teknik inte möjligt att delta på distans om det vid sammanträdet förekommer slutna omröstningar. Vid slutna omröstning

träder ersättare in och ledamot på distans har då inte möjlighet att återinträda.

Slutna omröstningar går att hantera med tillgänglig teknik och särskild rutin för detta finns upparbetad på juridiska avdelningen.

Ordförandens ansvar

Ordföranden ansvarar för ordningen vid sammanträdet. Ordföranden ansvarar för att informera ledamot som anmält deltagande på distans om såväl de juridiska som tekniska förutsättningarna för sådant deltagande.

Ordföranden ska försäkra sig om att ledamot som deltar på distans gör det under sådana förhållanden att utomstående inte kan ta del av det som sägs och de uppgifter i övrigt som behandlas. Om överföringen innefattar personuppgifter ska de personuppgifter som behandlas hanteras i enlighet med reglerna för personuppgiftsbehandling.

Ordföranden avgör före varje sammanträde om den tekniska utrustningen uppfyller kraven på bild- eller ljudkvalitet för deltagande på distans.

Om bild- eller ljudkvaliteten under sammanträdet försämras eller förbindelsen bryts måste sammanträdet avbrytas till dess en förbindelse av sådan kvalitet har återupprättats att alla åter kan delta på lika villkor, eller att ledamoten anses ha lämnat sammanträdet och ersättare träder in.

Ledamots ansvar

Ledamot som önskar delta på distans ska senast sju dagar i förväg anmäla detta till förvaltningen. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Den deltagare som deltar på distans ska använda sig av egen dator med kamera, högtalare/headset och mikrofon. Deltagaren ansvarar för att tillhandahålla en tillräckligt god uppkoppling.

Ledamoten ansvarar för att ha tillräckliga kunskaper i användandet av distansteknik samt för att deltagande sker under sådana förhållanden att sekretessbelagda uppgifter inte röjs.

Ledamoten ansvarar också för att ingen annan kan ta del av bild och ljud hos denne.

Vid deltagande på distans ska ledamoten vara uppkopplad till sammanträdet minst 20 minuter före det börjar för test av teknik.

Kommunfullmäktige

§ 43

KS.2020.0160

Anta regler om möjlighet för förtroendevalda att delta på nämndssammanträde på distans samt att ta bort ersättarnas närvaro- och yttranderätt under en begränsad tid**Ärendebeskrivning**

Det pågår ett utbrott av ett nytt coronavirus (vilket orsakar sjukdomen covid-19) med ursprung i Kina. WHO deklarerade den 11 mars att covid-19 nu är en pandemi och att sjukdomen finns eller snart kommer att finnas i alla världsdelar och kommer sannolikt att drabba alla världens länder. På grund av rådande risk för smittspridning av covid-19 har Kommunledningskontoret ombetts att utreda möjligheten för förtroendevalda att delta i de kommunala nämndssammanträdena på distans. Utredningen ska leda till en lösning med de resurser kommunen har tillgång till idag. Lösningen ska implementeras så fort som möjligt.

Beredning***Avseende nämndsdeltagande på distans***

Kommunledningskontoret föreslår att följande text förs in i styrelsens och nämndernas reglemente:

”Sammanträde på distans

Styrelsen/nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Ledamot som önskar delta på distans ska senast sju (7) dagar i förväg anmäla detta till styrelsens/nämndens kansli.

Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Styrelsen/nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i styrelsen/ nämnden.”

Kommunledningskontoret föreslår även att regler för deltagande i nämndssammanträde på distans antas. I den bilagda utredningen finns beskrivet allt om begränsningar samt förutsättningar. Här kan nämnas bland annat:

- Max fem (5) förtroendevalda på distans per sammanträde
- Tillgång till egen dator med kamera, högtalare och mikrofon
- Kommunikationsförbindelse av god kapacitet, wifi eller kabel

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

- Ledamoten, som deltar på distans, ansvarar för att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.
- Deltagande på distans är för närvarande olämpligt vid behandling av ärende som innehåller sekretessuppgifter.

Införandet av deltagande på distans föreslås vara ett pilotprojekt som ska återrapporeras till kommunstyrelsen med eventuella förslag till justeringar i styrdokument samt förslag till permanent teknisk lösning.

Andra möjliga åtgärder för att upprätta beslutsorganisation under Coronatiden

Kommunledningskontoret har några andra förslag för att minska smittspridning vid nämndssammanträdena. Förslagen omfattar en rad praktiska åtgärder samt en möjlig organisatorisk åtgärd.

Det är viktigt att hålla i tankarna att kommunallagen reglerar när fullmäktige och nämnderna är beslutsföra: kommunfullmäktige och nämnderna är beslutsföra om fler än hälften av ledamöterna är närvarande. (5 kapitlet 45 § och 6 kapitlet 27 § kommunallagen (KL))

Snabba möjliga förändringar

- Ändra möteslokaler till större lokaler
- Ändra möblering i möteslokaler
- Minska antal närvarande tjänstemän och föredragande under sammanträden
- Flytta ersättarna upp till läktaren vid fullmäktiges sammanträden

Organisatoriska åtgärder

- Ta tillbaka ersättarnas närvarorätt och därmed yttranderätt vid sammanträdena (tillfälligt under ”kristiden”).
- Detta innebär att varje parti ansvarar för att nödvändiga ersättare kallas in till sammanträde så att nämnden är beslutför.

När det gäller den organisatoriska åtgärden behöver samtliga reglementen tillfälligt ändras eftersom ersättarna, i alla nämnder, har fått både närvarorätt och yttranderätt vid nämndssammanträde i enlighet med 6 kapitlet 17 § KL. Denna rätt kan dock fullmäktige besluta att, under en period, ta bort för att minska antal personer per möte.

Yrkanden

Johan Andersson (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut med tillägg om att utöka rätten till deltagande på distans att även gälla kommunstyrelsens

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

arbetsutskott samt att med anledning av överenskommelsen mellan partierna i Eslövs kommun om att minsta antalet ledamöter till 27 stycken ska de ledamöter och ersättare som har begärt ledigt från sitt arbete för dagens sammanträde och därefter inte kunde återkalla sin ledighet få ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

Fredrik Ottesen (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut med Johan Anderssons (S) tillägg.

Beslut

- Kommunfullmäktige beslutar att ovanstående text om deltagande på distans förs in i samtliga nämnders reglemente att gälla från och med 1 april 2020.
- Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjlighet till deltagande på distans även vid kommunfullmäktiges sammanträde med förslag till beslut i fullmäktige den 25 maj 2020.
- Kommunfullmäktige antar regler för deltagande i nämndssammanträde på distans att gälla från och med 1 april 2020.
- Kommunfullmäktige tar bort ersättarnas närvarorätt inklusive yttranderätt i samtliga nämnder under perioden från och med 1 april 2020 till och med 30 juni 2020. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att förlänga åtgärden beroende på hur den rådande situationen utvecklas.
- Kommunfullmäktige uppmanar samtliga nämnder att se över lämpligheten av sammanträdeslokaler samt deras möblering.
- Kommunfullmäktige beslutar att deltagande i nämndssammanträde på distans ska utvärderas och rapporteras till kommunstyrelsen den 6 oktober 2020.
- Kommunfullmäktige utökar rätten till deltagande på distans att även gälla kommunstyrelsens arbetsutskott.
- Kommunfullmäktige beslutar att med anledning av överenskommelsen mellan partierna i Eslövs kommun om att minsta antalet ledamöter till 27 stycken ska de ledamöter och ersättare som har begärt ledigt från sitt arbete för dagens sammanträde och därefter inte kunde återkalla sin ledighet få ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Kommunledningskontoret, löneenheten

Författningssamlingen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

2020-04-08
Helena Månsson
helena.mansson@eslov.se
Gaelle Syde
gaelle.syde@eslov.se

Utredning – juridiska och tekniska möjligheter till politiska sammanträden på distans

Ärendebeskrivning

På grund av rådande risk för smittspridning av covid-19 har Kommunledningskontoret ombetts till att utreda möjligheten för förtroendevalda att delta i de kommunala nämnd sammanträdena på distans. Utredningen ska leda till en lösning med de resurser kommunen har tillgång till idag. Lösningen ska implementeras så fort som möjligt.

Juridiska förutsättningar: Kommunallagen (2017:725)

5 kap. 16 §

Ledamöter får delta i fullmäktiges sammanträden på distans om fullmäktige har beslutat det. Deltagandet ska i sådant fall ske genom ljud- och bildöverföring i realtid samt på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor.

6 kap. 24 §

Fullmäktige ska besluta i vilken utsträckning ledamöter får delta i en nämnds sammanträden på distans. Deltagande på distans ska ske på det sätt som anges i 5 kap. 16 §.

Om kommunfullmäktige beslutar det och att ovan förutsättningar är uppfyllda ska en ledamot som deltar på distans anses vara närvarande vid sammanträde. Möjligheten till deltagande på distans ska då föras in i respektive nämnds reglemente samt i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) föreslår att följande text förs in i styrelsens och nämndernas reglemente:

”Sammanträde på distans

Styrelsen/nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Ledamot som önskar delta på distans ska senast ... dagar i förväg anmäla detta till styrelsens/nämndens kansli.

Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Styrelsen/nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i styrelsen/nämnden.”

Rättssäkerhet och sekretess

Då förslaget avser att snabbt ta fram en digital lösning för att undvika risk för att nämnderna ställer in sina sammanträden på grund av för få närvarande ledamöter har Kommunledningskontoret inte utrett informationssäkerheten i datasystemet och därför föreslås att deltagande på distans inte godkänns för sammanträde där sekretess förekommer.

Riktlinjer för en rättssäker möteshantering vid deltagande på distans bör även tas fram. Kommunledningskontoret föreslår att uppdrag ges till kommunstyrelsen att besluta om dessa.

Tekniska förutsättningar

Kravet deltagande på lika villkor för alla beslutande ställer stora krav på de tekniska hjälpmedel som ska användas. Framförallt krävs en bild- och ljudöverföring som både är stabil och av hög kvalitet. Om bild- och ljudkvaliteten försämras eller förbindelsen bryts måste sammanträdet avbrytas tills en förbindelse av sådan kvalitet har återupprättats att alla åter kan sägas delta på lika villkor.

Eslövs kommun har en funktion för videokonferenser, Skype för företag, vilket är ett system som möjliggör ljud och bild i realtid. Systemet kräver i sin tur utrustning såsom bildskärm, kamera, mikrofon och högtalare.

Utrustningen kan avbilda samtliga ledamöter och återge ljud med god kvalitet oavsett var respektive ledamot sitter, under förutsättning att god kommunikationsförbindelse finns.

Flertalet av konferensrummen i stadshuset är utrustade med kamera, mikrofon och högtalare. Dock finns inte utrustning i konferensrummen Sahlin och Möller, vilket medför att viss justering av lokaler kommer att behövas.

För att uppfylla kraven att alla syns tydligt på bild och kan delta på lika villkor görs bedömningen att en gräns på antalet ledamöter som kan ansluta på distans behöver begränsas till max sex videosessioner. Detta innebär att fem enskilda ledamöter kan ansluta till mötet och en videosession används i konferensrum där flera ledamöter kan samlas. Det är även möjligt att koppla ihop fem konferensrum där fler ledamöter samlas för att öka avståndet mellan ledamöterna.

Varje nämnd tillhandahåller en läsplatta med mobilanslutning till de förtroendevalda där de kan komma åt handlingar för sammanträdet. Att använda läsplatta med mobilanslutning för distansmöte bedöms inte vara ett fullgott alternativ för att kunna ge tillräckligt stabil bild och därmed inte uppfylla kravet med ljud- och bildöverföring i realtid. Appen Skype för företag har dessutom begränsningar på antalet personer som kan visas i bild samtidigt. Därmed uppfylls inte kraven på att samtliga deltagare ska se varandra och delta på samma villkor. Läsplattan används till handlingar och det finns inte möjlighet att ha uppe flera appar samtidigt på en läsplatta. Detta innebär att det inte går att ha uppe handlingarna samtidigt som övriga ledamöter syns i bild.

För att kraven ska uppfyllas krävs att ledamöterna ansluter via en dator. De datorer som finns i organisationen används för ordinarie verksamhet och det finns inga datorer att tillgå för detta syfte. Alternativet är att förtroendevalda använder sin egen privata dator för att följa sammanträde på distans. För att uppfylla kravet på ljud- och bildöverföring i realtid krävs kommunikationsförbindelse av god kapacitet, anslutning sker via wifi eller kabel. Kommunikationsförbindelse tillhandahålls av förtroendevald. Ett hjälpprogram till webbläsaren behöver installeras på datorn. Den förtroendevalda får en inbjudan till sin privata e-postadress som innehåller en länk till videokonferensen.

Om bärbar dator används brukar kamera, mikron och högtalare finnas inbyggt. Används stationär dator behövs kamera, mikrofon och högtalare som tillhandahålls av den förtroendevalda.

Lokalen där distansmöte pågår måste tillgodose att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Utbildning för mötesorganisatörer och framtagande av instruktioner kan göras av Serviceförvaltningen.

Under dessa givna förutsättningar bedöms funktionerna uppfylla kraven såväl på ljud- och bildöverföring i realtid som deltagande på lika villkor.

De tekniska förutsättningarna är inte utredda gällande ärenden där det förekommer sekretess. Informationen vid distansmöte är krypterad och håller god informationssäkerhet, men hanteringen av sekretess behöver utredas.

Regler för deltagande i nämndssammanträde på distans

Grundläggande förutsättningar för deltagande på distans

Kommunfullmäktige har beslutat att, i enlighet med kommunallagen, sammanträde på distans endast får äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Kommunfullmäktige beslutade också att överlämna till nämnden att bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i respektive nämnd, vilket görs genom följande regler:

Deltagande på lika villkor

Lokalen för sammanträden där ledamöter får delta på distans ska vara utrustad med teknik som gör det möjligt att uppfylla kravet på deltagande på lika villkor. Maximalt kan fem ledamöter delta på distans samtidigt.

Deltagarna ska kunna identifiera varandra och ledamot som deltar på distans ska kunna vara fullt delaktig i överläggningarna.

Den som deltar på distans ska kunna ta del av handlingar som delas ut vid sammanträdet och delta i avgörandet av ärendena, även i de fall avgörandet sker genom omröstning. Vid omröstning ska det säkerställas att det är ledamöterna som deltar på distans som deltar i omröstningen.

Hantering av sekretessuppgifter

Då hantering av sekretessinformation i dagsläget inte kan hanteras via videokonferenssystemet, är det inte möjligt för ledamot att delta på distans när ärenden som innehåller sekretessuppgifter behandlas.

Det är med tillgänglig teknik inte möjligt att delta på distans om det vid sammanträdet förekommer slutna omröstningar. Vid slutna omröstningar träder ersättare in och ledamot på distans har då inte möjlighet att återinträda.

Ordförandens ansvar

Ordföranden ansvarar för ordningen vid sammanträdet. Ordföranden ansvarar för att informera ledamot som anmält deltagande på distans om såväl de juridiska som tekniska förutsättningarna för sådant deltagande.

Ordföranden ska försäkra sig om att ledamot som deltar på distans gör det under sådana förhållanden att utomstående inte kan ta del av det som sägs och de uppgifter i övrigt som behandlas. Om överföringen innefattar personuppgifter ska de personuppgifter som behandlas hanteras i enlighet med reglerna för personuppgiftsbehandling.

Ordföranden avgör före varje sammanträde om den tekniska utrustningen uppfyller kraven på bild- eller ljudkvalitet för deltagande på distans.

Om bild- eller ljudkvaliteten under sammanträdet försämras eller förbindelsen bryts måste sammanträdet avbrytas till dess en förbindelse av sådan kvalitet har återupprättats att alla åter kan delta på lika villkor, eller att ledamoten anses ha lämnat sammanträdet och ersättare träder in.

Ledamots ansvar

Ledamot som önskar delta på distans ska senast sju dagar i förväg anmäla detta till förvaltningen. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Den deltagare som deltar på distans ska använda sig av egen dator med kamera, högtalare/headset och mikrofon. Deltagaren ansvarar för att tillhandahålla en tillräckligt god uppkoppling.

Ledamoten ansvarar för att ha tillräckliga kunskaper i användandet av distansteknik samt för att deltagande sker under sådana förhållanden att sekretessbelagda uppgifter inte röjs.

Ledamoten ansvarar också för att ingen annan kan ta del av bild och ljud hos denne.

Vid deltagande på distans ska ledamoten vara uppkopplad till sammanträdet minst 20 minuter före det börjar för test av teknik.

**Yttrande över motion från Madeleine Atlas (C)
och Bertil Jönsson (C) angående införande av
kompiskort för äldre**

21

KS.2020.0146

2021-05-14

Patrik Linder

+4641362837

Patrik.Linder@eslov.se

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har enligt beslut § 45 2020 remitterat en motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) – Motion angående införande av kompiskort för äldre till kommunala pensionärsrådet för yttrande.

Beslutsunderlag

- Remissvar på motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) – Införande av kompiskort för äldre
- Motion angående införande av kompiskort för äldre
- Kommunfullmäktiges beslut § 45, 2020 Remittering av motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre
- Kommunala pensionärsrådets beslut § 5, 2020 Yttrande över motion från
- Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre
- Kultur- och fritidsnämndens beslut § 20, 2021 - Remissvar på motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Införande av kompiskort för äldre

Beredning

Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) anför i sin motion följande.

Kompiskortet kan för många äldre personer vara en förutsättning för att få ta del av kultur och andra aktiviteter. Detta skulle dels minska risken för isolering och dels öka möjligheten för kulturen att nå fler människor. Välbefinnandet för äldre personer med kompiskort kommer att öka genom att de får möjlighet till deltagande i kultur och fritidsaktiviteter. Kompiskort även skall därför även omfatta äldre personer som har beviljad ledsagarservice.

Ansvarig handläggare på Vård- och omsorgsförvaltningen noterade att det inte inkommit synpunkter från de lokala pensionärsföreningarna.

Vård- och omsorgsförvaltningen pekar i sitt svar på att mindre än en handfull äldre personer i kommunen är aktuella för insatsen ledsagning. Effekten, i form av minskad isolering, som motionärerna uppger som grund för sitt förslag, skulle därmed sannolikt beröra ett litet antal personer i kommunen. Förvaltningen anser, mot bakgrund av detta, att motionen bör avslås. Det kommunala pensionärsrådets arbetsutskott kom fram till samma slutsats och föreslår ett avslag på motionen. Även kultur-och fritidsnämnden föreslår ett avslag utifrån skälet ovan. Kommunledningskontoret gör ingen annan analys än vad som framkommit i ärendet och föreslår därför att motionen bör avslås.

Förslag till beslut

- Kommunfullmäktige föreslås att avslå motionen från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) – Motion angående införande av kompiskort för äldre.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Anna Nördén
Biträdande förvaltningschef

Patrik Linder
Avdelningschef för juridiska avd.

Kultur- och fritidsnämnden

§ 20

KOF.2020.0071

**Remissvar på motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) -
Införande av kompiskort för äldre****Ärendebeskrivning**

Kommunfullmäktige har, enligt beslut § 45 2020 Remittering av motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre, beslutat att remittera motionen till kultur- och fritidsnämnden för yttrande på det kommunala pensionärsrådets beslut § 5 2020 Yttrande över motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre.

Beslutsunderlag

- Remissvar på motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Införande av kompiskort för äldre
- Motion angående införande av kompiskort för äldre
- Kommunfullmäktiges beslut § 45, 2020 Remittering av motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre
- Kommunala pensionärsrådets beslut § 5, 2020 Yttrande över motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre

Beredning

Vård- och omsorgsförvaltningen har föreslagit att motionen avslås på grund av att mindre än en handfull äldre personer kan vara aktuella för insatsen ledsagning och att effekten, i form av minskad isolering, därmed sannolikt skulle beröra ett litet antal personer i kommunen.

Mot bakgrund av detta föreslår även Kultur- och fritidsförvaltningen att motionen bör avslås.

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå Kommunfullmäktige att avslå motionen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunala pensionärsrådets
arbetsutskott

§ 5

VoO.2020.0496

**Yttrande över motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) -
Motion angående införande av kompiskort för äldre**

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har (enligt kommunfullmäktiges protokoll § 45 2020) beslutat att skicka motion med ovanstående rubricering på remiss till kommunala pensionärsrådet. Kommunala pensionärsrådet har, enligt rådets protokoll § 11 2020, beslutat att lokalföreningarnas eventuella synpunkter ska sändas till rådssekreteraren senast den 13 november för sammanvägning inför Kommunala pensionärsrådets remissvar.

Beslutsunderlag

- Yttrande över motion angående införande av kompiskort för äldre
- Kommunala pensionärsrådets protokoll §11, 2020. Information om kompiskort
- Kommunfullmäktiges beslut § 45, 2020. Remittering av motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre
- Motion. Remittering av motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) - Motion angående införande av kompiskort för äldre

Beredning

Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) anför i sin motion följande.

Kompiskortet kan för många äldre personer vara en förutsättning för att få ta del av kultur och andra aktiviteter. Detta skulle dels minska risken för isolering och dels öka möjligheten för kulturen att nå fler människor. Välbefinnandet för äldre personer med kompiskort kommer att öka genom att de får möjlighet till deltagande i kultur och fritidsaktiviteter. Kompiskort även skall därför även omfatta äldre personer som har beviljad ledsagarservice.

Ansvarig handläggare noterar inledningsvis följande. Från lokalföreningarna har inte inkommit några synpunkter.

Vård- och omsorgsförvaltningen bedömer att mindre än en handfull äldre personer är aktuella för insatsen ledsagning. Effekten - i form av minskad isolering - som motionärerna uppger som grund för sitt förslag, skulle därmed sannolikt beröra ett litet antal personer i kommunen. Förvaltningen anser, mot bakgrund av detta, att motionen bör avslås.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunala pensionärsrådets
arbetsutskott

Beslut

- Kommunala pensionärsrådets arbetsutskott förslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Kommunfullmäktige

§ 45

KS.2020.0146

**Remittering av motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) -
Motion angående införande av kompiskort för äldre****Ärendebeskrivning**

Den 10 mars 2020 inkommer en motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) angående införande av kompiskort för äldre. I motionen förslås att kompiskort för äldre med ledsagarservice ska införas i kommunen.

Beslutsunderlag

- Motion från Madeleine Atlas (C) och Bertil Jönsson (C) Motion angående införande av kompiskort för äldre

Beslut

- Kommunfullmäktige remitterar motionen till kultur- och fritidsnämnden för yttrande av det kommunala pensionärsrådet senast vid kommunfullmäktiges sammanträde i mars 2021.

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Det kommunala pensionärsrådet

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Till kommunfullmäktige i Eslövs kommun

Motion angående införande av kompiskort för äldre

För närvarande gäller att personer i Eslövs kommun med beviljade insatser enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) eller SoL (Socialtjänstlagen) inom verksamhetsområde Funktionsnedsättning har möjlighet att erhålla kompiskort efter ansökan.

Detta innebär att person med kompiskort har möjlighet att bjuda med en vän eller anhörig som stödperson till evenemang i kommunen som arrangeras av arrangör som har avtal med kommunen eller till kommunens egna evenemang. Innehavare av kompiskort betalar själv entréavgift medan den som är medbjuden som stödperson inte betalar någon entré eller andra avgifter. Arrangören avgör vad som ingår i evenemanget.

Vi vill att kompiskort även skall omfatta äldre personer som har beviljad ledsagarservice. Kompiskortet kan för många äldre personer vara en förutsättning för att få ta del av kultur och andra aktiviteter. Detta skulle dels minska risken för isolering och dels öka möjligheten för kulturen att nå fler människor. Välbefinnandet för äldre personer med kompiskort kommer att öka genom att de får möjlighet till deltagande i kultur och fritidsaktiviteter.

Med hänvisning till vad som ovan anförts yrkar vi att kompiskort för äldre med ledsagarservice skall införas i kommunen.

Eslöv 20200302

Madeleine Atlas (C)
Ledamot i kommunfullmäktige

Bertil Jönsson (C)
Ledamot i Kommunfullmäktige